M
34.982/2

FUNDAȚIUNEA „REGELE FERDINAND I.”

BIBLIOGRAFIA
ROMÂNĂ-UNGARĂ

DE

Dr ANDREI VERESS

VOLUMUL II.

ROMÂNII IN LITERATURA UNGARĂ
ȘI
UNGURII IN LITERATURA ROMÂNĂ

(1781 — 1838)

BUCUREȘTI
CARTEA ROMÂNEASCĂ
1931

BIBLIOGRAFIA

ROMÂNĂ-UNGARĂ

VOLUMUL II.

FONDATION „ROI FERDINAND I."

BIBLIOGRAPHIE
ROUMAINE-HONGROISE

PAR

ANDRÉ VERESS
ANCIEN BIBLIOTHÉCAIRE

VOLUME II.

LES ROUMAINS DANS LA LITTÉRATURE HONGROISE
ET
LES HONGROIS DANS LA LITTÉRATURE ROUMAINE

(1781 — 1838)

BUCAREST
CARTEA ROMANEASCA
1931

FUNDAȚIUNEA „REGELE FERDINAND I."

BIBLIOGRAFIA
ROMÂNĂ-UNGARĂ

DE

Dr ANDREI VERESS

VOLUMUL II.

ROMÂNII IN LITERATURA UNGARĂ
ȘI
UNGURII IN LITERATURA ROMÂNĂ
(1781 — 1838)

1932. II. 1.

BUCUREȘTI
CARTEA ROMÂNEASCĂ
1931

46.623

~~SHDO-65~~

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

M 34.982/2
~~S.B~~
~~195.643~~

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Kövedéknapló
1950. év 7457 sz.

BIBLIOGRAFIA

Vol. II: 1781—1838

615 **Sibiu** **1781**

Ode Entru pomenirjea Muteri tsei dja pururja A Augusztei Marjej Theresjej.

Sibiu. Typerit la Martin Hochmeister 1781 Aprilie 3. In 8⁰ foi 4.

Autorul poemei semnate „Supt smerenie de M." şi retipărită de *Sulzer*, este „tânărul oculist român" Ioan MOLNÁR, fiind astfel prima sa încercare literară.

Exemplarul unic la Liceul Honterus, Braşov.

Magyar Hirmondó 1781 p. 340. — *Sulzer* vol. III. p. 31—35. *Bibl. Rom. Veche* No. 449.

616 **Bratislava** **1781**

Circulare benignae resolutionis regiae tolerantiam acatholicorum, Augustanae, et Helveticae Confessioni addictorum, nec non Graeci Ritus non Unitorum in regno Hungariae, provinciisque eidem adnexis concernens.

Posonii, 1781. Typis Joannis Michaelis Landerer. In 8⁰ pag. 30.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

617 **Vác** **1781**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör etc.

Vátzon, 1781. Ny. Ambro Ferencz által. In 8⁰ foi 2 şi pag. 218. Cu 2 hărţi.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

618 **Bratislava** **1781**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör etc.

Posonyban, 1781. Landerer Mihály. In 8⁰ pag. 206.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

De clysteribus eorumque effectibus, consensu Inclyti Medicorum ordinis in Regia Fridericiana pro gradu Doctoris summisque in medicina honoribus ac privilegiis solemni ritu impetrandis A. d. XI. Aug. MDCCLXXXI. H. L. Q. S. Publice disputabit Joannes MANIKATI Saphrani Cibiniensis.

Halae Saxonum. Stanno Orphanotrophei. In 4° pag. 39.

Dedicatia: Celsissimo ac Serenissimo Principi Domino Domino Joanni Alexandro Hypselanta Serenissimo Duci totius Valachiae, nec non patrono litterarum munificentissimo has studiorum suorum primitias humillima et devotissima mente D. D. D.

Jam dudum solemne fuit litteratis, Celsissime et Gloriosissime Princeps, ut si quid ii meditationum conscripserint, in eo studiorum genere, in quo potissimum versata est eorum opera, Viris dedicent, qui virtutibus inclaruerunt, et ad summum emerserunt dignitatis fastigium. Nec id immerito faciunt, cum scripta ejusmodi, si pretium iis aliquod infuerit, splendore Nominis, quo exornantur, aliis se magis commendent. Quodsi vero ea levioris momenti res, nec Lectorum plausu nimis dignas contineant: ut saltim externo hoc et adscito quodam ornatu emineant, ac in lucem emissa, non omnem prorsus Auctoris operam elusisse videantur. Hanc ego etiam consuetudinem sequi non dubitavi, Munificentissime Princeps, et has laborum meorum primitias editurus, Tibi, non sine insine metu, humillima dedicare mente decrevi. Equidem praevideo, complures fore, qui, levidensi huic libello Celsitudinis Tuae Nomen praepositum conspicati, institutum hoc meum vituperent, meque non injuste temeritatis arguant. Haec mecum reputans, haesi et ego, non diffiteor, animo, nec multum abfuit, quin hac impeditus cogitatione a scopo penitus discessissem, nisi clementissima animi Tui indoles et paterna in universos benevolentia, ut et virtutum Tuarum fama, quae ad has etiam regiones pervenit et heroicas laude dignissimas Celsitudinis Tuae qualitates palam praedicat, me in spem adduxissent meliorem. Nam ut justissimas utilissimasque leges a Te conditas taceam, nec non multas alias virtutes, quae saluti Reipublicae maxime prosunt, quasque secundum illud Homeri nec decem linguae, nec ora decem satis celebrare quirent: Tua imprimis factum est cura, ut, Musis in tutelam receptis, omnes cogitationes eo conferres, quo litterarum studia, mortalium unicum et certissimum decus, longe excolerentur diligentissime. Comprobant id sat quidem evidenter egregia illa subsidia, quae liberalitas Tua ad discutiendas inscitiae tenebras in dies suppeditat et auget. Non dicam de prolixissimo illo affectu et summa munificentia, quibus Viros doctrina et meritis claros ornare, eorumque conatus indefessos, in efformandis hominum mentibus, juvare consuevisti. Ex his cum et Affinis meus Manassis Eliades, *Philosophiae* et *Medicinae Doctor*, inter publicas omnium bonorum acclamationes ipse unus conticere nollet, reliquis palmam praeripere

Q. D. B. V.

AVSPICIIS SAPIENTISSIMIS FELICISSIMISQVE

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI,

DOMINI

FRIDERICI,

BORVSSIAE REGIS, MARCHIONIS BRANDENBVRGICI,

S. ROM. IMP. ARCHICAMERARII ET PRINCIPIS ELECTORIS, SVPREMI SILESIAE DVCIS, SVPREMI PRINCIPIS ARAVSIONENSIS, NEOCOMI ET VALANGINI, NEC NON COMITATVS GLACENSIS, DVCIS GELDRIAE, MAGDEBVRGI, CLIVIAE, IVLIACI, MONTIVM, STETTINI, POMERANIAE, CASSVBIORVM, VANDALORVM ET MEGAPOLIS, NEC NON CROSNAE, BVRGGRAVII NORIMBERGENSIS, PRINCIPIS HALBERSTADII, MINDAE, CAMINI, VANDALIAE, SVERINI, RACEBVRGI, FRISIAE ORIENTALIS ET MEVRSII, COMITIS HOHENZOLLERAE, RVPINI, MARCAE, RAVENSBERGI, HOHENSTEINI, TECKLENBVRGI, SVERINI, LINGAE, BVRAE ET LEERDAMI, DOMINI RAVENSTEINII. ROSTOCHII, STARGARDAE, LAVENBVRGI, BVTOVIAE, ARLAYAE ET BREDAE, CETERA,

REGIS ET DOMINI NOSTRI LONGE CLEMENTISSIMI,

AVCTORITATE IMPERATORIA ET REGIA,

ACADEMIAE FRIDERICIANAE PRO-RECTORE MAGNIFICO,

VIRO SVMME REVERENDO ATQVE EXCELLENTISSIMO

DOMINO

IOANNE AVGVSTO NOESSELT,

S. S. THEOLOGIAE DOCTORE EIVSDEMQVE PROFESS. PVBL. ORDINARIO ET SEMINARII REGII DIRECTORE,

PERILLVSTRI ACADEMIAE DIRECTORE,

DOMINO

D. DANIELE NETTELBLADT, ICTo,

POTENTISSIMO BORVSSORVM REGI A CONSILIIS INTIMIS, ET FACVLTATIS IVRIDICAE PRAESIDE ORDINARIO,

E DECRETO GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE,

PROMOTOR CONSTITVTVS,

IOANNES FRIDERICVS GOTTLIEB GOLDHAGEN,

MEDICINAE, PHILOSOPHIAE ET HISTORIAE NATVRALIS PROFESSOR PVBLICVS ORDINARIVS, CIRCVLI SALICI, COMITATVS MANSFELDENSIS ET CIVITATIS HALENSIS PHYSICVS,

VIRO CLARISSIMO, ATQVE EXPERIENTISSIMO,

DN. IOANNI MANIKATI SAPHRANI,

CIBINIENSI,

MEDICINAE LICENTIATO,

POSTQVAM TENTAMEN PARITER ET EXAMEN RIGOROSVM CVM LAVDE SVSTINVERAT,

ATQVE

DISSERTATIONEM INAVGVRALEM,

DE CLYSTERIBVS EORVMQVE EFFECTIBVS,

PRO SVMMIS IN MEDICINA HONORIBVS ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS RITE CAPESSENDIS, HORIS LOCOQVE SOLITIS, PVBLICE DEFENDERAT,

DOCTORIS MEDICINAE GRADVM,

PRIVILEGIA ET IMMVNITATES,

DIE XI. AVG. A. O. R. MDCCLXXXI.

MORE CONSVETO CONTVLIT.

HALAE SAXONVM, STANNO ORPHANOTROPHEI.

et Principis nunc gloriose regnantis eximias et spectatissimas virtutes oratione, nuper typis excusa, celebrare adductus est.

Hac ego quoque, Celsissime Princeps, singulari Tua clementia fretus, metu omni abjecto, praesens doctrinae meae specimen ad pedes Tuos devotissima mente depono. Quod sat leve quidem meorum in Medicina profectuum indicium est, at eo evidentius testimonium humillimae et profundisimae venerationis, qua Celsitudinem Tuam prosequor. Hoc ut animo accipias benigno vultuque sereno, Te Celsissime Princeps, enixissime rogo, quo labor hic meus in se vilis et exiguus, summa Tua clementia dignior, aliis hic meus acceptior mihique ineffabilis laetitiae causa evadat, tutelaque fortissima. Servet Te, Celsissime Princeps, supremus rerum humanarum moderator diu sospitem, ac regimen Tuum ad seram usque senectutem faustum firmumque esse jubeat, in commune gaudium et maximam populi Tui laetitiam, qui felix censendus est, quod Principi tantis virtutibus conspicuo subsit, quemque divina ipsi donavit providentia.

Amplissimae ac Sacrae Celsitudinis Tuae
Halae Saxonum, Die XI. Augusti MDCCLXXXI
demississimus et omnium obsequentissimus servus
Joannes Manikati Saphrani, Med. Doctor

Această frumoasă dedicație este traducerea originalului grecesc, tipărit imediat după foaia de titlu, cu data după calendarul vechiu: ἐν Χάλῃ τῆς Σαξονίας ᾳψπα. Ἰουλίου λα.

La sfârșit, o scrisoare de felicitare către Manikati „fautor et amicus suus" a lui Martinus Litsken Theologiae candidatus. p. 38—39)

Anexat: Diploma de medicină a lui Manikati, tipărită în mărime de 28.5×36.5 cm. (Vezi reproducerea în facsimile.)

Exemplarul unic Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1781 **Leipzig** **620**

Eliades MANASSES Philosophiae et Medicinae Doctor: Oratio panegyrica ad ... Dominum D. Joannem Alexandrum Hypselantam Serenissimum Ducem totius Valachiae; posita etiam est in principio epistola dedicatoria.

Lipsiae, 1781. Ex Officina Breitkopfiana. In 4⁰ pag. 91.

Prima coală (de 8 pagini) cu dedicația lipsind, cunoaștem numai textul oratiunii scrise grecește și jos (pe două șpalturi) traducerea ei latină, făcută de Ignatius Watrag S. J. Novisoliensis Hungarus.

Autorul, grec din Ardeal (poate din Sibiu) e identic cu acela la care se referă în disertațiunea sa medicul Manikati, de sub No. 619.

Mus. Nat. Budapest. Balc. 456.

Engel p. 70—72. — *Petrik* vol. III p. 663.

621 **Wien** **1781**

Milkovia, sive antiqui episcopatus Milkoviensis. Per terram Transilvanicam, maxima dioeceseos suae parte, olim exporrecti, explanatio. Quam ex variis certisque monumentis, ad illustrandas penitus res, praesertim ecclesiasticas, Transsilvaniae, cujus etiam chorographia hucusque desiderata exhibetur, concinnavit Josephus BENKÖ, V. D. M. Helveticae confessionis ecclesiae Közép-Ajtensis in Transsilvania, et notarius tractus Erdővidékensis.

Viennae, MDCCLXXXI. Typis Iosephi nobilis de Kurzböck. In 8⁰ pag. X + 364 şi VIII + 616. Fiecare volum cu indice.

Prefaţa: Dabam Közép-Ajtae in Transsilvania, Anno 1779. die 1. Junii.

Cuprinsul: Tomus I. Introductio. § I—II. Definitur Episcopatus Milkoviensis. *Liber I.* Tradit statim episcopatus Milkoviensis sub Romanis Pontificibus. *Caput I.* De obscuritate episcopatus Milkoviensis, scriptorumque (qui enumerantur) de eo paucitate. § III—V. *Cap. II.* De nomenclatione et loco episcopatus Milkoviensis. § VI—X. *Cap. III.* De initiis et conditore episcopatus Milkoviensis. § XI—XIII. Hoc capite, atque subsequente, non pauca de Hunnis, ac eorum posteris Siculis, memorabilia adferuntur. *Cap. IV.* De duratione et vicissitudinibus episcopatus Milkoviensis. § XIV—XXX. Hoc caput vetustis monumentis plenum est; prodit insuper nomina episcoporum Milkoviensium, quae reperiri potuerunt. *Cap. V.* De praerogativis et reditibus episcopatus Milkoviensis. § XXX—XXXIX. Hoc capite agitur etiam de *Censo Cathedratico* cleri Saxonici in Transilvania; de *Taxa Confirmationum*; de *Testamentis*; de *Decimis*; etc.

După Indice: Tomus I. Argensis episcopatus p. 37; Argensis episcopi 122; Bacoviensis episcopatus in Moldavia 40, 244; Michael Bonbardus de episcopatu Milkoviensi habet notationem 8, 10; Cumanorum episcopatus 37; Hunnorum causa Milkoviensis episcopatus fundatus 48; Milko rivus 24, ejus fons 30; Moldavia regibus Hungariae olim subdita 34; iisdem dicta Valachia Major 107, et olim Cumania a Cumanorum gente 32, 34, 37; Georgius Pray, celeberrimus, scripsit de episcopatu Milkoviensi 8; Martinus Schmeizel de episcopatu Milkoviensi 8, 11; Joannes Szegedi de episcopatu Milkoviensi 8, 21; Martinus Szent-Ivany de episcopatu Milkoviensi 8, 10; Samuel Timon de episcopatu Milkoviensi 8, 13, 14; Valachi decimas non solventes 271; Valachia Major 107; Valachia Transalpina juris olim Hungarici 34.

Tomus II. *Cap. VI.* De limitibus et populis episcopatus Milkoviensis. § XL—CXXXIII. Sectione I. Agitur cujus de archidiaconatibus Milkoviensis dioeceseos, qui in terris Valachicis siti fuerunt, scilicet Milkoviensi, Szerethensi, Moldavanensi, Nesteralbensi, et Varanczensi. Sectione II. De decanatibus ejusdem dioecesis in terra Siculorum Transilvaniae. XIII. Particulis. Et quidem particula I. De sede (tractu) et decanatu Udvarhelyensi. II. De sede filiali Ke-

resztur. III. De sede filiali Bardocz. IV. De sede Sepsi. V. De sede Kézdi. VI. De sede Orbai. VII. De sede Miklósvár. VIII. De sede Csik Superiore. IX. De sede Csik Inferiore. X. De sede filiali Gyergyó. XI. De sede filiali Kászon. XII. De sede Maros. XIII. De sede Aranyas. Sectione III. De decanatibus et sedibus in Transilvania Saxonicis, Milkoviensis olim dioeceseos. Particula I. De sede Cibiniensi ejusque filialibus. II. De sede Magno-Sinkensi. III. De sede Leschkirchensi. IV. De districtu Barcensi sive Coronensi. Et quae non semper Milkoviensi dioecesi subfuerunt. V. De districtu Bistriciensi. VI. De sede Schaesburgensi. VII. De sede Rupensi. Sectione IV. De quibusdam ecclesiis Milkoviensis dioeceseos in terra Transilvanica Hungarorum suis, videlicet: Comitatuum Albensis, Kükülloënsis, Kolosensis, et Districtus Fagarasensis. *Cap. VII.* De episcopatu Albensi Transilvaniae. Ubi etiam de reliquis Saxonum sedibus, ac omnibus Comitatibus (dictis) Hungaricis seu Hungarorum in Transsilvania, et partibus Hungariae ad hanc adplicatis. *Liber II.* Docet conditionem rerum, quae tractibus episcopatus Milkoviensis per secessionem multarum ejus a Romana Ecclesia regionum, ad interitum delapsi, postea acciderunt. *Cap. I.* De disjunctione eximiarum Milkoviensis dioeceseos partium ab Ecclesia Romana. *Cap. II.* De Romano-Catholicis in tractibus Transsilvanicis juris quondam Milkoviensis. *Cap. III.* De Augustanae Confessioni addictis. *Cap. IV.* De Helveticis confessionis ecclesia. *Cap. V.* De Unitariis.

După Indice: Tomus II. Alba Nestri 41; Bacovienses episcopi 24—35; Balásfalva, sedes episcopi Valachorum Graeci ritus unitorum 351; Bessarabia 6, 42; Chicho art. 409; Gregorius Major episcopus Fagarasensis 351; Moldavia 6; Moldaviae nomenclatio 40; Moldavanensis, alias Moldvabanensis decanatus 1, 3, 6, 39; Moldaviae loca plurima Hungaricis nominibus insignita. 6—16; Seretenses episcopi 22, 24; Transilvaniae fines antiqui versus Moldaviam 37, 38; Valachi 239; Valachorum numerus in terra Siculorum 47; Varanczensis decanatus 1, 3, 42.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1781 **Budissin** **622**

Kurtze Schilderung des über aus gesegneten Groß-Fürstenthums Siebenbürgen, mit patriotischer Feder entworfen, von Paul Rudolph GOTTSCHLING, aus Herrmannstadt in Siebenbürgen.

Budissin, 1781. Gedruckt, und verlegt von August Heinrich Winkler. In 8⁰ mic foi 3 şi pag. 76.

Prefaţa: Bautzen, den 4 October Anno 1781.

Din cuprins: Românii vorbesc o limbă latină stricată, aşa că acum vreo 40 de ani venind în Ardeal soldaţii spanioli ai regimentelor Vasquez şi Marolli, s'au putut înţelege curând cu ei. (p. 37) Mare eftinătate, aşa că chiar vinul adus „aus der Wallachey" costa 9 creiţari ocaua, iar vinul din Ardeal 3—6 creiţari. (p. 40)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

623 **Bratislava** **1781**

Introductio in geographiam Hungariae antiqui et medii aevi. Quondam a Johanne TOMKA SZÁSZKY e veteribus monimentis eruta et VI. tabulis illustrata.

Posonii, 1781. Typis Francisci Augustini Patzko. In 8° pag. 45.

Hărţile (în aramă, format 15×19 cm.) colorate cu mâna, fiind poate cele mai vechi *hărţi istorice* în literatura ungară, autorul reprezintă şi ţările române ori locuite de Români, iar în text vorbeşte în mai multe locuri de Valachi, Volachi şi Voloteni, precum i-a aflat în izvoarele sale.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

624 **Wien** **1781**

Geſchichte des tranſalpiniſchen Daciens, das iſt: der Walachey, Moldau und Beſſarabiens, im Zuſammenhange mit der Geſchichte des übrigen Daciens als ein Verſuch einer allgemeinen daciſchen Geſchichte mit kritiſcher Freyheit entworfen von Franz Joſeph SULZER, ehemaligem k. k. Hauptmann und Auditor. Band I—III.

Wien, 1781—1782. Bey Rudolph Gräffer. (Gedruckt bey Matthias Andreas Schmidt.) In 8° Vol. I foi 16 şi pag. 464, cu 1 hartă; vol. II pag. 547 şi note muzicale 5; vol. III pag. 705.

Cuprinsul: Vol. I. *Erster oder geographischer Theil. Erstes Hauptstueck.* Physischer Zustand, oder geographisch- orographisch- topographische Beschreibung des transalpinischen Daciens. *Erster Abschnitt.* Grenzen und Nachbarn, astronomische Lage, Umfang und Klima. (p. 1) *Zweyter Abschnitt.* Von der Fruchtbarkeit und dem natürlichen Reichtume des transalpinischen Daciens, in den drey Reichen der Natur betrachtet. (p. 43) Das Thierreich. (p. 45) Zahme Thiere. (p. 46) Wildpråt und wilde Thiere. (p. 69) Pflanzenreiche. (p. 104) Das Steinreich. (p. 132) Das Wasserreich. (p. 161) *Dritter Abschnitt.* Von der topographischen Beschaffenheit des alten Daciens vor und unter der Herrschaft der Römer. (p. 171) *Vierter Abschnitt.* Topographische Beschaffenheit, oder Beschreibung der merkwürdigsten Oerter, Berge, Flüsse und des heutigen transalpinischen Daciens. (p. 272) Von der Walachey. (p. 274) Die übrigen Bezirke der untern Walachey. (p. 306) Die obere Walachey. (p, 320) Die westliche Walachey. (p. 349) Von der Moldau. (p. 372) I. Fürstliche Moldau. A. Das Unterland oder Zara de Schoss. (p. 383) B. Das Oberland oder Zara de Suss. (p. 409) II. Die östreichische oder teutschkaiserliche Moldau, jetzt Bukowina genannt. (p. 422) III. Türkische Moldau. I. Die Raja, oder das Gebiet, und Festung Hotin. (p. 439) 1. Die Raja von Bender. (p. 441) IV. Bessarabien. (p. 443) A. Türkisches Bessarabien. (p. 456) B. Tatarisches Bessarabien. (p. 462—464)

Vol. II. *Zweytes Hauptstueck.* Von dem Ursprunge der walachischen, und andern im transalpinischen Dacien wohnenden Nationen, und von der Sprache, Religion, Sitten, Gebraeuchen, Taenzen, und Musik der ersteren. *Erster Abschnitt.* Von dem Ursprunge der walachischen Nation. (p. 3) *Zweyter Abschnitt.* Von dem Ursprunge und dem Zustande der übrigen im transalpinischen Dacien wohnenden Nationen, als da sind: die Türken, Tatarn, Griechen, Sachsen, Ungern, Slaven, oder Sirben, und Reussen, die Armenier, Zigeuner, und Juden. (p. 63) *Dritter Abschnitt.* Grammatikalische Abhandlung von der walachischen Sprache. (p. 151) *Vierter Abschnitt.* Von der Religion der Walachen, und ihren Gebräuchen, welche auf dieselbe eine Beziehung haben. (p. 269) *Fuenfter Abschnitt.* Von den Sitten, Gemütheskarakter, Tracht, Kost, Tänzen, und übrigen Profangebräuchen der Walachen, die weder aus einer Religion, noch aus ihrer Staatsverfassung unmittelbar herzuleiten sind. (p. 340) *Sechster Abschnitt.* Theorie der türkischen und griechischen Tonkunst. (p. 430) Tuerkische Musik. (p. 431) Griechische Musik. (p. 454—547.)

Vol. III. *Drittes Hauptstueck.* Politischer Zustand des transalpinischen Daciens. *Erster Abschnitt.* Von der Gelehrsamkeit der Walachen in allen Fachen der Wissenschaften. (p. 1) *Zweyter Abschnitt.* Von den Würden und Aemtern des transalpinischen Daciens. (p. 83) *Dritter Abschnitt.* Von der Walachisch-moldauischen Justizverwaltung. (p. 176) *Vierter Abschnitt.* Von der walachischen und moldauischen Kriegs-verfassung. (p. 238) *Fuenfter Abschnitt.* Von dem Hofceremoniel der transalpinischen Fürsten. (p. 260) *Sechster Abschnitt.* Von der Bevölkerung dieser Staaten, als Würkung und Ursache ihrer Finanzeinrichtung, und der fürstlichen Einkünfte betrachtet. (p. 348) *Siebenter Abschnitt.* Von dem Kaufhandel, sowohl dem wirklichen, als dem möglichen, beydes in Rücklicht auf das Innere dieser Provinzen, und mit den benachbarten kaiserlichen Staaten. (p. 421) Unmasgebliche Gedanken. (p. 438) Anmerkung. (p. 457) *Achter Abschnitt.* Von den Bischöfen, Mönchen und Popen, Kirchen und Klöstern der dacischen Walachen. (p. 484) *Neunter Abschnitt.* Kurze Geschichte der ehemaligen, und zum Theil annoch bestehenden katholischen Bisthümer Milkow und Argis, oder Ardschisch. (p. 525) *Zehnter Abschnitt.* Nachricht von dem öffentlichen Gottesdienst und den Freyheiten der ewangelisch-lutherischen Gemeinden in diesen zwey Fürstenthümern. (p. 641) *Eilfter Abschnitt.* Untersuchung des Ursprungs des walachischen Rabens, und des moldauischen Ochsenkopfs in ihren Landwappen. (p. 669) *Zwölfter Abschnitt.* Moralisch-politische Betrachtung über die Beschaffenheit und Wirkung einer jeden despotischen Staatsverfassung überhaupt, und des walachisch- moldauischen Despotismus insbesondere. (p. 682—705)

Mai observ, că despre Ungurii-ciangăi din Moldova autorul scrie în vol. I. p. 419—420 şi vol. II. p. 113—123, iar în vol. III p. 562—6 găsim: Note der Freyheiten oder Gnaden welche von den durchlauchtigsten Fürsten der Moldau den katholischen Vätern verwilligt worden. (Cu nota a 16 diplome şi privilegii din anii 1592—1771.)

Tabula I.

Walachische Tänze und Lieder.

Nro 1.

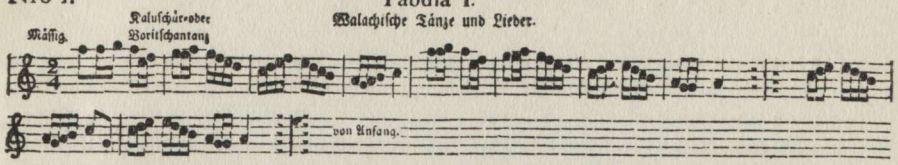

Nro 2. Mokaneschty oder Kataneschty

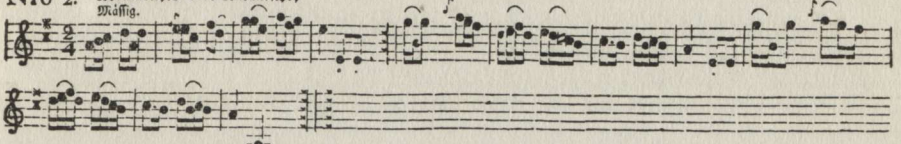

Nro 3. Arie eines walachischen Liedes

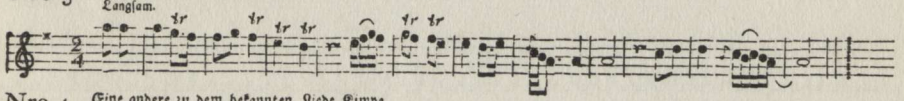

Nro 4. Eine andere zu dem bekannten Liede Kimpe.

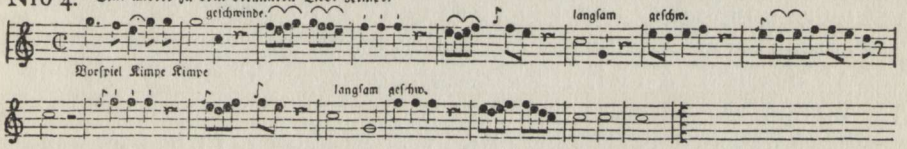

Nro 5. Siebenbürger Tanz, Bettuta genannt.

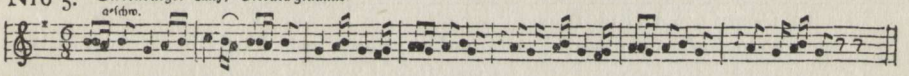

Nro 6. Walachische Chorenmelodie.

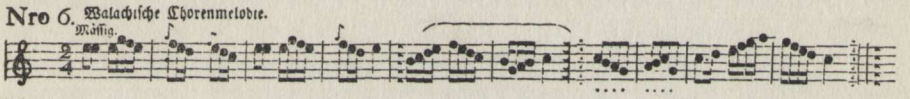

Nro 7. Eine andere

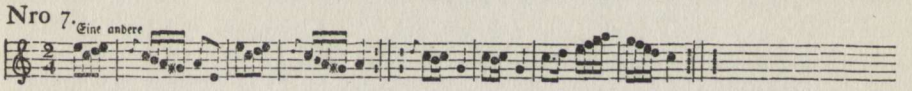

Nro 8. Dritte Chora.

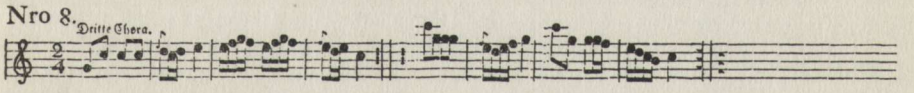

Nro 9. Noch eine andere

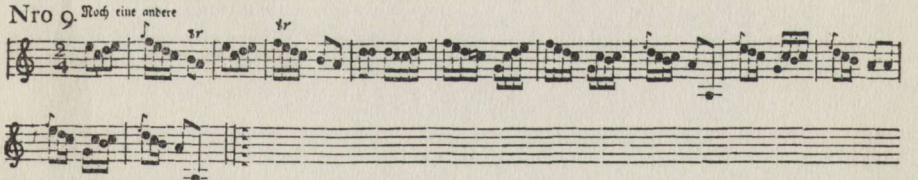

Nro 10. Walachischer Gürtelton

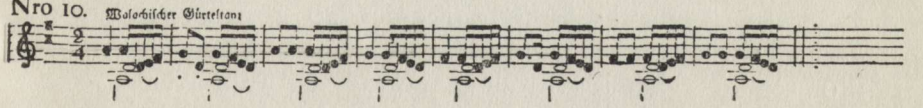

Anexat: Vol. I. Grund Riss der Haupt Stadt Bukurest in der Wallachei. Grund Riss der Haupt Stadt Jassy in der Moldau. (De câte 13×20.5 cm.) Carte des alten Daciens. (29×42.5 cm.) Carte der Wallachei. (34×48 cm.) Karte von der Moldau und Bessarabien. (41×46 cm.) Mappa von der Oesterreich(ischen) Moldau oder sogenannten Buckoviner-District. (44×51 cm.) Vol. II. Walachische Tånze und Lieder. No. 1—10. Türkische Sonaten, Tanz- und Liedermelodien. No. 1—5. System von den acht Tonarten der heutigen Griechen. 2-te System von den acht Tonarten der heutigen Griechen. Griechische Tånze, Choralgesånge, und Profanlieder-Melodien. No. 1—8.

Hărțile sculptate de J. Adam, sunt foarte frumos executate, mai cu seamă aceea a Bucovinei, pe care se văd până și brazii pădurilor.

Academia Română, București și alte exemplare.

1781 **Wien** **625**

M. Simonis de Keza Presbyteri Hungari scriptoris saeculi XIII. Chronicon Hungaricum, quod ex codice membranaceo nunc primum et ad fidem apographi Vindobonensis et Budensis chronici sparsis quibusdam notis ac variantibus lectionibus excitat Alexius Horányi, Hungarus Budensis de CC. RR. Scholarum Piarum etc.

Viennae, Typis Iosephi Nob. de Kurzbeck. In 8° pag. 132.

Prefața: Scribam Pestini XXX. Novembris A. MDCCLXXXI.

Cuprinde letopisețul Ungurilor, începând cu Hunii, strămoșii lor, zicând că păstorii lor au fost Vlachi.[1] (p. 53 et 62)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1 Caput IV. Incidentia. Pannoniae, Pamphiliae, Macedoniae, Dalmatiae et Phrigiae civitates, quae crebris spoliis, et obsidionibus per Hunos erant fatigatae, natali solo derelicto in Apuliam per mare Adriaticum de Ethela, licentia impetrata transierunt, *Blachis*, qui ipsorum fuere pastores et coloni remanentibus sponte in Pannonia. Remanserunt quoque de Hunis virorum tria millia ex praelio Crimildino erepti per fugae interfugium, qui timentes occidentis nationes, in campo Chigle usque Arpad permanserunt, qui se ibi non Hunos, sed Zaculos voca[ve]runt. Isti et enim Zaculi Hunorum sunt residui, qui dum Hungaros in Pannoniam iterato cognoverunt remeasse, redeuntibus in Rutheniae finibus occurrerunt, insimulque Pannonia conquestata, partem in ea sunt adepti, non tamen in plano Pannoniae, sed cum Blachis in montibus confiniis sortem habuerunt. Unde Blackis commixti, litteris ipsorum uti perhibentur.

1782 **Wien** **626**

Historia Rerum Transilvanicarum ab a. MDCLXII. ad a. MDCLXXIII. producta, et concinnata auctore Ioanne Bethlenio comite comitatus Albensis, principatus Transilvaniae consiliario, cancellario, ac sedis Siculicalis Udvarhely capitaneo supremo. Hanc plurimis mendis sublatis recognovit, et praefatione

de progenie, vita, et ingenii monumentis eiusdem scriptoris auxit Alexius Horányi de CC. RR. Scholarum Piarum aa. ll. et phil. doctor, historiarumque professor, variarum societatum membrum honorarium. Pars I—II.

Viennae, MDCCLXXXII—MDCCLXXXIII. Typis Iosephi Nobilis de Kurzbeck. In 8° pag. 475 şi 528.

Prefaţa: Scribebam Pestini 20. Aprilis MDCCLXXXII.

Cuprinde continuarea Istoriei Ardealului a autorului din 1663 (de sub No. 192) recapitulând anul 1663 din nou şi mergând până la 1673, cu multe amănunte şi despre Români. Aşa de pildă: 1664. Valachiae Transalpinae Principis Gregorii Dika fata in Transilvania et Hungaria. (vol. I. p. 194—200) Mariae Sturza principissae exitus. (p. 201) 1672. Gligorascho Valachiae Transalpinae Vajvoda ab exilio redux pristino restitutus solio. (vol. II. p. 220—225) Mense Augusto 1672. Legatus Abszolon de Gligorasko Vajvoda et de negotiis Duka Vajvodae. (p. 234—240)

Cartea (tipărită depe o copie isprăvită Cibinii, 31. Iulii 1771) e foarte bună pentru istoria celor zece ani cari cuprinde, dar e păcat că ediţia e neîngrijită—ca toate ediţiile învăţatului Horányi—plină de erori tipografice, fiind făcută fără nici o cunoştinţă a Ardealului şi a istoriei lui. Aşa de pildă, numele de Szatmár, Székelyhida şi Szilvási e tipărit consecvent: Ratmár, Rékelyhida şi Rilvási, iar a lui Sobieski—Szebetzki etc.

Anexat: Tabella genealogica Principum Bethlen: — Principum Racociorum; — Principum Redei, Bartsai et Kemény.

In rândul întâi al titlului anul 1662 greşit în loc de 1663 cu care volumul de fapt începe.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

627 **Buda** **1782**

M. Simonis de KEZA... Chronicon Hungarorum, quod ... nunc primum ... excitat Alexius Horányi etc.

Budae, Typis Catharinae Landerer viduae. In 8° pag. 158.

Prefaţa: Scribebam Pestini 17. Iulii MDCCLXXXII.

Ediţie neîngrijită, a celei din 1781 (de sub No. 625) cu toate că editorul ne spune în prefaţă că o face din cauza „erroribus bene multis" cari au intrat în prima ediţie.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

628 **(Wien)** **1782**

F. J. S. Altes und neues oder deſſen litteraliſche Reiſe durch Siebenbürgen, den Temeſwarer Banat, Ungarn, Oeſterreich, Bayern, Schwaben, Schweiz und Elſaß etc. in drey Sendſchreiben an Herrn Prediger Theodor LANGE, zu Kronſtadt in Siebenbürgen.

Gedruckt im Jahr 1782. In 8° pag. 168.

Autorul, care semnează pe ultima pagină astfel: I. SULZER, k. k. Rittmeister und Auditor bei dem löbl. Dragoner-Regimente Savoyen, este cunoscutul scriitor al cărţii despre principatele române şi se ocupă în două din scrisorile sale de faţă (din Viena, 3 Iunie 1782 şi 25 August 1782) şi de Români. (p. 82 şi 157—9.) Cărticica a fost dată la tipar fără ştirea autorului şi tipărită la Viena.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1782 Sibiu 629

Wolffgangi de BETHLEN Celsissimi Principis Transsylvaniae consiliarii intimi, Supremi comitis comitatus Albensis, nec non regni cancellarii Historia de rebus Transsylvanicis. Editio secunda. Tom. I—VI. Cum speciali Privilegio Caes. Reg. Apost. Majest.

Cibinii, 1782—1793. Typis et sumptibus Martini Hochmeister, Typogr. et Bibliop. Privilegiati. In 8° pag. XVI şi 628, 566, 633, 617, 537 şi 545. Fiecare cu indice.

Primele patru tomuri au apărut între anii 1782—1785, cuprinzând aproape întreaga operă retipărită pe baza primei ediţii, zicem „aproape întreagă" deoarece o parte din ea a trecut şi în tomul al V-lea (apărut în anul 1789) pe frontispiciu cu aceasta notă: „Nunc primum e manuscripto editus. Hunc recognovit, supplevit, Praefatione ac Indice instruxit, Josephus Benkő." Prefaţa aceasta a învăţatului preot calvin e datată: Székely-Udvarhelyini, die 4-ta Decembris, 1788. Eruditul editor isprăvì apoi tipărirea ultimului tom VI în alţi cinci ani, cu data prefeţei: *Közép Ajtae, 12. Januarii 1793* adăogându-i şi câteva „Appendicula" după ce în aceste două prefeţe a dat nu numai istoricul primei ediţii, dar şi amănunte biografice despre istoricii Ioan Michael *Brutus*, Ambrosiu *Simigianus*, Eustachius *Gyulafi*, Toma *Borsos* şi Ştefan *Szamosközi*, operele cărora au fost folosite de către Wolfgang *Bethlen* la compilarea cărţii sale.

Opera având „marginale" dând pe scurt cuprinsul paginelor respective, retipărim aci din ele toate acelea cari se referă la Români, iar după ele câte ceva chiar şi din cuvintele Indicelui, de multe ori mai cuprinzătoare de cât marginalele.

Din cuprins: Tomus I. (1526—1559) Anul 1526. Solymanus Belgradum capit, et utramque Valachiam sibi tributariam facit. (p. 5) 1527. Petrus Moldaviae princeps in succursum Transylvanis accurrit, et Ferdinandi copias dissipat. Princeps Moldaviae temeritatis suae poenas luit. (p. 114—6) 1529. Petrus Moldaviae princeps Transsylvaniam invadit (p. 148) et irruptionem in Transylvaniam facit. (p. 150) Petrus Moldaviae princeps rursus Transylvaniam invadit. (p. 169—170) 1530. Petrus Moldaviae princeps rursus Transylvaniam invadit. (p. 173) 1534. Stephanus Majlat irruptionem facit in Transalpinam. (p. 222) 1538. Solymani contra Petrum principem Transalpinae expeditio. (p. 263—4) Petrus Vajvoda Moldaviae ad arcem

Csicsó se recipit. Joannes Rex mutato e re nata consilio Petrum obsidet, et captum Petrum Solymanno mittit. Regno restituitur. In Moldaviae regno intra breve tempus variae revolutiones. (p. 266—270) 1543. Petrus Moldaviae princeps irrumpit in Transylvaniam. (p. 416) 1544. Arx Csicsó in Transylvania demolitur. (p. 418) 1550. Princeps Transalpinus profligatur. (p. 471) 1552. Moldavi cum Turcis Transylvaniam vastant. (p. 539) Alexandri vajvodae Moldaviensis copiae oppidum Prásmár obsident. (p. 546)

După Indice: Petrus Moldaviae princeps in succursum Transsylvanis accurrit, et Ferdinandi regis copias dissipat. (p. 115) In ditione Polonica Pokutia, exercitu ad internecionem fuso sauciatur. (p. 116) Transsylvaniam hostiliter invadir. (p. 141, 150, 169, 173 et 416) Per Joannem regem in arce Csicsó capitur, et Solymanno mittitur. (p. 269) Regno restituitur. (p. 270) Solymannus Turcarum imperator Belgradum capit et utramque Valachiam sibi tributariam facit. (p. 5)

Tomus II. (1560—1589) Anul 1561. Basilius Despota Alexandrum Moldavia ejicit. (p. 11) 1563. Despotes cum Joanne Sigismundo litigare incipit. Joannes Sigismundus contra Despotam auxilia mittit. Despotae exitium. Obtruncato Despota Alexander iterum Regno potitur. Joannes Sigismundus Legatum ad Ferdinandum mittit (p. 32—33) 1571. Caspari Bekes origo et progressus.[1] (p. 222—226) 1577. Petrus Moldaviae Palatinus exul copiis Transylvanicis in Patriam reducitur (p. 434) 1586. Transalpinorum munera. Moldavorum munera. (p. 509)

După Indice: Alexander Moldaviae princeps per Joannem Basilium Despotam provincia ejicitur. (p. 11) Obtruncato Despota principatui restituitur. (p. 33) Joannes Basilius Despota Alexandrum Moldaviae principem provincia ejicit. (p. 11) Capitur et obtruncatur. (p. 32—33)

Tomus III. (1590—1595) Anul 1593. Imperator Turcarum milites Transylvanos ex Moldavia educere mandat. Ad hoc responsum Mehemeti datum. Aron Principatu Moldaviae privatur. Petrus quidam Moldaviam occupat. Sigismundus Bathoreus contra Petrum copias suas mittit. Petrus captus. Deformatus. In uncum conjectus moritur. Aron principatum recuperat. Idem in Provinciales saevit. (p. 66—77) 1594. Sigismundus Bathoreus utriusque Valachiae Vajvodas ad arma contra Turcas capienda invitat. (p. 182) 1594. Tartari in Hungariam tendentes in Moldaviam perveniunt. (p. 352.) 1595. Acta Aronis Moldaviae et Michaelis Transalpinae Vajvodarum cum Turcis et Tartaris. (p. 532) Ambo Vajvodae Sigismundo Bathoreo acquisita a Turcis tormenta mittunt. (p. 534). Aron captus adducitur. Diploma Sigismundi super pactis cum Michaele Transalpinensi conventis. (p. 557) Pacta inter Sigismundum Bathoreum Transylvaniae etc. Principem et Michaelem Transalpinae Vajvodam. (p. 560) Bojér apud Valachos significat Nobilem. (p. 564) Transalpinenses homagium praestant Si-

[1] **Omite dinadins cum că era „Valachus" menţionat de Szamosközi, pe care îl transcrie, zicând numai că tatăl lui Bekes a slujit supt Petru Petrovith în districtul Lugojului.**

gismundo principi. Idem faciunt Moldavienses. Valachi cum Kozacis Tartaros caedunt et vexillum Sigismundo Principi mittunt. (p. 571—572) Sinanus cum exercitu in Transalpinam venit. Michael Vajvoda conjugem et filium securitatis ergo Cibinium mittit. (p. 591) Michael Vajvoda cum Turcis pugnam init. (p. 593) Sinanus Michaelem persequitur. Michael Vajvoda Sigismundo principi scribit, quantis sit in augustiis. Sigismundus princeps Alba Iulia ad castra egreditur. (p. 595—597) Stephanus Moldaviae Vajvoda cum Sigismundo principe conjungitur. (p. 600) Sigismundus Princeps castra in finibus Transalpinae ponit. Aquila juxta tentorium principis delapsa capitur. Auxiliatrices copiae ad castra veniunt. Sigismundus princeps cum Michaele Transalpinensi conjungitur. (p. 600—605.) Descriptio loci castrorum. Sinanus praesidium arci Tergovistiensi imponit, ipse autem castra reducit. Sigismundus princeps aciem instruit. Princeps Sigismundus Tergovistiam pervenit. Casualiter Turcae prima vice caeduntur. Sigismundus princeps arcem Tergovistiensem oppugnat. Turcae aufugere intendunt. Sinanus Bukuresto ulterius fugit. Pulveres fortalitio suffodi curat. Sigismundus princeps nuncium accipit, Borbélyium cepisse arcem Jenő. Idem Sinanum insequitur. Turca altera vice caeduntur. Descriptio arcis Gyirgyo. Turcarum maxima confusio. Peditum Pixidariorum dexteritas. Turcarum ingens clades. (p. 611—623) Sigismundus princeps arcem Fekete-Gyirgyó oppugnat et expugnat. (p. 626—627) Joannes Zamoisci occupata Moldavia Jeremiam ei praeficit. Sigismundus princeps contra Jeremiam exercirum expedit Stephanus Razvanus vincitur, et ad veru trahitur. Siculi insolentias exercent. (p. 629—631)

După Indice: 1595. *Aron* Moldaviae vaivodatum recuperat. (p. 75) Tartaros in fugam coniicit et aliquot Turcarum castella capit. (p. 532) Ob suspicionem 1594. Sigismundus Bathori vajvoda Transylvaniae Moldaviae et Transalpinae vajvodas ad defectionem a Turca sollicitat. (p. 182) Cum Transalpinensibus paciscitur. (p. 557) Cum Moldavis transigit. (p. 571) 1595. Castra in finibus Transalpinae ponit. (p. 603) Ad hujus castra auxiliatrices copiae confluunt. (p. 605) Cum Michaele vajvoda Transalpinae conjungitur. (p. 605) Arcem Tergovistiam oppugnat et expugnat. (p. 616) Arcem Fekete-Gyirgyó oppugnat et expugnat. (p. 627—8) In Transylvaniam revertitur. (p. 630) Fekete-Gyirgyó arcis descriptio. (p. 621—2) Jeremias per Joannem Zamosci regni Poloniae cancellarium in vojvodam Moldaviae constituitur. (p. 629) Cum revertente priori vajvoda Stephano Razvano confligit, eumque vincit, capit, et ad veru trahi curat. (p. 630) Michael Transalpinae vajvoda cum Sigismundo principe transigit. (p. 557) Uxorem et filium securitatis ergo Cibinium mittit. (p. 591) Cum Sinano Purpuratorum Principe pugnam init, eumque superat. (p. 593—4) Quantis sit in angustiis Sigismundo principi perscribit. (p. 596) Moldavienses subiectionem et fidelitatem Sigismundo principi offerunt et cum illo transigunt. (p. 571) Razvanus Stephanus vajvodatum Moldaviae obtinet. (p. 557) Contra Turcas exercitum ducens cum Sigismundo principe conjungitur. (p. 600) Vajvodatu exuitur. (p. 629) Per Jeremiam novum Moldaviae vajvodam vincitur, capitur, et ad veru trahitur. (p. 630)

Siculi contra Sinanum sedibus suis exciti, nisi pristina ipsis libertas restituatur, contra hostem proficisci nolunt. (p. 600) Libertatem recuperunt. (p. 602) Recuperata libertate abusi insolentias exercent. (p. 631) Sinanus princeps in Transalpinam venit. (p. 591) Per Michaelem Transalpinae vajvodam vincitur. (p. 594) Sigismundum principem fugiens, Bukurestum venit. (p. 612) Ulterius fugiens ad arcem Fekete-Gyirgyó contendit. (p. 618) Cum potiori copiarum parte Danubium trajicit. (p. 620—1) Tartari in Hungariam tendentes in Moldaviam perveniunt. (p. 352) In Moldavia et Transalpina caeduntur. (p. 572) Tergovista arx in Transalpina per Sigismundum principem expugnatur. (p. 616) Transalpinenses cum Sigismundo principe paciscuntur, seque ejusdem Dominationi, et protectioni submittunt. (p. 557) Turcae in Transalpina per Michaelem vajvodam vincuntur. (p. 594) Ad arcem Tergovistiam vincuntur, arcemque amittunt. (p. 616) Ad arcem Fekete-Gyirgyó ad internecionem caeduntur. (p. 623) Zamoscius Joannes regni Poloniae cancellarius Moldaviam occupat, eique Jeremiam vajvodam constituit. (p. p. 629)

Tomus IV. (1596—1600) Anul 1596. Jeremias Moldaviae Vaivoda benevolentiam Sigismundi sibi aucupatur. (p. 6) Michael Vaivoda Transalpinensis ad Sigismundum principem venit. (p. 30) 1597. Sigismundus princeps principatum primum Kornisio, mox Bocskaio, deinde Josicae offert. (p. 44—45) Sigismundus Princeps ad Michaelem Vaivodam Transalpinae Sarmaságium mittit. (p. 108—110) Michael Vaivoda Transalpinae legatos ad commissarios Caesaris mittit. Postulatum Michaelis Vaivodae commissariis Caesariis propositum. Responsum a commissariis Michaeli datum. Michael vaivoda secunda vice legatos ad commissarios mittit. Commissarii Caesaris ad Michaelem Vaivodam proficiscuntur. Pacta inter Rudolphum Caesarem et Michaelem Vaivodam conventa. Commissarii ex Transalpina regrediuntur. (p. 115—119) Sigismundus Princeps ad Michaelem Vaivodam Bodonium mittit. (p. 164) Sigismundus Princeps Michaelem Transalpinae Vaivodam in societatem armorum invitat. Idem castra ponit ad Segesvár. Auxilium Michaelis advenit. Michael Transalpinae Vaivoda in Bulgaria rem feliciter agit. (p. 171—174) Anno 1599. Andreas Princeps ad Jeremiam Moldaviae principem Legatum mittit. Tractatus matrimonii Joannis Iffiu cum Jeremia de filia eius. (p. 271—272) Andreas princeps foedus cum Michaele renovare statuit. Relatio Petri Örmény de Michaele Vaivoda. Andreas princeps Kornisium ad Michaelem vaivodam expedit. Idem Andreas princeps ad eundem Michaelem Ravazdium et Vitézium mittit. (p 275—280) Legati a Jeremia regrediuntur. Expositio qualiter Michael vaivoda egit cum Legatis Andreae principis. Michael vaivoda ad fidelitatem Andreae principi praestandam iurat. Idem faciunt primores Transalpinae. (p. 282—283) Idem Andreas princeps Pancratium Sennyeium ad Michaelem vaivodam expedit. Oratio Pancratii Sennyei ad Michaelem vaivodam. Responsum Michaelis vaivodae. Postulatum Michaelis vaivodae Andreae principi proponendum. Kornisius Andream principem assecurat, nihil timendum esse a Michaele vaivoda. Andreas princeps permittit Michaeli vaivodae, milites et arma in Transylvania com-

parare. Rationes, quae Andream principem induxerunt ad fidendum Michaeli. (p. 290—300) Legati a Michaele vaivoda ad Andream principem veniunt. Andreas princeps postulatis Michaelis annuit. Michael vaivoda in id intendit, ut una secum Rudolphi Caesaris copiae ad invadendam Transylvaniam iungantur. Andreas princeps litteras Zamoscio, affini suo exarat. Responsum Zamoscii Andreae principi datum. Andreas princeps Legatos in Poloniam destinat. Michael vaivoda ad Andream principem Legatos mittit Viszterum et Predam. Postulatum vaivodae. Responsum Andreae principis. Andreas princeps ut sibi a Michaele vaivoda caveat, admonetur. Georgius Palaticius Michaelem vaivodam expeditur. Instructio Palaticio a principe data. Blandum Michaelis vaivodae responsum. Michaelis vaivodae calliditas. (p. 314—323) Joannes Maro hortatur Andream principem, ne Michaeli fidem adhibeat. Relatio Szamosközii de legatione Csomortánii ad Michaelem vaivodam. De eadem legatione relatio Symigiani. Rursus Szamosközii relatio de Saxonibus. Joannes Szindi eandem legationem Csomortánii continuat. Michael vaivoda milites suos ad iuramentum sibi praestandum adigit. Capita iuramenti praestiti. Descriptio Bessiarum. Invectio Michaelis vaivodae in milites, qui iuramentum detrectassent. Quidam boerones a proposito Michaelis de invadenda Transylvania alieni sunt. Uxor Michaelis maritum a proposito dehortatur. Michael vaivoda Turcis imponit. Descriptio motionis Michaelis vaivodae in Transylvaniam. Michael vaivoda alpes, quae Transalpinam a Transylvania dividunt, superat. Idem vaivoda ad Siculos in partes suas trahendos Makonem et alios mittit. Conditiones, quibus Siculi Michaeli vaivodae se addicunt. Resolutio Siculorum Legatis Michaelis vaivodae data. Michael vaivoda petitioni Siculorum annuit. (p. 328—346) Tabellio Coronensis refert, milites Michaelis vaivodae circa Coronam grassari. Sibrikius Casparo Kornisio refert, tabellionem Coronensem inclementem famam divulgare. Kornisius invehitur in tabellarium. Nobiles Siculi nunciant Andreae principi, Michaelem vaivodam in Transylvaniam ingressum esse. Malevoli apud Andream principem famam de irruptione Michaelis vaivodae in dubium vocare conantur. Michael vaivoda Coronenses ad deditionem sibi faciendam urget. Responsum Coronensium Michaeli vaivodae datum. Saevitia exercitus Michaelis vaivodae. Michael vaivoda a Prasmáro ad Szunyogszeg procedit, et mox sylvam a Dracone dictam ingreditur. Milites Michaelis vaivodae mercatores spoliant. Andreas princeps Csejtium ad Michaelem vaivodam mittit. Princeps ad castra proficiscitur. Idem a Szászsebesio Cibinium pervenit. Michael vaivoda ad Talmacsium pagum castra ponit. Relatio Szamosközii de quantitate copiarum Michaelis vaivodae. Baba Noak ad castra Michaelis vaivodae pervenit. Rationes, propter quas Michael vaivoda pugnam differt. Michael vaivoda ab Andrea principe transitum per Transylvaniam petit. Andreas princeps proprios Legatos ad Michaelem mittit. Michael vaivoda propositioni Andreae principis annuere videtur. Relatio Legatorum a Michaele vaivoda regressorum. Obsides utrinque mittuntur. Andreas princeps cum boieronibus Michaelis colloquitur. Malaspina ab Andrea principe ad Michaelem vaivodam mittitur. Is infectis rebus regreditur. Col-

loquium Legatorum Andreae principis cum Michaele vaivoda. Responsum Michaelis vaivodae Legatis Andreae principis datum. Moses Székely et Bogáthius a Michaele regrediuntur. Andreae principis deliberatio. Andreas princeps obsides Michaeli vaivodae remittit. Michael vaivoda ad pugnam se parat. Oratio Andreae principis, qua exercitum animat ad proelium. Idem Andreas princeps diploma vaivodae perlegi curat. Andreas princeps loco editiore ad omnes occasiones invigilat. Michaelis vaivodae acies describitur. Proelum committitur. Daniel Zalasdi ex castris Andreae principis ad Michaelem transfugit. Moses Székely Danielem Zalasdium supplicio afficit. Baba Noak impetum in Transylvanos facit, sed reiicitur. Petrus Huszár Vaivodanos reprimit. Incerta Martis alea. Transylvanorum exercitus Michaelem vaivodam in effusam fugam conjicit. Michael vaivoda exercitum suum a fuga revocare nititur. Michael vaivoda nihil proficiens in castra se recipit. Joannes Thamásfalvi Vaivodae suadet, ut pugnam redintegret. Poloni stipendiarii Michaelis vaivodae in Transylvanos irruunt. Poloni Andreae principis stipendiarii ad hostem transfugerunt. Andreas princeps fuga saluti suae consulit. Makó et alii duces sub Michaele militantes ad invadendos Bathoreanos mutuo se cohortantur. Aliqui duces Hungaricarum cohortium in castris Michaelis vaivodae militantium impressionem facere in Transylvanos intendunt. Sed explosione tormentorum ex castris Transylvanorum perterrefiunt. Transfugae ex castris Michaelis vaivodae Transylvanos ad invadendos Valachos incitant. Valachi intellecto Transylvanorum discessu castra eorum invadunt. Michael vaivoda Albam-Iuliam versus exploratum Transylvanorum intentiones mittit. Michael vaivoda spoliis Transylvanorum potitus Albam-Iuliam contendit. Michael vaivoda edictum promulgat de perdendo Andrea principe. Albenses ad Michaelem vaivodam Legatos cum muneribus mittunt. Oratio Legatorum Albensium ad Michaelem vaivodam. Responsum Michaelis vaivodae Albensibus datum. Natura Valachorum Transylvanorum. Michael vaivoda Albam-Iuliam triumphans ingreditur. Demetrius Náprági ad salutandum Michaelem vaivodam obviam it. Descriptio pompae Michaelis vaivodae Albam-Iuliam ingredientis. Invectio Michaelis vaivodae in Bodonium. Transylvani supplicant Michaeli vaivodae, ut milites suos a depopulatione provinciae cohibeat. Michael vaivoda facturum se id offert. Milites vaivodae edictum illius parum curant. Michael vaivoda ducibus suis brabea distribuit. Michael vaivoda captivos trucidari iubet. Caput Andreae principis Mihaeli vaivodae praesentatur. Uxor Michaelis vaivodae casum Andreae principis deflet. Exclamatio Michaelis vaivodae, dum caput Andreae principis conspexisset: O seracul popă, seracul popă! Percussores Andreae principis et eorum qui comitati sunt illum, nulla praemia a Michaele obtinent. Michael vaivoda nobilitatem Transylvanam extirpare intendit. Malaspina id disuadit. Stephanus Bocskai loca quaedam Transylvaniae vastat. Michae vaivoda Joannem Iffiu Dévam custodiendum mittit. Michael vaivoda comitia ordinibus regni promulgat. Theodosius Logophet Michaeli vaivoda suadet, ut exequiae Andreae principis peragat. Michael vaivoda ad inquirendum corporis Andreae principis truncum mittit.

Corpus Andreae principis Albam-Iuliam introducitur, et in minori templo deponitur. Malaspina Romam regreditur. Andreas princeps humatur. Articuli in comitiis Albae-Iuliae conclusi. Michael vaivoda filium in Transalpinam per Transylvanos reducendum intendit, sed ad preces eorum in aliud tempus id differt. Thesaurum Sigismundi principis Michael vaivoda in rationem suam adduci curat. Judicium Michaelis de thesauro Sigismundi. Michael vaivoda nobilium caesorum bona ad se transfert. Idem milites ad hyberna dimittit. Militum Michaelis vaivodae insolentia. Novum in Transylvania proverbium exortum. Transylvani supplicant Michaeli, ut insolentias militum prohibeat. Michael vaivoda ad haec respondet. Causa, cur Michael vaivoda Joanni Maroni infensus fuerit. Tholdius Maronem apud se morari, Michaeli vaivodae detegit. Michael vaivoda Joannem Maronem trucidari curat. (p. 476) Anul 1600. Narratio quo in statu Transylvania curriculo sexcentorum annorum exstiterit. Michael Legatos ad Rudolphum Caesarem mittit. Michael vaivoda comitia Albae-Iuliae peragit. Idem asperum responsum regnicolis dat. Idem nobilitatem tollere intendit. Rudolphus caesar legatos vaivodae remittit. Infelix exitus Joannis Iffiu, a Michaele occisus. Legati Rudolphi Caesaris ad Michaelem vaivodam veniunt. Iidem commissa sibi Michaeli vaivodae proponunt. Iidem legati diploma Caesaris Michaeli vaivodae offerunt Responsum a Michaele vaivoda legatis Rudolphi Caesaris datum. Michael vajvoda ad imperatorem Turcarum mittit, petitum confirmationem. Idem ad invadendam Moldaviam se parat. Michael vaivoda exercitum suum ad quarteria disponit. Michael vaivoda legatum ad Sigismundum principem mittit. Praetensio Michaelis vaivodam contra Jeremiam. Michael vaivoda filium suum in Transalpinam expedit. Michael vaivoda contra Jeremiam exercitum in Moldaviam ducit. Jeremias vaivoda aliquam manum militum hostibus obviam mittit. Milites Jeremiae conflictum ineunt cum antecessoriis Michaelis copiis. Jeremias vaivoda ad Hotinum se recipit. Michael vaivoda Jeremiam insequitur et obsidet. Michael tractatum cum Jeremia init, sed intentione sua frustratur. Michael vastationem Moldaviae prohibet. Michael in milites Hungaros saevit. Michael vaivoda obsidionem Hotinensem solvit. Michael vaivoda exercitum ad quartiria disponit. Comitia indueit. Moses Székely duces Hungaros ad rebellionem contra Michaelem incitat. Michael vaivoda obviam legato Caesaris mittit. Bartholomaeus Pecz a Michaele vaivoda excipitur. Tractatus Michaelis vaivodae cum Bartholomaeo Pecz. Conclusio regnicolarum in comitiis. Titulus Michaelis vaivodae. Michael vaivoda legatum Turcicum excipit. Michael vaivoda Albam-Iuliam regreditur. Optimates Transylvaniae ex Transalpina redeunt. Moses Székely in Poloniam abit. Georgius Rácz quosdam nobiles trucidari curat, Wolffgangum autem Kornisium Albam-Iuliam captivum ducit. Alii etiam nobiles varia discrimina subeunt. Casparus Sibrik in Hungariam profugit. Milites Michaelis vaivodae insolentias exercent. Pedites Michaelis vaivodae tumultum in Bánffi-Hunyad exercent et per incolas caeduntur. Michael vaivoda vindictam de Hunyadiensibus sumit Nobilitas universa iis, quae novissime evenerunt, conturbatur. Vaivoda ad sedandos

motus Vitézium mittit. Oratio Vitézii ad nobiles. Vitézius reversus ad Michaelem, eum de nobilibus securum reddit. Michael vaivoda e progressibus suis a matre sciscitatur. Responsum matris. Michael vaivoda alio modo fortunae suae experimentum capere intendit. Pugna juvenum Hungaricorum et Valachicorum. Juvenes Hungarorum superant Valachos. Kozaci vaivodae stipendiarii cum Valachis concertant. Michael vaivoda Kozacos sibi complacat. Michael vaivoda ad coronam regni Hungariae aspirat. Michael vaivoda Stephanum Hadnagy in necem nobilium concitat. Oratio Michaelis vaivodae ad Stephanum Hadnagy. Michael vaivoda Stephano Hadnagy ducentos colonos offert. Laus Siculorum sedis Maros et Aranyas. Michael vaivoda Thamásfalvium per literas pariter ad necem nobilium stimulat. Michael vaivoda per legatos regem Poloniae deprecatur. Intentio Michaelis vaivodae de Polonia. Iidem legati Michaelis affectum ejus erga Maximilianum archiducem officialibus Caesaris exponunt. Georgius Mako amico cuidam nunciat. vaivodam conspirasse in necem Transylvanorum. Litterae Makonis ad Michaelem vaivodam deferuntur. Sollicitudo Makonis de recuperandis litteris istis. Halmágyi pro remittendis Makoni litteris apud vaivodam instat. Vaivoda ad haec respondet. Sollicitudo Makonis in exequendo proposito, insurgendi contra vaivodam. Rationes quibus vaivoda Makónem allicere sibi conatur. Michael vaivoda per Gregorium Makónem Georgium ad se allicere intendit. Georgius Makó legatos ad vaivodam mittit. Informatio legatis data. Vaivoda purgare se a suspicione nititur. Proceres regni secretam consultationem instituunt. Vaivoda proceres regni ad aulam suam vocat. Georgius Basta educto in campum exercitu, in intentiones hostium invigilat. Michael vaivoda provinciales in castra ad Szász-Sebesum convocat. Nobiles castra ad Thordam metantur. Michael vaivoda nobiles severe ad se venire jubet. Nobiles causam adferunt, cur non possunt Szász-Sebesinum venire. Michael vaivoda iterato nobiles Albam adesse jubet. Consultatio Michaelis vaivodae de perdenda nobilitate. Nobiles recusant venire ad vaivodam. Michael vaivoda ad complacandos animos nobilium, legatos mittit. Dissidentia mutua inter nobilitatem Transylvanam. Transylvani Georgium Bastam in auxilium vocant. Michael vaivoda legatos ad nobiles simul et Makónem mittit. Legati vaivodae ad intercipiendum Makónem Claudiopolim tendunt. Legati ad Michaelem vaivodam re infecta regrediuntur. Siculi negant se deserturos vaivodam. Aliqua pars peditum vaivodae ad castra nobilium venit. Claudiopolitani postulata nobilium vaivodae aperiunt. Legati Claudiopolitanorum ad vaivodam expediti per nobiles intercipiuntur. Comminatio militum Makónis contra vaivodam. Makó milites ad insurrectionem contra vaivodam stimulat. Milites Makónis deserere Michaelem vaivodam renuunt. Wolffgangus Kamuthi militibus Makónis suadet, ut se cum nobilibus conjungant. Stephanus Csáki obviam legioni Makónis egressus collaudat milites, quod propriae genti adhaeserint. Michael vaivoda per legatos nobiles ad reconciliationem secum invitat. Contenta legationis Michaelis vaivodae ad Bastam. Contenta legationis ejusdem ad nobiles. Ejusdem legationis contenta ad milites. Som-

nium Michaelis vaivodae, quod vidit ante congressum cum Basta et Transylvanis. Michael vaivoda Alba-Iulia se movet. Basta cum Transylvanis ad Miriszló. Michael vaivoda ad Holtmaros castra metantur. Velitationes utrinque instituuntur. Basta id disuadet. Michael vaivoda litteras ad Bastam et Transylvanos mittit. Responsum Michaeli vaivodae datum. Basta aciem exercitus instruit. Michael vaivoda existimans Bastam fugere, illum insequitur. Bastam exercitum contra hostem obvertit. Colloquium Michaelis vaivodae cum Barcsaio. Michael vaivoda aciem ordinat. Proelium utrinque instituitur. Vaivodani fugantur. Vaivoda fugiens Albam-Iuliam tendit. Wolffgangus Kornis Albae-Iuliae trucidatur. Transylvani cum Basta vaivodam insequuntur. Numerus in proelio caesorum. In succursum Michaelis copiae cum filio et Baba Noako veniunt. Michael vaivoda Siculos ad castra vocat. Illi recusant. Michael vaivoda in Transalpinam penetrat. Basta cum Transylvanis subsistunt. Moses Székely ex Polonia advenit. Joannes Zamoscius cum exercitu in Moldaviam pervenit. Michael vaivoda uxorem et filium pro obsidibus Transylvanis mittit. Zamoscius ad fines Transalpinae pervenit. Michael vaivoda victus aufugit. Zamoscius Simonem in Transalpina collocat palatino. Zamoscius ad persequendum Michaelem vaivodam Joannem Potocki destinat. Basta Zamoscium, ut ab invadenda Valachia et Transylvania supersedeat, hortatur. Responsum Zamoscii Bastae datum. Jeremias Moldaviae restituitur. Cohortes, quas Moses Székely adduxerat, ad Zamoiscium remittuntur. Michael vaivoda liberum passum per Transylvaniam a Kornisio petit. Idem pro eo sibi concesso duo millia aureorum mittit. Idem ad Rudolphum Caesarem proficiscitur. Idem Viennam perveniens inde ad Caesarem ire jubetur. Conditionies, quibus mediantibus Transylvani Caesari se obstringunt. Basta nomine Caesaris Transylvanis juramentum deponit. (p. 481—671)

După Indice: 1600 Georgius *Basta* vajvodam Transalpinae Michaelem fugat. (p. 588) 1599. Andreas cardinalis *Báthori* de Somlyó legatum ad Jeremiam Moldaviae principem mittit. (p. 271) Foedus cum Michaele renovare statuit. (p. 274) Intellecta Michaelis Vajvodae irruptione exercitum contrahit. (p. 352) Vajvodam fugat. (p. 403) Ipsemet fugit. (p. 410) Dimissa Nobilitate in Moldaviam cursum intendit. (p. 441) Per Blasium Ördög interficitur. (p. 454). Ejus caput Michaeli Vajvodae praesentatur. (p. 461) 1600. *Jeremias* Moldaviae vajvoda hostilibus Michaelis vajvodae Transalpinae copiis obviam mittit. (p. 497) Ad Hotinum se recipit. (p. 498) Moldaviae restituitur. (p. 608) 1600. Georgius *Makó* Michaelem Vajvodam in necem nobilium conspirasse nunciat. (p. 533) Hujus litterae ad Vajvodam deferuntur. (p. 534) Eundem Vajvoda ad se allicere conatur. (p. 539) 1599. *Malaspina* Episcopus ab Andrea principe ad Michaelem Vajvodam mittitur. (p. 377) Re infecta revertitur. (p. 378) Romam regreditur. (p. 461) 1596—1600. *Michael* Transalpinae Vajvoda ad Sigismundum principem venit. (p. 30) Legatos ad commissarios Caesaris in Transylvaniam mittit. (p. 115) Cum eisdem paciscitur. (p. 118) Sigismundo principi auxilio contra Turcas mittit. (p. 172) Ad fidelitatem Andreae principis jurat. (p. 282) Legatos ad Andream principem

mittit. (p. 314) Transylvaniam invadere intendit. (p. 316) Legatos ad Andream principem mittit. (p. 320) In Transylvaniam movet. (p. 341) Siculos in partes suas trahere laborat. (p. 344) Ad pagum Talmats castra ponit. (p. 362) Proelium committit. (p. 397) Fugatur. (p. 403) Castra Transylvanorum vacue relicta invadit. (p. 419) Triumphans Albam-Iuliam ingreditur. (p. 491) Nobilitatem Transylvanam exstirpare intendit. (p. 464) Legatos ad Rudolphum Caesarem mittit. (p. 483) Ad imperatorem Turcarum petitum confirmationem mittit. (p. 491) Contra Jeremiam Moldaviae Vajvodam exercitum ducit. (p. 496) Jeremiam obsidet. (p. 498) In milites Hungaros saevit. (p. 501) Obsidionem solvit. (p. 504) Albam-Iuliam regreditur. (p. 510) De rerum suarum exitu sollicitus est. (p. 519) Ad coronam regni Hungariae aspirat. (p. 523) Stephanum Hadnagy in necem nobilium concitat. (p. 525) Thamásfalvium aeque ad necem nobilium stimulat. (p. 530) Poloniam sibi subjugare intendit. (p. 531) Nobiles castra ad Thordam metatos ad se venire jubet. (p. 532) Ad complacandos animos nobilium legatos mittit. (p. 545) Ejusdem somnium. (p. 573) Castra movet. (p. 575) Bastam cum nobilitate fugere existimans insequitur. (p. 584) Fugatur. (p. 588) In Transalpinam penetrat. (p. 593) Uxorem et filium pro obsidibus mittit. (p. 594) Cum Joanne Zamoscio confligit et vincitur. (p. 596) Ad Rudolphum Caesarem proficiscitur. (p. 610) 1600. *Nobiles* castra ad Thordam metantur. (p. 541) In castra Michaelis Vajvodae venire renuunt. (p. 543) Georgium Basta in auxilium vocant. (p. 549) Castra adversus Michaelem Vajvodam movent, eumque fugant. (p. 575) 1599. *Sennyei* Pancratius per principem Andream ad Michaelem vajvodam mittitur. (p. 290) 1599. *Siculi* Michaeli Vajvodae contra Andream principem adhaerent. (p. 345) 1600. *Székely* Mojses duces Hungaros ad rebellionem contra Michaelem vajvodam incitat. (p. 503). In Poloniam abit. (p. 510) 1600. *Zamoscius* Joannes, regni Poloniae cancellarius cum exercitu in Moldaviam venit et Michaelem vajvodam vincit. (p. 594—596)

Tomus V. (1601—1603) Anul 1601. Baba Noak capitaneus Hajdonum Michaelis vaivodae, cum sacrificulo suo Sáski capitur et supplicio afficitur. (p. 7, 8, 31) Transylvani legatos ad reducendum ex Moldavia Sigismundum principem expediunt. Sigismundus princeps ex Moldavia Bistricium venit. Titulus Sigismundi principis quo uti coepit post regressum ex Moldavia. Articuli Claudiopoli post regressum Sigismundi principis ex Moldavia conditi. Rudolphus Caesar Michaelem vaivodam recuperandae Transylvaniae remittit. Ferdinandus Gonzaga Bastam cum Michaele vaivoda reconciliat. Sigismundus princeps a Turcis, et a Jeremia Moldaviae vaivoda auxilia petit. (p. 10—15) Michael vaivoda decipit Turcas, ne Sigismundi principi auxilientur. Fraus Michaelis vaivodae detegitur. Basta Sigismundum principem assequitur. Castra ad Goroszló ponit. Cathalogus eorum, qui in proelio occubuerunt. Sigismundus princeps in Moldaviam proficiscitur. Casparus Kornis a militibus Michaelis vaivodae interficitur, Pancratius vero Sennyeius multis vulneribus confoditur. Basta auctorem facinoris istius in manus sibi tradi postulat. Responsum Michaelis vaivodae Bastae datum. Sigismundus principes uxorem et liberos Michaelis vai-

vodae in Moldaviam curat deduci. Michael vaivoda de salute coniugis et filii anxius, pro eorum incolumitate obnixe orat Sigismundum, cui idcirco suam in recuperanda Transylvania operam pollicetur. Michaelis ad Portam Ottomanicam litterae, quibus se excusat, et fidelitatem promittit. Aliae ejusdem litterae ad Transalpinenses, nec non Sinanum Turcam. Interceptis his litteris aliisque criminibus Michael arguitur. De tollendo Michaele consilium Bastae. Ejus iussu in tentorio suo interficitur. Corpus ejus sepelitur. Basta litteras ad Rudolphum exarat, quibus necis Michaelis causas exponit. Caesar ad has respondet. (p. 19—48) 1602. Radulius Serban Bastam orat, ut eum in vaivodatum Transalpinae introducat. (p. 97—8) 1603. Descriptio Radulii vaivodae Transalpinae. Basta Radulium fidei et officii admonet succursumque ab eo exposcit. Radulius Turcas et Tartaros reconciliare sibi suadet. Segesvarienses auxilium a Radulio petunt. Stanislaus Kracker eo fine ad Radulium missus. Oratio Krackeris ad Radulium vaivodam. Radulius recusat auxilium. Krackerum cum Radulium non posset, milites ejus in sententiam trahit. Radulius, necessitate pro voluntate arrepta, omnem Rascianorum, Valachorumque manum bellum anhelantem, provincia exire constituit. Radulius una Fidelia duos parietes dealbat, tam Bastae quam Mojsi complacere studendo. Stephanus Halmagyius ex Transalpina ad Mojsem cum aliqua militum manu transfugit. Mojses ad Radulium Ladislaum Szalanczium foederis ineundi gratia mittit. Contenta legationis Mojsis ad Radulium. Pacis definitio. Radulius pacem et foedus cum Mojse sancire intendit. Radulius ejus rei legatos ad Mojsem mittit. Litterae Radulii ad Mojsem de pace concilianda assecuratoriae. Alterae litterae senatus bojeronum assecuratoriae. Siculorum magnus numerus ad Radulianos se adplicat. Tumultus militum in castris Georgii Rácz ob suspicionem initi inter Radulium et Mojsem foederis. Vani rumores de transactione Mojsis cum Radulio in castris Georgii Rácz. Unde tumultus inter milites recrudescit. Mojses legatos expedit ad Radulium. Mojses et Radulius concordiam ratificandam identidem urgent. Duces Raduliani inter nuncios pacis instituendae ultro citroque commeantes impediunt. Mojsis instructio Makóni et aliis ducibus data, qualiter se adversus Radulianos gerere debeant. Makó Radulianos aggreditur. Merza major Radulianus Makóvianis se opponit, sed eos sustinere non valens ad reliquam phalangem se recipere cogitur. Raduliani castra sua circumvallant curribus. Georgio Rácz minor Merza in succursum venit. Raduliani carragine se muniunt. Makó Radulianos iterum invadit. Radulianus castris erumpentes Makovianos aggrediuntur. Catalogus eorum, qui in hoc proelio ex Makovianis occubuere. Raduliani castra ad Törcs ponunt. Radulius duos bojerones legatos ad suos mittit, nuncians et prohibens per eos, ne ut cum Mojse confligerent, sed inducias secum pactas servarent. Ob quam legationem Raduliani milites exasperati, vehementer in eosdem legatos saeviunt, tandem interficiunt. Ferox ad Radulianum militem denunciatio. Aloisius Radibratus ad evocandum Radulium pergit. Radulius in Transylvaniam ad milites suos depraecandos expedit. Radulius militibus suis reconciliatur. Mojses ultima vice de concordia Radulium

interpellare instituit. Milites Halmágyium tradi sibi postulant, sed Radulius illum protegit. Radulius suos tumultuantes sedat. Halmágyius in castris ac tentorio Radulii detinetur. Excubiae Mojsis ad Radulium transfugiunt. Radulius ad conferendam pugnam a suis adigitur. Vulcanus pagus mulctatur a Radulianis. Radulius in aciem suos disposuit. Deli Marko proelium auspicatur. Curruum contexta Raduliani aperiunt. Raduliani caede et vindicta aestuantur. Altercatio Radulianorum super adeptis vexillis. Georgius Rácz in rationem Radulii vexilla ferro vult extorquere. Radulius pecunia redemit vexilla. Radulius signa capta Rudolpho transmittit. Radulius in signum laetitiae tormenta explodi curat. Milites Raduliani diripiendam Coronam anhelant. Radulius Coronae magnam pecuniae summam corradit. Consternatio Transylvanorum. Populares Valachi in sylva Sárkány desaeviunt. (p. 337 — 419) Radulius in Transalpinam revertitur, ac Georgium Rácz cum certa manu militum Bastae relinquit. (p. 446)

După Indice : 1603. Alia Volffgangus a Radulianis captus. (p. 410) Armás quinam dicuntur in Valachia. (p. 350, 356) 1601. Baba Noak capitaneus Hajdonum Michaelis Vaivodae cum sacrificulo Sáski captus, tortus etc. (p. 7—8 şi 31) Bán Michael, vaivodae Valachiae Michaelis praecipuus minister in custodia moritur. (p. 41, 47) Basta Georgius. Simultates inter et Michaelem Transalpinae vajvodam. (p. 32 şi 36) 1601. Báthori Sigismundus princeps reducitur e Curia Botoşani et denuo in principem inauguratur. (p. 10—11) Adversus Michaelem Transalpinum militem conscribit. (p. 14) Victus ad Goroszló in Moldaviam petit. (p. 29, 37) 1601. Beauri Jacobus cum sociis Michaelem vaivodam in suo tentorio interficit. (p. 45) Bojerones quinam nominentur in Valachia. (p. 175) 1603. Comis Lucas consiliarius Radulii vaivodae Valachiae, legatus ad Rudolphum imperatorem. (p. 389) 1601. Csáki Stephanus generalis capitaneus Transylvaniae cum Sigismundo principe in Moldaviam proficiscitur. (p. 29) 1601. Csefei Stephanus ad reducendum principem Sigismundum Báthori in Moldaviam expeditur. (p. 10) 1603. Csonka Joannes ductor Moldaviensis. (p. 343) 1603. Cseklédi Petrus a Radulianis capitur. (p. 411) 1603. Deli Marko Thrax, dux Moldaviensium. (p. 344) Quid Delejus nomen significet? Hic Deli proelium cum Mojse, e castris Radulii, auspicatur. (p. 397) 1603. Demetrius subdux Transalpinus apud Segesvarum a Mojsianis victus. (p. 279) 1603. Donáth Joannes Valachorum captivus. (p. 411) 1601. Enyed oppidum a milite Michaelis Transalpini exuritur. (p. 32) Gonzaga Ferdinandus Cassoviae praefectus, Bastam cum Michaele Valachiae vajvoda reconciliat. (p. 13) Hajdones adpellabatur etiam in Valachia quoddam militum genus. (p. 345) 1603. Halmágyi Stephanus Siculus, e Transalpina Valachia, cum aliqua militum manu, transfugit ad Mojsem. (p. 319) Legatus ad Radulium a Mojse mittitur. (p. 390) Hatvani Sigismundus a Mojse in Moldaviam, ad Jeremiam mittitur. (p. 323 şi 334) 1603. Iffiu Joanni iuniori, Jeremias Moldaviae vaivoda. (p. 10 şi 41). Filiam suam desponsat, et eius nuptias celebrant. (p. 322) 1603. Imets Michael in proelio cum Radulianis inito occumbit. (p. 373) 1603. Ispán Nicolaus captus a Radulianis (p. 411) sed iussu Bastae libertati adsertus. (p. 499) 1603. Kasztróczius Stephanus de Karan-

Sebes legatus Mojsis ad Radulium Valachiae vaivodam. (p. 361 şi 388) Kornis Wolfgangus a militibus Michaelis vaivodae Valachiae interficitur, corpusque ejus tumulatur in Campo Albensi „Morgó" dicto (p. 165) Kotla, nomen Valachicum oppidi Zeiden, Hungarice Fekete-Halom. (p. 373) Kracker Stanislaus Polonus, rei annonariae in Transsylvania magister (p. 338) adversus Mojsem e Valachia in Transsylvaniam venit. (p. 346) Varia armorum genera pro plebejis Siculis distribuit. (p. 357) 1603. Kultsár Radul, legatus Radulii Valachiae vaivodae. (p.421) Logofet apud Valachos Cancellarium valet. (p. 385) Michael Valachiae Transalpinae vajvoda ad Rudolphum Caesarem transit. Propositum ejus de tollendis Nobilibus Transylvanis. A Rudolpho munifice donatur Pragae. (p. 1—13) Militum ejus in Transsylvania horrenda crudelitas. (p. 30) Uxor et filius ejus custodiae mancipantur. (p. 39—41) Arguitur variis criminibus. (p. 40—43) De eo tollendo Bastae consilium. (p. 44) Tollitur etiam. (p. 45) Famuli ejus in donatis sibi possessionibus conservandi censuntur. (p. 201) Michael vaivoda „Balog Mihály" quoque vocatus idest Sinistrum Michaelem. (p. 45) 1603. Mikola Joannes in captivitatem Transalpinorum incidit. (p. 410) Mojses Székely principem Sigismundum Bathori ex Moldavia reducem, Bistritii salutat. (p. 10) 1601. Nemecz in Moldavia Sigismundi Báthori asylum. (p. 37) 1601. Ördög Balthasar ad reducendum principem Sigismundum Báthori in Moldaviam mittitur. (p. 10) 1601. Pastores ecclesiarum Hungaricarum a milite Michaelis Valachiae horrendum in modum dilaniantur. (p. 31) 1601. Petki Joannes in Moldaviam a Transsilvanis missus ad reducendum principem Sigismundum Báthori. (p. 10) 1603. Porkoláb Simon, senator Bistriciensis, ad nuptias Moldavienses profectus. (p. 322) 1603. Radibradus Aloysius commissarius in Transsilvania Rudolphi Caesaris e Transalpina contra Mojsem venit. (p. 348) 1602. Radul sive Radulius, antea Sorban dictus, Valachiae Transalpinae vaivoda describitur. (p. 174,323,356) Adversus Mojsem bellum movet, eumque debellat. (p. 346 şi 392) In Transalpinam revertitur. (p. 446) 1603. Resinar (Saxonibus Secterdorf) ubi Valacha sex pueros devoravit, fame adacta. (p. 534) 1603. Ribiczei Albertus comes comitatus Zarandensis, in captivitatem Valachorum Transalpinensium incidit, inde liberatus, sed Bastae iussu interfectus. (p. 411 şi 497) 1603. Ros Stephanus vir nobilis, a suis subditis Valachis interfectus. (p. 198) 1603. Rosnyó oppidum in Barcia, ad quod Transalpinus exercitus castra posuit, ubi etiam feliciter ab ipsis pugnatum est contra Mojsianos. (p. 370—1) 1603. Siculorum plebeiorum magnus numerus ad Radulianos se adplicat et ad Földvár in Barcia viriliter dimicat. (p. 357 şi 363) Simeon Transalpinae vajvodae provincia ejicitur. (p. 175 şi 323) 1603. Szalánczi Ladislaus de Szent Tamás a Moise mittitur in Transalpinam ad vaivodam Radulium foederis ineundi gratia. (p. 349, 361 şi 388) 1603. Székely Blasius captus a Transalpinis. (p. 411) 1603. Szörcsei Franciscus e Moisis exercitu a Valachis Transalpinis captus (p. 411) jussu Bastae occisus. (p. 498) 1603. Thamásfalvi Joannes in captivitatem Valachorum incidit (p. 411) et Bastae iussu trucidatur. (p. 491) 1601. Tholdi Stephanus cum sociis in itineris, ad reducendum

e Moldavia Sigismundum Bathori missus. (p. 10) 1601. Thordam oppidum Michael vaivoda igne vastat. (p. 31) 1603. Tötöri Joannes in castris Mojsis a Radulianis interemtus. (p. 409) 1602. Valachorum Transylvanorum latrocinia. (p. 173) De eorum progenie Sigismundi imperatoris iudicium. (p. 419) 1601. Vajda Nicolaus a Transylvanis ad principem Sigismundum Bathori in Moldaviam legatus mittitur (p. 9) et in proelio Goroszlóensi interficitur. (p. 27) 1603. Vicomercatus Attilius adversus Mojsem procedit e Valachia. (p. 348 şi 392) Vistier apud Valachos supremum cubicularium significat. (p. 412) 1603. Volkan (Wolkendorf) in districtu Barcensi, a Radulii vajvodae militibus valde adflictus. (p. 396) 1603. Zlata, aulicus sattelles Radulii vaivodae ad Mojsem legatus. (p. 350 şi 361) 1603. Zulcser Emmanuel eiusdem Radulii ad Mojsem legatus. (p. 350 şi 361.)

Tomus VI. (1604—1609) Anul 1604. Rudolphus Caesar Bastam e Transylvania evocat. Basta et Radulius Coronae conveniunt. Basta Radulium ad constantiam hortatur. Donaria a Radulio Bastae collata. Motus in Valachia Transalpina. Stephanus vaivoda Radulio supponitur. Radul suppositum vaivodam cum episcopo, truncatis primum naribus, ad Bastam transtulit. Vaivoda Moldavus Bastam sibi conciliat. Jeremiae vaivodae Moldavo, Stephanum et episcopum, vinctos, petenti per legatum, Basta transmittit. Sigismundus Sarmaságius a vaivoda accusatur. Quis Marcus ille vaivoda. Valachorum agrestiam latrocinia. Descriptio Valachorum Transylvanorum. Karansebesenses per legatos suos coram Caesaris commissariis querelam super insolentii Rascianorum et Valachorum exponunt, ac remedium petunt. Valachorum Hatzokiensium ingentia furta, et expilationes. Chamus Tartarorum legatum mittit ad Radulium, Valachiae vaivodam. Postulata eiusdem chami. Radulius, Valachiae Transalpinae vaivoda trepidat. Rudolphus Caesar Radulio, maxime favet. (p. 16—63) 1605. Radulius vaivoda in suppetias Caesareanorum, Georgium Rácz in Transylvaniam expedit. Saxones a Radulio vaivoda auxilium sollicitant per Georgium Rácz, sed non impetrant. Militum penes Radulium Transalpinae vaivodam militantium ad invitationem Georgii Rácz resolutio. (p. 232—8) Octingenti milites Hungari Raduliani ad Ladislaum Gyulafium veniunt. Legatio Radulii vaivodae ad principem Stephanum Bocskaium. Contenta legationis Radulii ad principem Bocskai. Gyulafius 5000 florenos petit a Claudiopolitanis mutuo, in rationem militum e Transalpina adventantium. Claudiopolitani excusantes tenuitatem fortunae suae 2000 tamen florenos dono ei mittunt. Utriusque Valachiae ad Gyulafium legati. Auxiliares copiae Moidavicae primum ac adveniunt sub Segesváro fortunam periclitantur. Princeps Bocskai Cassovia legatum Radulii vaivodae data ei resolutione, remittit. Georgius Kornis, introducturus Simeonem in vajvodatum Transalpinae, consilio Georgii Kékedi revocatur. Joannes Kálnokius Transalpina cum postulatis Radulii vaivodae advenit. Legatio ex Transylvania in Transalpinam ad Radulium pacis tractandae causa expedita. Aufito Radulius vaivoda Simeonis vaivodae in Transylvaniam adventu conturbatus, minaces litteras ad Cibinienses scripsit. (p. 274—294) Juramentum Radulii vaivodae ad fidelitatem principis

Bocskaii. Articuli Transalpini observandi erga Transylvaniam. Juramentum Transylvanorum Radulio praestitum. Articuli eorundem legatorum Transylvaniensium. Nicolaus Radulii secretarius, Segesvarum intrat. Simeonem vaivodam Ali et Caputsi quoque bassas, princeps Bocskai remuneratos ad sua redire permittit. (p. 320—333) 1606. Bocskaius Gabrielem Bethlen in Moldaviam, ad sedandos tumultus contra Jeremiam vaivodam exortos, expedit, ubi re feliciter peracta bene muneratus redit. (p. 396—7) 1607. Balthasar Szilvási in Transalpinam, deinde Moldaviam, pro foedere ineundo, mittitur. (p. 503) 1608. Legati ad principem Gabrielem Báthori ex Moldavia et Valachia. (p. 526)

După Indice: 1604. Basta Radulium Valachiae Transalpinae vaivodam ad constantiam erga Rudolphum imperatorem hortatur. (p. 17) 1605. Bethlen Gabriel in Moldaviam, ad sedandos tumultus, contra Jeremiam vaivodam excitatos, a principe Bocskai missus, re feliciter peracta, bene muneratus redit. (p. 296) 1605. Bocskai Stephanus legationem a Radulio Valachiae vajvodae recipit. (p. 275) Boeri sive Boerones vocantur in Transalpina et Moldavia Valachorum nobiles. (p. 19) Fejér (Weiss) Michael senator primarius Coronensis legatus in Valachiam. (p.293 și 322) 1605. Ad Ladislaum Gyulafi de Rátót copiae auxiliares ex Moldavia veniunt. (p. 281) Jeremias vajvoda Moldaviae legatus ad Ladislaum Gyulafium in Transylvaniam mittit. (p. 278) Halmágyi Stephanus Hungarus, a Radulio vaivoda Valachiae ad principem Bocskaium mittitur. (p. 275) Kálnoki Joannes e Transalpina cum postulatis Radulii vajvodae ad Ladislaum Gyulafi in Transylvaniam venit. (p. 292 și 319) Király Stephanus exules Transylvanos e Transalpina reducit. (p. 319) Kornis Gaspar a militibus Michaelis vajvodae Transalpini, horrende trucidatur. (p. 469) 1604. Marci Andreas, Jeremiae vaivodae Moldaviae medicus, Ladislao Gyulafi medicatur. (p. 290) 1604. Marcus Valachus nequissimus, litteris falso suppositis Sigismundum Sarmasági in vitae discrimen adducit. (p. 27) Barbiani castra sequitur. (p. 167 și 178) 1604. Ponor pagus Valachicus supra oppidum Nagy-Enyed incendio absumptus. (p. 26) 1604. Rácz Georgius cum aliquot cohortibus auxilio Caesarianorum in Transylvaniam a Radulio vajvoda Valachiae mittitur (p. 232) et mala plurima patrat. (p. 233) Radulius alias Radulo vajvoda Transalpinensis; cui Stephanus supponitur, sed subinde a Radulio ejicitur. (p. 21—22) Huic Rudolphus Caesar maxime favet. (p. 63) Radulius suppetias Caesarianis in Transsylvaniam mittit. (p. 232) Legatus ad principem Bocskaium. (p. 275) Ad Ladislaum Gyulafi in Transylvaniam. (p. 278) Ad fidelitatem Bocskaii jurat. (p. 320) Ei vicissim iuramento Transylvani se se obstringunt. (p. 322) Remete pagus Valachicus igne deletus. (p. 26) 1605. Saxones Transylvanorum a Radulio Valachiae vaivoda auxilium sollicitant, sed non impetrant (p. 237) et ad fidem Bocskaii se se devinciunt. (p. 284—6) 1604. Sebes-alja, vicus Valachicus, ubi Valacha filium novennem jugulatum comedit. (p. 219) 1604. Siculorum duo millia ad ferendum Radulio Valachiae Transalpinae vaivodae auxilium mittuntur. (p. 63) Simeon vajvoda, qui in subsidium Bocskaianorum venerat, Moldaviam repetit. (p. 333) 1604. Tartarorum chami in Vala-

chiam Transalpinam et Transylvaniam legatus, Achmet Cselebi. (p. 57) 1604. Tóth Petrus in Transalpinam profugit. (p. 68) 1604. Valachi districtus Hatzokiensis, in Valachia Transalpina ingentes praedas agunt. (p. 55) Valachorum Transylvanorum descriptio. (p. 35)

Notă. Cu toată amănunțimea acestor „indice" opera aceasta mai cuprinde și alte multe detalii privitoare la Români, rămase aci nesemnalate, așa că fără de ea nu se poate cunoaște în deajuns istoria Românilor și a țărilor române din veacul al XVI-lea și începutul veacului al XVII-lea (până la anul 1609) unde autorul ei s'a oprit, neavând alt material istoric la îndemână.

Academia Română, București și alte exemplare.

630 **Buda** **1782**

Historia pragmatica Hungariae *concinnata* a Stephano KATONA, Historiarum Doctore Budensi, presbytero Strigoniensi. Pars I—II.

Budae, Anno MDCCLXXXII et MDCCLXXXIV. In 8⁰ foi 2 și pag. 906 + foi 2 și 896 + Conspectus operis. Pars I. complectens periodum Arpadianam. Pars II. complectens periodum exogeniam.

Lucrare prețioasă cu părți scoase din cronici și documente, ilustrând faptele narate, mergând până în zilele tipăririi, cuprinzând astfel și epoca regelui Iosif II.

Autorul urmărind metoda lui Grebner, expune evenimentele istorice pe regi și domnitori, după următoarea schemă: I. Res genealogicae. II. Res politicae. III. Res polemicae. IV. Res litterariae. V. Res religionis et ecclesiae. VI. Res chronologicae.

Opera are multe amănunte despre Români, pretutindeni unde ei au lăsat urme în istoria Ungariei și a Ardealului.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

631 **Blaj** **1783**

Prima principia Latinae grammatices quae ad usum scholarum Valachico-nationalium Propter majorem incipientium Puerorum facilitatem, adjectâ Valachicâ Linguâ, in hunc ordinem redegit, ac typis edi curavit Georgius Gabriel SINKAI de Eadem AA. LL. Philosophiae, et SS. Theologiae Doctor, ac Primariae Scholae Nationalis Balasfalvensis Director, et Catecheta.

Balasfalvae. MDCCLXXXIII. Typis Seminarii Dioecesani. In 8⁰ pag. 184.

Textul e latinesc-românesc, cu litere latine; dar la paradigme se adaugă și traducerea lor nemțească și ungurească.

Academia Română, București și alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 463. — *Veress* p. 55.

1783 **Buda** **632**

Iter *per* Poseganam Sclavoniae provinciam *mensibus Junio, et Julio Anno* MDCCLXXXII. Susceptum a Mathia PILLER Historiae Naturalis, et Ludovico MITTERPACHER Oeconomiae Rusticae, in Regia Universitate Budensi Professoribus Presbyteris.

Budae, anno MDCCLXXXIII. Typis regiae universitatis. In 4⁰ pag. 147. Cu 16 tabele în aramă, reprezentând păsări şi plante.

Din cuprins: Eruditii călători, întâlnind la Pakracz nişte Români, s'au pus să-i studieze atât din punct de vedere etnografic, cât şi economic, formând astfel despre ei (p. 116—140) o minunată descriere ori monografie, în care autorii expun chiar şi felul de trai al acestor *Valahi* din Croaţia, vieţuind supt vechilii lor numiţi *starescina*, descriind până şi obiceiurile, precum şi agronomia, viticultura lor, împreună cu boalele şi lecuirea lor cu buruieni, şi altele.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1783 **(Buda)** **633**

Anmerkungen über Herrn F. J. S. litterariſche Reiſe in ſo weit ſie Ungerland betrift. Von Herrn Gideon SZOLGA.

S. l. 1783. In 8⁰ pag. 79.

La sfârşit: In Ballagás den 23. Märzen 1783.

Autorul broşurii numit pe foaia de titlu e fictiv şi acopere numele celebrului istoric ungur George PRAY, mult jignit prin critica nemiloasă a lui Sulzer de sub No. 628; iar notele adause sunt dela Carol Windisch, mare admirator al lui Pray.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1783 **Wien** **634**

Georgii Sigismundi LAKICS ... Inclyt. Facult. Iurid. in Regia Budensi Universitate Senioris Praelectiones Canonicae de legitime Episcoporum instituendorum, ac destituendorum ratione attemperatae legibus, atque usibus regnorum Germaniae, et Hungariae.

Viennae, 1783. Ex typographaeo Sonnleithneriano. In 8⁰ pag. 548.

Din cuprins: Electio Episcoporum Graecorum non unitorum, secundum ordinationem reginae Mariae Theresiae anno 1770 promulgatam. (p. 265—267) Ordinationem Graecorum Ecclesia nunquam improbavit. (p. 363—365)

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

635 **Wien** **1784**

Martini LANGE Medicinae Doctoris Corona-Transylvania Rudimenta doctrinae de Peste.

Viennae, 1784. Apud Rudolphum Graeffer. (Ex typographia Baumeisteriana.) In 8° mic pag. VIII şi 96.

Prefaţa: Dabam Coronae in Transylvania 1783 die 22 Octobris. Interesează istoria igienei în România întrucât spune (p. 72) că ciuma intră de obiceiu din Ţara-Românească, prin nişte căi tainice.

In tabla greşelilor (Errata) autorul observă că cuvântul *Transylvania* depe foaia de titlu este a se ceti: Transylvani.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

636 **Bratislava** **1784**

Vetustissimus Magnae Moraviae situs et primus in eam Hungarorum ingressus et incursus quem geographice historice critice descripsit et ... illustravit Georgius SZKLENÁR Presbyter Strigon. ... Professor primus.

Posonii, 1784. Typis Ioannis Michaelis Landerer. In 8° foi 12 şi pag. 246 + Index.

Din cuprins: Anonymi Belae regis notarii auctoritas reiicitur. (p. 126) Hungarorum vetustissimae sedes in Moldavia. (p. 186—188) Hinc a Paczinatis in Valachiam propulsi. (p. 100) Valachorum primae notitiae. (p. 172—175)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

637 **Wien** **1784**

Umſtändlicher Bericht von den in Siebenbürgen entſtandenen Unruhen, aus wahrhaften Nachrichten geſammelt von G. M.

Wien, 1784. In 8° mic pag. 15 nepaginate.

Autorul broşurii nu e ardelean, căci altfel nu ar scrie: Dorf *Mesztaelen* (în loc de Mesteacăn) şi *Vajda, Hunyad* (în loc de Vajda-Hunyad) cu toate că altfel e bine informat şi ajunge cu ştirile primite din Ardeal până la o scrisoare din Cluj, din 14 Noemvrie 1784. De observat e însă că, capul răscoalei lui Horia e numit Hornyak, care scăpând din puşcărie, unde era mai înainte osândit la moarte, zicând că a umblat de două ori la Viena, s'a pus „Harumbascha" al oamenilor răsculaţi, cărora le-a arătat o diplomă scrisă cu litere poleite şi o cruce purtată la gât, spunând că le-a primit dela împărat pentru nimicirea nemeşilor unguri.

Retipărit în *Tesauru de Monumente istorice* tom III p. 341—349.

Mus. Nat. Budapest.

1784 **Dubrovnik** **638**

Ludovici Cervarii TUBERONIS ... Commentaria *suorum temporum*. Tom. I—II.

Rhacusii, MDCCLXXXIV. Ex Typographia Privilegiata Caroli Antonii Occhi. In 8° pag. X şi 354 + 208.

Cuprinsul privitor la Români a se vedea la ediţia întâia din 1603 sub No. 138.

Ediţie revăzută pe baza manuscrisului autorului.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1784 **Sibiu** **639**

Die Geſchichte von Siebenbürgen, in Abend Unterhaltungen vors Volk (Rudus; erudiendus) Erſter Theil.

Herrmannſtadt, 1784. In Verlag bey Martin Hochmeiſter, k. k. priv. Buchdrucker und Buchhaendler. In 8° pag. 13 nenum. şi 416.

Cartea aceasta anonimă este scrisă de preotul evangelic sas Michael LEBRECHT şi are multe date privitoare la Români. Aşa în capitolul V (Fuenfter Abend) vorbeşte despre împăraţii romani dela Traian până la Aurelian (născut în Dacia) şi în legătură cu acesta şi despre „Ursprung der Wallachen" dând şi opt propoziţii româneşti cu traducerea lor latinească ca dovadă că limba română s'a format din cea latină, precum şi naţiunea română însăş se trage din coloniile împăratului Traian. (p. 63—68) Autorul declară de altfel (în prefaţa cărţii) că urmează expunerile decedatului Felmer, desvoltând însă subiectul operii sale mai pe larg ca dânsul.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1784 **Blaj** **640**

Evhologion, adecă Molitvenic... supt Prea fericita Înpărăţie a Preînalţatuluĭ Înpărat al Romanilor, Marele PRINŢIP Ardealuluĭ, şi ceall: IOSIF AL, DOILE etc. (Ediţia II.)

În Blaj la Anĭi dela Hristos 1784. Cu Tiparul Seminaruluĭ. In 4° foi 4 şi pag. 606. (Cu negru şi roşu.)

Pe verso foaii de titlu se află stema Ardealului cu stihuri în cinstea „Marelui Prinţip" al ţării, Iosif al II-lea. (Reprodusă alăturat.)

Exemplarul unic în Biblioteca Urechea, Galaţi.

Bibl. Rom. Veche No. 475. — *Veress* p. 56.

1784 **Wien** **641**

Visum repertum anatomico-chirurgicum oder Gründlicher Bericht von den ſogenannten Blutſäugern, Vampier, oder in der wallachiſchen Sprache Moroi, in der Wallachey, Siebenbürgen und Banat,

Stihurĭ Politicescĭ asupra Stemeĭ Inpărătescĭ.

Gripsorulŭ cu doao Capete înnălţatŭ :
Schiptrul, mărul cu spata înpreunatŭ :
Semnulŭ Puteriĭ Inpărătescĭ arată :
Caré luĭ IOSIF este încredinţată,
Luĭ IOSIF celŭ Mare de némurĭ iubitŭ,
Soare de scutinţă noao răsăritŭ,
Domnulŭ cu pace mulţĭ anĭ să-lŭ trăiască :
Şi prinŭ Elŭ pre noĭ să ne fericĭască.

welchen eine eigends dahin abgeordnete Unterſuchungskommiſſion der löbl. k. k. Adminiſtration im Jahre 1756 erſtattet hat. Durch Georg TALLAR Wundarzten.

Wien und Leipzig, 1784. Bey Johann Georg Mößle. (Mit von Baumeiſteriſchen Schriften.) In 8° mic pag. 86.

Cartea de o însemnătate deosebită pentru cunoașterea credinței despre moroi și a vampirismului la Români, formează un raport oficial al medicului Tallar, care a slujit dela 1724 încoace în regimente românești la Deva și în Banat, descriind tot ce era în legătură cu această credință a poporului. Afară de observările sale științifice, eruditul medic ne dă și rezultatul autopsielor făcute pe cadavrele celor morți din pricina moroilor, după credința poporului, luptând împotriva acestei superstiții care era generală printre Români, mai cu seamă că — precum mărturisește autorul — popii lor nu-și dădeau osteneală să-i convingă despre neexistența moroilor.

Cărticica este așa de rară, în cât nu se află menționată în nici o bibliografie germană, nici autorul ei.

Bibl. Com. Teleki, Târgu Mureș. — Mus. Nat. Budapest.

1784 Utrecht 642

IANI PANNONII ... poëmata etc. Pars I—II.

Traiecti ad Rhenum, M.DCC.LXXXIV. Apud Barthol. Wild, Bibliop. In 8° pag. XVI și 691 + 414. (Cu negru și roșu.)

Din cuprins: Vol. I. De captivitate Dragulae Wajvodae Transalpini. (p. 453 — 454) De signo Ioannnis Vitézii Archiepiscopi.[1] (p. 457—458) De signis, quae Moldavis erepta, in templo B. Virginis Budae suspendebantur.[2] (p. 458) Vol. II. Nicolaus Olahus de Iano Pannonio in epistola ad Emericum Kalnaium, anno 1568. (p. 330)

Si quid inest nobis, quod multum exile fatemur,
Hoc furtim taciti me docuere libri.
Nulla igitur causa est, cur Iano conferar abs te
Pannonio, est cujus multus in ore lepor.

Ediția cea mai bună a poemelor renumitului poet ungur, îngrijită și tipărită de: Comes Samuel Teleki de Szék.

Cfr. ediția ei din 1754 sub No. 449.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

[1] Această epigramă are în edițiile anterioare patru rânduri, aici însă după primul rând: *Dum tera Matthiae premitur Moldavia regi*, avem două rânduri tipărite cu puncte și o notă că în manuscrisul original lipsește un distih.

[2] Vezi poezia retipărită din ediția ei întâi dela 1569 sub No. 77.

1785 Bratislava 643

Conspectus reipublicae litterariae in Hungaria ab initiis regni ad nostra usque tempora delineatus. A Pavllo WALLASZKY.

Posonii et Lipsiae, 1785. Apud Antonium Loewe, Typographum et Bibliopolam. In 8° foi 12 şi pag. 326 + Index.

Prefaţa: Scribebam Iolsuae, seu Alnouiae, oppido I. Comitatus Gömöriensis Montano, Anno 1784. die 20. Iunii.

Din cuprins, după Indice: Bergler Stephanus vocatus in Valachia. (p. 243) Bucharesti gymnasium, bibliotheca et typographia. (p. 255, 255 et 261) Cantemirus Demetrius. (p. 234) Maurocordatus Ioannes Nicolaus. (p. 234) Olahus Nicolaus. (p. 108 et 123)

Cfr. ediţia mai adăogită din 1808 sub 962.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

644 **Alba-Iulia** **1785**

Horja und Klotſka Oberhaupt und Rathgeber der Aufrührer in Siebenbürgen. Eine phyſiognomiſche Skize, hiſtoriſch und charakteriſtiſch behandelt; nebſt der Geſchichte dieſes Aufruhrs. Ein Beitrag zur Menſchenkunde uud Geſchichte der Unmenſchheit im 18-ten Jahrhundert des Jahres 1784. Mit beider ähnlichen Schattenriſſen, nebſt Wapen und Inſiegeln. Karlsburg und Hermannſtadt, 1785. In Komiſſion in der Buchhandlung der Gelehrten zu Leipzig. In 8° pag. 71. Cu 2 tabele.

Broşura având multe greşeli de tipar, Densuşianu crede că indicaţia locului de tipar e fictivă, dar ştiind că Alba-Iulia (Karlsburg) nu avea încă tipografie germană, tocmai mulţimea erorilor arată că ea a fost tipărită fără îndoială acolo şi nu în străinătate.

Retipărită în *Tesauru de Monumente istorice* tom III p. 298—340.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

Densuşianu: Revoluţiunea lui Horia p. 10.

645 **Sine loco** **1785**

Précis de l'origine, *des* progrés et des suites *de* la rebellion *suscitée* en Transilvanie, *Et heureusement appaisée par la prise des Chefs Horiah ou Nicolas Urts, et* Kloszka Juon.

S. l. M.DCC.LXXXV. In 8° pag. 7.

O expunere scurtă, dar bună a răscoalei lui Horia, scrisă pe baza gazetelor din Viena „et celle de la capitale de la Transilvanie" cu menţiunea faptului interesant, că Românii asupriţi au fost aţâţaţi la răscoală „en secret par des personnes mécontentes du gouvernement" şi că ţinând Românii din Zărand în vara anului 1784 adunări în taină, scopul lor s'a desvălit în ziua de 28 Octomvrie, când Horia în târgul săptămânal dela Brad a adunat pe Românii aflaţi acolo, la adunarea din Mesteacăn, după care primele cruzimi săvârşite de oamenii lui Horia au început la 31 Octomvrie 1784. Expunerea sfârşeşte cu prinderea lui Horia în 2 Ianuarie 1785 şi ducerea lui în temniţele dela Cluj, împreună cu tovarăşii săi.

Exemplarul unic Mus. Nat. Budapest.

Apponyi No. 2490.

1785 Sine loco 646

Zuverlâszigste und vollständigste Erzâhlung des Aufruhrs der Wallachen in Siebenbûrgen, sammt den Portrâts ihrer zwey Anfûhrer des Hora und Klotschka.

S. l. 1785. In 8⁰ mic pag. 34.

După expunerea amănunțită a răscoalei lui Horia până la 20 Ianuarie 1785 și a prinderei lui (p. 3—26) urmează o scrisoare: Aus dem Zarander-Komitat unterm 16. Novembris 1784. Die edle Jungfer E** an ihre Freundin in P** (p. 28—34) cu descrierea vie a felului cum a fost atacată (în ziua de 7 Ianuarie 1785) casa unchiului autoarei de către Români, cari au devastat castelul, omorînd pe fratele și sora ei.

Anexat portretele lui „Hora" și „Klotschka" în aramă, von H(ermann) Predich in Carlsburg nach dem Leben gezeichnet und gestochen. (Format 9×12.5 cm.)

Exemplarul unic în Mus. Nat. Budapest.

Apponyi No. 2491.

1785 Sine loco 647

Beſchreibung der Strafe, ſo an dem dritten Hauptanführer der Wallachiſchen Mißvergnügten, Namens Georg Kriſan, den 15. Hornung 1785 zu Karlsburg vollzogen worden.

S. l. et a. In 4⁰ foi 2 cu 3 pagine text.

Descrierea ne spune că Crișan fusese prins prin dibăcia grofului von Pueckler și dus la 10 Fevruarie în temnița dela Alba-Iulia, unde s'a spânzurat însuș în 16 Fevruarie cu o sfoară subțire ascunsă la dânsul. Corpul său apoi fu tăiat în patru, în fața porții cetății, din care o parte a fost țintuită pe poartă, iar celelalte părți trimise la Deva, Hunedoara și în satul său natal.

Mai aflăm din scrisoare că deoarece mulți Români nu credeau că Horia ar fi prins, el a fost plimbat în fiare prin satele din valea Murășului. Ceilalți 150 prinși au fost predați comitatului Hunedoarii spre a fi pedepsiți după legile țării.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1785 Bratislava 648

Erdélyi oláh nemzet' képe. Le-festé, III. könyvekbenn, Benkö Jó'sef közép-ajtai prédikátor, erdővidéki esperest, és hárlemi tudományos társaságbéli tag. Elsö köynv.

Posonybann, 1785. Nyomtattatott Pátzko Ferencz Ágoston által. In 8⁰ pag. 16.

Cuprinsul: Az I-III. könyvbéli részek foglalatja. (p. 3—4) Ezen zenebona historiája harmadik könyvének Második Része. (p. 5—16)

De fapt formează prima coală a cărţii, urmarea căreia nu a apărut niciodată, de oarece n'a fost primită de Oficiul de cenzură din Viena. (Magyar Hirmondó 1785 p. 720)

Această tipăritură (foarte rară) e descrisă dealtfel de contele Emeric *Mikó*: Benkő életrajza 94 şi 156; *Wass* József în „Uj M. Muzeum" 1854 p. 424—5; contele *Kemény* József ibidem, 1856 p. 334—5 şi N. *Densusianu*: Revoluţiunea lui Horia p. 12.

Cuvântul „könyv" din rândul 3 tipărit greşit: köynv.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

649 **Pest** **1785**

Notitia Rerum Hungaricarum. Editio III. Novis curis recognita, et multis cum ad historiam, tum ad ius publicum Hungaricum accessionibus locupletata ab autore suo Carolo Francisco PALMA, consecrato episcopo Colophoniensi, metropolitanae ecclesiae Colocensis praeposito maiore, et canonico, vacante nunc sede, per archi-dioecesim Colocensem in pontificalibus auxiliari episcopo, in spiritualibus vicario, et causarum generali capitulari. Pars I—III.

Pestini, Budae, et Cassoviae, 1785. Sumptibus I. M. Weingand, et I. G. Koepf Bibliopolae.

Prefaţa: Scribebam Coloczae XX. Augusti. A. D. MDCCLXXXIV. In 8⁰ pag. 783, 630 şi 590.

Din cuprins: Pars I. Hungaria Nova. § XI. Variarum gentium populi Hungariae incolae: Walachis. (p. 107) § XII. Regna, quae olim Hungariae accessere: Cumania, quae hodiernae Moldaviae, et Walachiae respondet. (p. 113)

Pars II. Carolus I. Rex. § XI. Bellum Valachicum, temere susceptum, improspere geritur. (p. 52) Ludovicus I. Magnus. § II. Domitis Saxonibus, Valachi in pristinam fidem recepti (p. 75) § XII. Iura Hungariae in Moldaviam constabilita. (p. 92) § XIII. Valachi rebelles gloriose devicti. (p. 93) Rex Mathias I. de Hunyad, dictus Corvinus. § XII. Transsilvanos, et Moldavos ad obsequium revocat. (p. 375)

Pars III. Rudolphus imperator Rex. § VI. Rudolphum inter et Sigismundum Báthory foederis conditiones. (p. 106.) Carolus III. Rex. § VIII. Pax Passarovitzensis. (p. 470) Pax Belgradensis, 1739. (p. 521—533)

Ediţiile anterioare din 1770 şi 1775 descrise sub No. 533 şi 564.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

650 **Buda** **1785**

Kriegs- und Friedens-Geſchichte zwiſchen der Krone Hungarn und der ottomaniſchen Pforte ſeit dem Jahre 1526. Verfaſſet von Johann ROCKA.

Ofen, 1785, gedruckt mit königl. Universitätsschriften. In 8° mic pag. 448.

Cuprinde o simplă povestire a relațiunilor războinice dintre Ungaria și Poarta otomană, dela bătălia dela Mohács până la Pacea dela Pasarovitz, cu toate evenimentele petrecute în legătură cu Țările-Române. Autorul la citarea Păcii dela Zsitvatorok din 1606 între principele Bocskay și regele Rudolf II observă însă că unul din articolele ei stabilește că: In Rücksicht des Fürstenthums Siebenbürgen... Bocskay wird den Wallachischen Fürsten in der Pflicht und Treue gegen die Krone Hungarn zu erhalten allerdings befliessen seyn. (p. 197) In descrierea războaielor dintre 1737—1739 petrecute pe pământul Banatului se găsesc de asemenea multe date mărunte bune izvoare pentru scriitorii de monografii locale. (p. 403—448)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1785 **Pest** **651**

A' magyaroknak *vitézsége*. Régiek példáival meg-világositva. Pesten, 1785. Nyomtattatott Trattner Betüivel. In 8° foi 8 și pag. 183.

Prefața: Irám Pesten Sz. András-Hav. 12-dik napj. 1784. Eszt. (BACSÁNYI János)

Din cuprins: 1330. Lupta vitejească a regelui Carol Robert și a lui Dionisie Széchi împotriva Voevodului Bazarad în Țara-Românească. (p. 120—125)

Bibl. Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1785 **Wien** **652**

Handlungseinverständniß zwischen dem kaiserl. königl. Hofe, und der ottomanischen Pforte zum Vortheile der österreichischen Handlung unter dem Namen Sined, oder Einverständnis geschlossen den 24. Hornung 1784. Nebst einem Anhange der früheren, die österreichische Handlung in dem türkischen Gebiete begünstigenden Verträge, und des Handlungstraktats zwischen Rußland, und der Pforte von 10. Junius 1783. Auf höhere Veranlassung herausgegeben.

Wien, 1785. Bei Sebast. Hartl, Buchhändler und Buchbinder. Mit von Baumeisterischen Schriften. (Colophon) In 8° mic pag. 276. (Ediție oficială.)

Prefața: Wien im Hornung 1785.

Cuprinde tractatele de comerț dintre imperiul austriac și otoman, începând cu articolele Păcii dela Possarowitz din 1718 privitoare la comerț, în vigoare și pentru Țările Române și navigațiunea pe Dunăre. Din prefață aflăm chiar că pentru controlul drepturilor comerciale obținute și pentru mai bunul mers al comerțului cu Mol-

dova şi Valachia, Austria a înfiinţat o agenţie în ele, încredinţată secretarului Reisewich cu doi cancelişti. (p. 19)

Anexat: Preistabellen einiger der Erbländischen Fabrikenerzeugnisse. Zur Erleichterung, und bequemeren Uibersicht des Handels nach der Türkei (p. 165—276) formând primul preţ-curent al mărfurilor austriace importate obişnuit şi în ţările române.

Mus Nat. Budapest şi alte exemplare.

653 Bratislava 1785

Johann SEIVERTS Nachrichten von Siebenbürgiſchen Gelehrten und ihren Schriften. Forsan et haec olim meminisse juvabit. *Virg.* Preßburg, 1785. Im Weber und Korabinskiſchen Verlage. In 8° pag. XXII şi 519 + Lista autorilor.

Cartea aceasta preţioasă a autorului sas, născut în Sibiu (în anul 1735) preot evanghelic în Hammersdorf (Guşteriţă) a fost editată de prietenul său K. G. v. Windisch, care îi publică şi biografia (p. XV—XXII) drept îutroducere. Autorul prezintă scrierile a 188 scriitori ardeleni, însoţite cu date biografice. La cărţile descrise întâia oară de Seivert, menţionăm acest lucru la descrierea lor, iar aici semnalăm amănuntele, cari în legătură cu Românii au oareşicare însemnătate.

Dintre scriitorii prezintaţi aflăm că medicul Andreas Karl *Grosse* (fiul preotului din Grossau — Cristian) absolvind facultatea de medicină în Halle în 1732, întors acasă, a slujit la început ca „Stabmedikus in der Kaiserlichen Walachey" şi apoi în Ardeal ca inspector de ciumă, cari purtau titlul de Doctor sanitatis (p. 125) fiind urmaşul colegului său de studii Jakob *Hutter* care a slujit ca medic de garnizoană în Oltenia austriacă până la 1734. (p. 207)

Dintre manuscriptele scriitorilor saşi notăm următoarele. Martin *Felmer* (m. 1767) Kurzgefasste historische Nachricht von der Walachischen Völkerschaft überhaupt, und insonderheit derjenigen, die heut zu Tage in dem Kaiserlich Königlichen Erbfürstenthume Siebenbürgen anzutreffen ist. (p. 86) Johann *Filstich* (m. 1743) 1. Historia Walachorum, methodo Cellariana 1741 elaborata. 2. Historiola Moldaviae. (p. 92) Marcus *Fronius* (m. 1713) Epithalamium in Nuptias Georgii Cantacuzeni Principis Valachiae, Coronae, die 8. Martii 1689 celebratas. (p. 111) Samuel *Schlotz* Stadtphysikus zu Hermannstadt: Observatio de Succino fluido in Walachia reperiundo, 1709. (p. 367) Poate cea mai veche menţiune a păcurii din Ţara-Românească.) Georg *Soterius* (m. 1723) Commentariolus de Ducibus Valachiae. (p. 421) Andreas *Teutsch* Doctor der Arzneykunst (m. 1730) Historica, Geographica et Topographica Descriptio hodiernae Daciae Transylvanicae. Zweyte Buch II. Theil. Von den Sitten, Tracht, Gottesdienst, Herrschaft, Naturel und Lebensart der Gethen, Jüden, Zigäuner, Walachen, Ungern, Zekler, Sachsen, Syrben, Armenier und Bulgaren. (p. 432) *Ungenannter*. Eigentliche Beschreibung wie und wasmassen der Báthori Gabor in die Hermannstadt kommen, selbige geplündert: item,

was er in der Walachei ausgerichtet, und wie bis in seinen Tod gelebt. (p. 464) Laurentius *Weidenfelder* (m. 1755) De moribus et ritibus, immo et superstitione coloniarum Romano-Dacico-Valachicarum in Transylvania, 1744. (p. 484)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1785 Wien 654

Todesurtheil und wohlverdiente Strafe, ſo an den zween Haupt-Rebellen Hora und Kloczka den 28. Hornung 1785 Zu Karlsburg im Großfürſtenthume Siebenbürgen vollführet worden.

Wien, zu finden im großen Jakoberhof Nro. 837. In 4° foi 2 cu 3 pagini text.

Publicaţia are ca bază un raport autentic din Alba-Iulia, din 28 Fevruarie 1785, când Horia şi Cloşca au fost traşi la roată şi pe urmă tăiaţi în patru, capul lor pus în suliţă, iar părţile trupului lor trimise în satele unde au săvârşit fărădelegi.

Anexat: două stampe în aramă (format 12.7×15.8 cm.) reprezentând pe Horia şi Cloşca în temniţa din Alba-Iulia, cu inscripţia: Gloschka Siebenbürger Rebelle.-Horja Anführer der Siebenbürgischen Rebellen.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1785 Strasbourg 655

Kurze Geſchichte der Rebellion in Siebenbürgen. Nebſt hiſtoriſch-geographiſchen Erläuterungen. Mit den Schattenriſſen der beyden Rebellen, Horia und Gloczka.

Strasburg, 1785. In der Bartholomäiſchen Buchhandlung, auf dem Paradeplatz. In 8° pag. 47.

Broşura nu poartă numele autorului, dar se pare a fi un ardelean după următoarele titluri datate în oraşe ardelene: Anfang der Unruhen. Klausenburg, vom 24. November. (p. 22) Bericht aus Hungarn. Auszug eines Briefs aus Radna in der Arader Gespanschaft in Ober-Hungarn. Vom 12. November. (p. 27) Fernere Geschichte des Aufruhrs. Auszüge aus verschiedenen Briefen von Klausenburg, vom 14, 20 und 24 Nov. (p. 31)

Academia Română, Bucureşti.

1785 Dunkelspiel 656

Johann Lehmanns Reiſe von Preßburg nach Hermannſtadt in Siebenbürgen.

Dunkelſpiel und Leipzig, 1785. In Komiſſion bey Chriſtian Gottlieb Hertel. In 8° pag. 190.

Din primele rânduri ale cărții aflăm că autorul a făcut drumul semnalat în titlul ei de șase ori și știm din alt loc că el era director al unei societăți dramatice de artiști cu care mergea regulat la Sibiu să dea reprezentațiuni teatrale, bine vizitate. Cunoscând astfel locurile pe unde a umblat din an în an cu diligența ori cu droșca, le descrie foarte interesant, ca și pe Românii pentru cari are multă inimă și milă, văzând cât de mult sunt rămași îndărăt în cultură, așa că spune chiar că nu e destul să zici: „Der Wallach ist wie sein Vieh!" dar ocupați-vă autorități și preoți de el; ori „Der Walach will nichts lernen" dar dă-i carte și fă-i școli și uitați-vă cu ce bucurie învață Românul în școlile de pe teritorul regimentului român bănățean. De altfel Românii ardeleni se deosibesc mult de bănățeni. (p. 19) Pedepsele față de Români judecați ca tâlhari și răufăcători începând să fie mai puțin aspre, starea de lucruri s'a îmbunătățit. (p. 25—26) Mămăligă. Tipul bărbaților români. (p. 29—30) Cărăuși români cari trec peste ogoare și nu se țin pe șosele. (p. 141) Ein paar Worte von den Militärgränzdistrikten im Bannat. (p. 186—190).

Autorul nenumit este Christoph SEIPP cetățean din Pozsony.

Cartea recenzată pe larg la N. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. III p. 15—18.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

657 **Wien** **1785**

Economia stupilor Acuma întâi izvodită și dată de Ioan MOLNAR Doftorul de ochi în marele Prințipat al Ardealuluĭ, etc.

În Vienna. În Anul 1785. La Iosif nobăl de Kurțbek etc. In 8⁰ mic pag. 188 și foi 10.

Dedicația: Exelențiĭ sale pré luminatuluĭ Domn Samoil liber baron de Brukental ... prin mare prințipatul Ardéluluĭ și părților lui înpreunate Gubernator etc.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 493.

658 **Pest** **1785**

Collectio benignarum normalium resolutionum Caesareo-Regiarum, in materia Commissionis ecclesiasticae, rebusque eandem contingentibus, usque annum inclusive 1785. interventarum. Tomus I—II.

Pestini, Litteris Trattnerianis. In 8⁰ foi 2 și pag. 591+482.

Cu multe orânduieli privitoare la cultul bisericii ortodoxe grecoorientale a Românilor din Ungaria, dintre anii 1774—1785, cuprinsul cărora se va afla în partea III a bibliografiei de față.

Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1785 **Alba-Iulia** **659**

Leges Ecclesiasticae regni Hungariae, et provinciarum adiacentium, opera, et studio Ignatii Comitis de BATTHYÁN Episcopi Transilvaniae collectae, et illustratae. Tom. I—III.

Albae-Carolinae, Anno MDCCLXXXV. Typis Episcopalibus. Tom. II—III. Anno MDCCCXXVII. Typis quondam Episcopalibus. In 2⁰ foi 7 şi pag. 706, 515, 669 + Index.

Din cuprins: Tomus II. Gregorii pontificis maximi decretum, quod Episcopus Latinus Valachis Vicarium sui Ritus constituere debeat, anno 1235. (p. 356) Tomus III. Ladislai Regis Hungariae decretum de Jure Diaecesano Episcopi Transylvaniae in Moldaviam recognito, anno 1369. (p. 217) Capitulo Albensi Transylvaniae addicuntur decimae omnium per Transylvaniam Valachorum, anno 1500. (p. 635—636)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

(1785) **(Wien)** **660**

Geographiſche Mappe des Groß-Fürſtenthums Siebenbürgen.

Hartă în aramă (format 44×55 cm.) după o notă pusă cu mâna, din 1785. Lucrare ungurească întrucât numele ungureşti sunt sculptate fără greşeală.

Mus. Nat. Budapest.

1785 **Amsterdam** **661**

Mémoires *du Baron* de TOTT, sur les Turcs *et* les Tartares. Partie I—II.

A Amsterdam. M.DCC.LXXXV. In 8⁰ mic pag. 222 şi 207.

Cuprinsul privitor la Români a se vedea la ediţia ei mai complectă din 1785 din Maestricht sub No. 664.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

1785 **Paris** **662**

Mémoires *du* Baron de TOTT, *sur les Turcs* et les Tartares. Tome I—III.

A Paris et Amsterdam, M.DCC.LXXXV. In 8⁰ mic foi XXXII şi pag. 273, 286+248. Cu indice.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1785 **Amsterdam** **663**

Mémoires *du Baron* De TOTT, sur les Turcs *et* les Tartares. Partie I—V.

A Amsterdam. M.DCC.LXXXV — M.DCC.LXXXVI. In 8⁰ pag. 222, 207, 183, 152 şi 176.

Retipărire a primei ediţii din 1785 de sub No. 661, căreia i s'a mai adăogat ultima parte: contenant les Observations critiques de M. de Peysonnel, et la Réponse de M. le Baron de Tott.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

664 Maestricht 1785

Mémoires du Baron de TÓTT sur les Turcs et les Tartars. Partie I—IV.

A Maestricht, M.DCC.LXXXV. Chez J. E. Dufour et P. Roux, Imprimeurs-Libraires associés. In 8⁰ mic pag. XXXV şi 195, 204, 173 şi 143 + Table des matières.

Autorul acestor memorii este baronul ungur Francisc TÓTH de Nyitra, care născut în Franţa (la Chamigny în anul 1733) îmbrăţişând cariera militară, fu trimes în 1755 ca secretar de legaţiune la Constantinopol, pentru a învăţa limba turcească, ceeace i-a reuşit în timp de opt ani, cât a trăit acolo. Intorcându-se la Paris fu trimes în vara anului 1767 la hanul Tătarilor din Crimea, în Curtea căruia a stat trei ani întregi. Detaşat iarăş la legaţiunea din Istambol a primit însărcinare dela Poartă de a conduce lucrările de fortificaţiune ale strâmtorii Dardanelelor şi a reformării arsenalului turcesc, făcând şi un proiect minunat despre tăierea istmului dela Suez. După aceasta baronul Tóth pleacă (în vara anului 1776) acasă, ocupându-se cu scrierea şi publicarea memoriilor sale, cari i-au adus un nume mondial, atât prin materialul lor nou, cât şi prin stilul elegant şi uşor în care sunt scrise. Astfel Memoriile ieşind la Amsterdam în 1784, au avut o nouă ediţie de lux la Paris tot atunci, iar în 1785 alte două la Paris şi Amsterdam, aşa că ediţia de faţă este a patra, căreia i-a mai urmat câte o ediţie germană, engleză şi daneză. După alţi câţiva ani de serviciu, baronul Tóth primind amnistie, s'a întors în primăvara anului 1793 în patria sa, unde murì însă în toamna aceluiaş an în comuna Tarcsa, pe moşia unui conte Batthyány.

Cuprinsul cărţii ne oferă multe amănunte interesante despre împrejurările din Moldova, prin care autorul a trecut în solia sa la Tătari, amănunte bine cunoscute în literatura română,[1] pe cari însă le citãm pe baza indicelui ei: Tom II. La situation de la forteresse de Kotchim. (p. 7) La Moldavie et la Valachie, une colonie Romaine. On y parle encore aujourd'hui un latin corrompu, et ce langage se nomme *Roumie*, langage Roumaine. Intrigues des Grecs relativement aux deux principautés de Moldavie et de Valachie. (p. 24—25) Leur vanité. (p. 28) Situation de Yassi. Audience au près du Prince et son frère. (p. 25—31) Les Boyards. Leurs intrigues et leurs vexations.

[1] N. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. II p. 190—194.

(p. 32—34) Kischenow. (p. 35—36) Devastation de la Moldavie et de la Valachie. (p. 125—130)

Amintim deosebit dialogul baronului Tóth cu Aly Aga şi solul moldovean pe malul Prutului (în 1767) despre starea grea a Moldovei şi birurile nesuferite ale norodului şi boierimii. (p. 13—23)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1786 Pest 665

Examen Vetustissimi M. Moraviae situs, cum vindiciis Anonimi Belae Notarii, institutum a Stephano KATONA, AA. LL. et Philosophiae Doctore, presbytero Strigoniensi.

Pestini, Budae et Cassoviae, 1786. Sumptibus Ioannis Michaelis Weingand. In 8⁰ foi 6 şi pag. 162.

Prefaţa: Dabam Strigonii, pridie Kalendas Ianuarias, anno reparatae salutis MDCCLXXXV.

Din cuprins: Libri II. Caput I. Definitur auctoritas Anonymi. (p. 75—80) Cap. III. Regnum Bulgaricum et Valachicum ab eo confictum non est. (p. 117—144)

Cartea formează o critică a cărţii lui Georgius *Szklenár* cu titlul „Vetustissimus magnae Moraviae situs" din 1784 de sub No. 636.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1786 Bratislava 666

Geographiſch-Hiſtoriſches und Produkten Lexikon von Ungarn, in welchem die vorzüglichſten Oerter des Landes in alphabetiſcher Ordnung angegeben, ihre Lage beſtimmt, und mit kurzen Nachrichten, die im geſellſchaftlichen Umgange angenehm und nützlich ſind, vorgeſtellet werden. Von Johann Matthias KORABINSZKY. Mit einer Poſtkarte durch deren Beyhilfe man ſich einen vollſtändigen Ideal-Atlaß dieſes Reichs ſelbſt entwerfen kann.

Preßburg, 1786. Zu finden im Weber und Korabinſkyſchen Verlage. In 8⁰ foi 8 şi pag. 858 + trei indice, dintre cari: Zweyter Register, welcher die Oerter nach ihren schlowakisch-kroatisch-illyrisch und wallachischen Benennungen enthaelt. Nebst beygefuegten Komitatern, wo solche zu finden sind.

Cuprinde şi descrierea tuturor comunelor româneşti din Ungaria (afară de Ardeal) cu date istorice, geografice, etnografice şi comerciale, formând astfel cel dintâi dicţionar topografic şi din punct de vedere românesc.

Autorul operei (născut în 1740 în Eperjes) urmându-şi studiile liceale, s'a făcut librar şi cartograf, pe urmă profesor, cu 13 diferite cărţi şi hărţi.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

667 **Sibiu** **1786**

Pustia Dragostje.

Sibiu, 1786. Typerit la Martin Hohmeister. (Necunoscută.)

Poemă tipărită de prietenii tipografului cu prilejul nunții sale, ultima strofă sunând așa:

Doru mnyo s'au ospetat
En Braze t'am capetat.
Mundre frumuschika tsche
Sau făcut Nevast'ame.

Adolf *Hochmeister*: Leben und Wirken des Martin Edlen von Hochmeister (Hermannstadt, 1873) p. 40. — *Bibl. Rom. Veche* No. 508 după Iorga. — *Veress* p. 62.

668 **Bratislava** **1786**

Ignatii Steph. HORVÁTH J. C. S. C. R. et A. M. Aulae familiaris et in Acad. Posoniensi Juris Naturalis Publici et Gentium Professoris Publ. Ordin. et Librorum Revisoris Regii Institutionum Juris publici particularis regni Hungariae, *pars I.* De *territorio regni Hungariae.*

Posonii, 1786. Typis Simonis Petri Weber. In 8° foi 4 și pag. 218.

Din cuprins: Caput V. De praetensionibus regni Hungariae activis. § 61. Moldavia. § 62—64. Valachia Transalpina. (p. 111—115) Caput VI. De praetensionibus regni Hungariae passivis. Caput VII. De incolis regni Hungariae partiumque eidem adnexarum. § 98. De Valachis et eorum origine. § 99. Articuli diaetales de jure Valachorum. § 100. De Valachis districtuum Bertyő, Besztercze et Laksák.[1] (p. 170—176) § 105. Armeni Transilvaniae.[2] (p. 201—202)

Bibl. Univ. Budapest și alte exemplare.

[1] Greșit în loc de: Berettyó et Lakság.

[2] Autorul spunând că Armenii au venit din Moldova zice: Armenos ex Armenia, antiquis nempe suis sedibus, in Moldaviam commigrasse atque ibi in septem Moldaviae civitatibus mansionem accepisse mercatuque in primis florentes fuisse certum est.

669 **Bratislava** **1786**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Posonyban, 1786. Ny. Füskúti Landerer Mihály. In 8° foi 2 și pag. 5—207. Cu 2 hărți.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1786 **Buda** **670**

Matthiae Ant. MARKOVICS I. V. D. in Regia Universitate Pestiensi Iuris Ecclesiastici Professoris Publici Ordinarii P r i n c i p i a Iuris Ecclesiastici regni Hungariae.

Budae, MDCCLXXXVI. Typis Regiae Universitatis. In 8⁰ foi 6 şi pag. 130.

Din cuprins: § XLVI. De ratione constituendi Episcopos graecorum non unitorum. (p. 58—59)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1786 **Wien** **671**

Michaelis HORVÁTH S. Theologiae Doctoris, et in regia universitate Pestana pastoralis prudentiae professoris publici ordinarii, Historia Ungariae politica. Pars I—II.

Vindobonae, 1786. Literis a Ghelenianis şi Posonii, 1792. Typis Antonii Oberlitzky. In 8⁰ foi 4 şi pag. 221 + 213.

Din cuprins: Pars I. Valachi, reliquiae Romanorum. (p. 59—60) Valachicum idioma e cognomine Principatu cum familiis numerosissimis ad nos sese penetravit. Id Romanam Lingvam, quam pro parente habet, partibus multis refert; quamquam permulta etiam vocabula a Turcis finitimis, et Illyriis, ad levandam suam inopiam sibi adsciverit. (p. 66) Valachi, qui non spernendam Regni partem, qua id Poloniam, et Transylvaniam tangit, obtinent, indolem Veterum Romanorum, a quibus proficiscuntur, referunt. Profecto, si Gens haec perpoliretur, belli, pacisque artibus inclaresceret. (p. 77) Pars II. Caput XIV. Regnorum, et provinciarum, quae Hungariae adnexae sunt, percensio. Cumania, Moldavia et Valachia. (p. 210—212)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1786 **Wien** **672**

Sermo seu verum seculum pacis, concordiae, atque unitatis, in commodum cunctorum Christi fidelium, maxime populi Graeci ritus uniti, et disuniti. Authore Niceta HORVATH ecclesiarcha ecclesiae cathedralis Graeco-catholicae Magno-Varadinensis.

Viennae, 1786. Typis Josephi nob. de Kurzbek. In 8⁰ foi 4 şi pag. 87.

Cuprinsul: § 1—9. Inductio materiae. Puncta discrepantiam inter Unitos et non Unitos causantia. Dilucidatio puncti 1—4. Consensus utriusque Ecclesiae orientalis atque occidentalis. Intensus amor Unitorum, Disunitos ad concordiam a matre Ecclesiae desideratam. adducendi. Motiva pacis, concordiae, atque Unitatis.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

673 **Frankfurt am Main** **1786**

SCHMETTAU: Memoirs ... de la guerre de Hongrie etc. Francfort, 1786. Au depens de la Compagnie des libraires. In 8° pag. XXIV şi 279.

Vezi ediţiile ei anterioare sub No. 538, 543, 544 şi 575.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

674 **Maestricht** **1786**

Mémoires *du Baron de* TOTT, sur les Turcs *et les Tartares*. Nouvelle Edition revue, corrigée et augmentée. Partie I—V.

A Maestricht, M.DCC.LXXXVI. Chez J. E. Dufour et Phil. Roux etc. In 8° mic.

Ediţie de titlu a celei din 1785, căreia i s'a adaos volumul al 5-lea: Contenant les Observations critiques de M. de Peyssonnel, et la Réponse de M. de Baron de Tott. (pag. 176)
Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

675 **Elbing** **1786**

Des Barons von TOTT Denkwürdigkeiten und Nachrichten von Türken und Tatarn. Theil I—III.

Elbing, 1786. Bei Hartmann, Heymann und Compagnie. In 8° mic foi IV şi pag. 196, 241 + 216.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

676 **(Sibiu)** **1787**

Forditása A' Nagy Sultánnak az Oláh Országi Fejedelemhez Maurocenihoz botsátott Parantsolattyának az aránt, miképpen kellyen az Erdélyi Pásztorokkal bánni.

Adtuk Konstantinápolyban, a' *Sáfár* Hónapnak közepén 1201 (az az 4-dik Decemberben 1786.) In 2° foi 5.

Traducerea orânduielii sultanului către domnitorul Niculae Mavrogheni în interesul bârsanilor, editat de către Guvernul Ardealului, sub No. oficial 885/1787 în primăvara anului 1787.
Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

677 **Buda** **1787**

Erdbeſchreibung zum Gebrauche der ſtudierenden Jugend im Königreiche Hungarn, und den damit verbundenen Staaten. Dritter Theil.

Ofen und Tyrnau, M DCC LXXXVII. Gedruckt mit königlichen Univerſitätsſchriften. In 8° pag. 159.

Din cuprins: Von dem Grossfürstenthume Siebenbirgen (p. 124—143) Von der Landschaft Bukowina. (p. 148—156)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1787 Győr 678

Hunniás, vagy Magyar Hunyadi, az az Ama' híres Magyar Vezér Hunyadi János' életének egygy része, melyet a' Virgilius' Éneisse' formájába öntve, négy sorú Magyar Strófákkal le-írt HORVÁTH Adám.

Győrben, 1787. Streibig Jó'sef betűivel. In 8° foi 14 şi pag. 237.

Prefaţa: Füreden 22. Martii 1787.

Epopeie în 6 „cărţi" scrisă în stilul Eneidei lui Virgil, din care autorul traduce versuri întregi — precum mărturiseşte însuş — ca să placă cât mai mult acelora cari se desfătau cu citirea poemei latineşti.

Intre persoanele „cântate" în epopeie figurează şi un tălhar (fiul lui Drakula) feciorul mai mic al voivodului Ţării-Româneşti, al cărui tată şi frate mai mare a fost omorît din porunca lui Ioan Hunyadi. Spre a cunoaşte stilul poetului, iată cum se prezintă (în cartea I p. 35—36) fiul lui Drakula lui Hunyadi:

Ha hallottad úgy mond hírét Drákulának
Ama' fegyveresűl Nagy hírű Vajdának;
Ki kis Királlya vólt akkor az Oláhnak,
Annak két fiatal fiai valának.
Ki omla Várnánál sok Magyarnak vére,
Sok futva visele gondot életére;
Hunyadi ama' nagy Magyarok' Vezére
Futtában ez Oláh Vajdához be-tére.
A' Vajda *Hunyadi Jánost* meg-fogatja,
'S ideig Őrizet alatt tartóztatj'a,
De végre meg-lágyúl szíve' indúlatja,
Meg-követi őtet 's haza bocsáttatja.

Urmează apoi descrierea răzbunării lui Hunyadi, care năvălind cu oaste în Ţara-Românească a prăpădit ţara şi prinzând pe Vodă l'a omorît împreună cu fiul său mai mare, pe când cel mic, după-ce i-au scos un ochiu, a scăpat din mâna sbirilor săi, fugind la Despot-Vodă în Sârbia cu gândul să se răsbune asupra lui Hunyadi, cu care acum s'a întâlnit din întâmplare, el fugind din bătălia depe Câmpul Mierlei. [1]

Anexat: Traducerea ungară a diplomei regelui Carol VI (?) dată lui Ioan Hunyadi (p. 225—237) în care se povesteşte că Mezit beg fiind bătut de Hunyadi, [2] voivozii Moldovei şi Ţării-Româneşti s'au supus iarăş regelui Ungariei la sfatul lui Hunyadi, de care au avut mare teamă. [3]

Muzeul Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

[1] Bătălia s'a dat între 17—19 Octomvrie 1448.

[2] In Ardeal, în luna Septemvrie 1442.

[3] Originalul diplomei (publicată aci fără dată) se citează din *Pray*: Annales II, unde însă nu se află.

679 **Bratislava** **1787**

Antonii BARTALIS Ortus et occasus imperii Romanorum in Dacia Mediterranea cui adcedunt nonnullae de monumento quodam e ruderibus coloniae Apulensis eruto opiniones.

Posonii, 1787. Sumptibus Simonis Petri Weber. In 8° pag. 85.

Anexat: figura unui monument mitriac (fragmentar) M. Weimann sc. Posonii.

Din cuprins: Valachi, hodie Rumun vocitati. (p. 32—33)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

680 **Wien** **1787**

D. Paſkal Joſeph FERRO nähere Unterſuchung der Peſtanſteckung, nebſt zwey Aufſätzen von der Glaubwürdigkeit der meiſten Peſtberichte aus der Moldau, und Wallachey, und der Schädlichkeit der bisherigen Contumazen, von D. LANGE und FRONIUS.

Wien, 1787. Bey Joſeph Edlen von Kurzbek k. k. Hofbuchdrucker Groß- und Buchhändler. In 8° foi 6 şi pag. 198 + Inhalt.

Din cuprins: Die Pest in der Moldau und zu Moscau 1770 und 1771. (p. 49—52 şi 67—68) Dr. Lange von der Glaubwürdigkeit der meisten Pestberichte aus der Moldau, und Wallachey. Cronstadt, am Ende des Jahrs 1786. (p. 149—176) Schreiben des Herrn Professor Michael Fronius an Herrn Doctor Lange, den Werth der Contumax, oder Quarantaine betreffend, aus Cameralistischen Gründen. (p. 177—198)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

681 **Offenbach** **1788**

Martini LANGE Medicinae Doctoris, comitatus Haromszekiensis in Transylvania Physici, *Recensio* remediorum praecipuorum Transylvanicis domesticorum.

Offenbach, 1788. Ex officina U. Weiss et C. L. Brede. In 16° pag. XII şi 54.

Prefaţa: Dabam Coronae Transylvaniae, 1788, d. 24 Martii.

Din cuprins: Egregius potus Valachorum *Brage* dictus. (p. 14—15) Usus et praeparatio fonticulorum in Valachia. (p. 47—48)

Autorul dă totodată şi descrierea leacurilor de casă cum le-a văzut făcându-se la Români, mai cu seamă de babe.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

682 **Buda** **1788**

Kriegs-Lied eines k. k. Huſſaren bey Jaſſy, von A. F. HALIZKY. Ofen den 20-ten May 1788. In 8° mic foi 2.

Poemă în 5 strofe agitând soldaţii să lupte împotriva Turcilor. Autorul era profesor de literatură germană la universitatea din Buda.

Mus. Nat. Budapest.

1788 Sine loco 683

Mappa Regnorum Bosniae et Serviae maxima parte cum annexarum provinciarum Croatiae, Slavoniae, Comit: Temesiensis, Vallachiae, Bulgariae, et partis Dalmatiae. MDCCLXXXVIII.

Hartă în aramă (format 33×125 cm.) cu Oltenia colorată la fel cu Banatul, ca și când ar aparține și acum Austriei; lucru justificat prin războiul ce-l ducea Austria cu Turcia. Peste Olt harta reprezintă numai o parte a Munteniei până la Argeș, spațiul fiind acoperit prin titlul hărții. Harta de autor incert, este probabil o lucrare ungurească, deoarece scara ei este în Milliaria Hungarica. De notat sunt următoarele două observațiuni interesante: *Csernetz*, olim Residentia Principis Valachiae; iar la malul Dunării, cam la mijlocul locului dintre Jiu și Olt: *Vestigia Pontis lignei antiqui*. Semnalat e și drumul roman depe valea Oltului, dela Râmnic-Vâlcea până la Dunăre astfel: Via lapidea Imperatoris Trajani.

Mus. Nat. Budapest. Mappae.

1788 Pest 684

Herrn JENNE'S Reiſen nach St. Petersburg, einen Theil von Deutſchland, Frankreich, Kroatien, Slavonien, Italien, die Moldau, Wallachei, Siebenbürgen und Ungarn nebſt einem Reiſe-Journal der Donaufahrt von Eſſegg bis ans ſchwarze Meer.

Peſt, 1788. Gedruckt und verlegt bei Mathias Trattner. In 8° mic, foaie de titlu și pag. 308. (Raritate.)

Partea întâia a cărții cuprinde descrierea călătoriilor autorului în Apus și spre Răsărit până la Viena (primele 146 pagini) iar a doua, călătoria sa dela Viena până în Slavonia la Esseg și de acolo pe Sava și apoi pe Dunăre până la Marea neagră și îndărăt prin Moldova, Țara-Românească și Ardeal acasă.

Autorul e un negustor neamț născut în Frankfurt am Main, care plecând cu mărfurile sale pe corăbii la 29 Octomvrie 1786 din Esseg, ajunge în 17 Decemvrie la Galați, dându-ne în „jurnalul" său de drum (p. 174—221) un cadru foarte prețios despre greutățile întâmpinate și primejdiile cu cari luptau oamenii pe aceste vremuri pe Dunăre, care n'avea încă o navigațiune organizată. Dar și afară de aceasta, autorul are însemnări importante despre cele văzute în țările române și pentru ca să le putem registra pe toate, le semnalăm aci pe baza indicelui cărții în următoarele:

Bannat, Temeswarer. Volksmenge von allerlei Nazionen, träge Wallachen. (p. 249—254) Streit mit dem Richter (Boiar) von Galatz, wo ich beim Grafen Festetics Wohnung bekam. (p. 222) Pracht und Schmuz der *Boiaren*, die oft 2000 Bienenstöcke haben, während ihre Frauen kostbare Pelze tragen. (p. 229—235) *Bukarest* wallachische Residenz. Viele Thürmchen. Elende Häuser. Schmuz und Unreinlich-

keit. Katholischer, Evangelischer und jüdischer öffentlicher Gottesdienst, allein Türken haben keinen. (p. 225—227) *Deva* Marktflecken und Festung. Kopf des Rebellen Kloska auf einem Rade nächst der Landstrasse am Fusse des Berges. Traurige Reste seiner Grausamkeit. (p. 246) Fahrt auf der Donau bis ans schwarze Meer ist vielen Gefahren unterworfen, aber können gehoben werden. Mangel an geschickten Schiffleuten. Wallachisch und türkische Tüke könnte nicht mehr schaden, und viel Geld bliebe im Lande. Die *Donau* mit einer 100 jährigen Eiche verglichen. (p. 168—173) Graf *Festetics* errichtet die ersten oesterreichischen Handelshäuser in der Moldau und Wallachei. (p. 236—237) *Galaz*, hat keine Wirtshäuser. Stappelort Moldauischer Produkten, für oesterreichische Produkte Sulina. Vorschlag für den oesterreichischen Handel. (p. 222—225) *Giurgewo* volkreiche Stadt, 1770 kam sie in der Russen Hände. Kupfermünz aus Kanonen. (p. 211—212) *Hursowa* gefährlicher Ort in Bulgarien wegen Räuber. (p. 217) *Ibrail*, gefährliche Passage, Unschlitt-Siedereien auf Inseln. (p. 217—218) *Joseph* II macht alle Nazionen in Siebenbürgen gleich. (p. 245) *Mamaliga*, Sterz von Mais. (p. 234) *Siebenbürgen* herrliches Land, bringt alles hervor. Wallachen unthätig. (p. 241) Fluss *Siret* scheidet die Moldau von der Wallachei. (p. 219) Ueberbleibsel der *Trojanischen* Brücke unterhalb Festung Festilan. (p. 200) *Tscherna* Fluss scheidet den Bannat von der Wallachei. (p. 199) *Wallachei* gesegnetes Land. Nazion träge. Bauen nichts an. Keine Seidenzucht. Gute Melonen. Wein im Ueberfluss. Können ihn nicht behandeln. Grosse Viehzucht. Besondere Schaafe. Bienenzucht im Flor. Kennen keine Landwirtschaft. Schweinzucht kommt gut fort. Auerochsen. Gute Pferde. Ganze Herden davon. Volksmenge. Einkünfte könnten grösser sein. Bauer lebt schlecht. Warum er nicht arbeitet. Redlichkeit, eine fremde Tugend. Pracht und Schmutz des Adels. Sein Dummstolz. Wohlfeiles Fleisch. Handel. Graf Festetics. Wiener Wägen. (p. 227—237)

Mus. Nat. Budapest.

685 **Wien** **1788**

Herrn Baron TOTT'S Nachrichten von den Türken und Tartaren mit Herrn von Peyssonel's Verbesserungen und Zusätzen. Aus dem Französischen mit Kupfern. Theil I—II.

Wien, 1788. Gedruckt bey Thadd. Edlen von Schmidbauer. In 8° mic pag. 300 şi 300.

Din cuprins : Vol. I. Manoly Serdar in Konstantinopel, Anhänger des abgesetzten Fürsten der Walachey Rakowitza, für dessen Wiedereinsetzung er arbeitete. (p. 84—86) Vol. II. Von den Tartarn. Chotschim. Pruth. Moldau. Dialog mit Ali-Aga über moldauische Sachen. Yassi. Allgemeine Bemerkungen über die Moldau. Weitere Reise durch die Moldau. Ankunft in Bessarabien. Kischela (d. h. Winterquartier) Hauptstadt der Provinz. (p. 169—201) Reise durch Bessarabien. Ismahel. Dobrodgan. (p. 280—286)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1788 **Bratislava** **686**

Georgius SZKLENÁR : Vetustissimus Magnae Moraviae situs etc. Editio secunda correctior.

Posonii, 1788. Apud Aloysium Doll et Schwaiger Bibliop. In 8⁰ foi 8 şi pag. 246 + Index.

Ediţie de titlu a ediţiei din 1784 de sub No. 636.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1788 **(Sibiu)** **687**

Mappa Specialis Walachiae ex *acuratissimis Singulorum Districtuum Ichnographiis collecta, delineata et dedicata* Excellentissimo Domino Comiti de Hadik Sac : Caes : Reg : Apost : M-tis Consiliario intimo, Campi Mareschallo et supremi Consilii Aulae bellici Praesidenti, per F. Jos. RUHEDORF Offi(cial)is in Caes : Reg. ad suprem : armor : Praefecturam. 1788.

S. l. Hartă în aramă (de format 69×39 cm.) Kil. Ponheimer sculp. Hier. Benedicti Scrip(sit.)

In colţul drept al hărţii desenul a doi păstori români între patru oi, un bou şi un câine.

Docan : Memoriu despre lucrările cartografice privitoare la războiul din 1787—1791 (Bucureşti, 1912) p. 54.

Mus. Nat. Budapest. Mappae 2032 şi alte exemplare.

1788 **Wien** **688**

Carte der Attaque bei Botuschani zwischen den K. K. Truppen unter Commando des Oberst Fabry und dem Ibrahim Nasir Pascha, den 18 März 1788.

Wien, bey Thomas Edlen von Trattnern K. K. Hofbuchdrucker. Hartă (de format 25×30 cm.) colorată.

National-Bibliothek. Wien şi alte exemplare.

Docan p. 106. — *Anuarul Inst. Ist.* vol. V. p. 213.

1788 **Bratislava** **689**

Francisci FORGACHII de Ghymes Pannonii, D. Ferdinandi I. imper. ac regis Hungariae cancellarii et antistitis M. Varadiensium celeberrimi Rerum Hungaricarum sui temporis Commentarii Libris XXII. e MS. in lucem prodeuntes. Adiecit Indicem Rerum memorabilium ac dissertationem historico-criticam de vita laudati scriptoris Alexius Horányi e scholis piis Hungarus Budensis.

Posonii et Cassoviae, 1788. Impensis Joannis Michaelis Landerer, perpetui in Füskut. In 8⁰ foi 51 şi pag. 702+Index.

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Din cuprins: Alexander Vajvoda Moldaviae in Transilvaniam. (p. 116) Misia inferior sive Valachia. (p. 153) Valachiae duae provinciae fuerunt Hungaricae. (p. 275) Historia Iacobi Heraclidi Graeci, Vajvoda Moldaviae. (p. 271—284) Moczok dux Valachorum. (p. 329, 332 etc.)

Ediție neîngrijită, plină de greșeli și cu un indice foarte neexact. A se vedea și descrierea ediției critice, din 1866.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

690 **Bratislava** **1788**

Georgii SZKLENAR presbyteri Strigoniensis etc. Hypercriticon Examinis Vetustissimi M. Moraviae situs et vindiciarum Anonymi Belae Regis scribae.

Posonii, 1788. Typis Ioannis Michaelis Landerer perpetui in Füskút. In 8⁰ mic pag. XXXVI și 161.

Din cuprins: De eiectione Hungarorum a Pacinacitis ex Moldavia anno 895. (p. 38—46)

Cartea formează un răspuns la aceea a lui Stephanus *Katona* cu titlul „ Examen Vetustissimi M. Moraviae situs" din 1786 de sub No. 665.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

691 **Nürnberg** **(1788)**

Charte von Ungarn, Polen, Russland und der Türkey. Enthaelt Polen, Galizien, die Moldau, Bukowina und Walachey, Bulgarien, Servien, Bosnien, Sclavonien, Croatien, Dalmatien, Albanien, Griechenland, den Archipelagus, das Schwarze und Asovische Meer, die Krimm und Tartarey, Anadoli oder Natolien, etc. etc. aus den d'Anvillischen und andern Charten, von neuen entworfen, durch G. F. Uz Ingen. Lieut. u. Architect.

Zu finden in Nürnberg bey C. Weigel und Schneider.

Hartă în aramă (de format 52×58 cm.) colorată.
Academia Română, București și alte exemplare.
Docan p. 59.

692 **Sibiu** **1788**

Cuprinderea A celor Meșteșuguri, . . . care doftorul . . . BUDELKO pentru curățirea . . . Bucatelor celor necurate . . . au aflat./ Summája azoknak az eszközöknek . . . . melyet . . . Budelko . . . a tisztátalan gabona . . . megtisztitására . . . fel talált.

S. l. (Tip. Martin Hohmeister.) In 2⁰ foi 2.

Procedeul medicului primar al comitatului Győr, expus în 10 articole, fu lățit în Ardeal de către Guberniul țării sub No. 3083/1788 pentru instruirea poporului agronom.

Muz. Ardelean, Cluj.

Veress p. 63.

1788 Košice 693

Notitia Orbis e variis peregrinationibus ab Illustribus Viris susceptis deprompta, ac in meliorem ordinem redacta a Francisco Xaverio SZUHÁNI.

Cassoviae, 1788. Typis Joannis Michaelis Landerer, perpetui in Füskút. In 4⁰ pag. 185.

Din cuprins: XIV. Transylvania. (p. 61—65) XVII. Moldavia, Valachia, et Bessarabia. Earumdem Descriptio. Naturae Dona. Proventus et Commercia. Consuetudo. Religio. (p. 75 —78)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1788 Wien 694

Osmanografia, az az: A' török birodalom' Természeti, erköltsi, egy-házi, polgári 's hadi állapottyának, és a' Magyar Királyok ellen viselt nevezetesebb hadakozásinak summás leirása. DECSY Sámuel, Filosof. és medic. doct. és az od. frankfurti kir. tudós társaság tagja által. I—III. rész.

Bétsben, MDCCLXXXVIII—MDCCLXXXIX. In 8⁰ trei volume.

Prefața: Irtam Bétsben Sz. András havának VIII. napján, MDCCLXXXVIII. esztendöben.

Din cuprins: *Vol. I.* Móldvának régi 's mostani lakosi. Miképen esett a' Török birodalomba és mikor? (p. 19—20) Móldva hajdani virágzó állapottya le-iratik. Mennyi adót fizet Móldva a' Török Tsászárnak? (p. 21—24) Havas-alföld' régi 's mostani lakosi, mikor, 's miként esett a' Törökök birtokába? (p. 25—27) Mennyi adót fizet a' Török Tsászárnak? (p. 27—29) Miért nem teszi a' Török Udvar *Moldvát és Havas-al-földét* tulajdonává? (p. 29—31) Bessarabia régi 's mostani lakosi, mikor kapták-el a' Törökök? (p. 35—36) Az oláh, tatár, Francusok, és Zsidó nyelvekről. (p. 142—146) *Vol. II.* Móldva igazgatásának formája. (p. 149—157) Havasalfölde igazgatásának formája. (p. 158—160) *Vol. III.* Amurat Tsászár Sciabadin N. Vezért küldi Móldvának és Havasalföldnek pusztitására, a' kit Hunyadi János a' Vas kapunál meg-győz. (p. 41—55) Bátory Zsigmond erdélyi fejedelem Mihály havasalföldi Vajdának segitségére megy, Achmet Basát meg-veri. Meg veri Sinánes nagy Vezért-is, és egész táborát el-foglallya. (p. 542—546) Az 1788. esztendei, II. Iósef Tsászár és II. Katalin Orosz Tsászárné egy részről, más részről Abdul Hamid Sultán között

támadott hadakozásnak valóságos okai. (p. 724—740) E' mostan folyó hadakozásnak rövid historiája, 1788. esztendő szerentsétlen, 1789. esztendő pedig szerentsés folyamattya Jósef Tsászár haláláig. (p .741—772)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

695 **Wien** **1788**

Kurze Geſchichte der Kriege zwiſchen dem Haus Oeſterreich und der Ottomaniſchen Pforte vom Jahre 1529. bis auf das Jahr 1739. Nebſt einigen wichtigen Daten das Königreich Ungarn und Siebenbürgen betreffend.

Wien, 1788. In 8° mic pag. 210.

Autorul nenumit e baronul Josef IZDENCZY consilier regal în Cancelaria ungară din Viena, formând prima sa lucrare, în care expunând războaiele cu Turcii, pomeneşte în toate locurile de Români, unde ei erau interesaţi, pe marginea cărţii cu anii despre cari scrie.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

696 **Wien** **1788**

Deutſch-Walachiſche Sprachlehre. Verfaßet von Johann MOLNAR, königl. Landes Augen Arzt im Großfürſtenthum Siebenbürgen.

Wien, 1788. Bei Joſeph Edlen von Kurzbek etc. In 8° foi 8 şi pag. 445+40 foi.

Dedicaţia: Herrn Grafen Georg Banffi von Losonz... Gubernator des Gr. F. Siebenbürgen. Wien den 23 May 1788.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 521.

697 **Lwów** **1788**

Vorgefallene Unternehmungen zwischen den k. k. Vorposten des Prinz Coburgischen Corps unter Anführung des Obersten Baron Karaizai, und der Chotymer Besatzung bis zur Uibergabe der Festung, nebst genauer Zeichnung alle Bewegungen dieser beiden Truppen. Von einem k. k. Offizier.

Lemberg, 1788. In 4° foi 11 nepaginate.

Cu 9 planşe ale mişcărilor trupelor în luptele dintre 11 Mai şi 12 Iulie 1788.

National-Bibliothek, Wien şi alte exemplare.

Docan p. 85.

698 **Wien** **1788**

Geographische General-Karte Der Gränzen zwischen denen dreyen Kaiserthümern und ihren nach und nach geschehenen

Veränderungen vom Jahr 1718 bis heutigen Tags oder Kriegsschauplatz gegenwärtigen Kriegs. Dieser general Karte sind noch verschiedene andere Partikulär Karten der angränzend sehr interessanten Ländern, auf einen grösseren Maasstab beigefügt von F. I. M. 1788 Wien. 2-te Auflage vermehrt mit 150 der merkwürdigsten Oerter. / Carte générale des limites entre les trois Empires et leurs Variations successives dépuis l'année 1718 jusqu'à ce jour ou Theatre de la guerre presente etc.

Hartă administrativă în aramă (de format 68×150 cm.) foarte frumos executată și colorată cu mâna, cuprinzând și țările române până la Nistru.

Din notița franceză depe hartă aflăm că ea a fost redactată „sur les memoires du Baron T o t et sur ceux de Mr Peyssonel" descrise mai sus sub No. 661 și următoarele ediții.

Mus. Nat. Budapest. Mappae 568/j.

1788 W i e n 699

Actes de negociations pour la Paix conclue au Congrès près de Belgrade, entre la Cour de Vienne et la Porte Ottomanne, le 18. Septembre 1739, *servant à completter les Memoires sécrets de Mr. le General Schmettau.*

A Vienne, 1788. In 8⁰ mic pag. 84.

Din cuprins: Traité de Paix Entre l'Empereur et la Porte traduit du Latin. (p. 27—61) Convention lors de l'échange des Ratifications. À Constantinople, dans la salle de l'Arsenal destinée au Congrès, le 5. Novembre 1739 (p. 64—66) cu hotărîrea importantă: que les chemins récemment construits après la paix de Passarowitz, et qui font la communication de la Valachie Autrichienne à la Transylvanie, ainsi que le Fort qu'on appelle le Fort au chemin, seront entièrement détruits et ne pourront à l'avenir être rétablis.

Cărticica formează o întregire folositoare a memoriilor generalului Schmettau din 1771 de sub No. 538 și următoarele ei ediții.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1788 (W i e n) 700

Kriegskarte von Choczim und der umliegenden Gegend in der Moldau 1788.

Hartă în aramă (format 48×49 cm.) colorată cu mâna, arătând munții, pădurile și chiar tablele pamânturilor arabile, făcută fără îndoială pe baza desenului vreunui ofițer ungur al regimentului care conducea bombardamentul cetății. In stânga titlului hărții se văd doi ofițeri austro-ungari în mare ținută, iar deasupra vederea cetății Hotinului bombardat.

Mus. Nat. Budapest. Mappae.

701 **Bratislava** **1789**

Két Nagyságos elmének költeményes szüleményei. A' költeményes gyűjtemény' öregbedésére a' Nagyságos szerzőknek egyező akaratjokból közre botsátotta R é v a i Miklós.

Pozsonbann, 1789. Loewe Antal' betűivel. In 8⁰ mic foi 6 şi pag. 245.

Prefaţa: Költ Győrött, Bőjt' Elő Hava' Kezdetén. 1789.

Cuprinde poeziile celor doi ofiţeri de gardă: BARCSAY Abrahám şi b. ORCZY Lőrincz, dintre cari acele ale primului se află în volumul de faţă.

Abraham Barcsay proprietar din Hunedoara, născut în anul 1742, a intrat ca tânăr de două zeci de ani în garda ungară dela Viena, unde aparţinu cercului literar de sub conducerea poetului George Bessenyei, care îşi propusese să facă poezii şi în limba ungară, nu numai franţuzeşte după moda de atunci. Barcsay ştiind din copilărie româneşte — ca toţi nemeşii unguri din Hunedoara — se ocupă mult în poeziile sale de Români, ba declară chiar într'una din ele că doicele lui au fost nişte romînce frumoase (p. 111) şi că s'a desfătat mult la sunetul toacei, la „bătuta" fetelor române şi la cântecul din fluer al feciorilor cari petreceau oile la păşune. (p. 115) Nunta Românilor e cântată într'o poemă specială cu titlul „Lakadalom módja az oláhoknál" plină de părţi frumoase (p. 117—121) descriind totdeodată târgul fetelor din Zărand. Amintirile româneşti sunt aşa de vii la poetul nostru, în cât descriind culesul strugurilor din Tokaj, gândul lui se plimbă prin Ardeal, unde trăeşte un popor, care şi-a menţinut limba strămoş ască şi obiceiurile vechi, iar când „Venera" coboară la vale, începseeă se joace cu tinerii (p. 165) după poet astfel:

Egyűgyű játékot kezd pislogó tűznél,
Batutát tántzoltat hold' fényességénél,
Ha *Fitsúr Fátáját* vezeti kezénél,
Mosolyog, 's meg lesi bikfa töviskénél.

Pomenirea dansurilor româneşti din Ardeal, e poate cea mai veche amintire literară despre ele, pusă pe hârtie de un literat care le cunoştea bine, împreună cu poporul care le juca. Cu toate acestea poetul a avut soartea amară şi nemeritată, că iobagii săi români i-au devastat pe vremea revoluţiei lui Horia, castelul său din Cioara, unde mai târziu a şi murit în anul 1806.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

702 **Bratislava** **1789**

Jos. Michaelis SZVORÉNYI Hist. Eccl. in Reg. Univ. Ung. Profess. publ. ord. Historia religionis et ecclesiae Christianae clero Ungariae accommodata. Vol. I—II.

Posonii, MDCCLXXXIX. Typis Antonii Loewe. In 8° foi 4 şi pag. XLVIII+219 şi 292.

Prefaţa: Scribebam anno Domini MDCCLXXXVIII
Din cuprins: Anno 1698. De unione Valachorum in Transilvania. (p. 188)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1789 Sibiu 703

Verſuch einer Erdbeſchreibung des Großfürſtenthums Siebenbürgen von Michael LEBRECHT dermaligen Lehrer der Redekunſt und Geographie. Herrmannſtadt, 1789. Gedruckt bey Martin Hochmeiſter k. k. prediк. Buchdrucker und Buchhändlern. In 8° foi 4 şi pag. 165.

După întroducere (p. 1—11) autorul dă o descriere amănunţită a Ardealului pe judeţe, fiind acuma 11 cu multe date şi notiţe despre Românii locuitori în ele.
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1789 Pest 704

Historia belli Cosacco-Polonici authore Samuele GRONDSKI de Grondi conscripta anno MDCLXXVI. Ex manuscriptis monimentis historiae Hungaricae in lucem protulit Carolus Koppi, in Regia Scientiarum Universitate histor. univers. prof. Pestini. MDCCLXXXIX.

Litteris Francisci Augustini Patzko. In 8° foi 4 şi pag. 452.

Dedicaţia: Scribebam Kal. Jun. MDCCLXXXIX. Pestini.
Anexat o stampă cu titlul: Cosacci Regularis, Irregularis et Calmuckus. (Anton Tischler sculpsit Pest.)
Din dedicaţia editorului aflăm că trăind patru ani la Cluj, ocupat cu studii, a aflat manuscrisul operei de faţă în biblioteca Contelui Samuel Teleki, unde rămăsese dupăce autorul contimporan evenimentelor a stat ca pribeag în Ardeal, în legătură cu Ioan Kemény, şi Ioan Bethlen, dela cari şi-a adunat materialul în parte.
Autorul polonez descriind pe Cazaci, expune evenimentele campaniei nefericite din 1657 a principelui George Rákóczy II în Polonia, începând cu anul 1647. Evenimentele din Moldova nu le cunoaşte, însă pomeneşte de nunta fetei lui Vasile Lupul cu Timoteu, fiul hatmanului Bogdan Chmielnicki, din anul 1652. (p. 218—219)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1789 Buda 705

Vetus Moravia, rursus ad suos limites reducta, a Stephano KATONA presbytero Strigoniensi.

Budae, 1789. Typis Regiae Universitatis. In 8° mic pag. III.

Din cuprins: Regis Andreae II. decretum, Saxonibus anno 1224 datum, in quo mentio Blacorum iniicitur. (p. 106—108)

Cartea formează un răspuns la „Hypercriticon" al lui Georgius *Szklenar* din 1788 de sub No. 690.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

706 **Győr** **1789**

Magyar Krónika. Irta HELTAI Gáspár. Nyomtattatott Kolosvárott M.D.LXXIV. Most pedig újonnan Nagy-Győrben M.DCC.LXXXIX. Streibig Jó'sef' betűivel. Vol. I—II. In 8° foi 4 pag. 472 și 384 + Lajstrom.

Cuprinsul privitor la Români vezi la descrierea primei ediții din anul 1575 sub No. 89.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

707 **Wien** **1789**

Beſchreibung der türkiſchen Veſtung Orſowa.

Wien, 1789. Bey Hier. Löſchenkohl. In 4° pag. 7.

Autorul nenumit, făcând o scurtă istorie a cetății depe insula Poreciu (Adakaleh) zice că soarta ei depinde întotdeauna de stăpânirea Belgradului, așa că azi — în timpul campaniei împotriva Turcilor — cetatea are o garnizoană de 800 oameni și în Fort Elisabeth 150 oameni, pe când oastea împărătească care o bătea are 18,000 oameni.

Mus. Nat. Budapest. Balc. 686 n.

708 **Pest** **1789**

A' vitézlő győzedelmes Magyaroknak örök-oszlopáról való versek mellyekkel édes hazáját meg-tisztelé egy pesti nevendék-pap.

Pestenn, 1789. Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel. In 4° pag. 16.

Poemă despre faptele vitejești ale regimentelor ungare din Moldova și Țara-Românească, cu amintirea evenimentelor petrecute la București, Iași și aiurea.

Exemplarul unic în Mus. Nat. Budapest.

709 **Pest** **1789**

Ad Belli Clarissimos Duces, patriaeque vindices, de Coburg, et Hohenlohe, quum Augusta amborum principum nomina triumphali Hungariae *Monimento* insererentur ab Amore patriae in Ephemeridibus Hungaricis. M.D.C.C.LXXXIX.

Pesthini, typis Francisci Augustini Patzko. In 8° foi 4.

Odă, semnată: Ioan. Nep. RADLINGER, Dioec. Veszprim. in Seminario R. Pesthin. Theologiae Auditor.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1789 Bratislava 710

An Oesterreichs tapfere Krieger bey Eröfnung des Feldzuges. Preszburg, 1789. In 8° mic foi 8.

Pe foaia a cincea cu titlu separat: Das Treffen bey Focksan. Focksan, 1789.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1789 Pest 711

Triambeutica Pannoniae Victricis. VnDIqVe CVM FELIX resonat VICtorIa pVgnas. A F.R. e S.P.

Pestini. Typis Francisci Augustini Patzko. In 8° mic pag. 14.

Odă în onoarea generalului Laudon, cu înşirarea faptelor sale vitejeşti din ţările române (Bucherest, Jaszia, Gladova) şi altele.

iniţialele din titlu arată că autorul este un profesor din Ordinul Piariştilor.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

(1789) (Wien) 712

A magyar lovassághoz.

S. l. et a. In 8° foi 4 nenumerotate.

Odă semnată: BARÓTI SZABÓ Dávid.

Poetul însufleţit de o stampă (din revista „Hadi Történetek" din 1789) care reprezenta bătălia dela Mărtineşti, glorifică vitejia husarilor unguri, descriind faptele generalului Fábri săvârşite la luarea capitalei Iaşi şi apoi la Adjud, precum şi ale lui Mészáros la Focşani, pomenind şi ceilalţi ofiţeri unguri ai comandantului Coburg: Vécsey, Székely, Nemes, Képiró, Filó, Kosztollányi şi Boros.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1789 Frankfurt am Main 713

Geſchichte der Veteraniſchen Höhle. Mit einem Plan. Ein Beytrag zur Geſchichte der Kriege zwiſchen Oeſterreich und der Pforte. Frankfurt und Leipzig, 1789. In 8° mic pag. 31.

Din cuprins: Die Walachen der Gegend behaupten, dass diese Höhle ein Werk von Menschenhänden sey; und zwar soll sie Trajan, nach der Eroberung Daziens angelegt haben. (p. 4) Tagebuch der feindlichen Angriffe, und der von den kaiserlichen Truppen dagegen gemachten Vetheidigung vom 10. bis 31. August 1788; entworfen von einem Augenzeugen. (p. 10—31)

Anexat: Plan von der Belagerung der Veteranischen Höhle im Jahr 1788. Hartă frumoasă în aramă (de format 22 × 37 cm.) colorată cu mâna.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

714 **Brno** **1789**

Des Herrn Baron von Tott Nachrichten von den Tûrken und Tataren mit H. v. Peyssonnel's Verbesserungen und Zusâtzen. Abtheilung I—II. (Sammlung der besten Reisebeschreibungen. Band 33—34.)

Brûnn, 1789. Gedruckt bei Joseph Georg Traszler, und im Verlage Fr. Anton Schrâmbls. In 8⁰ pag. 395 şi 379.

Cuprinsul cărţii vezi la ediţia ei franceză din 1785 sub No. 664. Cfr. şi ediţiile premergătoare.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

715 **Cluj** **1789**

Rerum Transylvanicarum libri quatuor, ab anno 1629. usque ad An. 1663. *Authore* Joanne Betlenio, etc.

Claudiopoli, 1789. Impr. Typis Coll. Ref. In 12⁰ foi 8 şi 447 + Index.

Cuprinsul vezi la descrierea ediţiei din 1663 de sub No. 192.

Ultima ediţie a renumitei cărţi, făcută de strănepotul autorului, dar plină de greşeli tipografice, cu dedicaţia: Hanc Exiguam Historiunculam Proavi curavit Imprimi Pronepos, cum licentia Excelsi Regii in Magno Principatu Transylvaniae Gubernii.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

716 **Wien** **1789**

Le Bannat de Temeschwar d'après les nouvelles indications, pour servir de renseignement à la Carte des Limites de trois Empires, ou Theatre de la Guerre presente 1789./ Temeschwarer Bannat Nach denen neuesten Anzeigen.

Hartă administrativă în aramă (de format 41.5×51 cm.) colorată cu mâna, cuprinzând şi o parte a Olteniei până la Jiu. N. Benedicti sc.

Mus. Nat. Budapest. Mappae 568/j.

717 **Wien** **1789**

Osmanografia, *az az*: A' török birodalom *Természeti, erköltsi, egy-házi, polgári, 's hadi állapottyának, és a' Magyar Királyok ellen viselt nevezetesebb hadakozásainak summás leirása.* Decsy Sámuel, Filosof. és medic. doct. és az Od. Frankfurti kir. tudós Társaságnak tagja által. I—III. rész. *Második, és imitt amott meg-jobbittatott ki-adás.*

Bétsben, MDCCLXXXIX. Nyomtattatott Nemes Kurzbeck Jósef Ts. K. Könyv-nyomtató és Könyv-áros betüivel. In 8° pag. 396, 462 şi 772. Cu indice la fiecare volum şi câte o hartă.

Prefaţa: Bétsben, Kis-Asszony havának XV. napján MDCCLXXXIX esztendőben.

Cartea este o ediţie nouă a primei ediţii din 1788, descrisă sub No. 691, cu foarte puţine adăogiri. Intre acestea observăm două hărţi, dintre cari una (anexată volumului III) cu titlul: A' Magyar-Török Hadakozásoknak Mutató Piatza Zsigmond Ts. és Magy. Kir. Uralkodásától fogva a' jelenvaló időkig. Berkeny János rajzolta és metszette Bétsben 1790. (In aramă cu colorit de mână, format 32×40 cm.)

Harta reprezintă Ţara-Românească cu Moldova până la Nistru, însă Basarabia separat dela gura Nistrului în sus până la Bender şi spre Apus până la Lăpuşna, aproape până la Prut şi trecând Prutul până la distanţa jumătate a terenului până la Galaţi, aşa că gura Prutului nu aparţine Moldovei.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1789 Wien 718

Geographiſch-Hiſtoriſches und Produkten-Lexikon von den Königreichen Kroatien, Slavonien, Dalmatien, Servien, Boſnien, Galicien mit der vereinten Bukowina; vom Großfürſtenthum Siebenbürgen; von der Moldau und Wallachey. Beygefügt ſind noch die vorzüglichſten Oerter der Europäiſchen Türkey und Griechenlands. Von Johann Matthias KORABINSKY.

Mit fünf Direkzionstafeln, durch deren Beyhilfe man ſich theils die Lage der Ortſchaften idealiſch vorſtellen, und theils beym Gebrauch der hier nöthigen Karten eine Erleichterung im Aufſuchen verſchaffen kann. Erſter Band.

Wien, 1789. Im geſellſchaftlichen Verlage des Verfaſſers und Joſeph Georg Oehlers k. k. priv. Buchdrucker.

Prefaţa: Geschrieben im Sept. 1789.

Este o operă geo-topografică de cea mai mare însemnătate, cu scopul de a întregi prima parte din 1786 cuprinzând Ungaria (sub No. 666) rămasă însă incompletă, aşa că chiar şi din acest întâi volum n'au apărut decât 12 coli (p. 1—192) cu textul dintre cuvintele Abafája şi Botza.

Autorul foloseşte şi rapoarte din ultimul război dintre Austria şi Turcia cu bătăliile depe câmpurile ţărilor române, păstrându-ne astfel amănunte preţioase, în van de căutat aiurea, aşa că informaţiunile ce ne dă despre Agiud (p. 11—...) Belzeşti (p. 73—74) Bender (p. 128—139) Bessarabien (p. 149—150) au importanţa unor izvoare istorice de primul rang şi în genere opera formează întâiul dicţionar topografic şi istoric al ţărilor române.

Această publicație a cunoscutului geograf ungur, plănuită în patru volume, a început să apară dela 15 Septemvrie 1789 în două coli pe săptămână (câte una Marția și Vinerea) vânzându-se cu 6 creițari, iar în abonament cu 36 creițari pe lună. Colile nu s'au cumpărat însă bine, poate chiar pentru felul aceasta curios de apariție, care, cu toată eftinătatea lor, era incomodă, deoarece se perdeau multe din coli și erau greu de adunat.

Exemplarul unic la Mus. Nat. Budapest.

Magyar Kurir 1789 p. 1004—1008.

719 **Košice** **1789**

Der Chriſt bey der Feyer, eines glorreich erfochteten Sieges und einer glücklich wiedereroberten Stadt. Eine Siegs- und Dankpredigt gehalten über den Sieg Koburgs am Fluſſe Rimnik, als auch über die Eroberung Loudons, der Stadt und Feſtung Belgrad, geſchehen den 7. Oktober in dem evang. Bethauſe der deutſchen Gemeinde zu Kaſchau, den 25. Oktober, als am 20. Sonntag nach dem Feſte der heil. Dreyeinigkeit. Von Joannes Samuel KLEIN.

Kaſchau, 1789. Gedruckt bei Johann Joſeph Ellinger. In 8° pag. 16.

Mus. Nat. Budapest.

720 **Bratislava** **1789**

Austriai hadi népeknek a' mostani Török háborúban Istentől ajándékozott ditsőséges győzedelmekért való kegyes Hálaadás, és azoknak továbbéli mennyei meg segéttetésekért való buzgó esedezés.

Posonban, 1789. Ny. Weber Simon Péter által. In 8° pag. 12.

Mus. Nat. Budapest.

721 **Wien** **1789**

Beſchreibung von Eroberung der Stadt und Feſtung Bukareſt und Gladova.

Wien, zu finden in der Koelliſchen Buchdruckerey, im Ballgaeſſel Nro. 1354. In 8° mic foi 4 nepaginate.

Pe contrapagină: Lied eines deutschen Knaben. (Poezie.) Pe urmă începe textul în proză cu descrierea primirei episcopului Râmniculuí de către mareșalul prințul Coburg în ziua de 3 Noemvrie [1789] trimes de principele Mavrogheni pentru a cere un armistițiu, care nefiind acordat, Coburg a intrat la 10 Noemvrie în București, pe când colonelul Kray ocupă la 8 Noemvrie Craiova, iar Cladova și Palanca s'au predat generalului Fabry la 11 Noemvrie; prin care acum se stăpânește întreaga provincie, având 150 orășele și sate.

Broșura e scrisă de vreun ofițer al armatei austro-ungare ori de un gazetar, pe baza datelor oficiale primite din Țara-Românească.

Mus. Nat. Budapest.

1789 Pest 722

Taurunum auspiciis Iosephi II. Aug. recuperatum. Poemation a G. P. concinnatum.

Pestini, 1789. Sumptibus Ioannis Michaelis Weingand. In 4^0 foi A—F_2.

Cuprinde descrierea campaniei ruso-turcești-austriace care a sfârșit cu luarea Belgradului, povestind toate bătăliile date pe pământul Moldovei și al Țării-Românești.

Autorul poemei fiind vestitul istoric ungur Georgius PRAY, notele deslușitoare alăturate numelor proprii ale ei cuprind multe date folositoare la cunoașterea amănuntelor războiului și ale topografiei lui, așa mai cu seamă : nota 8) Aluta fluvius Valachiae. 9) Seretus fluvius separat Valachiam a Moldavia, cuius nomen, quod sciam, primum comparet in litteris Caroli IV. imperatoris, anni 1372. 22) Choczinum a vetustissimis temporibus ad Moldaviam spectabat, donec anno 1437 Elias vayvoda, violato, quo regibus Hungariae obstrictus erat, fiduciario iure, eam Wladislao Poloniae regi cessit, ob damna, quae pater eius Alexander Polonis intulerat. 26) Milkov Valachiae fluvius. 27) Czerna fluvius in limitibus Valachiae. 78) Pugna ad Focsan, Rimnik et Brailam. 83) Moldaviam Turcae *Bogdaniam*, item *Carabogdaniam* a nigri frumenti copia appellant. 86) Akirman Turcis notat *Album castrum*, quod Niestro fluvio adsitum est, quod Hungarica vox *Neszterfejérvár* ad amussim exprimit. 87) Eousque ditionem Hungarorum olim pertigisse, docet epistola Mathiae Corvini regis (1484) ad Baiazetem I. data, qua queritur contra pactorum fidem Neszterfejérvár et Kiliam ab eo occupatas esse. Rex Wladislaus II (anno 1511) scribit : Intelleximus... ex litteris fidelis nostri, Spectabili ac Magnifici Bogdani, terrae nostrae Moldaviae Wayvoda.

Aceste note nu sunt poate prea însemnate, însă erau folositoare spre înțelegerea poemei, unui public lipsit de tratate speciale despre Români și Țările-Române.

Pentru a avea o idee despre felul cum făcea poezie învățatul iezuit istoric, dăm din ea următoarele rânduri :

Non longe hinc, qui Saxonico de sanguine cretus
Gentis famam auges meritis, COBURGE sequeris,
Teque penes *Focsan*, tum *Martineschtia*, et olim
Captum *Hotinum*, et Bistonidum de sanguine turgens
Milkovus, *Buseusque*, et, qui super aethera quondam
Te feret, ingenti ad *Rimnik* certamine victus,
Abiectisque fugam celerans Vezirius armis.

Poema amintește locurile românești și în alte părți ale ei, unde vorbește de vitejia armatei ungare care a luat parte la campania aceasta importantă.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

723 **Wien** **1789**

Auf den Sieg, den Friederich Josias Herzog zu Sachsen-Coburg am Rimnik erfochten hat. Von ALXINGER.

Wien, 1789. Gedruckt für F. A. Schrämbl bey Jgn. Alberti. In 8° pag. 6.

Poezie scrisă la ştirea bătăliei dela Râmnicul-Sărat.
Mus. Nat. Budapest.

724 **(Wien)** **(1789)**

A' Mártinjesti táján esett ütközet hellyeinek ábrázolása.

Hartă sculptată în aramă (14×19 cm.) de „Tzetter Sámuel Orosházi fi" şi colorată cu mâna, în colţul ei drept de sus cu desenul unui episod războinic. (Anexată revistei ungare vieneze: Harai és más nevezetes Történetek.)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

725 **Pest** **1789**

Lantos dal, mellyel a' győzedelmeskedő magyar seregeknek ditsőséges diadalmaikat meg-tisztelé a' hazai szeretet *Pétsett.*

Pesten, 1789. Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel. In 8° pag. 16.

Odă despre vitejiile ofiţerilor unguri de sub comanda generalului Coburg în Moldova: ca bătrânul Mészáros, Nemes, Képiró, Hadik, Vécsey, Ocskay, Sztáray, Horváth, Fábry, Splényi, Karacsay, Durcsák, Bora şi alţii, magnaţi şi nemeşi de rând, cu cântarea faptelor lor strălucite dovedite în strâmtoarea Buzăului, la Haţeg, Focşani, Mărtineşti şi alte locuri, pe unde au luptat.
Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

726 **Leipzig** **1789**

Beschreibung des Banats, der Walachey, Moldau und der Königreiche Servien und Bosnien, aus den besten Schriftstellern gezogen. Ein Beitrag zur nähern Kenntniß des gegenwärtigen Kriegsschauplatzes.

Leipzig, 1789. Bei Carl Friedrich Schneidern. In 8° pag. 96.

Din cuprins: 1586. Sigismund Bathori verbindet sich mit den Fuersten der Moldau und Walachey. (p. 22) 1738. Ausschweifungen der mit den Tuerken vereinigten Walachen in dem Banat. (p. 27) 1768—1774. Die Bevölkerung in den Kameraldistrikten. (p. 41) Die Walachen des Banats. (p. 49—53) Beschreibung der Walachey, Moldau und der ehemals dazu gehoerigen Provinzen, Bessarabien und Bukowina. (p. 55—89)
Autorul acestei lucrări anonime este C. GERHARDT.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

(1789) **Pest** 727

Beyträge zur neueren Litterargeſchichte von Ungarn, von Martin Georg KOVACHICH Doktor der freyen Künſte und Weltweisheit, der königlichen ungariſchen Statthalterey Archivsindikanten.

Peſt, gedruckt bey Mathias Trattner, k. priv. Buchdr. In 8° mic pag. 174.

Din cuprins: Personalstand des Seminariums der munkatscher Dioezes zu Unghvar. *Wallachischerseits*: in der Theologie des III. Jahres Georg Michalyi; des II. Jahres Alexander Moesze, Johann Orosz; des I. Jahres Andreas Fazsi. Ausser dem Seminarium leben von ihrem Eigenem: *Diakonen* Johann Vezendi, Michael Orosz, Michael Markovits, Theodor Tinta; *Subdiakonen* Michael Nemaly, Thomas Schorbany; *Lektoren* Johann Magyar, Johann Marusak. Neu aufgenommene *Kandidaten* Michael Mackar, Johann Bank, Basil Kelemen.

In dem koenigl. Generalseminarium zu Lemberg sind folgende *Clerici* des Munkatscher Kirchensprengels: Basil Papp, Demeter Popovits, Peter Papp, Johann Vasil.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1790 **Sibiu** 728

Uiber die gegenwärtige Verfaſſung des türkiſchen Staates. Ein ſolcher Staat iſt am beſten daran, wenn er ſich als den einzigen in der Welt anſehen kann, wenn er mit Wüſteneyen umgeben, und von den übrigen Völkern, die in ſeinen Augen Barbaren ſeyn werden, abgeſondert iſt.

Hermannſtadt, 1790. Bey Martin Hochmeiſter, privilegirten Buchdrucker. In 8° pag. 276.

Preſața: Hermannstadt in Siebenbürgen den 17. des Monats Junius 1789. Der Herausgeber.

Din cuprins: Drittes Hauptſtück. Uiber die Staatseinkünfte der Türken. Der Tribut der Moldau und der Wallachey. (p. 154—155)

Muz. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.

1790 **Wien** 729

GYÖNGYÖSSI Jánosnak magyar versei, mellyeket külömbkülömbféle alkalmatosságokra készitett. Mostan pedig Egybeszedvén közönségessé tett, és a' maga költségén ki-botsátotta Szatsvai Sándor.

Bétsben, 1790. Nyomtattatott a' *Magyar Kurir* Betüivel. In 8° foi 10 nepag. și pag. 343.

Preſața: Uj-Torda, 11-dik November 1789.

Ezer-Hét-Száz Nyóltzvan-Négyben támadott Oláh-Zenebona, Fejének *Hórának*, vagy más igazabb névvel, *Kriszta Nyikulának* Azon Tzimerérőll, mellyet vagy önnön-maga választott, vagy leg-alább közőnségesen néki akkor tulajdonitottak. Irtam M.DCCLXXXV-dik Esztendőben Januáriusba, mikor már Hóra Károly-Féjérváratt fogságban tartatnék. (p. 75—78)

Hórának Képét, el-fogattatása után, midön le-festette vólna *Kóré* 'Sigmond Uram; illyen alája való Verseket irtam. (p. 78—79) Ugyan akkor irtam Klóska Juon' képe alá'-is ezeket. (p. 80)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

730 **Wien** **1790**

De veteri institutio rei militaris Hungaricae ac speciatim de insurrectione nobilium. Pars I. Auctore Josepho KERESZTURY de Szinerszek, Agent. Aulic.

Vindobonae, MDCCXC. Typis Josephi Nobilis de Kurzbek, Aulae Typographi, et bibliopolae. In 8° foi 8 şi pag. 530+Index.

Prefaţa: Datum Vindobonae die 20. Novemb. 1789.

Din cuprins, după Indice: *Cumani* veterum Hunnorum aborigines, seculo IX. Moldaviam incolunt. (p. 2) *Hunniades* Joannes, et ultima ejus verba. (p. 153—168) *Moldavia* regno Hungaria post 1350 tributaria redditur. (p. 134) A Corona Hungariae avellitur. (p. 224) Revindicata post 1526 rursus a Turcis occupatur. (p. 277) *Sclavi* Valachorum fidem tenentes a lucro Camerae immunes. (p. 191) *Valachi*, olim Blachi, ante ingressum Hungarorum, Transilvaniae et moderni districtus Temesiensis incolae. Illis Dux Gelou, his Dux Glad imperabat. (p. 7) Sub Ladislao Posthumo juxta numerum sessionum exercituant. (p. 161 et 166) Sub Mathia Corvino a lucro Camerae immunes fuerunt. (p. 191) Militare tamen tenebantur. (p. 197) *Valachia* tributa Hungaris pendit. (p. 57) Sub Carolo I. desciscit, sub Ludovico I. ad obsequium redit. (p. 134) Turcarum dominatui subjicitur. (p. 277) Valachiae Gubernatores vaivodae olim. (p. 9)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

731 **(Győr)** **(1790)**

Imádságos könyvetske, mellyet a' napkeleti Anyaszentegyház' nemes Magyar Országban lakó némelly híveinek lelki hasznokra Görögből magyarra fordította, és maga költségével kinyomtattatta Angyaláky Miklós Úr Székelyhidi Kereskedő.

S. l. et a. In 8° pag. 56. (Necunoscut.)

Cartea a apărut după spusa enoriaşilor din Komárom, înainte de 1790 şi a fost tradusă de renumitul preot ortodox din Győr Athanasie Szekeres, care pe urmă s'a făcut catolic.

Tudományos Gyüjtemény 1817 vol. VIII p. 79.

1790 **Semnicova** 732

Vollſtändiger Auszug der hungariſchen Vaterlandgeſchichte. Nach PALMA.

Schemnitz, 1790. Gedruckt bey Franz Johann Sulzer k. priv. Buchdruckern. In 8° pag. 188.

Prefaţa: Kremnitz, den 1-ten Jåner 1790. J. N. Sch.

Este un extras neînsemnat (întregit până la anul 1780) din opera latinească dela 1770 a autorului descrisă sub No. 533.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1790 **(Deva)** 733

Déván Ezer-hét-száz kilentzvenben Sz. Iván Havának második napján Nemes Hunyad-vármegyének tartatik közönséges gyülése Méltóságos Josika Antal zászlós ur, és ezen Nemes Vármegyének Fő kormányzója elöl-ülése alatt, etc.

S. l. et a. In 2° pag. 27.

In punctul 5 al desbaterilor, comitatul Hunedoarii reînoieşte încă odată amarele sentimente din anul 1784 şi face un călduros apel către ţara ungurească ca să ajute pe nobilimea transilvană a căpăta satisfacţiune completă pentru pagubele suferite în decursul revoluţiunii române. (Densuşianu, *op. c.* p. 14.)

Mus. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1790 **Sibiu** 734

Ueber die häufigen Viehſeuchen in Siebenbürgen, und den vorzüglichſten Mitteln ſolchen abzuhelfen. Von Martin LANGE der Arzney Wiſſenſchaft Doktor, Phyſicus des Haromßeker Comitates, und Mitglied der Kais. Leopoldin. Acad. der Naturforſcher.

Hermannſtadt, 1790. Gedruckt bey Martin Hochmeiſter, kais. königl. priv. Buchdrucker und Buchhändler. In 8° mic pag. 20.

Autorul descriind cauzele contagiunii vitelor spune (pe p. 9—10) că aceasta e pricinuită şi de comerţul dezvoltat ce există între Ardeal şi ţările române, unde se trec vitele la păşunat şi se întorc de multe ori bolnave, pe poteci tăinuite.

Mus. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1790 **Sibiu** 735

Verſuch eines allgemeinen Handlungs- Gewerbs und Reiſekalenders von Hermannſtadt auf das Jahr 1790 ... zum allgemeinen Nutzen des

Publikums, veranſtaltet und verlegt von Martin HOCHMEISTER k. k. pr. Dikaſterial Buchdrucker und Buchhändler.

Hermannſtadt, 1790. In 8⁰ Calendar şi pag. 180.

Editorul prezintă o serie a produselor naturii din Ardeal (p. 11—25) cu tabele pentru schimbul monetelor din ţară (p. 26—50) precum şi o bună descriere a oraşului (Kurzer Entwurf einer topographischen Beschreibung Hermannstadts, der Hauptstadt des Grossfürstenthums Siebenbürgen) înşirând tot ce e de văzut, cu toate palatele şi oficiile mai însemnate, dând până şi numele negustorilor şi ale industriaşilor, pe meserii. Populaţia Sibiului e fixată la 16,000 dintre cari 2000 ofiţeri şi funcţionari, mărită în urma reformelor împăratului Iosif II. Intre locuitori erau şi Români, însă aşa de puţini încât n'aveau biserică, ci uniţii una mică afară din oraş „vor dem Sagthor" şi tot acolo se afla şi o casă de rugăciune a ortodocşilor: das Bethaus der nicht unirten Walachen vor dem Sagthore, in der sogenannten langen Gasse. (p. 76 şi 139)

Calendarul formează o adevărată monografie a Sibiului vechiu şi a împrejurimii sale, cu multe bune date şi notiţe.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

736 **Wien** **1790**

Beſchreibung und Schickſale von Bender, Bukureſt und Orſova. Wien, 1790. Gedruckt bey Joſeph Georg Oehler. In 16⁰ mic (de 4.5×7.5 cm.) pag. 270.

Cuprinsul: Beschreibung von Bender. (p. 3) Seltsame Abentheuer Karls des zwölften, Königs von Schweden. (p. 9) Merkwürdige Belagerung und Eroberung von Bender durch den russischen General Graf von Panin. (p. 37) Bender ergiebt sich an Fuerst Potemkin. (p. 57) Beschreibung von Bukurest. (p. 63) Leben und Thaten des Prinzen von Koburg. (p. 130) Kapitulationspunkte zwischen den alliirten kaiserl. österreichischen und russischen Truppen, und der Besatzung von Chozim, den 18-ten und 19-ten September 1788. (p. 156) Beschreibung und Schicksale von Orsova. (p. 245)

Autorul acestei mici cărţi nu e numit pe foaia de titlu, găsind însă (pe p. 129) la sfârşitul descrierii interesante şi preţioase a Bucureştilor nota cum că „die fernern Schicksale dieser Stadt werden in dem Anhange zu dem Korabinskischen Lexikon *woraus diese Nachrichten genommen sind*, zu seiner Zeit mitgetheilt werden" scriitorul ei se poate stabili în persoana renumitului geograf ungur Ioan Mihai KORABINSKY, dar din nefericire opera lui citată nu a apărut complect. Altfel amănuntele ce le găsim în cărticica aceasta bogată sunt aşa de vii şi noui, încât ele trebuie să fie ori dela vreun ofiţer de pe timpul ocupaţiei austro-ungare a Bucureştilor, ori din scrisori primite dela oarecare prieten — sau corespondent — bucureştean al autorului.

Mus. Nat. Budapest.

1790 **Sibiu** **737**

A' Török Birodalomról való leg-ujjabb tudósitások. A' közönségnek javára magyar nyelvre fordittattak.

N. Szebenben, 1790. Nyomtatt. Hochmeister Márton. tász. kir. priv. könyv-nyomtató költségével. In 8⁰ pag. 97.

Ediție prescurtată a celei germane de sub No. 728.

Din cuprins: Oláh-Országi és Moldovai Fejedelmeknek Adói. (p. 77—78)

Muz. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.

1790 **Pest** **738**

Magyar világ, az az: A' mostani török háborúnkban vitézlő nagy lelkű magyaroknak nevezet-szerént való örök ditső emlékezetek, A' mely az haza-tért Szentséges Koronánknak Históriájával egybe foglaltatott 21-*dik Halak-jelében* 1790-*ben*.

Pesten. Nyomtattatott, Patzkó Ferentz' Betűivel. In 8⁰ mic pag. 31.

Poemă cu povestirea faptelor vitejești ale ofițerilor unguri depe câmpurile de bătălie din Moldova și Țara-Românească, numindu-le pe toate așa cum au urmat una după alta: Mehadia, Focșani, Râmnic, Mărtinești, Iași, Târgoviște și București (p. 6—12) cu o odă separată către Săcui.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1790 **Pest** **739**

A' mostani török háborúnak rövid históriája. Az az Belgrád, és egyébb Nagy Várok, Városok és Tartományok' vissza-vételeknek, 's magyar koronánknak rövid le-irása.

Pestenn, 1790. Nyomtattatott Patzkó Ferentz' Betűivel. In 8⁰ mic pag. 16.

Pe ultima foaie: Egy DEBRETZENYI Hazafi. (Pe unele exemplare numele acesta lipsește.)

Prima poezie conține (p. 3—7) descrierea faptelor războinice din țările române, cu înșirarea evenimentelor petrecute la Mehadia, Focșani, Râmnic, Mărtinești, Iași, București, Târgoviște și alte locuri pe unde ofițerii unguri s'au purtat vitejește în războiul ruso-austriac, în care ei s'au distins.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1790 **Komarno** **740**

II-dik Jó'sef' életének rövid le irása mellyet az eggyügyübbeknek kedvekért szedegetett öszve PETZELI Jó'sef K. Prédikátor.

Komáromban, 1790. Wéber Simon Péter betüivel. In 8° şi pag. 48.

Din cuprins: A Hora és Kloska-féle lázadásról. (p. 18—23)

Cărticica cuprinde amănunte bune despre răscoala lui Horia şi Cloşca, auzite dela contimporani, menţionând că numai în judeţul Hunedoarii s'au distrus în timpul răscoalei 62 sate, s'au ars 132 case boiereşti de nemeşi şi au fost omorîţi aproape 4000 de oameni.

Bibl. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1790 Pest 741

LEBPRECHTS Reiſen nach St. Petersburg, einen Theil von Deutſchland, Frankreich, Kroatien, Slavonien, Italien, die Moldau, Wallachei, Siebenbürgen und Ungarn nebſt einem Reiſe-Journal der Donaufahrt von Eſſeg bis ans ſchwarze Meer.

Peſt, 1790. Gedruckt und verlegt bei Mathias Trattner. In 8° foi 4 şi pag. 284 + Register 285—308.

Ediţie de titlu a ediţiei din 1788, de sub No. 684 apărută sub numele de: JENNE.

Pe ultima pagină a prefeţei se menţionează că călătoria pe Dunăre şi îndărăt prin Moldova şi Ţara-Românească se făcuse în anii 1786 şi 1787, ceeace reiese şi din jurnalul de călătorie.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1790 Bratislava 742

Geographie des Großfürſtenthums Siebenbürgen, von Karl Gottlieb von WINDISCH.

Preßburg, 1790. Bey Anton Löwe. In 8° pag. 520.

Din cuprins: § 2. Geduldete Nationen: Die Walachen und ihre Sprache. (p. 34) Are dese amintiri despre Români în cuprinsul întregii opere, în care se descrie pe larg fiecare comitat şi scaun, având la sfârşit (p. 457—520) multe indice foarte bune şi detaliate, dând şi numirile româneşti ale comunelor.

Pe foaia de titlu o vignetă sculptată în aramă, cu următoarea legendă: Im Vordergrunde erscheinet eine Bürgerfrau und eine erwachsene Jungfrau von der Siebenbürgisch-sächsischen Nation, im Hintergrunde aber ein junger Walach mit seiner Geliebten.

Lucrarea formează de altfel volumul III al operei autorului: *Geographie des Königreichs Ungarn*, însă autorul ei adevărat este sasul Ioan *Seivert*, din al cărui manuscris e tipărită, fără numirea autorului. (Marienburg: Vorerinnerung zur Geographie von Siebenbürgen—Hermannstadt, 1813 — vol. I. p. 6.)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1790 **Pest** 743

ANONYMUS, az az Béla királynak nevetlen iró deákja, a ki ama hét-magyaroknak Szittyából Almos hertzeg vezérlése allatt lött ki-jövetelöket megirta. Most pediglen deák nyelvből forditotta Lethenyei János.

Pesten, 1790. Nyomtatva Trattner Mátyás betüivel. In 4⁰ pag. 14 şi 71 + 1 foaiă.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1790 **Frankfurt am Main** 744

JENNE'S Reisen von St. Petersburg bis Malta und von der Donaumündung bis in den Quadalquivir, durch einen Theil von Asien, und einige Städte in Afrika. 1. Theil.

Frankfurt und Leipzig, 1790. In 8⁰ foi 5 pag. 544 şi foi 8.

Cuprinsul a se vedea la ediţia cărţii din 1788 de sub No. 684.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1790 **Bratislava** 745

Statistices regni Hungariae supplementa: authore Michaele HORVATH, s. theologiae doctore, et in regia Hungariae universitate prudentiae pastoralis professore publico ordinario.

Posonii, 1790. Typis Antonii Oderlitzky. In 8⁰ pag. 70.

Din cuprins: Legiones Banatici sunt *Germanico-Illyrica*, et *Valachico-Illyrica*; huius Tribuno Meadia, illius Pancsova domicilium praebet. In Transilvania ad avertendos Valachico-Turcicos incursus, *Legiones Valachici* nominis duae *Prima*, et *Secunda* noctes, diesque armis succinctae vigilias agitant, quarum Tribuni Oppida Orlath, et Naszad insedere. (p. 32—33)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1790 **Sine loco** 746

Anrede des königlichen Kommiſſairs, und General Feldmarſchallieutenants Freiherrn v. SCHMIDFELD, bei der eröfnung des illyriſchen Nazionalkongreßes, zu Temeſwar am 1-ten September 1790.

S. l. 1790. In 8⁰ mic pag. 14.

La sfârşit: Temeswar den 27ten Septemb. 1790.

Broşura priveşte şi pe Românii din Banat, întrucât ei aparţineau în chestiuni de religie mitropolitului sârbesc şi „Naţiunii Illyrice" admisă ca atare din timpul reginei Maria Tereza.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

747 **Sine loco** **1790**

Belényes várossának a felséges házához s annak Tekint. Ns. Státussaihoz, Rendeihez alázatos instántziája.

S. l. 1790. In 2⁰ foi 2.

Petiţiunea s'a făcut pentru ca oamenii din Beiuş să fie scutiţi de orice dări, de dijmă şi chiar de datoriile iobagilor faţă de stăpânire.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

748 **Wien** **1790**

Oláh-Ország Déli Része A' Bánáttól Fogva Nikopolis tájáig, 1790. Veszprémi Fi BERKENY rajzolta és mettszette Bétsben 1790.

Hartă sculptată în aramă de Berkeny János, născut în 1770.
Mus. Nat. Budapest. Mappae.

749 **Wien** **1790**

Plan des Vorfalles in der Moldau bey Botuschan zwischen dem K. K. Hus. Reg. Com. Hrn. Obr. v. Fabri und dem türk-(ischen) Bassa Ibrah(im) Nasir, den 22-ten März 1789.

Wien, Seb. Hartl. Hartă (de format 25×18 cm.) v. LAKNER fec.

Anexată volumului II a lucrării: Vollständige Geschichte des itzigen Krieges zwischen Oesterreich, Russland und der Ottomanischen Pforte.

National-Bibliothek. Wien şi alte exemplare.

Docan p. 69.

750 **Offenbach** **1791**

Martini LANGE Medicinae Doctoris, Comitatus Haromszekiensis in Transilvania Physici, Academiae Nat. Cur. Membri *Rudimenta* doctrinae de Peste quibus additae sunt observationes pestis Transilvanicae Anni 1786. Editio altera priori auctior et emendatior.

Offenbach, 1791. Ex officina U. Weiss et C. L. Brede. In 8⁰ mic pag. 124.

Prefaţa: Dabam Coronae in Transilvania, 1789 die 6. Octobris.
Cu multe amănunte despre ciuma adusă din Ţara-Românească şi cazuri de boală la Români.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 Sibiu 751

Diaetae, sive rectius, Comitia Transsilvanica, eorumque decreta, quae vulgo adpellantur articuli diaetales. Auctore Josepho BENKŐ, societatis scientiarum Batavo Harlemensis sodali.

Cibinii et Claudiopoli, 1791. Typis Sumptibusque Martini Hochmeister. In 4⁰ foi 4 şi pag. 120.

Prefaţa: Közép-Ajta, Sede Siculica Miklosvár Transsilvanorum, die 1. Julii 1790.

Din cuprins: Sunt inter *Toleratas* etiam *Nationes*, *Valachos* praesertim, qui omnium in Transsilvania habitant numerosissimi, pauci saltem *Nobiles*, qui jure Comitiorum gaudent; sed non qua tales: verum hi in gremio Hungariae Nationis censentur, in solisque ejus Comitatibus degunt, Nobilium Hungarorum immunitatibus, per patriorum praecipue Principum Donationes, suffulti. (p. 46)

Studiu important pentru cunoaşterea constituţiunii Ardealului, însoţit de documente deslusitoare.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 Bratislava 752

Magyarok' eredete a' régi és mostani magyaroknak nevezetessebb tselekedeteivel együtt. Első könyv. A' Magyarok Eredetéről, és azoknak emlékezetessebb tselekedeteiről, a Nemzetnek kezdetitől fogva III-dik András Királyig. Írta SZEKÉR Joákim Sz. Ferentz Szerzetében lévő fel-szentelt Pap; előbb a' Tudákosságnak és Bölcselkedésnek, utóbb pedig a' szentséges Theologiának Tanittója, és ugyan ezen szentebb Tudománynak Baccalaureussa. Vol. I—II.

Pozsonban és Komáromban, 1791. Wéber Simon Péter költségével és betűivel. In 8⁰ pag. XVI şi 317 + 374.

Prefaţa: Irtam Szombathelyen Vasvármegyében *Július* Holnapnak 5. napján 1790. esztendőben.

Din cuprins: Vol. II. §. 8. Károly királynak veszedelme Oláh-Országban (p. 18—21) § 15. Lajos Király lithvánusokon, Tatárokon és Oláhokon győzedelmeskedik. (p. 41—45) §. 37. Hunyadi János Oláh-Országot elfoglallya 1447. (p. 127). §. 49. Mátyás Király Moldva-Országot, melly a' Törökhöz szegődött, a' Magyar Király engedelmességére viszsza-hozza 1467. (p. 179—180)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 Cluj 753

Az Erdélyi három Nemzetekből álló rendeknek 1790-dik esztendőben karácsony havának 12. napjára szabad kir. városba,

Kolosvárra hirdettetett és több következett napokon tartott közönséges gyüléseikben lett végzéseknek és foglalatosságoknak Jegyzőkönyve.

Kolosváratt, 1791. In 2.°

Din cuprins: Desbaterile şedinţelor 10, 18, 21 şi 24 privitoare la revoluţiunea lui Horia din 1784. Mai pe larg la *Densuşianu, op. c.* p. 14—15, şi *Jancsó* Benedek: A román nemzetiségi törekvések története vol. II p. 205—206.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

754 **Wien** **1791**

Das Recht des Eigenthums der ſächſiſchen Nation in Siebenbürgen auf dem ihr vor mehr als 600 Jahren von ungriſchen Königen verliehenen Grund und Boden, in ſo weit ſelbiges, unbeſchadet der oberherrſchaftlichen Rechte des Landesfürſten, der Nation zuſteht, aus diplomatiſchen Urkunden und Landesgeſetzen erwieſen; und denen auf dem Landtag in Klauſenburg verſammelten Landesſtänden vorgelegt, von den Repräſentanten der Nation. Im Jahr 1791.

Wien, 1791. Bey Joh. Georg Mößle. In 8° mic pag. 114.

Prefaţa: Klausenburg in Siebenbürgen, den 10 ten Hornung. 1791.

Din cuprins: Privilegiul Saşilor din 1224 primit dela Andreas Rex Hungariae cu expresiunile: de silva Blaccorum et Bissenorum. (p. 19—24) Actul de donaţiune al lui Bela Rex Ungariae (din 1252 vorbind de terra Olahorum de Kirz şi de muntele Vékul. (p. 27—29)

Autorul nenumit al lucrării este Johann TARTLER. (*Trausch* vol. III p. 355.)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

755 **Sibiu** **1791**

Siebenbürgens Fürſten, eine ſtatiſtiſche Zeitſchrift. Von Michael LEBRECHT, evangeliſchen Prediger an der Kloſterkirche zu Hermannſtadt. Theile I—II.

Hermannſtadt, 1791. Gedr. u. im Verlag bei Martin Hochmeiſter k. k. Buchdrucker. In 8° foi 6 şi pag. 347 + 377 şi Register.

Prefaţa: Hermannstadt den 15. März 1791.

Din cuprins: Vol. I. *Aron* Hospodar der Moldau, unterwirft sich Sigmunds Scepter p. 157. Sein glücklicher Feldzug gegen die Türken 164. Fällt ob von Sigmund, wird in seinem Lande aufgehoben, und stirbt im Gefängniss 165. *Baba* Noak, berühmter Räuber 211. *Bogdan*, Peter, Hospodar der Moldau, plündert Szekelland, und Bistritz 23; zum zweyten und drittenmal 28; zum viertenmale 33; zum fünftenmale 36; wird gefangen und nach Constantinopel gebracht 48.

Deli-Marko, walachischer Freybeuter, bricht nach Siebenbürgen auf 351. Kühnheit und Glück 364. *Maylath*, wird von Per. Bogdan geschlagen 28; tritt zu K. Johanns Parthey, und brennt Thorda ab 37; verfolgt den Gritti, und lässt ihn hinrichten 42; rebellirt und flüchtet nach Fogarasch 50; wird begnadigt 57. *Michael* Fürst in der Walachei. Unterwirft sich dem Fürsten Sigmund Bathory freywillig 157; glücklicher Feldzug gegen die Türken 166; wird für Rudolph in Eyd genommen 191, Arglist gegen Cardinalis Andreas Bathori 204; 207; schrecklicher Meyneid 208; fällt in Siebenbürgen ein, und schlägt den Cardinalen 210; M. begräbt ihn, und unterwirft Siebenbürgen dem Kaiser Rudolph 217; Grausamkeitan und Frevelthaten 219—220; Er verliert sein eignes Fürstenthum, und gewinnt es wieder 223; wird zum Locumtenenten von Siebenbürgen ernannt, und tyrannisirt dasselbe ausserordentlich, 224 sequ. Man widersetzt sich ihm. Er wird bey Miriszlo geschlagen 240. Er flieht durch Abwege zum Kaiser 245; und wird gut aufgenommen 247 sequ; führt mit Basta ein neues Heer nach Siebenbürgen 248. Raserey gegen ungrische Geistliche 259; lässt verschiedene Plätze den Flammen übergeben 260; zerfällt mit Basta 262; wird ermordet, und überaus misshandelt 266. Schlacht bey *Miriszlo*, 299. Folgen derselben 241. *Mogila* Jeremias Hospodaren der Moldau, Bündniss mit Card. Bathori 203; erobert die Walachei, wird zweimal geschlagen, verliert sein eignes Land, und gewinnt solches mit polnischer Hülfe wieder 233; rüstet sich gegen Radul, und wird von Szekely zum Feldzug ermuntert 247. *Moses*, Vayvod in der Walachey, wird von seinen Unterthanen vertrieben, und plündert Siebenbürgen 35 sequ. *Peter* Hospodar der Moldau wird vertrieben 133. *Radibrad*, begleitet den Deli Marko 352; schildert den Feldzugen Radul, die Gährung unter seinem Heere 362. *Radul* Scherban, Furst der Walachey dankt dem Basta seine Erhebung 351; ist verbündet mit dem Kaiser ibidem; schickt ihm Hülfstruppen nach Siebenbürgen 334, 335, 351; will mit Szekely Freundschaft pflegen, muss aber seine Völker in Siebenbürgen eindringen lassen 352; schickt Gesandte an Székely 353; die Tractaten werden von Racz unterschlagen 355. Er muss ein Lager beziehn 362. Aufruhr in demselben wegen Székelys Gesandten. Er bricht nach Siebenbürgen auf, 363. Er greift den Székely an 364; schlägt ihn 363 und zieht sich in sein Land zurück 371. *Rukari* Raduls ktrasse 363. *Sennyey* Pancrat Gesandter in die Walachei 208; wird als Saiserlich gesinnter in Verhaft genommen 247; von walachischen Freybeutern übel zugerichtet 261; von Basta aufgenommen und erhalten 262; zum Commendanten von Szamoschuivar ernannt 332; welches er verteidigt 340; redet den Ungarn das Wort 372; k. k. Commissär durch Siebenbürgen 374. *Sinan* macht grosse und trotzige Forderungen 151, 154; kömmt mit Heereskraft nach der Walachey, und wird geschlagen von Michael 165 sequ. *Szalanzi* Ladislaus Gesandter an Radul 353. *Tergovescht* Res. der walachischen Fürsten wird von Sinan erobert 166; vom Fürst Sigmund Bathori zurückgewonnen 167; Lager bey 259. *Walachen*, ein unflätes Volk, besetzen viele an Seuchten ausgestorbene Dörfer 84. Ihre Grausamkeiten und Frevelthaten 216. Ihr Ursprung

und älteste Geschichte 225. Sie massen sich den Römer-Namen an 226. Unter welchen Umständen sie nach Siebenbürgen kamen 227; auf welche Bedingungen 229. Ihr älterer und neuerer Charakter 228, 229. Was für Rollen sie in der Geschichte spielen 230. Andreas unterwirft viele der Communität der Deutschen 332. *Walachey*, unterwirft sich dem Fürsten Sigmund Bathori 156; dem Kaiser Rudolph 191.

Vol. II. *Aga* Hospodar der Moldau, erhält rakozische Unterstützung 250. *Brankovan* Constantin unterstützt den Tököly 363. *Costandin* Fürst der Wallachey wird abgesetzt, und erhält Hülfe von Rákoczi 241. *Csyrille* ein wallachischer Pfaff und Anführer einer Räuberbande 280; wird im Treffen erschlagen 282. *Duka* Georg Fürst der Wallachey verräth einen geheimen Anschlag auf Siebenbürgen 328; zieht mit einem Heere durchs Land 329. *Lupu* Wasilie, erregt dem Rakoczi Besorgnisse 227; macht sich der Pforte verdächtig, und wird durch den Rakoczi vertrieben 241. *Marco* Hospodar der Moldau flüchtig 18. *Michne* Vayvod wird von Barcsai verläumdet 662. *Mogila* Constantin Bündniss mit Bathori 66. Muss das Conföderations Instrument zurückgeben 69; verweigert ihm Hülfe 75. *Mogila* Gabriel Hülfsbündniss mit Bethlen 164. *Moldau* unterwirft sich dem Rakoczi freywillig 238. Flüchtige 6000 Siebenbürger werden daselbst niedergemacht 248. *Radul* Scherban schickt dem Bathori Hülfstruppen 76; wird von hm überfallen, und flüchtet zum Kaiser 82; erobert sein Fürstenthum mit türkischer Vermittlung wieder 83; hilft den Cronstädtern und liefert dem Bathori ein Treffen 90; verheert Szekelland und belagert den Fürsten in Hermannstadt 100; zieht sich zurück, sein Land zu schützen 95—97. *Radul*, Sohn des Michne kömmt an Scherbans Stelle 84; wird vertrieben; kehrt wieder 97; setzt dem Zug des Gezi Hindernisse 107; interessirt sich mit Vortheil für den Bathori 121; muss aber doch einen Zug gegen ihn machen 122. *Szemenier* wallachische Fussvölker empören sich gegen ihren Fürsten 241; werden zu paaren getrieben 242; sind sehr treulos und werden bestraft 249. *Tomscha* Stephan Hospodar bringt ein moldauisches Heer ins türkische Lager 122. *Unirte* griechische Kirche, Ursprung derselben 371. *Wallachey* wird dem Rakoczi freywillig zinsbar 238.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

756 **Iaşi** **1791**

Repraesentatio et humillimae preces universae in Transylvania *Valachicae nationis*... Martio MDCCLXXXXI.

Jassy, 1791. In 8⁰ foaie 1 şi pag. 44. (Indicaţiunea locului de tipar falsă, probabil în loc de Buda.)

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.
Bibl. Rom. Veche No. 547.

757 **Sibiu** **1791**

Geſchichte der aboriginen daziſchen Völker, in Abend-Unterhaltungen. Von Michael LEBRECHT, dermaligen Prediger an der Kloſterkirche.

Hermannſtadt, 1791. Im Verlag bey Martin Hochmeiſter, k. k. privil. Buchdrucker und Buchhändler. In 8° foi 5 nepag. şi 416.

Prefaţa: Hermannstadt im April 1791.

Este o ediţie de titlu a cărţii anonime din 1784 (de sub No. 639) afară de prefaţă şi primele 14 pagini scrise din nou. E interesantă însă observaţia autorului în prefaţă (p. 3) că în privinţa originei romane a Românilor şi-a schimbat cu totul părerea în ultimii şase ani şi aceasta o va expune într'un studiu special.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 **Cluj** **758**

Imago Inclytae in Transsylvania Nationis Siculicae historico-politica . . . Auctore Josepho Benkö, Societatis Scientiarum Batavo-Harlemensis membro.

Cibinii et Claudiopoli, 1791. Typis Martini Hochmeister Dicast. Typogr. et Bibliop. Privil. In 8° foi 2 şi pag. 88.

Imprimatur: Die 5. Maj 1791 Claudiopoli. C. Joann. Nep. Esterhazy mpr.

Din cuprins: Nationes toleratae: Valachi, Armeni etc. (p. 2) De oblatione Siculorum *Signatura boum* (ökörsütés) nominata. Conform acestei dajdii din veci, Săcuii dădeau la orice schimbare de Vodă un bou din şase şi e interesant că ea a fost oferită de Săcui şi lui Mihai-Vodă în dieta din 20 Noemvrie 1599 ţinută în Alba-Iulia. (p. 63—64)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 **Cluj** **759**

Erdély ország' közönséges nemzeti törvénnyeinek elsö része .... Mellyet ... egybe-foglalt Felső-Szilvási Iffiabb Balia Sámuel Az Erdély' Országi Királlyi Tábla' Assessora.

Kolo'sváratt, Nyomt: A' Reform: Koll: Betüivel, 1791. Esztend. In 8° foi 8 şi pag. 467+Index.

Prefaţa: Kolo'svár: Sz: Iván Havának 6-*dik* napján, 1791-*ben*.

Din cuprins: Az Oláhok. (p. 466)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 **Cluj** **760**

Supplex Libellus Valachorum Transsilvaniae Iura tribus receptis nationibus communia postliminio sibi adseri postulantium. *Cum notis historico-criticis I. C. E. Civis Transsilvani.*

Claudiopoli, MDCCXCI. Sumptibus et typis *Martini Hochmeister*, Caes. Reg. Dicast. Typographi et pr. Bibliopolae. In 4° pag. 59.

Prefaţa: Scribebam Cibinii, 3. Aug. 1791.

Imprimatur: C. Eszterházi mp. Claudiopoli, die 10. Augusti 1791.

Este retipărirea scrierii de sub No. 756 cu notele învățatului abate Iosif Carol E d e r. Lucrarea are multe ipoteze și greșeli, dintre cari aceea cum că „Ioannes Géczi gubernator Transylvaniae" în timpul principelui Sigismund Báthory ar fi fost Român (p. 24) a fost contestată de contele Iosif *Kemény* în „Archiv des Vereines für Sieb. Landeskunde" 1855 p. 89.

Această „Suplică" are o literatură întreagă, dar cu toate acestea a rămas nebăgat în seamă, că ea a fost scrisă și compilată de un Român, de **Iosif** M é h e s i de Méhes secretar aulic al Cancelariei ardelene din Viena.

Academia Română, București și alte exemplare.

Trausch vol. I p. 271. — *Bibl. Rom. Veche* No. 548. — *Veress* p. 70.

761 **C l u j** **1791**

Conspectus seu rubricae articulorum diaetalium in generalibus Comitiis Statuum et Ordinum, Magni Principatus Transilvaniae, in Liberam Regiamque Civitatem Claudiopolim altissimae indictis, et a Die 21ma Mensis Decembris, Anni 1790mi usque 9num Mensis Augusti Anni 1791mi continuative celebratis conclusorum, et per formam Projecti pro Confirmatione Regia Augustae Aulae submissorum.

Claudiopoli, 1791. Typis Martini Hochmeister, priv. Dicast. Typogr. et Bibliopolae. In 8⁰ mic pag. 24.

Cuprinde titlurile celor 162 de articole de lege desbătute în renumita dietă a Ardealului, trimise spre aprobare, dintre cari semnalăm următoarele:

Art. 13. De tractatibus cum Porta Ottomannica respectu vicinarum utriusque Valachiae provinciarum cum influxu Transilvanorum suscipiendis, iureque Legationum cum regno Hungariae simultanee exercendo. Art. 14. De Consule a parte Transilvaniae in Valachia constituendo. Art. 37. De sublata colonorum perpetua obligatione personali, et indulta illis sub certis conditionibus libera migratione. Art. 39. Poenae bursales ratione plebis rusticae in corporales commutantur. Art. 66. De reductione Militiae limitaneae, quae e plebe contribuente Valachica erecta exstitit. Art. 147. De libera Librorum religiosorum impressione. Art. 157. De libero religionis Graeci ritus Disunitorum exercitio.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

762 **P e s t** **1791**

Igaz vallástétele a' Nap-keleti közönséges és apostoli ekklésiának A' melly Görög nyel[v]ből Magyar nyelvre fordíttatott M i s -

k ó l c z i István által. Most pedig a' nem egyesült Napkeleti Görög Vallást, és hitet tartó Keresztyéneknek Lelki hasznokra és épületekre maga költségén ki-nyomtattatta, és Világ eleiben botsátotta Miskólczi Miklós.

Pesten, 1791. Nyomtattatott Patzkó Ferentz betűivel. In 8° foi 10 şi pag. 275.

Este traducerea ungară din greceşte a cărţii metropolitului Kievului Petru MOGILA, despre „Mărturisirea credinţei ortodoxe" traducerea făcută însă nu după ediţia ei din 1699 dela Snagov (descrisă în *Bibl. Rom. Veche* sub No. 117) ci depe vreun manuscris al ei, întrucât cartea are două bucăţi cari lipsesc acolo. Acestea sunt: aprobarea patriarhului Parteniu din Constantinopol şi a celor 25 episcopi depe lângă dânsul, din 15 Martie 1643 şi predoslovia lui Nectar, patriarhul Ierusalimului din Constantinopol, 20 Noemvrie 1662. Din aceasta aflăm că cartea a fost scrisă de către Petru Movilă cu ajutorul celor trei episcopi pe cari i-a chemat în acest scop. Cartea primind titlul de „Descrierea credinţei Ruşilor" a fost luată în primire şi revăzută de mitropolitul Porfir din Nicea şi de Doctorul Meletie Sirigul şi dusă la patriarhul din Constantinopol spre aprobare. După aceasta ea fu tipărită latineşte şi greceşte prin osârdia interpretului imperiului german Panaiot, împărţindu-se fără bani credincioşilor pentru a-i menţine în legea adevărată.

Dedicaţia ediţiei ungare ne mai spune că cartea a fost tradusă din greceşte de tatăl editorului, fiindcă mulţi dintre credincioşii bisericii nu mai citesc greceşte, deşi mai vorbesc limba strămoşilor lor.

Mus. Nat. Budapest.

1791 Pest 763

Magyar és Erdély-országnak rövid ismérete melly e' két országnak mind világi mind egyházi állapottyát *szem eleibe állíttya*.

Pesten, 1791. Lindauer János Könyv-árusnál. In 8° pag. XVI şi 299 + Sumar.

Din cuprins: Cap. V. Magyar-Országnak idegen nemzetbéli lakosirul. (p. 44—63) Cap. XIV. A katholikusokrul és nem-katholikusokrul. (p. 159—172) Cap. XX—XII. Erdélyről. (p. 267—299)

Vorbeşte în special de religia Românilor (pe p. 274—275) arătând că, după statistica din 1761, Românii din Ardeal numără 547,243 suflete, în care număr se cuprind însă şi ceilalţi ortodocşi neromâni.

Autorul nenumit este SZAITZ Leo, din ordinul Serviţilor, preot în oraşul Eger, mort în anul 1792, fire liberală afară din cale, om nemulţumit cu starea socială, care şi-a publicat cele 25 de scrieri ale sale sub pseudonim sau anonim.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

764 **Sine loco** **1791**

Ad utramque aurem autori operis Hungarici, cui titulus Magyar és Erdély-országnak rövid ismerete melly e' két országnak mind világi mind egyházi állapottyát szem eleibe állittya. S. l. 1791. In 8° foi 4 şi pag. 150.

Autorul nenumit este: Comes Aloysius BATTHYANY, cu note critice asupra cărţii din titlu (a lui Leo Szaitz) din 1791 de sub No. 763.
Mus. Nat. Budapest.

765 **Wien** **1791**

Novissima regni Hungariae potamographica et telluris productorum tabula. (Wasser und Produkten Karte des Koenigreichs Ungarn.) Magyarország természeti tulajdonságának tüköre.

Zu finden in Wien bey dem Verfasser des Lexikons v. Ungarn, Joh. Matth. KORABINSKY. C. Junker Pannonius sc. Viennae, 1791. Munificentia S. Excell. Comit. Franc. de Széchény.

Hartă în aramă, necolorată (de format 46×61 cm.) cuprinzând şi Ardealul, cu semne de animale şi altele, arătând diferitele produse ale locurilor respective, formând astfel prima încercare pe terenul hărţilor economice. Ţările române nu încap pe hartă, însă ea dă stema Moldovei şi a Valahiei.
Mus. Nat. Budapest.
Eperjesy No. 517. (Incomplect.)

766 **Vác** **1791**

RAFF György Geografiája a' gyengébbek elméjekhez alkalmaztatott, *és* magyarúl ki-adattatott.

Vátzon, 1791. Nyomtattatott Ambro Ferentz, betüivel. In 8° pag. 224.

Din cuprins: A móldvai és oláh fejedelemségek. (p. 187—188)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

767 **(Cluj)** **(1791)**

Der Staat von Siebenbürgen, Wallachey Und Moldau.
S. l. et a. In 8° pag. 89 şi Zugaben, pag. 46.

Cuprinsul: Siebenbürgen. (p. 3—85) Staat von Wallachey und Moldau. (p. 85—88) Von der Moldau. (p. 88—89) Zugaben zu dem Staate der Wallachey und Moldau. (p. 34—45)
Unele exemplare cu locul de tipărire: Claudiopoli, 1791. (Creşterea colecţiunilor Bibliotecii Academiei Române, LVIII.)
Mus. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1791 Wien 768

Ô és újj Dácia azaz Erdélynek régi és mostani állapotjáról való historia, a' mellyben elé adattatik ennek az országnak régi és mostani lakossainak eredete, nevekedése, és némellyeknek elenyészése, a' magyar királlyok, vajdák, és fejedelmek alatt való állapottyával egybe HUSZTI András által, mellyet mutato táblával megbövitvén, a' maga költségén ki-adott Diénes Sámuel.

Bétsben, 1791-ben. In 8° pag. 8 și 294 + Indice.

Din cuprins: Az Oláhokról. (p. 135—137) Olá mit tészen. (p. 137) Oláhok a' Római coloniák maradvánnyi. (p. 135) Drákula László a' Törökkel való frigyet fel-bontani nem jovasolja. (p. 177) Omlás tájjékán Erdélybe bé üt. (p. 182) Mihály vajda (p. 242—245) cu traducerea (în extras) ungară a epitafului lui Ștefan Szamosközi scris despre Mihai-Vodă.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1791 Wien 769

Oláh Országnak Szisztov és Ibraila között fekvő része: Bulgária. Moldva és Besszarábia Tartományainak részeivel együtt rajzolta 's mettzette Nemes BERKENY János Veszprémi fi Bétsben 1791.

Hartă în aramă (format 22×39 cm.) colorată cu mâna.

Mus. Nat. Budapest. Mappae.

1791 Wien 770

Mineralogiſche Bemerkungen von den Karpathen. Von Johann Ehrenreich von FICHTEL, etc.

Wien, 1791. Bei Joſef Edlen von Kurzbeck etc. In 8° foi 4 și pag. 730.

Prefața ne spune că autorul a cutreerat toate regiunile Carpaților în timp de 19 ani de serviciu minier, cu prilejul misiunilor sale mineralogice, așa că tot ce descrie e bazat pe cele observate de dânsul căci: Ich schreibe nicht um Geld, ich suche kein Lob, keine Belohnung.

Cuprinde în partea întâia (p. 79—353) o descriere amănunțită a mineralogiei Ardealului și a tuturor băilor minerale, dând toate numirile lor românești, cu multe amănunte prețioase și nepublicate aiurea. Așa găsim (p. 200—204) descrierea scoaterii petrolului de către sătenii din Herșani în Moldova, prin care ei câștigă mult; descrierea fosilelor paleontologice (p. 213—217) adunate de autor în satul Petersberg (Sânpetru) lângă Brașov; tratatul despre mineralele din țara Făgărașului cu multe numiri topografice frumoase ca: Stânca Gruiu corbului, muntele Gruiu Petri Milostie, muntele La Muerile dincolo, stânca Domnișoara, muntele la Treptie, părâul Râu vadului, muntele Dosul vadului, satul Sărăcinești și altele. (p. 289—390)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

771 **Cluj** 1791

LANGÉ Márton' Orvos-Doctornak, Tsászári Leopold. Természet visgáló Academ. Tagjának, és Bartza-Districtussának Physikussának az Erdély-Országában gyakorta uralkodó marhadögéről, és annak el távoztatásának jelesebb Ezközeiről irott könyvetskéje. *Németből Magyar Nyelvre forditotta* Goedri János, a' Bartza-Uj-Falúsi két Natióból álló Évang. Ekklésiának Lelki Tanitója.

Kolo'sváratt, 1791. Nyomtattatott: Hochmeister Márton Ts. K. priv. Könyvnyomtató és Könyv-áros által. In 8° mic pag. 24.

Priveşte istoria igienei veterinare din Ţările Române întrucât spune (p. 15) că boala vitelor se întroduce de acolo cu vitele cari se întorc după iernatec.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

772 **Cluj** 1791

Extractus chronologicus Regiarum et Gubernialium Ordinationum in M. Principatu Transylvaniae pro singulorum observantia circulariter publicatarum Anno 1791.

Claudiopoli. Typis Petri Barth, Caes. Reg. Dicast. Typogr. In 2° pag. 57.

Cuprinde şi ordonanţe privitoare la Români, cari vor figurà în ordine cronologică în partea a III-a bibliografiei de faţă.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

773 **Wien** 1791

Traité de paix entre Sa Majesté Impériale Royale Apostolique et la Sublime Porte Ottomane *Fait à Sistow* le 4 *Août* 1791.

A Vienne, Chez Joseph Noble de Kurzbeck, Impr. et libr. de la Cour. In 8° pag. 37. (Ediţie oficială.)

Semnat: Le Baron d'Herbert Rathkeal, Le Comte François Esterhazy de Galantha.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

774 **Sibiu** 1792

Kőzep-ajtai d o h á n y, mellyet Nemes Erdély ország gyülése *alkalmatosságával* Kolo'svárra el-adni küld BENKŐ *Joseph*, Hárlemi Tudományos Társaság' Tagja.

Szebenben, és Kolo'svaratt, 1792. Nyomtatott Hochmeister Márton, Ts. K. priv. és Dicast. Könyvnyomtato által. In 4⁰ pag. 36. (Cuvântul de tipograf-Könyvnyomtató cules greşit cu N.)

Prefaţa: Irám közép-Ajtán 1790-benn, Karátson Havának 22-dik napján.

Cuprinde descrierea botanică a tutunului (numit românește Tobac) şi, observând că el a fost introdus în Ardeal de solul Mehmed Aga sosit dela Poartă în curtea din Alba-Iulia în 16 Iulie 1576, amintește că fumatul lui fiind oprit şi urmărit de ocărmuire prin orânduieli şi chiar din amvonul bisericilor, preotul românesc din Ozdi-Szent-Péter (Sânpetru) în Câmpie a ţinut o predică împotriva obiceiului vătămător al fumatului, sfârşind cu aceste cuvinte: toţi cari beu tutun, sug ouăle dracului şi se ţin de povaţa lui. (p. 16)

Benkő, căruia i-a plăcut mult această înflăcărare, observă apoi sacrastic: Ugyé, hogy a Pópa jótskán el-készült a dorgáláshoz?

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1792 Wien 775

De initiis iuribusque primaevis Saxonum Transsilvanorum commentatio, quam autographorum potissimum documentorum fide conscripsit Josephus Carolus EDER civis Coronensis liber. artium et philos. doctor. Scholae norm. Cibin. director.

Viennae, M.DCC.XCII. Typis Ignatii Alberti. In 4⁰ pag. 214 şi foi 2.

Prefaţa: Scribebam Cibinii in Transsilvania XX. Januar. MDCCXCI.

Cuprinde expunerea drepturilor şi privilegiilor Saşilor pe teritoriul ocupat de dânşii (p. 7—52) cu note instructive (p. 55—166) între cari publică şi un document din 1493 vorbind despre Valachi (p. 162—163) cu citări din documente din anii 1468 şi 1541 despre Valachi (p. 163—164) publicând şi textul diplomei regelui Andrei II din 1224 cu termenii cunoscuţi despre „silva Blacorum et Bissenorum" dând comentarii bune despre însemnătatea acestei donaţiuni. (p. 188—190)

Bibl. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1792 Kalocsa 776

Quaestio prodroma De voto, item et sessione non unitorum Graeci ritus episcoporum instituta ac inclytae Per articulum 10. anni 1792. determinatae deputationi oblata, Ab. Emerico VAJKOVICS electo episcopo Almisiensi, Et praeposito majore Ac canonico metropolitanae ecclesiae Colocensis.

Colocae. Impressit Fr. Frideric. Neuner e Schol. Pag. In 8⁰ p. 44.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

777 **Bratislava** **1792**

Tizen-kettődik Károly' Svétzia ország' királlyának élete, és álmélkodást fel-múló Vitézségének és tött tsudálkozást okozó nagy dolgainak le-írása, mellyeket Hazánk Anya-nyelvén az olvasásba gyönyörködők' kedvekért írt Gróf Gvadányi József Magyar lovas Generális.

Pozsonyban és Komáromban, 1792. Wéber Simon' Péter költségével és betűivel. In 8⁰ foi VII şi 386.

Prefaţa: Költ Szakoltza Királyi városába, 1792. Esztendőbe, Februárius Hólnapjának 15. napján.

Din cuprins: Moldva ország Kántemir vajdasága alatt. A Pruth vize mellett esett dolgokrul, 1711. (p. 238—246) Károly király Jasziban. (p. 298) Targovitzba érkezése és indulása Stralsund felé. (p. 320)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

778 **Pest** **1792**

Ioachimi Hödl in provincia Temesiensi dioecesique Chanadiensi animarum curatoris Musa Werschetziensis Belgradi ac Hungariae conversiones *carmine elegiaco* decantans. Edidit ac praefatus est Alexius Horányi e Scholis Piis.

Pestini, MDCCXCII. Typis Matthiae Trattner. In 8⁰ pag. 76.

Prefaţa: Scribebam Pestini Octavo Idus Nov. A. MDCCXCII. Ex AEdibus Scholarum Piarum.

Cuprinde în trei „libelle" cântarea gloriei luării Belgradului cu următoarele părţi privitoare la istoria română: I. Belgradum nondum expugnatum Urbi Temesiae sortem suam infelicem queritur, spemque proximae suae liberationis eidem exponit. (p. 15—17) II. Urbs Temesia Urbem Belgradum solatur, eandemque in conceptu spe libertatis proxime consequendae confirmat. (p. 17—19)

In ultima parte a poemei aflăm (p. 67) următoarele rânduri:

Austriaco Cotzim fuerat dum milite captum
Non te terrebant ulla pericla viae.
Plus centum leucis distantia Regna adiisti,
Vallachiae visens, Moldaviaeque solum.

Dintre notele lămuritoare notăm următoarea: *Guderitz*, Magno-Betskerino distat milliari unico ad canalem, olim inculta a Valachis, modo a CCC. familiis nationis Germanicae, quae strenue folio Tabacae plantando, rei agrariae, atque apibus curandis incumbit.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1792 **Sibiu** 779

Siebenbürgens Fürſten, eine ſtatiſtiſche Zeitſchrift, von Michael LEBRECHT, etc. I—II. Theile.
mannſtadt.

Hermannſtadt, 1792. Gedruckt und im Verlag bei Martin Hochmeiſter, k. k. priv. dikaſt. Buchdrucker und Buchhändler. In 8° pag. 374 şi 377.

Ediţie de titlu a primei ediţii din 1791 (descrisă sub No. 755) înlăturându-se prefaţa originală.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1792 **Bratislava** 780

Matthias BEL: Compendium Hungariae geographicum etc. Editio quarta. (Recte: quinta.)

Posonii et Pestini, 1792. Sumptibus Joan. Michaelis Landerer de Füskut, Typographi et bibliopolae. In 8° foi 8 şi pag. 318+Index.

Prefaţa: Posonii, die 15. octobris an. Domini 1792.

Cfr. ediţiile anterioare dela 1755 încoace în vol. I. al Bibliografiei.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1792 **Pest** 781

Hol=mi külömb-külömbféle dolgokról *irtt* darab-versek 's rész szerént folyó beszédek. *Harmadik darab.* Mellyeket maga' egyszer másszor írogatott munkájiból öszve-szedett, és most közre botsát HORVÁTH Ádám.

Pesten, 1792. Nyomtatt. Trattner Mátyás' betűivel. In 8° pag. 132 şi 185.

Prefaţa: Budán 1792.

Din cuprins: XXX. Fogoly Hunyadi. Szomorú játék. Budán 15. Jul. 1790. (p. 20—87)

Este o tragedie în 3 acte în versuri despre Ioan Huniade, cu următoarele persoane: George Despot al Sârbilor, Contele Ulrik de Czile, Drakula tâlharul, Dienes arhiepiscopul de Strigon, Ladislau şi Matia feciorii lui Hunyadi.

Cuprinsul e aproape identic cu acela al epopeii autorului din 1787 (sub No. 678) continuat cu epizodul că Drakula oferindu-se să petreacă pe Huniadi la Belgrad — care atunci era în mâna Ungurilor— l-a trădat, ducându-l noaptea în cetatea Semendriei, unde l-a dat în mâna lui Despot, care trimiţând după contele Czilei, vrăjmaşul înverşunat al lui Huniade, au început să se sfătuiască, ce e de făcut cu scumpul rob, prins aşa pe neaşteptate.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

782 **Bratislava** **1792**

Tabula nova inclyti regni Hungariae juxta nonnullas observationes Samuelis MIKOVINY et recentiorum astronomorum geometrarumque concinata.

Posonii, 1792. Sumptibus Joannis Michaelis Landerer de Füskút.

Hartă în aramă (de 34×43 cm.) colorată cu mâna, reprezentând și Transylvania, Regnum Walachiae, Moldaviae regnum.

Mus. Nat. Budapest. Mappae.

783 **Pest** **1792**

Nova Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum quam excitat Alexius HORÁNYI Hung. Budensis Cler. Reg. Scholarum Piarum. Pars I. A—C. [Mai mult nu a apărut.]

Pestini, M.DCC.XCII. Typis Matthiae Trattner. In 8° pag. XXIV și 788 + Index scriptorum. (Cu portretul autorului în aramă.)

Prefața: Scribebam Pestini Septimo Calendas Decembris Anno Domini MDCCXCII.

Din cuprins: *Aaron* de Bisztra Petrus Paulus, Juvenis adhuc Fogarasini strenue litterarum fundamenta iecit. (p. 1 — 2) *Berglerus* Stephanus (fiind menționat și în Memoria Hungarorum I. p. 279) se mai adaugă că după ce tradusese din greceşte cartea principelui Nicolae Mavrocordat, traducerea i-a plăcut așa de mult în cât traducătorul a fost chemat de către Vodă la Bucureşti pentru a traduce și celelalte opere eline ale lui și ale tatălui său Alexandru; unde Bergler aflând și alți autori greci între „Principis Bibliotheca Graecanicis codicibus" a tipărit *Eusebii* Caesarionsis Λείψανα Demonstrationis Evangelicae și ar mai fi tipărit și altele, dacă nu s'ar fi iscat războiul cu Turcii, în care principele Mavrocordat a fost prins și cu toate că după Pace a fost restabilit în scaunul domnesc, muri peste puțin și astfel celebrul elenist îș pierdu mecenatele. (p. 434—5) *Buitul* Georgius Hungarus Karansebesiensis in Transilvania natus (p. 625—6) *Brankovich* Georgius.... legatus principis Michaelis Apafi ad Stephanum Cantacuzenum principem Valachiae etc. (9. 768—777)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

784 **Bratislava** **1792**

Matthias BEL: Compendiolum regnorum Sclavoniae .... Transilvaniae geographicum etc.

Posonii, et Cassoviae, MDCCXCII. Sumptibus Joan. Michael. Landerer, Nobilis de Fiscut. In 8° foi 4 și pag. 176+Index.

Cfr. ediţiile anterioare, dela 1777 încoace în vol. I al Bibliografiei.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1792 **Pest** **785**

A' magyar történeteknek rövid rajzolattya.

Pesthenn, 1792. Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betőivel. In 8° foi 2 şi pag. 194.

Din cuprins: I. Károly hadjárata az oláhokkal. (p. 77—78) Mátyás hadjárata Moldva ellen. (p. 103—104)

Autorul nenumit: Ioseph DETTELBACH. Traducătorul manuscrisului nemţesc: Maklári János.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1792 **Wien** **786**

Über den National-Charakter der in Siebenbürgen befindlichen Nationen.

Wien, 1792. Bei Johann David Hörling. In 8° mic pag. 111.

Din cuprins: Cap. 4. Der Bulgar und Wallach. (p. 82—92) Descrierea Românilor cu îmbrăcămintea şi locuinţa lor (pe 6 pagini) se întinde şi asupra obiceiurilor ţăranilor puţin sociale.

Autorul nenumit este: Michael LEBRECHT.

National-Bibliothek. Wien.

1792 **Leipzig** **787**

Geſchichte.

Leipzig, 1792. In 8° mic pag. 121.

Pe foaia de titlu o gravură frumoasă, în aramă, reprezentând un castron mare de poame, de sticlă: Tzetter fecit 1791.

Din cuprins: Die Schlacht bey Martinjestie. (p. 79—109)

Este raportul baronului Kienmayer, Oberstlieutenant des Barcoischen Regiments, cu care plecat din bătălie, a ajuns la Viena, predându-l în ziua de 5 Octomvrie 1789 împăratului Iosif II.

Mus. Nat. Budapest. Eur. 1402.

1792 **Sine loco** **788**

Instantia Orientalis non uniti ritus Ecclesiae Archiepiscopi et Episcoporum ad Serenissimum Principen Regium Regni Hungariae Palatinum ejusdemque Regni Excelsos Proceres ac Inclytos SS. et OO. pro sessione et voto in comitiis 1792.

S. l. In 2.°

Petrik vol. II pag. 221.

1793 **Frankfurt am Main** **789**

Reiſen von Preßburg nach Mähren, beyde Schleſien und Ungarn nach Siebenbürgen und von da zurück nach Preßburg. In drey Abteilungen.

Frankfurt u. Leipzig, 1793. In 8° foi 7 şi pag. 520.

Prefaţa: Im Junius 1792.

Autorul acestei cărți importante este „Christoph SEIPP Theater-Director in Preszburg" un om cu idei democratice, care aproba toate reformele decedatului împărat Iosif al II-lea și vorbind de ele în legătură cu impresiunile sale de călătorie, cartea a trebuit să iasă anonimă, ca nu cumva să aibă neplăceri, mai cu seamă că fusese directorul teatrului din Pojon, al cărui cetățean era. Din prefață aflăm că autorul și-a făcut călătoria prin cinci țări pentrucă „so nöthigt ihn sein Beruf" jucând probabil pe scene (despre care lucru însă nu pomenește de fel) iar ca să vadă mai bine, călătorea pe capră (auf dem Kutschbock) zicând că astfel nu e distrat de conversația călătorilor în priveliștea liniștită a locurilor. Despre Români aflăm observațiuni și descrieri de mare valoare în partea a doua a cărții, care cuprinde călătoria prin Ardeal (p. 195—390) precum și lucruri de prin Banat în partea a treia, în care se descrie întoarcerea sa acasă. In Ardeal autorul umblă între anii 1788—1792 și cu toate că cartea prezintă un ziar continuativ (fără date și capitole) părțile ei privitoare la Români — rezumate cu cuvintele autorului — sunt următoarele:

Die Nation der Wallachen ist eine ihr durchaus untergebene,welche im Joche der Dienstbarkeit, hie und da der Sklaverey, gehalten wird. (p. 201) Czoeg, ein Dorf voll Wallachen. (p. 205—6) Ein alter Wallache von 108 Jahre zwischen Baska und Balla. (p. 209) Gariza und sein Wallachischer Wirth. (p. 211—3) Wallachische Wirthsleute. (p. 213—6) Der Aufstand der Wallachen und der Gouverneur Baron von Bruckenthal. (p. 257) 1788. Krieg mit der Türkey in der Wallachey. Tod des Obristlieutnant Turati und seine Folgen. Die Einnahme von Kozia, Kinéen. Der Oitoscher- und Bozaer Pass. Einbruch des Gross-Veziers bey Karansebes. Mavrojeni, ein Pachtfürst. Orsova. Prinz Coburg in Bukarest, Hohenlohe in Krajova. Winterquartier in Roman. Einnahme von Giurgov. Tod Kaiser Joseph. Interregnum. Friede. (p. 274—308) Vom Rothen Thurm nach Kinéen. Geflüchtete Familien aus der Wallachey. (p. 329—338) Die Wallachen im Banat. Ihre Sitten. Johann *Lehmanns* Reisebemerkungen darüber. Eigene Entgegnungen. (p. 421—429)

Cartea are câteva amănunte noui, dar e interesant că autorul ei se referă la cartea rară a lui Lehmann, spunând (p. 393) că s'a folosit de ea cum se folosește un călător de o hartă, însă descrie și lucruri omise de dânsul ori schimbate dela eșirea cărții lui Lehmann pân'acuma. De fapt însă cartea e aproape o retipărire servilă a lui Lehmann, care poate nu mai trăia ori, cinic cum era, făcea el însuș aceste aluziuni la cartea lui Lehmann pentru a asigura desfacerea ei mai ușoară.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

790 **Cluj** **1793**

Articuli diaetales anni M.DCC.XCI.

Claudiopoli. Typis Martini Hochmeister S. C. R. Majestatis Typographi et Bibliopolae privilegiati MDCCXCIII. In 2^0 foi A—U. (Multe exemplare cu semnături autografe.)

Approbatio: Datum in Archiducali Civitate Nostra Vienna Austriae. Die 28. mensis Novembris. Anno Domini 1792. Franciscus mpr. Samuel Comes Teleki mpr. Franciscus Redly mpr.

Din cuprins: Art. IX. De negotiis exteris Transilvaniam respicientibus, et de Transilvanis etiam ad Legationes et qua negotiorum gestores in utraque Valachia applicandis. (p. 54—55) Art. XXXV. De elargiendis novis donationibus his, qui occasionibus tumultus Valachici, aut Turcicae in hanc patriam irruptionis Litteralia sua amiserunt. (p. 88—89) Art. LVI. De libera Librorum religiosorum impressione. (p. 108) Art. LX. De libero religionis Graeci ritus Dis-Unitorum exercitio. (p. 109—110) Art. LXIV. Ad Deputationem Ecclesiasticam: Projectum promovendae Culturae rudioris plebis Valachicae.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1793 Cluj 791

Paraenesis ad auditores chyrurgiae in Lyceo Regio Academico *Claudiopolitano* habita a Ioanne MOLNAR de Müllersheim de morbis, et medicina oculorum professore publico quum primum sua collegia ordiretur Anno MDCCXCI. Mense Novembri. Claudiopoli, 1793. Typis *Martini Hochmeister* Caes. Reg. Priv. Dicast. Typograph. et Bibliopolae. In 8° mic pag. 13.

Imprimatur, 5-ta Ianuarii 1793. Claudiopoli, C. Joannes Nepom. Esterhazy mp.

Prelegerea lui Molnár adresată către studenţii săi (Aestimatissimi Auditores) începe cu diversiunea elegantă că deoarece organul vederii este cel mai principal dintre părţile corpului omenesc, atât ca frumuseţe, cât şi ca fineţe, e uşor de înţeles, dacă el se va ocupa cu deosebită îndeletnicire şi atenţiune cu studiul bolilor de ochi. Autorul aduce apoi omagii de recunoştinţă împăratului Leopold II pentrucă a înfiinţat la Cluj catedra de oftalmologie în interesul publicului şi în folosul studenţilor, cari până acum erau nevoiţi să meargă la Viena pentru studiul ei. Aminteşte pe urmă faptul că guvernul Ardealului cunoscând că dela anul 1768 încoace foarte mulţi oameni săraci şi-au recâştigat vederea ochilor prin arta lui, l-a chemat la Cluj, numindu-l profesor de oculistică. Trecând la partea ştiinţifică a lecţiei sale introductive, doctorul Molnár asigură pe auditorii săi, că le va împărtăşi sincer şi cu toată inima tot ce a învăţat din cărţi şi din experienţa sa proprie de mulţi ani, voind a omite tot ce fac doctorii şarlatani şi vagabonzi, cari cred că vindecă ochii cu un simplu coliriu sau cu un balsam ori vreo alifie oarecare.

Aceasta fiind prima carte de medicină a unui medic român, a fost studiată şi descrisă de Dr. Andrei *Veress* în *Anuarul Institutului de Istorie Naţională* vol. III (Cluj, 1926) p. 569—572. Retipărită între timp de Dr. Valeriu *Bologa* după copia ce i-am făcut şi dăruit.

Foaia de titlu reprodusă în facsimile de *Bologa*, Contribuţiuni p. 26.

Exemplarul unic în Mus. Nat. Budapest.

792 **Cluj** **(1793)**

Articuli diaetales anni M.DCC.XCI.

Claudiopoli. Typis Martini Hochmeister etc. In 4⁰ pag. 118.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

793 **Bratislava] 1793**

Eggy, Sok Próbákra ki-tétetett; Sok Országokat meg-járt; Sok Tudományokban jártas; és Sok nehézségeket meg-győzött érdemes orvos doktornak tudni-illik néhai Tekéntetes Nemes és Nemzetes Kaposi Mólnár Ádám Urnak az utólsó ellenségen, az Halálon vett győzödelméről való rövid Halotti Tanítás, mellyet; Novembernek 8. napján 1780. esztendőben történt halála útán, ugyan azon Hónapnak 12-dik napján, a' Bolonyai Szász és Magyar Templomban el-mondott, GOEDRI János, a' Brassóban és annak Hóstátjaiban sátorozó Augustána Vallást követő Magyaroknak Papjok. Mostan pedig: Ezen Úri Személynek Emlékeztető-oszlop gyanánt, Jénában Theologiát Tanúló Öttse és fogadott Fija, M ó l n á r Sándor, örök emlékezet gyanánt emelt, és a' maga költségén ki-is nyomtattatott.

Pozsonban, 1793. Weber Simon Péter betűivel. In 8⁰ mic pag. 40.

Prefaţa: Irám Neudorfban vagy Szász Új-Falun Brassó mellett Erdély Országban Mártiusnak 20-dik napján 1793. esztendőben. Goedri János azon két Natióból álló Ekklésia Papja.

Aflăm din această predică că Adam *Molnár* întorcându-se în Ardeal ca medic dela universitatea din Göttingen, s'a însurat şi apoi plecă la Bucureşti, unde a trăit timp de 24 de ani exercitând meşteşugul doftoricesc, până la izbucnirea războiului ruso-turc din 1768, când s'a strămutat la Braşov, unde a murit la 8 Noemvrie 1780.

Ca medic renumit fiind chemat în 1755 la paşa din Cernavodă spre a-l vindeca, Molnár vizitând din curiositate biserica Sfântul Niculae, a copiat epitaful depe mormântul prinţului Iosif Rákóczi, mort şi îngropat acolo în 1738, care sună astfel:

PRINCEPS RÁKÓCZI JOSEPHUS NOMINE PRIMUS
HIC REQUIEM OBTINUIT, QUAM VIVO TERRA NEGAVIT.
TRIGINTA OCTO ANNOS AETATIS CUM NUMERASSET,
HIC SOPOR INGRUIT, ET LETHUM TUMBAMQUE SUBIVIT.
CSARNEVODAE DIE DECIMA MENSIS NOVEMBRIS
ANNO AERE SALUTIS M.DCC.XXXVIII.

Epitaful acesta (depe p. 26) fiind inedit, cărticica ocazională câştigă în însemnătatea ei efemeră, păstrându-ne un amănunt preţios la biografia fiului marelui erou, Francisc Rákóczi, pe care l-a urmat trei ani după moartea sa în mormânt; cu atât mai mult că inscripţia azi nu mai există în biserică.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1793 **Sibiu** **794**

Die Peſt im Burzenlande 1786. Nebſt einigen vorangeſchickten Bemerkungen. Von Mich. NEUSTÄDTER.

Hermannſtadt, 1793. Bei Martin Hochmeiſter. In 8⁰ pag. XVI şi 121+2 tabele.

Cuprinsul vezi la ediţia din 1797 de sub No. 830.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1793 **Bratislava** **795**

Universa historia physica regni Hungariae secundum tria regna naturae digesta. Auctore Joanne Bapt. GROSSINGER, AA. LL. et Philosophiae Doctore, Archi-Dioecesis Strigoniensis Presbytero. Tom. I—V.

Posonii et Comaromii, 1793—1797. Sumptibus et typis Simonis Petri Weber. In 8-vo.

Tom. I. Regni animalis pars I. Zoologia, sive historia quadripedum. (pag. 591) Tom. II. pars II. Ornithologia, sive historia avium Hungariae. (pag. 462) Tom. III. pars III. Ichthyologia, sive historia piscium, et amphibiorum. (pag. 400) Tom. IV. pars IV. Entomologia, sive historia insectorum. (pag. 416) Tom. V. Regni vegetabilis pars I. Dendrologia, sive historia arborum, et fruticum Hungariae. (pag. 344)

Opera e de mare însemnătate **fiindcă** descrie şi Ardealul, respectiv tot ce are din regimul zoologic şi botanic, întrebuinţând toate amănuntele posibile privitoare la tema autorului. Aşa de pildă, la descrierea cailor, citează din Istoria lui Istvánfi următoarea însemnare: Radulo Valachiae princeps Vladislao regi Hungariae (1490—1516) equos militares regio more instructos, et assurcones optimi generis, aliaque dona obtulit. (Tom I p. 229) Iar la ornitologie dă următoarea notă interesantă: *Oláh pap*. Vulgus circa Tibiscum metaphoricum hoc nomen pro arbitrio usurpat, eodemque Ardeam, vel potius unum e Colymbis exprimere velle videtur. (Tom II p. 448)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1793 **Bratislava** **796**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Posonyban és Komáromban, 1793. Ny. Wéber Simon Péter költségével. In 8⁰ pag. 214. Cu 2 hărţi.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1793 **Košice** **797**

LOSONTZI Istvan: Hármas kis tükör, etc.

Kassán, 1793. Ellinger János. In 8⁰ pag. 216.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

798 **Szombathely** **1794**

Török Országi Levelek, mellyekben a' II. Rákotzi Ferentz Fejedelemmel Bujdosó Magyarok Történetei, más egyébb emlékezetes dolgokkal eggyütt barátságossan eléadatnak. Irta MIKES Kelemen az említett Fejedelemnek néhai Kamarássa. Most pedig az eredetképpen való Magyar kéz-irásokból kiadta K u l t s á r István az Ékesszóllásnak Tanítója.

Szombathelyen, 1794. Nyomtatta Siess Antal Jó'sef. In 8⁰ pag. 490.

Este prima ediție a scrisorilor lui Mikes dintre anii 1717—1758 între cari găsim și următoarele câteva scrise în locuri românești și anume scrisoarea No. 133, 134, 143—147 din Cernavodă și anul 1738, No. 148 din București și anul 1739, No. 149—152 din Iași și anul 1739, și No. 153—156 din Iași și anul 1740.

E de observat însă, că aceste date sunt fictive, căci autorul (care mai înainte umblase prin locurile indicate) și-a scris toate cele 207 scrisori cuprinse în cartea sa vestită, în pribegia sa din Rodosto, sub influența modei franceze care se folosea pe vremea aceasta bucuros de forma de „scrisoare", foarte lățită în literatura universală.

Vezi amănuntele privitoare la Români ale scrisorilor la Iorga: Istoria prin călători vol. II p. 161—165.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

799 **Bratislava** **1794**

Semminél több valami. Az az elegyes tárgyú és formájú egynehány darab versek. Szerzette MATYÁSI József. Első darab.

Pozsonyban, 1794. Wéber Simon Péter betüivel. In 8⁰ pag. XX și 310.

Din cuprins: Aeneas Christianus apud manes. Sive Hora et Kloska in infernis. Anno 1785. grassante tumultu Valachico. (p. 31—45: o poezie latinească.) Második Józsefnek hét első királyi esztendeje. Partea a treia a poemei e dedicată răscoalei lui Horia și Cloșca. (p. 87—100) Caracterizarea ei nu e lipsită de exagerări și ca să vedem felul de a cânta, iată rândurile prin cari poetul ocazional descrie moartea lui Horia, spunând în ele că sufletul lui rătăcește poate într'un vultur al codrilor, din cari a eșit:

Hora temetését nints a' ki meg-irja,
Mert ki tudja melly varja leve sirja?
Vért szomjúzó szíve talám a' havasban
Bujdosik máig-is valamellyik sasban.
Úgy kell; életében a' ki volt kóborló,
Halála után-is hadd legyen vándorló.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1794 **Györ** 800

KOVÁCS Pálnak magyar példa, és köz mondási.
Győrben, 1794. Streibig József' betűivel. In 16⁰ pag. 235.

Cuprinde o culegere de zicători și proverbe ungurești, între cari și aceste două privitoare la Români: Erős mint az oláh eczet[1] — Tare ca oțetul românesc. (p. 163) Ollyan, mint az oláh ketske, annak is belől van a hája — E ca capra românească, care are osânza pe dinăuntru. (p. 226)
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

[1] Acest proverb îl găsim și mai curând, în cartea cu poezii a lui *Faludi* Ferencz din 1787 p. 222.

1794 **Bratislava** 801

Michaelis HORVATH, Sacrae Theologiae Doctoris, Statistica regni Hungariae. Pars I—II.
Posonii, 1794—1795. Typis Joannis Nep. Schauff. In 8⁰ pag. 166 + 4 și 236 + 8.

Cuprinsul privitor la Români a se vedea la descrierea ediții a doua adăogite, din 1802 de sub No. 887.
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1794 **Wien** 802

Io. Christiani ENGEL Nob. Hungari Leutschoviensis, E. Cancellariae Transsjlvanico-Aulicae Iurati Notarii, I. Comitatus Scepusiensis Iurati Adsessoris, *Commentatio* de Expeditionibus Traiani ad Danubium, et Origine Valachorum. Ab Ill. Societate Scientiarum Goettingensi praemio ab Eadem proposito proxime accedere iudicata. Cum Epistola C. G. Heyne, Consiliarii. Regis M. Britanniae Aulici et Prof. Goetting. ad Auctorem missa, et columnam Trajani illustrante.
Vindobonae, MDCCXCIV. Apud Iosephum Camesina. In 8⁰ pag. 304.

Cuprinsul: *I. Praefatio Ill. Heynii de columna Trajani. II. Quaestio a R. Societate Scientiarum Gottingensi proposita, et operis partitio. III. Excursus de rebus Geticis et Dacicis ante Trajanum.* (p. 13—44)
Cap. I. Origo et antiquissimae memoriae Getarum; mores et religiones gentis, cumque aliis populis cognatio. § 1. Auctorum, qui de rebus Getarum scripserunt, literaria recensio. § 2. Getarum parentes sunt Thraces. § 3. Vetustae Getarum sedes. § 4. Initia culturae Getarum a coloniis Graecorum. § 5. A philosophis domesticis,

et inprimis a Zamolxide Getarum Numa. § 6. De Zamolxidis divino post mortem cultu, ceterisque Getarum religionibus. § 7. Getarum varii ordines. § 8. Mores gentis, indoles, arma, habitus. § 9. Quidnam Getis praeter nomen cum Massagetis, Thyssagetis vel Tyrigetis commune sit, disputatur. § 10. An Getae recte cum Gothis confundatur? (p. 44—90)

Cap. II. Getarum bella cum Persis, Macedonibus, Graecis, Gallis et Bastarnis usque ad eversionem imperii Macedonici per Romanos. § 1. Darii Hystaspis expeditio Scythico-Getica circa a 540 ante Chr. § 2. Getae diu Thracum in bellis adversus Macedones socii, tandem trans Danubium a Macedonibus pressi, migrant. § 3. Clades Getis ab Alexandro M. illatae. § 4. Lysimachus a Dromichaete et bello et temperantia victus. § 5. Gallorum in Getas injuriae. § 6. Orolis Getici bella cum Bastarnis. (p. 91—106)

Cap. III. Getae seu Daci Romanorum hostes molesti ad Trajani usque aetatem § 1. Getae a Romanis Daci dicti sunt, postquam alteram in hodiernam Transilvaniam, et Valachiam migrationem suscepissent. Ratio nominis Dacorum. § 2. Boerebistes magnae Daciae Imperator. Julius Caesar bello dacico immoritur, Boerebistes Romano. § 3. Regni Dacorum divisio. Oroles, Dapyx, Zyraxes Daciae reguli. Statilii Tauri et M. Crassi Licinii in oppugnandis Dacis progressus. § 4. Cotyso rex Dacorum formidabilis. § 5. Res Dacicae sub Tiberio, Caligula, Claudio, Nerone, sub bellis civilibus, sub Tito et Vespasiano. § 6. Daci de Domitiano aliquoties triumphant. (p. 107—143)

IV. De gestis Trajani ad Danubium. (p. 144)

Cap. I. De fontibus commentationis hujus. § 1. De scriptoribus historicis et geographicis. § 2. De columna Trajani. § 3. De ruderibus atque inscriptionibus. § 4. De nummis veteribus Daciam respicientibus. (p. 146—163)

Cap. II. De rebus Trajani ad Danubium gestis commentatio ad fidem historicorum aliis monumentis illustratorum, quae simul vicem commentarii historici in columnam Trajani supplere potest. § 1. Trajani rudimenta militiae ad Danubium in Germania. § 2. Primum bellum adversus Dacos. § 3. Alterum bellum adversus Dacos. § 4. De vera utriusque belli Dacici epocha. (p. 164—192)

Cap. III. De quibusdam expeditionis Trajani in Daciam memorabilibus singillatim, et de institutis ejusdem in neoparta provincia.

Sect. I. De Dacorum habitu, moribus, rebusque ceteris domesticis et militaribus, ad fidem columnae Trajani et aliorum monumentorum. § 1. Quantum fidei in hoc genere columnae Trajani tribui possit? disputatur. §. 2. Daci, quales in columna, nummis etc. adparent. *Sect. II.* De ponte Trajani; viis ejusdem in Daciam et localibus quibusdam duplicis Dacicae expeditionis circumstantiis. § 1. Pontis Trajani verus locus. § 2. Structura pontis ejusdem a Dione relata adversus C. Marsiglium defensa. § 3. De via Trajani per Valachiam; de castris ejusdem ad Alutam; de ponte Constantini M. et de Nicopoli. § 4. De localibus quibusdam expeditionum Dacicarum Trajani circumstantiis. *Sect. III.* Geographia Daciae ut provinciae Romanae. § 1. De coloniis Romanorum in Dacia generatim. § 2. De coloniis Ro-

manorum, quarum hodiernus locus probabiliter cognoscitur. § 3. De coloniis Romanorum, quarum hodiernus locus ne probabiliter quidem definiri potest. *Sect. IV.* Instituta Romanorum in Dacia. § 1. Religiones in Daciam introductae. § 2. Publica totius provinciae administratio. § 3. Administratio publica singularum coloniarum. § 4. Res Romanorum metallica. § 5. Administratio Daciae militaris. (p. 193—258)

V. Fata Daciae post Trajanum. (p. 259.)

VI. De origine Valachorum, seu potius nominis hujus eorundem appendix. § 1. Indubia origo Valachorum a populo latine loquente. § 2. Vix tamen a Dacis vel Romanis in Trajani Dacia post Aurelianum superstitibus genus ducunt. § 3. Sed potius a Romanorum coloniis in Thraciam e Dacia Trajani deductis, et ab ipsis forte Thracibus. § 4. Longe ante vastationem Mongolicam in Hungaria, quae anno 1241 contigit, multi Valachorum in Daciam Trajani redierunt. § 5. Quando et quomodo id factum sit, ex historia docetur. § 6. Unde Valachi dicti hi Romanorum posteri? explicatio Thunmanni. § 7. Cur non placeat, exponitur. § 8. Bulgari a Slavis Volochi dicti: Bulgarorum itaque subditi, Romanorum posteri, nomen a dominis mutuati sunt. § 9. De fatis Valachorum in Hungaria et Transilvania. (p. 280—294)

Academia Română, București și alte exemplare.

1794 **Wien** **803**

Innocentii SIMONCHICZ clerici regularis scholarum Piarum in gymnasio Tattensi rhetorices professoris Dissertatio de numismatica Hungariae diplomaticae accomodata.

Viennae, MDCCXCIV. Apud A. Blumauer. In 8° pag. 171.

Din cuprins: De origine et corvo Ioannis de Hunyad. (p. 100—102) Manuscriptum Fr. Joannis Kajoni Ord. S. Francisci, de anno 1623: Régi mód szerént való székely A. B. C. mellyel régenten a Székelyek éltek, mellyet vissza kell olvasni, és irni. (p. 113—114)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1794 **Sibiu** **804**

Istoria a Alexandrului celuĭ mare din Makedonia, şi aluĭ Darie din Persida Înpăraţilor, etc.

Sibiĭ, 1794. În Tipografia lui Petru Bart. In 8° foi 9 şi pag. 277 + foi 4.

Dedicaţia către sfetnicul şi povăţuitorul Comisiĭ cercetătoreĭ de cărţi, Grof Ioan Nepomuţen Esterhazi de Galanta; de către Dimitrie Iercovicĭ, a pré înnălţateĭ Gubernii din Prinţipatul Ardéluluĭ translator.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 577.

805 **Wien** **1794**

Mineralogiſche Aufſätze von Johann Ehrenreich von FICHTEL etc. Wien, 1794. Gedruckt bey Mathias Andreas Schmidt etc. In 8° foi 4 şi pag. 374.

Cuprinde 25 de articole de mineralogie şi între ele: Von den Siebenbürgischen luftsauren Braunsteinen. (p. 50—66) Erzarten von Nagyág. (p. 73—94) Weisse siebenbürgische Golderze. (p. 95—129) Tabellarische Uibersicht des Siebenbürgischen gediegenen Goldes und der Golderze. (p. 130—138) Feingehalt des verschiedentlichen siebenbürgischen Goldes. (p. 139—145) Ist der siebenbürgische Berg Büdösch ein brennendes Steinkohlenfloetz, oder ein Vulkan? (p. 250—258)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

806 **Dresden** **1794**

Die Sachſen in Siebenbürgen. Ein Beytrag zur Erd- und Menſchenkunde von Paul Rudolph GOTTSCHLING.

Dreſden, 1794. In 8° mic foi 4 şi pag. 134.

Dedicaţia: Dresden, am 8. Juny 1794.

Din cuprins: Locuitorii Ardealului (după recensământul din 1766) au fost după religie: 140.043 reformaţi, 130.365 evangelici, 94,135 catolici, 28,647 sociniani şi 597,243 greci şi români. (p. 13) Dintre eruditii, saşi Paul *Benkner* din Braşov mergând în curtea voevodului Ţării-Româneşti a scris acolo „Die Geschichte der Fürsten in der Wallachey" rămasă netipărită. (p. 94) Johann *Filstich* din Braşov cu cartea sa: Schediasma historicum de Vallachorum historia (p. 95) Adam *Molnár* (născut în satul unguresc Jekfalva în 1713) studiind medicina, a mers după 1749 la Bucureşti, unde şi-a făcut şi o casă frumoasă şi trăia încă şi în anul 1778. (p. 97—98)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

807 **Wien** **1795**

Geschichte der schädlichen *Kolumbatczer Mücken* im Bannat, als ein Beytrag zur Naturgeschichte von Ungarn. Von Joseph Anton SCHÖNBAUER, der Arzneykunde Doctor; kön. öffentl. ordentl. Lehrer der speziellen Naturgeschichte und der speziellen Therapie an der hohen Schule zu Pest; und des dortigen Naturaienkabinets Vorsteher. *Mit einer illuminirten Kupfertafel.*

Wien, 1795. Gedruckt bey Alb. Ant. Patzowsky. In 4° foi 4 şi pag. 100.

Anexat: Culex Columbaczensis. (In aramă, colorat cu mâna.)

Autorul descriind musca şi stricăciunile ei grozave de prin locurile mlăştinoase ale Banatului, zice că în 3 Mai 1785 aflându-se

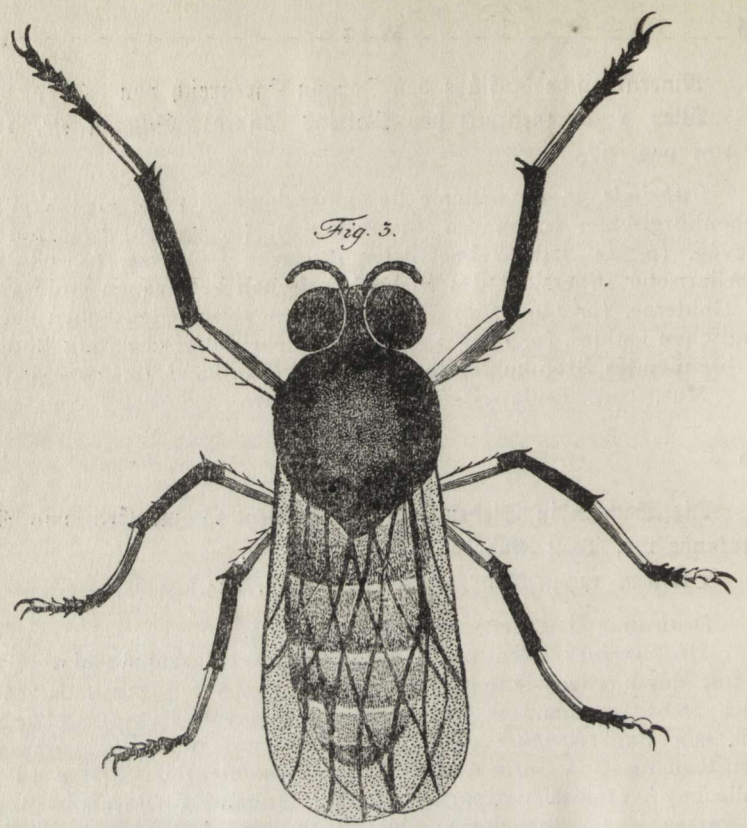

F. 4.

F. 2.

Fig. 1.

F. 5.

Culex Columbaczensis.

între Sasca şi Moldova pe drum, a picat într'un nor de muşte, de cari a fost scăpat de un cărbunar bătrân român (dessen Gesichtszüge noch ganz das Gepräge seiner *Römischen* Abkunft an sich trug) făcând un fum mare prin care a mântuit şi calul de moartea sigură, foarte deasă în acele locuri.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

808 **Iaşi** **1795**

De obşte geografie pe limbă moldovenească Scoasă depe Geografie luĭ BUFIER etc.

În Iaşĭ, în Sfinta Mitropolie, Lét 1795 avgust 22. S-au tipărit de Ierodiakon Gerasim şi de Pavel Petrov tipografĭ. In 4⁰ foi 6 şi pag. 230.

Prefaţa de Smeritulŭ între Arhiereĭ, Amfilohie Hotiniulŭ.

Din cuprins: Despre Moldova şi oraşul Iaşului, din capitolul al III-lea a Geografiei lui Francisc SCHMIDEG „alcătuită în Târnovii din Ungarie, la anul 1704." (p. 228—230) Această carte este însă necunoscută în bibliografia ungară, împreună cu autorul ei.

Academia Română, Bucureşti.

Siebenbürgische Quartalschrift vol. V 1799 p. 386—388.—*Engel* p. 44—45. — *Bibl. Veche Rom.* No. 594.

809 **(Cluj)** **1795**

Opinio Deputationis regnicolaris systematicae in cameralibus et Commercialibus ordinatae circa promotionem agriculturae, manufacturarum, commerciique Transylvanici deprompta. S. l. 1795. In 2.⁰

Anexat: Consignatio Specifica Omnium Plantarum, quae in magno huius Principatu sponte sua crescunt.

Este o specificaţie a plantelor din Ardeal cu numele lor în limba latină, germană, ungară şi română, făcută de protomedicul Ardealului, Mihai NEUSTÄDTER. Lucrarea are o mare însemnătate din punct de vedere istoric-linguistic, cuprinzând numele a 222 de plante, dar e interesant că la 8 din ele lipseşte numele unguresc şi la alte 39 numele românesc, pe cari învăţatul medic nu le ştia.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

Veress p. 77.

810 **Komárno** **1795**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Komáromban, 1795. Weinmüller Bálint költségével. In 8⁰ pag. 216. Cu 2 hărţi.

Petrik vol. II p. 609.

1796 Blaj 811

Alfavit sau Bucoavnă Pentru folosul şi procopsala Şcoalelor neamuluĭ Rumânesc.

Tipărit în Blaj. Cu Tiparul Seminariumuluĭ Anul Domnuluĭ 1796. In 8⁰ pag. 40. (Fragmentar.)

Cuprinde silabisirea şi rugăciunile în patru limbi: latineşte, nemţeşte, ungureşte şi româneşte, iar exerciţiile de citit sunt în româneşte, nemţeşte şi ungureşte. Titlurile acestor din urmă sunt următoarele: In nomine Patris — Atyának † és Fiu-nak † . . . Oratio Dominica — Az Ur Imádsága. (Mi a-tyánk.) Hiszek egy Istenben... Idvez légy Mária... Rövid beszélgetések: A kérdezgelő gyermek... A gazdálkodó gyermek ... Számlálni.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 598.

1796 Cluj 812

Erdély ország' ismertetésének 'zengéje. Irta próba gyanánt ÉDER Jo'zef Karoly A' Szebeni Nemzeti Iskolák' Igazgatója.

Kolosváratt 's Szebenben, 1796. Nyomtatta maga Költségén Hochmeister Márton. In 8⁰ pag. LIII şi 38.

Imprimatur Claudiopoli 27. Octobr. 1795. Ios. Martonfi m. p.

Din cuprins: Oláhok. (p. XXXIII—XL)

Cu paginaţie separată (p. 1—38) urmează: Elenchus civitates, oppida et pagos in I. M. Principatus Transilvaniae existentes, ordine alphabetico distinctaque serie juxta comitatus, districtus, et sedes exhibitas. (Dând şi numirile româneşti ale comunelor.)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1796 Wien 813

Statistisches Gemälde der östreichischen Monarchie. Ein Lesebuch für denkende Unterthanen derselben. 595.

Wien, 1796. Bei Christian Friedrich Wappler. In 8⁰ pag.

Prefaţa: Wien, im Juli 1795. Andreas DEMJAN.

Din cuprins: XV. Kapitel. Das Grossfürstenthum Siebenbürgen. (p. 488—538) Der Wallach und sein Nationalcharakter. (p. 500—502) Unirte Wallachen. (p. 527) Orientalisch-griechische. (p. 530)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1796 Bratislava 814

Magyar ország' földleirásának rövid foglalattya egygy hozzá tartozandó ujonnan rajzolt mappával egygyütt. Kibotsátotta német nyelven-is SZALLER György, földmérő és vízépítő mester

's egyszersmind a' n. magyar nyelvnek és literátúrának r. k. tanitója a' pozsonyi fő-gyimnáziomban.

Pozsonyban, 1796. Schauff János betüivel. In 8⁰ foi 3 şi pag. 249.

Din cuprins. IV. Szakasz.. A' Tiszán túl való Magyar Ország. 1 § A' Temesi (Temesvári) Banát. 2. § A' Temesvári Önálló Kerület. 3. § Krassó Vármegye. 4. § Temes Vármegye. 5. § Toronthál Vármegye. 6. § Tsanád Vármegye. 7. § Arad Vármegye. 8. § Zaránd Vármegye. 9 § Békés vármegye. 10. § Bihar Vármegye. 11. § Kraszna Vármegye. 12. § A' Kővári Kerület, vagyis Kővár' Vidéke. 13. § Közép Szolnok Vármegye. 14 § Száthmár Vármegye. 15. § Szabolts Vármegye. 16. § Ugotsa Vármegye. 17. § Maramaros Vármegye. (p. 207—249)

Anexat: Magyarország elosztva Vármegyékre, mellyeknek Neveit a' hasonló Nevü Helységek vagy Várok viselik, hol melléjek irattak.

Hartă administrativă (20×28 cm.) în aramă, necolorată.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

815 **Bratislava** **1796**

Aloysii Emmanuelis STIPSICS AA. LL. et Philosophiae Doctoris etc. Historiae statuum hereditariorum monarchiae Austriacae epitome.

Posonii, MDCCXCVI. Typis Patzkoianis. In 8⁰ pag. 118+Index.

Prefaţa: Posonii. Calendis Martii. Anno MDCCXCVI.

Din cuprins: De magno Transsilvaniae principatus. (p. 97—100) De Bukovina. (p. 101—103)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

816 **Buda** **1796**

Epitome chronologica rerum Hungaricarum, Transsilvanicarum et Illyricarum concinnata a Stephano KATONA, Metropolitanae Colocensis ecclesiae canonico. Pars I—III.

Budae, MDCCXCVI—MDCCXCVIII. Typis Regiae Universitatis. In 8⁰ pag. 556, 694 şi 691. Pars I. Periodus Arpadiana. II. Periodus mixta. III. Periodus Austriaca.

O prescurtare a operei mari a distinsului autor, dând însă multe părţi de cronici, până şi articolele diferitelor diete (în extras) cu dese amănunte despre Români.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

817 **Halle** **1796**

Geschichte der Ukraine und der ukrainischen Cosaken, wie auch der Kônigreiche Halitsch und Wladimir. Verfasset von Johann Christian von ENGEL.

Halle, 1796. Bey Johann Jacob Gebauer. In 4° foi 5 şi pag. 690 + Register.

Prefaţa: Wien den 26. Maerz 1796.

Din cuprins, după Indice: *Chmielnicki* Timotheus Vermählung zu Jassy, 1652. (p. 185) *Doroshenko*, Chmielnickis General, rückt in die Moldau, 1650. (p. 170) *Jassy* von Jan Sobieski besetzt, am 16. August 1686. (p. 283) *Iwonia* Hospodar der Moldau, Vasall der Pohlen, ladet die Cosaken zur Hülfe ein, 1572. (p. 70—71) *Lupul* Hospodar der Moldau wird zur Verheirathung seiner Tochter gezwungen, 1652. (p. 170 şi 185) Verräth den Bogdan Chmielnicki, 1652. (p. 171 şi 183) *Mohila* Peter Archimandrit des Peczerischen Klosters, hernach Erzbischof. Stiftet zu Kiew eine Akademie, nach 1632. (p. 135) Ein andrer, Hetman der Cosaken, 1684. (p. 281) *Radul* Woiwode der Moldau bricht in die Moldau ein, 1652. (p. 186) *Rákóczy* Georg II ist für Radul gegen Lupul gestimmt, lässt in die Moldau marschiren, 1652. (p. 186—187) *Soroka*, von den Cosaken erobert, 1692. (p. 291) *Stephan* Woiwode der Moldau, fällt in Pohlen ein, 1496. (p. 45) *Sutschawa* wird von Radul und Stephan Petki belagert, 1653. (p. 188) *Zamoiski* Jan Kanzler, dringt in die Moldau, 1595. (p. 101)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1796 **Buda** **818**

Magyarországnak leirása. Mellyben minden hazánkbéli Vármegyék, Városok, Faluk, Puszták; uradalmak, fábrikák, huták, hámorok, savanyú, és orvosló vizek, fürdőházak, nevezetesebb hegyek, barlangok, folyó vizek, tavak, szigetek, erdők, azoknak hollételek, Földes urok, fekvések, történettyek, külömbféle termésbeli tulajdonságaik, a' betüknek rendgyek szerént feltaláltatnak. Készitette VÁLYI András királyi magyar universitásbéli profeszszor. I—III. kötet.

Budán, 1796—1799. A' királyi universitásnak betüivel. In 8° foi 9 şi pag. 702, 736, 688.

Prefaţa: Pesten Szent György havának 16-dik napján 1796.

Un compendiu foarte important pentru cunoaşterea toponimiei române din Ungaria şi Ardeal, dând şi numirile româneşti în ordinea alfabetică, cu **trimiteri** la numele lor oficiale.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1796 **Bratislava** **819**

Stemmatographia nobilium familiarum regni Hungariae; praemissa est series chronologica quatuor statuum et ordinum e diplomatibus eruta. Per Andream LEHOTZKY, I. Tab. Distr. Cis. Dan. et I. CC Poson. Thurotz. Comarom. etc. jur. Assessorem. Pars I—II.

Posonii, 1796 et 1798. Typis Simonis Petri Weber. In 4° pag. 256, 100 şi 470.

Din cuprins: Pars I. Additamenta. IV. Genealogia Corviniano Hunyadiana. (p. 71—80) Pars II. Dragffi a Dragomero Olaho, ejusque filio Balk de Szaszberegh, Comite Marmaros et Szathmár 1381. condescendit. (p. 103—104) Hunyadi. (p. 187—192) Mailad Stephanus de Szúnyogszegh (1512) ex Matthia Bojaro Valacho natus. (p. 233) Oláh Nicolaus Archi-Episcopus Strigoniensis ex sorore Joannis Hunyadi condescendit. (p. 260) Valachi, Blachi, seu a Slav. *Ulchu*, id est Vagabundi, seu a Volga fluv. dicti, a wallen, vagari, inde Vallones germanis, alii a Duce Romanorum *Flacco*, qui Getis superatis, Colonias huc ex Thracia (inde Romani Valachi dicti) deductas putant. (p. 422—424)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

820 **Pest** **1796**

Rövid magyar Geographia.

Pesten, 1796. Nyomt. Trattner Mátyás' betűivel. In 8° foi 4 şi pag. 368.

Din cuprins: Oláh ország. (p. 191—192) Moldva ország. (p. 192—193) Bessarabia. (p. 197)

Autorul nenumit e Váradi BARANYI László profesor în Debrecen.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

821 **Pest** **1796**

Rövid magyar Geographia.

Pesten, 1796. Nyomt. Trattner Mátyás betűivel. In 8° foi 8 şi pag. 410 + Errata.

Ediţie de titlu a cărţii anterioare (de sub No. 820) făcută astfel că menţinându-se primele 366 pagini i s'au adaus cele dela 367 incolo, cu un indice (p. 369—410) autorul numindu-se (p. 368) astfel: Irtam Nemes, Szabad Királyi Debreczen Városában 1795-dik Esztendőben Váradi BARANYI László.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

822 **Košice** **1796**

Némelly fel-jegyzésre méltó történetek, mellyeket olvasás közbe egykor máskor öszve szedegetett, és nemzete' kedvéért *a' Magyar nyelven Világ eleibe ki-botsátott* HATVANY Pál, Tekintetes Nemes Bihar- és Szabólts Vármegyéknek Hites Tábla Bírája.

Kassán, 1796. Ellinger János privil. Könyv-nyomtatónál. In 8° pag. 290 + Sumar.

Prefața: Irtam Nemes Szabad Királyi Debretzen Várossába 1796-dik Esztendőbe Bóldog-Aszszony Havának 10-dik napján.

Din cuprins: Drakula Havas-Alföldi Vajdáról. (p. 262) Hollós Hunyadi János Magyar Országi Gubernátor. (p. 267—276)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1796 **Wien** **823**

Egynehány hazai utazások' le-irása Tót és Horváth országoknak rövid esmértetésével egygyütt ki adatott G. T. D. által.

Bétsben, MDCCXCVI. In 8° pag. 333.

Din cuprins: Oláh szekeresek Ebesfalván. (p. 61—62) Oláhfalu. (p. 75—78) A gyémes-lunkai csángók. (p. 82—83) Háromszéki oláhok. (p. 94) Torontáli oláhok. (p. 141)

Autorul semnalat cu inițiale, este Gróf TELEKI Domokos.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1796 **Wien** **824**

Die alte und neue ungarische Welt. Eine kurze Verfassung aller merkwürdigeren Begebenheiten, Rechte, Freiheiten, und des ganzen Staatssystems der ungarischen Nazion. Von Joseph KAITAR.

Wien, 1796. Bey Thadd. Edlen v. Schmidhauer u. Komp. In 8° foi 3 și pag. 346.

Din cuprins: Ungarische Provinzen im Jahre 1453 unter andern: Moldau und Walachei. (p. 163) Die Verwalter der Provinzen Moldau und Walachei reissen sich der ottomanischen Pforte los und gehen mit ihrer ganzen Macht zum Rudolf über und greifen die Türken an. (p. 224)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1796 **(Sibiu)** **825**

A' Közép-Ajtai Szkumpia, vagy esmeretesebb néven etzetfa és annak Kordovány bőr készitésre való haszna. Le-irattatott BENKÖ Josef által.

S. l. 1796. In 8° mic pag. 19.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1796 **(Sibiu)** **826**

Die Közép Ajtaer Szkumpie gewöhnlich der Essigbaum genannt, und dessen Nutzen in Bearbeitung der Kordovan-Felle. Beschrieben von Josef BENKÖ.

S. l. 1796. In 8° mic pag. 22.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

827 **Leipzig** **1796**

Verſuch einer Staats- und Religions-Geſchichte von Siebenbürgen. Herausgegeben von einem Siebenbürger Sachſen. Erſter Theil. Politiſche Geſchichte.

Leipzig und Gera, 1796. Bey Wilhelm Heinſius. In 8° mic pag. 180.

Din cuprins: Wallachen, nach Einige Abkömmlinge der Wolochen, Bulgaren, nach Andere der Römer; Crainische Wallachen, mit den Siebenbürgischen sogar im Dialect gleich. (p. 47—52) Roemische Colonisten, die heutigen Wallachen. (p. 81)

Cărticica, de altfel fără nici o însemnătate, are şi o ediţie de titlu, tot din anul 1796 cu titlul:

Uebersicht der politischen Geschichte von Siebenbürgen. (Un exemplar la librăria Stemmer, Budapest.)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

828 **Sibiu** **1797**

Christiani SCHESAEI Saxonis Transsilvani Ruinae Pannonicae *Libri Quatuor* Statum rei publicae et religionis in Ungaria et Transsilvania temporibus Ioannis Sigismundi Zápolya complexi. Ex editione Wittemberg. Ann. M.D.LXXXI. recusi. Accesserunt nunc *notitia literaria de Schesaeo, notae deinde et excursus ad Historiam* et Ius *Publicum Transsilv. adtinentes. Cum Indice Critico duplici.* Opera Josephi Caroli Eder Scholae normalis Cibiniensis Directoris.

Cibinii, M.DCC.XC.VII. Typis sumtibusque Martini Hochmeister. (Scriptores Rerum Transsilvanarum Tomi I. Volumen I.) In 4° foi 6 şi pag. 300.

Amănuntele privitoare la Români a se vedea la descrierea primei ediţii din 1571 sub No. 81. Aici notăm numai observaţiunile eruditului editor despre „Valachi Transylvani" cu câteva aprecieri bune (p. 297—299) şi Index librorum typis editorum vel manu scriptorum, item diplomatum aliorumque monimentorum in notis, excursibus et Appendice ad Schesaeum allegatorum (p. 270—284) formând o bibliografie bogată a istoriei Ardealului.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

829 **Buda** **1797**

A B C sáu Bucavna spre folosul Scolelor niamului romanesc./ A B C oder Namenbüchlein, zum Gebrauche der Nazional-Schulen in dem Königreiche Ungarn und den damit verbundenen Staaten.

Ofen, 1797. Gedruckt mit königl. hung. Universitäts Schriften. In 8° pag. 103.

Abecedar cu litere latine, la sfârșit, un vocabular de „Cuvinte românești ungurești și nemțești" transcrise cu fonetică ungurească, dar multe din ele latinizate.

Mus. Nat. Budapest și 1 alt exemplar.

Bibl. Rom. Veche No. 606.

1797 Wien 830

Die Pest im Cronstädter Distrikte in Siebenbürgen, im Jahr 1786. Nebst einigen vorangeschickten Bemerkungen von Dr. Michael NEUSTÄDTER, Sanitätsrath und Protomedicus im Großfürstenthum Siebenbürgen.

Wien, 1797. Bey Carl Schaumburg und Comp. In 8° foi 4 și pag. 121.

Prefața: Hermannstadt im November 1792.

Autorul ne spune (în prefață) că s'a hotărît să-și tipărească cartea, deoarece Voevodul Țării-Românești a cerut dela Comandamentul general din Sibiu doi chirurgi cunoscători ai ciumii, cari și plecând, a vrut să le dea ca instrucție cărticica sa care cuprinde și descrierea curei, cu rețete și bune sfaturi.

Partea întâia a cărții ne dă descrierea ciumii cu expunerea teoriilor despre originea ei (p. 1—42) iar a doua cu titlu special, face istoricul ciumii dela 1786 din trei sate ardelene (Rosenau, Zeiden și Holbach) observate de către autor, cu felul tratamentului și o tabelă de mortalitate a molipsiților. Pe aceștia îi descrie de altfel (p. 48—84) foarte amănunțit, dând chiar numele și împrejurările în cari au trăit și s'au molipsit; fiind de observat că toți bolnavii erau Români, fără excepțiune. Acest lucru se datora de altfel în mare parte obiceiurilor țăranilor. Așa de pildă, medicul povestește că primul mort fiind un ciobănaș de 15 ani, la masa de după înmormântare oamenii stând în casa mortului, luau din coliva oferită cu aceeaș lingură, bând vin și rachiu din acelaș pahar, iar la plecare se sărutau între dânșii, așa că cei de față au murit curând, mai toți după înmormântare.

Retipărire a ediției din 1793 (de sub No. 794) cu prefață nouă.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1797 Halle 831

Geschichte des alten Pannoniens und der Bulgarey, nebst einer allgemeinen Einleitung in die Ungrische und Illyrische Geschichte. (Geschichte des Ungrischen Reichs und seiner Nebenländer. Erster Theil.) Von Johann Christian von ENGEL.

Halle, 1797. Bey Johann Jacob Gebauer. In 4° pag. XVI și 492 + Indice.

Prefața: Wien den 20. Maerz 1797.

Din cuprins: Registrum omnium proventuum Regalium .... annorum 1494—95. (p. 17—181) cu multe date despre soli români din curtea regală dela Buda, din partea lui Ştefan-Vodă (p. 39, 47, 48) a lui Vlad-Vodă (p. 48, 63, 74, 87, 115) două buţi de vin date Waydae Transalpinarum (p. 178) şi altele.[1] § 39. Die Bulgaren zum Theil Herren des jetzigen Ungerns, ihre Unterthanen oder Schutzgenossen die Slaven und Walachen: 797—894) Ursprung der heutigen Walachen in Ungern und Siebenbürgen. (p. 277—279) Geschichte der Bulgaren in Moesien. Die Bulgaren und sind keine Walachen, d. h. *Rumunji*; sie sind aber Wolachen, d. h. ehemalige Wolga-Anwohner, und die *Rumunji* haben ihren Namen, Walachen, von den Bulgaren geborgt. (p. 294—295) § 24. Bevoelkerung der Bulgarey an der Theiss mit Walachen: 813—815. (p. 328) § 42. Allgemeinwerdung des Namens Wlachen und Walachen: 1019—1186. (p. 376) § 49. Die Walachen werden zum Krieg gegen Ungern gebraucht: 1167. (p. 391) § 50. Wlachische Revolution in der Bulgarey. Asan und Peter stiften in derselben ein unabhängiges wlachisches Reich. (p. 392—395) § 67. Ableitung der Munkatscher, Unghwarer, und Moldauer Walachen aus der Bulgarey: 1284 oder Antwort auf folgende 3 Fragen: Wer waren die *Neugari* im Mittelalter? War Ladislaus der Kumaner dem Roemisch-katholischen oder Orientalisch-Griechischen Lehrbegriffe zugethan? Und wie und durch wem nahm der Moldauische Staat seinen Anfang? (p. 430—434) § 78. Gross-Wlachien unterwirft sich dem Johann Cantacuzen, welcher seinen Vetter Johann Angelus lebenslänglich zum Statthalter darüber verordnet: 1342. (p. 453—454)

După Indice: *Gross-Wlachien* ist das innere gebirgige thessalische Land p. 408—9 şi 415; Albanien4 09; bleibt bey Epirus 421; unterwerft sich dem Johann Cantacuzen 453; die *grosse Walachey* ist in Asien 294; *Walachey*, diese Benennung der Bulgarey wird bey den Byzantinern Schriftstellersprache 385; *Wlachen*, Name der Bulgaren 254; Bulgarische Bergbewohner 386, und thessalische 391; des Benjamin von Tudela Nachricht von den Wlachen in Thessalien 391; Wlachen im nördlichen Macedonien 391; Allgemeinwerdung dieses Namens 375.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

[1] Aşa de pildă: Contribuţia anuală a cetăţilor lui Ştefan-Vodă Chychew şi Kykellew era 1515 fiorini, iar a popilor români din Ardeal 283. (p. 149)

832 **Košice** **1797**

Az magyar oroszokrúl való igen rövid elmélkedés melyet irtt Dĕcsy Antal.

Kassa, Füskúti Landerer Ferentz' költségével és betüivel. In 8⁰ pag. x şi 65.

Dedicaţia: Miskolcz 10. Julii 1797.

Din cuprins: Cap. VIII § 5. A Mohátsi veszedelem után némelyek az oroszok közül az oláh, és ráczokkal egyesek voltak. I. Mátyás király adott ezeknek szabadságot. (p. 44—45) Privilegiul respectiv se cuprinde în art. 3—4 din 1481, dela care dată „Rutheni,

Rasciani et Valachi" figurează întotdeauna împreună în legile Unga Cap. XII § 7—9. Rácz és oláh püspökök Magyarországon. (p. 63—64) Autorul observă însă că cu toate că episcopul romano-catolic din Oradea, în urma privilegiului regelui Leopold din 1690 avea aceleaşi drepturi cu episcopii catolici unguri, nici el, nici episcopul Sârbilor nu erà învitat la dietele ţării, cum erà episcopul Partenie al Ruşilor din Munkács.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1797 Kalocsa 833

Historia Serviae *seu* colloquia XIII. de statu regni et religionis Serviae ab exordio ad finem, sive a saeculo VII. ad XV. *auctore* Franc. Xav. e l. b. de PEJACSEVICH *a* Verocza *abbate ss. trinitatis de Petri Varadino ss. theologiae doctore in a. ac cc. univ. Viennensi, et Graecensi eiusdemque olim cancellario, et directore caesareo regio.* Opus posthumum. *Piis sumtibus* excellentissimi, illustrissimi ac reverendissimi domini domini Mathaei Franc. Kerticza, *cathedralium ecclesiarum Bosnensis, seu Diakovariensis, et Sirmiensis, canonice unitarum episcopi, s. c. r. a. m. actualis intimi status consiliarii.*

Colocae, MDCCXCVII. Typis scholarum Piarum. In 2⁰ pag. XXVI şi 440+Index.

Din cuprins: Conspectus colloquii XII. Anno 1369. Ladislaus Valachiae princeps Vidinum Hungaris eripit. (p. 314) 12. Clara Alexandri principis Valachiae vidua catholica. Urbani V. literae ad eam. Filiam unam Bulgariae Imperatricem ad unionem reduxit. Monetur, ut et alteram Serviae reginam Ancham reducat, Ancha uxor Urosii cum Marito regnabat adhuc anno 1370. (p. 316) 13. Invitatur et Ladislaus Valachiae princeps ad unionem ab Urbano V. Quam, et amplexus videtur. (Anno 1370) Uti, et Lazko Moldaviae princeps. (p. 318) *Maximus* archiepiscopus Serviae transiit in Valachiam transalpinam, Radulo principatum tenente, et in provinciae illius Metropolitanum consecratus est . . . Instructis postea apud Valachos coenobiis duobus, cum Syrmii desiderio teneretur, multi donatus muneribus, rediit in Krusedol, ac vitam pio fine clausit anno 1516. (p. 371)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1797 Levoča 834

De commercio et industria Hungariae Gregorius BERZEVICZY 1797.

Leutschoviae, Typis Michaelis Podhoránszki de Eadem. In 8⁰ foi 4 şi pag. 225.

Pe foaia de titlu: Plinius in Laudes Trajani. (Cu 10 rânduri

despre meritele împăratului Traian privitoare la organizarea comerțului și a comunicației în Dacia.)

Din cuprins: Observările critice ale censorului cărții: Joannes Bárdosy I. Comitatus Scepusiensis Tabulae Judiciariae Assessor, Reg. Leutschov. Gymnasii Director. (27. Januari: 1798) privitoare la origina termenului de Havasalföld (Valachiae) citând și aserțiunile lui Anonymus Notarius. (p. 187—190)

E caracteristic pentru spiritul vremii că opera a fost interzisă de ocârmuire.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

835 **Sibiu** **1797**

Gramatică românească alcătuită de Radu Tempé Directorul Șcólelor Neunite etc.

Sibiĭ, 1797. În Tipografia lui Petru Bárt. In 8⁰ pag. 218 și 1 foaiă.

Prefața: Sibiĭ în 4 zile a lui Dechemvrie 1797.

Autorul zelos voind a purifica limba română de cuvintele străine împrumutate din limbile popoarelor cu cari Românii trăesc împreună, înșiră multe din ele, dar e atât de sever că nu primește nici cuvinte romanizate ca *vreme*, *pricină*, *slugă* și altele.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 612. — *Veress* p. 79.

836 **Wien** **1798**

P. Honorati Novotny a S. Caecilia, clerici regularis e Scholis Piis Sciagraphia seu Compendiaria Hungariae veteris et recentioris *notitia historico-politica* etc. Pars I—II.

Viennae, MDCCXCVIII. In 8⁰ pag. XVI și 325+404.

Prefața: Exarabam Vindobonae in Equestri Lövenburg. Nobil. Convictu. Cal. Dec. MDCCXCVI.

Din cuprins: Vol. I. Valachi. (p. 94—95) Natio *Illyricorum*, quae anni 1791. art. 27. in Nationem Hungaram adnumerari coepit, Rascias, Servios, Valachos et Armenos, Serblosque complectitur. (p. 100) Vol. II. Episcopatus Graeci ritus catholicorum: Episcopatus Munkacsiensis. (p. 65—69) Episcopatus Magnovaradiensis. (p. 69—70) Episcopatus Fogarasiensis in Transilvania. (p. 72—74) Religiosorum ordinum syllabus: Ordo S. Francisci Seraphici, strictioris observantiae in Moldavia ab anno 1345. (p. 131) Episcopus Transilvanensis DD. Gerasimus Adamovics 1796. vita functus, de hujus dioecesi non constat, numerus tamen Valachorum nationis animas 558,076 anno 1772. computabatur. (p. 176) Caesareo-Regia Banatica Montana Directio. (p. 389—392) Fodinarum designatio: In Szathmariensem comitatu. (p. 394) In Marmarosiensi comitatu. (p. 399) In Temesiensi Banatu. (p. 399—404)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1798 **Pest** **837**

A' növény-plánták' országából való erdei, és mezei gyüjtemény, vagy-is fa-és füszeres könyv, mellyben *azoknak deák, magyar német, Frantz, Tseh, és Oláh neveik, külső, belső, és köz hasznaikkal egyetemben Máthiolusból 's más több Fa-, és Füvész-Írókból a' köz-rendű Hazafiak' kedvekért szálanként egybeszedettek* VESZELSZKI Antal által.

Pesthen, 1798. Találtatik Trattner Mátyásnál, és Kiss István' Nemzeti Könyv-táros bóltjábann. In 8⁰ pag. 460 + 60 nepaginate, cu numele plantelor şi Indice.

Prefaţa: Pesthenn 1797 Szent Katalin' estvéjén.

Cuprinde descrierea a 518 plante (în ordinea alfabetică a numelor lor latineşti) dând şi numirile lor româneşti, precum le-a primit autorul — după cum aminteşte în prefaţă — dela Iosif *Benkő* eruditul preot calvin din Aita-Mijlocie.

Dintre numirile ungureşti ale plantelor găsim în carte următoarele cu numiri româneşti: Izma sălbatică (Dracocephalum seu Melissa Moldavica) Moldvai méh-fü. (p. 63) Ferfenul mic şi mare (Tagetes putula) Oláh virág. (p. 223) Fasule cu heraciu; fasule Olaye (Phaseolus vulgaris) Oláh borsó, oláh bab. (p. 346)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1798 **Buda** **838**

Scriptores rerum Hungaricarum minores hactenus inediti, synchroni, aut proxime coaevi, quos e codicibus autographis, partim etiam apographis inter se rite collatis, desumtos et collectos ... edidit Martinus Georgius KOVACHICH Senquiciensis. Tomus I—II.

Budae, MDCCXCVIII. Typis Regiae Universitatis. In 8⁰ pag. XXXII şi 350 + XXXII şi 444.

Prefaţa: Budae in Grammatophylacio Széchenyiano Instituti Diplomatico-Historici. Die 15. Decembris. Anno 1797.

Din cuprins: Tomus I. Ephemerides Nicolai OLAHI: 1552-1559. (p. 92—98) Pauli de GREGORIANCZ episcopi Iaurinensis Mnemosynon: Nicolaus Olahus Archiepiscopus Strigoniensis. (p. 99—100) Fragmentum autoris coaevi ephemerides anni 1593 consignantis (p. 209-210) cu date despre solia lui Răzvan Aga în Ardeal şi altele. Adnotationes Ioannis LISTHII episcopi Vesprimiensis in exemplari Bonfinii, quod ei Ioannes Sambucus 10. Iunii 1568 dono misit. (p. 332—338) Semnalăm dintre ele următoarele trei note foarte interesante: *De Ioannis Hunyadi parentibus manus Listhii.* Potius patre Sigismundo imperatore et matre Valacha natus. *De loco Corvino, ubi idem natus fertur.* Piatra de Corbo castellum in Transalpina, Holló Kew dictum, quod maio-

res Nicolai Olahi Archiepiscopi Strigoniensis possederunt. *De Matthiae Corvini ortu.* Haec vera est Regis Matthiae genealogia, non illa a Romanis ficte deducta, neque Matthiam produit unquam hoc fateri. (p. 336)

Tomus II. De rebus gestis Ioannis Regis Hungariae Libri II annorum 1536—1538. Auctore Antonio VERANTIO (p. 39—82) cu multe amănunte privitoare la Petru Rareș-Vodă și situația sa față de rege precum și date despre felul cum cetățile Chycho și Kykelleu au intrat în stăpânirea voevozilor români, Petru însuș stând la Ciceu. De situ Transylvaniae, Moldaviae et Transalpinae. Autore Antonio Verantio. (p. 82—114) Commentariorum de rebus Ungaricis, ac Transylvanicis Duces continens Historiam belli Sinanici, ac Rerum ab anno salutis reparatae 1592 ad annum 1595 gestarum ... autore Joanne DECIO Barovio (p. 233—378) formând prima ediție — fragmentară — a acestei interesante cărți a autorului contimporan ardelean, cu multe amănunte privitoare la istoria Românilor și următoarele capitole speciale despre ei: Liber tertius. Caput I. De Aarone ex Principatu Moldaviae dejecto. Caput II. De Petro quodam Moldaviam occupante. Caput III. De expeditione Transylvanorum in Moldaviam contra Petrum. Caput IV. Cur Turcae rursus Aaronem conati sint Principatu privari. (p. 268—275) Liber septimus. Caput IV. De defectione Moldavorum ac Transalpinorum a Turcico imperio, foedereque cum Transylvanis icto. Caput V. Quid Moldavi et Transalpini Transylvanicis adjuti copiis post defectionem egerint. (p. 376—378)

[Continuarea cronicei lui DECIUS Barovius (cu date până la 1598) a apărut numai în ediția critică din 1866. (Vezi acolo.)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

839 **Sibiu** **1798**

Was iſt von der Oeleinreibung, als einem neu entdeckten Heilmittel gegen die Peſt zu halten? und wie muß dieſes gebraucht werden? Unterſucht von Andreas WOLFF, der Arzneigelahrheit Doktor und ausübendem Arzte zu Hermannſtadt in Siebenbürgen.

Hermannſtadt, 1798. Verlegt bei Martin Hochmeiſter, K. K. Dikaſt. Buchdruckern und Buchhändl(ern.) In 8° mic foi 4 pag. 79.

Prefața: Hermannstadt den 24. Januar 1798.

Autorul spune (p. 7) că această metodă de a curarisi ciuma, a învățat-o în anul 1796 la Iași și pentru a o lăți cât mai bine, publică descrierea ei italienește, după inventatorul acelei metode (p. 9—18) și pe nemțește (p. 18—30) spre folosul obștesc.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

840 **Sibiu** **1798**

Die Peſt im Burzenlande 1786. Nebſt einigen vorangeſchickten allgemeinen Bemerkungen von Dr. Michael NEUSTAEDTER, etc.

Hermannſtadt, 1798. Bei Martin Hochmeiſter Kaiſerl. Königl. privil. dikaſterial. Buchdrucker und Buchhändler. In 8⁰ foi 8 şi pag. 121.

Ediţie de titlu a primei ediţii din 1797 (de sub No. 830) adăogându-i-se o dedicaţie către Michael Freyherr von Bruckenthal.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1798 Buda 841

Ducerea de mănă cătră cinste. / Anleitung zur Rechtſchaffenheit; etc.

În Buda, 1798. Tipărită la Creiasca Universiteţii Tipografie. / Ofen, gedruckt mit königl. Univerſitätſchriften. In 8⁰ pag. 261.

Retipărirea cărţii de cetire a primei ediţii din 1777 (dela Viena) în două limbi, pe stânga românește, iar pe dreapta nemțește.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 614. — *Veress* p. 79.

1798 Halle 842

Staatskunde und Geſchichte von Dalmatien, Croatien und Slawonien, nebſt einigen ungedruckten Denkmälern Ungriſcher Geſchichte. (Geſchichte des Ungriſchen Reiches und ſeiner Nebenländer. Zweyter Theil.) Von Johann Chriſtian von ENGEL.

Halle, 1798. Bey Johann Jacob Gebauer. In 4⁰ pag. X şi 607 + Register.

Prefaţa: Wien, den 26. März 1798.

Din cuprins, după Indice: Die kleine Wallachey und ihre Grenze. (p. 256) Wlachen (oder Uskoken) und ihre Tracht. (p. 179 şi 470.) Morlaken sind keine Walachen; citat din Prof. Hacquet: Oryctographia Carniolica, oder Physikalische Erdbeschreibung des Herzogthums Krain, Istrien und zum Theil der benachbarten Länder vol. IV (Leipzig, 1789) unde autorul francez îşi rectifică ipoteza din anul 1784 cum că Morlachii ar fi Români.[1]

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

[1] Dat cu cuvintele proprii din prefaţa cărţii pomenite: Da ich seit einigen Jahren mehr Gelegenheit hatte, von den Morlacken Kenntnisse einzuholen, so habe ich mehr als klar eingesehen, dass sie nie eine Verwandschaft mit den Walachen, *Rumuni*, haben, indem sie nie anders als Slawisch und zwar Serbisch geredet haben, und sich auch selbst Premurzi oder Seebewohner nennen. (p. 178)

1798 Pest 843

Statiſtik des Königreichs Ungern. Ein Verſuch von Martin SCHWARTNER, Profeſſor der Diplomatik, und erſtem Bibliotheks-Cuſtos auf der Kön. ungriſchen Univerſität zu Peſt.

Peſt, 1798. Gedruckt bey Matthias Trattner. In 8° foi 3 pag. XVI şi 606.

Prefaţa: Geschrieben in der Universitaets-Bibliothek zu Pest den 7. Maerz 1796. Nachschrift: Geschrieben zu Pest den 3. April 1798.
Dedicaţia: Pest den 10. April 1798.
Din cuprins: § 27. Walachen. (p. 98—101) Griechisch-katholischer Klerus. (p. 122—123) Griechisch-nichtunirter Klerus. (p. 126—127) Schulen. Walachen. (p. 539)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

844 **Buda** **1798**

De Istro eiusque adcolis commentatio in qua authochtones Illyrii ex genere Thracio advenae item apud Illyrios a primis rerumpublicarum temporibus ad nostram usque aetatem praesertim quod originem linguam et literaturam eorumdem spectat. Deducuntur auctore Math. Petro KATANCSICH Pannonio.

Budae, MDCCXCVIII. Typis Regiae Universitatis Pestiensis. In 4° foi 4 şi pag. 325.

Prefaţa: Datum Pestini Kalendis Juniis M.DCC.XCVIII.
Din cuprins: Caput VII. *Istri adcolarum indigenarum loquendi ratio.* Valachi complures Geticas voces adoptavere. (p. 123 cu exemple) Caput VIII. *Advenarum apud Thracas loquendi ratio.* Ex Romanis orti Valachi, ut ostendit sermo et nuncupatio. (p. 225—229) Valachia parva in agro Posegano. (p. 229)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

845 **Vácz** **1798**

MÁTYÁSI Jósef' verseinek folytatása. Második darab.

Vátzon, 1798. Nyomtattatott Maramarosi Gottlieb Antal' betüivel. In 8° pag. 386.

Din cuprins: Prima poezie ungară tratând viaţa împăratului Iosif al II-lea, aminteşte (p. 12) că el era silit să osândească la moarte pe Horia şi Cloşca, cari ameninţau ordinea nobilimei. O altă poemă lungă descrie călătoria poetului prin Ardeal în 1791 cu toate satele prin cari a umblat şi toţi Românii pe cari i-a văzut. (p. 83—259)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

846 **Buda** **1798**

Verzeichniß verſchiedener Slawo-Serbiſch- und Walachiſchen Bücher, die in der k. hung. Univerſitäts-Buchdruckerey zu haben ſind.

Ofen, 1798. In 8° foi 6.

Mus. Nat. Budapest.

1798 **Buda** 847

Bucvarŭ pentru pruncii Rumuneşti. / Namenbüchlein für die Walachiſche Jugend.

Buda, 1798. (Tipărit în Tipografia Universitatei Crăieştĭ.) Ofen. Königl. Ungar. Universitäts-Buchdruckerey. In 8-vo. Preis 3 Kreuzer.

Allg. Verzeichnis der inländischen Bücher für 1798 p. 17.

1798 **Pest** 848

Magyar-országnak földképe melly az eddig készűltt mappákból lehetőképen meg jobbitva kibocsáttatott. Rajzolá VÁLYI K. András.

Pesten, 1798. Hartă în aramă. Mettzette KARACS Ferencz.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1798 **Wien** 849

Adam CHENOT's der Medicin und Philoſophie Doctors, geweſenen königl. Sanitäts Phyſicus in Siebenbürgen hinterlaſſene Schriften über die ärztlichen und politiſchen Anſtalten bey der Peſtſeuche.

Wien, 1798. Gedruckt bey Johann Thomas Edler von Trattnern. In 8° pag. 238.

Din cuprins: Die Pest bei den Walachen von Cronstadt in 1755 und im Dorfe Rosslen in 1770. (p. 133) Die Pest in der Moldau in 1770. (p. 102—103)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1798 **Cluj** 850

Martini BOLLA *e Scholis Piis* Primae Lineae Historiae Universalis, *in usum* Studiosae Iuventutis *Claudiopolitanae*. Tom. I—III.

Claudiopoli, 1798—1799. Typis et Sumptibus Martini Hochmeister, R. Typogr. priv. In 8° pag. XXIV şi 328, 312 + 339.

Imprimatur: Claudiopoli 7. Ian. 1798.

Din cuprins: Tom. I. Historia Daciae. (p. 314—321) Vol. II. Historia Hungariae, et Transilvaniae. (p. 181—195 et 299—305) Vol. III. Historia Transilvaniae. (p. 134—153 et 326—336) cu multe date române şi menţionări speciale ca: Michael Vajvoda. 1599—1601. (p. 143—144) Carolus I. Valachia occupata. 1716. (p. 334)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

851 **(Bratislava)** 1799

Freymüthige Bemerkungen eines Ungars über ſein Vaterland. Auf einer Reiſe durch einige Ungariſche Provinzen.

Teutſchland, 1799. In 8° pag. XIV+IV+248.

Prefața: Geschrieben im Juli 1798.

Din cuprins: Nichtunirte Griechen in Miskolz. (p. 121—131)

Autorul nenumit este: Jakob GLATZ, Pfarrer und Professor am Evangelischen Gymnasium in Pressburg.

Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

852 **Cluj** 1799

A' világnak közönséges historiája, Mellyben A' nevezetessebb történetek és változások az idö-rendi szerént Világ Teremtésétöl fogva a' jelen való idöig elé adattatnak. Készittetett Réti SZABÓ Márton Bálványos-Várallyai Református Pap által 1794-*dik* esztendöben.

Kolo'svárat nyomtattatott A' Ref: Kol: Betüivel 1799-dik Esztendöben. In 8° foi 5 și pag. 375 + Index.

Prefața: Irtam Vajda-Kamaráson és Bálványos-Várallyán 1798-dik eszt. 18. Decembr(is.)

Cuprinde istoria lumii (până la 1438) scrisă fără nici un sistem, cu o amestecătură de date și evenimente, cu referințe despre Români, pe paginile 131—133, 156, 157, 169, 188, 204, 246, 251, 252, 264, 280, 391 și 362—363, ultima vorbind de campania regelui Carol Robert din 1330 împotriva lui Bazarad-Vodă.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

853 **Buda** 1799

Adami CHENOT *condam S. C. R. A. M. a consiliis medicis et Transilvaniae protomedici* Historia Pestis Transilvanicae annorum CIↃ ↃCCLXX et CIↃ ↃCCLXXI. Opus posthumum iussu Regio edidit et praefatus est Franciscus Schraud S. C. R. A. M. a consiliis medicus dirigens negotiorum pestis per ditiones Austriacas medicinae professor Pestanus publ. ord. Societ. min. Ienensis sodalis.

Budae, 1799. Sumptibus typographiae reg. Universitatis Pestinensis. In 8° foi 20 și pag. 139.

Dedicația: Pestini, Kalendis Iunii MDCCIC.

Cuprinsul: Historia Pestis *In districtu Coronensi*: in territorio

Calibasonum,[1] Rosnaviae, in Novo Tohan, in Tohan Vetere. (p. 1—21) *In districtu Fogarasiensi*: in Butsum, in Magno Berivoi, in Netot, in Sarkaicza. (p. 21—41) *In sede Nagy-Sinkensi*: Rosundae. (p. 42—47) *In Háromszék*: in Xenodochio et Valle Bodzensi, in Körös, in Kovászna, in Bodola. (p. 48—101) *In Sede Csikensi*. (p. 101—108) *In Sede Marusina*. (p. 108—119) De repagulis et adjumentis adversus Pestem adhibitis. (p. 120—139)

Anexat: Tabella summarium Pestis transilvanicae annorum 1770 et 1771 specimen exhibens.

Lucrarea (cu 237 capitole) e plină cu date privitoare la Români şi ţările române, deoarece distinsul medic urmăreşte intrarea ciumii în Ardeal din Moldova şi Ţara-Românească, comunicând toate ştirile ce le-a cules dela oamenii veniţi de acolo.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

[1] Iată caracteristica călibaşilor: Vernacule appellantur *Calibasones*, ceu Casarios dicas, sive casarum habitatores. Habentur in re sanitatis haud secus; quam alieni: positis enim ad citimas fauces excubiis horsum non admittuntur, nisi probaverint sanitatem. In Valachiam pro libitu eunt, redeuntque. Commodum advenis asylum, quia securos belli praestabat, et xenodochii taedio eximebat.

1799 (Bratislava) 854

Historia literarum bonarumque artium in Hungaria. *E probatissimis Scriptoribus synoptice deducta.*

S. l. In 8⁰ pag. 128.

Dedicaţia: Dabam Posonii Idib. Junii MDCCXCIX. Georgius BELNAY.

Din cuprins: Musas restaurare fuit adnisus Nicolaus Olahus, deducta in Hungariam Societate Jesu, 1551. (p. 74.) Viri eruditi: Nicolaus Olahus, theologus. (p. 77)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1799 Kalocsa 855

Historia Serviae *seu* colloquia XIII. de statu regni, et religionis Serviae etc. *auctore* Franc. Xav. e l. b. de PEJACSEVICH etc.

Colocae, MDCCXCIX. Typis Scholarum Piarum. In 2⁰ pag. XXVI şi 440.

Ediţie de titlu a celei din 1797 de sub No. 833.

Anexat: Harta Balcanului, cuprinzând şi ţările române. (In aramă, format 28.5×42 cm.)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1799 Buda 856

Evangeliile la tóate Duminecsele si szerbetórile preszte tót anul, karele ku endemnarea prea csinsztitej şi szlevitej Doamnej

EVANGELIILE

LA TÓATE

DUMINECSELE

SI

SZÉRBÉTÓRILE

PRESZTE TÓT ANUL,

KARELE

KU

ENDEMNAREÂ PREÂ CSINSZTITEJ SI SZLÉVITÉJ

DOAMNEJ KONZILIARISICZEJ

MARGARITEJ TOMEJAN

PRE LIMBA RAĒMLENEÂSZKÉ AU TELMÉCSIT, SI

DREPT VESZELIA JEJ CSEÂ SZUFLETEÂSZKÉ

KU ORTOGRAFIE UNGUREÂSZKÉ LA

TIPARJU AU DAT

PÉRINTELE DAVID BIRO

DELA

SZFĀENTUL PETRU DIN CSINUL PIARIȘZTILOR.

LA BUDA.

Al doilêà prêà kitit ſi aſezat Tiparju. Tipérit èn Tipografia Univerſzitatej Krejeſty.

1799.

konziliarisiczej Margaritej Tomejan pre limba raemleneaszke au telmecsit, si drept veszelia jej csea szufleteaszke ku ortografie ungurêaszké la tiparju au dat Périntele David B i r o dela Szfaentul Petru din csinul Piarişztilor.

La Buda, 1799. Al doilea prea kitit şi asezat Tiparju. Tipérit én Tipografia Universzitatej Kréjesty. In 8⁰ pag. 127.

Retipărirea ediţiei întâia din 1769 sub No. 527.
Academia Română, Bucureşti.— Mus. Nat. Budapest. Todoreszku. *Bibl. Rom. Veche* No. 620. — *Siegescu* p. 120—126.

1799 **Pest** **857**

VIRÁG Benedek' *poétai* munkáji. (Magyar Minerva. Vol. III.) Pesten, 1799. Trattner Mátyás' betüjivel. In 8⁰ pag. 174.

Din cuprins: A' gyözedelmeskedő magyar sereghez török háborúkor. 1789. (p. 12—15)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1799 **Buda** **858**

Historia regum Hungariae stirpis Austriacae. A Georgio PRAY, Cat. Eccl. M. Varadiensis Canonico conscripta, et ad annum M.DCC.LXXX. perducta. (Cum spec. Privil. Sac. Caes. Reg. Apostol. Majest.)

Budae, 1799. Typis, et sumtibus Regiae Universitatis Pestanae typographiae. In 8⁰ foi 4 şi pag. 432.

Cuprinde o povestire atât de concisă a istoriei Ungariei dela 1526 încoace, cu amintiri despre legăturile cu Românii, în cât campania din 1595 a lui Sigismund Báthory în Ţara-Românească e abia atinsă, iar epoca lui Mihai-Vodă în Ardeal (1599—1601) cuprinde numai două pagini.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1799 **Buda** **859**

Vita *Comitis* Suwarow-Rymniskoy. Imp. Russ. et Caes. Regii Supremi Campi-Mareschalli. Cum imagine ad vivum expressa.

Budae, M.DCC.XCIX. Typis, et Sumptibus Regiae Univers. Pesthiensis. In 8⁰ foi 2 şi pag. 35.

Din cuprins: Pugna ad Foksan, et Martinestie. Unde titulus „Rymniskoy" a Catharina II (18. Octobris 1789) donatus. (p. 15—19) Expeditio anni 1790 poenes Ismael, Braila, Isacium. (p. 20)

Autorul anonim este Georgius Sigismundus LAKICS. Portretul oval în aramă, Falka sculpsit Budae.

Artistul sculptor este Samuel F a l k a, Sekler aus Bikfalva.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

860 **Košice** **1799**

Brevis notitia fundationis Theodori Koriathovits, olim ducis de Munkacs, pro religiosis Ruthenis, Ordinis Sancti Basilii Magni, in monte Csernek ad Munkacs, Anno MCCCLX. Factae. Exhibens seriem Episcoporum Graeco-Catholicorum Munkacsiensium, cum praecipuis eorundem aliorumque Illustrium Virorum Gestis, è variis Diplomatibus, Decretisque Regiis, ac aliis Documentis authenticis potissimum concinnatam. Pars prima. Authore R. P. Joannicio BASILOVITS, Ordinis Sancti Basilii Magni, In Vener. Monasterio de Monte Csernek ad Munkacs proto-hegumeno.

Cassoviae, 1799 et 1804. Ex Typographia Ellingeriana. In 4⁰ Tom. I—II. Partes VI.

Judicium seu sententia Domini censoris Iacobi Ferdinandi de Miller. Magno-Varadini, ad diem 4. Novembr. Anno M.DCC.XC.IX.

Din cuprins: Pars I. Inscripția slavonă din mănăstirea Munkács (cu data de 13 Mai 1661) potrivit căreia ea fiind făcută din lemn de principele Koriatovics, a fost zidită în piatră de Constantin Vodă al Țării-Românești. (p. 101)

Iată textul inscripției transcris cu litere latine:

THEODOR KORIATOVICS KNYAZEM BIL,
ZA OTPUSZCZENIA HRICHOV MONASTIR ZROBIL.
DREVJANA CZERKOV OT VIKU ZOSTAVALA,
O TERAZNEISSAHO ROKU 1661. KAMENNAJA STALA
PREZ KONSTANTINA VOJEVODU MULTVANSKAHO
Z NEDELEJU NA IMJA HOSPOZEJU JEHO,
VLADIKOJU NA TOI CZASZ JOANNIKV ZOSTAVAL
ZA MSZTICSOVA OTOMOBJA PILNO STARAL.
I TOI KAMENJ ZROBITI DAL
ROKU 1661 MAJA 13.

Pars IV. Dioecesis Munkacsiensis Ruthenam cum Valachica complectitur. (p. 4) Pro dominis Vicariis foraneis districtuum Valachicorum utpote Szigetiensis et Szathmariensis anno 1776 salarium in summa 800 flor. clementer resolutum. (p. 225) Pars VI. Schwartner carpi in sua Statistica Hungariae (Pestini, 1798) Ruthenos et Valachos de negligentia Institutionis Prolium, sed modeste reluitur redarguitio Clarissimi Schwartner. (p. 18—19)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

[1] **Autorul publicând textul și în traducere latină, e caracteristic că a tradus până și numele soției lui Constandin-Vodă — Nedelea — cu cuvântul Dominica!**

861 **Buda** **1799**

Catalogus generalis diversorum librorum in linguis diversis cum specialibus appendicibus tam librorum praescriptorum schola-

sticorum in genere, quam slavo-serbicorum, et valachicorum, Budae Regiae scientiarum universitatis Pestiensis typographiae sumptibus impressorum, et apud varios bibliopolas, aliosque intus notatos distractores venum expositorum. / Haupt-Verzeichniſs der verſchiedenen Bücher mit 2 beſonderen Anhängen der vorgeſchriebenen Schulbücher, überhaupt, und der Slavo-Serbiſchen und Walachiſchen Bücher, die auf Koſten der k. hung. Univerſitäts-Buchdruckerey zu Ofen verlegt worden... ſind.

Budae, 1799. In 8° pag. 104.

Petrik vol. I p. 398.

1799 **Bratislava** **862**

An Oeſterreichs tapfere Krieger bey Eröffnung des Feldzugs. Das Treffen bey Fokſchan.

Presburg, 1799. In 8° fol. 8.

Descrie evenimentele de război din anul 1788 cu bătălia dela Focșani și altele.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1800 **Wien** **863**

P. Maximilian HELL'S, der ehemaligen Geſellſchaft Jeſu Prieſters, und kaiſ. königl. Hofaſtronoms, Chronologiſch-genealogiſch-hiſtoriſches Handbuch zum Behuf des Gedächtniſſes. Aus dem Lateiniſchen überſetzet, verbeſſert, vermehret, und bis auf das Jahr 1795 fortgeſetzet von Anton Edlen von Geuſau, des h. r. R. Ritter, Wien. Magiſtr. Beamten.

Wien, 1800. Bey Schaumburg und Kompag. In 8° foi 3 și pag. 355

Prefața: Geschrieben in Wien am 1. Oktober 1795.

Din cuprins: Merkwürdige Feld- und Seeschlachten seit dem Jahr 1600. (p. 320—352) Cu datele cronologice ale bătăliilor din principatele române, mai cu seamă din ultimul război dintre Austria și Rusia, cu câmpurile de bătălie din țările române.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1800 **Cluj** **864**

Kis-baczoni BENKŐ Ferencz által esztendőnként ki-adott, Parnassusi időtöltés. 1795. Hatodik darab. Egy kis hazabéli utazás. Némely bányászatoknak le-irása, és a leg-ujjab mineralog. systemáinak laistroma.

Kolozsváratt, 1800. In 8° foi 2 și pag. 103.

Din cuprins: I. Rész. Az erdélyi utazás. Erdő-Szent-Györgyről Szebenig. Hátszegvidékin és a Siban. A sii égő vulkánusról. Az enyedi környékről. II. Rész. A bányász hellyekről. Az erdélyi bányász-helyekről.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

865 **Wien** **1800**

P. Honorati NOVOTNY ... Supplementum ad Sciagraphiam ... Hungariae ... Illyricum seu Dalmatiae, Croatiae, et Slavoniae descriptionem historico-politicam in compendium redactam continens.

Viennae Austriae, M.D.CCC. Typis Joannis Caroli Schuender. In 8° pag. 141.

Prefaţa: Dabam in Convictu Loevenburgico Vindob. XV. Cal. Aug. MDCCXCIX.

Din cuprins: Comitatus Posaganus. In hoc Comitatu a Valachorum natione hic olim sedente, pars regionis, *minoris Valachiae* nomen fert, quae a civitate Possega ad civitatem Pakratz, inde ad Croatiam, cujus etiam occidentalem partem complectitur, et ultra Savam ad Bosniam procurrit, et Gradiscani regiminis fines complectitur; primaria Valachiae hujus civitas *Kraleva* seu *Kralieva velika* audiebat. (p. 127—128) Propugnacula et munitiones R(egni) H(ungariae) contra Turcarum incursiones sunt: 3) In Banatu Temesvariensi Lugosch et Caransebesch ... 4) In Transilvania Valachiam et Moldaviam versus Bistriczia ... Hostium in Valachia Bukarest. 5) Bukovina ... Turcarum sunt Chozim et Jassi. Moldavia 161,000; Valachia 238.000 Piastros praeter alia tributa Portae infert, olim juris Hungarorum. (p. 141)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

866 **Görlitz** **1800**

Reiſe des Grafen von HOFMANNSEGG in einige Gegenden von Ungarn bis an die türkiſche Gränze. Ein Auszug aus einer Sammlung von Original-Briefen.

Görlitz, 1800. Bei C. G. Anton. In 4° pag. VIII şi 246.

Prefaţa: Goerlitz, im Maerz 1800. Christoph Gottlob Jahne.

Autorul cărţii este silezian, însă ea trebue luată în seamă deoarece are o traducere ungară (din 1887) şi astfel aparţine şi literaturii ungare. Contele Hofmansegg făcând în vara anului 1793 şi 1794 două călătorii în Ungaria cu scopul de a colecţiona păsări şi insecte, cartea sa cuprinde scrisorile trimise din drum surorii sale despre impresiunile primite. Intre aceste găsim câteva foarte însemnate despre viaţa Românilor din Banat, de unde autorul făcând o excursiune prin Timişoara în Ardeal, la Haţeg, Grădişte (Várhely) Demşuş şi Deva, ne dă note bune şi despre antichităţile romane de acolo.

Din cuprins: Die Wallachen. (p. 179) Die Wallachinen. (p. 210)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1800 Pest 867

Regiones Danubianae Pannoniae Dacia Moesiae cum vicino Illyrico. In usus Collegii Ref. Debrecinensis *aeri incisae per* Franciscum KARACS.

Pestini, MDCCC. Hartă istorică (de format 31×39 cm.) colorat cu mâna; cuprinzând şi ţările române.

Mus. Nat. Budapest.

1800 Sibiu 868

Ambrosii SIMIGIANI notarii comitat. Szolnok interior. Historia Rerum Ungaricar. et Transsilvanic. ab anno M.CCCC.XC. usque M.DC.VI. quatuor libris comprehensa. Nunc primum typis edita adnotationibusque illustrata. *Liber. I.* Adcuravit Iosephus Carolus Eder *Liberalium Artium ac Philosophiae Doctor, Reg. M. Britann. Societatis Scientiar. Goettinganae Corr. itemque Ienensis Historiae Nat. studiosorum sodalis.*

Cibinii, M.DCCC. Typis sumtibusque Martini Hochmeister. (Scriptores Rerum Transsilvanarum Tomi II. Volumen I.) In 4⁰ foi 8 şi pag. 294.

Prefaţa: Scribeb(am) Cibinii 24. April. 1800.

Cronica lui Ambrosiu Somogyi (Simigianus) are XX capitole, după fiecare cu note şi excurse foarte instructive precum şi cu documente scoase de Eder din arhivele săseşti, privitoare şi la Români. Interesantă e nota adaosă textului lui Somogyi: Stephanoque Maylado Duce electo *Hungaricae stirpis* (p. 124) arătând că Mailat era de obârşie română (p. 134) citând până şi pe Forgach care zice: Mayladum ex obscure genere ortum Patre Valacho. (p. 284)

Partea a doua a cronicei vezi sub anul 1840.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1800 Sibiu 869

Breviarium juris Transsilvanici cum pooemio de fontibus juris Transs. et indice locupletisssimo. Adcuravit Jos. Car. EDER.

Cibinii, MDCCC. Typis Petri Barth caes. reg. dicast. typogr. In 8⁰ foi 14 şi pag. 196 + Index.

Din cuprins: De Graeca, vel Valachorum religione ejusque statu. (p. 8—10)

După Indice: *Bistriciensium* meta versus Moldaviam p. 104; *Graeci* ritus non unitis liberam religionis exercitium adfirmatur 193; *Graeci* ritus uniti 153; *Oláhfalu* 175; *Oláhfalvenses* 30; *Princeps* confirmat episcopum Valachorum, si dignum judicat 8; *Tricesima* solvenda a jumentis in Valachia et Moldavia venditis 51; *Valachi* arma non gerunt 37; Valachi conjugum raptores 10; Valachi ecclesiastici Dominis terrestribus honorarium praestent 9; Eorum filii quomodo ha-

bendi 9; Valachi Sacerdotes exorbitantes puniendi 9—10; Valachi Hunyadienses 40; Valachi Popae non uniti haud fruuntur privilegio fori 166; Valachi quartam nationem non faciunt 153; Valachi Sacerdotes exteri 9; Valachi vagi 40; Valachica in regna irruptionem tentare vetitum 24; Valachorum festi dies 10; Decimae 47; Valachorum Episcopus (vel Vladica) et Pastores civilibus se non immisceant 8; Idem in causam adtracti fidejussorem statuant 9; Episcopus Valachorum Pastores exorbitantes puniat 9; Valachorum natio inter Status non recepta 8; Valachorum Sacerdotes criminum rei captivandi 10.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

870 **(Buda)** **(1800)**

[Cântece de dragoste: româneşti şi ungureşti.]

S. l. et a. In 8⁰ mic foi 14 nepaginate. Colile A_z — B_4 Fără foaie de titlu. (Fragmentar.) Judecat după hârtie, tipăritura trebue să fie depe la sfârşitul veacului XVIII-lea şi pentru aceasta am înşirat-o ca ultima în rândul celor descrise din acel veac.

Pe prima pagină un frontispiciu cules din două rânduri de rozete de mărgăritare (ori floarea-soarelui) despărţite la mijloc cu o linie, compusă din 7 ornamente-accidenţe. Oglinda foilor 8×14 cm.

Cuprinsul: 1. Kintyeku tseluje Kárje zátse gye-Drágosztyc.

Drágosztyele zburetoarje
Toatye Lume umbletoarje
Multz Tinérj jésty sztriketoarje
S' tot gye reul voitoarje.

2. Hórjá Fetyi Betrini.

Kitz vonyits in Lume márje
Rej 's hiklenyisz fortye tárje
Nusz lá horbe gyákotárje
Nuj gyá-lye'se nits pe Kárje.

3. Horja Nyevesztyi Tineri Fetyijá szpominyindu. 4. Feptura Unuje. 5. Je Zue gyelá Dregutzá pornyind gyakásze.[1] 6. Tseluje tsinye ij ku Drégutzá intru szát. 7. Kintyek dupe Ibovnyiká szkepáte. 8. Horja Nyevesztyi trejind reu ku Berbátu. 9. Tseluje tsinye szen Szoare pintru ávutzije nu pintru ke ji dráge. 10. Tseluje kárje sze plintse pintruszon-szurát. 11. Tserorá lye plák Fetyile si Rumuntsije.

Drágosztyele Tinerele
Nusze fák gyin muyerjelye[2]
Dá gyin buze szuptzirelye
S gyin grumázi ku merzselye.

Kituj tzárá Unguriászke
Nuj ká Fatá Rumunyászke
Táje tsinye tse grejaszke
S' báter kum tye okerjászke.

---

[1] Adică: E ziua drăguţii, pornind de acasă.

[2] Cules greşit aşa: mnyerje, jelye.

12. Z' Mutind Quártellyu. 13. Tsínye szkápe Vetsiny bun. 14. Vájetátu Fomeji adukind ámintye gye Fetyije. (Szfirsit.)

Urmează câteva poezii ungurești:

1. Egy magyar ének ugyan oláh-notára.

Sok isteneket tisztelhet
Néki Innepet szentelhet
Áldozatokat emelhet
Ki jó szomszéd Aszszont lelhet.

2. Más Ének Magyar nótára mellyben a' Legény bútsúzik, a' Leány vagy Aszszony marasztya, egy másnak felelvén keservesen. (Dialog.) 3. Magyar Ének, keserves Magyar nótára, mellyben a' ki az, sirassa magát. (Sfărșitul lipsește.)

După felul de a se exprima în limba românească, ungurismul titlului poeziei a cincea și dialectul bănățean al cântecelor, autorul acestor poezii trebue să fie — fără îndoială — vreun ofițer ungur al regimentului ilir-român din Banat, care iubindu-se cu o Româncă, i-a scris aceste poezii, tipărindu-le de sigur când își schimbă „cvuartirul" precum ne spune una din poezii, fiind mutat într'o altă garnizoană; limba lor arătând și ceva dialectal de prin Sătmar-Sălaj.

Aceste poezii (cântate totodată pe românește) s'au lățit așa de mult în cât cele românești au fost retipărite și cu cirilică.

Exemplarul unic Mus. Nat. Budapest. Todoreszku No. 5091.

(1800) (Buda) 871

Cântecul celui ce boleaște de dragoste.

S. l. et a. In 8° mic (de format 8×14 cm.) cu cirilică, fără foaie de titlu, pag. 16 numerotate cu cifre arabe.

Prima tipăritură românească din Buda cu cirilică fiind din 1780, presupunând că după câțiva ani tipografia s'a hotărît să scoată și cărți lumești, judec după literile netocite și hârtia cărții, că ea va fi depe la sfârșitul veacului al XVIII-lea.

Cuprinde retipărirea primelor șapte cântece a cărții românești-ungurești de mai sus de sub No. 870 în transcriere cirilică și anume: Cântecul celui ce boleaște de dragoste. (p. 1) Jelania featii bătrâne. (p. 3) Plângerea după fetie. (p. 6) Despărțirea a doi iubiți. (p. 8) După iubita scăpată. (p. 11) Nevasta trăind rău cu bărbatul. (p. 13) Cel ce să însoară pentru avuție. (p. 14—16)

Poeziile pline de ungurismele originalului de mai sus, au fost ici-colea îndreptate după geniul limbei române de vreun dascăl ori preot, cam în felul următor al ultimei strofe a cântecului: Cel ce să însoară pentru avuție.

Jetz uná kárje szetz pláke
Nu tye ujtá kej szeráke
Kárje pe voje szetsz fáke.
Dákály grejest Je sze táke.

Iaţĭ una ca să-ţĭ placă,
nu te uita că-ĭ săracă:
Care pre vóe să-ţĭ facă,
dacă-ĭ greși, ea să tacă.

Celelalte cântece prezintă îndreptări și mai mari, editorul dorind să dea cititorului o carte românească cât se poate mai curată și ușor de citit.

Exemplarul unic Mus. Nat. Budapest. P. o. rel. 219/i.

872 **Buda** **1801**

Historia Regum Hungariae, cum notitiis praeviis ad cognoscendum veterem regni statum pertinentibus opera, et studio Georgii PRAY, Abbatis B.M.V. de Tormova, et cath. eccl. M. Varadinen. canonici conscripta, et in tres partes divisa. Vol. I—III. Budae, Anno 1801. Typis, et sumtibus Regiae Universitatis Pestanae Typographiae. In 8° foi 8 nepaginate + CLIV şi pag. 333. (Anii 742—1300) Vol. II. pag. 646. (1301—1526) Vol. III. pag. 598. (1527—1780)

Prefaţa: Dabam Magnovaradini III. Nonas Martii. M.DCC.XCVII.

Opera aceasta istorică a celebrului autor (dedicată împăratului Francisc II) formează un compendiu foarte redus al istoriei Ungariei şi a Ardealului — scris pe regi — şi cu toate că nu are capitole speciale despre Români, vorbeşte de ei în toate locurile unde au stat în relaţiuni cu Ungurii şi regii lor. Păcat însă că nu are nici indice, nici marginale, cari ne-ar arăta conţinutul amănunţit al cărţii.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

873 **Sibiu** **1801**

Statiſtiſche Landeskunde Siebenbürgens im Grundriſſe. Ein Verſuch von Johann Mich. BALLMANN, Lehrer der Philoſophie, Geſchichte und Geographie an dem evangel. Gymnaſium zu Mediaſch. Erſtes Heft. Hermannſtadt, 1801. Im Verlage bei Martin Hochmeiſter, k. k. Dicaſterialbuchdrucker und priv. Buchhändler. In 8° p. 120.

Imprimatur: Claudiopoli 19. Octobr. 1800.

Prefaţa: Mediasch den 4. April 1801.

Din cuprins: Walachen. (p. 30—31) Die walachische Sprache. (p. 44) Die griechisch-katholische oder unirte Kirche. (p. 52—54) Die griechisch-altgläubliche oder nichtunirte Pfarreien. (p. 55) Schulen bei den unirten und nichtunirten Griechen. (p. 107)

Lucrarea nu a avut urmare.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

874 **Sibiu** **1801**

Istorie despre Argir cel frumos, şi despre Elena cea frumoasă, şi pustiită crăiasă. Adecă: O închipuire supt care să înţelege luarea ţării Ardealului prin Traian chesarul Romaniei.

Sibiĭ, 1801. In Tipografia luĭ Petru Bart. Cu slobozenia celor maĭ marĭ. In 12° pag. 2 şi 104.

Prima ediţie a poemei în versuri a lui Ioan Popovici BĂRAC, Dascăl norm. neunit în Avrig, care pomeneşte în chiar primul rând al Prefeţei sale de „Istoria lui Arghir cea în limbă ungurească scrisă"

însă uită a observa că lucrarea sa este — în cea mai mare parte a ei — o simplă traducere, aproape verbală, a frumoasei poemi, din care el va fi folosit una din cele trei ediții ale ei din Buda (în anii 1763, 1770 și 1789), de oarece ediția ei dinainte de 1711 a fost descoperită mai târziu.

Mus. Nat. Budapest și 1 alt exemplar.

Bibl. Rom. Veche No. 631. — *Veress* p. 83.

1801 **Pest** **875**

Tabula geographica Ungariae veteris. Ex Historia Anonymi Belae Regis Notarii a P. Maximiliano HELL S. I. A[nn]o 1772. Pestini, 1801. Sc[ulpsit] Prixner.

Harta celor istorisite de Notarul anonim al regelui Bela, executată cu mare îngrijire în aramă (format 44.5×53.5 cm.) arătând și teritorul Moldovei și al Țării-Românești. (Alăturată în reproducere micșorată.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1801 **Sibiu** **876**

Agri Sabesiensis et locorum confinium, Oarda, Limba, Tsugudu, Petricomii, Sebesel atque Szasztsor topographia mineralogica. Dissertatio quam pro loco inter professores Gymn. Cibin. Aug. Conf. obtinendo Die Decembris, Horis a X. ad XII. in auditorio collegii mai. publice defendet Ioannes ARZ, Gymn. Cibin. A. C. Prof. ord.

Cibinii, MDCCCI. Typis Ioann. Barthii. In 4^0 pag. 21.

Din cuprins: De argilla vulgaris. Valachi villani et alii ea utuntur, tum ad conficienda pavimenta, tum etiam ad dealbandos parietes. (p. 10) Vineae Valachicae penes Sabesium. (p. 14)

Muz. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.

1801 **Halle** **877**

Geſchichte von Serwien und Boßnien, nebſt einer Fortſetzung der Denkmähler Ungriſcher Geſchichte und der hiſtoriſchen Literatur der Ungriſchen Nebenländer. (Geſchichte des Ungriſchen Reichs und ſeiner Nebenländer. Dritter Theil.) Von Johann Chriſtian von ENGEL.

Halle, 1801. Bey Johann Jacob Gebauer. In 4^0 foi 6 și pag. 496.

Prefața: Wien, den 4. Jul. 1801.

Din cuprins: Entstehung der kleinen Walachey in Slawonien und der Mauro-Vlachen in Dalmatien um 1372. (p. 330)

Afară de aceasta, multe amintiri despre Românii din Ardeal prin documentele dintre 1552—1554, la începutul volumului.

Academia Română, București și alte exemplare.

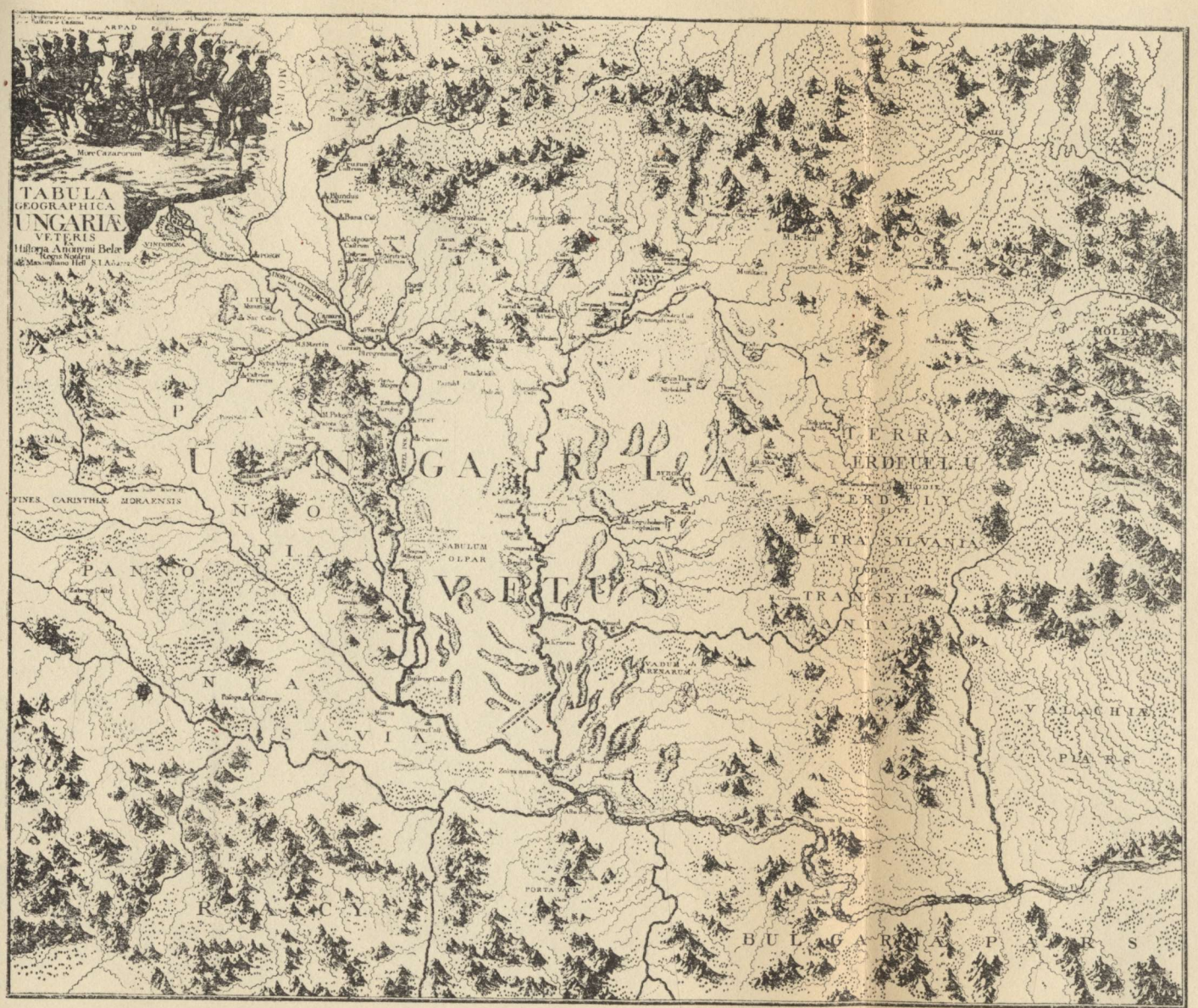
TABULA
GEOGRAPHICA
UNGARIÆ
VETERIS
Historia Anonymi Belæ
Regis Nostri
Maximiliano Hell S.I. Adaptata
ARPAD
More Cazarorum
VINDOBONA
POSON
INSULA CITCORUM
LITUM
Sac Castr
M.S.Martin
Curtan
Pirogranum
Novigrad
Pazmal
Pest
Mogor
Pakoch
Pacoch
Ebenpuch
Turobag
Sarvasar
Bolgrad
Belgrad
Sabulum
Olpar
Zabrag Castr
Pologa Castrum
Murva
Trest
Zolyzanna
Borom Castr
Porta Vach
Vadum
Arenarum
Bulgaria Pars
Valachia
Pars
Moldavia
Galiz
Munkacs
Beskid
Tarna
Ferdeuelu
Erdely
Ultra Sylvania
Hodie
Transylvania
Terra
Pannonia
Savia
Fines Carinthiæ Moraensis
Pannonia
Vetus
Ungaria
Pa
Nia
Sa
Ra
Cy
Bulgaria Pars

SZÉCHÉNYI
KÖNYV-
TÁR

878 **Buda** **1801**

Notitia Hungaricae rei numariae ab origine ad praesens tempus *auctore* Stephano SCHOENVISNER Presb. sec. *R. Univers. Pestanae bibliothecario.*

Budae, MDCCCI. Literis ac sumptibus typographiae eiusdem R. Universitatis. In 4⁰ pag. VIII şi 576. Cu XX tabele în aramă.

Din cuprins: De origine Ioannis Hunyadi, qui Regis Sigismundi filius nothus fuisse ex matre Valacha. (p. 241—242) De numo Ioannis Vajvodae Moldaviae, in quo insignia Hungarico-Corviniana. (p. 245—249. Tab. XIV No. 160.[1]) Numi Sigismundi Bathori Principis Transilvaniae, Moldaviae et Walachiae Transalpinae annorum 1595—1597. (p. 501—502) Numi Andreae Bathori Cardinalis Principis Transilvaniae, Moldaviae et Walachiae Transalpinae de anno 1599. (p. 503) Numus aureus Michaelis Valachiae Transalpinae Vaivodae et per Transilvaniam Locumtenentis de anno 1600. (p. 504—505) Numi Gabrielis Bathori Principis Transilvaniae et Valachiae Transalpinae annorum 1611—1613. (p. 513—516) Numus aureus Georgii Basta de anno 1603 cum inscriptione: Valacho profligato. Siculo devicto. Dacia recepta. (p. 561) Numi aurei et argentei Constantini Brankovan, Principis Valachiae Transalpinae de anno 1713. (p. 569—571)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

[1] E poate unicul exemplar al faimoasei monede a lui Ioan Despot-Vodă din 1563, care însă fiind găurită tocmai la numărul 6, data ei a fost fixată greşit drept 1503. Din această supoziţie s'a născut o corespondenţă întreagă între premergătorii autorului, publicată de mine în studiul: *Vechi istorici unguri şi saşi despre istoria Românilor* (1760—1787) Bucureşti, 1929 — erudiţii ajungând la nişte conjecturi fantastice; tot aşa ca şi acum Schoenvisner, fără ca vreunul să fi gândit la Despot-Vodă.

879 **Pest** **1801**

Commentatio *de* initiis, ac maioribus Jazygum *et* Cumanorum eorumque constitutionibus a Petro HORVÁTH ... Ex probatis scriptoribus, et authenticis documentis depromta. *Anno* MDCCCI.

Pestini, Typis Matthiae Trattner. In 8⁰ foi 8 şi pag. 254.

Prefaţa: Dabam Jász-Berénii, Anno 1801.

Din cuprins: Caput II. Primae Cumanorum in Asia sedes, eorum mutationes, tum incolatus in hodierna Moldavia, ac Regni Cumaniae suscitatio, demum quando illud desierit. (p. 24—49) De origine nomenclaturae Jassonum in Jassiis Moldaviae incolis. (p. 99)

De şederea Cumanilor în Moldova se vorbeşte în treacăt şi în alte părţi ale cărţii.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1801 **Győr** **880**

ΜΙΚΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ. Kis Katechismus, avagy rövidre vett igaz hitü Vallás-tétele a' napkeleti Görög Anyaszentegyháznak, öszve szerkeztetett, és ki-adattatott a' Kárloviczi Érsekségben 1774. Esztendőben, most pedig a' Györi Sz. Egyháznak Lelki Pásztora Georgievics Aron által a' Görög nyelvből Magyarra fordittatott, és a' fent nevezett Anyaszentegyház Iffiuságának hasznára közre botsáttatott.

Györben, 1801. Streibig Io'sef betüivel. In 8⁰ pag. 187. (Nu există exemplare.)

Ediția este o tipăritură asemănătoare Catechismului mic sârbesc-românesc-nemțesc (descris în *Bibl. Rom. Veche* No. 385) tradusă de asemenea din greceşte pentru folosința ortodocșilor din Győr. Intre aceia, pe vremuri, erau chiar și Români, dar biserica lor are un interes și mai mare pentru Români, întrucât în ea fusese îngropat fiul lui Mihai-Viteazul, Pătrașcu-Nicolae-Vodă, dus acolo dela Viena de văduva sa în anul 1628, zăcând în biserică până la 1653 când osemintele lui au fost strămutate în Țara-Românească.

Traducătorul catehizmului era un Sârb din Zemun, care după ce a fost călugăr Basilitan în mănăstirea Hopovo, a ajuns ca capelan în 1793 în Eger, unde învățând limba ungară a fost ales paroh al ortodocșilor din Győr, publicând această carte într'o limbă destul de bună.

Wallaszky p. 307. — *Tudományos Gyüjtemény* 1817 vol. VIII p. 80.

1801 **Pest** **881**

A' magyaroknak uradalmaik; *mind a' régi, mind a' mostani üdőkben.* Irta Dugonics András kiráji oktató. Tizen négy rézremetszett paisokkal.

Pesten és Pozsonyban, 1801. Füskuti Landerer Mihály' bötüivel és kölcségével. In 8⁰ pag. 180.

Din cuprins: Huszon-kettedik szakasz. Valáchiáról. (p. 153—157) Huszon-harmadik szakasz. Moldáviáról. (p. 157—158)

Anexat: Scutum Valachiae et Moldaviae. (p. 153) In aramă. Bibl. Univ. Budapest și alte exemplare.

1801 **Buda** **882**

Poveczuire szau Ducsere de mână etc. / Walachiſches Leſebuch mit lateiniſchen Lettern.

Buda, 1801. (Sau tipărit în Crăiasca Tipografie Orientalicească a Universitatei Peștil.) Ofen, Bey der Kön. Universitäts-Buchdruckerey. In 8-vo.

Vezi ediția I. din 1798 sub No. 841.

Allg. Verzeichnis der inländischen Bücher für 1802 p. 24.

883 **Vác** **1801**

Imádságos könyvetske etc. Második kiadás.

Vácz, 1801. Nyomt. Máramarosi Gottlieb Antal. In 8-vo.

Ediție adăogită a cărții de rugăciuni pentru ortodocșii din Ungaria a ediției din 1790 de sub No. 731.

Tudományos Gyüjtemény 1817 vol. VIII p. 79.

884 **Pest** **1802**

Mappa postalis Inclyti regni Hungariae partiumque eidem adnexarum districtus postales discernens. Revisione et Approbatione Exc. Consilii Regii L. Hungarici Authenticata. Aeri incisa Per Franciscum KARACS Pestini MDCCCII.

Hartă în aramă (format 62×114 cm.) numai până la granița Ardealului, reprezentând stațiunile postale mai însemnate.

Mus. Nat. Budapest. Hărți.

885 **Bratislava** **1802**

Collectanea Genealogico-Historica illustrium Hungariae Familiarum, quae jam interciderunt. Ex Ms. potissimum eruit, et scutis gentilitiis auxit Carolus WAGNER, condam Bibliothecae Universitatis Regiae Budensis custos. Decas I—IV.

Posonii, Pestini et Lipsiae, 1802. Typis et sumptibus Joan. Michaelis Landerer, de Fűskút. In 8° foi 4 și pag. 164, 138, 143 și 112.

Prefața: Scribebam Budae die 14. Febr. Anno a partu Virginis 1789.

Din cuprins: Decas I. Oláh. Olahiana familia ex Principibus Valachiae. (p. 122—125) Decas III. Drágfi de Belthek, ex Valachia oriundi. (p. 24—32)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

886 **Bratislava** **1802**

Fragmenta ad historiam ecclesiasticam Hungariae. Fasc. I—II.

Posonii, 1802—1803. Ex Typographeo G.A. Belnay. In 8° mic pag. VI și 138 + 80.

Din cuprins: Fasc. I § XXII. Ludovicus Magnus perductis ad sacra Catholica Judaeis, Cumanis, Patarenis, Bulgaris, Valachis, aliisque populis; abolitis judiciis ferri candentis; et aquae bullientis: piocuratisque quoad disciplinam Ecclesiasticam nonnullis reformationibus, multum de Ecclesia Hungarica meruit. (p. 119—122)

Autorul nenumit: Georgius BELNAY.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1802 Bratislava 887

Michaëlis HORVÁTH, Praepositi de Graba, et Sacrae Theologiae Doctoris, eiusdemque antea in Regia Hungariae Universitate Professoris publici ordinarii, Statistica regni Hungariae, et partium eidem adnexarum. Editio altera auctior, et emendatior.

Posonii, 1802. Typis Michaelis Landerer, de Fűskut, R. P. Typographi, et bibliopolae. In 8⁰ pag. XXIV şi 542.

Intimatum: Budae, 31. Martii 1801.

Din cuprins: *Incolae Hungariae.* Valachi. (p. 55) Czinczari e Valachia oriundi. (p. 56) Catholici Ritus Graeci. (p. 73—75) Non Unitorum Ritus Graeci. (p. 75—76) *Jura Regum Hungariae Maiestatica.* In Ecclesia Catholica Ritus Graeci et non Unitorum Graeci Ritus. (p. 285—289) *Forma regiminis ecclesiastici.* In Ecclesia Romano-Catholica, et Catholica Ritus Graeci. (p. 440—445) In Ecclesia Ritus Graeci, Non Unitorum. (p. 445—449) *Administratio rei literariae.* In Coetu Catholico Graeci Ritus. (p. 498—500) In Coetu Graeci Ritus, Non Unitorum. (p. 500—502) *Res Hungariae militaris, et eius administratio.* Legiones Banaticae Valachico-Illyricae. (p. 528)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1802 Buda 888

Danielis CORNIDES Vindiciae Anonymi Belae Regis Notarii. Editae, auctae J. Christiano Engel.

Budae, 1802. Typis et sumptibus Regiae Universitatis Pestanae typographiae. In 4⁰ foi 12 şi pag. 370 + Index.

Prefaţa: Scribebam Viennae die 5. Maii 1801.

Din cuprins: *Blaci*: ita ante Seculum XVI. appellantur Valachi. (53) A Bela IV. appellantur Olaci. (54) A Sigismundo Olachi. (55) Nomen hoc quando invaluerit? (134) Ante ingressum Hungarorum praefuerunt in Hungaria et Transsilvania. (p. 327—330)

Anexat: Harta istorică după informaţiunile Notarului Anonym a Iezuitului ungur P. Maximilian Hell din 1772. (Descrisă sub No. 875)

Pe foaia de titlu portretul lui Cornides (rotund, în diametru de 7 cm.) Falka sc. Budae.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1802 Komárom 889

BARÓTI SZABÓ Dávidnak meg-jobbított, s' bővített költeményes munkáji. Első kötet.

Komáromban, 1802. Nyomtat. Özvegy Weinmüller Klára' betűivel. In 8⁰ foi 3 şi pag. 124.

Prefața: Irám Virten, Sz. Andr(ás) Hav. 24-dik napj(án) 1801-dikben.

Din cuprins: A magyar huszárokhoz 1789-ben. (p. 5—10) Retipărirea ediției originale din 1789 de sub No. 712.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

890 **Pest** **1802**

Gyöngyössi Jánosnak magyar versei etc. Első darab etc.

Pesten, 1802. Találtatik Kilian Testvér(ek) Könyv-Árosoknál. In 8^0 foi 12 și pag. 498.

Prefața: Uj-Torda 23-dik Decemb. 1801.

Ediția adăogită a poeziilor autorului din 1790 de sub No. 729 cuprinzând și poeziile din 1785 despre Horia și Cloșca. (p. 77—83)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

891 **Levoča** **1802**

Supplementum Analectorum Terrae Scepusiensis etc. *Auctore* Joanne Bárdosy, Regii Majoris Gymnasii Leutshoviensis Directore etc.

Leutschoviae, m.dccc.ii. Typis Michaelis Podhoránszki, de ead(em.) In 4^0 foi 4 și pag. 460+Index.

Prefața: Dabam Leutschoviae 22. Januarii 1802.

Din cuprins, după Indice: *Bela IV.* residuam Valachiam et Moldaviam Teutonicis militibus anno 1247 confert. (p. 416) *Cumanorum* Episcopatus origo et progressus. (p. 416—418) *Milkoviensis*, Graeci Ritus Episcopatus 405; ad quem Siculi quoque Transsilvanici pertinebant 406; in Cumanorum Episcopatum transformatio. (p. 416) *Olahus*, occidentalis Albae Russiae Princeps circa 984. (p. 352) *Robertus* Vesprimiensis Episcopus, ad Strigoniensem Archi-Episcopatum transiens, XII millibus Cumanorum baptizatis, Milkoviensem in Cumanorum Episcopatum transformat anno 1226. (p. 416) *Valachis* vicarius Theoderico; Cumanorum Episcopo, subjectus Episcopus, constituitur (p. 418) Valachorum ecclesiastica jurisdictio attingitur 405; quibus Tatari supervenientes tribus fere seculis dominantur 22.

Volumul prețios formează o complectare a operei iezuitului Carol Wagner din 1774 de sub No. 559.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

892 **Sibiu** **1802**

De vestigiis Ruthenorum in Transylvania. Dissertatio quam pro loco inter Professores Gymn. Cibin. Aug. Conf. solemniter obtinendo Die XV. Decembris horis a X. ad XII. in auditorio

Collegii Mai. publice defendet Samuel WOLF Gymn. Cibin. A. C. Prof. extraord.

Cibinii, MDCCCII. Typis Mart. Hochmeisteri. In 8⁰ mic pag. 18 şi o faţă cu Theses.

Expune în 12 § istoria coloniei sârbeşti-ruseşti din Reissdörfel (Rusciori) Baumgarten (Bungard) şi Gross- und Klein-Schergid (Cergăul mare şi mic) în parte românizate, dând o descriere a obiceiurilor şi a limbei lor; cu multe amănunte privitoare şi la Români.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1802 **Pest** **893**

Ludewig Albrecht GEBHARDI Geſchichte des Reichs Hungarn. Theile I—III.

Peſth, 1802. Bey Joſeph Leyrer. In 8⁰ pag. 390, 400 şi 444. Cu căte o stampă.

Expunerea istoriei Ungariei, fără capitole, însă pe baza literaturii existente, cu mici amintiri despre raporturile cu ţările române.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1802 **Cluj** **894**

Kolosvári tehénhimlő. NYULAS Ferentz Orvos által. Kolosvár, 1802. Hochmeister betüivel. In 8⁰ pag. 31.

Invăţatul autor observă că pe când Lady *Montague* a făcut cunoscut Englezilor vaccinatul în anul 1722, Românii din Ardeal îl cunoşteau şi practicau intuitiv prin popii lor cu mult mai înainte. Aşa de pildă Românii din Făgăraş şi din comitatul Solnoc-Dobâca îndată ce observau pe vacile lor nişte bube, le spălau cu lapte şi apoi cu laptele astfel infiltrat îşi spălau copiii, la cari ieşau asemenea bubele, însă prin acest mijloc aceia nu mai căpătau vărsatul. (p. 7)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1802 **Wien** **895**

Magyar Átlás / Atlas Hungariae etc. Közrebocsátotta GÖRÖG. Wien, 1802. In 2⁰ regal, cu 60 hărţi de diferit format, colorate cu mâna.

Cuprinsul a se vedea la ediţia purtând anul 1811 de sub No. 1008.

Hărţile sunt sculptate între anii 1796—1811 şi anul de 1802 depe foaia de titlu, arată că atlasul era să iasă în acel an, dar adăogându-i-se mereu alte hărţi, timp de zece ani, n'a eşit decât în 1811 cu foaia de titlu deja sculptată, care ar fi fost păcat să fie aruncată.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

896 **Vác** **1802**

Evangyeliomok és epistolák, mellyeket esztendő által olvastat a' Nap-Keleti nem egyesült görög keresztény anyaszentegyház vasárnapokon és némelly jeles ünnepeken, és a' Bóldogságos Szűz Máriának és némelly szenteknek élete, Magyar Nyelven ki-botsájtotta STÉRIADY Theodor, tataji kalmár.

Vátzon, 1802. Nyomtatt. Máramarossi Gottlieb Antal' betűivel. In 4⁰ pag. 198.

Cartea cuprinzând evangeliile şi epistolele, era folosită şi de românii ortodocşi în oraşele Ungariei, unde nu existau biserici româneşti.

Mus. Nat. Budapest.

897 **Vác** **1802**

A' Bóldogságos Szűz Máriának és némelly szenteknek ünnepein olvasni szokott epistolákot, és evangéliomokot. Nem külömben a' bóldogságos Szűz Máriának és némelly szentek' életét, Rövideden Magyar Nyelven ki-botsájtotta STÉRIADY Theodor.

Vátzon, 1802. Eszt. Nyomtatt. Máramarossi Gottlieb Antal' betűivel. In 4⁰ pag. 120 + 1 foaie.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

898 **Sibiu** **1803**

Martini FELMER Primae lineae historiae Transsilv. antiqui, medii et recentioris aevi. / Accesserunt Observationes criticae et pragmaticae cum X excursionibus opera Iosephi Caroli Eder.

S. l. et a. Venum prostat Cibinii et Claudiopoli in bibliopoliis Martini Hochmeister. In 8⁰ pag. 4 foi nepag. şi 289.

Prefaţa: Scribebam Cibinii die 20. Iulii A. 1779. I. F. de R. Senator Cibiniensis.

Simplă ediţie de titlu a ediţiei întâi din 1780 de sub No. 608.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

899 **Sibiu** **1803**

Iosephi Caroli EDER Observationes criticae et pragmaticae ad historiam Transsilvaniae sub Regibus Arpadianae et mixtae propaginis. Additis X excursionibus ceu prolegomenis historiae sub principibus Transsilvanis.

Cibinii, M.DCCC.III. Sumtibus Martini Hochmeister. In 8⁰ pag. XVI şi 280.

[*Prefaţa*: Scribeb[am] Cibinii die XX. Ianuarii M.DCCC.III.

Din cuprins: Valachi. Origo populi, origo nominis. (p. 6—8) Migrationes Valachorum. (p. 52—56) Sigismundus Ioannem Corvinum, filium naturalem e Valacha Transsilvana genitum Hunyadicis praediis donavit. (p. 62—64) Seditio rusticorum Hungarorum et Valachorum: 1437. (p. 71—75) De moribus Valachorum. (p. 97—98) Dracula Valachiae Vayvoda captus. (p. 146—147) Stephanus Moldaviae vayvoda. (p. 156—158) Michne Cibinii interfectus. (p. 178—179) Solimanus Valachiam et Moldaviam sibi tributarium fecit. (p. 185—8) De plebe Valachorum. (p. 267—269)

Lucrarea autorului formează de fapt o întregire a cărții lui Martin Felmer de mai sus (sub No. 898) cu care de obicei e și legată împreună, dându-ne în ea prețioase amănunte din autori nefolosiți de Felmer, dar și din acte și documente contemporane, pe cari învățatul „Abbé" dela Sibiu le-a aflat și le-a cercetat prin arhivele săsești, în cari a lucrat.

Academia Română, București și alte exemplare.

1803 **Pest** **900**

Magyar ország históriája. GEBHARDI Lajos Albert munkáiból magyarázta Hegyi Iósef. Megigazitotta, és 1803-ig folytatta Kultsár István. Vol. I—III.

Pesten, 1803. Trattner Mátyás betüivel. In 8⁰ pag. XVI şi 440, 544, 472.

Prefața: Pesten 1. Mart. 1803.

Din cuprins: Vol. I. Moldva, és Bolgár ország eredete. (p. 407—410) Vol. II. A. Paczinaczitták Erdély, és Moldva Országban megtelepednek. (p. 33—36) II. András. A Király hadat kezd Friderikkel, és az Oláhokkal. (p. 256—257) I. Károly. Az Oláhokkal szerentsétlenül hadakozik. (p. 340—341) I. Lajos. Hadat kezd az Oláhok, és Szászok ellen. (p. 349—350) Moldva országnak újj eredete. (p. 372—374) Lengyel ország megnyerése. Oláh had. (p. 374—380) Zsigmond. Bosnyák ország királlya, az Oláh, és Moldva országi Vajdák elállanak a királytól. (p. 408—409) A törökök Oláh országot adózóvá teszik. (p. 433—435)

Vol. III. Mátyás. A király Oláh országot elfoglalja. (p. 34—35) Moldva ország lakosinak megaláztatása. (p. 59—61) Mátyás. Moldva, és Oláh ország a Magyarok hatalma alá esik. (p. 88—89) II. Vladisláv. Moldva a Lengyeleknek engedtetik. (p. 135—137) Moldvai történetek. Török háború. (p. 138—142) I. Ferdinánd. A Török Szultán Moldva országot kirabolja. (p. 229—230) Rudolf. A Törökök elvesztik Győrt, és Oláh országot. Mihály vajda elállván mellőlök. (p. 338—339)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

901 **Sibiu** **1803**

Vindiciae *constitutionum* et privilegiorum nationis in Transilvania Saxonicae libertatumque et praerogativarum in iisdem fundatarum nonnullis publici iuris Doctorum principiis oppositae, auctore Ioanne BERGLEITER.

Cibinii, M.DCCC.III. *Typis* Martini Hochmeister. In 8^0 mic pag. 84.

Din cuprins: Uladislaus (Rex) pagos, quos a Vallachis incoli Saxones in terris suis patiebantur, *possessiones Saxonum* vocat, eosque ab omni onere bonorum fiscalium liberos esse vult.

Mathias Rex idem urget in alio diplomate, item in alio perhibetur *Vallachos in Saxonum terris degentes* 50-simam *debere Saxonibus, quemadmodum alii Vallachi Dominis suis terrestribus.*[1] (p. 63—64)

Bibl. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

[1] Citate amândouă — dar fără dată — după documentele originale ale Arhivei Natiunii Săseşti din Sibiu.

902 **Timişoara** **1803**

Historia astheniae scorbuticae in multis gremialibus locis inclyti comitatus Aradiensis Anno 1803 graviter saevientis jussu ejusdem inclyti comitatus conscripta et congesta per Ludovicum HAIDENREICH physicum Aradiensem.

Temesvarini, 1803. Typis Jacobi Josephi Jonas. In 8^0 mic pag. 76.

Lucrarea cuprinde observările autorului făcute între Românii din comitatul Arad, dela 1798 încoace, spunând că boala scorbutului o au ţăranii români mai cu seamă din pricina locuinţelor lor umede, a mâncărilor proaste şi a multelor posturi, cari slăbesc corpul, înclinat şi altfel la lenevie, precum şi din cauza frigului şi a apelor de băut necurate. Descriind alimentele ţăranilor, autorul-medic zice că mâncarea Românilor de căpetenie este mălaiul şi mămăliga precum şi peşti, legume şi nişte zeamă acră. Descrie apoi diferitele posturi, iar despre vindecarea bolilor zice că ea se face de babe cu fel de fel de buruieni şi vrăjitorii.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

903 **Pest** **1803**

Ludwig Albrecht GEBHARDI Geſchichte des Großfürſtenthums Siebenbürgen und der Königreiche Gallizien, Lodomerien und Rothreuſſen.

Peſth, 1803. Im Verlag bey Joſeph Leyrer. In 8^0 pag. 318.

Cuprinde numai istoria Ardealului (până la moartea Mariei Tereza în 1780) cu mici amintiri despre Români, folosind şi literatura ungară.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1803 **Wien** **904**

Beyträge zur Topographie des Königreichs Ungern. Herausgegeben von Samuel BREDETZKY. Vol. I—III.

Wien, 1803—1804.

Din cuprins: Vol. II. Graf Hofmannsegg über Wallachen und Wallachinenn bey Mehadia, im Jahre 1800. (p. 11—15) Ein Walachischer Schaf-Hirt. Stampă în aramă (format 8×13 cm.) Ponheimer sc. (anexată paginei 112) Vol. III. Siebenbürgischer Wallache im höchsten Schmucke. Stampă de acelaș format. Ponheimer sc. (anexată pag. 14) In unele exemplare în loc de stampă se află o acvarelă făcută cu mâna (de acelaș format) fără nici o subscriere, însă din textul cărții (p. 15) aflăm că reprezintă un „Siebenbürgischer wallachischer Bräutigam im höchsten Schmucke" și afară de aceasta mai e și o a doua acvarelă, reprezintând: Eine Siebenbürgische Wallachin mit ihrem Spinnrocke. (Reproduse alăturat.)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1803 **Wien** **905**

Andreas STÜTZ **k. k. Raths, Direktors des k. k. Physikalischen und Naturalien-Kabinets in Wien etc. Physikalisch-Mineralogische Beschreibung des Gold- und Silber-Bergwerkes zu Szekerembe bey Nagyag in Siebenbürgen, nebst einer Zugabe über einige problematische Mineralien Siebenbürgens. Mit Kupfern.**

Wien, 1803. **Bey Chr. Friedrich Wappler und Beck.** In 8° pag. 162.

Autorul petrecând vara anului 1795 în Săcărâmb, însărcinat de guvern cu studiul minelor de aur de acolo, publică observările sale, pentru a întregi cele descrise de eruditul minier Ignatz *Born* în cartea sa din 1774 (de sub No. 556) dând și amănunte noui despre împrejurările descoperirii acelor mine, prin păstorul Iuon *Armingian* în anul 1747. Stabilește totodată, că consilierul Born examinând minele astfel descoperite în comitatul Hunedoarii, a stabilit că ele au fost lucrate încă din timpul Romanilor.

Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1803 **Bratislava** **906**

Chronologo-provinciale ordinis f. f. minorum S. Francisci Conventualium Provinciae Hungariae, et Transsilvaniae, nunc S. Elisabeth Reginae nuncupatae; Praemissa compendiosa vita Seraphici Patris in gratiam junioris nostri Cleri editum ac Pro grati animi perenni testimonio Fratribus suis A F. M. Michaele KNÁISZ de Miskoltz, Ejusdem Ordinis, et Provinciae Consultore.

Posonii, MDCCCIII. Typis Georgii Aloysii Belnay. In 4° pag. 416.

Siebenbürgische Wallachin.

Siebenbürgischer Bräutigam.

Din cuprins: Series Admodum Reverendorum Fratrum, et Patrum Ministrorum Provincialium, Commissariorum Generalium, et Visitatorum in Provincia Regulari Transylvaniae Ordinis Minorum S. Patris Francisci Conventualium saeculo XVII. fundata, et erecta vigore constitutionis Urbani VIII. incipientis Militantis Ecclesiae datae in Arce Gandulphi Albanensis Dioecesis. Die 15. Maii 1627. in Cap. 8. Reg. Tit. 9. N. I. (p. 286—288) Conventus, et loca religiosa Provinciae condam Magni Principatus Transylvaniae Minoritarum. I.Claudiopolitanus, alias Kolosvár. II. Fori Siculorum. II. Fel-falu. IV. De Themis. V. De Hunyad. VI. De Megyes. VII. De Albina, nunc Alba-Carolina. VIII. De Brassovia, latine Corona. IX. Moldaviae. X. Tergovistiae in Transalpinis. (p. 289)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1804 **Bratislava** **907**

Historia regni Hungariae e probatissimis scriptoribus synoptice deducta.

Posonii, 1804. Typis Georgii Aloysii Belnay. In 8⁰ pag. IV şi 426.

Prefaţa: Posonii MDCCCIII. VII Kal. Dec.

Autorul acestui compendiu istoric (până la anul 1526) este însuş tipograful: Georgius Aloysius BELNAY, care se ocupa şi cu literatură

Cuprinsul cărţii privitor la Români a se vedea la descrierea ediţiei a III-a adăogite, din 1813 sub No. 1027.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1804 **Cluj** **908**

Gróff BETHLEN Miklós' ifiukori életének, úgy Erdélyország' akkori történeteinek, tulajdon magától Frantzia Nyelven való le-irása. Magyarra fordittatott, és ki-adatott a' Magyar Nemzeti Játtzó Szín' hasznára.

Kolo'sváratt, 1804. Nyomtattatott a' Réf. Kolégyom Be-[tüivel.] In 8⁰ foi 2 şi pag. 320.

Imprimatur: Claudiopoli, 5. Aprilis 1804. Mártonfi.

Povestire liberă pe baza ediţiei franceze din anul 1736 de sub No. 358. Descrierea vieţii păstorilor români din Ardeal pe p. 257—264.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1804 **Halle** **909**

Geſchichte der Moldau und Walachey. Nebſt der hiſtoriſchen und ſtatiſtiſchen Literatur beyder Länder. (Geſchichte des Ungariſchen Reichs

und seiner Nebenländer. Vierten Theils I—II. Abtheilung.) Von Johann Christian von ENGEL.

Halle, 1804. Bey Johann Jacob Gebauer. In 4° pag. VIII şi 382 + 362.

Prefaţa: Wien den 6. April 1804.

Imprimatur: Vol. I. Josephus Beresevich m. p. Revisor Lib. ad Ex. C. R. Loc. Hung. Budae 31. Dec. 1803. (p. 382) Vol. II. Josephus Beresevich m. p. Revisor Lib. ad Ex. C. R. Loc. Hung. Budae 2. Mart. 1804. (p. 306)

Cuprinsul: Vol. I. Alphabetisch-kritisch-bibliographische Uebersicht ueber Statistik oder Geschichte des Ungarischen Reichs. (p. 1) Literatur der Walachischen und Moldauischen Geschichte und Staatskunde. (p. 25) Statistisches Gemaehlde der Moldau und Walachey, besonders in Ruecksicht auf ihr Handels-Verhaeltniss mit den k. k. Laendern. (p. 121) Aeltere Geschichte der Walachey. Erste Periode. Aeltere Geschichte des Landes, bis zu der historisch-gewissen Entstehung eines eigenen Hospodars oder Fuersten in der Walachey, des Radul Negrowod. Bis ohngefaehr 1290. (p. 138) Zweyte Periode. Geschichte der Walachey unter eigenen, aber meist dem Ungrischen Reiche unterworfenen Fuersten bis zu ihrer Unterjochung durch die Tuerken. Von 1290 bis zur Schlacht bey Mohâts 1526, welche die tuerkische Herrschaft ueber die Walachey eigentlich befestigte. (p. 148) Neuere Geschichte der Walachey. Dritte Periode. Die Walachey unter der Tuerkischen Bothmaessigkeit, von 1526 bis auf die neuesten Zeiten. (p. 211) Ueberblick des bearbeiteten Zeitabschnitts. (p. 381—382)

Vol. II. Neuere Geschichte der Walachey. Die Walachey unter Griechischen Fuerstenthums-Paechtern vom Jahre 1716 bis auf die neueren Zeiten 1782. (p. 1) Fragmente zur neuesten Geschichte der Moldau von 1782—1803. (p. 75) Nachtraege zur historisch- statistischen Literatur der Walachey und Moldau, gesammelt im Maerz 1804. (p. 84) Aeltere Geschichte der Moldau. Erste Epoche bis 1359. Geschichte des Landes, bis zur historisch-gewissen Entstehung eines eigenen Walachischen Woiwoden in der Moldau, d. h. bis zur Bevoelkerung der Moldau durch Walachen aus der Marmarosch unter ihrem Anfuehrer Bogdan, ums Jahr 1359. (p. 93) Zweyte Epoche bis 1526. Die Moldau, ein Walachischer Vasallenstaat, bald von Ungern, bald von Pohlen, bald von der Tuerkey abhaengig, bis zur Schlacht von Mohatsch, vom Jahre 1359 bis 1526 welche die tuerkische Oberherrschaft in der Walachey und Moldau befestiget. (p. 103) Neuere Geschichte der Moldau, von 1526 bis auf die neuern Zeiten. (1780) Erste Abtheilung. Unter Moldauischen, der Pforte zinsbaren Fuersten, meistens gebohrnen Moldauern 1526—1709. Die Dragoschiden sterben 1552 mit Stephan aus. Es draengen sich mitunter Griechen und auch Abentheurer in die Moldau. (p. 168) Zweyte Abtheilung. Die Moldau. unter Griechischen Fuerstenthums-Paechtern vom Jahre 1711 bis 1782. (p. 295) Verzeichniss aller Schriftsteller ueber die Moldau und Walachey. (p. 307) Auszug aus dem Ferman der Pforte, welcher

bald nach dem Regierungs-Antritt des jetzigen Fuersten der Moldau, Alexander Murusi, publicirt worden, datirt vom Monat Belegiu 1127—1803. (p. 317) Register der merkwuerdigsten Personen und Sachen. (p. 319—362)

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1804 **Sibiu** **910**

Verſuch einer Erdbeſchreibung des Großfürſtenthums Siebenbürgen, von Michael LEBRECHT, Pfarrer von Kleinſcheuren. Zweyte, durchaus veränderte, vermehrte und verbeſſerte Auflage. Mit einer kleinen Generalcharte von Siebenbürgen.

Hermannſtadt, 1804. In Verlag bey Martin Hochmeiſter, k. k. priv. Dicaſterial Buchdrucker. In 8° pag. 192 şi foi 3.

Prefaţa: Geschrieben in Kleinscheuren den 18-ten Junius 1804.

Imprimatur: Claudiopoli die 3. Sept. 1801. Martonfi m.p.

Autorul descrie Ardealul în genere, amintind pe Români (p. 7) şi apoi pe comitate şi comune, dând pe lângă ele şi numele lor românesti, unde astfel de nume existau, iar dacă la vreun loc avea date mai multe privitoare la Români, nu le uită a le expune; aşa de pildă la Hunedoara şi Csonokos (Trintschitsch) despre Ioan Huniadi (p. 26—27) la Blaj despre episcopia uniţilor (p. 47—48) şi altele.

Anexat: Das Grossfürstenthum Siebenbürgen. (Hartă, format 21 × 29 cm. în aramă, colorată cu mâna.)

Ediţie întregită a celei din 1789 descrisă sub No. 703.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1804 **Oradea** **911**

Ladislai NAGY de Peretsen, nobilis Hung. Magno-Varadinensis, comitatus Aradinensis iurati adsessoris, et ducalis mineralogicae Societatis Ienensis sodalis O r o d i a s.

Magno-Varadini, 1804. Typis, et Sumtibus Antonii Gottlieb Maramarosiensis. In 8° pag. XVI şi 355 + Errata.

Prefaţa: Datum Aradini, die 15-ta Augusti 1804.

Din cuprins: Coronis partis secundae Orodiadis. Elegia XXV. Nobilis Transilvani, Georgii Sinkai de Eadem, AA. LL. Philos. et SS. Theol. Doctoris Romani, in Magno Transilvaniae Principatu Scholarum Vernacularum Valachico-Catholicarum Emeriti Directoris, data ad Auctorem *Orodiadis*, Magno-Varadino ipso Festo die S. Michaelis Archangeli A. 1803. ex Episcopali Darabanthiano Tusculano. (p. 189—196)

Cu 27 note (p. 197—221) cuprinzând datele bio-bibliografice ale lui Şincai, cu scrisori către el şi altele.

Elegia retipărită de A. Papiu Ilarianu: Vieti'a operele şi ideile lui Georgiu Şincai din Sinc'a (Bucureşti, 1869) p. 106—111.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

912 **Buda** **1804**

Epistola Georgii SINKAI de Eadem ad *Spectabilem*, et Clarissimum Virum Ioannem de Lipszky, Capitaneum Caesareo-Regii Regiminis Equestris Hungarici, quondam Vécseyani, nunc Hasso-Homburgensis, Mappae Geographicae Provinciarum ad S. Coronam Regni Hungariae pertinentium Elucubratorem.

Budae, 1804. Typis Regiae Universitatis Pestanae. In 8° mic pag. VI şi 9 cu o tablă.

Dabam Budae die 20. Septembris 1804.

Cu prilejul că Lipszky a dat sub tipar harta Ungariei, îl roagă şi face atent să scrie bine pe ea locurile româneşti, de obicei scrise greşit cu litere latine pe la alţi autori. Şincai de altfel semnează ca „actualis corrector Typi Valachici penes R. Typographiam Universitatis Pestanae" şi din Prefaţă aflăm, că se ocupă încă din anul 1774 la Roma, Viena, în Ardeal şi Buda cu studii istorice privitoare la „Analele Naţiunii Valahice" pe cari crede a le tipări în termen de doi ani de zile.

Anexat: Tabella docens modum scribendi Valachice, litteris tam Cyrillianis, quam Latinis. (In rândul de jos cu corespondenţele ungureşti.)

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 673. — *Veress* p. 90.

913 **Oradea** **1804**

Magyar ország polgári historiájára való Lexicon, a' XVI. század végéig. Készitette néhai tiszteletes tudós Buda i Ferentz úr, a' Szováthi Ref. Ekklé'sia Predikatora. Kiadta BUDAI É'saiás, a' Debreczeni Ref. Collegiumbann historiát, görög nyelvet és deák ékesennszóllást tanitó Professor. Tom. I—III.

Nagy-Váradonn, MDCCCIV—MDCCCV. Máramarossi Gottlieb Antalnál.

Prefaţa: Debreczenbenn, Nov. 23. napján, 1804.

Tom. I. Gyarmati *Balassa* Ferentz banul Severinului, sol în Moldova în 1503. (p. 94—95) Lindvai *Bánfi* Miklós în Moldova în 1467. (p. 140—141) Etsedi *Bátori* István voevod al Ardealului în bătălia depe Câmpul pâinii din 1479 în care erau şi mulţi Români. (p. 162—171) *Bazarád* Sándor şi bătălia lui în 1330 cu regele Carol Robert. (p. 304—305) *Békési* Gáspár descris ca Ungur. (p. 338—355) Familia *Dragfi* venită din Ţara-Românească. (p. 566—567) *Dragfi* Berta vagy Bertalan voevod al Ardealului în Moldova 1467. (p. 568—571)

Tom. II. *Hunyadi* János cu descrierea legendei obârşiei sale ca fiu al fetei Marzinai şi a regelui Sigismund. (p. 239—275) *Hunyadi* Pál episcop de Argeş şi Milcov. (p. 275) *László* vagy *Layk* voevod al

Țării-Românești, rebel împotriva regelui Ludovic pe la 1371. (p. 538) *Majláth* István voevod al Ardealului. (p. 677—685)

Tom. III. *Ödönfi* (Edenfi) László vicevoevod al Ardealului, respinge în 1552 pe Iliaș-Vodă din Ardeal. (p. 1—2) *Oláh* István venit din Țara-Românească. (p. 3—4) *Oláh* Miklós arhiepiscop de Strigon. (p. 4—13) *Oláh* Máte iudex regius în Orăștie, mort în 4 Iunie 1536. (p. 13—14) *Peréni* Péter ban din Maciova cu regele Sigismund în Țara-Românească. (p. 66—68) *Péter* venit din Țara-Românească, abate de Zala în 1019. (p. 102—103) *Székely* Antal căpitanul lui Despot-Vodă în Moldova, 1563. (p. 295—304) *Szétsényi* Farkas Tamás voevod al Ardealului cu regele Carol în bătălia cu Basarab, 1330. (p. 328—331) *Telegdi* István în solie cu Francisc Balassa și Emeric Czobor în Moldova, 1503.(p. 397—398) *Zápolya* János Sigmond și atitudinea sa împotriva lui Despot-Vodă în 1563. (p. 570—605)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1804 **Buda** **914**

Enarratio profectionis Flaviani Patriarchae Antiocheni ad Imperatorem Theodosium majorem legationem obeuntis, quam S. Joannes Chrysostomus in sua homilia XXI. ad populum antiochenum refert. Sumtibus Basilii PROTICS R. Graeci catholici presbyteri saecularis.

Budae, 1804. Typis Regiae Universitatis Pestanae. In 8⁰ mic, pag. 20.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1804 **Sibiu** **915**

Cuvânt pescurt despre ultuirea vărsatuluĭ de vacă spre întărirea inimiĭ pentru toțĭ Părinții din Ardeal, așezat de Mihail NAIȘTETER Protomedicul în Marele Prințipat al Ardealuluĭ.

Sibiĭ, 1804. La Ioann Bart. (Necunoscut.)

Bibl. Rom. Veche No. 669. — *Popp*: Disertație p. 33. — *Veress* p. 90. — *Crăinicianu* p. 26. (Insuficient.)

1804 **Bratislava** **916**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Posonyban és Pesten, 1804. Füskúti Landerer Mihály. In 8⁰ pag. 216.

Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1804 **Buda** **917**

Hungaria in parabolis, *sive* Commentarii in adagia, et dicteria Hungarorum, per Antonium SZIRMAY de Szirma, S. C. et R. A. Maiestatis consiliarium aulicum, et poetam laureatum hi-

storico-iocose conscripti. Edidit Martinus Georg. Kovachich Senquiciensis, ad Iosephum Benedictum Kondé de Pókatelek.

Budae, 1804. Typis Regiae Universitatis Pestanae. In 8° foi 8 şi pag. 150.

Prefaţa: Budae die 25. Novembris 1804. (Mart. Georgius Kovachich Senquiciensis.)

Din cuprins: § 108. *Valachi sunt* Romanorum in Transylvania reliquiae, unde se Romanos *Rumunya* compellant. Quia vero Italus Slavis est *Wlah*, inde Hungaris *Oláh*, Latinis Valahi, Blacchi dicti sunt. Ob latrocinia gentis *Ólálkodni* insidiari apud Hungaros significat.

Caeterum Natio Valachica est robusta, et procera corporis statura, sexus autem muliebris eleganti forma. Lacinia, qua anticam, et posticam corporis partem foeminae tegunt, Hungaris vocatur *Katrincza*, puella Valachica *Fata*, cibus eorum gratissimus ex farina fagopyri cum caseo frixa dicitur *Pulyiszka*, panis fagopyraceus *Málé*. Eleganter sane *Fatas* Valachicas descripsit Poëta Hungarus:

Olly Angyali *Fáták* találkoznak hellyel,
Láttam egynehányat magam-is, a' mellyel
Ha melléd ültetnéd, vagy öledbe vennéd,
A' bús *Pulyiszkát*-is béles gyanánt ennéd.
Mert olly széppé nyőnek a' *Málé-pogátsán*,
Mint a' Magyar búza kenyéren, 's kalátsán.
Nálok külömbeket maga-is *Debreczen*,
Nem nevelhet ama nagy hirű peretzen,
Sem pedig *Kolosvár* leg jobb káposztáján,
Sem *Pesth* a' kávéján, 's tzukros pogátsáján.
Sött *Béts*-is meg unná taréjás Dámáit,
Ha láthatná Erdély rokojás *Fátáit*.
Hírét sem hallották ezek a' *Frizérnak*,
El hinnék, ha lenni mondanád Hóhérnak,
Tudakozd a' *módit*; vonítanak vállat.
Nem értvén hogy mi az, ember-é, vagy állat?
Nem ülnek a' házban, nem vágynak kalapra,
Nem legyező alól pislognak a' napra.
Nem a' kaptza-kötő tőkkel bánnak ezek,
Hanem kapát, villát, orsót forgat kezek.
Ágyok nem fosztott toll, hanem fű, vagy szalma,
Még-is ollyak, mint a' most szakasztott alma.
Gyengék, mint a' lágy sajt, piros az ortzájok,
Kedvelteti őket gömbölyű formájok,
Testek ropog, mint a' durántzai baratzk,
Erek, inok erős, mint a' földi taratzk.
De hogy ne-is vólna közöttök szép alak?
Holott az *Oláh* nép még *Római* salak.

Autorul acestei poezii (p. 68—69) care ne dă o descriere strălucită a unei romănce frumoase, credem că e însuş Szirmay, cu toate că el (din modestie) zice că o publică după un poet.

Bibl. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1804 Wien 918

Darſtellung der Oeſterreichiſchen Monarchie nach den neueſten ſtatiſtiſchen Beziehungen. Von Johann Andreas DEMIAN, K. K. Offizier der Armee. Band I—V.

Wien, 1804—1808. In der Kameſinaiſchen Buchhandlung. In 8-vo.

Autorul servind ca ofiţer în regimentele austro-ungare din Ungaria, Ardeal şi Banat, descrie cele văzute cu datele strânse la faţa locului, cu multe amănunte preţioase şi despre Români, mai cu seamă despre viaţa şi obiceiurile lor. Aceste lucruri se află în următoarele volume ale operei, având o împărţire foarte nepractică:

Vol. II. Statistische Darstellung des Grossfürstenthums Siebenbürgen. Die Wallachen. (p. 48—50) Wachthäuser auf den Kordon des Wallachisch-illyrischen Regiments. (p. 71.) Grösse: 75 Meil. (p. 285—287) I. Abtheilung. Vol. III. Landeskunde des Königreichs Ungern. 4. Die Walachen. (p. 81—82) Religions- und Kirchenwesen. Griechisch-Katholische Kirche. (p. 339—342) Griechisch nicht-unirte Kirche. (p. 342—344)

Vol. IV zweyte Abtheilung. Die Banatische Militärgrenze. Die wallachische Bewohner. Wallachische Dörfer. (p. 309—311 şi 319) Griechisch-Nichtunirte Kirche. (p. 415) Griechisch-Nichtunirte Pfarren und Seelen. (p. 417—421) Cu o populaţie de 68,789 suflete în cele 91 sate româneşti înşirate. Griechisch-Nichtunirte Kirche. (p. 211—218) Griechisch-nichtunirte Schulen. (p. 225—229) Gränzen. (p. 283—285)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1804 Wien 919

Atlas Regni Hungariae Portatilis. Neue und vollständige Darstellung des Königreichs Ungarn auf LX Tafeln. Ein geographisches Noth- und Hülfsbüchlein fürs gemeine Leben von Joh. MATTH. KORABINSZKY.

Wien, 1804. Schaumburg. In 8^0 oblong.

Prefaţa: Wien im Tempel auf der Wieden.

Cuprinde comitatele Ungariei, fără Ardeal, în hărţi mici (de formatul 10.5×17 cm.) sculptate în aramă de Edler von Berken şi Samuel Czetter, dintre cari la comitatele având şi locuitori români se dau pe marginea hărţilor numele satelor şi româneşte cu observaţia: Ortschaften welche Ungrischen und Wallachischen Namen haben. Aceste hărţi sunt: No. 54. Comitatus Bihoriensis pars meridionalis. No. 58. Comitatus Marmarus. Numiri toponimice româneşti găsim însă şi pe hărţile comitatelor bănăţene precum şi ale judeţelor Sătmar şi Bihor.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

Petrik vol. II p. 447. — *Annalen*, 1805.

920 **Pest** **1805**

Reiſen durch Ungern und einige angränzende Länder. Beſchrieben von Reichsgrafen Dominik TELEKI von Szek. Aus dem Ungriſchen überſetzt durch Ladiſlaus v. Nemeth Profeſſor am evangel. Gymnaſium zu Raab.

Peſth, 1805. Bei Konrad Adolph Hartleben. In 8° pag. 288.

Prefaţa: Raab den 30-ten Jäner 1804.

Din cuprins: Oláhfalu. (p. 94—97) Die Tsangó von Gyémes-Lunka. (p. 106)

Vezi prima ediţie originală (ungară) apărută în 1796 la Viena sub iniţialele G. T. D. sub No. 823.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

921 **Pest** **1805**

Krónika. A' mohátsi veszedelemtől a' bétsi békülésig Magyar országban, Erdélyben, Havasalföldön, és Moldovában történt dolgokról.

Pesten, 1805. Trattner Mátyás betüivel. In 8° pag. 4 foi şi 136.

Prefaţa: Költ Pesten, Mindszent napján, 1804. Kultsár István.

Cuprinde părţi alese din cronica lui Ştefan Szamosközy, Leuştac Gyulafi şi alţii, dintre anii 1526—1606 cu multe amănunte şi câteva documente privitoare la istoria Românilor din Moldova şi Ţara-Românească.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

922 **Târgu-Mureş** **1805**

ARANKA György apro munkáji. I. darab.

M. Vásárhellyen, 1805. Nyomtattatott a' Reform. Kollégyom betüivel. In 8° pag. 83.

Din cuprins: 1804. Nagy Váradon Nagy Méltóságu Darabont Ignácz Exl. a' maga költségével épitett fényes Torony mellé, egy ahoz illő nagy Pompás Szentegyháznak Fundámentomát felveti; a' régit el-hányatván.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

923 **Cluj** **1805**

Orthographia Latino Valachica.

Claudiopoli, 1805. Impress. Typis Coll. Reformatorum. In 8° pag. 10 şi 38.

După regulele şi observaţiile gramaticale urmează (cu o paginaţie nouă) o povestire — după Gesner — întoarsă „în Romanie pr'in S. Ch." cari iniţiale par a fi ale lui Samuel KÖRÖSFŐI dascăl în şcoala primară a Reformaţilor din Cluj.

Biblioteca Cipariu, Blaj şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 684. — *Veress* p. 93.

1805 Cluj 924

Erdély ország' régibb és ujabb idejü polgári történetének Kérdésekbe foglalt rövid rajzolattya, mellyet a' Kolo'svári Reformátum Kollegyiomnak a' Haza Historiáját 's törvényes Tudománnyát tanuló nemes ifiak T. *Professor* F. A. BIRO Ferentz Ur' elöl-ülése alatt, Ezen follyó 1804/5-dik Oskolai fél Esztendöben, Böjt-más Havának 6-dik napján lejéndő közönséges magok' megvisgáltatások végett, tulajdon költségeiken közre botsáttattak.

Kolo'sváratt. Nyomt. a' Réf. Kol. bet. 1805-*dik* Eszt. In 8° mic pag. 34.

Cuprinde o scurtă descriere geografică şi istorică a Ardealului, cu amănunte şi despre Români, formând cestionarul de examen al autorului din materialul tractat, fiind expuse numai întrebările.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1805 Buda 925

Elementa Linguae Daco-Romanae sive Valachicae. Emendata, facilitata, et in meliorem ordinem redacta per Georgium SINKAY de Eadem, etc.

Budae, 1805. Typis Regiae Universitatis Pestanae. In 8° pag. 110.

Din prefaţă aflăm că autorul şi-a retipărit cartea apărută în anul 1780 la Viena cu colaborarea lui Samuel Klain, Mihai Tertina şi Ladislau Nagy de Perecseny, devenită acum rară.

Academia Română, Bucureşti şi alte 2 exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 687. — *Siegescu* p. 163. — *Veress* p. 94.

1805 Sibiu 926

Beiträge zu einer ſtatiſtiſch-hiſtoriſchen Beſchreibung des Fürſtenthums Moldau, von Andreas WOLF, der Arzneigelahrheit Doctor, ausübendem Arzte zu Hermannſtadt, und der Königlichen Großbrittaniſchen Societät der Wiſſenſchaften in Göttingen correſpondirendem Mitgliede. Band I—II.

Hermannſtadt, 1805. Bei Martin Hochmeiſter, k. k. privilegirtem Dikaſterial-Buchdrucker und Buchhändler. In 8° pag. XVI şi 286 + XVI şi 226.

Prefaţa: Hermannstadt den 24-ten Junius 1805.

Pe verso titlului: O frază despre ţările române luată din Reisebeschreibung a Baronului von Tott. Imprimatur, Claudiopoli die 22. Ianuarii 1805. Mártonfi m. p. Prefaţa volumului II. Hermannstadt, den 25-ten Julius 1805.

Cuprinsul: Vol. I. Allgemeine Bemerkungen ueber die Moldau. *Erster Abschnitt.* Verschiedene Benennungen des Landes. Lage und Grenzen der Moldau. Flüsse und Bäche. Seen und Teiche. (p. 16) Gebirge. Klima. Naturproducte. (p. 1—66) *Zweiter Abschnitt.* Politische Eintheilung der Moldau. *a*) Obere, *b*) untere Moldau. Bevölkerung der Moldau. Von den Woiwoden überhaupt. Regierungsform. *a*) Die vornehmern Mitglieder des Divans. *b*) Die vorzüglichsten Hofämter. *c*) Die Polizeibeamten. *d*) Ispravnike, oder Kreisbeamte. Etwas von Gesetzen und der Justitzverwaltung. (p. 67—116) *Dritter Abschnitt.* Tribut, Einkünfte und Ausgaben der Woiwoden. Von einigen Umständen abgesetzter Woiwoden. Etwas vom Commerz, oder Handlungszustande der Moldau. *A*. Coursirende Münzsorten. *a*) Silbermünzen. *b*) Goldmünzen. Maass und Gewichte. (117—139) *Vierter Abschnitt.* Die kirchliche Verfassung. 1. Die Metropolie, oder das Erzbissthum. 2. Das Romaner Bissthum. 3. Das Huscher Bissthum. 4. Von den Klöstern und Kirchen der Moldau. 5. Von dem Religionszustande der übrigen, sich nicht zur griechischen Kirche bekennenden Einwohner dieses Landes. *a*) Von den katholischen Glaubensgenossen und ihren Kirchen. *b*) Von den protestantischen Glaubensgenossen. *c*) Von den Juden. 6. Kindererziehung. 7. Schulkinder und Lehrer. 8. Etwas vom Unterschied der walachischen Sprache, die in der Moldau und in der Walachei geredet wird. (p. 140—184) *Fuenfter Abschnitt.* Krankheiten der Moldauer. *a*) Sporadische Krankheiten. *b*) Epidemische Krankheiten. *c*) Endemische Krankheiten. *d*) Ansteckende Krankheiten. Das Medicinalwesen. (p. 185—214) *Sechster Abschnitt.* Vom Charakter der Moldauer und einigen ihrer häuslichen Gebräuche. *A*. Brautwerbung. *B*. Hochzeitsfeier. *C*. Spiele der Moldauer. *D*. Öffentliche Begräbnisse. (p. 215—239) *Siebenter Abschnitt.* Kurze Beschreibung der Haupt- und Residenz-Stadt Jassy im Fürstenthum Moldau. *a*) Die Lage der Stadt mit ihren Häusern. *b*) Klöster und Kirchen. *c*) Badehäuser. *d*) Brünnen. *e*) Spital. *f*) Luxus. *g*) Bettler. Kurze Uebersicht der jetzt lebenden vornehmern Familien in Jassy. Einige biographische Züge aus dem Leben des verstorbenen moldauischen Erzbischofs Jakob. (p. 240—286)

Vol. II. Die Woiwoden der Moldau von der letzten Hälfte des 14-ten bis gegen Ende des 18-ten Jahrhunderts. 1. Aus der walachischen in die deutsche Sprache uebersetztes Woiwoden-Verzeichniss vom Jahr 1352 bis 1795. 2. Kurze Geschichte dieser Woiwoden. 3. Aus dieser Geschichte neu herausgezogenes und berichtigtes Woiwodenverzeichniss. Alphabetisches Verzeichniss der in diesem Werke

angeführten Schriftsteller, nebst der Anzeige des Titels, der Jahrszahl, des Formats, und Druckortes ihrer allegirten Schriften; auch einiger MSten. (9 pagine nepaginate.) Sachregister.

Anexat volumului I. Portretul metropolitului Moldovei Iacob (format 88×142 mm.) sculptat în aramă (Vivum pinx. Topler. Philipp Knieschеck sc.) cu următoare inscripţie: Iacobus Moldaviae Archiepiscopus et Metropolites, natus in Transsylvania 1748, denatus 21 Martii 1803 Iassiis.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1805 Pest 927

Onomasticon Serenissimi Hereditarii Principis Regii Archi-Ducis Austriae et Regni Hungariae Palatini Josephi. Pesthini Anno MDCCCV. Inter concentus musicos Linguis Latina et Nationum Hungariam Incolentium Celebratum.

Budae, Typis Regiae Universitatis Pesthanae. In 2⁰ pag. 64.

O tipăritură ocazională cu 7 poezii în diverse limbi şi între ele un dialog între Oprea şi Bucur, româneşte (cu litere latine) de George Şincai, începând cu rândul: Iárná fráte! áu trecut. (p. 47)

Poezia românească a fost retipărită de Dr. Árpád *Bitay* în „Dacoromania" anul III (Cluj, 1924) p. 784—786.

[Mus. Nat. Budapest.

1805 Bratislava 928

Magyarok' históriája, mellyet Csétsényi SVASTICS Ignátz A' Győri Püspökségnek Mosonyi Esperestségében Sz. Miklósi Plébános íra. Vol. I—III.

Pozsonyban, 1805. Belnay György Aloysius' Betüivel, és Költségével. In 8⁰ pag. 380, 384 şi 368.

Este o naraţiune, fără pretenţiuni, a istoriei Ungariei până la anul 1804 cu multe locuri unde vorbeşte despre Români; bune date are însă din timpul războiului dela 1789 în Moldova, cu bătăliile dela Mărtineşti, Focşani (vol. III p. 270—274) şi altele.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1805 Komárno 929

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Komáromban, 1805. Ny. özv. Weinmüller Klára. In 8⁰ pag. IV şi 5—216. Cu 2 hărţi.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

930 **Pest** **1805**

Mappa generalis *regni* Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium *Magni item Principatus* Transylvaniae *geometricis partium dimensionibus, recentissimisque astronomicis observationibus superstructa,* adjectis finibus Provinciarum Bukovinae, Galliciae, Silesiae, Austriae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Dalmatiae, Bosniae, Serviae, Valachiae, et Moldaviae *Quam honoribus Serenissimi Principis Regii* Josephi Archiducis Palatini *dedicat* Joannes de LIPSZKY Legionis Caes. et Caes. Reg. Equestris Hungaricae Lib: Bar: Kinmayer Supr: Vigil: Magister.

Pesthini, Anno MDCCCV.

Din cuprins: Harta IX cuprinzând Muntenia până la Ialomița; în aramă, format 46×68 cm.

Mus. Nat. Budapest. Mappae.

931 **Bratislava** **1806**

Epistolae procerum Regni Hungariae. Complectens Epistolas ab anno MCCCCXC. ad MDXXXI. Quas Georgius PRAY Cathedralis ecclesiae Magno-Varadiensis canonicus collegit. Vol. I—III.

Posonii, MDCCCVI. Ex Typographeo G.A. Belnay. AA. Et phil. D.

Prefața: Dabam Pestini VIII. Idus Maji 1799.

Din cuprins: Vol. I. No. 38. Wladislaus Rex Hungariae în ajutorul lui Bogdan-Vodă al Moldovei. (1511) No. 126. Ioannes Rex ca să se restituie voevodului Petru Rareș castrum Kykellövar în Ardeal. (1529) Vol. II. No. 41. Petrus Gerendi despre uneltirile Voevodului Radu Paisie din Muntenia. (1540) No. 48. Thomas de Nadasd către Petrus Vayvoda Transalpinensis. (1541) No. 53. Universitas nobilium regni Transilvaniae despre știrile sosite din Suceava. (1542) No. 74. Myrche Wayvoda către Anna de Nadasd. (1548) No. 87. Frater Georgius despre conflictul dintre Leși și moldoveni. (1550) 99. Comes Andreas de Bathor despre voevozii români năvălitori în Ardeal. (1550) No. 102. Frater Georgius despre faptele voivozilor români din anul trecut în Ardeal. (1551) Vol. III. No. 1. Franciscus Kendy despre evenimentele din Valachia. (1554) No. 27. Franciscus de Batthyan despre devastările Românilor intrați în Ardeal. (1556) No. 42. Capitaneus Gaspar Magochy despre năvălirea Turcilor în țările române. (1556) No. 83. Sigismundus Báthory Transylvaniae despre proiectul lui Ferhat pașa de a intra în țările române. (1595) No. 88. Radu-Vodă către Moyses Zekely. (1603)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1806 **Buda** **932**

Iosephi MIKOCZI *olim* Societatis Iesu, *postea* dioecesis Zagrabiensis Presbyteri Otiorum Croatiae Liber unus. Opus postumum.

Budae, 1806. Typis Regiae Universitatis Hungaricae Impressum. In 8⁰ pag. XVI şi 447.

Din cuprins: Iornandes de Scythia in Walachia. [1] (p. 151)
Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

[1] Iornandes .... Scythiam a meridie in septemtrionem intuetur; et hic iterum Slavinorum sedes eodem situ a Danubio, Walachiae Cis-Alutensi proximo, in Danastrum usque describit. E regione Walachiae Cis-Alutensis, Cis-Danubium, in Moesia superiore, erat *Civitas Nova*, quam Tabula Peutingeriana, in distantia a *Margo* seu *Morava* fluvio M.P.XLVI. id est XI $^1/_2$ milliariorum Geometricorum, itaque circa *Orsovam* hodiernam, seu confinia Banatus Temesvariensis, et Wallachiae collocat, et *Ad Novas*; Simocatha autem Hist. L.VII. Cap. VII. *Novas Superiores* vocat. Ibi Walachiae pars Alutae se iungens hodieque *Romunazzi* vocatur; quod nomen a veteri Slavino *Rumunensi* originem traxisse videtur. Ibi lacus est, ut homines eius situs gnari testantur, in veteri Moesia superiore prope hodiernum Vidin. Hunc lacum Iornandes hic vocat *Musianum*, supra vero rectius *Mvsianum*; in Moesiae enim veteris finibus e regione Walachiae est.

1806 **Buda** **933**

Indices reales historici in decreta comitialia Serenissimorum ac potentissimorum regum Hungariae... A Martino Georgio KOVACHICH Senquiciensi. Tomus I. Index realis geographico-topographicus.

Budae, 1806. Typis regiae universitatis Hungaricae. In 8⁰ foaie 1 şi pag. XLII + 479.

Prefaţa: Scribebam Budae in Musaeo Instituti mei Historico-diplomatico-iuridici, die Caenae Domini A. 1806.

Din cuprins: In Moldavia fugitivi coloni non recipiantur, sed reddantur 1514 art. 70. Valachia utraque, nimirum Moldavia et Transalpina includitur Tractatui Pragensi 1595 Trans. art. 1. Moldaviae Vayvoda Georgius Stephanus in Indigenam recipitur 1659 art. 133.

Articolele de lege citate se pot afla în orice ediţie a articolelor dietale ale Ungariei.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1806 **Buda** **934**

Povăţuire câtră economia de câmp pentru folosul Şcoalelor Româneşti celor din Ţara Ungurească, şi din părţile eĭ împreu-

nate. Cu milostiva îngăduinţă a înpărăteştii, şi Cesaro-Crăeştii, şi Apostoliceştei Măriri. / Nelegată cu 30 Krei(ţari.)

La Buda, 1806. În Crăiasca Tipografie a Universităţii Ungureşti. In 8⁰ mic pag 223 + Indice.

Autorul nenumit este — după cercetările lui Sextil Puşcariu — Gheorghe ŞINCAI, care în text descrie multe din regulele de economie, mai cu seamă a celor ale oieritului românilor, observate pe moşiile grofului Daniil *Vas* în Ardeal, la care a trăit mulţi ani ca mentor al copiilor acestuia. (p. 94 si 109)

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 702. — *Dacoromania* 1921 p. 348.

935 **Sibiu** 1806

ВЕРШУРЇ
ВЕСЕЛЇТОАРЕ
ЛА
Зіоа Нумелуї
Ексцелєнцієї сале Домнулуї
Домн
ІОАНН БОББ
Владикуа Фэгэрашулуї
шї
А Прей Ынълтей Кесаро-Крейєскей Мєрїмї
динлонтрў Сфетник ал Статулуї.
СИБІІ,
Ын Типографіа луї Іоанн Барт.

VERŞURĬ
VESELITOARE
la
Zioa Numeluĭ
Exţellenţieĭ sale Domnuluĭ
Domn
IOANN BOBB
Vlădicul Făgăraşuluĭ
şi
A Prea Înalteĭ Cesaro-Crăeştĭ Mărimĭ
dinlontru Sfeatnic al Statuluĭ,

SIBII.
În Tipografia luĭ Ioann Bart.

Scrise (Sibiĭ, 7 zile Ianuarie 1806) de Vasilie AARON, Jurat în Marele Principat al Ardealuluĭ Procurator; iar pe dosul foaei de titlu o poezie latinească de patru rânduri de: Michael TERTINA, In Regiae Magno-Varadinensis Academiae Archi-Gymnasio Humaniorum Litterarum Professor Publicus Ordinarius.

Exemplarul unic în Biblioteca Muzeului Ardelean, Cluj.

Veress p. 94—95 cu foaia de titlu facsimilată.

936 **Şumuleu** 1806

A' keresztény *katholikusok* egyházi *énekes könyve.* Mellyel *Egész Esztendô által Vasárnapokan, Ünnepnapokan,* Temetéseken,

és más áitatosságokan szoktanak élni, És a' melly Elôszôr Seraficus Sz. Ferentz Szerzetébôl való *P. F.* KÁJONI *János* Szorgalmatos munkájával egybe szedettetvén, és világosságra botsattatván, Az után 1719 ben ugyan azon Szerzetbéli *P. F. Balás Agoston által* Sok jobbitásokkal ujonnan ki adattatván, Most harmadszor, ugyan azon Szerzetbéli *P. F. Andrási* Rafael *által* Újj rendbe szedettetett, és különös Tsászári Királlyi Kegyelem, 's Püspöki engedelem mellett ki nyomtattatott.

A' Csik Somlyai Klastrom' Betűivel, 1806. In 4° foi 8 şi pag. 376 + tablă de materie şi indicele cântecilor.

Privilegium Privativum Sacrae Caesareo-Regiae, et Apostolicae Majestatis. Viennae, die 20, mensis Septembris 1800. *Adprobatio* episcopi Iosephi Martonfi de Csik-Mindszent. Claudiopoli, die 10. mensis Januarii, Anno Domini 1805. *Facultas* Admodum R. Patris ministri Provincialis F. Aaron Gáll. In Ven. Conventu Nostro Szamosujvárienşi ad S. Petrum de Alcantara. Die 2 da Februarii Anno 1805.

Dedicaţie către episcop şi *Preţaţă* către cititori (fără dată) ungureşte.

Cuprinsul la descrierea primei ediţii din 1676 sub No. 215 şi a ediţiei a doua din 1719 de sub No. 297.

Cuvintele din foaia de titlu cu *cursivă* sunt tipărite cu roşu.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

(1806) **(Cluj)** **937**

Lumináte Envetzeture deszpre tsel mái liesne, táre, schi sztetetorio empotriva fokului Meschteschug ál Zidirii, káre numái din peretzi de pemunt, schi din Koperischuri den Pae szte. Szpre asutoriol schi foloszul obstii din preune ku 22 de ikoane. (De Baronul Ioachim BEDEUS von Schaarberg.)

S. l. et a. In 2° în formă de orânduială cu No. 1158/1806 a Guvernului Ardealului. (Martin Hohmaister.)

Această foaie de subscripţie a traducerii lucrării apărute nemţeşte în 1804 pare că n'a eşit româneşte, poate şi din lipsă de abonaţi, preţul unui exemplar fiind fixat cu 2 fiorini.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

Trausch vol. I p. 80—81.

1806 **Bratislava** **938**

Szittyai történetek. Irta DUGONICS András királyi oktató. Vol. I—II.

Posonyban és Pesten, 1806. Füskúti Landerer Mihály költségével, és bötűivel. In 8° pag. 279 şi 269.

Din cuprins: Vol. II. Előd Moldovában (p. 34—36) cu povestirea şederii fiului lui Árpád *Liuntika* împreună cu ducele *Előd* în Moldova, în baza cronicelor ungare.

Muz. Ard. Cluj şi alte exemplare.

939 **Wien** 1806

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΛΑΧΙΑΣ Πολιτικὴ καὶ Γεωγραφικὴ ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης αὐτῆς καταστάσεως ἕως τοῦ 1774 ἔτους. Νῦν πρῶτον φιλοτίμῳ δαπάνῃ ἐκοθεῖσα τῶν τιμιωτάτων καὶ φιλογενῶν αὐταδέλφων ΤΟΥΝΟΥΣΛΗ˜.

Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας. 1806. Παρὰ Γεωργίῳ Βενδότῳ. In 8° mic pag. VIII şi 367.

Cartea compilată de Mihail CANTACUZINO „din istorici antici, din hrisoave vechi şi din cronica ţării şi a vecinilor" a fost isprăvită în 30 Ianuarie 1776 cu multe date şi amănunte privitoare la istoria Ardealului şi a Ungariei.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 707.

940 **Buda** 1806

Samuelis KLEIN Monasterii SS. Trinitatis Reg. Fundat. Balasfalvensis in Transilv. Hieromonachi, Episcopatus Fogarasiensis Consist. Adsessoris, et Typog. Regiae Univ. Hung. Censoris, et Correctoris / DICTIONARIUM Latino-Valachico-Germanico-Hungaricum, in genere suo novissimum, et usui cujuslibet accomodatum.

Budae, 1806. Typis, et Sumtibus Typogr. Regiae Univ. Hungaricae. In 8° foaie de titlu şi 2 pagini (de format 9×17 cm.) pe foaia de titlu o emblemă frumoasă.

[Este o coală de probă a Dicţionarului constând din 8 pagini, după care urmează un specimen al dicţionarului cu cuvintele dintre A şi Abdico; iar pe partea a două a colii vine titlul dicţionarului român-latin-german-unguresc de mai sus.

Pe pag. 1—2 a dicţionarului aflăm următoarele cuvinte: A, abat, abatere, abia, abros (faţă de masă, pânzătură) abur, aburează, aburesc, ac, acar, (sori, măcar, batăr) acăriţă (căpuşe) acatare, acăţ, acăţare, acăţat, acum, acolea, acolo, aceleaşi, acoloşi, acoiu, acoperemânt, acoperire, acoperişiu, acoperit — cu cuvintele corespunzătoare străine; însă e interesant, că pe când cuvintele le dă cu chirilică, explicările lor româneşti amănunţite le tipăreşte cu litere latine.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 696.

1806 Pest 941

Kleine ſiebenbürgiſche Geſchichte zur Unterhaltung und Belehrung. Von Lukas Joſeph MARIENBURG, Rector des Gymnaſiums zu Kronſtadt in Siebenbürgen, wie auch der Herzogl. mineral. Geſellſchaft zu Jena Mitglied u. auswaert. Beyſitzer.

Peſth, 1806. Bey Konrad Adolf Hartleben. In 8° pag. 238.

Din cuprins: Walachen, Nachkommen der alten Dacier. (p. 54—55) Der treulose Fuerst der Walachey Michael. (p. 118—124) Die Walachen (Bulgaren gennannt) von Kronstadt. (p. 178—179) Abbé Eder von den Walachen. (p. 180—184)

In partea a doua a cărţii (p. 157—238) autorul erudit sub titlul de „Historisch-Kritischer Apparat" face excursii istorice, publicând chiar şi documente privitoare la Români din anii 1360—1511 luate din arhivele săseşti.[1]

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

[1] Vor fi rezumate în partea a III a Bibliografiei noastre.

1806 München 942

Beiträge zur Geschichte und Literatur, vorzüglich aus den Schätzen der Münchener National- und Hofbibliothek. Von Freiherr Johann Cristoph v. ARETIN. München, 1806.

Din cuprins: Acta Legationum Georgii Reicherstorffer ad Moldaviam. 1534—1535. (Vol. VI p. 655—668 şi VIII p. 210—224) Cu 9 documente privitoare la istoria Moldovei.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1806 Pest 943

Mappa Generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarum Magni item Principatus Transylvaniae geometricis partium dimensionibus, recentissimisque astronomicis observationibus superstructa, adiectis finibus Provinciarum Bukovinae, Galliciae, Silesiae, Austriae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Dalmatiae, Bosniae, Serviae, Valachiae et Moldaviae, Quam honoribus Serenissimi Principis Regii Iosephi Archiducis Palatini dedicat Joannes de LIPSZKY, Legionis Caes. Reg. Equestris Hungaricae Lib: Bar: de Frimont Supr: Vigil: Praefectus.

Pesthini, Anno MDCCCVI. Hartă administrativă şi topografică, in aramă (de format 45 x 70 cm.) cuprinzând şi Ardealul, cu multe numiri româneşti. Scara: 1 : 649,477.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

944 **Wien** **1806**

Mappa Geographica novissima Regni Hungariae *divisi* In suos Comitatis *nec non* regnorum Croatiae Sclavoniae Dalmatiae Magni Principatus Transylvaniae partis Bosniae Serviae Bulgariae et Walachiae. *Ex accuratoribus Tabulis congesta et corecta.* Anno 1806. / Koenigreich Ungarn samt den angraenzenden Ländern. Nach den besten Karten, Originalzeichnungen und astronomischen Beobachtungen der Herrn Hell, Lisganig, Mikowiny, Islenief etc. *entworfen und angefangen von Herrn* J. WUSSIN *k. k. Wegdirektor, vollendet von Herrn* A. von WENZELY *Hofbuchhalterey Raitoffizier im Baudepartement.*

Wien bey T. Mollo. Harta administrativă colorată (de format 86×112 cm.) în aramă, cuprinzând şi Muntenia cu Moldova şi Basarabia.

Dintre cartografii înşiraţi în titlu, MIKOVINY este ungur, cu multe hărţi, descrise şi în bibliografia de faţă.

Bibl. Univ. Budapest. Ge ivr. 389.

945 **Buda** **1806**

Adplausus, quo *Illustrissimo, ac Reverendissimo* Domino Domino Samueli Vulkán Graeco-Catholico Episcopo Magno-Varadinensi etc. etc. In exordio pastoralis suae dignitatis omnigenam felicitatem precantur SUI tribus linguis Valachica, Hungarica, et Latina.

Budae, 1806. Typis Regiae Universitatis Hungaricae. In 4^0 pag. 8.

Cuprinsul: Sermo I. Ad Daco-Romanos. Poezie română de 27 rânduri, începând aşa:

> Dupa Nor vine Serin, dupa dulceatia Pelin;
> Cì Oradzei nui áşá, prequum io voi áratá:
> Orádea Máre e vestita, shi foarte impodobita
> Cu Oameni buni, s' învaçáti, Rumânilor de Sus dáti.

Sermo II. Ad Illustrissimum Dominum Episcopum. Poezie de 13 strofe de câte trei rânduri, începând aşa:

> Françisc Anteilea, pre quárele îl iubea,
> Cel ce Teau întrecut, si Vicáriu Teau facut,
> Vîrtutea cunoscênduti.

Poema e semnată astfel: Âceastá Tio poftesc eu ál Marirei Tále umilit serb G. S. de S; literile formând iniţialele lui George SINKAI de Sinka.

Urmează traducerea ungară a poeziei întâi, făcută în numele tineretului dela Universitatea din Pesta: Marzsinai P a p István, Földmérő; iar traducerea latină a poeziei a doua e semnată de: Constantinus F a r k a s Jur. Auditor emeritus.

Acad. Română, București și alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 689. — *Veress* p. 96.

1806 **W i e n** **946**

Új Posta Mappája Magyar és Erdély Országoknak a' Posták legujabb elintézések szerént. Bétsben, 1806. / Neueste Postkarte von Ungarn und Siebenbürgen nach dem genau revidirten Postwesen dieser Länder entworfen und gezeichnet in Wien.

Wien bey Artarie und Comp. BERKEN sculp.

Hartă în aramă (format 34×47 cm.) necolorată, aratând și o parte din: Walachei, Moldau.

Mus. Nat. Budapest. Mappae 2655.

1807 **V e s z p r é m** **947**

Michaelis SZVORÉNYI S. Theol. Doctoris, et eius antehac per annos XX. Professoris S y n o p s i s critico-historica decretorum synodalium pro Ecclesia Hungaro-Catholica editorum.

Veszprimii, 1807. Typis Clarae Szammer Viduae. In 8⁰ foi 8 și pag. 318.

Prefața: Scribebam die prima Novembris, anno Domini MDCCCVI.

Din cuprins: Synodus Tirnaviensis 1561 a Nicolao Olah convocata. (p. 54—56) Synodus Valachica, anni 1697. (p. 288—290) Altera, anni 1698. (p. 291—294) Tertia, anni 1699. (p. 295) Quarta, anni 1700. (p. 296) Synodus Valachica, anni 1711. (p. 299—300) Altera, anni 1734. (p. 304) Postrema, anni 1763. (p. 305) De consilio celebrandarum synodorum haud complecto, Nicolai Olah. (p. 307—308.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1807 **S i b i u** **948**

Versuri' Veselitóre I'ntru csinsté Pré luminatului,' și Pré osfinczitului' Domn Samoil Vulcan Episcopului' Graeco-Catholicesc al Orâdiei'-Mare, quând la annul 1807. i'n Luna lui' Mai' prin Excellenciasa Ioann Babb Episcopul Fo'gâraschului,' sau' Sfintzit Episcop i'n Blas.

Sibii', 1807. I'n Typographia lui' Ioann Barth. In 8⁰ mic, pag. 18.

Semnat la sfârșit: Vasilie AARON Iurat în marele Principat al Ardéluluj Procurator.

Versuri
Veselitóre
I'ntru csinté Pré luminatului, si Pré ossinczitului
Domn
SAMOIL VULCAN
Episcopului Græco-Catholicesc
al
Ora'diei-Mare,
qua'nd la annul 1807. i'n Luna lui Mai prin
Exeellenciasa
IOANN BABB
Episcopul Fo'ga'raschului,
sau Sfintzit Episcop i'n Blas.

Sibiie,

I'n Typographia lui Ioann Barth 1807.

Ediţie transcrisă cu litere latineşti a tipăriturii (cu litere cirilice) de acelaş cuprins a autorului, descrisă în *Bibl. Rom. Veche* sub No. 730 cu o instrucţie deosebită (p. 3—4) pentru pronunţarea literelor latineşti, sub titlul: Qualiter sequentes versiculi Litteris Latinis deducti legi debeant? (Cu analogiile fonetice ungureşti.)

1. A. a, E. e, I. i, O. o, U. u, in Regula ubique efferuntur ut in Latinis dictionibus.

2. Quodsi spiritu aspero, et accentu longo˘ insignita fuerint, sono quôdam elato gutturali velut ѫ Vallachicum pronunciatur, v. g. la˘na, ve˘na, i˘ntru, quo˘t, su˘nt: legendum venit лѫна, вѫна, ѫтрѕ, кѫт, сѫнт etc.

2. Si vero accentu brevi˘ muniantur, ut ъ, efferuntur v. g. fărină, dupê, boni˘tate, lacri˘ma, po˘ne˘, al su˘u: фърúнъ, дѕпъ, бонътáте, лáкръмъ, пънъ, âл съѕ etc.

É. é. Si sequatur aliud e in sequenti vocali pronunciatur, ut e Hungaricum, et ѣ Illiricum v. g. mérge, мѣрѧе. Si vero sequatur a, pronunciatur ut syllaba ja in latinis dictionibus, et ѧ v. g. mèrgâ, мѣргъ,

I. i. Ante aliam vocalem vel inter duas vocales vicem subit consonantis, v. g. Ieu.

O. o. Si sequatur vocali e, vel a, effertur, ut diphtongus oa, v. g. flóre, mórâ; lege floare, moarâ.

Spiritus denotat vocalem, cui super imposita est, dimidiam sonum amisisse, ut audí, vedŭ = аѕвй, вѣз. Sillaba di, plerumque, ut zi effertur, ut: audí, аѕз, que, ut к v. g. quŏt lege кѫт.

j velut ds, zs, v. g. Iune: lege ѭнє.

S ante i, velut s hung. et ш, frumosĭ, фрѕмошй, excipe si: n. sequatur, tunc enim retinet suum sonum, v. g. pe sine, пє сúнє.

Sce, sci, effertur ste, sti, ut: crésce, cresci, крѣщє, крéщй.

Tipăritura începe cu următoare introducere:

Préosfinzit Dómne, si Préluminate! Mie milostiv Patron i'ntru tóte!

Lucru ne maĭ pomenit
Apriat mie ivit
Aste' zi desdediminécza'
Ne fiind nicĭ nor, nič csacza'
Ci vréme fórte sénina'
Aura' curata' line'
Audiend que' patru bat
Me' scula' in iute din pat.
. . . . . .

Poezia a doua este o *Odă* începând astfel:

Blasule! Saltă, si te veselésce
Iată Bărbatul cel milos sosésce
Ca se primésscă dupe' vrednicie Episcopie.

Notă. Din eroare cuvântul „cinste" din rândul întâi al foaii e tipărit: csinté.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

949 **Oradea** **1807**

Propemticon honoribus Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Samuelis Vulkán Episcopi Magno-Varadinensis graeci ritus catholici, cum solemnem sui consecrationem ab Excellentissimo, Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Joanne Babb Episcopo Fogarasiensi, S. C. R. et Apost. Ma[iesta]tis intimo status consiliario *Die VII. Junii M.DCCC.VII. Balásfalvae suscepturus*, in Transylvaniam proficisceretur, debita cum veneratione dicatum A. T. P. V. C.

Magno-Varadini. Typis Antonii Gottlieb Maramarosiensis. In 4⁰ pag. 8.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

950 **Buda** **1807**

Carte de mână pentru Bine Orânduita Economie ... Tradusă depre limba cea Serbească prin Grigorie OBRADOVICI, a Şcoalelor Director la Anul 1805.

La Buda, 1807. În Crăiasca Tipografie a Universităţii Ungureşti. In 8⁰ mic foi 12 şi pag. 168.

Dedicaţia: De bun ném născutului Domnului Thomii, nobilu de Fogoraşi, promerituluĭ Oberchinez a crăesculuĭ Scaun de cămară în Lipova. In Caransebişi 1. Iannuarie 1806.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 713.

951 **Oradea** **1807**

Salutatio, Qua ... Dominum Samuelem Vulkán ... Episcopum ... venerabatur Iuventus ... Seminarii. Anno MDCCCVII. mense Iunio, die 29ª V. S.

Magno-Varadini, Typis Antonii Gottlieb Maramarossiensis. In 4⁰ pag. 8. (Versuri.) Ziua lunii e pusă cu mâna.

Bibl. dioc. ep. Oradea. — Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

Bibl. Rom. Veche No. 728.

952 **Oradea** **1807**

A nagy-váradi görög eggyesült megyének öröm éneke Vulkán Sámuel ő nagyságához, midőn *püspöki székébe*, Szent Jakab havának 11-*kén* pompásson bévezettetett 1807.

Nagy-Váradon, Máramarossi Gottlieb Antal' betüivel. In 8⁰ mic foi 2.

Autorul nenumit: VARGA Márton. (Adăogat la sfârşit cu mâna.)
Bibl. Univ. Budapest. Udvözlő versek No. 309.

1807 **Oradea** **953**

Ode honoribus Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Samuelis Vulkán cum supremam pastoralem dignitatem in alma dioecesi M. Varadinensi graeci ritus catholica communi applausu adiret, dicata a Jos. EŐSZY Professore Human. Literar. R. P. O. Magno-Varadini Anno 1807.

Magno-Varadini. Typis Antonii Gottlieb Maramarosiensis. In 4⁰ pag. 7.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1807 **Oradea** **954**

Carmen Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Samueli Vulkán... Episcopo Magno-Varadinensi graeci ritus catholico... a Demetrio KOVÁTS... dicatum. (Sumptibus F. B.)

Magno-Varadini. Typis Antonii Gottlieb Maramarosiensis. In 4⁰ pag. 8.

Bibl. diec. ep. Oradea şi Mus. Nat. Budapest.
Bibl. Rom. Veche No. 717.

1807 **Sibiu** **955**

Verſuch über das ſiebenbürgiſche Coſtüm. Heft I—II.
Hermannſtadt, 1807. Bei Johann Bartſch. In 8⁰ pag. XII şi 22+40.

Fascicula I cuprinde 6 stampe în aramă, reprezentând pe Ţigani, iar a II tot atâtea reprezentând pe Români. (Trachten der Walachen.) Del. et sc. Jos. Neuhauser.

Autorul nenumit: Joseph Heinrich BENIGNI Edler von Mildenberg.

Urmarea lucrării n'a apărut din lipsă de mijloace.
Trausch vol. I p. 96—97.

1807 **Sibiu** **956**

De occasu Imperii Romani populorumque tum temporis Europae partes incolentium situ dissertatio quam pro loco inter Professores Gymn. Cib. A. C. solemniter obtinendo die ...

horis a X. ad XII. in auditorio Collegii mai. publice defendet Josephus FILTSCH.

Cibinii, MDCCCVII. Typis Joann. Barthii. In 8⁰ mic pag. 22.

Autorul descriind diferitele popoare cari locuiau Dacia, se ocupă şi cu originea Românilor (p. 13—22) şi dând chiar câteva analogii de cuvinte româneşti, ajunge la următorul rezultat: Ex his de quibus vereor, ne lectorem plus justo molestarint, elucescet: linguam Valachicam multo plus illi, quam medio aevo Romanam et Vallonicam dicunt, quam primigeniae Romanorum linguae similem adeoque plurium ac diversarum linguarum permixtionem esse, in qua, utrum Latinus an Slavicus sermo praedominetur? vix statui possit quaeque adeo disquisitionem de nationis origine ex lingua sola, quam loquuntur, difficillimam maximeque vagam et incertam reddit; unde dialectus sola, aliqua Romanae linguae vestigia reservans, validissima historiae argumenta subvertere haud poterit, quae Romanos Dacia *abductos*, Dacos nulli universali excidio, perditos esse, et paucas illas, si quae fuerint, Romanorum reliquias nationem Valachorum tam ingentem procreare non potuisse, evidentissime docet. (p. 20)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

957 **Buda** **1807**

Oglindă arătată Omuluĭ înţelept... prin Nicolae HORGA almintrile Popovici, Greco-neunitei legĭ Parohul Seleuşuluĭ în slăvită Varmegia Aradului. Anul dela Hristos 1801.

La Buda, 1807. În Crăiasca Tipografie a Universităţiĭ Ungureşti. In 8⁰ foi 9 şi pag. 158.

Dedicaţia a doua: Aşijderé cinstituluĭ, luminatuluĭ şi înfrumseţatuluĭ cu vrednicie Domnuluĭ Sighismund Edlspacher de Ghioroc, înnălţateĭ chesaro-crăeştĭ şi apostoliceştiĭ Măririĭ sfétnic, aurituluĭ vitéz şi slăviteĭ Varmeghieĭ Aradului întăiuluĭ Viţişpan ş. c. l.

Afară de povestirile morale aflăm şi câteva istorice, aşa de pildă: Povéste pentru cetatea Vilagoşuluĭ. Arătarea unor locurĭ bătrâne care să cunosc până astăzĭ (Pancota, Boroş Ineu, Orod) cari formează mici descrieri monografice; iar pe la sfârşit: Jalnice versurĭ pentru răpăosaré înnălţateĭ Crăiţeĭ Alexandra Pavlovna, Doamna Palatinuluĭ Ţăriĭ ungureştĭ, care s'au făcut în anul 1801.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 720. — *Veress* p. 100.

958 **Wien** **1807**

Verschury de laude en limba Romaneaske la statua a Inperatuluy Joseph II. Kare la Anno 1807. en tsetate Vienna la Josephplatz sau aschezat.

Vienna. In 4⁰ foi 2.

Pe verso: Sau fakut prin George HAINES, Proto-Presviter la Districtul Coroni de religia gretsaske ne-unite, schi fostul Capelan de oaste la Benjovsky al 31. Infanterie Regement de linie dela Transilvania.

Academia Română, București.
Bibl. Rom. Veche No. 719.

1807 Pest 959

Catalogus numorum Hungariae ac Transilvaniae Instituti Nationalis Széchényiani. Pars I. Numi Hungariae cum Tabb. aeneis 79. Pars II. Numi Transilvaniae cum Tabb. aeneis 20. Pars III. Numi miscellanei cum Tabb. aeneis 8. Appendix.

Pestini, 1807 et 1810. Typis Matthiae Trattner. In 8⁰ pag. 492, 109, 399 și 252. (Fiecare cu indice.)

Prefața semnată de autor: Stephanus SCHÖNVISNER Abbas B. M. V. de Tormova.

Din cuprins: Vol. I. Numus Sigismundi Báthory principis Transilvaniae victoria de Turcis ad Tergovistum MDXCV (tab. 24 No. 6) pe revers cu vederea orașului Târgoviște. (p. 139) Medalie în diametru de 80 mm. Numisma 2 ob Waradinum anno 1692 recuperatum (p. 221) cu desenul pe tab. 40 No. 57 și 59. Numisma 5 ob Temesvarinum anno 1716 recuperatum (p. 295—297) cu desenul lor pe tab. 53 No. 31—35.

Vol. II. Moneta aurea Sigismundi Bathori de anno 1598 cum titulo: Sigis. D. G. Tra. Mol. Wa. T. S. R. I. P. (p. 15—16) cu desenul pe tab. 2 No. 9. Moneta argentea de anno 1597 eiusdem Principis cum titulo: Moldavi. Wala. Tran. S. R. I. P. cu desenul pe tab. 3 No. 2. Numismata memnonica 3 de anno 1603 Georgii Basta capitanei generalis in Transilvania cum titulo: VALL(acho) PROF(ligato) SIC(ulo) DEV(icto) DAC(ia) REC(epta) p. 22—23 cu desenul pe tab. 5 No. 7, tab. 3 No. 8 și tab. 4 No. 1.

Vol. III. Numisma stanneum Principis Friderici Josiae Coburg, ad Foksan in Valachia Victoris. *Epigrafia*, pe avers: FRID. IOSIAS PRINZ v. S. COBVRG. K. G. FE. MAR. Protome illius, dextrorsum spectantis, in veste germanica militari, ad pectus cum magna Cruce Ordinis Theresiani. Revers: ES LEBE IOSEPH. II. Infra: SIEG D(er) OES(treicher) U(nd) RUSSEN Ü(ber) DIE TÜRKEN, Bey FOKSAN. D(en) 31.IVL. 1789. Conspectus praelii infra arcem Foksan. (p. 30—31) Numi Constantini Bassarabae de Brankowan Vajvodae Valachiae Transalpinae de anno 1713: 1. Numisma aureum pond. 5 Ducatorum. 2. Numisma argenteum pond. 2 Semunc. prox. 3. Aliud argenteum pond. 1½ Semunc. (p. 43—44) Cu desenurile pe tab. 2 No. 15 și tab. 3 No. 16—17. (Sculptorul monedelor: Carolus Iohannes Hedlinger.) Numi Principis Sigismundi Bathori de anno 1597 et 1598 cum titulo: Sigismu(undus) D. G. Trans(ilvaniae) Mol(daviae) Wal(achiae) Transal(pinae) S. R. I. P(rinceps) p. 154—155.

Numi Constantini Bassarabae de Brancovan
Voivodae Valachiae Transalpinae.

Michaelis Valachiae Transalpinae vaivodae, et per Transilvaniam Locum tenentis numisma aureum rarissimum, in memoriam victoriae de Cardinali Andrea Bathoreo relatae cusum A.D. 1600. (p. 156)

Appendix: Nicolaus Olah Archiepiscopus Strigoniensis in anno 1553 vulgat protectionales Monetariis Cremnicensibus. (p. 245—246)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1807 **Buda** **960**

Antonius SZIRMAY: Hungaria in parabolis etc. Editio altera, priore longe auctior, et emendatior.

Budae, 1807. Typis Regiae Universitatis Hungaricae. In 8° foi 4 şi pag. 174.

Din cuprins: Poezia despre Fata română. (p. 83—84) A se citi la descrierea ediţiei întâi din 1804 de sub No. 917.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1808 **Oradea** **961**

A' német hivség, a' vagy: Bécs polgárjai a' frantzhadban... Ehez járul a' második Szeletben a' Magyar Hívség' s annak summás leirása három Részben Magyar Országra tekintve. Költt Nagy-Váradon 1806-dik Esztendőbe.

Nagy-Váradonn, Máramarossi Gottlieb Antal' betűivel. In 8° pag. 1014.

Prefaţa: Költt Nagy Váradon 1806-dik Esztendőben Szent Mihály havának, az az Septembernek tizennyoltzadik napján. Vayai Báro VAY László.

Din cuprins: A Görög egyesült Katholikus püspökökről és kánonokokról. (p. 817—836) Este o descriere scurtă, dar bună a înfiinţării prin papa Benedict XIV a episcopatului greco-catolic din Oradea şi a episcopilor, începând cu Meletie *Kováts*, primul episcop, scrisă pe baza datelor primite din arhiva episcopală română.

Introducerea fişpanului Ludovic *Rhédei* din 28 Martie 1808 salutat şi de Români printr'o „cântare" românească. (p. 942)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1808 **Buda** **962**

Conspectus reipublicae litterariae in Hungaria ab initiis regni ad nostra usque tempora delineatus a Pavllo WALLASZKY. Editio altera auctior et emendatior.

Budae, 1808. Typis Regiae Universitatis Hungaricae. In 8° pag. XX şi 586 + Index.

Prefaţa: Scribebam Iolsuae seu Alnouiae. A. 1807. Mense Augusto.

Din cuprins: Valachiae et Moldaviae bibliothecae, anno 1569. (p. 183—184) [1] Historici: *Miron (Costin)* Moldavus, secundum Principem Cantemir. (p. 219) Libri in Valachia et Moldavia editi, 1652—1688. (p. 272) Sacerdotes Graeci ritus non uniti: Sebastianus Trapezuntius *Cynimita* Doctor, dum vixit, in illustri Gymnasio Bucharestensi, quem agnoscit auctorem opus sequens Bucharesti impressum: *Heortologium* ... In Monasterio Sinagebae in Iunio 1701. (p. 306) [2] *Kis katekizmus* trad. Aroni *Georgievics*. (p. 307) Ioannis Honorii *Fichtel* Hungari Posoniensi *Mineralogische Bemerkungen* von den Karpathen und Charte des Valachischen Gebürges. Wien, 1791. (p. 339) Nicolaus *Maurocordatus* Princeps Valachiae, [3] Demetrius *Cantemirus* Princpes Moldaviae, [4] Ioannes *Comnenus* [5] (p. 340) Stephanus *Bergler* natus est Coronae, circa annum 1680 ... evocatus in Valachiam a Nicolao Maurocordato Principe, ubi filios eius docebat, novellas Europaeas in Graecum, eius vero contra opera graeca in latinum vertebat. Mortuus est non tamen ut turcicus recutitus, quemadmodum Cl. *Gesner* false ait: [6] Bucharesti magna cum pompa elatus.

[1] Iată nota prețioasă: Fuisse iam nunc inter nationes etiam quae nobis barbarae audiunt, in Valachia et Moldavia Bibliothecas instructissimas collimare licet ex dedicatione Michaelis Neandri praemissa libro: *Nili Episcopi et Martyris capita*, seu praeceptiones de vita, pie, Christiane, ac honeste exigenda, graeca latina, a Michaele *Neandro* Soraviense conversa, et exposita (Basileae, 1569) ubi haec legas: Meum auctorem — Nilum — repetiit aliquando in bibliotheca quadam vetustissima, apud barbaros plane homines in Valachia Ioannes *Honterus* Coronensis, vir doctissimus, et de literis in patria sua Transylvania optime meritus, linguarum, et totius antiquitatis studiosissimus, dum eius regionis, et vicinae Moldaviae bibliothecas excussit; plura autem procul dubio reperturus, et cum studiosis communicaturus fuerat, si eum virum, quemadmodum etiam *Wagnerum*, utrumque doctissimum, et linguarum cognitione eximium, et Transylvaniae suae lumina clarissima, fata minus aequa, ei terrae, et publicae etiam utilitati non invidissent.

[2] Este cartea grecească a lui Sevastos *Chimenitul* descrisă în *Bibl. Rom. Veche* sub No. 126 citată aici după *Le Quien*: In Oriente Christiano tom. I (Parisiis, 1740) p. 1247.

[3] Multarum linguarum, teste *Fabricio* in dedicatione tomi XI. Bibliothecae graecae peritissimus, docet *Le Quien* op. c. pag. 1250 scripsisse *De his, quae conveniunt, seu de Officiis* accurante D. Daniele Metropolitae (Bucharesti, 1719) graece, qui postea latine etiam editus, recensentur in Actis Eruditorum (Lipsiae, 1720) p. 385 et anni 1722 p. 331, quo loco etiam patris eius Alexandri Maurocordati, qui imperatoris turcici bis fuit ad Imperatorem Romanorum Legatus, scripta commemorantur.

[4] Scripsit inter alia: *Systema religionis Mahumedanae*; Petropolaei, 1722. Vide Ioannis Alberti *Fabricii* Lux salutaris Evangelii p. 495 ubi fuse recensetur.

[5] Dedit is *Descriptionem Prosignatarii S. Montis Atho*, dedicatam Metropolitae Ungrovlachiae DD. Theodosio anno 1761. Confer *Le Quien* op. c. pag. 1247.

[6] In Praelectiones Isag. in Erud. universam § 524. Vide breviter et iucunde descriptum vitam Bergleri a Cl. Ioh. *Seivert* in „Ungrisches Magazin" tomi II partis IV p. 504 sequ.

De tempore mortis nihil certi dici potest. (p. 355) Samuel *Klein* de Szád Ordinis S. Basilii monachus. (p. 360) Typographia Bucharestiensis [1] (p. 430) et Tergovestiensis, ex qua prodiit anno 1710. typis graecis, Euthinii Zigadeni Panoplia, expensis Athanasii Metropolitae Drissae. [2] (p. 431)

După Index personarum: *Aron* de Bistra p. 285; *Bergler* Stephanus 385, 419; *Bessaraba* Ioannes Constantinus 306; *Cantemirus* Demetrius 219, 340; *Ivul* Gabriel 190; *Maurocordatus* Nicolaus 340, 355, 419; *Miron* Costin 218, 220; *Olahus* Nicolaus 27, 48, 50, 122, 123, 125, 138, 141, 185, 281; *Reichersdorf* Georgius 161, 182; *Trösterus* Ioannes 171, 217, 262, 266.

După Index rerum: *Balasfalvense* gymnasium 378 et typographia 430; *Bukarestense* gymnasium 379, bibliotheca 419 et typographia 272, 430; *Tergovistensis* typographia 272, 431; Valachiae et Moldaviae bibliothecae 183.

Ediția întâia din 1785 descrisă sub No. 643. Importanța cărții foarte folositoare constă în faptul că formează un adevărat compendiu pentru literatura română veche, autorul fiind cel dintâi scriitor ungur care s'a interesat mai de aproape de tipăriturile românești, făcându-le cunoscute în străinătate, unde ele erau și mai necunoscute ca în Ungaria.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

[1] Vide notitia Alexandri *Helladii* Graeci in Tractatu anno 1714. Noribergae, uti *Le Quien* existimat edito: *De Statu praesenti Ecclesiae Graeciae*, cap. II. agit de hac typographia Bucharestensi, librisque illic impressis, atque dicit, Supremum officinae huius praefectum, censorem et correctorem fuisse Anthimium Iberensem, Ordinis S. Basilii ascetam, qui post, anno 1710. Metropolita Bucharestensis factus est. Prodiit etiam ex ea *Triodion* anno 1747.

[2] Vide *Le Quien* op. c. tomi I pag. 1249. (Este *Panoplia* descrisă în *Bibl. Rom. Veche* sub No. 160.)

1808 Buda 963

Fundamentalnicele legĭ pentru graniţa militărească al Karlstaduluĭ, Varasdinuluĭ, Banaluluĭ, Slavonieĭ, şi a Bănatuluĭ.

La Buda, 1808. În Crăiasca Tipografie a Universităţiĭ Ungureştĭ. In 2^0 pag. 62 şi 1 foaie.

Legea precedată de decretul regelui Francisc I. din 7 August 1807, e una şi aceaş pentru toate graniţele militărești, cu mici deosebiri cerute de împrejurările locale, [1] dându-le o organizație uniformă bună cu privire la toate cerințele vieții.

[1] Iată bunăoară dreptul la imobil: Ofiţerii, Preoţii de legea catolicească şi tisturile, carii şăd acuma în Graniţă, înainte numai casă de lăcaş, şi mult un dărab de loc pentru grădină, iară neguţătorii şi profesionistele, carii trăesc pentru sine deschiliniţi afară din căsile grăniţeşti, în Graniţa Varasdinului, şi a Slavoniei, şi la Regementul nemţesc Bănăţesc mult trei fălci, în Graniţa Karlstatului, şi a Banalului precum şi în Regementul Iliricesc mult două fălci de loc moştenire pot câştiga. (In § 5 la p. 10.)

Cuprinsul: Intrare. Cap. I. Despre dreptul în bunurile nemişcătoare. II. Despre dreptul Grănițearilor, a să deprinde în meşteşuguri, în negoțătorie, şi în ştiinţe. III. Despre împărţirea căsii. IV. Despre şerbirea militărească a Grănițearilor. V. Despre lucrul împărătesc şi sătesc a Grănițearilor. VI. Despre birul pentru pământuri. VII. Despre birul industriei şi al scutirii. Adaugere la § 94.

Importanţa acestei „legi" constă în faptul că ne dă o privire despre organizarea miliţiei de grăniceri români din Banat, independentă de autorităţile politice şi ediţia ei oficială e cu atât mai preţioasă cu cât primul regulament nu ne este cunoscut decât din scurte extrase în limba latină ori germană.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 743. — *Veress* 103.

964 **Bratislava** **1808**

Historia regni Hungariae e probatissimis scriptoribus synoptice deducta. Editio altera.

Posonii, 1808. Ex Typographeo G. A. Belnay. In 8° foi 2 şi pag. 472 + 4.

Prefaţa: Posonii MDCCCVII. Idib. Sept.

Ediţia a II-a adăogită a cărţii lui Georgius Aloysius BELNAY.

Cuprinsul privitor la Români a se vedea la descrierea ediţiei a III-a adăogite, din 1813, sub No. 1027.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

965 **Cluj** **1808**

Elegia Exc. ac Ill. Domino Comiti Georgio Bánffi L. B. de Losontz . . . Magni principatus Transilvaniae . . . Gubernatori Regio etc. Devotissimo animo oblata die onomastico . . . Anno aerae christianae quo: paX tranqVILLa, poLI, sIC Vt soL, fVLgeat IpsI, sItqVe CoMes LVbrICIs qVeIs LIbet ILLA VIIs. A Basilio PAPP Seniore Logico etc.

Claudiopoli, 1808. Typis Collegii Reformatorum. In 8° foi 4.

Foaia de titlu în *Anuarul Inst. Ist.* vol. V p. 91.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

966 **Buda** **1808**

Magyar Századok. DCCCLXXXIV—MCDXXXVII. Irta VIRÁG Benedek, Székesf. megy. pap, néhai királyi professzor. Tom I—II.

Budán, 1808 és 1816. Landerer Anna betüivel. In 8° pag. 616 şi 520.

După Indice: Tom. I. Anul 1211. II. András új püspökséget akar állitani Erdélyben, de a pápa nem engedi. (p. 358) 1211 (III. Innocentius levele Simon nagyváradi püspökhöz.) Görög monachusok rom-

lottak. (p. 336) 1222. II. András görög barátok belyett latinokat kér a pápától. (p. 388) Tom. II. Anul 1330. Bazarád, oláh vajda Károly királyt leveri. (p. 101—102) 1443. I. Lajos Erdélybe mégyen fegyveresen. (p. 141) 1437. Lépes György, erdélyi püspök, okot ad zendülésre. (p. 497—499) 1390. Zsigmond király a moldvai vajdára támad. (p. 300) 1392. Zsigmond az oláh vajdára visz hadat. (p. 304)

Autorul acestei cărţi istorice era poet şi cu toate acestea cartea sa este şi rămâne multă vreme, cea mai bună operă istorică ungară, preţuită pentru stilul ei literar şi concepţia scriitorului morală şi patriotică, prin care a avut mare influenţă asupra contemporanilor săi. Incendiul din Buda dela 1810 nimicind mare parte din exemplarele vol. I la tipărirea volumului II în 1816 s'a pus şi pe cel dintâi acelaş an, aşa că exemplare cu anul original 1808 sunt foarte rare.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1808 **Buda** **967**

Hronika Românilor şi a mai multor neamurĭ, încât Au fost iale aşà de amestecate cu Românii, etc. De Georgie ŞINKAI din Şinka... Diortositoriul Cărţilor în Crăiasca Tipografie a Universităţii ungureştĭ din Peşta.

În Buda, 1808. Cu cheltuiala mai sus numitei Tipografii. In 8⁰ pag. 80. (Neterminat.)

Cronica lui Şincai a pornit cu gândul ca să se tipărească în fascicole de câte 40 pagini, adaose fiecare an la Calendarul românesc de Buda. Ediţia a încetat însă chiar în al doilea an (cu Calendarul din 1809) dovedindu-se că astfel Cronica n'ar apare în întregimea ei nici în douăzeci de ani, cu tot sacrificiul Tipografiei ungare, care se oferise a o tipări cu cheltuiala ei, drept recunoştinţă faţă de Şincai, care făceà nu numai corecturi româneşti, dar şi altele ale tipografiei.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 751.

8108 **Sibiu** **968**

De Romanorum in Dacia Coloniis, dissertatio quam pro loco inter Professores Gymn. Cib. A. C. solemniter obtinendo die XXII Febr. horis a X. ad XII. in auditorio Collegii mai. publice defendet Joannes FILTSCH. Accedit appendix continens Daciam numis antiquis.

Cibinii, MDCCCVIII. Typis Mart. Hochmeisteri. In 8⁰ mic pag. 56.

Autorul vorbind de coloniile romane în Dacia, încearcă a le identifica cu toponimia din vremea sa.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

969 **Oradea** **1808**

Igaz hazafi Méltóságos kis rhédei Rhédei Lajos Ő Nagyságának, Sz. Leopold' kis keresztje' érdemes vitézzének, császári, 's királyi kamarás úrnak, midőn nemes Bihar vármegye' kormányzójának 1808-dikban kineveztetett, valóságos képét rajzoló magyar dal, mellyet énekelt VARGA Márton a' természeti tudományoknak, és a' mezzei gazdaságnak királyi rendes tanítója.

Nagy-Váradonn, nyomtatódott nemes Szigethy Mihály Cs. és Kir. Privil. Könyvnyomtató' Betüivel. In 8⁰ pag. 8.

Din cuprins: Traducerea ungară a oraţiunii latineşti cu care episcopul Samuil VULCAN a întâmpinat în faţa şi aplausul publicului pe administratorul comitatului, Ludovic Rhédei, la sosirea sa în Oradea. (p. 6—8)

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

970 **Oradea** **1808**

Versiuri de bucurie, quand preluminátul Domnul Domn Ludovic Rhedei de Kis-Rhede C. C. Cámeráriu, shi a' Cetei S. Leopold Viteáz sáu inaltiát lá Diregatoriá Administratoriei Főispánesci Maritei Várméghii Biharii inchináte de scholárii romanesci a Orádiei Mári 28. Mártie 1808.

Cu typáriul lui Micháil Szigethy. In 4⁰ pag. 6.

Poezia cuprinzând patru pagini, începe aşa:

Prima várá demaniátia mái currend' de resarit,
Quand' dioá zimbesee á ride luminát, shi stralucit;
Atunci Ciátia intunecáta tóta fuge, se 'n depárta,
Que Apollo in áintesi cip'o rádie lumináta.

[Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

971 **Oradea** **1808**

Nemesilor Romani, quand s'au asiediat in Scaunul Administratoriei főispanesti Preluminatul Domn Ludovic Rhédei C. C. Camerariu, shi a Cetei S. Leopold Viteaz.

Motto: Generosa in ortus semina exurgunt suos. *Seneca.*

In Oradea Mare, 1808. Tipografia lui Ioanu Fr. Tichy In 8⁰ pag. 6.

Márki: Bihari román irók p. 96. (Ab invisis.)

972 **Oradea** **1808**

Öröm versek, mellyeket, midőn Fő Tisztelendő Kornély János Úr Nagy-Váradi görög-katólikus kanonokká neveztetett,

méltó tisztelettel bé mutatott KOVÁTS Demeter felszenteltt papp. Anno 1808.

Nagy-Váradon, 1808. Tichy János Ferentz' betüivel. In 4⁰ foi 2.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1808 Wien 973

Versury de laude in limba Daco Romaneaske la logodirea prea eneltzatuluy nostru milostiv Imperat, stepen, schi tayke Frantz I. ku Ludovica Prea Eneltzata Milostiva Impereteasse, Stepene schi Mayka noastre. Kary la annul 1808. Zmerit asse alketui sau indreznit. Prin Georgie LAZAR etc.

Vienna. Szau typerit ku slovele lui Girold. In 4⁰ pag. 7.

Cuprinde poezii scrise latinește, nemțește și ungurește în formă de acrostihuri, cetindu-se cuvintele tipărite de prin capetele versurilor și cele dela mijloc de sus în jos. Astfel citit cuvintele versurilor ungurești dau următorul înțeles: Élien a Felséges Császár Urunk Ferentz sokáig. (Trăiască Maiestatea Sa Impăratul Nostru Franț mulți ani.)

Autorul acestor versuri, Georgie *Lazăr* era atunci „ascultătoriul Sfintei Theologii întɪ'al doilea an" la universitatea dela Viena.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 742.

1808 Buda 974

Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis Mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae, et confiniorum militarium *Magni* item *principatus* Transylvaniae occurrentium, quas aeri incisas vulgavit Joannes LIPSZKY de Szedlicsna regiminis Caesario regii equestris Hungarici Lib: bar: Frimont supremus vigiliarum praefectus Secundum varias in his Provinciis usu receptas denominationes ab eodem Auctore elaboratum. Pars I—II.

Budae, 1808. Typis Regiae universitatis Pestanae. In 4⁰ foi 4 și pag. 766 + 164.

Compendiu prețios pentru înlesnirea folosirii hărții autorului, din 1806 (de sub No. 943) și fiindcă dă și numirile românești ale satelor, e opera cea mai de valoare și complectă pentru toponimia veche românească a Ungariei și a Ardealului.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1808 Oradea 975

Szpre bukurie Márelui si pre vrednikului ál Boros Jenöului Domnului Atzél Stefán Inperátestilor sztepanir táinelor szfetnik, *si kurtzi* referendár ásisdere krutsi mits a' Szfentului Stefán Krái Vitiáz, si áfletorülui szát Gurba Sztátornik mostyán din ánnul 1808. vremelnik.

In Orádeá Máre, 1808. Cu Typáriul lui Joánn Fránciscu Tichy. In 8⁰ mic pag. 6.

Poezie în cinstea proprietarului Ştefan *Aczél*, cu prilejul luării în stăpânire a moşiei sale din satul românesc Gurba, scrisă de: Plekatul Poftitor tsel mai mik Szluga si Vetsinul Nikolaje HORGA Szőllősi Plébános Arad Vármegy[ében.]

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

976 **Pest** 1808

Magyarok eredete etc. Irta SZEKÉR Joákim etc. Második, megbővitett kiadás. Vol. I—II.

Pesten, 1808. Hartleben Konrád Adolf betűivel. In 8⁰ foi XIV+pag. 15—328 şi foi X+pag. 11—428. Cu câte o stampă.

Cuprinsul vezi la ediţia întâia din 1791 de sub No. 752.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

977 **Bratislava** 1808

Természet tsudái, országok' nevezetességei, és nemzetek szokásai, etc. KIS János által.

Po'sonyban, 1808. Wéber Simon Péter költségével és betüivel. In 8⁰ mic foi 3 şi pag. 354.

Din cuprins: Egy Erdélyben Brassó körül 1781-ben talált Vadembernek leirása. (p. 1—8. Despre omul sălbatec găsit de un Român în pădurile din spre Ţara-Românească, pe care el îl arăta pentru bani şi trăia şi în 1784.) Torontál megyéről. (p. 135—143) Az Oláhfalusi székelyek. (p. 143—146)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

978 **Pest** 1808

Unterſuchungen über die Romanier oder ſogenannten Wlachen, welche jenſeits der Donau wohnen; auf alte Urkunden gegründet von Georg Conſtantin ROSA Zuhörer der Phyſiologie und Geburtshülfe auf der mediziniſchen Univerſitäts-Fakultät zu Peſth in Hungarn. (Urmează titlul grecesc.)

Peſth, 1808. Gedruckt bey Mathias Trattner. In 8⁰ mic pag. 159. (Pe ultimele zece pagini lista abonaţilor, în greceşte pe oraşe. [1])

[1] Această listă are o deosebită însemnătate culturală, păstrându-ne numele macedo-românilor din deosebitele oraşe ale Ungariei, cei mai mulţi — 55 — locuind în Miskolcz, unde (precum se ştie din alte izvoare) aveau o biserică şi şcoală, pe când din Pesta nu avem de cât 35 şi din Buda 7 abonaţi, iar în Ungvár 4 familii, formând cea mai îndepărtată colonie.

Pe dosul foaii de titlu: Non cuivis Lectori Auditorive placebo. *Owenus* Epigr. 124. (In faţa foaii de titlu o stampă alegorică în aramă, reprodusă alăturat.)

Tipărire bilinguă, la stânga textul nemţesc şi la dreapta acela grecesc, cu multe aluziuni la Unguri.

Cuprinsul: Vorrede. Erster Abschnitt. Von der richtigen Benennung meiner Nation. II. Von dem ersten Wohnsitze der Romanier, und deren wahren Ursprunge. III. Von einigen Kriegsthaten der Romanier. IV. Von der Natur-Anlage der Romanier.

Lucrarea ne dă istoria originei Românilor macedoneni, de cari se ţine însuş tănărul autor, Român înflăcărat, care numeşte pe Românii din Ardeal şi ţările-române de „fraţi" şi îşi manifestează românimea pe toate paginile cărţii sale.

Autorul cunoscând bine Românii de cari se ocupă, merită o deosebită menţiune capitolul despre *Cuţovlahi*, *Maurovlahi* (p. 32—36) şi *Ţinţari* - Zinzar (p. 36—40) precum şi acela despre felul şi natura poporului macedo-român (p. 136—146) rămas îndărăt în cultura, dar înţelept; având chiar câţiva bărbaţi învăţaţi, înşiraţi pe ultima pagină.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

[*Bibl. Rom. Veche* No. 753.

1808 **Buda** **979**

Scriptores Piarum Scholarum liberaliumque artium magistri quorum ingenii monumenta exhibet Alexius HORÁNYI Budensis eiusdem Instituti pluriumque Societatum eruditarum membrum. Pars I—II.

Budae, Anno 1808—1809. Typis Regiae Universitatis Hungaricae. In 8⁰ foi 2 şi pag. 824+900 şi Index.

Preţaţa: Scribebam Pesthini XII. Cal. Septemb. MDCCCVIII.

Din cuprins: Vol. I. *Biró* David Nobilis Hungarus natus 1713. Slujind mult timp ca preot-profesor la Arad, învăţă limba română aşa de bine în cât traducând Evanghelia a tipărit-o în 1770 la Kalocsa şi apoi în 1799 la Buda. (p. 259—260) *Desericius* Iosephus Innocentius Nobilis Hungarus natus 1702. Lucrând în arhivele din Roma, fu trimes cu ştirea papei Benedictus XIV în Dacia Transalpina; tum vero maiori conatu quam successu confectis Buchuresti apud Principis curiam negotiis, cum interea diuturna, permolestaque peregrinatione (sub illo praesertim coelo barbaro, et inhospito) valetudinem prorsus detrivisset, aegre in Hungariam relatus est. (p. 637—639) Vol. II. *Pétsy* Dominicus Hungarus, intrând în 1717 în ordinul Piariştilor, s'a distins prin învăţarea uşoară a limbilor străine şi astfel a fost trimes în 1734 la Craiova, unde împăratul Carolus VI a întemeiat o parochie catolică, cu şase preoţi ai Ordinului mult iubit de dânsul, însă după o şedere de abia zece luni, a murit acolo: Pridie Idus Augusti anno 1735. (p. 478—480)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1808 **Wien** **980**

Der östliche Theil von Siebenbürgen, mit einem Theil der Moldau. Nach dem Entwurfe und der Angabe des Herrn J. M. Freyherrn v. Liechtenstern, bearbeitet u. gez(eichnet) v(on) Seb(astian) PARTSCH Oberfeuerwerker des k. k. Bombardenc(orps.) Wien, 1808. Gest(ochen) v. A. Withalm.

Hartă în aramă (format 30×37 cm.) necolorată, reprezentând teritorul dintre Braşov şi Bârlad, formând planşa LVI a vreunui atlas.

Anexat: Der Nördliche *şi* Der Südliche Theil des Grossfürstenthums Siebenbürgen. (Cu Ţara-Românească până la Câmpulung.)

Mus. Nat. Budapest. Mappae.

1808 **Wien** **981**

Neueste allgemeine Postkarte von Europa, in welcher sämmtliche Postrouten aller europäischen Staaten nach den zuverlässigsten Postbüchern angezeigt sind. Mit fernerer Benützung der besten astronomischen Ortsbestimmungen und der vorzüglichsten geographischen Hilfsmittel. — Nouvelle carte des routes des postes dans les différens états de l'Europe, rédigée avec soin sur les meilleurs cartes et livres des postes. Von PONGRÁTZ János. Wien, 1808. Bey Tranquillo Mollo.

Hartă în 4 foi, în aramă, reprezentând şi ţările române.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1809 **Wien** **982**

Geographiſch-ſtatiſtiſches Wörterbuch des öſterreichiſchen Kaiſerſtaates, oder alphabetiſche Darſtellung der Provinzen, Städte, merkwürdigen Flecken, Dörfer, Schlöſſer, Berge, Flüſſe, Seen, Grotten u. ſ. w. des öſterreichiſchen Kaiſerthumes ... Bearbeitet von Karl Georg RUMI.

Wien, 1809. Im Verlage bey Anton Doll. In 8° pag. XII şi 452.

Prefaţa: Schmölnitz in Ungarn, am 15. Oktober 1808.

Operă importantă pentru cunoaşterea toponimiei române din monarchia austro-ungară, având însă defectul că numirile străine autorul le înşiră după numele lor oficiale.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1809 **Wien** **983**

Monumenta Ungrica. Edidit Joh. Christianus ENGEL. Viennae, MDCCCIX. Sumtibus Antonii Doll bibliopolae. In 8° pag. XXIV şi 479.

Prefaţa: Viennae 8. Febr. 1809.

Din cuprins : Stephani TAURINI Olomucensis Stauromachia scripta Anno 1519. (p. 111—184) Fragmentum libri rationarii super erogationibus aulae Regis Hungariae Ludovici II. de anno 1526. (p. 185—236) Casparis BÖJTHINI Pannonii de rebus gestis magni Gabrielis Bethlen... Libri tres. Ex publicis Regnorum Hungariae et Transilvaniae Actis, var is Procerum Epistolis, et fide dignis relationibus, rerumque eventibus, eruti. Anno Domini 1624. (p. 237—444)

In cartea de socoteli din 1526 aflăm amănunte despre niște soli din Moldova (p. 206) și despre Ivan Olah de Pekretz in confinibus Croatiae serviens (p. 229) iar cronica lui Caspar *Böjthi* despre viața lui Gabriel Bethlen, e plină de amănunte, necunoscute aiurea, despre campania lui Sigismund Báthory și a lui Mihai-Vodă împotriva lui Sinan pașa (1595) intrarea lui Mihai-Vodă în Ardeal (1599) bătălia dela Mirislău (1600) și Goroslău (1601) intrarea lui Radu Șerban-Vodă în Ardeal (1603) principele Gabriel Báthory în Târgoviște (1611) și altele multe, fără însă ca autorul să dea date cronologice.

Pentru istoria Românilor a se vedea mai cu seamă p. 119, 178, 231, 237, 248—250, 272, 287—291 și 380.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

984 **Buda** **1809**

Însemnárea puselor inainte invățăturĭ, cáre 31 de școlárĭ în Școala Normálă a Náției Romanéștĭ din Pești prin cúrsul de iarnă dela Constantin DIAKÓNOVICI Lóga învățătórul, au învățát, și acum la pública examináre În Lúna lúĭ Aprilie în 24 de zile Annul 1809, înainte de prânz Dela 9 până la 12 ceasurĭ s'au arătát.

În Buda, 1809. La Crăiásca Tipografie a Universității Ungurești. In 4⁰ pag. 7 și 7—10.

Cuprinsul : Persoanele cele de Stare a aceștiĭ Scoală Națională : Crâescul Dișrictual Înșpector, Georgie de *Piș* ; Local-Director, Ioan dr. *Boráros* și Catehet, Ioan *Teodorovici* parohul loculuĭ. (p. 2) Materiile tratate : I. Din învățatura creștinească. II. Din lecțiile românești. III. Din istoria Bibliei. IV. Din învățătura limbii românești. V. Din limba nemțască. VI. Din limba ungurească : Cei dela Psaltire dela § IV cetesc până la Dialogul : A Gazdálkodó Gyermek. VII. Din cartea de mână cătră cinste. VIII. Din socoată, sau aritmetică. IX. Din scrisoarea românească și a altor limbi. (p. 3—5)

O „orație" înainte de examen : românește și nemțește, iar alta după examen : românește și ungurește. (p. 7—10) Classificația (cu litere latine) cu numele școlarilor pe clase : Psaltire, Csasoslov și Începétori.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1809 **Pest** **985**

Közönséges geographia, mellyben a földnek mathematikai, természeti, és leg inkább politikai állapotja a' leg ujabb változások után elő adatik. Irta FERENCZY János.

Pesten, 1809. Eggenberger József, Könyváros költségével. In 8⁰ foi 2 şi pag. 293.

Prefaţa: Irtam Pesten Junius 1-ső napján 1809. esztendőben.
Din cuprins: Moldavia — Moldova. Valachia — Havas Alföld. (p. 196—197)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1809 **Buda** **986**

Statistik des Königreichs Ungern. Ein Versuch von Martin v. SCHWARTNER ... I—III. Theil Zweyte, vermehrte und verbesserte Ausgabe.

Ofen, 1809—1811. Gedruckt mit königl. Universitäts-Schriften. In 8⁰ 1. Theil pag. XVIII şi 445. II. und III. Theil pag. XII şi 552.

Prefaţa: Pest, den 1. Iulius 1809.
Din cuprins: I. Theil. § 28. Walachen. (p. 135—137) II. u. III. Theil. § 105 şi 106. C) Schulen der nicht unirten Griechen. (p. 432—438)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplate.

1809 **Oradea** **987**

Ode Ill. ac Rev. Domino Samueli Vulkán, Magno-Varadinensi greco cath. episcopo. Occasione nominis sui onomastici 1809 Antonius SVAIGER.

Magno-Varadini. Typ. Joan. Franc. Tichy. In 8⁰ foi 2.
Mus. Nat. Budapest.

1809 **Buda** **988**

Szathmár vármegye' fekvése, történetei, és polgári esmérete. Irta, és kiadta Szirmai SZIRMAY Antal, császári, s királyi apostoli felség udvari tanátsossa, több vármegyék' törvényszékbéli birája, és a' költésben, 's vers szerzésben koszorús. Pars I—II.

Budán, 1809—1810. Nyomtattatott a' kir. Magyar Universitás' betűivel. In 8⁰ pag. XII şi 258.

Din cuprins: Vol. I. Az oláh knézekről és az oláh népről. (p. 6—10)
Anexat: harta comitatului Szathmár.
Autorul dă şi numirile comunelor româneşti.
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

989 **Wien** **1809**

Charakterſchilderungen, intereſſante Erzählungen und Züge von Regentengröſſe, Tapferkait nnd Bürgerstugend aus der Geſchichte der öſterreichiſchen Staaten. Geſammelt von J. BENIGNI von Mildenberg. Erſtes Bändchen.

Wien, 1809. Im Verlage bey Anton Doll. In 8° mic pag. 200.

Din cuprins: Der kaiserliche General Basta befreyt Siebenbürgen von der Tyrraney des walachischen Woewoden Michael. (p. 84—99)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

990 **Buda** **1809**

Ad Sabbam e Nobilibus Tököly Consiliarium Regium subtribunum insurgentium militum GYÖRFY *Vigilarum Praefectus*.

Budae, Typis Regiae Universitatis Pesthanae. In 8° pag. 8. (Versuri.)

Autorul e Andreas Győrfy căpitan al miliţiei insurgente nobile (din 1809) în care Tököly era subtribun.

Cuprinde o odă şi apoi următoarele 7 poezii având curiozitatea că rândurile strofelor încep româneşte şi sfârşesc cu cuvinte latineşti şi anume: Spiritus Zingari in periculo. Ver. Aestas. Autumnus. Hyems. Militis equus. Montanae Mors Virginis. (p. 5—8)

Spre a avea o ideie despre felul acesta de poetică dăm aci textul poeziei despre toamnă:

Autumnus.

Annu gata lucru, regitur Jove solque, solumque.
Sea strinsz bukatye, legit omnia sedulus hospes.
Pivnyicza ku vin bun, cumulantur et horrea messe.
Tse tsere kohnya pe-dzi, omnigenumque pecus.
Grenyele sztring fornyits, apis implet sedula corbes.
Tots gye jarna implu, mus foveamque suam.
Fun la oj, paje la vacs, condunt frondesque capellis.
Tulyei pentru boi, et esca paratur equis.
Lemnyele duk gyen muntz, et furna bitumine linquant.
Se gat lyesznye se pot frigora ferre nivis.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

991 **Paris** **1809**

Tableau géographique et politique des royaumes de Hongrie, d'Esclavonie, de Croatie, et de la grande principauté de Transilvanie. Par Jean DEMIAN. Traduit de l'allemand. Publié par M.M. Roth et Raymond. Tomes I—II.

Paris, 1809. Chez S. C. l'Huillier. In 8° pag. xv şi pag. 360 + 492. Cu o hartă.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1809 **Sine loco** **992**

De conditione et indole rusticorum 1802. scripsit et disseruit G. B. de eadem inscio, et innuito auctore edidit 1809 Josephus Mariassy de Markusfalva.

S. l. In 4⁰ pag. 70 şi 4 tabele statistice. (Fără foaie de titlu.)

Cuprinsul: 1. De origine Rusticitatis, et ejus progressu. 2. De conditione Rusticorum in Hungaria. 3. De eorum Indole.

Studiul de economie politică, nu are capitol special despre Români, dar soartea lor fiind în toate comună cu aceea a celorlalţi ţărani şi iobagi din Ungaria, fără deosebire de lege şi limbă, lucrarea formând aproape prima Istorie a iobăgimei, e de mare însemnătate pentru cunoaştarea stării ei dela începutul veacului al XVIII-lea. Autorul, Gregorius BERZEVICZY descriind starea ţăranilor din Ungaria, înşiră cu date statistice birurile şi prestaţiunile lor, zicând că de s'ar socoti munca unui ţăran numai cu 20 de creiţari pe zi, rezultă că ei aveau să dea anual peste 145 de fiorini moşierului şi stăpânirii, la care sumă adăogându-se 60 de fiorini de întreţinere şi alţi 50 pentru simbria şi întreţinerea slugii economului, precum şi taxa militară anuală, sărmanul iobag trebuia să câştige cel puţin 255 fiorini 28 creiţari ca să-şi poată susţine viaţa, fără să se socotească costul întreţinerii familiei şi a gospodăriei sale. (p. 23—26)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1810 **(Cluj)** **993**

Elegia ad Inclytos Status et Ordines trium nationum Magni Principatus Transilvaniae partiumque eidem reannexarum Claudiopoli ad publica negotia tractanda congregatos Per Basilium PAPP Juris Naturae, Publici, Gentium, Civilis Romani, Theoretici Patriae etcet. Auditorem Claudiopoli Anno Aerae Christianae MDCCCX.

Impr. Typis Coll. Reformatorum. 1810. In 8⁰ foi 7.

Foaia de titlu în *Anuarul Inst. Ist.* vol. V p. 93.

Muz. Ardelean, Cluj. — Mus. Nat. Budapest.

1810 **Pest** **994**

Reise nach Constantinopel. In Briefen vom Herrn Grafen Vincenz BATTHYÁNY. Zweite verbesserte und vermehrte Ausgabe.[1]

Pest, 1810. Bei K. A. Hartleben. In 8⁰ p. 270.

Ultimele două scrisori (25—26) sunt datate din Bucureşti (p. 243—270) şi cuprind cele văzute şi auzite de autor în călătoria sa prin Ţara-Românească, în care a intrat pe la Bran şi s'a întors pe la Braşov. Ajuns la Bucureşti a fost prezentat de către agentul Merkelius (de naştere din Braşov) în audienţă prinţului Moruzi, descriind palatul domnesc şi toată ceremonia primirii sale. Mult i-au plăcut caretele boierilor, iar în a doua scrisoare vorbeşte de Traian, de Corde

[1] Prima ediţie a apărut în „Zeitschrift von und für Ungarn" anul 1803.

de Argis, de Pitest, Rimnik, Brankovan şi Floreşti — prin cari a trecut— descriind şi taxele de poştă, cu multe amănunte despre negustorie, aflate de la Merkelius.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

995 **Buda** **1810**

Învăţătúra luĭ Carol Filibért de LASTRIRIE despre sădirea bumbaculuĭ, pre scurt întocmită şi cu însemnărĭ luminată de Abbatul Ludovic Mitterpáher.

În Buda, 1810. La Crăiásca Tipografie a Universităţiĭ Ungureşti. In 8⁰ pag. 45 + Scară. Cu o tabelă, în aramă.

Preţaţa: Însemnările Domnului Trattnik păzitorului kezáro crăescului botanicesc Museu despre agonisirea bumbacului.

Sădirea bumbacului în Ungaria fiind întâia încercare, introdusă de guvernul ţării, merită să dăm *cuprinsul* tractatului, care are următoarele capitole: I. Despre clima (ţinutul) şi starea câmpului. II. Despre plasa pământului. III. Despre gătirea pământului înainte de sămânat. IV. Despre strecurare. V. Despre alegerea şi gătirea sămânţei, şi despre timpul sămânatului. VI. Despre depărtarea între saduri, despre modru sămânatului, şi rânduirea sădirei. VII. Despre prăsirea bumbacului prin răsădire. VIII. Despre plivire. IX. Despre udare. X. Despre culeagerea puilor: şi a frunzelor, şi despre curăţirea bumbacului. XI. Despre lucrul cel în vremea rodirei. XII. Despre nentocmirea tâmpului, despre vremi, şi lângori. XIII. Despre culesul rodului bumbacului. XIV. Cum trăbue lâna de grăunţele sămânţei să se aleagă, şi despre maşina cea spre aceasta întrebuinţare. XV. Despre curăţirea lânei bumbacului, şi aşezarea ei în saci. XVI. Despre roditura agonisirei bumbacului, cheltuiala şi dobânda. XVII. Despre grija, care lipseşte a avea de bumbacul cel în mai mulţi ani vekuitoriu, în anul al doilea, şi cei următori. XVIII. Oare de folos e întră sadurile bumbacului şi altele a agonisì, şi în câţi ani aceluşi agru poate rodì. XIX. Despre tipul agonisirei, carele prea a se cuvenì se veade climeĭ părţilor Europei celor despre miază noapte.

Mus. Nat. şi Bibl. Univ. Budapest.

Bibl. Rom. Veche No. 778. (Numai citată.)

996 **Buda** **1810**

Însemnárea púselor înainte învăţăturĭ, cáre 30 de scolárĭ în Scóala Normálă a Náţieĭ Românnéştĭ din Peşta prin cursul de iarnă au învăţát dela Konstantin DIAKÓNOVICI Lóga învăţătórul şi acúm la públicа examináre în lúna lúĭ Aprilie în... zile Annul 1809/10. mai înainte de prânz Dela 9 până la 12 ceasurĭ s'au arătát.

În Buda, 1810. Crăiasca Tipografie a Universităţiĭ Ungureşti. In 4⁰ pag. 8 şi 6—7.

Cuprinsul aproape ca la programa anului trecut (de sub No. 984) cu deosebirea că dintre oraţiile înainte de examen, întâia este cea ungurească (zisă de Naum Lazáru) şi din oraţiunile după examen întâia a fost cea în limba germană.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1810 **Sibiu** **997**

Deutſch-Walachiſche Sprachlehre. Verfaſſet von Johann MOLNAR v. Müllerſheim, Landes Augenarzt im Großfürſtenthum Siebenbürgen, und öffentlicher Lehrer der Augenkrankheiten an der Univerſität zu Klauſenburg. Zweyte vermehrte und verbeſſerte Auflage.

Hermannſtadt, 1810. Bei Martin Hochmeiſter k. k. priv. Buchdrucker und Buchhändler. In 8° foi 8 şi pag. 413 foi.

Retipărire exactă a ediţiei I. dela 1788 din Viena, de sub No. 696.
Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.
Bibl. Rom. Veche No. 781.

1810 **Bratislava** **998**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Posonyban és Pesten, 1810. Füskúti Landerer örököseinek költségével. In 8° pag. 4 şi 5—216. Cu 2 hărţi.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1810 **Pest** **999**

Tabula generalis regni Hungariae Croatiae et Slavoniae, nec non Magni Principatus Transilvaniae conspectum mappae generalis in IX. sectiones moduli majoris distributae Civitates, Oppida, Stationes et vias Postales singillatim accurateque exhibens, secundum *Geometricas* partium *dimensiones*, recentissimasque *observationes astronomicas* Elaborata per Joannem LIPSZKY de Szedlicsna Leg: Caes: Reg: Equestris Hung: Archiduc: Josephi Colonellum cum revisione Altissima approbationeque aeri incisa.

Pesthini, 1810. Hartă în aramă (de format 55×70 cm.) cu Muntenia şi o parte a Moldovei.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.
Eperjesy No. 16.

1810 **Wien** **1000**

Nouvelle carte des Routes des Postes dans les differens Etats de l'Europe rédigée avec soin sur les meilleurs Cartes et livres des Postes. Dessinée par Jean PONGRATZ, lieutenat d'Artillerie. 1810.

Publiée et se trouve a Vienne chez Tranquillo Mollo.

Hartă în aramă, compusă din 9 foi de mărimi diferite, pe care Principatele române sunt arătate ca făcând parte din imperiul turcesc. In Muntenia se dă un singur drum de poştă şi anume: Sibiu—Argeş — Piteşti — Găeşti — Bucureşti — Giurgiu.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1001 **Tübingen** **1811**

Geschichte des Koenigreichs Ungern. Von Johann Christian von ENGEL. Erster Theil.

Tuebingen, 1811. In der Cotta'schen Buchhandlung. In 8⁰ pag. LXIII şi 402.

Prefaţa: Wien Ende 1809.

Cartea (mergând până la 1309) nu are urmare de oarece autorul ei aflând că editorul a introdus-o — fără consimţământul său — în colecţia „Bibliothek der Geschichte" [1] a apărut peste doi ani într'o ediţie revăzută. A se vedea sub No. 1035.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Titlul întreg al ei este: Bibliothek der vorzüglichsten historischen Werke ueber die europaeischen Staaten, seit Entstehung bis auf gegenwärtige Zeiten; 39-ter Theil.

1002 **Cluj** **1811**

Arokalyi énekek az az: Méltósagos Groff B. Bethlen János Ur Ö Nagysága Nemes Doboka Vármegyei Árokalyi Jószága Ritkaságainak, szépségeinek, és némelly Történeteinek Versekbe foglalt Le-irása. Iklandi GYÖRGY László Praefectus által. Az 1801. Esztendön kezdve.

Kolo'sváron. Nyomt. a' Ref. Koll. Betüivel 1811-*ben*. In 8⁰ foi 2 şi pag. 205 + foi 5.

Cuprinde descrierea în versuri a frumuseţilor şi rarităţilor satului Arcalia din judeţul Dobâca, cu multe amănunte despre Românii de acolo şi obiceiurile lor, pe paginile 25, 44—47, 51—53, 63, 66—74, 81, 84—88, 150, 162 şi 173. Afară de acestea, următoarele cântece ale poemei sunt consacrate Românilor: XIII. Az oláh templomról. (p. 51—53) XVIII. Az árokalyi szászokról 's kentelki oláhokról. (p. 66—74). XX. Az oláh czinterembe ültetett fákról, és Szent György puspökről. (p. 84—88)

Muz. Ardelean, Cluj. No. 46,570.

1003 **Cluj** **1811**

Találmányok a' tizen egyedik század-béli hazai történetekből. Fel-találta Iklandi GYÖRGY László. Első és második darab.

Kolo'sváron. Nyomt. a' Reform. Koll. Betűivel 1811. *Török István* által. In 8⁰ foi 8 şi pag. 67 + 106.

Cuprinde o descriere în versuri a diferitelor locuri din Ardeal, cu multe amănunte despre Români, în vol. I. p. 2, 11, 22, 42, 43, 55, 57, 64, 63—65; vol. II p. 25, 39, 76, 82 şi 100.

Anexat: A Székely nemzet eredetiről (vol. II p. 85—107) în proză, în note cu multe nume româneşti, iar când vorbeşte de „Baksa egy vén Oláh" autorul spune în notă (p. 76) că faţă de critica lui Eder, el e de părerea Notarului Anonim al regelui Bela, cum că Românii se aflau în Ardeal la intrarea Ungurilor în ţară.

Muz. Ardelean, Cluj. No. 43,752.

1811 Debrecen 1004

Magyar ország historiája a' mohátsi veszedelemig. Kézitette és a' tanulók számára most másodszor, megjobbitva kiadta BUDAI E'saias.

Debreczenbenn, M DCCC XI. Nyomtatta Csáthy György. In 8⁰ pag. 328.

Din cuprins: § 112. 1330. Războiul regelui Carol I. împotriva voevodului Transalpinei, Bazarad. (p. 201—202) § 116. 1343. Valachia supusă Ungariei sub regele Ludovic I. (p. 205—206) § 159. Nota ** Originea lui Ioan Huniadi. (p. 266—267) § 171. 1467. Războiul regelui Matia în Moldova. (p. 279)

Cartea este un simplu compendiu de şcoală, predat de către eruditul autor în liceul reformaţilor din Debrecen, însă are note ştiinţifice şi citări din literatura folosită, lucru neobişnuit pe această vreme.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1811 Cluj 1005

Két értekezödés. I. Az 1809 *dik* esztendőnek El-temetése. Ennek rendiben meg-mutattatik: hogy egyszer a' Háborunak vége-leszsz, 's az Arany idö bizonyoson el jö. II. Gubernátor Hunyadi Jánosról meg-bizonyittatik: hogy nem vólt Szerelem' Gyermeke, Hogy ugyan azon egy Apától Hunyadi Oláh Vojktól még egy Testvére vólt leg-alább, és az-is Hunyadi János nevü, és hogy Ös neve Székely vólt. Irta ARANKA György.

Kolo'sváron, 1811. Nyomt. a' Réf. Koll. betüivel. In 8⁰ pag. 32.

Imprimatur: Claudiopoli, 10-a Aprilis 1810. Mártonffi mp.

Studiul despre obârşia lui Ioan Huniadi se află pe p. 25—32.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

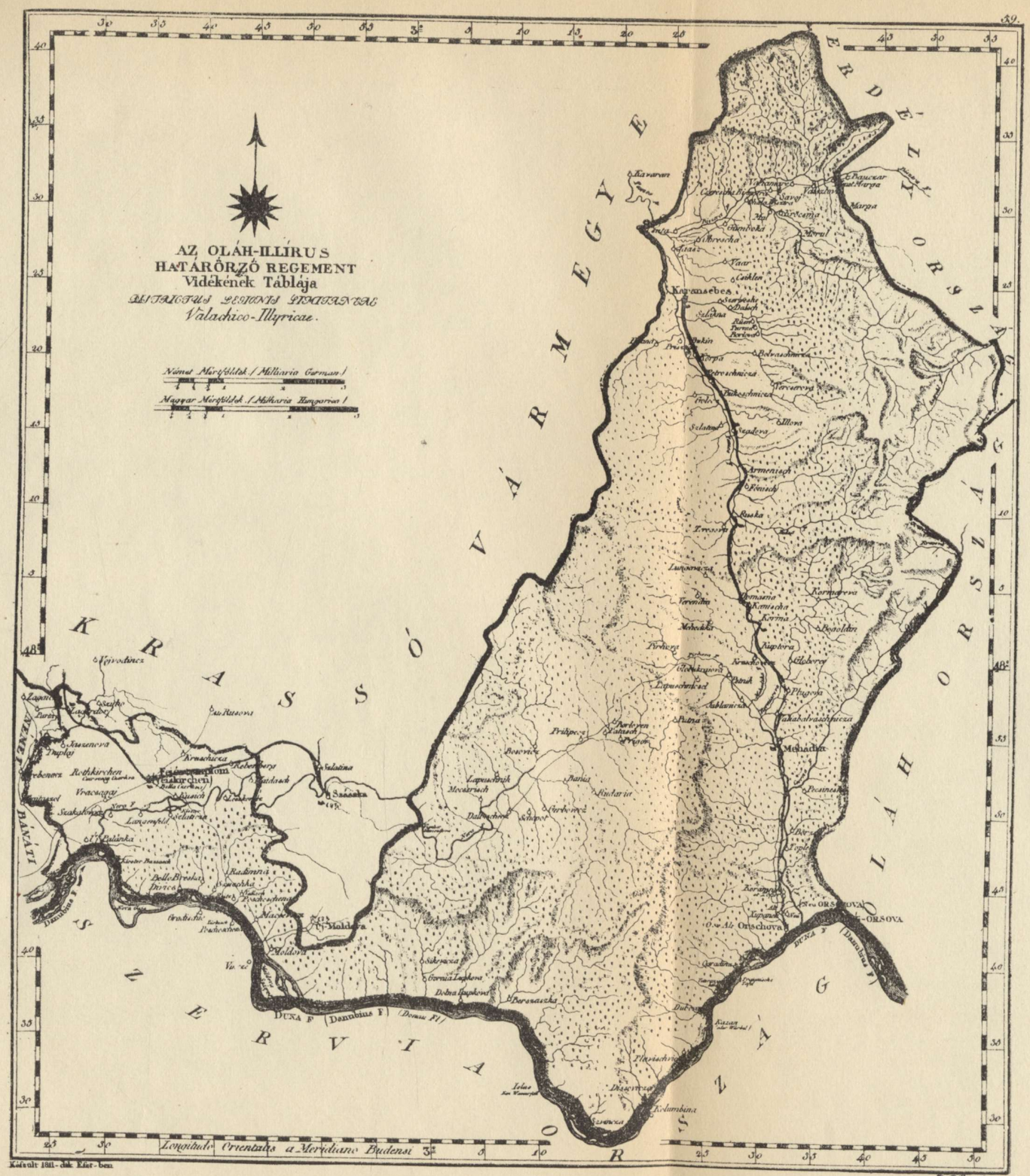
AZ OLÁH-ILLÍRUS
HATÁRŐRZŐ REGEMENT
Vidékének Táblája
DISTRICTUS LEGIONIS LIMITANEAE
Valachico-Illyricae.
Német Mértföldek (Milliaria German.)
Magyar Mértföldek (Milliaria Hungarica)
KRASSÓ VÁRMEGYE
ERDÉLY ORSZÁG
OLÁH ORSZÁG
SZERVIA ORSZÁG
NÉMET BÁNÁTI
Karansebes
Mehádia
Orschova
Ujmoldova
Szászka
Kolumbina
DUNA F. (Danubius F.)
Longitudo Orientalis a Meridiano Budensi
Készült 1811-dik Észtben
B. Biller sc.

1006 **Pest** **1811**

Reise durch einen Theil Ungarns, Siebenbürgens, der Moldau und Bukovina. Im Jahr 1805. Vom Grafen Vinzenz BATTHYÁNI. Pest, 1811. Bei Conrad Adolph Hartleben. (Wien, gedruckt bey Anton Strauss.) In 8° pag. 236 + 2.

Din cuprins: Scrisoarea 8 din Bistrița. (p. 82) Scrisoarea 9 din Botuschan. (p. 91.) Scrisoarea 10—11 din Jassy. (p. 102—124) Scrisoarea 12 din Bojan. (p. 125—130)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1007 **Wien** **1811**

Trajan. Ein biographisches Gemählde. Von dem Professor Johann GENERSICH. I—II. Bändchen.

Wien, 1811. Im Verlage bey Anton Doll. In 8° mic pag. 232 și 192.

Cuprinde și o expunere concisă a cuceririi Daciei, cu descrierea orașelor principale din Ardeal, dând și o descriere amănunțită a portului locuitorilor pe baza reliefurilor coloanei Traiane (vol. II p. 5—40) în comparație cu portul oamenilor din timpul autorului. Cartea nu pomenește de Români, descriind însă ținuturile romane ale Ardealului, a trebuit menționată chiar și ca unica despre împăratul Traian în literatura ungară.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1008 **Wien** **1811**

Magyar Átlás az az Magyar, Horvát és Tót Országok' Vármegyéji' 's Szabad Kerületei' és a' határ-örző Katonaság' Vidékinek közönséges és különös tábláji: közre botsátotta GÖRÖG Folytatta és végezte MÁRTON Jó'sef, a' Bétsi Universzit. Professor./ Atlas Hungaricus seu Regnorum Hungariae, Croatiae et Slavoniae Comitatuum, Privilegiatorum Districtuum, et Confiniorum Generales et Particulares Mappae Geographicae.

Viennae, 1802—1811. C. Junker sculpsit. In 2° oblong.

Cuprinde 60 hărți (cele mai multe de 22×29 cm.) sculptate de mai mulți unguri, colorate cu mâna, dintre cari amintim: No. 1. Magyar Országnak Közönséges Mappája. (Cu Ardealul.) No. 59. Az oláh-illírus határörző regement Vidékének Táblája Districtus Legionis Limitaneae Valachico-Illyricae. (Reprodusă alăturat în facsimile, puțin redusă.)

Bibl. Univ. Budapest și alte exemplare.

1812 **Sibiu** **1009**

Systematica animalium ac avium Transsylvanicarum enumeratio pro loco inter Professores Gymn. Cib. A. C. solemniter obtinendo exhibita adnexisque thesibus. Die XXVI Februarii horis a X. ad XII. in auditorio Coll. mai. *publice defendenda* a Josepho LEONHARD.

Cibinii, MDCCCXII. Typis Joannis Barth. In 8⁰ mic pag. 44.

Cuprinde lista animalelor din Ardeal, dând la 73 din ele şi numele lor româneşti, cu fonetică ungară.

Muz. Brukenthal. Sibiu şi alte exemplare.

1812 **Pest** **1010**

Discussio Descriptionis Valachorum Transylvanorum. Editae *Patrioticis Paginis* (Vaterländiſche Blätter) Nris 83, 84, 85. Viennae, 1811. Auctore I. G.

Pesthini, 1812. Typis Matthiae Trattner. In 8⁰ mic pag. 47 şi Errata.

E atribuită lui Thomas COSTIN.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 805.

1812 **Pest** **1011**

Észrevételek Tekéntetes Schwartner Márton úr' Magyar ország statistikájában az oláhokról tett jegyzésekre.

Pesten, 1812. Trattner Mátyás' betüivel. In 8⁰ mic pag. 23.

La sfârşit semnătura : G. Erdélyből.

Litera aceasta *G* pare a semnala predicatul autorului, care (după Petru Maior) era : Thomas KOSZTIN, Nobilis de Gaura, juvenis Valachus.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 806.

1812 **Debrecen** **1012**

Magyar ország históriája melybenn a' felséges ausztriai ház örökös uralkodása foglalódik. Készitette BUDAI E'saiás.

Debreczenbenn, M.DCCC.XII. Nyomtatta Csáthy György. In 8⁰ foi 2 şi pag 252.

Prefaţa : Irtam Debreczenbenn. Mártzius 26-dik napjánn. 1812-dik esztendőbenn.

Din cuprins : 1784. Răscoala lui Horia în Ardeal. (p. 210)

Afară de aceasta mai are şi alte mici amănunte despre Români.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1013 **Cluj** **1812**

Nagy érdemű S. Pataki Professor Nagy Ferentzhez válaszsza KENDERESI Mihálynak, a' Kozón és Lysimach aranyokrol. Kolo'sváronn, 1812. Nyomt. a' Réf. Kolégyom' betüivel. In 8⁰ mic pag. 72.

Pe ultima foaiă: Kolo'svárt 15 *dik* Junii 1812.
Imprimatur: Claudiopoli 25. Julii 1812. Mártonfi mp.

Autorul, secretar gubernial, descriind ca numismat-amator ţările pomenite de Herodot, vorbeşte mult de Românii din Ardeal, cari şi ei însăşi se deosibesc de cei din Moldova şi Muntenia (p. 19) şi apoi rezumând expunerea lui Strabone, ajunge la concluziunea că ţările descrise de dânsul sunt identice cu acelea locuite de Români, până la cataractele dela Orşova. (p. 20—22) Kenderesi descrie şi râurile căutând să le identifice cu cele ale geografiei antice (p. 28—34) şi trecând la descrierea monetei lui Kozon zice că numele ei a rămas până azi în numele satului Kozia din Unedoara, în vecinătatea căruia se găsesc mereu monedele lui Kozon şi ale lui Lysimach. (p. 35) Cu tot diletantismul felului de a trata, autorul cunoaşte întreaga literatură a monetelor, despre cari notează multe amănunte, iar la sfârşitul cărţuliei (p. 65—70) publică o poezie despre frumuseţile locurilor depe malul Streiului cu titlul: A világi mulandóság, Sztrigy Vize Képezésiben.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1014 **Buda** **1812**

Învăţătură pentru prăsirea pomilor. Scrisă de HAINTL Franţisc, Dómnul Răşpáculuĭ şi Neksinguluĭ etc.

La Buda, 1812. În Crăiasca Tipografie a Univer[sităţiĭ] Ungureşti. In 8⁰ mic pag. 171.

Academia Română, Bucureşti.
Bibl. Rom. Veche No. 808.

1015 **Buda** **1812**

Învăţătură de a fáce sirup şi zahăr din mustul tuléilor de cucuruz după ce s'au culés Cucurúzul de pre eĭ. Întocmită de D. Ioánn Nep. NEUHOLD.

La Buda, 1812. În Crăiasca Tipografie a Univer[sităţiĭ] Ungureşti. In 8⁰ mic pag. 24 şi 2 gravuri în aramă, de Wokál.

Academia Română, Bucureşti.
Bibl. Rom. Veche No. 810.

1812 Buda 1016

Istória pentru începutul Românilor în Dákia. Întocmită de Pétru MÁIOR de Dicio-Sânmartin, Protopóp, şi la înălţátul Crăescul Consilium Locumtenenţiále al Ungárieĭ Crăesc a cărţilor revízor.

La Buda, 1812. În Crăiasca Tipografie a Universităţii Ungurésti din Pésta. In 4^0 foi 2 şi pag. 348.

Cuprinsul: Cap. 1. Pentru descălecarea Românilor în Dakia. (p. 1 — 22) Cap. 2. Intâmplările Românilor celor din Dakia după moartea împăratului Traian. (p. 22—32) Cap. 3. Pentru treacerea Românilor celor din Dakia înapoi preste Dunăre în zilele împăratului Aurelian. (p. 32—56) Cap. 4. Intâmplările Românilor celor din Dakia lui Traian din zilele lui Aurelian până la intrarea Ungurilor în Pannonia. (p. 58—82) Cap. 5. Pentru descălecarea Ungurilor în Ardeal. (p. 82—129) Cap. 6. Pentru statul Românilor celor din Ardeal dela începerea Domniei lui Tuhutum încoace. (p. 129—141) Cap. 7. Pentru împărăţia lui Menumorut, şi a lui Glad; din Istoria Notarului lui Béla. (p. 141—169) Cap. 8. Pentru schimbarea numelui Românilor celor din Dakia. (p. 169—228) Cap. 9. Pentru începutul numelui unor alte ginte, cu care au vieţuit, sau astăzi vieţuesc Românii: a Sclavilor, a Bulgarilor, a Sârbilor. (p. 228—244) Cap. 10. Despre fabula, care spune, că Românii în suta a triisprezecea de preste Dunăre au venit în Dakia: urzitorul fabulei aceştia au fost Iosephus Sulzer. (p. 244—252) Cap. 11. Pentru părerea lui Engel carele zice, că Românii cătră începutul sutei a noua au venit de preste Dunăre în Dakia. (p. 252—259) Cap. 12. Intămplările Românilor celor din colo de Dunăre din zilele lui Aurelian până la descălecarea Bulgarilor în Misia. (p. 259—268) Cap. 13. Intămplările Românilor celor peste Dunăre dela descălecarea Bulgarilor în Misia până în zilele lui Isaakie Angel împăratul Grecilor. (p. 264—268) Cap. 14. Intămplările Românilor celor preste Dunăre în zilele lui Isaakie Angel împăratul Grecilor. (p. 268—281) Cap. 15. Statul Românilor celor de preste Dunăre după Isaakie Angel. (p. 281—301) Disertaţie pentru începutul limbei Românesti. (p. 302—323) Disertaţie pentru Literatura cea vechie a Românilor. § 4. Românii cei din Ardeal au început întâia a scoate din Besearică limba cea Slovenească, şi au băgat iarăşi cea Românească. (p. 332—340)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 809.

1812 Oradea 1017

Carmen quod honoribus illustrissimi ac reverendissimi domini, Domini Ladislai e comitibus Csáky de Keresztszegh, perpetui terrae Scepusiensis etc. dum Maxima cum Solennitate Mu-

Ѝ С Т О́ Р Ї А

ПЕНТРꙊ

ѦЧЕПꙊТꙊЛ РѠМѪНИЛѠР ѦДА́КЇА.

ѦТОКМИТЪ

ДЕ

ПЕ́ТРꙊ МА́ЇѠР де Дичо-Сѫнмъртин,

Прѡтопо́п, шѝ ла Ѧнълца́тꙋл Кръе́скꙋл Консилїꙋм Локꙋмтененцїа́ле а̂л Оу̂нга́рїей

КРЪЕ́СК А̂ КЪРЦИЛѠР РЕВИ́ЗѠР.

ЛА БꙊДА.

Ѧ Кръѧ́ска Тѵпографіе а̂ Оу̂ниверситъцїй Оу̂нгꙋре́щий дин Пе́ща.

1812.

nere praepositi majoris M. Varadinensis die 13-a Septembris 1812 condecoraretur reverenter oblatum est per Alexandrum IMREH et Michaelem AARON V. Capituli M. Varadinensis Cancellistas.

Magno-Varadini. Typis Joannis Francisci Tichy. In 4⁰ foi 2.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea.

1812 Buda 1018

Péntru fácerea zahărului din mustăreaţă de jugástru.

La Buda, 1812. În Crăiasca Typografie a Univer[sităţii] Ungurésti. In 8⁰ mic pag. 43. (Cu cirilică.)

Ediţie oficială a statului ungar, tipărită în mai multe limbi, în folosul obştesc al poporului.

Tratatul îş desvoltă materia în 22 § descriind şase feluri de jugastri din cei prăsiţi în Ungaria,[1] din cari se poate scoate zahăr.

Autorul nenumit al lucrării este: Profesorul A. L. MIKAN.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

Bibl. Rom. Veche No. 811. (Necomplect, numai titlul.)

[1] Aceste sunt: Jugastru păltinos, *Acer platanoides*, ungureşte Juhar, nemţeşte Spitzahorn, gemeiner Masholder, gemeiner Ahorn. 2. Pseudo-Paltin, *Pseudo-Platanus*, ungureşte Jávor, nemţeşte der weisse oder grosse Ahorn, die Lenne, der Lennbaum. 3. Jugastru de câmp, *Acer campestre*, ungureşte Ihar, nemţeşte Feldahorn, Masholder, Wasserholder. 4. Jugastru tătăresc, *Acer tataricum*, ungureşte Fekete gyürü, nemţeşte der Schwarzriegel, der schwarze Ahorn. 5. Jugastru frăncesc, *Acer monspessalanum*, nemţeşte der französische Ahorn. 6. Jugastru întâmpit, *Acer obtusum*, cunoscut numai Croaţilor supt numele de Ţerleni Javor.

1812 Wien 1019

Neueste Statistisch-topographische Darstellung des Grossfürstenthums Siebenbürgen in Hinsicht seiner Grösse, Bevölkerung, Kulturverhältnisse, Handlung, Staats- und Militärverfassung, mit einer topographischen Übersicht.

Wien, 1812. In 2⁰ mare pag. 43.

Preţaţa autorului, semnată: J. L. STOTZ.

Din cuprins: Geduldete Nationen: Walachen. (p. 14) Urmează apoi descrierea oraşelor şi a satelor, pe comitate, menţionând totdeauna unde Românii sunt în majoritate şi au şi biserică, dând şi numele româneşti ale satelor.

Anexat: Siebenbürgischer Bauer und Bäuerin aus der Gegend von Hermannstadt. (Litografie colorată cu mâna, de formatul 19×30 cm. Sc. Freidler.) Reprezintă o pereche română; bărbatul în picioare, cu ciomag, iar soţia sa şezând cu fusul în mâna, torcând.

Autorul, din Kismarton (Eisenstadt) şi-a grupat datele statistice în „tabele aphoristice" amănunţite, scoase din diferite cărţi.

Bibl. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1020 **Wien** **1812**

General-Charte des Königreiches Ungarn mit Einschluss von Siebenbürgen, Slavonien und Croatien und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau u. s. w. Nach LIPSZKY's grosser Charte auf IV Blättern sorgfältig reduciert von Edmund Zuccheri.

Wien und Pesth, 1812. Hartă de 1:576.000 în patru foi, cu o parte a Moldovei şi Ţării-Româneşti.

Kriegsarchiv, Wien. Kartenabteilung B IX a 501.
Eperjesy No. 17.

1021 **Bistriţa** **1813**

Geographie des Grossfürstenthums Siebenbürgen für Kinder. Von Martin SCHUSTER Pfarrer in Sendorf.

Bistritz, 1813. Gedruckt bey Joh. Filtsch.

Imprimatur: Claudiopoli d. 25 Septembris. 1812. Martonfi mp. In 8° pag. 72.
Prefaţa: Bistritz den 24 April 1813.
Din cuprins: Die Walachen. (p. 62—67)
Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1022 **(Sopron)** **(1813)**

Elegie auf den am 18-ten Jäner 1813 zu Ödenburg erfolgten höchst betrübten Todfall des wohledelgebornen Herrn Paulus v. Baits aus Macedonien. Geschrieben von einem Freunde.

Gedruckt mit Siessische Schriften. In 8° mic, foi 2. Cu 2 pagini text.
Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1023 **Buda** **1813**

Disertáţie a luĭ Ioann BURGER M. D. despre zahăr carele din must de tuléĭ de cucuruz şi de jugástru se face. Scurtată Şi pre limba Românească prefăcută.

La Buda, 1813. Cu tiparul Crăeşteĭ Tipografiĭ a Universitateĭ Ungureşti din Peşta. In 8° mic pag. 28.

Literile M. D. din titlu înseamnă: Medicinae Doctor.
Academia Română, Bucureşti.
Bibl. Rom. Veche No. 823.

1024 **Sibiu** **1813**

Geographie des Großfürstenthums Siebenbürgen. Von Lucas Joseph MARIENBURG, Burzenlaendischem Capitular und Pfarrer zu Weidenbach bey Kronstadt in Siebenbürgen, wie auch der herzogl. mineral. Gesellschaft zu Jena Mitgliede und auswärtigem Beysitzer. Vol. I—II.

Hermannſtadt, 1813. Im Verlage bey Martin Hochmeiſter. In 8° pag. VIII + 248 şi 450.

Din cuprins: Die Walachen, deren: Ursprung (vol. I. p. 68 şi 77) Name 78, Schrift und Sprache 81, Religion 87, Charakter 95, Tänze 98, Kleidung 105. Walachisches Grenz Infanterie Regiment 209. Afară de acestea multe amănunte despre Români în întreaga operă, care la sfârşit (p. 393—450) are: Erstes Register der vorzüglichsten Personen und Daten. (p. 393—411) Zweites Register der Ortschaften, Kreise etc. (p. 411—450) Cu toate numirile toponimice româneşti.

Ilustraţiuni: Görgöny, Deva. (Vederile celor două castele, după stampele lui Giov. Morandi Visconti din 1699 reproduse pe foile de titlu ale volumelor.)

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1813 Buda 1025

Istoria Beséricei Românilor atât a cestor din coace, precum şi a celor din colo de Dunăre întocmită, de Petru MAIOR de Dicio-Sânmărtin, Protopop şi la Înălţatul Crăescul Consilium Locumtenenţiale al Ungariei Crăesc a Cărţilor Revizor.

La Buda, 1813. În Crăiasca Tipografie a Universitatei din Peşta. Anul Domnului 1813. In 4° foi 4 şi pag. 392. (Neterminată.)

Cuprinde după o mică introducere asupra încreştinării Românilor, o largă istorisire a evenimentelor bisericeşti din Ardeal, amintind şi de Unguri, pe măsură ce aceştia au vre-un amestec în desfăşurarea vieţii bisericeşti din Ardeal, dar fără a se arăta aceasta în mod special, în vre-un titlu din volum.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 828.

1813 Buda 1026

Arătare despre starea acestor nouă întroduse sholasticeşti Instituturi ale naţiei româneşti etc.

La Buda, 1813. Cu tiparul Crăeştei Tipografii a Universităţei Ungureşti din Peşta. In 8° pag. 62.

Autorul broşurii este Dimitrie ŢICHINDEAL.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 835.

1813 Bratislava 1027

Historia regni Hungariae e probatissimis scriptoribus synoptice deducta. Editio altera. [Rectius: tertia.]

Posonii, 1813. Typis Viduae et Haeredum Belnayanorum. In 8⁰ foi 2 şi pag. 561.

Compendiul acesta istoric al lui BELNAY nu are niciun capitol despre Români, pomeneşte însă de bătăliile regelui Carol Robert cu Bazarad (p. 423—424) a lui Ludovic I. cu Alexandru Basarab (p. 433) şi a lui Matia cu Ştefan-Vodă. (p. 503) Are însă o observaţie unică în felul ei — fără să-i citeze izvorul — cum că regele Matia peţind Cunegundam Caesaris filiam, Fridericus filiam suam Valacho (ita Matthiam per convitium appellabat) se daturum negavit. (p. 505)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1028 **Cluj** **1813**

Elsö Nagy Péter muszka czár' élete. Fordittatott Olaszból Gyarmati Gábor Frantz-Német és Olasz-Nyelvtanitó Mester által, és a' maga költségén ki-botsáttatott.

Kolo'sváronn. 1813*dik* Eszt. Nyomt. a' Réf. kol. betüivel. In 8⁰ foi 5 şi pag. 446.

Din cuprins: 1710. Domnia lui Constantin Brâncoveanu şi a lui Dimitrie Cantemir. Sosirea doftorului George Polikala, nobil din Cefalonia, în curtea lui Cantemir, care îi încredinţează o scrisoare secretă de supunere, către ţarul Petru cel Mare. Acesta primi scrisoarea cu mulţumire şi trimiţându-i răspuns, totodată a scris şi lui Brâncoveanu. Cantemir măgulit de scrisoarea ţarului, i-a oferit ajutor, la caz de ar trece prin ţara sa. Ţarul ajuns apoi la Soroca, Cantemir i-a mers înainte spre întîmpinarea lui, până la malul Nistrului, oferindu-i merinde şi o oaste de 20.000 oameni. Ţarul intrat în Iaşi, la sfatul lui Cantemir s'a retras peste Prut, unde însă fiind surprins de către Turci şi Tătari, a fost gonit la 10 Iulie. (p. 287—292)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1029 **Pest** **1813**

Gallerie der Menschen. Ein Bilderbuch zur Erweiterung der Kenntnisse über Lånder und Vôlker, vorzüglich für die Jugend zur Befriedigung ihrer Wissbegierde. I—II. Bändchen. Neue verbesserte und vermehrte Auflage.

Pest, 1813. In Commission bey K. A. Hartleben. In 8⁰ pag. 107 şi 103.

Din cuprins: II. Bändchen. Wallachen. (p. 31—32) Siebenbürgischer Bauer und Bäuerin. (p. 70—71)

Anexat: Două mici planşe în aramă, (de format 8×8.5 cm.) colorate cu mâna cu titlul: Walache, Walachin (tab. 52) şi cealaltă, reprezentând un ţăran, o femeie care toarce şi fata lor călare. (tab. 67)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1813 **Buda** **1030**

Manifestul Înălţieĭ Sale Înpăratuluĭ Aust[r]ieĭ Craiul Ungarieĭ, şi al Boemieĭ.

În Buda, 1813. Cu Tiparul Crăeşteĭ Tipografiĭ a Universitateĭ Ungureştĭ. In 4^0 pag. 23.

Manifestul a fost dat după disolvarea congresului dela Praga, din 11 August 1813.

Academia Română, Bucureşti.
Bibl. Rom. Veche No. 829.

1813 **Buda** **1031**

Învăţătură despre Agonisirea viţeĭ de vie, şi despre Măestria de a face vin, vinars şi oţet, întocmită de autoriĭ Şaptal, Rosier, Parmentier şi Duccieuz şi întru acest chip scurtată de Abbatul Ludovicu MITTERPAHER. Iară acum prefăcută în limba Românească.

La Buda, 1813. Cu tipariul Crăeşteĭ Tipografiĭ a Universitateĭ Ungureştĭ din Peşta. In 8^0 pagini 109 şi 2.

Academia Română, Bucureşti.
Bibl. Rom. Veche No. 830.

1813 **Wien** **1032**

Carte générale du Royaume de Hongrie y compris La Transylvanie, l'Esclavonie, la Croatie avec une partie des Provinces de Galicie, Moravie, Autriche, Illyrie etc. Réduite d'aprés la grande carte de LIPSZKY par E. de Zuccheri.

A Vienne et Pesth, 1813. Au Bureau d'Industrie.

Hartă în 4 foi, în aramă (de format 53×71 cm.) cuprinzând harta teritorului regimentului român bănăţean cu titlul: Walachisch-Illyrisches Reg[iment] şi o parte a Munteniei.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1813 **Pest** **1033**

Magyar országnak *és a' hozzá kapcsoltatott* Horváth, és Tóth országoknak, 's határőrző katonai vidékeknek, *nem külömben* az Erdélyi nagy fejedelemségnek *Vármegyékre és Szabad Kerületekre osztatott* 's a' leg jobb Mappák szerént készittetett közönséges Táblája, *mellyet Nagy Meltóságú r. sz. birodalombéli gróf* széki

Teleki László úr, a' Csász. Kir. Felség Camerariusának, Tek. Somogy Vármegye *Administratorának*, a' Tek. királyi Tábla Birójának, *a' Dunán innen levő Helv. Vallástételt tartó Fő Tiszt. Superintendentia* Fő Curatorának, *a' Tudományok és Szép Mesterségek Kedvellőjének tisztelettel ajánl* KARACS Ferentz *a' Kiadó és Metsző.*

Pesten, MDCCCXIII. Hartă administrativă (de format 66 × 103 cm.) colorată cu mâna, reprezentând şi Ardealul, cu ţările române. Măsura : 1.960.000.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.
Eperjesy No. 18.

1034 Leeuwarden 1813

Reize door een gedeelte van Hongaryen, Sevenburgen, Moldaviën en Buccowina. Naar het hoogduitsche van Vinzenz, graaf van BATTHYÁNI. In één deel.

Leeuwarden, MDCCCXIII. Bij de Wed : J. P. de Boij. Amsterdam, ter Boekdrukkerij van J. G. Rohloff, Nes, No. 6. In 8⁰ pag VIII şi 281.

Din cuprins : IX. *Botuschan.* Een woest oord. Liederlijke en diefachtige boeren. De ijzersmelterijen van Jacobeni. De kopermolens van Posoricza. Een klooster. Suscava. Borduscheny. Luiäards. Ontvangst van eenen Bojaar. Botuschan. Deszelfs inwoners. Ispravniks. Maaltijd bij eenen Bojaar. (p. 113) X. *Jassy.* Verandering van tooneel. Slaafsche onderdanigheid der Bojaren aan hunnen Vorst. Bewoners van Moldavien. Regtsplegingen. Handwerken. De boerenstand. Kunsten en Wetenschappen. Bevolking. Koophandel. Grieken en Joden. (p. 127) XI. *Jassy.* Goed ingerigte wisselplaatsen. Onaangename weg. Jassy. Slechte straten. Oostersche gewoonten. De roode brug. Pligten van den Aga. Bezoek bij Bojaren. Derzelver woningen. Bezoek bij den Vorst. De schoone sekse. Bedienden der Bojaren. Gebouwen. Een heerlijk algezigt. (p. 140) XII. *Bojan.* Stephanestic. Dorohor. Haat tegen de Turken. Bojan. Deszelfs handel. Sterk toenemende bevolking. Vruchtbaarheid van den grond. Eene vechtpartij. (p. 156—162)

Traducerea ediţiei originale germane din 1811, de sub No. 1006.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1035 Wien 1813

Geschichte des Ungrischen Reichs. Von Johann Christian von ENGEL. Neu übersehen und verbessert. Theil I—V.

Wien, 1813—1814. In der Camesinaschen Buchhandlung. In 8⁰ cu indice la sfărşitul volumului V.

Autorul scriind istoria Ungariei până la 1780 inclusiv, vorbește la toate locurile de Români, unde erau în legătură cu dânsa, iar în special are (pe baza indicelui) următoarele părți despre Români: Walachen in Pannonien. (vol. I p. 68) Ihre Ansiedlung. (p. 430) Gründen die heutige Walachey. (p. 436) Die in Marmaros angesiedelten wandern nach Moldau aus. (vol. II p. 89) Entstehung der kleinen Walachey. (p. 117) Werden in Siebenbürgen durch List zur Union mit der katholischen Kirche gebracht. (vol. V p. 172) Empören sich deswegen und verjagen die unirten Popen. (p. 308)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1813 Frankfurt am Main 1036

Statistique du Royaume de Hongrie par M. de SHWARTNER Professeur et Bibliothecaire de l'Université de Pest. Abrégée et traduite de l'allemand sur la seconde édition de Bude de 1809—1811. Par N. Wacken etc. Tomes I—III.

Francfort sur le Main, 1813 et 1816. In 8° pag. VII + 314, 167 și 180.

Din cuprins: Tome I. § 28. Les Valaques. (p. 71—74) Zinzaren „qui à la vérité, sont Valaques d'origine." (p. 75) § 39. Le clergé catholique grec. (p. 104—106) § 42. Le clergé du rit grec non-uni. (p. 107—108) Tome II. § 35. Droits des Rois de Hongrie: Dans l'église grecque non-unie. (p. 71—75) Tome III. § 114. Institutions ecclésiastiques: Dans l'église grecque non-unie. (p. 153—157)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1814 Cluj 1037

Két értekezés. I. Az 1809. esztendőnek el-temetése. Ennek rendiben megmutattatik, hogy egyszer a háborunak vége leszsz, s az arany idő bizonyosan el jő. II. Gubernátor Hunyadi Jánosról megbizonyittatik, hogy nem vólt szerelem gyermeke. Irta ARANKA György.

Kolozsváratt, 1814. Nyomt. a Ref. Collegyom betüivel. In 8° pag. 32.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1814 Debrecen 1038

Statistica. Irta ERCSEI Dániel, Philosophia Doctora, a' Debreczeni H. V. Collegiumbann a' Statisticának, Természeti Jusnak, Magyar Ország Közönséges Törvénnyének 's a' t. Professora, és T. Zabolch Vármegyének Táblabirája. Első darab. Közönséges Statistica, és Magyar Ország Statisticája.

Debreczenbenn, MDCCCXIV. Nyomtatta Csáthy György. In 8⁰ pag. 192.

Prefaţa: Debreczenbenn, Böjtmás Hava 30-dikánn, 1813. Eszt.
Din cuprins: Magyar Ország népe, nyelvekre nézve. Oláhok. (p. 114)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1039 **Buda** **1814**

Răspunsul la cărtirea, carea Sau dat asupra Persóneĭ luĭ Pétru Máior Autóruluĭ Istórieĭ céïĭ péntru începútul Românilor în Dákia.

La Búda, 1814. În Crăiasca Tipografie a Universitáteĭ Ungarieĭ. In 8⁰ mic (format 8.5×14 cm.) pag. 42.

Autorul nenumit (poate însuş Petru MAIOR) în primele rânduri ale Răspunsului se plânge cum că abia a eşit „Istoria pentru începutul Românilor în Dakia" s'a dat o „sărguită rugare la Inălţatul Palatin al Ungariei, ca numai de cât să se opréscă" vânzarea cărţii. Pâra n'a avut însă rezultatiul dorit de invidiosul denunţant, deoarece palatinul (cu resoluţia din 10 Octomvrie 1813 No. 2039) a dat voie a se vinde cartea cu „acea adăogată laudă" că: Istoria această e cea dintâi şi singură în limba românească, şi scoasă din vechi şi vrednici de credinţă scriitori, care cu folos se poate ceti.[1] Autorul se ocupă apoi cu recenzia criticului său român, respingând mai cu seamă învinuirile sale cum că Maior a scris în mod linguşitor despre vlădicul din Blaj, numai a obţine favoruri dela dânsul şi sfârşeşte cu aceste cuvinte foarte caracterisitice: Eu drept mă mir, cum nu i-au fost greaţă Cărtitorului a se arăta cu foaia aceea la Cluj şi a dobândi această întărire: Să se tipărească, Cluj к҃ Aprilie ҂аѡ҃гі Iosif Mártonfi Prézeaş Ţensurii.

Bibl. Acad. Române, Bucureşti. — Mus. Nat. Budapest.
Bibl. Rom. Veche No. 855.

[1] Illa etiam ex consideratione venui exponendum relinqui potest, quod haec Historia ex antiquis et probatis Historicis desumpta unica in Valachica Lingua praeexistat, quae cumprimis per illos, qui solius Linguae Valachicae gnari sunt, cum utilitate legi queat. (p. 5)

1040 **Buda** **1814**

Animadversiones in Recensionem Historiae: De Origine Valachorum in Dacia E valachico in latinum conversae.

Budae, 1814. Typis Regiae Universitatis Pestinensis. In 8⁰ mic pag. 40.

Autorul nenumit: P. MAIOR.

Bibl. Canonicului Moldovanu, Blaj şi alte exemplare.
Bibl. Rom. Veche No. 854.

1814 **Buda** **1041**

Geografía sau scríerea pamântuluĭ . . . Acum întâiŭ de un iubitorŭ de neamul Românesc pre Românie tălmăcită, şi dată afară la lumină. Tomu I—II. Cu toată chieltuiala lui Nicolau din Braşov s'au tipărit.

La Buda, 1814—1815. În Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Ungarieĭ. In 8⁰ foi 8 şi pag. 222 + 174.

Din cuprins: Tom I. Ţara Ungurească şi Marele Prinţipat al Ardealului. (p. 46—49) Moldavia. (p. 82—88) Ungrovlahia sau Ţara-Românească. (p. 89—94) Cu lista Domnilor până la 1795 respectiv 1689.

Academia Română Bucureşti.—Mus. Nat. Budapest.

Bibl. Rom. Veche No. 851.

1814 **Oradea** **1042**

A' régi Orod' vagy-is a' mostani Aradnak dólgai. Irta Peretsenyi Nagy László T. Ns Arad Vármegye' Esküttye, 1814.

Nagy-Váradon, Nyomtatódott Tichy János' betüivel. In 8⁰ pag. 76.

Prefaţa: Költt Aradon Boldog-Aszszony Hava 20-kán 1814-dik Esztendőben.

Mic compendiu având 32 capitole, din cari e deosebit interesant acela, în care autorul (bun prieten al lui George Şincai) descrie diferitele feluri de vinuri din judeţul Aradului. Aşa aflăm de pildă că primul must se numea *Protopon*, al doilea, dupăce a fost strecurat, *Deuterion*, iar vinul de felul celor dulci ca Malaga, se chema *Postpas*. (p. 68—70) Intre familiile mai însemnate nu sunt româneşti de cât aceste trei: Gligoreşti, Grigor şi Oláh. (p. 74—75)

Bibl. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1814 **Pest** **1043**

A' Világ' történetei a' teremtéstől fogva a' legújabb időkig. Minden Rend- és Karbéli Olvasóknak, de leginkább a' Tanúló Ifjúságnak közhasznára Kézi-könyvképen kiadta Nagy-Váradi Ajtay Sámuel. Vol. I—II.

Pesten, 1814. Trattner Tamás Jánosnál. In 8⁰ pag. 411 şi 432.

Prefaţa: Számos-Újlakon Octoberben 1814.

Cuprinsul: Despre Români, Ţara-Românească şi Moldova vol. II p. 43, 46, 54, 72, 76, 85—86, 92, 99, 114 şi 116.

Anexat: Stampă în aramă, reprezentând supunerea lui Alexandru Basarab-Vodă regelui Ungariei, Ludovic. Weinrauch sc. (A se vedea alăturat, reprodusă în mărime naturală.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

Weinrauch fc

Bazarád. a Havas: Alföldi Fejedelem Nagy Lajos
Magyar Király lábai elibe borúl.

1814 **Wien** **1044**

Elegia, quam Caesari Augusto Francisco primo Austriae Imperatori, Hungariae, Bohemiae, etc. Regi Apostolico Domino suo Clementissimo. Dum 16. Junii pompa triumphali Viennam ingrederetur, sub Nomine Europae, quae ejus victricibus armis a jugo, sub quo tam diu gemuit, nunc demum liberata est Laureae instar Devoto animo gratulabundus offerebat Ladislaus Basil. PAPP, Transilvanus Mezö-Keménytelkiensis in celeberrima et antiquissima Universitate Vindobonensi Medicinae III. anno Candidatus.

Viennae, MDCCCXIV. Anno Aerae christianae. (Typis Antonii Haykul.) In 4⁰ pag. 8.

Poemă cu note deslușitoare despre termenii mitologici și numele proprii mai rare. Cuvântul „gemuit" din foaia de titlu e tipărit greșit ca : genuit.

Foaia de titlu în *Anuarul Inst. Ist.* vol. V p. 96.

Muz. Ardelean, Cluj.—Bibl. Univ. Budapest.

1815 **Pest** **1045**

Codex Juris Decretalis Ecclesiae Hungaricae quem ad sua capita revocatum, et in ordinem systematicum reductum, sub suis rebricis, ipso textu decretorum comitialium fideliter expressit, fontes rite citavit, et Venerabili Clero S. Ecclesiae Hungaricae reverenter dicavit Martinus Georgius KOVACHICH Senquiciensis. Tomus I—II.

Pestini, 1815. Typis Joannis Thomae Trattner. In 8⁰ foi XXIV și pag. 768 + 511.

Prefața : Kolosvárini in Aula Excellentissimi Domini Josephi Mártonfi, Episcopi Transylvaniensis, die 6. Februarii 1814.

Din cuprins : Vol. I. De Episcopis Graeci Ritus non uniti : 1741 art. 46 § 4 et 6 ; 1792 : 10. (p. 464—465) De Episcopo Graeci Ritus Catholico Munkatschiensi Andreae Bachinszky : 1791, 1792, 1796, 1802, 1805, 1807, 1808 et 1811. De Episcopis Varadinensibus Graeco-Catholicis : Ignatio Darabant 1791, 1792, 1796, 1802 et 1805 ; Samuele Vulcan 1808 et 1811. (p. 608) Vol. II. A decimis pendendis exempti sunt Rutheni et Valachi : 1481 art. 3—4 ; 1495 :45 ; 1500 :28 § 4 ; 1569 :28 § 1 et 1574 :4. (p. 145—146)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1815 **Pest** **1046**

Monumenta Hungarica sermone nativo scripta, az-az a' magyaroknak magyar nyelven irt emlékezetes irásaik. Öszveszedte

s' kiadta RUMI Károly György, a' philosophiának doktora, és a' keszthelyi Georgiconban a' mezei gazdaságnak rendes tanitója. Vol. I—III.

Pesten, 1815—1817. Nyomtatt. Trattner Ján. Tam. In 8⁰ pag. XII+440, 353 şi 293.

Prefaţa: Sopronyban, Sept. 29-dik napján 1813, és Keszthelyen Aprilis 6-dikán 1814.

Din cuprins: KEMÉNY János, Erdély ország' fejedelmének autobiographiája vol. II p. 1—188 şi III p. 1—272. Litterae Basilii principis Moldaviae ad Joannem Kemény de Gyerő Monostor, de anno 1647. (vol. II p. 310—312)

Autobiografia principelui Ioan Kemény cuprinde multe amănunte preţioase despre Români, culese cu ocazia soliilor sale în Moldova şi aiurea, cari se vor înşira la descrierea ediţiei ei mai sistematice, din anul 1856.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1047 **Buda** **1815**

Freudenbezeigung der Serben, Wlachen und Griechen am Frohen Namensfeste Seiner Hochwohlgebohren des Herrn Urosch Stephan Nestorovics, Königlichen Rathes, sämmtlicher griechisch nicht unirter National-Schulen Ober-Inspectors, der Königl. Pädagogischen St. Andréer, Alt-Arader, und Pesther-Lehr-Anstalten Directors, als ihres Hohen und Gnädigen Gönners. Am 2 ten December 1814.

Ofen, 1815. Gedruckt mit Königl. ungarischen Universitäts-Schriften. In 8⁰ pag. 8.

Poezie în 20 strofe, semnată la sfârşit astfel: Demetrius ISAILOVICS, Professor am Königl. Pädagogischen Institute zu St. André.

Orăşelul Szentendre, lângă Dunăre, mai sus de Buda, era pe vremea această centrul cultural al Sârbilor, cari aveau acolo şapte biserici, cu o reşedinţă de vară a episcopului lor.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1048 **Pest** **1815**

Reflexiones in Responsum Domini recensentis Viennensis ad Animadversiones in Recensionem Historiae De Origine Valachorum in Dacia. E valachico in latinum translatae.

Pesthini, Typis Joan. Thom. Trattner. In 8⁰ mic pag. 38.

Autorul nenumit: P. MAIOR.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 880.

1815 (Sibiu) **1049**

De scriptoribus rerum Transilvanicar(um) Saxonicis dissertatio. Historiae civilis fasciculus I. quem pro loco inter Professores Gymn. Cib. A. C. solemniter obtinendo exhibuit subiunctasque theses die 24 Ianuarii horis a X. ad XII. in auditorio Collegii mai. publice defendet Ioannes Iosephus ROTH.

S. l. 1815. Typis Ioannis Barth. In 8⁰ mic pag. 56.

Din cuprins: Georgius *Soterius*: De rebus Romanorum in Dacia. Manuscriptum de anno 1706. Cap. III. De moribus Romanorum in Dacia. (Iidem, qui magna ex parte in Valachis adhuc conspiciendi sunt.) Cap. V. De Valachis. (p. 9) Laurentius *Weidenfelder*: Additamenta operi Soteriano: De moribus et ritibus imo et superstitione Coloniarum Romano-Dacico-Valachicarum in Transilvania. Ms. 1744. (p. 10) Andreas *Gunesch*: Vorstellung des 17. Saeculi derer Sachen, so sich in Siebenbürgen zugetragen. Ms. (p. 49) Formează o continuare a cronicii lui Matia *Miles* din 1670 de sub No. 210.

Cărţile tipărite citate ale autorilor saşi le-am descris la locul lor, în baza ediţiilor lor.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1815 Cluj **1050**

Erdély országának Három Kônyvekre osztatott törvényes könyve etc.

Kolo'sváratt, Nyomtattatott a' Királlyi lyceum Betüivel 1815-ben. In 4⁰ pag. 256.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1815 Cluj **1051**

Approbatae Constitutiones regni Transylvaniae et partium Hungariae eidem annexarum etc.

Claudiopoli, 1815. Typis Lycei Regii. In 4⁰ pag. 280.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1815 Paris **1052**

Dissertation sur les fièvres bilieuses en général... Par J. SÉRAPHIN, né à Bucharest en Valachie, Docteur en Médecine et Membre de la Société d'Instruction médicale de ladite Faculté.

A Paris, 1815. De l'Imprimerie de A. Belin. In 16⁰ pag. XII şi 126.

Autorul, şi-a prezentat această teză de doctorat în ziua de 25 Iulie 1815 şi apoi întors în ţară a fost medic primar la spitalul Colţea

între anii 1833—1834. Numindu-se născut la București, autorul e probabil descendent al secretarului sas, Seraphin al lui Mihai-Viteazul, rămas, pe semne, în țară.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 887. — *Crăinicianu* p. 29. (Insuficient.)

1053 **Paris** **1815**

Διατρίβη περὶ τῶν ἐν γένει χολερικῶν Πυρετῶν... παρὰ ΙΟΑΝΝΟΥ ΣΕΡΑΦΙΜ. ἐκ Βουκουρεστίων etc.

Ἐν Παρισίοις, 1815. In 16⁰ pag. XII și 122,

Traducerea lucrării de mai sus, făcută de G. C. Typaldos.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 888.

1054 **Pest** **1815**

Nemzeti Plutarkus vagy A' Magyarország' 's e vele egyesült Tartományok' Nevezetes Férfiainak Életleirásaik. Hív forrásokból merítette, 's időszakasz szerént előadta KÖLESY Vincze Károly.

Pesten, 1815 — 1816. Trattner János Tamás költségeivel 's betüjivel. In 8.⁰ Tom I—IV.

Din cuprins: Tom. I. Hunyadi, Magyarországi kormányzó. (p. 36—48) Oláh Miklós. (p. 144—149) Tom. IV. Obradowic Demeter. (p. 183—197).

Din biografia Sârbului bănățean, Dosotei *Obradovici*, care știa și românește, și e reprezentat în literatura română cu două cărți, însemnăm amănuntul necunoscut până acuma, cum că cartea sa cuprinzând „Predica lui Zolikofer despre Iacov 3,2" tipărită sârbește în Lipsca, la anul 1784 o dedicase mitropolitului Moldovei Leon (Duca) cu care pare că era cunoscut.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1055 **Pest** **1815**

Ungarischer Plutarch oder Nachrichten von den Leben merkwürdiger Personen des Kônigreichs Ungarn, und der dazu gehörigen Provinzen. Aus authentischen Quellen geschöpft, und in chronologischer Ordnung dargestellt von Carl Winzenz KÖLESY. Erster Band.

Pesth, 1815. Zu finden bey Joseph Eggenberger, Buchhändler. In 8⁰ pag. 271.

Din cuprins: Huniades, Gubernator von Ungarn. (p. 38—51) Nicolaus Oláh. (p. 145—150)

Bibl. Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1815 **Buda** **1056**

De scultetiis, per Hungariam quondam obviis, commentatus est Martinus SCHWARTNER.

Budae, MDCCCXV. Typis Regiae Universitatis Hungaricae. In 8⁰ foi 3 şi pag. 202.

Prefaţa: Scr. Pestini, in Bibliotheca academica, mense Augusto 1815.

Din cuprins: Valachi Transsilvaniae. (p. 17) Valachos pecorarios: 1567. (p. 78) Iaczkonius Valachus in Polonia: 1501. (p. 78—79) Capitulum Ecclesiae Transsilvaniae in causa Stephani filii Xoel de Ponor, Volahus de Haadzak: 1408. (p. 155—156)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1815 **Pest** **1057**

Carmen Ill. ac Rev. Domino Comiti Antonio de Brankovich, administratori episcopatus g. n. u. r. Aradiensis, per Dominum Stephanum de KULPIN, orient. ecclesiae Archi-episcopum, et Metropolitam Carlovitzensem etc. mense Septembri 1815-o dedicatum.

Pestini, 1815. Typ. Ioan. Th. Trattner. In 4⁰ pag. 7.

Mus. Nat. Budapest.

1815 **Wien** **1058**

Generalcharte von der Moldau. Entworfen von J. RIEDL und unter dessen Leitung von F. Fried.

Wien und Pesth, 1815. In J. Riedl's Kunsthandlung.

Hartă în aramă (de format 48×55 cm.) cuprinzând şi Moldova cu o parte a Bucovinei.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1815 **Wien** **1059**

Geſchichte der Oeſterreichiſchen Monarchie von ihrem Urſprunge bis zum Ende des Wiener Friedens-Congreſſes. Von Johann GENERSICH Profeſſor zu Keſmark. Vol. I—VIII.

Wien, 1815—1817. Bey B. Ph. Bauer. In 8-vo.

Din cuprins: Vol. VI. Aufruhr des Horja und Klotska in Siebenbürgen, im November 1784. Er wird gedämpft den 28. Februar 1785. (p. 288—289) Türkenkrieg. (1788—1789) Prinz Coburg schliesst Choczim ein. Eeinbruch der Türken in das Banat den 7. August 1788. Choczim ergibt sich am 29. September 1788. Unglückliches Ende des Feldzuges. Neue Rüstungen in 1789. Kriegs-Scenen in der Moldau.

Prinz Coburg siegt bey Fokschan den 1. August 1789. Schlacht bey Martinestie, den 22. September 1789. Neue Siege in der Wallachey, am 7—8. October 1789. Prinz Coburg erobert Bukarest den 10. November 1789. Bender ergibt sich an Potemkin den 15. November 1789. (p. 295—306) Vol. VII. Congress zu Szistow. Blutige Einnahme Ismails den 22. December 1790. Friede von Szistow den 4. August 1791. Präliminarien zu Galatz den 11. August 1791. Friede zu Jassy den 9. Jänner 1792. (p. 18—20)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1060 Leipzig 1815

Die Geschichten der Ungern und ihrer Landsassen. Erzählet von Dr. J. A. Fessler. Vol. I—X.

Leipzig, 1815—1825. Bey Johann Friedrich Gleditsch.

Prefața: Saratof, 1/13 Januar 1814.

Cea mai mare și mai importantă Istorie a Ungurilor în limbă străină (până la apariția ei) cu următoarele capitole despre Români:

Vol. I. Wlachen oder Rumunjer mit ihrem Fürsten Gelow werden in Siebenbürgen bezwungen. (p. 257)

Vol. II. 1193. Glückliche Fortschritte der Walachen mit den Kumanern in Bulgarien. (p. 149—150) Walachische und Bulgarische Angelegenheiten. (p. 162—163) 1273. Bekehrung der Kumaner in der Moldau. (p. 943)

Vol. III. Ursprung der heutigen Walachey. (p. 127—131) König Carls unglücklicher Feldzug gegen Michael Bessaraba, Fürsten der Walachey. (p. 131—133) König Ludwigs Feldzug nach Siebenbürgen. Alexander Bessaraba, der Walachen Fürst, huldigt dem Könige. (p. 173—180) 1366. König Ludwig erobert Widdin, 20000 Ungern und Walachen schlagen 80000 Bulgaren und Osmanen. Wlajko, der Walachen Fürst, wird der Treulosigkeit verdächtig. (p. 436—437) 1369. Feldzug der Ungern gegen die Walachen. Niklas Apor bricht in die Walachey ein, besiegt den Walachischen Befehlshaber Dragomir. Niklas von Gara führt das Ungrische Heer über die Donau in die Walachey. Verstellte Flucht des Wlajko mit seinem Volke. Ludwig verfolgt ihn nicht, sondern nimmt das Zewriner Banat und das umliegende Land im Besitz. Friede mit Wlajko. (p. 437—441) Milkower Bisthum in der Walachey. Serether Bisthum in der Moldau. (p. 857—859) Bekehrungen unter Kumanern in der Moldau. (p. 968—969)

Vol. IV. 1437. Wlad Drakul, Woiwod in der Walachey. Drakuls Verrätherey. (p. 378—386) Joannes von Hunyad. (1444—1452) Hunyadys religiöse Ansicht vor dem Tage bey Varna. Er wird auf seiner Flucht durch die Walachey von dem Woiwoden Drakul festgehalten, nach einiger Zeit entlassen. (p. 620—622) Drakul wird von Hunyady aus der Walachey verjagt, Dan der III. eingesetzt. (p. 640) 1437. Bauernaufstand in Siebenbürgen. Auswanderung der Szekler und Siebenbürger-Sachsen nach der Moldau. (p. 106—1010) Griechische Kirchengenossen in der Moldau und in der Walachey. (p. 1132—1135)

Vol. V. Zug des Matthias nach der Walachey. 1456 şi 1462. Zustand der Dinge in der Walachey. (p. 89—91) 1467. Aufruhr in Siebenbürgen und in der Moldau unterbrechen den Krieg wider die Osmanen. Empörung in Siebenbürgen. Feldzug in die Moldau. (p. 157—165) 1475. Mohammed in der Moldau. Kriegsbegebenheiten in der Moldau. (p. 314—315) 1476. Wiederholter Einfall der Osmanen in die Moldau. (p. 327—328) 1478. Sieg der Ungern in Siebenbürgen über die Osmanen (p. 349—354) Die Drághfyer. (p. 514) 1481. Zug der Böhmischen und Mährischen Brüder in die Moldau. (p. 602) 1495—1498. Johann Albercht will die Moldau erobern und dem Pohlnischen Reiche einverleiben. Sein unglücklicher Rückzug. Vertrag mit Wladislaw über die Moldau und Walachey. (p. 795—801) 1509. Bogdans Einfall nach Galizien; wird von Sigmund verjagt, von den Pohlen am Dniester geschlagen. 1510. Wladislaw sendet Friedensmittler, der Friede wird geschlossen. Unbedeutsamkeit der Ungrischen Oberherrlichkeit über die Moldau und Walachey. (p. 850—854) 1510—1512. Zustand der Dinge in der Walachey. (p. 855—857) 1511. Unruhen in der Moldau. (p. 867—868)

Vol. VI. 1522. Zustand in der Moldau und Walachey. (p. 78—80) 1521. Das Griechische Kirchenwesen. (p. 231—234) 1540. Zapolyas treuloses Betragen gegen den Moldauer Woiwoden. (p. 545—546) 1561. Der Abenteuerer Jakob Basilikus Heraklides in der Moldau. Sein Glück und sein Untergang. (p. 914—918)

Vol. VII. 1595. Des XV-jährigen Türkenkrieges Fortsetzung in der Walachey. Einfälle und Niederlagen der Osmanen in der Walachey. (p. 326—328) Sigmund Báthorys Machtstreiche in der Moldau und Walachey. (p. 351—355) Des Grossveziers Sinan Niederlage in der Walachey. (p. 357—360) Stephan Razván, Woiwod der Moldau, unterliegt seinem Mitwerber, dem von Johann Zamoisky eingesetzten Woiwoden Jeremias Mogila. (p. 361—367) Vertrag der königlichen Verordneten mit dem Woiwoden der Walachey, Michael. (p. 415—417) Woiwod Michael tritt mit Sigmund Báthory in Bündniss. Michael's glücklicher Feldzug gegen die Türken. (p. 422—423) 1599. Falsches Betragen des Woiwoden Michael gegen den Cardinal Andreas Báthory. Michael's verstellter feindlicher Einfall nach Siebenbürgen. (p. 436—443) Der Woiwod Michael macht Ansprüche auf Siebenbürgen. Erobert die Moldau. Wird von dem Könige und von dem Gross-Sultan gefürchtet; von Georg Basta geschlagen. Dasselbe Schicksal trifft ihn in der Moldau; von den Pohlen geschlagen, wird er auch in der Walachey von ihnen verfolgt. Er nimmt seine Zuflucht zu dem Könige. Michael wird von Rudolph zum Statthalter in Siebenbürgen ernannt. Seine Aussöhnung mit Basta. 1601 Schlacht bey Goroszló, von Michael und Basta den Siebenbürgern geliefert. Basta lässt den Woiwoden meuchel-mörderisch umbringen. Sigmund Báthory's Flucht nach der Moldau. (p. 457—467) 1603. Moses Székely wird von dem Woiwoden der Walachey, Radul Scherban, geschlagen und auf dem Rückzuge getödtet. (p. 497—502) 1613. Gabriel Bethlen mit Türken, Tataren, Walachen und Moldauern in Siebenbürgen. (p. 698—699)

Vol. VIII. Staatsbürgerlicher Zustand der Walachen in Siebenbürgen. (p. 247—248) Zustand des Römisch-katholischen Kirchenwesens in dem Ungrischen Reiche unter Nikolaus Olah. (p. 272—280 şi 470) Griechisches Kirchenwesen. (p. 401—407)

Vol. IX. 1653. Georg Rákóczy des II. Einmischung in die Angelegenheiten der Moldau und Walachey. (p. 47—49) 1690. Thökölyi's Einfall aus der Walachei nach Siebenbürgen; sein Sieg bey Zernest. (p. 453—454)

Vol. X. 1716. In der Walachey werden über die Osmanen Vortheile erkämpft. (p. 24—25) 1765. Zahl der Walachen in Siebenbürgen. (p. 241) 1789. Glückliche Fortschritte der Königlichen Waffen in der Walachey. (p. 590) Nichtunirte Griechen. Ihre kirchliche Verfassung. (p. 473) 1784. Hora und Kloska. (p. 513) König Josef II. 1788. Krieg gegen die Osmanen. Prinz Coburg und ungrische Kriegsmänner in der Bukowina. (p. 583) Sieg bey Fokschan und Martinestie. (p. 587—589)

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1061 **Wien** **1816**

Vocabularium in quo plurima Hungaricis vocibus consona variarum linguarum vocabula collegit S. Gy./Szótár, mellyben sok magyar szókhoz hasonló hangu idegen nyelvbeli szókat rendbe szedett GYARMATHI Sámuel. Orvos doctor és a' Göttingai Tudos Társaság tagja.

Bétsben, 1816. Zweck Bertalan betüivel. In 8⁰ pag. XIX şi 100.

Prefaţa: Scribebam Viennae Die 30. Augusti 1799.

Micul dicţionar compus cu intenţiunea de a arăta rudenia diferitelor cuvinte şi limbi, dă la multe din ele şi cuvântul respectiv românesc, scris cu fonetică ungară, formând astfel o colecţiune folositoare de termeni româneşti, neîntâlnită aiurea.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1062 **Buda** **1816**

Hunyady János. Históriai Dráma. Irta Kisfaludi KISFALUDY Sándor.

Budán, 1816. A' Királyi Magyar Universitás' betűivel. (In aramă, Karacs script.)

Prefaţa: Irám Sümegen 1814.

Drama scrisă în versuri are subiect din anii 1455 şi 1456 fără să aibă vre-o amintire despre Români ori evenimentele războinice din viaţa eroului în legătură cu Românii, despre cari poetul se vede că nu era de loc informat.

Anexat: Portretul lui Ioan Hunyadi, până la brâu, cu plete; imaginar, dar cu toate aceste foarte caracteristic şi tipic românesc. Sig. de Perger del. Blas(ius) Höfel sc. (In aramă, format 9×11 cm.)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1816 Pest 1063

Mostani és régi nemzeteket, országokat, tartományokat, városokat, emlékezetre méltó mezővárosokat, helységeket, folyókat, tavakat, tengereket, öblöket, fokokat, szigeteket, hegyeket, erdőket, barlangokat, pénzeket, mértékeket, 's t. e. f. esmértető *Lexikon*, mellyet szerzett HÜBNER János, jobbított, alkalmaztatott Sperl Xav. Ferencz, a' Magyar és Erdély országi geographiával tökélletesített; a' régi esmértetésével bővített; a' tartományoknak bécsi gyülés, és párisi békülés szerént elhatároztatásával teljesített Fejér György, a' Pesti K. Universitásnál oktató. Vol. I—V.

Kiadott Pesten Trattner János Tamás betüivel és költségével, 1816—1817. In 8⁰ mare.

Prefața: Pesten Jan. 11-ikén 1816.

Această întâia enciclopedie a literaturii ungare moderne (prelucrată după a lui Hübner) cuprinde multe date statistice despre orașele și locurile din principatele române, descrise în ordine alfabetică, având și câte un articol despre „Bassarabia, Moldva, Oláhok, Oláhország" și altele.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1816 Oradea 1064

Candida Vota, quae Illustrissimo ac Reuerendissimo Domino Samueli Vulcan, Providentia Divina Episcopo Graeci ritus catholicorum Magno-Varadinensi, Domino gratiosissimo obtulit ipsis Kalendis Januarii stili veteris *Anno* 1816. Clientum infimus Fridericus GROSS In Archi-Gymnasio Regio Magno-Varadinensi, Humaniorum Disciplinarum Secundum in Annum Alumnus.

Magno-Varadini, Typis Joannis Tichy. In 8⁰ foi 2 cu două pagini text în proză.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1816 Buda 1065

Contemplatio Recensionis in Valachicam Anticriticam Literariis Ephemeridibus Viennensibus Nro 7. Februarii 1816 divulgatae.

Budae, 1816. Typis Regiae Univers. Hungaricae. In 8⁰ mic pag. 24.

Autorul nenumit: P. MAIOR.

Academia Română, București și alte exemplare.

Bibl. Rom. Veche No. 912.

1066 **Wien** **1816**

Enumeratio Stirpium Magno Transsilvaniae principatui praeprimis indigenarum in usum nostratum botanophilorum conscripta inque ordinem sexuali-naturalem concinnata. Auctore Iohanne Christiano Gottlob BAUMGARTEN phil. et med. Doctore; etc. Tomi I—III.

Vindebonae, 1816. In libraria Camesinae. In 8° pag. XXVII şi 427, 392 şi 355 + Index Generum universalis.

Prefaţa: Vindebonae d. 14. Octobr. 1815.

Autorul de naştere din Silesia, a venit în vara anului 1793 în Ardeal şi a murit ca medic primar al oraşului Sighişoara în anul 1843. Ocupându-se însă în orele sale libere mereu cu flora Ardealului, a compus această operă monumentală, al cărui volum IV a fost publicat (după moartea sa) de către Michael *Fuss* la Sibiu, în 1846.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1067 **Wien** **1816**

De publica partium Transsilvanarum administratione civili atque militari sub wayvodis, qui terras illas ultrasilvanas auspiciis regum Hungariae gubernabant. Authore Sigism. KÓSA de Berekeresztur I[nclyti] co[mita]tus de Küküllö assessore, et Ex. Canc. Reg. Trans. Aulicae jurato notario.

Viennae, 1816. In libraria Camesinae. In 8° pag. VIII şi 104.

Prefaţa: Dabam Viennae Austriae Anno Domini MDCCCXVI diebus mensis Februarii.

Cuprinsul: Introductio. Pars I. De Ducibus. II. De Wayvodis. (Cu diploma regelui Ludovic I. din 1366 de natione Olahorum Transsilvaniae, p. 12—21) III. De Comitibus Siculorum. (Cu documentul regelui Ladislaus din 1456 de Valachi Schismatici de Batsfalu, p. 77) IV. De Saxonibus regiis et fundo regio. (Cu diploma Andreanum şi excursuri privitoare la silva Blaccorum et Bissenorum, p. 95) V. De nexu et unione politica praefatarum trium nationum.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1068 **Buda** **1816**

Străinul în Pesta adecă O vorbire între un Străin din Ţara Turcească, şi între un Cetăţean din Pesta ... Prin Georgie MONTAN în Shoala Naţională Românească din Pesta Invăţătoriŭ alcătuită.

La Buda, 1816. În Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Ungureşti. In 8° mic pag. 29. (Dialog în versuri.)

Prefața: In Pesta 2. Aprilie 1816.
Academia Română, București și alte exemplare.
Bibl. Rom. Veche No. 914.

1816 Cluj 1069

Index novellarium articulorum, diaetalium. *Ab* Anno 1744. usque Annum 1792. Conditorum *elaboratus* Operâ et Studio Stephani HALMÁGYI de Étfalva Secretarii in Transylvania Gubernialis Actualis Intimi. Anno Domini 1816.

Claudiopoli. Typis Lycei Regii 1816. In 4^0 foi A-m_2.

Imprimatur: Claudiopoli die 26-*ta* Aprilis 1816. Stephanus Koszta m. p. Consiliarius Gubernialis.

Din cuprins: *Approbatae Constitutiones.* Earundem et Compilatarum Constitutionum articuli Romano Catholicae, huicque Graeci ritus vere Unitorum religioni praejudiciosi abrogantur. Art. 7. anni 1744. *Colonus.* De horum perpetua obligatione sublata, et indulta illis sub certis conditionibus libera migratione. Art. 26. anni 1791. Quoad horum servitia et praestationes colonicales usque stabiliendum novum et fixum urbarium usus vigens juxta puncta regulativa anni 1769. observetur. Art. 27. anni 1791. *Disuniti.* Hi Popae Valachici in delicto adulterationis auri et argenti a Foro, et Canonis privilegio exclusi habentur. Art. 5. anni 1753, 1754 et 1755. Horum religioni liberum religionis exercitium qualiter concessum. Art. 60. anni 1791. Hi adinstar reliquorum incolarum tractentur. Ibidem. *Disunitus episcopus.* Ab hoc per Regiam Majestatem denominando dependeant Valachi Graeci ritus disuniti. Art. 60. anni 1791. *Fogarasiensis episcopus et episcopatus.* Hic Graeci ritus, religioni Romano Catholicae vere Unitorum realiter admissus, in fundorum, bonorum et beneficiorum, quae habent possessione confirmatus vivat, deletis in contrarium seu particulariter, seu generaliter latis constitutionibus et articulis. Art. 7. anni 1744. *Instrumenta Litteralia.* Haec, qui occasione tumultus Valachici[1] vel Turcarum in hanc patriam irruptionis amiserunt, Regia Majestas novas donationales elargiatur. Art. 35. anni 1791. *Negotiorum gestor.* Circa hos in Valachia et Moldavia constituendos, ut et in legatorum denominatione Regia Majestas Transylvanorum reflexionem qualem habitura est. Art. 9. anni 1791. *Onus.* In horum praestationibus prae aliis ne aggraventur Valachi Graeci ritus disuniti. Art. 60. anni 1791. *Uniti.* Hi Graeci ritus Valachi sunt Catholici. Art. 2. anni 1744. Horum Ecclesiasticorum solum, et praerogativa nobilitari gaudentium ea est conditio, quae reliquorum patriae civium. Ibidem. Iidem absque quarta Nationalitatis erectione, et constitutione, e tribus receptis Systema Principatus Transylvaniae constituentibus nationibus illi nationi adnumerantur, ubi per adeptionem bonorum sedem sibi fixerint. Ibidem. Ad hos plebeos, et Poparum e plebea sorte assumtarum filios praedeclarata immunitas cur extendi non potest? Ibidem.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

[1] Se înțelege răscoala lui Horia și Cloșca dela 1784.

1070 **Sibiu** **1816**

Statistische Skizze der Siebenbuergischen Militär-Gränze Von I. H. BENIGNI Edlen v. Mildenberg, Feldkriegs-Secretär bei dem K. K. Siebenbürgischen General-Commando.

Hermannstadt, 1816. Gedruckt bei Martin Edlen v. Hochmeister. In 8⁰ foi 3 şi pag. 147.

Din cuprins : Die Walachen. (p. 10—16) Ihre Religion. (p. 17) Ihr Ackerbau. (p. 18—22) Wiesen- und Futterbau. (p. 24—26) Waldungen. (p. 31) Persönliche Verhältnisse des Gränzbewohners. Der Geistliche. (p. 55—56) Dienstverhältnisse des Siebenbürgischen Gränzers. (p. 58—61) Familien-Verhältnisse. (p. 61—63) Gränz-Sessionen. (p. 64—65) Grundbesitz der adelichen Walachen. (p. 70—71) Grundbesitz vormals unterthänigen Walachen. (p. 71—73) Gränzverfassung. (p. 75—105) Alphabetisches Verzeichniss : Der im Bezirke des 1. Walachen Gränz Infanterie Regiments befindlichen Ortschaften. (p. 123—127) Der im Bezirke des 2-ten Walachen Infanterie Regiments befindlichen Ortschaften. (p. 128—129)

Cfr. recenziunea lui Scarlat Callimachi: *O carte tipărită la Sibiu în 1816* din „Adevĕrul" 26 Iunie 1931 No. 14565.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1071 **Pest** **1816**

Illyrien und Dalmatien, oder Sitten, Gebräuche und Trachten der Illyrier uud Dalmatier, und ihrer Nachbarn. Aus dem französischen nach Hacquet, Fortis und Cassas verfaßten Werkes des Herrn BRETON, übersetzt von Janus Pannonius. Vol. I—II.

Pesth, 1816. Bey Konr. Ad. Hartleben. In 16⁰ pag. 136 şi 170.

Din cuprins: Vol. I. Die Morlachen, Morevlassi. (p. 123—170) Vol. II. Die Uskoken, Skoken oder Serbli. (p. 18—34)

Ilustraţiuni: Vol. I. Weib eines morlachischen Popen. Morevlaha. (p. 136) Ein Morlache. More-vlah. (p. 138) Morlachin. Morlache. (p. 163) Morlachin. Morevlaha. (p. 167) Vol. II. Uskok. (p. 33) Uskokisches Mädchen. Uskoka. (p. 35) Stampe în oţel de câte 5×9 cm.

Notăm datele de mai sus fiindcă chestiunea de rudenie maurovlahă — uscocă — română la apariţia cărţii nu era încă decisă. Chiar în cartea de faţă cetim că : Die Morlachen sind keine Wallachen, noch aus der Bulgarey, wie Cassas vermuthet (I. p. 125) pe când mai încolo aflăm că : Die Tracht der Uskoken ist der der Einwohner Niederdalmatiens in vielen Stücken, und (nach Hacquet's Äusserung) jener der Wallachen oder Romani in Siebenbürgen vollkommen gleich. (II. p. 32)

Traducătorul este de fapt Prof. Johann Schuster.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1816 **Pest** **1072**

Compendium historiae regni Hungariae, ab origine gentis, usque ad Ludovicum II. concinnatum. A Glycerio SPÁNYIK e scholis piis aa. ll. et philosophiae doctore, professore historiarum. Tom. I—II.

Pesthini, 1816. Typis et Sumtibus Joannis Thomae Trattner. In 8⁰ pag. 143 şi 156.

Din cuprins: Tom. I. § 3. Hungarorum adventus in Moldaviam, et Valachiam. (p. 13) § 3. Andreae II. regis Hungariae jus in Moldaviam acquisitum. (p. 67)

Tom. II. § 2. Seditio Valachorum in Transilvania anno 1784. auctoribus Hora et Kloska. (p. 135)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1816 **Pest** **1073**

Ruszland oder Sitten, Gebräuche und Trachten der sämmtlichen Provinzen dieses Kaiserthums etc. Nach dem Französischen des Herrn BRETON. (Miniaturgemälde aus der Länder- und Völkerkunde. Viertes Bändchen.)

Pesth, 1816. Bey Konr. Ad. Hartleben. In 8⁰ mic pag. 132.

Erinnerung: Im Juny 1816. Die Verlagshandlung.

Din cuprins: III. Abschnitt. Griechen, Moldauer, Wallachen und andere Flüchtlinge in Russland. (p. 92—96) Vorbeşte de Românii cari fugind de tirania Domnilor lor s'au stabilit „um das Jahr 1753 angefangen" în provincia Nikolajevsk şi Ekaterinoslav, pe când după 1811 li-au urmat mai cu seamă boieri din Moldova, cari primind funcţiuni pe timpul ocupaţiunii ruseşti şi-au părăsit ţara de frica Turcilor.

Anexat, două stampe în oţel: Bojar aus der Moldau.[1] Wallache; Fürstin und Fürst von der Moldau. După desenul lui Damame-Demartrait. (Cuvântul de „Fürst" se referă aici la boieri moldoveni pribegi, desenaţi de numitul pictor la Petersburg, cântând la cobză.)

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

[1] Din lista stampelor aflăm că: In einigen Exemplaren steht irrig: Kalmuk.

1816 **Buda** **1074**

Învăţătură pentru Ferirea şi Doftoria boalelor Celor ce se încing prin ţară, şi acelor ce se leagă, şi a unor boale sporadice, adecă pe ici, pe colo înblătoare A le vítelor celor cu coarne Precum şi a Cailor, a Oilor, şi a Porcilor.

Fürstin und Fürst von der Moldau.

Bojar aus der Moldau, Wallache.

În Buda, 1816. La Crăiasca Tipografie a Universitatei Ungariei. In 8⁰ pag. 130.

Ediție oficială a guvernului ungar, întrucât aflăm din declarația servind de prefață (depe p. 127) cum că a fost tipărită sosind timpul, când „împărăția sa Franțisc I. Impăratul Austriei voiaște, dorește și în tot chipul ca un prea bun Părinte ajută, ca Românii smulgându-se din grosul întunerec al urătei neștiință, să se deștepte a-și lămuri limba sa cea Română" pentru ca să se procopsească întru științe, din care se naște întregimea minței etc.

Academia Română, București.

Bibl. Rom. Veche No. 909.

1816 Pest 1075

Gespräch zwischen einem Fremden aus der Türkey und einem Pesther Bürger . . . dargebracht von Georg MANTAN Lehrer der walachischen Normal-Schulen zu Pesth.

Pesth, 1816. Gedruckt bei Johann Thomas Trattner. In 8⁰ pag. 14.

Autorul ne spune cum că: Pestanii primesc cu plăcere pe streini; dar negustorul creștin din Turcia are nevoie de opt luni ca să ajungă la Pesta, fiind obișnuit să facă popasuri lungi pentru a se instrui. Comparația între situația nenorocită a creștinilor din Turcia și cea fericită a popoarelor austriace. Despre instituțiunile culturale ale ortodocșilor greci, sârbi și români din Ungaria și meritele împăratului Franz și ale lui Urosius la întemeierea școlilor ortodoxe.

Academia Română, București.—Mus. Nat. Budapest.

Bibl. Rom. Veche No. 915. (Numele autorului tipărit: Montan.)

1816 Buda 1076

Regulele sholastice, Care sânt orânduite, și așezate pentru ținerea, și procopseala shóalelor românești celor din Țara Ungurească, și din părțile ei înpreunate. Cu milostiva îngăduință a Înpărătesteĭ, Cesaro-Crăesteĭ, și Apostolicesteĭ Măriri.

În Buda, 1816. Tipărite cu cheltuiala Crăesteĭ Tipografieĭ a Universitateĭ Ungurești. In 8⁰ mic pag. 31.

Biblioteca Urechia, Galați.

Bibl. Rom. Veche No. 919.

1816 Pest 1077

II-dik József császár' élete és tettei. Öszveszedte CZÖVEK István. Vol. I—II.

Pesten, 1816. Trattner János Tamás betüivel 's költségeivel. In 8⁰ pag. 255 și 324.

Autorul adunând un mănunchiu de anecdote şi amănunte, pe cari le publică fără titlu, aflăm între ele în vol. II următoarele privitoare la Români: Impăratul Iosif a dat spre întemeierea unei şcoli româneşti pentru popi la Timişoara şi Vărşeţ 80,000 fiorini. (p. 19) Groaza de pedeapsă şi moarte a Românilor. (p. 22) Horia şi Cloşca aveau ca tovarăş un preot român, scăpat din temniţa dela Spielberg unde era osândit la 60 de ani închisoare. (p. 136) Victoria prinţului Coburg asupra Turcilor la Focşani. (p. 246) Solul căpitan Kienmayer, cu vestea bătăliei dela Mărtineşti, a primit dela împărat în ziua de 9 Octomvrie 1789 un inel în valoare de 4000 fiorini. (p. 251) Amănunte despre războiul dela 1789 din ţările române. (p. 280—283)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1078 **Wien** **1816**

Generalcharte des Königreiches Ungarn mit Einschluss von Siebenbürgen, Slavonien und Croatien und den angränzenden Theilen von Österreich, Mähren, Galizien, Moldau u. s. w. nach LIPSZKY 's grosser Charte auf IV Blättern sorgfältig reducirt von Edmund v. Zuccheri. / Carte générale du Royaume de Hongrie etc.

Wien und Pesth im Verlage von J. Riedl' Kunsthandlung 1816. À Berlin chez J. Schropp et C-ie.

Hartă administrativă (de format 104×140 cm.) cuprinzând şi o parte a Ţării-Româneşti. Gestochen von Jos. Stöber.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

1079 **Wien** **1816**

A' Magyar és Horváth országi Leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek' hazai gyüjteménye. A Természet után rajzolta Egy Tiszt a' Cs. K. Ingén. Karból, ki adta TIMLICH Károly. / Bétsben, 1816. Cappi Ur mesterményi bóltjában Kohlmarkton. / Vaterländische vollständige Sammlung der merkwürdigsten National Costume des Königreichs Ungarn und Croatien nach der Natur historisch gezeichnet von einem K. K. Ingenieur-Officier, herausgegeben von Carl Timlich.

Wien, 1816. In der Cappischen Kunsthandlung am Kohlmarkt. (Litografiat.) In 2^0 cu 78 ilustraţiuni fără text.

Foile româneşti: Egy Oláh Leány a Bánáti határról. / Ein wallachisches Mädchen aus der Bannat Gränze. (17) A' tólvajok ellen menő Plajasok. / Wider die Räuber ziehende Plajaschen. (27) Nem Egyesült Göröghitű Püspök templomi ruhában. / Ein griech. nicht unirter Bischof im Ornat. (55) Mehádia vidéki asszoniemberek. / Weib aus der Gegend von Mehadia. (59) Karpatushegyi paraszt. / Bauer aus den Carpatischen Gebirgen. (47)

Desenuri executate în aramă (format 23.5×16.5 cm.) şi colorate cu mâna. Desenatorul lor e Josef Heinbucher Edler von Bikkessy (precum semnează câteva din picturile sale) ofiţer de geniu, care servind în locurile regimentelor de grăniceri croate şi române a făcut nişte desenuri admirabile depe natură, importanţa cărora e că ele sunt autentice şi că reprezentând totodată în fundul desenurilor şi vederi, ne dă figura caselor locuite de tipurile reprezentate, cum şi a bisericilor de lemn, pe cari le aveau.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1816 **Leipzig** **1080**

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ τῆς ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ἐς ἀκριβεστέραν καὶ πληρεστέραν κατάληψιν τῆς ἱστορίας αὐτῆς. Τόμος ά. Μέρος β'.

Νῦν πρῶτον συντεθὲν καὶ τύποις ἐκδοθὲν ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξονίας εν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ταουχνίτς.

Cartea această a lui Dimitrie PHILIPPIDE, formează partea a două a operei sale despre România, prima cuprinzând istoria ei până la înfiinţarea principatelor române.

Din cuprins: Cap. 4) Comparaţie între Ardeal şi Elveţia. 16) Locurile ocupate de Turci: Orşova. 17) Districtele Banatului. 18) Districtele provinciei Ghiula adică partea României care se întinde dela Carpaţi şi izvoarele Tisei, unde este şi Maramureşul, până la Ung şi la Mureş. 19) Districtele Ardealului.

Anexat: Harta României adică ţările româneşti dela Tisa până la Nistru.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 929.

1817 **Sopron** **1081**

Versuch eines topographisch-mineralogischen Handbuches von von Ungern. Ein Taschenbuch für mineralogische Excursionen, Reisende und Sammler vaterländischer Producte aus dem Mineralreiche zusammengetragen durch Christian Andreas ZIPSER, Professor und Vorsteher einer weiblichen Erziehungs-Anstalt zu Neusohl in Nieder-Ungern etc.

Oedenburg, 1817. Bey Carl Friedrich Wigand. In 8⁰ pag. XXXI şi 439.

Prefaţa: Geschrieben zu Neusohl, am Christabende 1816.

Dedicaţia din partea lui: Joseph J o n a s Custos-Adjunct bey dem ungrischen National-Museum in Pest.

Cartea dă o descriere amănunţită a mineralelor Ungariei (fără de Ardeal) înşirată în ordinea alfabetică a localităţilor, dând şi numirile topografice româneşti, formând astfel cea dintăi încercare pe acest teren, cu multe note deslușitoare ale adiunctului muzeal Jonas.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1082 **Pest** **1817**

Közönséges vagy Universalis Geográphia, a' Bécsi Kongreszszusban történt változások szerént írta CANNABICH I. G. F. Prof. fordította Czövek István.

Pesten, 1817. Trattner János Tamás betüivel és költségével. In 8⁰ pag. 411.

Din cuprins: Galliczia-Ország Bukovinával egyetemben. (p. 289—292) Erdély Országa, vagy az Erdélyi Nagy Fejedelemség. (p. 338—347) Katona Határszélek. (p. 347—348) Vallachia v. Oláh Ország. (p. 376) Moldávia v. Móldva Ország. (p. 377)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1083 **Buda** **1817**

Scurtă învăţătură pentru vărsatul cel mântuitoriu. Scrisă de Frăţilă BENE Doftorul. Dată adóaă oară la lumină, mai avuţită.

La Buda, 1817. În Crăiasca Tipografie a Universitatei dela Pestu. In 8⁰ mic pag. 63.

Este o traducere prescurtată a cărţii renumitului medic *Bene* Ferencz, apărută în anul 1800 la care se referă în primele rânduri ale prefeţei, zicând că a urzit cursul doftoriei sale cu 17 ani înainte; carte editată şi distribuită de ocârmuirea ţării în cinci diferite limbi.

Academia Română, Bucureşti. — Mus. Nat. Budapest.

Bibl. Rom. Veche No. 931.

1084 **Oradea** **1817**

Historia pragmatica regni Hungariae diplomatibus, et scriptorum testimoniis illustrata, auxiliaribusque scientiis aucta; quam in usum auditorum elucubratus est Paulus NAGY... Professor etc.

M. Varadini, 1817. Typis Joannis Tichy. In 8-vo.

Cuprinsul vezi la ediţia adăogată din 1823 sub No. 1155.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1085 **Wien** **1817**

Statistik der Militärgränze des österreichischen Kaiserthums. Ein Versuch von Carl Bernh. Edlen von HIETZINGER, k. k Feldkriegssecretär bei dem karlstädter-warasdiner Gränz-General Commando. I—II. Theil. (I. Buch. Das Volk und das Leben.

II. Buch. Die Volkswirthschaft. III. Buch. Die Verfassung und die Verwaltung.)

Wien, 1817—1823. Gedruckt und im Verlage bei Carl Gerold. In 8° pag. XX şi 299, 467 + 668.

Prefaţa: Wien, am 20. März 1817.

Din cuprins, după Indice: *Walachen.* Ansiedlung vol. I p. 24, 200. II. b 5. *Walachen*-Bezeichnung, herabwürdigend I. 202.

Walachen-Regiment, erstes: Brandversicherungs-Anstalt II. b. 418. Egalisirung oder Kennzeichen II. b. 342. Gebietseintheilung und diesen Bevölkerung II. b. 281. Gemeinde-Obrigkeiten, Wahl und Bestätigung in privilegirten Märkten II. b. 297. Grundbesitzes Verschiedenheit unter den Gränzfamilien II. b. 242—245. Numerirung II. b. 243. Organisirung II. b. 64. Regiments-Gerichts-Wirkungskreis II. b. 376, 377. Schulen II. b. 505. Stabsort II. b. 302. Steuer-Ertrag II. b. 262—264, 266, 277. Volksmenge eines Compagnie-Bezirks II. b. 283.

Walachen-Regiment, zweites: Borgoer-Dominium, Vereinigung mit demselben II. b. 62. Egalisirung oder Kennzeichen II. b. 342. Erziehungshaus II. b. 531. Gebietseintheilung und dessen Bevölkerung II. b. 281. Grundbesitzes Verschiedenheit unter den Gränzfamilien II. b. 242—245. Numerirung II. b. 343. Organisirung II. b. 64. Schulen II. b. 506. Stabsort II. b. 502. Steuerertrag II. b. 262—264, 266, 267. Verwaltungs-Offiziers-Beigebung II. b. 295. Volksmenge eines Compagniebezirks II. b. 283. Waldtaxe, Aufhebung II. b. 148.

Walachisch-Illyrisches Regiment: Ansässigkeiten, Ausweis II. b. 122. Ansiedlung I. 203. Compagnien-Vermehrung II. b. 278. Dörfer, Abtretung vom deutsch-banatischen Regiment an dasselbe II. b. 278. Egalisirung oder Kennzeichen II. b. 342. Eisenwerk II. a. 233. Entstehung und Organisirung II. b. 42, 61. Gebietseintheilung und dessen Bevölkerung II. b. 280. Grundsteuer-Classificirung II. b. 105, 180. Holzmanipulation II. a. 142. Numerirung. II. b. 343. Schulen. II. 504, 518. Seressaner II. b. 360. Stabsort II. b. 300. Steuer-Bestimmung für die Juden II. b. 109, 204. Verwaltungs-Officiers-Vermehrung II. b. 202. Volksmenge eines Compagnie-Bezirks II. b. 283. Waldungen, Vermessung und Flächeninhalt II. a. 124, 128. Werkholzes Abgabe, unentgeltliche, an die Gränze II. a. 147.

Walachische Gränze: Contumazen II. b. 440. Dienstes-Bestimmung im Feld und im Land II. b. 59. Entstehung, Organisirung. Verfassung, Systemisirung I. 34. II. b. 58, 223, 232. Erbfolge auf die Gründe II. b. 240—242. Familien-Eintheilung, classenweise II. b. 234. Geldbeiträge zum Unterhalt der Truppe II. b. 59. Grundbesitz und auf solchem haftende Verbindlichkeit II b. 239. Grundbesitzes Verschiedenheit unter den Gränzfamilien II. b. 242—245. Grundverkauf verboten II. b. 240. Grundverpfändung, ob gestattet II. b. 240. Gründe, ob als Lehen zu gelten II. b. 242. Gründe, von Witwen und Töchtern ererbte, wie in Heiratsfällen zu conscribiren II. b. 241. Grundes-Angelegenheiten, welcher Gerichtsbarkeit zugewiesen II. b. 245. Heimfallsrecht des Fiscus auf die Grundstücke II. b. 241, 242. Monturs-Anschaffung von den Pachtgeldern der revindicirten Gebirge II. b.

256. Nutzeigenthum der Familien auf ihre Gründe II. b. 240. Regulamente II. b. 61. Steuer-Ertrag II. b. 262—267. Steuer-Schuldigkeit II. b. 262, 264. Truppenstand II. b. 58. Widmung, militärische II. b. 252.

Walachischen Dragoner-Regiments Aufhebung und Vertheilung II. b. 62; Steuerertrag II. b. 262, 263, 266.

Walachischer Gebirge Revindicirung I. 55. II. b. 245.

Die *Regulamente* für die siebenbürgische Militärgränze vom 24. März 1764 und vom 12. November 1766, sammt den späteren Verfassungs-Vorschriften für dieselbe. (II. b. 223—268) *Sitten* und *Gebräuche der Wallachen*: bei der Hochzeit, beim Begräbnisse. Die Pomana. Gasterei nach der Beerdigung. Trinklieder. (vol. 1 p. 267—273)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1086 **Pest** **1817**

Az Európai hires zsiványok, útonálló tolvajok, gyilkosok, haramiák, lázzadók és pártütők' Tüköre, mellyet SILLER Fridrik irásiból forditott Czövek István.

Pesten, 1817. Trattner János Tamás betűivel 's költségeivel. In 8° pag. 430.

Din cuprins: Hora és Klotska. Az Erdélyi Pártütők Vezérjei. (p. 241—262)

Mus. Nat. Budapest, şi alte exemplare.

1087 **Pest** **1817**

Epicrisis documentorum diplomaticorum seu de valore instrumentorum literalium autore Josepho Nic. KOVACHICH Senquiciensi etc.

Pestini, 1817. Typis Joannis Thomae Trattner. In 8° foi XXXIII şi pag. 287.

Prefaţa: Pestini die 2. Aprilis Anno Domini 1817.

Din cuprins: Subreptitia Valachorum Privilegia cassantur: 1635 art. 40; 1659: 90 et 1681: 64.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1088 **Pest** **1817**

Skizzen einer Reise nach Konstantinopol des Freyherrn L. v. STÜRMER, in den letzten Monathen des Jahres 1816. Herausgegeben von Joseph Goluchowski.

Pesth, 1817. Bey Konrad Adolph Hartleben. In 8° pag. 300.

Prefaţa editorului: Wien den 2-ten May 1817.

Autorul intrând în Ţara-Românească pe la Sibiu-Câineni ajunge prin Curtea de Argeş şi Piteşti la Bucureşti şi deacolo la Giurgiu,

descriind amănunțit tot ce a văzut, auzit și citit (p. 27—144) dând și o listă a stațiunilor de poște dela Viena până la Constantinopol, existând 80 de poște cu 106 $^1/_2$ stațiuni și 213 mile lungime, dintre cari poștele 54—70 cad pe teritorul Țării-Românești dela Câineni până la Giurgiu.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1817 **(Șumuleu)** **1089**

Báthori András, Cardinál, és Erdelyi Fejédelem Emlékezetére: midôn 1816^{bán} Mindszent Hava 30^{kán}, mint halálának Esztendei elöforduló emlékeztetô napján, meg-ôletésének helyére egy Keresztfa emeltetett, és a' Szent Domokosi Kántoroktól ottan elmondatott Ének.

S. l. et a. In 8^0 mic, foi 4. Cu 4 pagini text.

Approbatio: Vidi Sz. Domokos 15 Junii 817. Alexander mpr. (Episcopul Ardealului, Rudnay.)

Cântec istoric de 20 strofe, expunând istoria și tristul sfârșit a cardinalului Báthory, care fugind din bătălia dela Șelimber (din 28 Octomvrie 1599) a fost omorît pe muntele „Pásztorbükk" de către Secuii amăgiți de Mihai-Vodă, pomenit aici într'o strofă deosebită.

Poema de jale se cântă după cântecul „Oh emberi gyarló Nemzetség" și observăm că în ziua de 30 Octomvrie chiar și azi se ține procesiune cu Secuii din împrejurime la crucea ridicată acum în amintirea sărmanului principe, cântându-se acest cântec, care astfel are și alte retipăriri mai noui.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1817 **Pest** **1090**

Glycerius Spanyik: Compendium historiae regni Hungariae. Editio altera. Tomus I—II.

Pesthini, 1817. Typis et Sumtibus Joannis Thomas Trattner. In 8^0 pag. 156 și 143.

Cuprinsul la ediția întâia din 1816 de sub No. 1072.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1817 **Pest** **1091**

Compendium Historiae Universalis systematice deductum per Josephum Aloys. Kereszturi, in Regia Scientiarum Universitate Pestinensi Historiae Universalis, et Pragmaticae Regni Hungariae Professorem P. O. Vol. I—III.

Pesthini, 1817—1823. Typis Nobilis Joannis Thomae Trattner de Petróza. In 8^0 pag. 597, 602 și 643.

Din cuprins: Vol. III. *A coronatione S. Stephani, Regis Hungariae usque ad nativitatem Caroli V. Imperatoris.* 1330. Carolus rex a Valachis profligatus. (p. 410) 1342. Ludovicus I. rex. Bazaradum ad obsequium reducit. (p. 421—423) Tristissimam haec inter Gallia sub Joanne R. induit rerum faciem: at LudovicusBosniae Bano in fidem recepto, novoque sigillo inducto, Bulgaros, Valachos, Moldavos, et Bernabone in Italia coercito, ipsos Venetas vectigales fecit. (p. 439—445) Quippe Imperator creatus, de Russia Rubra et Moldavia cum Polono, cui oppida Scepusii oppignoravit, de Dalmatia cum Venetis tractans, schisma Pontificium, Husso et Hieronymo exustis, per Concilium sustulit. (p. 479—448) Bello civili fervente, Amurates Belgrado rejectus, Hungariam vastavit, eamque subacturus erat; ni Hunyadii, Buti Valachi, non Sigismundi Regis filii, tenuibus ab initiis ad honores eluctati virtus ei obstitisset. (p. 505—510) 1446. Hunyadius e Draculae captivitate liber ... Gubernator eligitur. (p. 520—522) 1462. Vladi audacia punita (p. 562—566) Hoc triumpho tumidus Mahometes in Dalmatiam, et Italiam cupiditatem intendit; sed in Scodrae obsidione cladem passus, ac Sabatsio per Corvinum exutus, pluribus in Servia et Moldavia damnis cumulatus est. (p. 585—588) 1476. His damnis Mahometes irritatus... Moldaviam erasit (p. 590)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1092 **Bratislava** **1817**

Atlas regni Hungariae Portatilis... Von J. M. KORABINSZKY. Neueste Ausgabe.

Pressburg, 1817. J. Landes. In 8⁰ oblong.

Petrik vol. II p. 448.

1093 **Wien** **1817**

Dissertatio inauguralis historico-medica de Funeribus plebejis Daco-Romanorum sive hodiernorum Valachorum et quibusdam circa ea abusibus, perpetuo respectu habito ad veterum Romanorum funera, quam authoritate et consensu Illustrissimi ac Magnifici Domini Praesidis et Directoris, Spectabilis Domini Decani, nec non Clarissimorum DD. Professorum pro doctoris medici laurea rite adipiscenda in antiquissima ac celeberrima Universitate Vindobonensi publicae disquisitioni submittebat Ladislaus Basilius POPP, Transylvanus, AA. LL. et Philosoph. Doctor et linguae valachicae interpres aulicus. / In Theses calci operis adnexas disputabitur in Universitatis Palatio die ... Mensis Julii MDCCCXVII hora ... [1]

[1] Ziua examenului (aci lipsitoare) se semna de obicei cu mâna în exemplarele ce se distribuiau pe la prieteni.

Viennae, MDCCCXVII. In 4⁰ foi şi pag. 56.

Dedicaţia: Contelui Adam Nemes de Hidvég.
Bibl. din Blaj, Oradea şi Mus. Nat. Budapest.
Bibl. Rom. Veche No. 943.

1818 Bratislava 1094

Compendium Generalis Statisticae Imperii Austriaci. In usum Auditorum suorum elaboravit Antonius FABER J. U. D. Statist. et Juris Met. Hung. in Acad. R. Poson. Prof. Publ. Ord. Fac. Jurid. Pro-Senior, plurium II. Comit. Tab. Judic. Assessor.
Posonii, 1818. Typis Heredum Belnayanorum. In 8⁰ foi 6 şi pag. 226.

Prefaţa: Posonii pridie Festi nati Soteris MDCCCXVII.
Din cuprins: Hungaria, Confinia militaria, Transylvania. Bucovina. (p. 6—8) Intuitu Nationum. Valachi in Transsylvania. (p. 33) Character Nationalis Valachi. (p. 36—37) Commercium Turcicum. Valachia. (p. 89) Commercium Transitus. Moldavia et Valachia. (p. 91) Systema Status Fundamentale. § 12. In Hungaria et Transsylvania. Caeterum nobiles Valachi. (p. 125) Jura Statuum in Hungaria et Transsylvania Vlachi. (p. 141) Systema Religionarium: Ecclesia Catholica. Rutheni et Valachi. (p. 163) Ecclesia Graeca N. U. Episc. Cibin. (p. 168)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1818 (Sibiu) 1095

Ansichten von Siebenbürgen.
S. l. 1818. In 8⁰ pag. 77.

Prefaţa: K[lausenburg] 1817.
Autorul acestei broşuri anonime este Graf Alexius BETHLEN, care făcând propuneri sociale pentru îmbunătăţirea stării materiale a popoarelor Ardealului se ocupă şi de Români în următoarele părţi:
Der walachisch unirte Bischof von Bab. Schulen für die Walachen. (p. 24—25) Schulen der unirten und nichtunirten Walachen. (p. 33) Auf der rechten Seite vom Aranyos, von Thorda bis Gyéres, liegt das Schlachtfeld von Trajan und Decebal, das heute noch unter den Walachen „Prat de la Trajan" heisst. (p. 71)
Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1818 Cluj 1096

Nemes Erdély ország' külső törvényes székin perfolyta leveleinek formáji, mellyek A' Törvényt tanuló Ifiaknak kedvekért egyben-szedetvén, közönségessé tétettek.

Kolo'sváron, 1818. Nyomtattatott a' Ref. Koll. betüivel. Találtatik *Gutman János* Könyvárusnál. In 8⁰ pag. 47.

Imprimatur: Claudiopoli, 18. Martii 1802. Mártonfi *mp.*

Cuprinde formularul diferitelor acte oficiale şi între ele (p. 21—23) şi două românești, adică formula jurământului obişnuit şi alta a jurământului care se lua dela îngrijitorii de moşii, când aceştia erau Români. Textul tradiţional fiind vechiu (dela sfârşitul veacului al XVIII-lea) îl retipărim din cuvânt în cuvânt, cu fonetica sa ungară:

Az Oláh Nemzeten levőknek esküvése.

Asa szetsz azsute Dumnezeu Tatel, Fiul, Duhul Szfint un Dumnezeu adeverat, Szfinta Troitze, Majka Prja kuráte, totzi Szfintzi lui Dumnezeu, Szfinta Krutse, Szfinta Beszerike, Szfinta Evangelia, pita, szárja, lumina, si kumineketura tse dila moarte, pátru Poszturi intrun án, doae zile de Poszt intro szeptemune, toate Zilele de rugetsune, toate Dominetsile Ilie, si Pelia, kare poárte Tunul, si Fulzserile, Toaka, si Foku, Komindarja, deszlegarja, doiszprezetse Apostoli, asa sze te rabde pemuntul, asa sze ái parte de laszáte, de mujere, de kopii, pekum tse styi, tse ai auzit, tse ai vezut, tse ai pomenit eji szpune ku mare dreptate fere fretzie, fere pretinie, fere kedvelat, si fere menie. Asa szetz azsute Dumnezeu, si asa szetz de szpeszenia szufletului teu.

Udvar-biró be-esketésinek formája oláh nyelven.

Asa szets azsute Dumnezeu Tatel, Fiul, Duhul Szfint, etc. cumke Domnului teu tsel pemuntesk vei fi Bîreu ku bune dreptate, porunka Domnului kumva pofti Meriasza, ku toate putearja o vei plini, szlusba Oamenilor pentru plate, Kedve nimenui nuo vei lésza, nuo vei ingedui, si dupe porunka Meriiszale ku mare grabe vei umbla, Kuvuntu Deregetoriilui karei innaintja ta el vei askulta, si paguba Domnu to kare vei lua száma, si ovei szintzi de vreme la Meriasza, au Deregetoriilui ovei da de stire, nitse unuja mái tare de kit altuia nu vei kedvelui, fere putere, fere meszure, si fere porunka Domnului pe nime nui szili, de kare om vei auzi ke vre sze fuge, vei da stirje la Domnu Mariasza, o la Deregetorii, dupe oameni la lukru ku toate inima vei lua szama, in szat, in kimp, la areture, la koasze, in urma adunatului funului, in vreme de kerat, in vremia lukrului, si intru alte szlusbe pe cum tzo szlusi putearja, ku toate dreptatja vei umbla, si vei szlusi, ase szetz azsute Dumnezeu.

Acest document — identic în toate cu acela pentru unguri — e de cea mai mare însemnătate culturală, arătându-ne întreaga viaţă a iobagilor din Ardeal cari trăiau slujind pe moşierii lor după obiceiurile din veci, dealungul veacurilor.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1097 Timişoara 1818

Applausus Ill. ac Rev. Domino Josepho Putnik orient. ecclesiae g. n. u. r. episcopo dioecesano Pakraczіensi, qua pro

administratione episcopatus Aradiensis recenter advenienti, ex parte districtus Vilagosiensis per vice-archidiaconum Galsae habitantem G. K. 1818.

Temesvarini, Typis Josephi Klapka. In 4⁰ pag. 7.

Inițialele autorului din titlu sunt ale lui Georgius KIRILLOVITS.

Această mică tipăritură ocazională interesează literatura română pentru că episcopul serbătorit era totodată vlădică al Vlahilor din Croația, al căror centru mai principal era tocmai orașul Pakracz.

Mus. Nat. Budapest.

1818 **Pest** **1098**

Gróf BATTHYÁNYI Vincze' Útazása, Magyar Országnak, Erdélynek, Moldáviának és Bukkovinának egy részén által 1805-ik Esztendőben. Magyarra fordittatott egy hazafi által.

Pesten, 1818. Trattner János Tam. betűivel és költségén. In 8⁰ pag. 160.

Din cuprins: Scrisoarea a noua din Botoșani. (p. 63) Scrisoarea X. din Iași. (p. 70) Scrisoarea XI. din Iași. (p. 77) Scrisoarea XII din Bojan. (p. 86—89)

Cfr. ediția germană și olandeză sub No. 1006 și 1034.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

(1818) **Cluj** **1099**

A' kolosvári könyvező szüznek historiája. Irattatott az ott évő JÉSUS Társaságbéli Szerzetesek által. Most pedig Azon Szentséges Szűz Tiszteletinek gyarapodására és, Ajtatosinak Lelki vigasztalásokra megszaporitatván ujra Nyomtattatott.

Kolosvárt. In 8⁰ pag. 174.

Traducere făcută pe baza ediției latine din 1737 (de sub No. 365) care mergând cu povestirea miracolelor săvârșite de icoana lăcrimândă a Maicii Domnului până la 1818, trebue să fie tipărită în acel an.

Cuprinsul aproape acelaș cu al ediției latinești citate, însă aici mai aflăm (pe p. 14) că icoana zugrăvită pe lemn de pictorul Lucaciu din satul Iclod, are o înălțime de un cot și jumătate. Se repetă apoi că icoana fiind dăruită de „nobilul român" Ion Kuptsea bisericii unite a Românilor din Sân-Miclăuș (în județul Dobâca) ea a început să lăcrimeze numai după 18 ani, după ce a fost așezată pe iconostasul bisericii. Aflând de acest lucru, contele Sigismund Kornis, a dus icoana în capela castelului său din Szentbenedek (Benediuc) cu mare slujbă în ziua de 12 Martie 1699. La cererea Românilor ea însă a fost dusă înapoi la Sân-Miclăuș, unde la porunca arhiepiscopului Kolonics s'a făcut o investigație în privința miracolelor aflate, fiind ascultați 28 de Români (p. 24—27) cele expuse de ei fiind adeverite și de gubernatorul Ardealului, contele Sigismund Kornis. Lățindu-se vestea

acestor minuni, s'au găsit mulţi doritori să aibă sfânta icoană, aşa că voevodul Moldovei a oferit chiar 1000 de taleri leonini pe ea. (p. 32) La raportul oficial, icoana a fost însă dăruită bisericii iezuiţilor dela Cluj şi e interesant că Românii dela Sân-Miclăuş au dat-o bucuros, ca să scape de necazurile suferite dela garda armată ce li se trimisese pentru paza icoanei. (p. 44)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1100 **Zagreb** **1818**

Principia Juris Publici regni Hungariae quae scholasticae juventuti scripsit Constant. FARKAS, J. U. D. in Regia scientiarium Academia Zagrabiensi Juris Nat. et Publ. Reg. Hung. Prof. P. O. I. Comitatus de Zala Tabulae judiciariae assessor.

Zagrabiae, 1818. Typis Novoszelianis. In 8° foi 42 şi pag. 192.

Prefaţa: Zagrabiae IV. Id. April. M DCCC XVIII.

Din cuprins: § 86. Insignia Cumaniae, id est Moldaviae et Valachiae.[1] (p. 52) § 87. Transylvania membrum S. Coronae agnoscitur, 1792. (p. 52) Caput V. De juribus Regum Hungariae. § 108. Episcopos Graecos non Unitos constituendi. (p. 64—65)

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

[1] Aceste două cuvinte explicative sunt adăogate cu mâna, iar textul tipărit este: Cumaniae, Leo coronatus in campo caeruleo, et stella in sinistro angulo superiore, inferiore vero Luna sinistrorsum conversa visitur.

1101 **Sibiu** **1818**

Lehrbuch zur Beförderung der Kenntniß von Siebenbürgen. Von Joseph LEONHARD, Evangl. Prediger an der Spitalskirche in Hermannstadt.

Hermannstadt, 1818. Gedruckt bei Johann Barth k. k. priv. Buchdrucker. In 8° foi 8 şi pag. 398. Cu o hartă.

Prefaţa: Hermannstadt, den 1-sten Mai 1818.

Cuprinsul: I. Erdbeschreibung von Siebenbürgen. Verzeichniss derer in Siebenbürgen befindlichen Ortschaften; cu toate numirile toponimice româneşti. (p. 1—108) II. Naturgeschichte; dând şi numele româneşti ale animalelor, plantelor şi mineralelor descrise. (p. 109—302) III. Geschichte; cu amănunte şi despre Români. (p. 303-367) Masse, Gewichte und Münzen von Oesterreich, Ungern, Siebenbürgen, der Walachei, Moldau und Bukowina. (p. 368—375) Kopfrechnung und Aufgaben. (p. 376—398)

Anexat: Das Grossfürstenthum Siebenbürgen nach der Lipskyischen Karte gezeichnet. Jos. Leonhard del. C. Seipp f. Hartă administrativă (de 22×27 cm.) fără numirile locurilor, servind scopuri pedagogice.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1818 **Pest** **1102**

A' Nemes Székely Nemzetnek Constitutiói, Privilegiumai, és a' Jószág' leszállását tárgyazó némelly törvényes itéletei, több hiteles Leveles-tárokból egybe-szedve.

Pesten, 1818. Nyomtattatott Trattner János Tamás betűivel 's költségével. In 8⁰ pag. 299.

Din cuprins: Mihai-Vodă întăreşte vechile privilegii ale săcuilor prin decretul din Alba-Iulia, 28 Noemvrie 1599. (p. 81—85)
Autorul nenumit al publicaţiuniii este: SZÉKELY Mihály.
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1818 **Pest** **1103**

Sylloge Decretorum Comitialium Inclyti Regni Hungariae etc. Collegit . . . et peculiariter excudi curavit Josephus Nic. KOVACHICH Senquiciensis etc. Tomus I—II.

Pesthini, 1818. Typis, et Sumptibus Joannis Thomae Trattner. In 8⁰ foi 2 şi pag. 475+321.

Din cuprins, după Indice: Valachi qui lucrum Camerae non solverant, ad ejus solutionem non compellantur 1459 art. 12. Ad exercituationem connumerentur, et more consueto exercituent 1459: 32. Dicam solvant 1467:2. Observabuntur de his Constitutiones annorum 1604:14; 1608:9; 1613:29 et 1647 Dipl. Inaug. § 7.
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1818 **Pest** **1104**

Allgemeine Geographie zum Elementar- und Selbſt-Unterricht insbeſondere für Militär Erziehungs-Inſtitute nach den neueſten Lehrbüchern mit vier Kupfertafeln.

Peſth, 1818. Gedruckt und verlegt von Trattner. In 8⁰ pag. LXXXIV şi 174 + Index.

Din cuprins: Das Wallachisch-Illirische Regiment. (p. 50—51)
Moldau. Wallachey. (p. 140)
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1818 **(Braşov)** **1105**

Legiuire a Prea Înălţatului şi prea pravoslavnicului Domn şi oblăduitoriu a toată Ungrovlahia Io. Gheorghe Karagea V. V. cu toată cheltuiala Dumnealor Constantin Caracaş, dohtor,

şi Dumnealui Răducanul Clinceanul, biv vel stolnic, şi Dumnealui Dumitrache Topliceanul, biv vel sluger.

Tipărită în priveleghiata tipografie a dumnealor ot cişmeaua rĕposatului întru fericire Domn Mavrogheni din Bucureşti. Prin tipograful Fridrich August Herfurt, 1818. In 4⁰ pag. 208.

Potrivit unei însemnări din 29 Martie 1819 a exemplarului braşovean, cartea a fost tipărită de fapt la Braşov, în tipografia lui Francisc de Schobeln, prin Friedrich Herfurth.

Liceul Honterus, Braşov şi alte exemplare.

Gross: Kronstädter Drucke No. 939.

1106 **Eger** **1818**

Biographia Joannis Hunyadi quondam Hungariae Gubernatoris, Vajvodae Transsilvaniae, Slavoniae, Temesiensis, et Severinensis bani, perpetui comitis Bistricensis, et capitanei Belgradensis, ex probatis auctoribus, in hocce compendium redacta, per Mathiam KOVÁTS, Archi-Dioecesis Agriensis Presbyterum, AA. LL. Philosophiae et SS. Theologiae Doctorem, ac in Lyceo Archi-Episcopali Agriensi Historiarum Professorem P. O.

Agriae, 1818. Typis Lycei Archi-Episcopalis. In 8⁰ mic foi 3 şi pag. 125.

Prefaţa: Dabam in Lyceo Archi-Episcopali Agriensi, die 14-ta Julii 1818.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1107 **Pest** **1818**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Pesten, 1818. Ny. Trattner János Tamás. In 8⁰ pag. 240. Cu 2 hărţi.

Petrik vol. II p. 609.

1108 **Wien** **1818**

Rövid Földírás a' leg ujabb polgári változások szerint Tanuló Ifjak' számára. Irta KIS Pál Győr Megyei Pap, és Nevelő.

Bécsben, 1818. In 8⁰ pag. 235.

Din cuprins: Erdély ország. (p. 171—184) Magyar országi, vagy is Banáti Katonai Vidék. Erdély országi katonai vidék. (p. 187—189) Bukovina. (p. 194) Oláh ország. Moldva ország. (p. 204—205)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1818 **Wien** **1109**

Beyträge zur Europäischen Länderkunde. Die Moldau, Wallachey, Bessarabien und Bukowina. Neueste Darstellung dieser Länder, nebst Kupfern, verschiedene Trachten derselben vorstellend. Von F. Grafen v. KARACZAY.

Wien, 1818. Gedruckt bey Anton Strausz. (Pe copertă.) In 8° foi 2 și pag. 96.

Autorul luând parte la războiul Austriei cu Turcia ca ofițer în armata ungară care a operat în Moldova în anul 1789, luptând în bătăliile dela Focșani și Mărtinești, și-a adunat datele cărții sale încă de atunci, publicându-le acum într'un răgaz liber al vieții sale de retragere.

Anexat: 3 stampe litografice colorate cu mâna: p. 1. Bäuerin in Winter Anzug. Moldauischer Geistlicher; p. 13. Moldauische Brautleute; p. 17. Moldauerin aus dem Mittelstande. (Gestochen in Stein durch Karaczay 1817.)

Această carte rară a contelui ungur Karacsay a fost recenzată de I. Ursu în „Arhiva" din Iași 1914 p. 285—288 și de N. Iorga: Istoria Românilor prin călători vol. II p. 275—278.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1819 **Cluj** **1110**

Magni Principatus Transilvaniae loca Anno 1819. Claudiopoli. Typis Lycei Regii. In 8° mic pag. 56.

Cuprinde dicționarul topografic al comunelor din cele 18 comitate și scaune ungurești și săcuie, precum și din cele 11 scaune săsești, cu toate numirile românești corespunzătoare.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1819 **Pest** **1111**

Magyar Országnak és a' határ őrző katonaság vidékinek leg újabb statistikai és geographiai leírása. Irta MAGDA Pál A' Sopronyi Evang. Fő Oskolában Philosophiát, Statistikát, és Historiákat Tanító.

Pesten, 1819. Trattner János betüivel 's költségével. In 8° pag. XVIII și 19—586.

Prefața: Sopronyban, 22. Jan. 1818.

Din cuprins: Az Oláhok. (p. 70) A Görög vallásu oláh Oskolák. (p. 113—114) A nem egyesültt Görögök. (p. 138—140) Magyar országnak polgári állapota. § 29. A' Parasztok; jussai, kötelességei s terhei. (p. 153—159) Az Oláh-Illirus Határ Regiment Vidéke. (p. 547—551)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1112 **(Pest)** **1819**

Kurzgefaßte Geſchichte der Wlachiſchen Nazion in Dacien und Macedonien. Von Georg MONTAN.

S. l. 1819. Gedruckt bey Franz Joſef Patzko. In 8° mic pag. VIII şi 29. La sfârşit 6 pagini nenumerotate cu lista acelora, cari au contribuit la cheltuelile de tipar.[1]

Este o mică expunere a istoriei Românilor, care se ocupă chiar şi cu originea numelor de Cuzowlachi şi Cinciari (p. 16—21) precum şi cu diferitele forme ale numirii de Vlach-Valachi. (p. 23—29). Autorul se numeşte Montan, nu Mantan ca pe cartea sa din 1816 de sub No. 1075.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Această listă cuprinde numele tuturor macedo-românilor şi grecilor romanizaţi din Peşta şi Buda, cu indicarea oficiurilor lor şi între aceşti din urmă aflăm şi pe Zacharias *Karkaleky*, wlachischer Bücher-Verleger bei der Ofner königl. Universitäts-Buchdruckerey; iar în provincie pe Jane *Bozda* Lokal Schul-Direktor, und bürgerlicher Handelsmann zu Balassa-Gyarmath.

1113 **Buda** **(1819)**

Caligrafia românească. Prin Heinrih ŢEZAR.

În Buda, La Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Ungureşti. Oblong, 12 tabele în aramă, sculptate de Fr. Karacs.

Anul tipăriturii se fixează aproximativ prin chitanţa depe foaia 10 cu data de 30 Ianuarie 1819.

Academia Română, Bucureşti.

Bibl. Rom. Veche No. 934. (Supt 1817.)

1114 **Sibiu** **1819**

De scriptoribus rerum Transsilvanicar(um) Saxonicis dissertatio etc. Historiae civilis fasciculus II. quem ... defendet Ioannes Dan. KAESTNER.

Cibinii, 1819. Typis Ioannis Barth. In 8° mic foi 2 şi pag. 51.

Din cuprins: Paulus *Benkner*: Geschichte der walachischen Fürsten. Ms. (p. 3) Georgius *Soterius*: Commentariolus de Ducibus Valachiae. Ms. (p. 5) Ioannes *Filstich*: Historica Transsilvaniae, Hungariae, Valachiae et Moldaviae descriptio. Ms. (p. 8) III. *De Valachis.* Ioannes *Filstich*: Historia Valachorum, methodo Cellariana. Ms. (p. 29) Martinus *Felmer*: Kurzgefasste historische Nachricht von der Walachischen Voelkerschaft überhaupt und insonderheit derjenigen, die heut zu Tage in dem k. k. Erbfürstenthum Siebenbürgen anzutreffen ist. Ms. (p. 30)

Fasc. I. din 1815 a se vedea sub No. 1049.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1819 Sopron 1115

Kurzer Unterricht in der Erdbeſchreibung für Kinder. In Fragen und Antworten.

Oedenburg, 1819. Bey Carl Friedrich Wigand. In 8⁰ foi 3 şi pag. 114.

Din cuprins: Siebenbürgen. (p. 48) Wallachey und Moldau. (p. 79) Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1819 Pest 1116

Slavonien und zum Theil Croatien. Ein Beitrag zur Völker- und Länderkunde. Theils aus eigener Ansicht und Erfahrung (1809—1812), theils auch aus späteren zuverlässigen Mittheilungen der Insassen. Von Johann v. CSAPLOVICS. Theil I—II.

Pesth, 1819, in Hartleben's Verlag. In 8⁰ pag. XXXII şi 239+390.

Din cuprins: Vol. I. Historische Bruchstücke, die orientalische nichtunirte Kirche in ungrischen Landen betreffend. Die Wallachen im Warasdiner Generalat und ihr Kloster Marcha. Statuta Valachorum bestätigt in 1737. Ihr Bischof Gabriel Miakics durch Peter Zrini zur Empörung wider Kaiser Leopold eingeladen, wurde dafür von erd griechischen Geistlichkeit und Nation eingemauert. (p. 18—21)

Vol. II. Grosswardeiner Bezirk. (p. 49—53) Seelenzahl in 1797: in Siebenbürgen und Ungarn. (p. 68—73) Allgemeine Tabelle der Volksmenge der Griechisch-Nichunirten in ungrischen Landen, nach der Conscription vom Jahr 1797. (p. 71) Dosithei Obradowics aus Ciacova. (1739—1811) Biografia autorului sârb care scria şi românește, cu multe date cari lipsesc aiurea, din cari semnalăm că Obradovici stând la Constantinopol, a fugit de acolo din pricina ciumii în Moldova, unde a avut mai mulţi elevi, plecând apoi cu doi boerinaşi la universitatea din Halle, unde ei studiau supt supravegherea învăţatului om, care publică în timpul şederii sale în Germania două cărţi în sârbește în anii 1783—1784, una cu biografia vieţii sale, iar alta cu Sfaturile înţelegerii cei sănătoase. (p. 271—287) Notizen über die ungarische militärische Grenze (p. 303—331) în baza cărţilor privitoare la acest lucru, citate în parte.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1820 Szeged 1117

Magyar példa beszédek és jeles mondások. Öszveszedte, és meg világosította DUGONICS András királyi oktató. I—II rész.

Szegeden, 1820. Nyomtattatott Grünn Orbán' Betüivel 's Költségével. In 8⁰ pag. XXXII şi 300+352.

Prefaţa: Költ Szegeden 25 Januar. 1820. (K. Chrysostom.)

Cartea distinsului autor (tipărită după moartea sa) formând cea mai veche culegere ungară de proverbe şi zicători, dăm din ea următoarele despre Români. Vol. I. A'Pópát se kergetné lőcscsel. (p. 10) Eb az oláh disznó nelkül. (p. 47) Nem mind Oláh, a'mi oláhkodik. (p. 84) Erős, mint az Oláh ecet, melly az Oláhba a' halálos vétket is el öli. (p. 97) Kivágták Bedőn az erdőt.[1] (p. 127) Szelidebb nálánál még a' vad ember is.[2] (p. 185) Szuszog mint Oláh disznó a' buzában. (p. 202) Belől a' haja, mint oláh kecskének. (p. 210) Ha a' zabla szakadgya, a' páca meg vágja.[3] (p. 290) Vol. II. Ne szólly nyelvem, nem fáj fejem.[4] (p. 154) Orül néki, mint Oláh Geci a' fél szemének. Örül néki, mint Oláh Jutka piros papucsának. (p. 163) Ugy örül. mintha lábának minden újjain egy Oláh dudás ülne. (p. 167) Ritka Oláh öv nélkül. (p. 199) Ott' hagyta, mint szent Pál az Oláhokat. (p. 207) Oláh után szokik a disznó.(p. 298)

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

[1] Zicătoarea se referă la anecdota despre Românii din satul Bedő (în Bihor) cari au tăiat toţi copacii unei păduri, ca să n'o mănânce ciorile.

[2] Proverbul s'a lăţit după istoria Românului sălbatic descoperit în munţii Braşovului (p. 185—191) pe care Dugonics o cetise într'o revistă germană.

[3] După însemnarea cardinalului Petru *Pázmány*, auzită dela un Român aşa cum e reprodusă, în stilul prost. (Citată din opera cardinalului cu titlul „Hodegus" partea III cap. 4 § 10.)

[4] Autorul zice că acest proverb se trage dela Românul care dând sălaş lui Ioan Huniadi, fugind după bătălia dela Varna (1444) acesta a trimes oameni să-l omoare, deoarece l-a recunoscut, zicând că se va putea ascunde şi altădată la dânsul. Huniadi ordonă acest omor de teamă să nu fie denunţat de omul care l-a găzduit.

1118 Pest 1820

Einige Bemerkungen über die Wichtigkeit des Handels auf der Donau, nach dem schwarzen Meere und über dieses hinaus, für das Königreich Ungarn und die übrigen erbländischen Provinzen, vorzüglich aber für die Kommerzialstadt Pesth. Nebst einem skizzirten Rückblick auf die Entstehung, den Wachsthum, und gegenwärtigen Zustand des Ackerbaues, des Kunstfleisses, der Industrie und des Handels der sämmtlichen k. k. Erbstaaten von Wenzel August WERSAK, der Freyen Künste und der Weltweisheit Doktor.

Pesth, 1820. Gedruckt mit Joh. Thom. v. Trattnerschen Lettern. In 8⁰ mare foi 16 şi pag. XII + 13—263.

Dedicaţia: Pesth den 1-ten May 1820.

Autorul e un scriitor venit din Germania, redactor al unui ziar nemţesc, cu priviri foarte clare despre augmentarea raţională a traficului comercial pe Dunărea abia exploatată.

Mus. Nat. Budapest.

1820 **Leipzig** **1119**

Statiſtik des Oeſterreichiſchen Kaiſerthums, von J. A. DEMIAN. Leipzig, 1820. Im Schwickertſchen Verlage. In 8° pag. 284.

Din cuprins: Wallachen. (p. 24)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1820 **Pest** **1120**

Geschichte der hungarischen Koeniginnen, von Entstehung des Koenigreichs bis auf unsere Zeiten. Mit einem Anhang, die kurze Geschichte Hungarns und dessen Nebenländer, Wie auch in Beylagen die grossen Reisen I. I. K. K. M. M. in den Jahren 1818, 1819, 1820 enthaltend. Verfasst von Aemilian JANITSCH, Professor von Göttweih, und des berühmten Stiftes zu Monte Cassino Mitglied.

Pesth, 1820. Gedruckt und verlegt bey Johann Thomas v. Trattner. In 8° pag. XVI şi 185.

Din cuprins: Siebenbürgen. Es wohnen in Siebenbürgen noch Wallachen, denen der letzte Stoss der Avaren das Leben gab. (p. 157)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1820 **Pest** **1121**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Pesten, 1820. Ny. Trattner János Tamás. In 8° pag. 240. Cu 2 hărţi.

Petrik vol. II p. 609.

(1820) **Graz** **1122**

Vollständige Sammlung der merkwürdigsten noch dermalen bestehenden National-Costüme von Ungarn und Croaten in 78 Blättern gezeichnet vom k. k. Ingenieur-Obristlieut. Heinbucher von BIKESSY, mit mehreren richtigen Zeichnungs-Correktionen neu herausgegeben von Josef Franz Kaiser in Graz. (In litografie.)

Ediţia a doua (de titlu) a ediţiei din 1816 (sub No. 1079) tipărită pe hârtie mai mică, dar fără nici o corectură de desen, precum se zice, pe foaia de titlu. (Ediţie poate din 1820.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1123 **Wien** **1820**

Ethnographische Erklärung der von Oberstlieutenant Heinbucher gezeichneten und in Kupferstichen herausgegebenen 78 ungarischen Trachten unter dem titel: *Pannoniens* Bewohner in ihren volksthümlichen Trachten. Von Johann CSAPLOVICS.

Wien, 1820. In 8-vo. (Necunoscut.)

Petrik vol. I p. 453.

1124 **Riga** **1820**

KARAMSIN'S Geschichte des russischen Reiches. Nach der 2-ten Original-Ausgabe übersetzt. Band I—XI.

Riga, 1820—1833. (Bd. I—III gedruckt bei J. B. Hirschfeld in Leipzig.)

Dedicația traducătorului: Seiner Maj. Friedrich Wilhelm III. König von Preussen.

Traducătorul primelor trei volume a fost Friedrich Leopold von Hauenschild Edler von Révár din Sibiu (n. 1784) care plecând în anul 1810 la Petersburg, a fost numit profesor al filosofiei la Academia Alexander Newski, ca urmaș al istoricului Fessler, iar pe urmă profesor al literaturii germane la Liceul împărătesc, predând în limba franceză. In zece ani învățase însă așa de bine limba rusească în cât a fost în stare să traducă această însemnată operă, cu multe amănunte și asupra țărilor române.

Academia Română, București și alte exemplare.

Trausch vol. II. p. 72—74.

1125 **Wien** **1821**

Topographiſch-ſtatiſtiſches Archiv des Königreichs Ungarn. Herausgegeben von Johann v. CSAPLOVICS. Band. I—II.

Wien, 1821. Im Verlage bei Anton Doll. In 8° pag. VII și 435+VII și 480.

Prefața: Wien, den 21. Januar 1821.

Din cuprins: Vol. I. Die Bearbeiter der Weingärten der Méneser Gegend sind durchaus Walachen. (p. 378) Vol. II. Bewohner der Marmaros. Walachen. (p. 396—399) Religion. Die griechisch-catholische Kirche. (p. 402—405)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1126 **Buda** **1821**

Walachische Sprachlehre für Deutsche, nebst einem kleinen Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachischen Wörterbuche. Ver-

fasst von Andreas CLEMENS Evangelischer Pfarrer in Brenndorf bey Kronstadt in Siebenbürgen.

Ofen, 1821. Gedruckt mit königl. hung. Universitäts Schriften. In 8° pag. XII şi 330 + 2 tabele.

Prefaţa: (nedatată) pomeneşte de cele două gramatici româneşti anterioare, adică cea a lui Ienache Văcărescul (Râmnic, 1787) şi a lui Ioan Molnár (Wien, 1788) pe cari autorul folosindu-le, le-a adăogat: was seiner Einsicht nach in seiner Sprachkunst gesucht werden darf. (p. V.)

Folositor e şi § 3 al cărţii: Von den walachischen Buchstaben und ihrer Aussprache. (p. 8—13)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1821 Buda 1127

Kleines Walachiſch-Deutſch und Deutſch-Walachiſches Wörterbuch verfaßt von Andreas CLEMENS Evangeliſcher Pfarrer in Brenndorf bey Kronſtadt in Siebenbürgen.

Ofen, 1821. Gedruckt mit königl. ung. Univerſitäts-Schriften. In 8° pag. 440.

Imprimatur: Budae die 27. Februarii 1822. Admittitur ad typum per Georgium Petrovics m. p. Libr. Censor.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

1821 Pest 1128

Vollständige Beschreibung der *königlichen* Freystadt Pest in Ungern. Von Franz SCHAMS, der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien wirkliches ... Mitglied, etc.

Pest, 1821. Hartlebens Verlag. (Gedruckt bey Anton Strauss in Wien.) In 8° pag. XVIII şi 501.

Din cuprins: Illirier, Griechen, Wlachen. (p. 128—130) Spital der nichtunirten Griechen und Wlachen. (p. 325—326)

Mus. Nat. Budapest.

1821 Pest 1129

Bécs' emlékezetre méltó dolgai, és ezekkel öszve-kapcsoltt óstriai uralkodók rövid történetei. Irta Nemes HADÁRY Antal etc. Első darab.

Pesten, 1821. Nemes Trattner János Tamás betüivel. In 8° pag. X şi 271.

Din cuprins: La asediul Vienei de către Turci în 1683 oştile voivozilor Munteniei şi Moldovei stând în tabără, au trecut Dunărea la Prater şi arzând mahalaua Leopoldstadt, au fugărit cavaleria împărătească, împiedicând astfel aprovizionarea oraşului. (p. 233)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1130 **Sibiu** **1821**

Despre apele minerale dela Arpătak, Bodok şi Kovasna, şi despre întrebuinţarea aceloraşi în deschilinite Patimi. Scrisă pentru Binele Comun prin Vasilie POPP, a frumoaselor învăţături a Filosofiei şi a Mediceĭ Doftor.

Sibiĭ, 1821. În Typografia lui Ioan Bart. In 8⁰ pag. 36.

Prefaţa: Scrisam în Braşov 15 Aprilie 1820.

Exemplarul unic, Liceul Honterus, Braşov.

Crăiniceanu p. 294. — *Anuarul Inst. Ist. Cluj* vol. V. p. 101.

1131 **Pest** **1821**

Skizzen einer Reiſe nach Konſtantinopol des Freyherrn L. v. STÜRMER etc. Neue Aufgabe mit zwei illuminirten Karten.

Peſth, 1821. Hartlebens Verlag. In 8⁰ pag. 291.

Retipărirea ediţiei din 1817 de sub No. 1088.

Anexat: Charte von der Moldau u. Walachey (format 20×24.5 cm.) colorată cu mâna. Charte von der Europäischen Türkey (20×23 cm.) colorată cu mâna. Gestochen von J. N. Champion I. G. (Cu Ţara-Românească şi Moldova, însă fără Basarabia, fiind după anul 1812.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1132 **(Pest)** **1821**

Európai Török Birodalom. MDCCCXXI. (Európa atlása I.) Kiadta KULTSÁR István.

Hartă în aramă (de 25×31 cm.) cu Moldova şi Muntenia. Karats metsz(ette.)

Mus. Nat. Budapest. Mappae 575.

1133 **Buda** **1821**

Kiemare la Tipărirea Cărţilor Româneşti, şi Versurĭ pentru îndreptarea Tinerilor. Făcute de Constantin DIACONOVICI Loga, Al Şcoalelor Preparande Româneşti din Arad Profesor.

În Buda, 1821. Cu tiparul Crăeştiĭ Universităţĭ a Ungarieĭ. In 8⁰ mic pag. 30. (Pag. 6—7 şi 15 lăsate alb, fiind cenzurate.)

Cărticica începe cu o „Inştiinţare" despre faptul că sunt 9 ani de când împăratul Franţisc Întâiu au deschis Şcoli Preparande în Arad pentru luminarea neamului românesc, unde tineri dela optsprezece ani în sus pentru diregătoria Dăscăliei se gătesc întru învăţeturi

și științele de lipsă către această treaptă — învățând și ungurește din preună cu regulele Gramaticești, timp de doi ani dela patru învățetori, dintre cari unul este preot. Iară acum ca să se ușureze tinerilor „greotatea scrisorii" autorul *primind poruncă* dela Măria Sa Domnul Ourosie Nestorovici Crăescul Sfeatnic și al Scolelor Preparande Director, ca fiește carele Profesor cu manuscriptele învățeturilor sale să fie gata a le da la tipar, Loga propune 5 cărți ale sale, pentru tipărirea cărora se adresează (pe p. 8—14) în cuvinte duioase „fraților români" ca să-l ajute spre a le poate scoate întru folosul pentru neam și țară.

Mus. Nat. Budapest. N. libr. 1064/u.

1821 Varaždin 1134

Compendium totius orbis geographicum secundum novissimam provinciarum divisionem. Concinnatum ab Antonio ROSICH Professore etc. Tomus I—II.

Varasdini, 1821. Typis Joannis Sangilla Regii priv. Typographi. In 8⁰ foi XXX și pag. 247, 152 + Index.

Din cuprins: I. Dacia Alpensis, seu Moldavia. II. Dacia Ripensis seu Valachia. (p. 173—174)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1821 Wien 1135

Topographisch-historische Beschreibung der beiden Fürstenthümer Moldau und Wallachey; mit besondrer Hinsicht auf die neuesten Zeiten mit einer Karte.

Wien, 1821. Im Schrämblischen Bücherverlage. In 8⁰ pag. IV și 5—202.

Cuprinsul: Vorbericht. (p. 1) Lage, Graenzen und Groesse. (p. 7) Naturprodukte aus dem Thierreiche. (p. 14) Produkte aus dem Pflanzenreiche. (p. 39) Einwohner. (p. 65) Landessprache. (p. 98) Religion, Duldung, Schulen und Spitaeler. (p. 101) Erziehung, Sitten, Gebraeuche und Genie der Einwohner. (p. 116) Zustand der Industrie und Handlung in der Moldau und Wallachey. (p. 128) Manufakturwaaren, die aus fremden Laendern eingefuehrt werden. (p. 138) Staatsverfassung und Staatsverwaltung in der Wallachey. (p. 141) Finanzsystem. (p. 169) Art die Einkuenfte zu erheben, und die Bevölkerung. (p. 172) Posten und Couriere. (p. 176) Landesvertheidigung. (p. 178) Gestalt der Staedte und Doerfer in den beyden Fuerstenthuemern und Polizeyverwaltung. (p. 182) Topographie des Fuerstenthums Wallachey. (p. 189 Topographie des Fuerstenthums Moldau. (p. 197)

Anexat: Europäisch Türkey. Hartă (de 11×16 cm.) cu Țara-Românească și Moldova, cuprinzând și Basarabia.

Este o compilație (care citează de câteva ori pe Sulzer) făcută cu gândul de a da o carte în mâna acelor mulți negustori cari umblă prin țările române pentru cari se interesează din ce în ce mai multă lume, mai cu seamă dela 1805 încoace, când au fost ocupate de Ruși, compilatorul cărții fiind condus și de gândul că: die so heterogenen Nationen der Neuroemer und Slaven in einem Ganzen, als Wlachen zu erblicken, ist gewiss eine auffallende historische Erscheinung.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1136 **Wien** **1821**

National Kleidertrachten und Ansichten von Ungarn, Croatien, Slavonien, dem Banat, Siebenbürgen und der Bukowina. / Costumes nationaux et vûes d'Hongrie, de Croatie, d'Esclavonie, de Bannat, de Transilvanie et de Bukowine. Nach der Natur gezeichnet und gestochen von Franz JASCHKE.

Wien, 1821. Gedruckt bei Anton Strauss, k. k. priv. Buchdrucker. In 2⁰ pag. 14.

Ilustrațiuni: Paisan de Bocsko dans la Comté de Marmaros. Femme et fille de Bocsko dans la Comté de Marmaros. Batelier de Kőrösmező, dans la Comté de Marmaros. Fille de la Vallée de Hatzek en Transilvanie. Fille d'Oberasha en Transilvanie. Jeune homme d'Oberasha en Transilvanie. Plajash (garde des Frontiéres) armé en Transilvanie. Monuments Romains au village de Peterd au Comitat de Torda. Demsus, monument Daciromain au val de Hatzeg en Transilvanie. Csetatje, mine d'or non loin d'Abrudbánya en Transylvanie. Gola detunata mont de basalt non loin de Zalathna en Transylvanie. Bojar de Seret dans la Bukowine. Paisan de la Bukowine. Femmes de Szutzawitza dans la Bukowine. Fille de Jackobeny dans la Bukowine. Paisannes pres de Jakobeny dans la Bukowine. Vûe des Ruines de Szutzawa dans la Bukowina. Vûe de Szutzawitza, dans la Bukowine. Vûe de la Vallée de Wama dans la Bukowina. Habitants des frontières du Bannat. Femme du Village de Saska, dans le Bannat de Temeswar. Femmes de la Vallée d'Almash au Bannat.

Descrierea picturilor se află în traducerea germană citată mai sus. Stampele făcute în aramă și colorate cu mâna, sunt executate în formatul de 25×21 cm. costumele, iar vederile în format de 26×32 cm.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1137 **Sibiu** **1822**

Breviarium Juris Transsilvanici etc. Adcuravit Jos. Car. EDER. Editio secunda.

Cibinii, M DCCC XXII. Typis Ioanni Barth etc. In 8⁰ foi 41 și pag. 196+Index.

Prefața: Scribebam Cibinii kal. Aug. M.DCCC.

Ediţie de titlu a celei din 1800 de sub No. 869.
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1822 Sibiu 1138

Wörterbüchlein Deutſch und Wallachiſches. / Vocabularium nemţesc şi românesc.

Hermannſtadt 1822. Im Verlag bey Martin v. Hochmeiſter. / Tipărit în Sibiiŭ la K. k. privilegiatul Tipograf Martin Hohmaister, unde şi de vânzare să află. In 8⁰ foi 2 şi pag. 184.

Prefaţa: Hermannstadt den 6-ten Jänner 1822.

După vocabular urmează: Register românesc adăogat Vocabulariumului celui nemţesc şi românesc. / Deutsch und wallachische Benennung der Ortschaften Siebenbürgens. (p. 182—184)

Cărticica pare a fi o întregire a gramaticei lui Ioan MOLNAR din 1810 (de sub 997) existând şi exemplare cu numele său pe foaia de titlu.

Foaia de titlu reprodusă în facsimile la *Bologa*, Contribuţiuni p. 27.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1822 Wien 1139

Compendium statisticae specialis, regni Hungariae, quod elaboravit Antonius FABER J. U. D. Prof. etc. Tomus I. complectens vires Hungariae fundamentalis.

Vindobonae, 1822. Typis Congregationis Mechitaristicae. In 8⁰ pag. 162.

Prefaţa: Scrib. Posonii Feria altera Pascae MDCCCXXII.

Din cuprins: Valachi. (p. 29—30) Graeco-Catholici habent scholae 380, non Uniti 1220. (p. 42) Historia Colonorum in Hungaria. (p. 46—53) De Relatione Ecclesiae Graecae non unitae. (p. 69—71)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1822 Pest 1140

Dissertatio inauguralis medico historica de nupera Peste Coronensi Magno principatu Transylvaniae grassante. Quam ex authenticis fontibus concinnatam ... submittit Michaël INTZE de N. Batzon. Claudiopolitano-Transylvanus. Theses adnexae publice defendentur in Palatio R. Universitatis majori, die ... Maji 1822.

Pesthini, Typis Ludovici Landerer de Füskut. In 8⁰ pag. 46.

Din cuprins: *Origo nuperae Pestis Coronensis.* (p. 11—13) Ciuma s'a întrodus în toamna anului 1813 dela Bucureşti prin lăcătuşul ţigan Niculae Pintok, lăţindu-se apoi iute în ţinutul Braşovului. *Historia morbi.* (p. 28—39) Descrierea casuistică a ciumii la Iuon Mirkan şi nevasta sa Tyva Mirkan, la Vassi Buka şi la ţiganul Dia Nyagu.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1141 **Cluj** **1822**

Dictionariu rumanesc, lateinesc, si unguresc, dein orenduiala excellentii sale preosfintitului Ioan BOBB vladeicul Fagarasului asediat si cu venitu cassi clerului typarit in doao tomuri.

In Clus, 1822–1823. Cu typariul Typografii Collegiumului Reformatilor prin Stephan Török. In 8° mare pag. 656 şi 576.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1142 **Pest** **1822**

LOSONTZI István: Hármas kis tükör, etc.

Pesten, 1822. Ny. Trattner János Tamás. In 8° pag. 265. Cu 2 hărţi.

Petrik vol. II p. 609.

1143 **(Buda)** **(1822)**

Intru primejdioasa întâmplare a morţii ceii fără de veaste ajutoare tablă întâia scrisă în limba ungurească de Doctorul D. Mihail KOVÁCI. (Acelaş titlu al tăblii a doao.[1])

S. l. et a. Oglinda tipăriturii cirilice, cu chenar „cules" e de 39×50 cm.

Fiindcă originalul unguresc (în formă de carte) a apărut în 1820 şi ştim că folositorul tratat a fost tipărit de ocărmuire în sârbeşte în 1822, tot atunci a trebuit să apară fără îndoială şi ediţia sa românească, menită să fie ţintuită pe pereţii diferitelor oficii; fiind astfel poate cel mai vechiu afiş românesc.

Cuprinsul: Tabla întâia. I. Cum trebue pre cel înecat în apă a 'l învia. II. Cum trebue pre cel îngieţat al învia. III. Cum trebue pre cel spânzurat al învia. IV. Cum trebue pre oamenii ceĭ înecaţ de abure de fum din cârbunĭ, sau de alte mirosurĭ (spirituri) ai învia.

Tabla a doua. I. Despre muşcătura de câne turbat. II. Despre otrevit. III. Cum poţi scăpa de ciumă. IV. Cum trebue omul cel sănătos săşi ţină trupul ca să nu ciumeze. V. Ce e de lucrat când au căpătat careva ciuma. VII. Cum trebue pre ceĭ loviţi de treznet ai învia. VIII. Ce trebue a face când tună în norii.

Traducătorul nenumit folosind şi neologizme, le explică conştiincios în paranteză astfel:

aer — văzduh; *ali* — aĭ; *arbor* — copaciŭ; *arină* — pesac, năsip; *boroviţă* — şmrec; *bureate* — sunger; *cârpe* — petece, reaze; *coapse* — tâmpĭ; *cot* — arşin; *curgătoru* — apătos; *exempluri* — pilde; *miros* — spirit; *nişator* — sal ammoniacum; *oţet de vitriol* — acidum vitrioli concecratum; *otravă albă* — arsenicum album; *plămâni* — jigăriţe; *plasă* — felĭ.

Exemplarul poate unic, Mus. Nat. Budapest. Med. for. 46.

[1] Cu diferenţa că în loc de „ajutoare" scrie *ajutătoare*.

1822 **Wien** **1144**

Ethnographischer Text zu 33 in Kupfer gestochenen Zeichnungen der Nationaltrachten und Ansichten Ungarns, Siebenbürgen und der Bukovina von Franz Jaschke Von Johann Csaplovics.

Wien, 1822. (Necunoscut)

Petrik vol. I p. 453.

1823 **Pest** **1145**

Néhai Mátisfalvi Götffy László' háznépének, *Hóra pórhada* miatt esett romlása. Előadta Mátisfalvi Götffy Borbála, Néhai Ponori Thewrewk János', Erdélyi Ágens', Királyi Dézmák' Árendája' Beszedője', Hunyad Vármegye' Táblabírójai', és a' Dévai Bolgárok' Jegyzőjének Özvegye. Anyanyelven legelső Segédkönyv Hóra' pórhadának Hisztóriájára.

Pesten, 1823. Szubuly György, Könyvárosnál, T. T. P. P. Piáristák' Coll. alatt. In 8⁰ pag. 72.

Prefața: Kedves fiaim. Déván, Jún. 23 dikán, 1816. Mátisfalvi: Götffy Borbála.

Anexat: Déva vára mostani állásában. Stampă în litografie, format 7×12 cm. Lehnhardt sc. Pest.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1823 **Pest** **1146**

Magyarok' esmérete, mellyet Csétsenyi Svastics Ignátz a' győri püspökségnek mosonyi esperestségében szentmiklósi plébános szerze.

Pesten, 1823. Petrózai Trattner János Tamás' betüivel 's költségével. In 8⁰ pag. 9 și 555.

Din cuprins: Oláhok, már Árpád birodalma kezdetén. (p. 276) Oláh Illir Határőrző Regement Vidéke. (p. 552—555)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1823 **Pest** **1147**

Értekezés a' kúnoknak, és jászoknak eredetekről, azoknak régi és mostani állapotjokról. Irta Horváth Péter Jász-Berényben 1820. Eszt(endőben.)

Pesten, 1823. Petrózai Trattner János betűivel. In 8⁰ foi 3 și pag. 156.

Prefaţa: Irtam Jász-Berényben Februarius Holnapnak 20-kán 1820. esztendőben.

Din cuprins: Cumania, hodie Moldavia. (p. 51—52) Cumanii locuiau întreaga Moldova până la gurile Dunării (după Anna Comnena) încă din veacul al IX-lea. După 1096 s'au lăţit apoi şi pe pământul Patzinacilor în Atelkuzu. între rîurile cari udă pământurile până la Marea Azovului. (p. 53) Oláhok vagy Valachok, vechi locuitori ai Traciei cari după sfârşitul Cumaniei au întemeiat ţara Moldovei şi Valachiei. (p. 68) Viaţa pe scurt a Românilor de acolo, până la sfârşitul veacului al XVII-lea. (p. 69—70)

Cartea este o traducere întregită a ediţiei latine din 1801 de sub No. 879.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1148 **Buda** **1823**

Walachische Sprachlehre für Deutsche.. von Andreas CLEMENS.

Hermannstadt u. Kronstadt, 1823. Bey W. H. Thierry, Buch- und Kunsthändler. (Ofen, gedruckt mit königl. hung. Universitäts-Schriften.) In 8° pag. XII şi 329.

Ediţie de titlu a celei din 1821 de sub No. 1125.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1149 **Buda** **1823**

Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch. Verfasst von Andreas CLEMENS etc.

Hermannstadt u. Kronstadt, 1823. Bey W. H. Thierry, Buch- und Kunsthåndler. (Ofen, 1823. Gedruckt mit königl. ung. Universitäts-Schriften.) In 8° pag. 440.

Ediţie de titlu a celei din 1821 de sub No. 1126.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1150 **Oradea** **1823**

Ode honoribus Ill. ac Rev. Domini Josephi Vurum episcopi almae dioecesis Magno Varadinensis, dum festam nominis sui coleret diem humillime oblata a Constantino POPESCU.

Magno-Varadini, 1823. Typis Joan. Tichy. In 8° pag. 6.

Mus. Nat. Budapest.

1151 **Buda** **1823**

Învăţătură pentru lucrătorii de tăbaca în ţara ungurească şi în Galitia.

La Buda, 1823. Typografia Universităţei. In 8° pag. 56 şi 1 tabelă.

Mus. Nat. Budapest.

1823 **Pest** **1152**

Hóra-világ. Érzékeny-játék négy felvonásban. Szerzette ANDRÁD Elek. Némelly javitásokkal közre bocsátotta Ponori Thewrewk József. Az avult képbe új szinekkel önt életet a' Festő.

Pesten, 1823. Petrózai Trattner János betüjivel. In 8⁰ pag. 72.

Személyek: Hóra a' pórzaj' feje. Kloska, annak Czimborája. Evucze, Kloska' hitese. Balia, öreg Földúr. Krisztina, annak Leánya. Kenderessy Úrfi. Jákó, Székely Örmester. Zabolai, Kökössy, Gács, Székely Huszárok. Krisán, Hóra' Zászlótartója. Pávai, szabadságos Vitéz. Dévai, Balia' szolgája. Lepedus, Kimpián, Beluse, Uesinka kürtös, Oláhok. Székely katonaság, Oláhság.

A' dolog történik Erdélyben az Abrudbányai Havasokon, az Oláhok' tanyájokon 1785.

(Piesa a fost reprezentată întâia oară la Pesta în ziua de 18 Martie 1808 şi apoi de mai multeori până la 1814.)

Mus. Nat. Budapest.

1823 **Košice** **1153**

LOSONTZI István: Hármas Kis Tükör, etc.

Kassán, 1823. Ellinger István. In 8⁰ pag. 224.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1823 **Bratislava** **1154**

LOSONTZI István: Hármas Kis-Tükör, etc.

Posonyban és Pesten, 1823. Füskúti Landerer Lajos. In 8⁰ pag. 228.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1823 **Pest** **1155**

Vergleichende Darstellung der Grundmacht oder der Staatskräfte aller europäischen Monarchien und Republiken. In zwey Abtheilungen, von denen die erste: das Land, die Urproduction, die industrielle und die commercielle Production; die zweyte: die Bewohner, die Geistescultur, die Vertheidigungskräfte und die Finanzen der europäischen Staaten umfasst. Von J. C. BISINGER, Professor der Statistik an der k. k. Theresianischen Ritterakademie zu Wien.

Pesth und Wien, 1823. Verlegt bey C. A. Hartleben und gedruckt bey A. Strauss. In 4⁰ pag. VIII şi 416.

Prefaţa: Wien, den 2. August 1822.

Despre Valachia şi Moldova. (p. 11, 58, 88, 103, 104, 108, 110, 113, 120, 132, 135, 140, 164, 201, 231, 255, 256, 328, 390) Afară de aceste se ocupă mai pe larg cu origina, limba, obiceiurile şi caracterul Românilor. (p. 288—289, 308)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1156 **Pest** **1823**

Paulus NAGY : Historia pragmatica Hungariae etc. Editio secunda.

Pesthini, 1823. Typis Nob. Joannis Thom. Trattner de Petróza. In 8⁰ pag. 427 şi 404.

Prefaţa: Scribebam Magno-Varadini, die 4. Septembris, Anno 1823.

Ediţia adăogită a celei din 1817 (de sub No. 1084) cuprinzând compendiul istoriei Ungariei, scris pe baza izvoarelor tipărite, cu multe amintiri despre Români. De menţionat sunt amănuntele capitolului despre revoluţiunea lui Horia din 1784 şi ale războiului dela 1788—1789 dintre Austria şi Turcia, cu bătăliile depe teritorul ţărilor române şi povestirea vitejiilor căpitanilor unguri. (p. 366—368)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1157 **Sibiu** **1823**

Kurzer Unterricht in der Geographie Siebenbuergens zum Gebrauche der deutschen Schulen in der Siebenbuergischen Militaer Graenze von Joseph BENIGNI Edlen von Mildenberg, K. k. Feld Kriegs-Sekretaer.

Hermannstadt und Kronstadt, 1823. Bey W. H. Thierry. Im 8⁰ pag. 36.

Din cuprins: 151) Der Bezirk des ersten Walachen Regiments. (p. 30—32) 166) Der Bezirk des Zweiten Walachen Infanterie Regiments. (p. 34—35)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1158 **Halle** **1823**

Erweis, dass die Valachen nicht Römischer Abkunft sind, und diesz nicht aus ihrer Italienisch-Slavischen Sprache folgt. Vom k. Rath v.***

Halle, 1823. In der Gebauerschen Buchhandlung. Gedruckt in der Gebauerschen Buchdruckerey. In 8⁰ pag. 31.

Autorul broşurii este (semnat cu cerneală pe unul din exemplarele văzute) von [Sabbas] TÖKÖLI aus Arader Comitat in Ungarn.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1824 Bratislava 1159

Kurzer Unterricht in der Erdebeſchreibung für Kinder etc. Zweyte verbeſſerte und vermehrte Auflage.

Preßburg und Oedenburg, 1824. Bey Carl Friedrich Wigand. (Caſchau, gedruckt bey C. Werfer.) In 8° pag. XII şi 155.

Cuprinsul vezi la ediţia întâia din 1819 sub No. 1115.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1824 Braşov 1160

Báró és Obristen Purcell Philantropiája, vagy a Székely Nevelőház. Előadta K. Vásárhelyen a Nevelőház elejében emeltetett Triumfalis kapu alatt a Nemzeti Gyülés előtt folyó 1823. esztendőben Octobernek 4-ik napján JANTSO Áron Létzfalvi ev. ref. Pap.

Brassó, 1824. A. N. Schobeln Ferentz betüivel nyomtattatott Herfurt Fridrik Nyomtató által. In 8° pag. 20.

Gross: Kronstädter Drucke No. 824.

1824 Sibiu 1161

Erſte Anleitung zur Kenntniß von Siebenbürgen. Von Karl Joſeph EDER, Abbe, Doctor der Philoſophie, Mitglied mehrern Gelehrten Geſellſchaften und Director der Normalſchule in Hermannſtadt. Aus der Ungariſchen Originalausgabe des Jahres 1796 überſetzt.

Hermannſtadt, 1824. Im Verlage bey Martin v. Hochmeiſter. In 8° pag. 115.

Din cuprins: Die Walachen. (p. 47—56)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1824 Sibiu 1162

Elenchus, nomina civitatum, oppidorum, et pagorum in Magno Princi. Transsilvaniae existentium, ordine alphabetico, distinctaque serie, juxta comitatuum processus, districtus, et sedes exhibens.

Cibinii, 1824. Typis Martini de Hochmeister etc. In 8° pag. 113.

Retipărire întregită a celei din 1796 (de sub No. 812) care de obiceiu se află alăturată cărţii ungureşti din 1826 a lui Eder (de sub No. 1178) despre geografia Ardealului şi astfel e poate chiar lucrarea sa.
Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1163 **Buda** **1824**

Orbis antiquus ex tabula itineraria quae Theodosii Imp. et Peutingeri audit ad systema geographiae redactus et commentario illustratus opera P. Math. Petri KATANCSICH O. m. s. p. f. prov. Capistr. aa. ll. et philos doct. in reg. univers. Hung. antiquit ac numism. prof. et biblioth. cust. emerit. Cum gemino indice geogr. ad calcem. Pars I—II.

Budae, MDCCCXXIV—MDCCCXXV. Sumtibus typographiae regiae universitatis Hungaricae. In 4⁰ foi 4 şi pag. CVIII + 731. Pars I. Continens Europam.

Prefaţa: Budae pridie Calendas Sextiles MDCCCXXIV.

Din cuprins: Caput IX. Moesia. (p. 337—366) Cap. X. Dacia: § 1. Nuncupatio et fines. 2. Montes, fluvii. deserta. 3. Populi Daciae. 4. Daciae oppida, mansiones. (p. 367—381)

Compendiu preţios, care cuprinde şi amănuntele referitoare depe teritorul principatelor române.

Bibl. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1164 **Pest** **1824**

Dissertatio historica de Ioannis Hunniadis ... ortu et nativitate ... M. Io. David BAIERI (Ienae, 1708) Reimpressa ex exemplari in celeberrima bibliotheca viri doctissimi et eruditissimi, Spectabilis ac perillustris Domini Nicolai senioris Jankovich de Wadas, complurium incl. comitatuum tabulae judiciariae e primariis assessoris asservato. Cura Iosephi Thewrewk de Ponor, Jurati Causarum in Hungaria et Transsilvania Fori utriusque Advocati.

Pestini, 1824. Typis Matthiae Trattner de Petróza. In 4⁰ pag. 28.

Ediţia I. din 1708 descrisă sub No. 280.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1165 **Trnava** **1824**

Kurzer Abriss der Geschichte von Oesterreich, Böhmen und Ungern, von Johann GENERSICH, Professor der Kirchengeschichte und des Kirchenrechts an der protestantisch-theologischen Lehranstalt zu Wien.

Tyrnau, 1824. Bei Felix Wachter. In 8⁰ pag. IX foi 3 şi pag. 339.

Din cuprins: 1330. Karl Robert und der Ban der Walachei Bazarab. (p. 235—236) 1359. Ludwig der Grosse gegen die morgen-

ländischen Christen. 1365. Der König von Ungarn, vereint mit dem Fürsten der Wallachei gegen die Türken. Unterwerfung des walachischen Fürsten. (p. 252 şi 254—246) Die Moldau und die Walachei erkennen unter König Matthias den ungrischen Scepter wieder. (p. 287) Fürst von Siebenbürgen, Moses Székely verliert sein Leben in einer Schlacht mit dem wallachischen Woywoden. (p. 315) Glücklicher Feldzug des Georg Rákóczy I. gegen die Wallachen. (p. 319) Maria Theresia vergrössert den Staat mit der Bukowina, Stücke der Moldau. (p. 335)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1824 **Sibiu** **1166**

De praediis praedialibusque Andreani commentatio. Quam pro loco inter professores Gymnasii Cibiniensis Aug. Conf. Add. obtinendo scripsit Mart. RESCHNER.

Cibinii, MDCCCXXIV. Typis Mart. de Hochmeister. In 8⁰ mic pag. 52.

Din cuprins: De Silva Blaccorum et Bissenorum. (p. 19—32)

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1824 **Cluj** **1167**

Nemes Erdély ország' külső törvényes székin perfolyta leveleinek formáji etc.

Kolo'svárt. 1824. Nyomtatva a' Ref. koll. betüivel. In 8⁰ mic pag. 74.

Din cuprins: Formulele de jurământ ale Românilor. (p. 18—21)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1824 **Debrecen** **1168**

Nemes Erdély ország külső törvényes székin perfolyta leveleinek formáji etc.

Debreczenben, 1824. Nyomattatott Kolo'svári könyváros Idősb Gutman János Költségével. In 8⁰ mic pag. 96.

Din cuprins: Formulele de jurământ ale Românilor. (p. 69—72)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1824 **Bratislava** **1169**

Das Königreich Ungarn, nach deſſen Größe, Bevölkerung, Landesbeſtände, phyſikaliſcher Beſchaffenheit, Cultur und Handelsverhältniſſen. Von Leopold, Johann STOTZ.

Preßburg u. Oedenburg, 1824. C. Fr. Wigand. In 8⁰ pag. VIII şi 374.

Petrik vol. III p. 449.

1170 **Pest** **1825**

Közönséges geographia, etc. Irta FERENCZY János. Második egészen meg jobbitott kiadás.

Pesten, 1825. Eggenberger Jósef, könyváros költségén. (Petrószai Trattner János Tamás betűivel.) In 8⁰ pag. 292 şi foi 5.

Prefaţa: Pesten. 1822-ben.
Din cuprins: Moldavia, Valachia. (p. 179—180)
Vezi şi ediţia din 1809 de sub No. 985.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1171 **Pest** **1825**

Csaták Hóra' Követöjivel a' Dévai mezőn. Leirta Bajesdi VITÁN Sándor, Tekintetes, Hunyad Vmegye' Táblabirája. Segédkönyv Hóra' paraszthadának Hisztoriájára.

Pesten, 1825. Fűskúti Landerer Lajós' betüjivel. In 8⁰ pag. 30.

Dedicaţia: Ponori Thewrewk József, István, és Miklós kedves Öcséimnek. Déván, Januárius 15-dikén, 1822.
Cuprinsul: Bevezetés. (p. 5) Elsö Csata. (p. 9.) Második Csata. (p. 15) Harmadik, és elválasztó Csata. (p. 21) Befejzet. (p. 29—30)
Autorul descrie ca martor ocular cele trei bătălii cu cetele lui Horia sub cetatea Deva la 6 şi 7 Noemvrie 1784. De altfel pe ultima pagină notează (în Deva, 18 Septemvrie 1824) că lucrarea sa de faţă a apărut mai înainte, fără consimţimântul său în revista „Tudományos Gyüjtemény" fără nici o pregătire şi cu multe defecte. (A se vedea în anul 1821 fascicola XII.)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1172 **Pest** **1825**

Historia pragmatica a Glycerio SPÁNYIK etc. Editio tertia.

Pestini, 1825. Typis Nobilis Matthiae Trattner de Petróza. In 8⁰ pag. 607 şi XVI. (Conspectus operis.)

Din cuprins: Partea până la 1526 vezi la ediţia întâia din 1816 de sub No. 1072. Partea a doua dela 1526 până la 1822 are următoarele amănunte privitoare la Români: Accepta Bukovina: 1777. (p. 545) Seditio Valachorum in 1784. (p. 557—558) Bellum Turcicum: 1787—1790. (p. 560—562)
Muz. Ardelean. Cluj şi alte exemplare.

1173 **Neamţu** **1825**

Scrisoarea Moldóvei. De Dimitrie CANTEMIR Dómnul eĭ. Care acum întâiu sau tipărit în zilele bine Credinciosului şi de Hs.

Iubitorului Domnului nostru Ioann Sandu Sturza Voevod. Cu blagoslovenia Prea osfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Chirio Chirio Veniamin al Mol[dovei.] Pe vremea Prea cuviosului Stareţ a sfintelor Monastiri Neamţului şi Secului Kir Domeţian.

La anul 1825, Augu[st] în 19. In sfânta Monastire Neamţul. In 8⁰ pag. 344.

Din cuprins: Partea a doua politicească: Cap. al XVIII. Pentru cealalţi locuitori ai Moldovei (p. 270) vorbind şi de ceangăii-unguri.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1825 **Buda** **1174**

Lesicon roma'nescu-la'tinescu-ungurescu-nemţescu quare de mai multi autori, in cursul' a trideci, şi mai multoru ani s'au lucratu. / Seu Lexicon Valachico-Latino-Hungarico-Germanicum quod a pluribus auctoribus decursu triginta et amplius annorum elaboratum est.

Budae, 1825. Typis et Sumtibus Typographiae Regiae Universitatis Hungariae. In 8⁰ pag. 8 şi VIII + 103 şi 771. Preţul 4 fl.

Prefaţa: Typographia Regia Budensis Lectori benevole Salutem! Datum Budae, die 30. Augusti 1825.

Urmează aceeaş prefaţă românește (tipărită în duble-coloane cu litere latinești şi cirilice) din care aflăm, că dicţionarul început de revizorul şi corectorul Cărţilor românești de Legea Greco-Catholică, după moartea lui a fost adăogit cu limba ungurească şi nemţească de Vasilie Kolossi, protopopul Secărembului (Nagyág) şi apoi de canonicul Ioan Corneli şi când acesta a părăsit Buda (chemat de episcopul său din Oradea) de preotul Petru Major, iar când acesta a murit a fost urmat de Ioan Theodorovics parohul românesc neunit din Pesta şi Alesandru Theodori „a Filosofiei şi a Medicinei Doctor" tot din Pesta. (p. 1—8)

După prefaţă urmează (p. III—VIII) Ortographia Romana, sive Latino-Valachica, una cum clavi, qua penetralia originationis vocum reserantur, scris de [Petru Major] cu un „opuscul" latinesc despre limba română (p. 1—53) şi un Dialogu Pentru inceputul limbei Română între Nepotu şi Unchiu (p. 54—102) tipărit cu litere latine şi cirilice; iar dicţionarul propriu zis cuprinde alte 1—771 pagini, începând cu cuvintele românești (scrise cu litere latinești, dar transcrise şi cu cirilică) ultimul vocabul fiind întotdeauna cel nemţesc.

In prefaţa cărţii nu se menţionează însă faptul interesant, că articolele nemţești şi latinești ale acestui „Lesicon" cu literile A, B, G, H, I şi C (până la cuvântul Confibula) au fost scrise — sau cel puţin adăogite — de către învăţatul profesor din Mediaş, Ioan Mihail Ballmann. (*Trausch* vol. I p. 54.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1175 **Bratislava** **1825**

Három értekezés Hunyadi Székely János,' Magyarországi Kormányzó', Erdélyi 's Havasalföldi Vajda,' Tóthországi, Temesi 's Szörényi Bán,' Beszterczei örökös Gróf,' és Nándor-Fejérvári Kapitány' törvényes ágyból lett születésének bebizonyitására. Jegyzetekkel közli Ponori Thewrewk József.

Pozsony, 1825. September' 25-dikén. Füskúti Landerer Lajos' könyvműhelyében. In 8⁰ pag. XXII şi 60.

Cuprinde următoarele trei disertaţiuni istorice despre obârşia lui Ioan Hunyadi, pentru a dovedi, că nu e fiul bastard al regelui Sigismund (după legendă) ci e de origină ungară:

I. Gubernátor Hunyadi Jánosról való értekeződés, mellyben megbizonyitatik, hogy nem volt szerelem' gyermeke. Irta Zágoni ARANKA György. (p. 3—15)

II. Megczáfolása azon bitang hírnek, hogy Hunyadi János Magyarországi Kormányzó és Erdélyi Vajda vad ölelésből eredett. KAZINCZY Ferencznek Gróf Dessewffy Józsefhez irt Erdélyi Levelei közül. Dédács, Aug. 14-dik, 1816. (p. 19—41)

II. Halicsországi Kormányszéki Tanácsnok, és Kerületbeli Kapitány (Eperjesi születésü) KRIEBEL János Úr' Levele Kazinczyhoz, Brzezsán, Octóber 26-dikán, 1817. Hunyadi János' születése eránt. (p. 45—52)

Anexat 4 documente dintre anii 1508—1509. La sfârşit (2 foi paginate) glosar de cuvinte rare, folosite în text.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1176 **Bratislava** **1825**

Fragmente zur Geschichte der Völker ungarischer und slawischer Zunge, nach den griechischen Quellen bearbeitet von Gregor DANKOWSZKY, Professor der griechischen Sprache an der königl. Akademie zu Pressburg. Zugleich ein Beytrag zum besseren Verstehen Herodot's, Strabo's, Diodor's von Sicilien, der Byzantiner, und der alten Geographie insbesondere. Erstes Heft. Urgeschichte der Völker slawischer Zunge.

Pressburg, 1825, gedruckt bey Belnay's Erben. In 8⁰ pag. 52.

Din cuprins: Originea numelui Dunării: *Istros* din Ostrow, *Prut* din Porata, *Argeş* din Hrdj şi *Seret* din Tiarana, tot numiri scitice-slave, după explicaţia amănunţită a autorului. (p. 20—24)

Bibl. Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1177 **Pest** **1825**

Rajzolatok a' magyar nemzet legrégibb történeteiből. Figyelem gerjesztésül ki adta HORVÁT István, etc.

Pesten, 1825. Petrózai Trattner Mátyás Betüivel. In 8⁰ pag. XII şi 132.

Prefaţa: Pesten, Karátson Hava 13-dikán 1825.

Lucrarea învăţatului custode al Bibliotecii Naţionale Ungare despre originea Ungurilor şi a neamurilor înrudite cu ei, făcută pe baza unui bogat material istoric, autorul mărturisind (p. 3) că a citit peste 300,000 de documente şi toate cărţile privitoare la tema sa. Cartea a fost însă mult criticată chiar de Unguri, din cauză că patriot înflăcărat cum era, autorul voia să dovedească că Sfânta Scriptură e plină de numiri ungaro-cumane (p. 19) şi cu toate acestea cartea are date foarte folositoare.

Autorul vorbind de Cumanii din Moldova e de părere că *Cumani, Philistei* et *Tartari* noviter ad fidem Christianam conversi (din scrisoarea lui Ioan XXI din 1410) sunt strămoşii Ungurilor din Moldova. (p. 94—95) Citând apoi dintr'un document dela 1412 „Forum Jasskytarg in sinistra parte fluvii Pruth" precum şi numirile de *Jász-Vásár* şi *Román-Vásár*, iar după autorul ardelean *Decius* Barovius (din veacul al XVI-lea) cuvintele: „Aaron in metropolitano regni sui oppido, quod Forum Jazygum vulgo appellant" zice că n'au temeiu cele scrise de *Cantemir* (în Beschreibung der Moldau, p. 52) cum că: Vor desselben Zeiten war die Stadt nur ein ganz schlechtes Dorf, worin kaum drey oder vier Familien sich niedergelassen hatten, mit einer Mühle versehen, welche ein gewisser alter Müller *Johann*, oder wie er diminutive genennet wurde, Jaszii (Hänschen) besass" — atât mai puţin că numele Iazigilor se află (după Köleséri, p. 17) deja pe o piatră a împăratului Hadrian. Importantă e şi informaţia (după Samuel Timon) cum că preotul trimes [de principele Francisc Rákóczy] la ungurii din Moldova, e pomenit astfel: Ad *posteros Cumanorum* anno 1706. in Bessarabiam missus fuit Tirnavia sacerdos. (p. 96)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1825 **Wien** **1178**

Antonius Rosich: Compendium geographicum etc. Editio altera. Tomus I—II.

Viennae, 1825. Apud Josephum Geistinger. In 8⁰ foi VI şi pag. 274 + 150.

Cuprinsul la ediţia întâia din 1821 sub No. 1133.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1826 **Sibiu** **1179**

Erdély ország' ismértetésének 'zengéje. Irta próba gyanánt Éder Io'zef Károly, A' Szebeni Nemzeti Iskolák' Igazgatója.

Kolosvárat 's Szebenben, 1826. Nyomtatta maga Költségén Hochmeister Márton. In 8⁰ pag. LXX.

Imprimatur: Claudiopoli 27. Octobr. 1795. Ios. Martonfi m. p.
Din cuprins: Oláhok. (p. XXXIII-XL.)
Cfr. ediția întâia din 1796 sub No. 812.
Anexat: Elenchus civitates etc... exhibens, adăogit cu seria comitatelor și a scaunelor, cu lista regilor, a principilor și a voivozilor Ardealului, dintre 1002—1555; a gubernatorilor 1456—1812; a generalilor comandanți 1589—1820; a episcopilor 1103—1820; a cancelarilor 1695—1824; a tezaurarilor 1569—1824; a președinților tribunalului suprem — Statuum praeces 1627—1817; a comisarilor — supremi commissarii provinciales 1692—1820; a președinților Tablei 1735—1822; a directorilor fiscali — Exactoratus Provincialis Praesides 1741—1819; a cancelarilor provinciali 1580—1819 și a comiților Sașilor 1255—1826; seria cărora e greu de găsit aiurea, arătându-ne totodată întreaga organizație administrativă a Ardealului.
Muz. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.

1180 Bratislava 1826

Anonymus Belae regis notarius, Simon de Keza et Joannes de Turotz De Hungarorum natali solo referentes recensiti et illustrati, a Gregorio DANKOVSZKY Literarum Graecarum in Reg. Academia Possoniensi Professore R. P.
Posonii, 1826. Typis haeredum Belnayanorum. In 8⁰ pag. 38.

Prefața: Scribebam Posonii 28 Maji 1826.
Din cuprins: Excursuri despre Valachi, Vedea, Teliorman, Ardsisch, Koman, Komanka (p. 23—24) Moldovia et Nigra Cumania. (p. 29)
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1181 Sibiu 1826

Orthoepia latina, latino-valachica, hungarica, germanica, et serbo-valachica. Juxta gustum hodiernae paedagogiae in novum ordinem composita a MANIU Montan Nicolao; absoluto theologo Viennensi et in primaria regia normali schola Balásfalvensi primae classis magistro.
Cibinii, 1826. Typis Martini de Hochmeister. In 8⁰ pag. 118.

Din cuprins: Orthographia latino-hungarica. (p. 43) Vocabularium Latinum, Valachicum, Hungaricum et Germanicum. (p. 99—116)
Muz. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.

1182 Buda 1826

Însemnare a călătoriĭ meale Constandin Radovicĭ din GOLEȘTI făcută în anul 1824. 1825. 1826. / Reiſe-Beſchreibung von Konſt. Goleſti.

La Buda, 1826. În Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Ungar(ieĭ.) In 8⁰ pag. 237.

Boierul muntean Constantin (Dinicu) *Golescu* făcând dela 1800 încoace patru călătorii prin străinătate își tipărește aici — în această întâie carte românească de călătorii — notele și impresiunile din diferitele țări pe unde a umblat, asemănând împrejurările observate cu cele ale țării sale.

Notele autorului sunt adesea foarte naive, dar cu toate acestea aflăm prin ele și observații bune, cu amănunte neîntâlnite aiurea și astfel însemnăm aici orașele din Ungaria, pe cari le descrie cum îi vine mai bine, pe scurt ori mai pe larg.

Venind dela București și intrând în Ardeal, popasurile sale au fost următoarele: Kronștadt, ce-i zic românește Brașov, Făgăraș, Avric, moșia Baronului Brukenthal, Ermanștad (Sibiul) cu 16.000 de locuitori, Milembach (Sas-Sebeș) și de acolo într'o „poștă" la Karlsburg (Beligrad) cu cetate vrednică de vedere, Torda, Klauzenburg (Cluj) cu scaunul Gubernii și mulți domni unguri, iubitori de străini, Grosvardain (Oradia mare) cu trei biserici frumoase; Pești cu zidiri mari, școli, muzee, băi și un teatru foarte mare și frumos, pe scena căruia încap ostași călăreți cu tunuri dimpreună; Ofen (Buda) scaunul Ungariei, Naidorf, Raab, Viselburg, Agenburg și Prezburg (Pojonu) unde autorul a avut prilejul să asiste la ceremoniile încoronării regelui Francisc al II-lea, în ziua de 25 Septemvrie 1825 cari l-au impresionat atât de mult, încât nu-și putu opri lacrimile. (p. 11—37)

Golescu părăsind Ungaria ajunge în cinci poște la Viena (Beciu) urmându-și călătoria prin Italia și Elveția până în Bavaria.

Bibl. Univ. Budapest și alte exemplare.

1826 Buda 1183

Starea de acum din Oblăduirea Geograficească, Orășenească și Politicească a Prințipaturilor Valahieĭ și a Moldavieĭ după îngrijirile făcute de o lăcuire de anĭ cincĭspăzeace, atât în Țarigrad, cât și în înpărăția Turcească de Tomas TORNTON Englezul, Sol fiind la Țarigrad, tipărită la Paris în anul 1812. Iar acum tălmăcită în limba românească, și dată la tiparŭ spre cunoștința neamurilor acestor doăo Prințipaturĭ de un Român poftitorŭ de îndreptarea Neravurilor neamuluĭ românesc, și a sa luminare, spre mărire și bună fericire. / Die dermalige geographiſch-bürgerlich- und politiſche Lage der Fürſtenthümer Walachey und Moldau.

La Buda, 1826. În Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Ungar(ieĭ.) In 8⁰ pag. XVI și 99.

Imprimatur: Budae die 18 Augusti 1826. G. Petrovits m. p. Censor Librorum.

Compilaţie făcută pe baza datelor luate din cărţile lui Dumitru Cantemir şi Carra, întregite cu multe amănunte şi observaţii proprii. Lucrarea e precedată de o prefaţă foarte inimoasă a unui „Român neaoş" care văzând cele rele scrise de străini despre Români, s'a hotârît să traducă şi să tipărească acest tratat al englezului bine informat, scris cu bunăvoinţă şi înţelegere pentru Români şi ţările locuite de dânşii.

Traducătorul nenumit pare a fi (după cercetările lui Petre V. Haneş) Constantin Golescu.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1184 **Pest** **1826**

Elias GEORCH de Etre-Karcha: Disquisitio critica dissertationis historicae Baiero-Besserianae de ortu et nativitate Joannis de Hunyad.

Pestini, 1826. Typis Nob. Matthiae Trattner de Petróza. In 4⁰ pag. 39.

Cfr. ediţia lui Iosif Thewrewk din 1824 sub No. 1164.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1185 **Pest** **(1826)**

Das irdische Glueck ein Unglueck, und das irdische Unglueck ein Glueck; zuletzt Betrachtungen über den christlichen Glauben. Alles mit Beweisen, theils durch Stellen aus den zwey heiligen Schriften, theils durch gesunden Menschen-Verstand. Von Johann Georg v. PAZIAZI, Gew. Grosshändler in Wien.

Pesth. Gedruckt bei Ludwig Landerer, Edlen von Fűskut. In 8⁰ pag. XIII şi 68.

Autorul acestei cărţi spune în Prefaţă, că este născut ca G. R. N. U. în Moscopol în Macedonia la anul 1763 şi adus ca băieţel la Viena a trăit întotdeauna în bogăţie şi petreceri până la 1796, când părăsit de toată lumea a căutat mângâiere în cetirea cărţilor sfinte, mai cu seamă după 1825, când ajuns damblagiu, a început să scrie aceste ale lui cugetări despre morala creştină, din cari publică acum 14 pentru semenii săi cari au păţit-o la fel cu dânsul.

Cartea a fost tipărită pe semne de fiul său, care ajuns la Pesta, a devenit secretarul contelui Ştefan Széchenyi; ca atare îngrijia de tiparul cărţilor contelui şi se ţinea de Român.

Mus. Nat. Budapest.

1186 **Pest** **1826**

LOSONTZI István: Hármas kis-tükör, etc.

Pesten, 1826. Petrózai Trattner Mátyás. In 8⁰ pag. 262.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1827 **Wien** **1187**

ANONYMI Belae regis notarii de gestis Hungarorum liber. Textum ad fidem Codicis membranaei Bibliothecae Caesareae Vindobonensis recensuit, prolegomena et Indices addidit Stephanus Ladisl. Endlicher Hungarus Posoniensis.

Viennae, MDCCCXXVII. Typis et sumtibus Caroli Gerold. In 8⁰ mic pag. X şi 272+Index historicus et Index geographicus.

Prefaţa: Posonii, Prid. Non. Decembr. MDCCCXXVI.
Anexat: Primele 5 rânduri ale codicelui, facsimilate în aramă.
Cea mai bună ediţie critică a operei importante.
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1827 **Oradea** **1188**

Marirei suale pre-osantitu-lui, si pre-luminatu-lui Domn— „Nicolae Kováts episcopu-lui diecesei Belgradu-lui, in marele principat—" Ardeal — „smeritul, si umilitul fiu Dimitrie HOSSZU Parochul d"in Sállyi a' Diecesei Oradiei Mare Graeco-Catholicâ.

In Oradea Mare, 1827. Cu Typariu-lui Joan Tichy. In 8⁰ pag. 6. (Versuri.)

Imprimatur: M. Varadini die 11-a Junii 1827. Ladislaus Gedeon, m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor.
Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 159 No. 57.

1827 **Oradea** **1189**

Méltóságos és Fő-Tisztelendő Laicsák Ferencz úrnak. Nagyváradi megyés püspöknek tiszteletére: midön a' rosnyai fő pásztori székéből, a' nagy-váradiba lett által lépése fiui örömérzéssel A' Sállyi Görög Egyesült Hívek' lelki *pásztora* HOSSZÚ Demeter által.

Nagy-Váradon. Tichy János' betűivel. In 8⁰ pag. 6.

Imprimatur: M. Varadini die 11-a Junii 1827. Ladislaus Gedeon, m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor.
Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 155. No. 10.

1827 **Buda** **1190**

Erweis, dass die Walachen nicht römischer Abkunft sind, und dies nicht aus ihrer italienisch-slavischen Sprache folgt. Mit mehreren Gründen vermehrt, und in die walachische Sprache übersetzt durch S. T. / Arătarea că Vlahii sau Rumânii nu's

de viţă Românii, şi că rădăcina aceia din limba lor slăvenească mestecată cu talianească nu se urmează. Din limba nemţească pre cea rumânească întoarsă, şi cu mai multe materie înmulţită prin S. T.

Ofen, 1827. Gedruckt mit k. ung. Universitäts-Schriften. Zu finden bey J. Eggenberger Buchhändler in Pesth. In 8° pag. 184.

Din cuprins: Wörter aus der Romanischen Sprache in Rhaetien. (p. 112) Gespreche Ladinisch in der Schweitz. (p. 114—116) Anhang. Antwort Herrn Bozsinka. (p. 162—182)

Imprimatur: Pestini die 12. Junii 1827. Drescher m. p. Ioannes Theodorovits m. p. G. n. u. R. Parochus Pestiensis, Assessor Consistorialis, et Librorum Valachicorum Int. Censor. (p. 182)

Tipărit nemţeşte şi româneşte. (Vezi prima ediţie dela 1823 sub No. 1157.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1191 **Pest** **1827**

Animadversio in Dissertationem Hallensem sub Titulo: *Erweiss, dass die Walachen nicht Römischer Abkunft sind* etc. *vom k. Rath von* *** 1823 editam. Cui adnectitur fidedignis Scriptoribus fulta Probatio, Valachos esse veros Posteros Romanorum. Authore Damasceno Th. BOZSINKA, 1827.

Pestini. Typis Ludovici Landerer de Füskút. In 8° pag. 56 + 1 foaie.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1192 **Košice** **1827**

Neuester Wegweiser durch das Königreich Ungarn, und nach allen angränzenden Ländern. Mit *statistischen Angaben* der Zahl der königl. Freistädte, Marktflecken, Dörfer und Prädien, der Grösse und Bevölkerung, der einzelnen Comitate und Districte. Nebst einer Postkarte von Ungarn und Siebenbürgen, verbunden mit einer ausführlichen Beschreibung aller *Mineral-Bäder, Gesundbrunnen und Heilquellen* des Königreiches Ungarn, Croatien, Slavonien und Siebenbürgen, hinsichtlich ihrer chemischen Bestandtheile, medicinischen Wirkung, Unterkunft, Lage, Umgebungen, Lebensart, Zerstreuungen, Theurung oder Wohlfeilheit etc. Von Carl v. SZEPESHÁZY, königl. Vice-Provincial-Commissär und mehrerer löbl. Comitate Gerichtstafel-Beisitzer, und I. C. v. THIELE, kaiserlich-russischem Rathe.

Kaschau, 1827. Druck und Verlag von Carl Werfer. In 8° pag. VIII şi 240.

In prima parte a cărţii (p. 1—40) se dau tabelele diferitelor linii de diligenţă cu indicarea tuturor staţiunilor şi a distanţelor lor în mile geografice, iar a doua e un dicţionar topografic al staţiunilor balneare şi al locurilor cu ape minerale, formând astfel primul compendiu balneologic al Ardealului, cu însemnări bune geo-topografice ale locurilor descrise.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1827 Oradea 1193

Ode amplissimis honoribus *Illustrissimi, ac Reverendissimi domini domini* Samuelis Vulcan Episcopi Magno-Varadinensis Graeci Ritus Catholicorum, vere patris dioeceseos, recurrente XIII. Cal. Sept. *fausta onomasi* patroni sui benignissimi, in clientelaris, gratitudinis tesseram, *a* Moyse NOÁK de V. Hunyad, Praefatae Dioeceseos Alumno et SS. Theologiae, In Seminario L. R. ad B. M. V. Elysabeth Visitantem, in Annum primum Auditore Absoluto oblata.

Magno-Varadini, 1827. Typis Joannis Tichy. In 8° foi 4.

Imprimatur: M. Varadini die 16-a Julii 1827. Ladislaus Gedeon m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea în 8° 153 No. 28.

1827 Debrecen 1194

LOSONTZI István: Kis tükör, etc.

Debreczenbenn, 1827. Tóth Ferentz. In 8° pag. 195.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1827 Oradea 1195

Isitirion, quod Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Francisco Laicsák, Episcopo M. Varadinensi, dum e dioecesi Rosnaviensi veniret Varadinum ingressuro obtulit Moyses NOAK de V. Hunyad, *Dioec. Gr. C. M. Varad. Alumnus.*

Magno-Varadini, 1827. Typis Joannis Tichy. In 8° mic pag. 7. (Versuri.)

Imprimatur: M. Varadini die 5-a Novembris 1827. Ladislaus Gedeon, m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor,

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea în 8° 153 No. 8/a.

1196 **Pest** **1827**

Kurze Erklaerung der Lateiniſchen Sprachlehre, verdeutſcht von Johann KONSTANTIN. Zwei Theile. Zweyte verbeſſerte, und vermehrte Aufgabe.

Peſth, 1827. Mit Ludwig v. Landerer'ſchen Lettern. In 8° pag. 88 şi 184.

Ediţia I. necunoscută, iar prima parte a volumului II e o retipărire a aproape întregului volum I.

Mus. Nat. Budapest.

1197 **Pest** **1827**

Auswahl denkwürdiger Inschriften auf Grabmählern, welche in den Obern, und Untern Leichenäkern der königl. Freystadt Pesth befindlich sind. (Herausgegeben von Jos. PISTORY.) Erstes Heft.

Pesth, 1827. Gedruckt bey Ludwig Landerer Edlen v. Füskűt. In 8° pag. 32. (Fragmentar.)

Din cuprins: Monumentul mare Negotiatorului Domnului Nicolae Rozsa Fostuluĭ la Deputatia Fundului Natiei de Legé Neunité Assessor. Quarele, intristata Lui Soacè si amàritele Fice, intru sìmnul adéveratei iubiri neuitiai monument al Réposatului Reoperirè, Quare Dupo Lungà si Dreapta viata in 16 Sept. 1824 In sinul lui Avram Fu chiamat.

Dreptata Quarele Liubi s' virtute mai multe
Pentru Quare Plagar Fu Tuturor a lui Frati:
Fata acum reposat si Fár de dulce Graire
Rozsa Fratele Bun, in Putinel Zace La ei.

S'au născut in A. 1765. 18. Julii. Au reposcat in A. 1824. 16 Sept. (p. 13)

Mus. Nat. Budapest. L. eleg m. 923.

1198 **Pest** **1827**

Geschichte des osmanischen Reiches, grossentheils aus bisher unbenützten Handschriften und Archiven durch Joseph von HAMMER. Vol. I—IX.

Pest, 1827—1833. In C. A. Hartleben's Verlage. Gedruckt bey Anton Strauss in Wien. In 8° Cu hărţi.

Vol. I. Von der Gründung des osmanischen Reiches bis zur Eroberung Constantinopels. 1300—1453. Vol. II. Von der Eroberung Constantinopels bis zum Tode Selims I. 1453—1520. Vol. III. Vom Regierungsantritte Suleiman des ersten bis zum Tode Selim's II. 1520—1574. Vol. IV. Vom Regierungsantritte Murad des dritten bis zur zweyten Entthronung Mustafa's I. 1574—1623. Vol. V. Vom

Regierungsantritte Murad des vierten bis zur Ernennung Mohammed Köprili's zum Grosswesir. 1623—1656. Vol. VI. Von der Grossvesirschaft Mohammed Köprili' s bis zum Carlowiczer Frieden, 1656—1699. Vol. VII. Vom Carlowiczer bis zum Belgrader Frieden. 1699—1739. Vol. VIII. Vom Belgrader Frieden bis zum Frieden von Kainardsche. 1739—1774. Vol. IX. Schlussrede und Uebersichten. I—X.

Din cuprins: Vol. I. Der König von Ungarn, Servien, Bosnien und Fürst der Wallachey verbünden sich gegen die Türken. 1363. (p. 169—170) Myrtsche, der Woiwode der Wallachey und die Schlacht bey Nikopolis. 1396. (p. 237 și 241) Einfall der Türken in die Wallachey. 1396. (p. 245) Der Sultan Musa und Mirtsche, der Woiwode. 1406. (p. 347) Musa's Flucht gegen die Wallachey. 1413. (p. 358) Türkische Streifzüge in der Wallachey. 1416. Dan und Mirtsche. (p. 371—372) Firusbeg gewährt dem Woiwoden Drakul Frieden. 1423. (p. 417) Die Ruhe hergestellt in der Wallachey. Drakul's Einfall in Siebenbürgen. 1452. (p. 444—445) Türkischer Streifzug gegen Ungarn. Drakul, der Woiwode. 1438. (p. 447) Drakul kriegt seine Söhne zurück. Wallachey bleibt unter ungarischer Oberschaft. 1444. (p. 455—456) Hunyad's Flucht mit den Wallachen aus der Schlacht bei Warna, 1444. (p. 464) Verrätherey der Wallachen in der Schlacht bei Kossova. 1448. (p. 479)

Vol. II. Wlad, der Pfahlwüterich. Wlads Verrath an Mohammeds Gesandten. Drakuls Einfall in die Bulgarey. (p. 60—66) 1475. Moldauischer Feldzug. (p. 136—138) 1476. Moldauischer Feldzug. (p. 143—144) 1484. Feldzug in die Moldau. (p. 288) 1498. Streifzüge in Pohlen. (p. 311—312) 1503. Ungarischer Friede. (p. 331)

Vol. III. Fürsten-Veränderungen in der Wallachey. 1523. (p. 48—50) Feldzug in die Moldau. Begebenheiten auf dem Marsche, Verleihung der Moldau. 1538. Rückmarsch aus der Moldau. (p. 200—203) Suleiman's Schrift an die Siebenbürger. 1550. (p. 290) 1555. Fürstenwechsel in der Wallachey, Moldau. (p. 335) 1562. Der Abenteuerer Basilikus, Fürst der Moldau. (p. 397—400) Vorfälle in Adrianopel, Moldau. 1568. (p. 523—524) Feldzug Iwonia's in der Moldau. 1572—1574. (p. 605—608) Renegaten. (p. 613)

Vol. IV. 1577. Veränderungen in der Moldau, Walachey. (p. 32—33) 1577. Michael Cantacuzene's Hinrichtung. (p. 46—48) 1583. Äussere Verhältnisse mit Moldau, Wallachey. (p. 117) 1584—9. Veränderungen in der Moldau und Wallachey. (p. 155—156) 1592. Woiwodenwechsel. (p. 204) 1594. Abfall von Moldau und Wallachey. (p. 224—226) Steuerbare Schutzländer: die Moldau, Wallachey. (p. 238) 1595. Sinan's Feldzug in die Wallachey. (p. 248—251) 1596—1601. Michael's, des Woiwoden der Wallachey, Politik und Ende. (p. 309—312) 1605. Friedensverhandlungen Bocskai's. (p. 391) 1611. Feldzug in der Moldau. (p. 478—479) 1616. Czernin's Botschaft. (p. 488) 1611. Gratiani, David Scherban und Gabriel Mogila. (p. 503) 1620. Gratiani's Ende. (p. 511—514) 1621. Stephan Thomsa. (p. 527—528)

Vol. V. 1630. Verhältnisse mit Moldau, Walachey. (p. 126—127) 1639. Matthäus Bessaraba. (p. 263) 1645. Lupul, der Woiwode der Moldau. (p. 396) 1649. Erneuerung des Vertrages mit Rakoczy.

(p. 491) 1653. Des Tatarchans Einfälle in die Moldau. (p. 596) 1654. Matteo Bessaraba. (p. 606)

Vol. VI. 1657. Der Tatarchan wider die Moldau und Wallachey, deren Fürsten abgesetzt werden. (p. 30—33) 1660. Michne abgesetzt. Ghika, Fürst der Wallachey. (p. 67—69) 1663. Walachische Hilfstruppen vor Neuhäusel. (p. 113) 1664—1669. Moldauische und walachische Verhältnisse zu der Pforte. (p. 203—205) 1672. Weisung des Grossvesirs dem Waiwoden der Walachey, Gligoraskul. (p. 271—272) 1672. Die Moldau und die Kosaken. (p. 278—281) 1672—1674. Schlacht bey Chocim. Dimitrasko Demeter Cantacuzen. Duka. (p. 295—298) 1680. Der Fürst der Moldau und Wallachey geplündert. (p. 361) 1683. Scherban Cantacuzen. (p. 403) 1684. Die Kosaken in Bessarabien. (p. 425) 1685. Tököli, Scherban und Demeter Cantacuzen. Cantemir. (p. 461—463) 1687. Sobieski in der Moldau. (p. 481—482) 1690. Constantin Brancovan, Fürst der Wallachey. (p. 556) 1693. Constantin Brancovan vor Belgrad. (p. 579) 1695. Tököli wird in die Walachey geschickt. (p. 609) 1697. Bau von Schiffen an der Donau. (p. 631) 1698. Der Passarowiczer Friede. Siebenbürgens natürliche Gränzen von Podolien bis an die Wallachey. (p. 664)

Vol. VII. Der Pfortendolmetsch Maurocordato. (p. 5—6) 1699. Räumung in der Moldau gelegenen Oerter Cecora, Soroka und Camieniec. (p. 13) 1703. Brancovan als Fürst der Walachey bestätiget. (p. 68—70) 1704. Einsetzung der Woiwoden in der Moldau. (p. 104) 1709. Johann Maurocordato. (p. 202) 1716. Nicolaus Maurocordato. (p 313—214 şi 236) 1730. Woiwoden der Walachey und Moldau. (p. 395—396) Giorgaki, der Agent des Woiwoden der Walachey. (p. 411) 1736. Der Woiwode der Moldau, Gika bestätigt. (p. 479—480) 1737. Waffenthaten in der Walachey und Moldau. (p. 501—502) 1739. Der preussische Lieutenant Sattler in der Moldau. (p. 526)

Vol. VIII. 1741. Gika hingerichtet. (p. 19) 1749. Hospodar der Moldau Constantin Maurocordato und Michael Rakoviza. (p. 130) 1751—1753. Begebenheiten in der Moldau und Walachey. (p. 154—5) 1755. Constantin Maurocordato nach Lemnos verwiesen. (p. 182) 1767) Notenwechsel der Pforte mit dem russischen Minister. (p. 308) 1768. Alexander Gika und Gregor Gika. (p. 317) 1769. Woiwoden der Moldau fallen. (p. 338—343) Moldowandschi's Grossvesirschaft. (p.346—349) 1770. Chocim's Fall. (p. 350—355) 1771. Erklärung zu Gunsten der Conföderation. (p. 377 şi 378) 1771. Feldzug an der Donau. (p. 383—386) 1774. Friede von Kainardsche. (p. 443—444 şi 447)

Vol. IX. Verzeichniss der Capitulationen, Friedensschlüsse, Handlungsvorträge und anderen Tractate des osmanischen Reiches, von der Gründung desselben bis zum Frieden von Kainardsche im Jahre 1774. 1424. Erneuerung des Friedens mit dem Woiwoden der Walachey und 1442, 1444 mit Drakul. (p. 280—281) 1444. Friedensvertrag mit Ladislaus von Ungarn, wodurch die Walachey unter ungarischer Oberherrschaft erkannt wird. 1451. Erneuerung des Tributvertrages mit der Walachey. (p. 281) 1456. Tributvertrag mit Peter, dem Fürsten der Moldau. (p. 283) 1516. Erneuerung der walachischen Capitulation. (p. 286) 1521. Vertrag mit Bogdan, dem Fürsten der

Moldau. (p. 287) 1718. Abgränzungs-Instrument des Passaroviczer Friedens zwischen der grossen und kleinen Walachey. (p. 298) 1774. Friede von Klein-Kainardsche. (p. 301) Verzeichniss der Gesandtschaften der Mächte an die Pforte. Walachey. (p. 326) Osmanische Gesandtschaften an die Mächte. Walachey. (p. 334) Verzeichniss von Titulaturen der osmanischen Staatskanzley. An den Fürsten der Moldau-Walachey. (p. 686)

Academia Română, București și alte exemplare.

1827 **Paris** **1199**

Notice d'un manuscrit de la Bibliothèque du Roi contenant une histoire inédite de la Moldavie, composé en moldave par Nicolas COSTIN grand logothète à la Cour d'Iassy et traduite en grec moderne par Alex. A m i r a s. Edité par H a s e. (Notices et Extraits des Manuscrits de la Bibliothèque Nationale tome XI 2-me partie p. 274—394.)

Paris, 1827.

Din cuprins: Renseignements sur l'invasion des Hongrois en Moldavie, sur la bataille de Varna, sur Mathias Corvin, sur la Transylvanie, sur l'ancienne ville Madjar.

Bibliothèque Nationale, Paris și alte exemplare.

1828 **Pest** **1200**

Plantae Banatus rariores. Iconibus et descriptionibus illustratae. Praemisso tractatu phytogeographico et subnexis additamentis in terminologiam botanicam. Auctore Antonio ROCHEL, chirurgiae et artis obstetriciae nec non culturae horti botanici reg. scient. univ. Hung. magistro reg. societatis botan. Ratisbon. et corresp. botanicorum Marcomoeni sodali.

Pestini, MDCCCXXVIII. Typis Ludovici Landerer de Füskút, caes. reg. priv. typographo. In 2^0 regal pag. 84 și tab. 41.

Prefața: Pesthini die 1-ma Januarii 1828.

Autorul a slujit ca medic militar mulți ani în Banat și cartea e scrisă pe baza materialului cules încă în vara anului 1815.

Enumerând plantele Banatului, Roche dă și numele lor românești, descriind și munții prin cari a umblat, dând și o scurtă privire De lingua Vallachorum. (p. 12)

Afară de valoarea ei științifică, cartea este un adevărat tezaur pentru vechia toponimie română a Banatului cu numiri ca de pildă: Piatra Albă, Prislopul Negru, Petrele Albe, Măgura, Groapa Bistri, Cracu Drăgutului, Piatra Nedeia, Prisacu, Fântâna Fetei, Tilfa Bososului, Nevoia, Poianele Nalte, Lacu Vulturilor, Izvorul lui Dragomir, Zâna Mica, Bistra-Sora și altele.

Anexat: 1. Index tractatus, loca et res praecipuas exhibens. (Cu nume topografice românești.) Conspectus alpium Banaticarum. Hartă litografică. Gez. A. R. Grav[irt] Csintalan. Lith. bei J. Schmid, Pest. 1828.

Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1201 **Oradea** **1828**

Vale syntagma... *Illustrissimi*, et *Reverendissimi Domini* Josephi Vurum, antea Varadinensis, nunc vero Nitriensis Episcopi Regii Consiliarii honoribus adornavit Demetrius Hosszú Parochus Graeco Catholicus Sállyiensis, ductu filialis observantiae.

Magno-Varadini, 1828. Typis Joannis Tichy. In 8⁰ pag. 6 (Poezie.)

Imprimatur: M. Varadini die 11-a Junii 1827. Ladislaus Gedeon, m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor.

Cuvântul omis din titlu a fost suprimat de către cenzor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 153 No. 1.

1202 **Oradea** **1828**

Ode gratulatoria novi anni quam Ill. ac Rev. Domino Samueli Vulcan episcopo g. ritus catholicorum Varadinensi profunda cum veneratione offert anno quo: Varadini magnificam eiusdem episcopi ecclesiam cathedralem sua decorabat pictura granDe DeCVs serbIs, InIgnIs gLorIa nostra! nostrI aeVI Raphael Arsa TheoDoroVICs Petrus Ioannovics.

Magno-Varadini. Typis Ioannis Tichy. In 8⁰ foi 3.

Mus. Nat. Budapest.

1203 **Pest** **1828**

Scurtă apendice la Istoria luĭ Petru Maior carea Prin adevărate mărturisirĭ a maĭ multor scriitorĭ vechĭ, începutul Românilor din Romanĭ adevărațĭ, la maĭ mare lumină îl pune. Țesută de Teodor Aaron. / Kurzer Anhang zur walachiſchen Geſchichte des Peter Major.

La Buda, 1828. Cu tiparul C. Universității din Pesta. In 8⁰ pag. 79.

Dedicația: Prea cinstitului, și de bun genu născutului Domnului Domn Atanasie Grabovski de Apadia.

Imprimatur: Pestini die 24-a Aprilis 1828. Joannes Theodorovits m. p. G. n. u. R. Parochus Pestiensis, Venerabilis Consistorii Assessor, et Librorum Valachicarum Int. R. Censor.

Din cuprins: Soartea Romanilor (sau Românilor) în Dakia supt stăpânirea Hunilor. (p. 41—44)

Cartea are multe citate din autori latini.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1828 **Pest** **1204**

Glycerius SPANYIK: Compendium historiae regni Hungariae. Editio quinta. Tomus I—II.

Pestini, 1828. Typis J. M. Trattner de Petróza. In 8⁰ pag. 100 și 134.

Cuprinsul la ediția a treia din 1825 sub No. 1171.

Ediția a patra nu e cunoscută.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1828 **Bratislava** **1205**

Historiae Regni Hungariae Compendium, quod in usum Auditorum suorum concinnavit Lucas ROSENICH, Ord. S. Bened. de S. Monte Pannon. Presb. AA. LL. et Philosophiae Doctor, ad Reg. Scientiarum Universitatem Hung. Facultatis Philosophicae. Membrum Collegiatum, in Reg. Academia Posoniensi Historiarum Professor R. P. O. Tomus I—II.

Posonii, 1828 — 1829. Typis Haeredum Belnayanorum. In 8⁰ pag. 285 și 373.

Din cuprins: Tomus II. § 12. Sub rege Hungariae Carolo I. anno 1330. Bellum Valachicum. (p. 25—26) § 17. Anno 1343. Sub rege Hungariae Ludovico I. Transilvania, et Valachia ad obsequium reducta. (p. 29—30) § 23. Anno 1359. Sub rege Ludovico I. Bellum Valachicum, et Moldavicum. (p. 44—46) § 37. Anno 1395. a Sigismundo rege Hungarorum Valachia a Turcarum invasione liberata. (p. 70—71) § 60. Anno 1467 sub rege Mathia Corvino Transilvania et Moldavia ad obsequium revocatae. (p. 124—126)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1828 **Buda** **1206**

Respundere desgurzătoare la Cărtirea, cea în Hale în Anul 1823 sub titlul: Erweis, daß die Walachen nicht römiſcher Abkunft ſind (adecă arătare, cum că Românii nu sânt viță de Romani) de C. Consiliar de *** făcută.

La carea se adausă Arătarea cu Scriptorï verednicï de credință întărită: cum că Românii sânt adevărați Strănepoți a Romanilor.

Intâiŭ latinesce ţesută, iară acuma în limba Dako-Românească preîntoarsă, tot de acelaş Autor Damaskin T. BOJINCĂ La înalta Tablă Cr. a Ungariĭ Jurat Notaroş.

La Buda, 1828. În Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Unguresci din Pesta. In 8⁰ pag. 120.

Imprimatur Pestini die 23-a Novembris 1827. Joannes Theodorovits m. p. G. n. n. R. Parochus Pestiensis, Venerabilis Consistorii Assessor, et Librorum Valachicorum Int. R. Censor.

Autorul făcând critica broşurii lui Sabbas TÖKÖLI (de sub No. 1158) discută aserţiunile sale (p. 11—99) pe baza Istoriei lui Petru Maior şi a altor autori. Apoi urmează un Apendice prin carea se vădeaşte descălecarea Românilor de astăzĭ din Dakia, dela Romanĭĭ, ceĭ prin Inpăratul Traian din înpărăţia Romană în Dakia aduşĭ — cu multe citate din diferite cărţi, dând şi textul „Tatălui nostru" din Biblia Vallica tipărită la Londra în 1588 şi 1620, alături de textul luat din Biblia Românească dela Bucureşti din 1688. (p. 103) Mai interesant e că citează şi cuvintele despre obârşia arhiepiscopului Niculae Olah aflătoare în diploma sa primită în 1548 dela regele Ferdinand[1] (p. 104) cum şi un pasaj lung din cartea lui Iosif Benkő din 1778 despre Transilvania, zicând că e un om „fără de interes, nefiind înjugat de patimi, nici însărcinat cu prejudecare" (p. 105—107) şi apoi din cărţile lui Griselini din 1780 şi a lui Paul Nagy (p. 107—108) cu reproducerea în româneşte a întregii descrieri a Românilor şi a obiceiurilor lor din cunoscuta carte germană dela 1666 a lui Ioan Tröster; (p. 109—117) pentru ca să sfârşească cu cele ce grăeşte Dimitrie Cantemir despre nobilitatea Românilor din Moldova.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Sic vero sunt omnes prope modum laudatissimarum gentium origines, inter quas Valachi gentiles tui, minime postremas habent, ut pote quos ab ipsa rerum Domina Urbe Romana oriundos constat, unde nunc quoque sua lingua Romani vocantur. Tua ista gens fortitudine praepollens fuit, multorum praestantissimorum Ducum genitrix, inter quos Ioannes Hunyades Inclyti Mathiae regis pater, et illius aetati proximi Maiores Tui potissimum enituisse feruntur.

1207 Pest 1828

A' Török Birodalom státistikai, geographiai és históriai leirássa. Kidolgozta LASSÚ István, a' Nagy Mélt. Magyar Királyi Udvari Kamara Regestraturájának Kantzellistája.

Pesten, 1828. Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István betűivel. In 8⁰ pag. 126.

Din cuprins: A' Török Birodalom földje. Moldova, törökül Bogdán. (p. 10—12) Oláh ország vagy Havas alfölde, törökűl Af-Iflak, oláhul Zara Rumanaska. (p. 12—13) A' Török Birodalom Históriája. (p. 45—126)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1828 **Pest** **1208**

Rede bei dem Beschlusze öffentlicher Prüfung des zweiten Semesters an die gesammten Herrn Vorsteher und Lehrer bei der öffentlichen Schulanstalt der evangelischen Glaubensgenossen Augsburger Bekenntnisses zu Pesth, im Namen aller Hörer der Dichtkunst verfaszt von Johann OPRAN Hörer der Poëtik an derselben Lehranstalt.

Pesth, 1828. Gedruckt bei J. M. Trattner v. Petróza. In 4° pag. 13.

Mus. Nat. Budapest.

1828 **Buda** **1209**

Învăţătură despre cultura sau lucrarea cânepei. / Anweiſung zum Hanfbaue, walachiſch.

În Buda, 1828. Cu Tiparul Crăeştei Tipografii a Universitatei din Pesta. In 8° pag. 47. (Cu o mică ilustraţie xilografică pe foaia de titlu, reprezentând lucrarea cânepei.)

Ediţia ocărmuirii întru folosul norodului, tradusă din limba germană, cu următoarele neologizme şi ungurizme, puse în paranteză: *Aer*-vozduh; *arinos*-nesipos, nesecos; *aşteptare*-nădeajde; *balegă*-gunoi; *bărbătuşă*-cânepă de vară; *binsştain*-Binstein; *bogat*-gras; *cadă*-Bottich; *capete*-mocioliă; *causă*-pricină; *cercaţi*-oameni iscusiţi; *datină*-obiceiu; *desbină*-auflösen; *domestic*-de casă; *eftin*-lesne, mai de mic preţ; *esplicând*-tălmâcind, *exemplu*-pildă; *fântână*-izvor; *fundament*-temeiu; *fus*-Walze; *gen*-neam; *gummi*-răşină; *gunoi*-putred, bucluc; *imala*-sau tină din ape stătătoare; *inimic*-neprieten, vrăjmaş; *laur*-dafină; *lungori*-beteşuguri; *luxu*-înbuibare; *maşină*-meliţă; *moduri*-chipuri; *mueruşcă*-cânepă de vară; *muhuri*-tâlpi; *murare*-Gährung; *natură*-fire; *necercat*-neiscusit; *nutreşte*-hrăneşte; *ore*-ceasuri; *pănură*-postav; *paprac*-o iarbă ce se numeşte Felix, Farrenkraut;[1] *pingăluit*-molerit, zugrăvit; *pipe*-lule; *plante*-erburi, buruene; *plasă*-felŭ; *preţios*-scump; *probe*-cercări; *pune*-bage; *putere* lipitoare-Leimkraft; *rar*-locker; *rezolvi*-învoi; *scăldătoare*-Bad; *scoarţă*-fuior, der Bast; *sec*-deşert, gol, mârşav; *simplu*-prost; *smoală*-clei; *spirit*-vinars; *subtilitate*-Verfeinerung; *tabac*-duhan; *timp*-vreme; *troscot*-Binsen; *ţiitori* de pământ-nemeşi; *veninat*-otrâvit; *valuri*-pânza care se întrebuinţează la corabii, pentru a le mâna vântul; *vestmint* strelucit-Staatskleid.

Mus. Nat. Budapest. Oec. 918.

[1] Scris fonetic în loc de: Pfarrerkraut; de altfel *paprák* e ungureşte.

1828 **Nürnberg** **1210**

Taschenbibliothek der wichtigsten und interessantesten Reisen durch Siebenbürgen, Moldau, Walachei, Bessarabien,

Bulgarien, Servien, Bosnien und Romanien. Herausgegeben von J. H. JÄCK.

Nürnberg, 1828. Verlegt von Haubenstricker und von Ebner. In 12.⁰

Theil I. Bändchen 1 cu titlul: G. v. Reicherstorffers Beschreibung von Siebenbürgen (p. 22—37) și Beschreibung des Fürstenthums Moldau. (p. 38—43)

Are și o ediție de titlu (fără an) descrierile lui Reicherstorffer formând vol. 23 al colecțiunii.

Nationalbibliothek, Wien și alte exemplare.

1211 **Buda** **1828**

Notitiae politico-geographico-statisticae inclyti regni Hungariae, partiumque eidem adnexarum. Auctore Ludovico NAGY, nobili Hungaro, ad Excelsum Consilium Regium Locumtenentiale Hungaricum Officii Protocolli, et Exhibitorum Officiale Primario, nec non Inclytorum Comitatuum Lyptoviensis, ac Thurocziensis Tabulae Judiciariae Assessore, elucubratae. Tom. I—II.

Budae, 1828—1829. Procusae Typis Annae Landerer. In 8⁰ foi 8 și pag. 638 + 304.

Prefața: Budae. 28. Maji 1829.

La descrierea scurtă a districtelor se dă numărul locuitorilor români, ortodocșii (greco-orientali) fiind menționați deosebit.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1212 **Wien** **1828**

Geschichte der Magyaren, von Johann Grafen MAILÁTH. Band I—V.

Wien, 1828 — 1831. Bei F. Tendler. In 8⁰ pag. 269+112; 306+32; 238+201; 276+136+48 și 125+180.

Prefața: Pesth am 1. Jänner 1829. (III. Band.)

Din cuprins: II. Band. Anno 1330. Feldzug gegen Bazarad. (p. 31—33) 1343. Unterwerfung der Wallachei. Kriege mit den Wallachen. (p. 81—82) 1444. Schlacht bei Warna. (p. 227—228) III. Band. 1467. Empörung in Siebenbürgen, Krieg in der Moldau. (p. 53—56) IV. Band. 1539. Mailáth in Siebenbürgen. (p. 59) 1547. Stephan Mailáth. (p. 83—84) 1599. Michael der Wallache. Michaels Tod. (p. 161—170)

Anexat: Karte von Ungern zur Zeit Bethlen Gábor's. (Vol. IV) Politische Eintheilung des türkischen Theiles von Ungern nach Hadzsi Chalfa. (vol. V)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1829 **Pest** 1213

Gemälde von Ungern. Von Johann v. CSAPLOVICS. Vol. I—II. Pesth, 1829. Verlag von C. A. Hartleben. (Gedruckt bei J. M. Trattner, Edlen v. Petróza.) In 8⁰ pag. VIII şi 345 + V şi 334.

Prefaţa: Wien, den 8. Febr. 1828.

Erster Theil. I. Ungern ist Europa im Kleinen. II. Eintheilung, Comitate, Bezirke, Städte, Märkte, Dörfer, Prädien. III. Bewohner. IV. Religionen. V. Literatur. Wissenschaftliche Aufklärung. Künste. Mit einer ethnographischen Karte. Zweiter Theil. VI. Industrie. VII. Ungern als Staat. VIII. National-Gebräuche. Feste. Lebensweise.

Din cuprins: Vol. I. Seltenheiten unter den Wohnsitzen. Die Dörfer Szlatina und Bucs. (p. 185) Namen der Wohnsitze; 26 mit „Oláh" Beinamen. (p. 190) Uralte Bewohner. (p. 194) 1359. Auswanderung der Wlachen nach der Moldau. (p. 196) Heutige Bewohner: Wlachen. Ihre Zahl und Wohnorte. (p. 207) Fortpflanzung der Wlachen. (p. 214) Wlachische Mädchen-Märkte. (p. 216) Sprache. (p. 223) Aussehen der Wlachen. (p. 226) Impften schon lange di Pocken ein. (p. 236) Geringe Sterblichkeit. (p. 240) Charakter, Denkart, Temperament. Fähigkeit. (p. 249—251) Nahrung. (p. 276) Kleidung. (p. 281) Religionen. Unionsgeschäft. (p. 287) Ethnographische Kirchen-Statistik. (p. 293) Kirchenbau. (p. 305) Religiöse und Kirchengebräuche. (p. 307—308) Literatur, Zeitungen. (p. 312) Schulwesen der orientalischen Christen. (p. 340—342)

Vol. II. Fuhrleute. (p. 3) Weiber arbeitsam. (p. 4) Landwirthschaft. (p. 20—21) Brantweinbrennen. (p. 30) Abgegebene wlachische Mannschaft an die verschiedenen Regimenter. (p. 221—222) Militär-Grenze. (p. 226) Abergläubische Meinungen und Gebräuche. (p. 277) Heirathen, Hochzeiten. (p. 300—301)

Anexat: Ethnographische Karte des Königreichs Ungern sammt Croatien, Slavonien, der ungrischen Militärgrenze und der Seeküste nach Lipszky von Johann Csaplovics. 1829. (Hartă în litografie, largă 39 cm. colorată cu mâna.) Nu cuprinde Ardealul, care de fapt nu era încă unit cu Ungaria. Românii sunt reprezentaţi dela Deda, din Bihor, până la Careii-Mari în Sătmar şi spre răsărit până în Maramureş supt Ruscova; apoi în Bihor dela Szalonta în jos până la Dunăre, cuprinzând şi teritorul regimentului Româno-ilir, însă în spre apus până la Radna, Timişoara, Verşeţ şi Weisskirchen, care are numai locuitori nemţi.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1829 **Wien** 1214

Európa tekíntete Jelenvaló Természeti, Míveleti, és Kormányi Állapotjában. Szerkéztette DÓCZY Jósef, Cziszterczi Rendű Szerzetes Pap, etc. Vol. I—XIII.

Bétsben, 1829—1830. Nyomtattatott Nemes Haykul Antal betűivel. In 8-vo.

Dedicația: Bétsben, Július 11-dikén 1828-ban. Márton Josef, Professor. (Care a condus tiparul operei.)

Din cuprins: Vol. IX. Magyar ország. Az Oláh-Illyr ezredi kerület. (p. 355—357) Az Erdélyi Határ-Örző-Vidékek. (p. 357) Erdély-Ország, Transilvania, Siebenbürgen, Tzára árdiálászke. (p. 365—407) Vol. X. Moldva Ország, Moldavia, Bogdan. (p. 129—131) X. Oláh Ország. Walachia. (p. 131—132)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1215 Buda 1829

Versurĭ indemna'tóre ca'tre deprinderè ténerimeĭ roma'neschĭ intru inva'tzeturi', ca un dar de gratulatie pe auritù' annu nou' M.DCCC.XX.IX. De Moysi BOTA fostu' inva'tzetoriu roma'nesc in Lippova lucrate shi tipa'rite. / Glückswünſche auf das goldene Jahr 1829.

In Buda cu literile cra'eshteĭ typografiĭ a Universitateĭ ungureshtĭ din Pest.' In 4⁰ pag. 52 pe două ſpalturi, cu litere latineşti şi în faţă cu cirilică, însă foaia de titlu precum şi dedicaţia şi prefaţa (Cuve'nt in ante) numai cu litere latineşti.

Dedicația: De nobil shi heroiu gen na'scutuluĭ Domn Joann Kövér de Réthát in Luminatù' Comitat al Temessuluĭ spre Processul Temess Domnuluĭ FŐSZOLGA-BIRÓ, ca unuĭ adeva'rat PATRON iubitoriu de infrumsetzarè fericiriĭ Genuluĭ Roma'n.

Domnule mie gratios' patróne!

Indemnu' dragosteĭ meale cel cátré infrumsetzarè fericiriĭ prè iubituluĭ meu Gen Romàn' aeptatu, la atèta indrèsneală m'au opus, quót conosquánd eu ánima cè Noblá pliná de bunátate, cugetul cel drept la suflet, shi aplecáciunè Noblitateĭ Domnieĭ TALE; cea iubitóre de adevàrata culturá: poftiiu cu Dedicatia Càrtiĭ acesthia in nomele Romànimeĭ a TE cerceta. Carea cred, shi port adevàratà sperare, chè indatà ca un heroiu plin de evlavie càtrè luminarè, fericirè, shi bunà starea omeneascà, spre pacĭnicu stat' 'l Patrieĭ, spre dignitatea Stápénireĭ, shi spre activa polirea fericiriĭ Tenerilor Romànĭ cu bratze deschise nicĭ o indoialé prejudecánd a nu o primi, shi una asha bárbátiascá faptá a nu o deplini; — ci cu chiaritate indemnuluĭ ánimeĭ Noble spre poftita cárarea acestuĭ Manuscript fructóse pashurĭ vi intinde, cácĭ chiar pot zice.— O! De sar nashte atare sèmtziriĭ shi in inimile ale altor Patronĭ, cárora fièndzule Noblitatea TA intru culturè luminat exemplù; sè li se deschidá shi lor aplecáciunea ánimeĭ cátrè infrumsetzarea culturiĭ Tènerimei Románe, ca apoĭ totzĭ urmátoriĭ vechilor Romanĭ din asha exemplurĭ, pentru osebita P a t r o n i m e; Ceriurilor multzemind: márire se' ntindá; iará nomele Noblitateĭ Dom-

nieĭ TALE totdéuna pe lespezile inimilor lor cu Litere vecnice scris: spre aduceré a ménte purtánd in sine se'l aibé; cá eu sunt

Al Noblitateĭ Domnieĭ Tale

In Lippova in 25. Noemvrie 1828 umilit serv

Moysi Bota Fost. Syst. Invát.

Urmează: Scurtá previdére despre intzelégerea pronuntieĭ in legtoria (cetirea) Cártiĭ aceshtia, dupá modu' fratilor nostri Italienĭ; cu inţelesul Italienescului, Ungurescului şi Cyrillescului; iar după prefaţă diferite poezii, pomenind fiecare de Frantz Craiul ţării, care a deschis şcoli Românilor. (p. 11—20) Fabula traiuluĭ herciogilor de câmp pistriţĭ, şi a celor lungĭ în codă; -- cu a epurilor casnici. (p. 21—36) Cântare întru Dignitatea Illuminaţiei la zioa naşterii Înalţieĭ Sale Înpăratului Austriei, Craiul Ungariei etc. Frantz I-iu, cea ce prin activitatea Spectabilului Domn Szolga Biró Joann Kövér de Réthat in Lippova în 12/24 Februarie 1828 — triumfând în săltare cu jocuri desfătate ţinută, şi de Tinerimea Română Scolastică întru sclipirea Illuminaţiei în sunet cântată; carea prin Curiru' Unguresc in Novelele din Viena sub Nro. 18-ce Annu 1828 s'au scris. (p. 37—38)

Oda începe cu strofa următoare:

Curĭ iut' Bănăţene,
Vin' oh! Ungurene;
Daţĭ sunetul gurii,
Românĭ cu Ungurii;
Adunaţivă 'ntr'un gând,
Minun' a vedea arzând:
'n toată Lippova.

Urmează apoi alte 8 cântece despre Români, iar pe p. 49—50 „Cântarea jurământuluĭ dragosteĭ cătră formósa Lelitze" şi „Cântarea jurământului dragostei cătră formósa Lelitze" şi „Cântarea inpacaciuniĭ cu Lelishóra" precedate de o notă cum că cuvântul Leliţă e identic cu cel latinesc Lilia.[1] Aceste poezii lirice par a fi fost scrise sub influenţa seriei de poezii despre „Lilla" lui Csokonai Vitéz Mihály, apărute întâi în 1805 şi citite ani îndelungaţi în toată Ungaria.

Ultima poezie cu titlul „Cântecul văerării dreptului în patria streină" e didactică (p. 51—52) sfârşind cu aceste strofe:

Fórte s' drépte une graiurĭ,
Multe Cásĭ, multe néravurĭ!
Ashá iaste zicátura
Românească, cè cu gura.
Ce tzi data a petréce,
Tisa, Dunérè de 'ĭ tréce. —
Nu socotì cá aĭ scápat,
Cá maĭ tare téĭ inglotat!
Ténerule una tzine, —
Rabdá réul ca shi béne.
Cel ce páná 'n capét rabdá,
Se 'ncoruná quót' odată!

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Cuvântul acesta Lelea, Lelitză, sau Lelishoară, se naşte din cuvântul Latinesc Lilia şi iaste cuvânt îndulcitoriŭ, căcĭ la Romanii ceĭ vechĭ, sau strămoşii Românilor de acum, le erà datina vrând a molcomì pe femeĭ a le zice Lilia; asemănându-le cu o flóre ce se nomeşte de Românĭ Liliom, sau crinĭ: aşa şi strenepoţiĭ acelora, adecă Românii în timpul de acum zic cătră femeĭ, şi fete, Leliţă, Lelişoară, sau Lelea; — precum: Leleamĭ cântă, Badea 'ascultă.

1216 **Oradea** **1829**

Elegia Rev. Domino Joanni Delinger, Abbati B. M. V. de Tormova... 6. Id. Febr. onomatisanti oblata a Moyse NOAK. Magno-Varadino, 1829. Typis Tipographicae Tychianae. In 8⁰ foi 2.

Petrik vol. II p. 884.

1217 **Buda** **1829**

Filosofia cuvântuluĭ şi a năravurilor, adecă Logica şi Itica elementare, cărora să pune înainte Istoria filosoficească. Scrise întâiŭ Latineşte de Lăudatul Profesor Io. Gottlieb AINEKIE, fiind în catedra filos. din Alla. Apoĭ traduse în limba Ellinească de Dumneauluĭ Marele Ban Grigorie Brâncoveanul, iar acum în limba Românească de Eufrosin Dimitrie Poteka, Ierom. şi Profesor de Filosofie dela Bucureştĭ spre povăţuire la Leţiile sale de Filosofie. / Logica und Moral-Philoſophie walachiſch.

La Buda, 1829. În Crăiasca Tipografie a Universitateĭ Ungarieĭ. In 8⁰ foi 24 şi pag. 397.

Imprimatur: Pestini die 14-a Octobris 1828. Ioannes Theodorovits *m. p.* G. n. u. R. Parochus Pestiensis ad Assumptam, Assessor Consistorialis, et Librorum Valachicorum Reg. Int. Censor.

Dedicaţia: Mareluĭ Ban Domnuluĭ mieu Constantin Bălăceanul, M. Vornic Georgake Golescul, şi M. Logofeţĭ Alexandru Filippescul şi Nestor, Bunilor Patrioţĭ şi iubitorilor de şciinţe Eforĭ ai Şcoalelor şi c. a. În Peşta, 28 Fevruarie 1829.

Aflăm din dedicaţie că cartea fiind tradusă din latineşte[1] elineşte de Marele Ban G. Brâncoveanul, Poteca cetind-o cu plăcere s'a „îndrăgit cu Filosofia" aşa de mult în cât întors dela Paris la Bucureşti, unde fusese numit profesor de filosofie în limba Patriei, a tradus-o pe româneşte, folosindu-se de manuscrisul său în şcoală „până când într'acest an cu bună voirea celor dedicaţi a plecat la Peşta ca să o dea în tipar spre înlesnirea de obşte a iubitorilor de filosofie." Cartea îngrijită de însuş Poteka în tipografie, a apărut într'o ediţie elegantă, aleasă şi se vindea cartonată pe preţul de 2 fiorini, iar „pe hârtie fainâ" cu 3 fiorini.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Renumita carte are şi o ediţie ungară cu titlul: Io. Gottl. HEINECCII Elementa Philosophiae rationis et moralis. Debrecini, 1761.

1218 **Buda** **1829**

Declamatio Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Stephano Stratimirovits de Kulpin Orientalis

Ecclesiae Archiepiscopo Carlovicziensi, nec non in provinciis Austriacis Illyricae et Valachicae nationis metropolitae insignis Leopoldi Ordinis Magnae Crucis equiti, S. C. R. et A. Maiestatis Intimi Status Consiliario etc. etc. etc. Domino benigno gratiosissimo devotissime oblata per Ioannem CSOKERLYAN absolutum theologum. Albo-Ecclesiis die 1. Februarii MDCCCXXIX.

Budae, Typis Regiae Universitatis Hungaricae. In 4⁰ pag. 6.

Cu toată asemănarea ce are numele autorului cu cuvântul de „ciocărlie" el nu este Român, ci Sârb, născut în 1800 la Nagybecskerek, în Banat, ajungând acolo ca popă, scriitorul mai multor cărți sârbești.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1829 **Aiud** **1219**

Második Rákótzi György' ideje. Irta Idősbb G. BETHLEN Imre.

Nagy Enyeden, 1829. Nyomtattatott a' Ns. Ref. Collegium' betüivel. In 8⁰ pag. 196 și 1 foaie.

Prefața: Irtam Bethlen Sz. Miklóson Sz. György Havának 18-dikán. 1829-dik Esztendőben.

Din cuprins: A havasalföldi hadjárat. (p. 34—40) A moldvai expeditio. (p. 54—56) Az oláhországi győzedelem: 1655. (p. 56—58) A Lengyelországból visszatérő sereg lemészárlása a havasalföldi vajda által. (p. 59) Minye oláh és Konstántin havasalföldi vajdák pártfogása a török ellen. (p. 109) A Csürüljei Oláh Pap. (p. 118)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1829 **Buda** **1220**

Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. Studio et opera Georgii FEJÉR bibliothecarii regii.

Budae, 1829—1844. Typis typogr. Regiae Universitatis Ungaricae. In 8⁰ tomi XI in 43 vol. et 2 Indices. [1]

Cuprinsul publicațiunii monumentale de documente mergând până la mijlocul veacului al XV-lea, privitor la Români și țările române este următorul:

1096. Laurentius ecclesiae Milkoviensis minister, presbiter Siculorum. Vol. II p. 16.

1204. Blacia, Blachia. Vol. II p. 432.

---

[1] Mare parte a coalelor din trei volume s'a prăpădit în tipografie, așa că nu există exemplare complecte de cât vreo 170 împrăștiate prin bibliotecile publice din lume.

1222. Andreas II rex Hungariae donationes, Fratribus Theutonicis in terra Burtza ... et terra Blaccorum a se factas, solemniter restaurat. Vol. III/1 p. 370—374. (Apud Eder.)

1223. Kerch monasterium, exemtam de Blaccis. Vol. III/1 p. 400.

1223. Honorius Papa libertates, immunitates ac possessiones ab Andrea rege equitibus Teutonicis in terra Bursza ... usque ad terminos Blacorum (aut Valachorum) factas, recenset et confirmat. Vol. III/1 p. 422—425.

1224. Andreas II rex Hungariae Saxones Transilvaniae, servitiorum suorum merito, singularibus donat privilegiis in terra usque ad sylvam Blacorum et Bissenorum cum aquis, usus communes exercendo cum praedictis scilicet Blacis et Bissenis. Vol.III/1 p. 441—445. (Apud varios.)

1227. Gregorius Papa IX in gratiam Cumanorum in Cumania et Brodinia convertendorum legatum constituit. Vol. III/2 p. 109. (Apud Raynaldum.)

1228. Comani, Olachi et Theodoricus, eorum episcopus. Vol. III/2 p. 151.

1229. Cumanorum episcopatus Gregorius IX Sedis Apostolicae speciäliter reservat. Vol. III/2 p. 152—155.

1230. Gregorius Papa IX episcopi Cumanorum iurisdictionem ampliat. Vol. III/2 p. 203—204.

1230. Gregorius Papa IX Cumanos nuper ad fidem Christi conversis, in suam et Sedis Apostolicae protectionem suscipit, et libertates ab Andrea II rege Hungariae obtentas confirmat. Vol. III/2 p. 216—217.

1234. Gregorius Papa IX Belam regem iuniorem ad aedificandam episcopo Cumanorum cathedralem ecclesiam hortatur. Vol. III/2 p. 398—399. (Apud Katona.)

1234. Gregorius IX Walachos Graeci ritus, inter Cumanos habitantes, ad unionem per Belam regem compelli iubet. Vol. III/2 p. 399—401.

1247. Bela IV rex Hungariae confert hospitalariis terram de Zeurino pariter cum Kenazatibus Ioannis et Farcasii usque ad fluvium Oltae, excepta terra Kenazatus Lyrtioy waiwodae, quam Olahis relinquit. Vol. IV/1 p. 447—454.

1252. Terra Olachorum de Kirtz. Vol. IV/2 p. 147. (Apud Benkő.)

1256. Decimis Siculorum et Olacorum. Vol. IV/2 p. 385.

1263. Olachorum et Siculorum pecora. Vol. IV/3 p. 133—135.

1268. Terra deserta Weul per nobiles viros Kenez Seletuk etc. exemta, in dioecesi Quinqueecclesiensi. Vol. VII/3 p. 58.

1273—1283. Thomas Cumanorum episcopus. Vol. V/2 p. 144 et V/3 p. 192.

1283. Possessio Olahteluk in comitatu Byhoriensi. Vol. VII/2 p. 100.

1291. Andreas Slavoniae dux pro reformatione status nobilibus Saxonibus, Syculis et Olachis in partibus Transilvanis apud Albam Iuliae congregationem celebrat. Vol. VI/1 p. 118.

1292. Aqua Kalystha Valachycza in Croatia. Vol. VI/1 p. 211.

1322. Valachi monasterii de Kerc. Vol. VIII/2 p. 332.

1326. Carolus rex Hungariae Stanislao Kynezio, filio Zeu (vel Leu) servitiorum merito terram suam Zurdok, alio nomine Borzan aut Barczanfalva (cum Lachk et Dragus) in comitatu Marmaros confert. Vol. VIII/6 p. 92—93. Vol. VIII/7 p. 197—198 et vol. X/4 p. 708—709.

1327. Fr. Lucas de Castello ep. ecclesiae Cumanae. Vol. VIII/3 p. 241. (Apud Wadding.)

1331. Ioannes Papa XXII Carolo regi Hungariae non capitale solum periculum, sed et discrimen bello (Valachico) contra Tartaros et alios, a cervicibus depulsum gratulatur. Vol. VIII/3 p. 537—538. (Apud Raynaldum.)

1332. Karolus rex Hungariae pro comite Paulo iudice Curiae et magistri Laurentii, comiti de Zarand, relatis huius in expeditione infausta contra Bazarab (filii Thocomery) infidelis Olacus eximiis meritis privilegialiter elargitur. Vol. VIII/3 p. 623—626.

1332. Episcopatus Mylkoviensis in regno Hungariae, in finibus videlicet Tartarorum existens, et eius episcopus Fr. Vitus de Monte Ferreo. Vol. VIII/3 p. 636 et 660.

1333. Karolus rex Hungariae servientes magistri Stephani, dicti Pogan, ob heroicam fidem in pugna contra Bazarad et infideles Olacos exhibitam, e statu iobagyonatus in coetum Nobilium cum terris suis transfert. Vol. VIII/3 p. 679—680.

1336. Possessio Olachtelek in comitatu Bihoriensi. Vol. VIII/4 p. 195.

1337. Possessio Bossorog in comitatu Orodiensi. Vol. VIII/4 p. 270.

1343. Ludovicus rex Hungariae moto exercitu Saxones Transilvaniae, censum ac iura regalia detrectantes, Alexandrum item vaivodam Transalpinum, a fide clientelari dudum devium, ad officia revocat. Vol. IX/1 p. 107—108. (Din Thuróczi.)

1351. Ludovicus rex Hungariae magistro Kolus servitiorum merito in expeditione genitoris sui (Caroli regi) contra Bozorab vayvodam infidelem possessiones confert. Vol. VII/3 p. 123—124.

1357 Vlachi vel villani Sibinicenses. Vol. IX/2 p. 649.

1359. Ludovicus rex Hungariae Karapath Stanislai, Negre Wlanyk, Nicolai et Ladislai, filiorum Ladislai, filii Zovna Olachorum contra Alexandrum Bazarad vaivodam Transalpinum, et postea ante Iadram praestita servitia donata possessione Rykas, iuxta fluvium Kystemes cum appertinentiis remunerantur. Vol. IX/3 p. 33—34.

1359. Ludovicus rex Hungariae Dragus filii Gyulae, fidelis sui Olahi de Marmarossio, ob servitia in restauratione terrae suae Moldauanae, plures Olachos rebellantes ... reducendos, sex villas Olachales in Marmarussio existentes contulit. Vol. IX/3 p. 159—161.

1360. Urbanus Papa V ad preces Laczko Ducis Moldaviensis episcopos, qui subditos ipsius schismaticos, unionis studiosos, cum Ecclesia Orthodoxa uniant, locumque ad ecclesiam cathedralem in oppido suo Ceretense, Haliciensis dioecesis erigant, destinat. Vol. IX/4 p. 246—248.

1361. Ludovicus rex filiis Ladislai Zovna Olachis servitiorum contra Alexandrum Bazaradi vaivodam Transalpinum praestitorum merito possessiones Rykas etc. impertitur. Vol. IX/3 p. 253—255.

1362. Ludovicus rex Hungariae „dilectum Olachum, comitem Ladislaum, filium Musad de Almas, in districtu castri Deva residentem" servitiorum merito sub exercitandi obligatione nobilitat. Vol. IX/3 p. 302—303.

1363. Ladislaus filius Musath in possessione Zalasd vocatae, in comitatu de Hunyad. Vol. IX/3 p. 380.

1365. Ludovicus rex Hungariae strenuo viro Balk filio Saaz Moldavo, waivoda Maramarusiensi, et per eum Drag, Dragomer et Stephano, fratribus uterinis possessiones in comitatu Maramarusiensi, quae per infidelitatem et notam Bogdan waivodae, eiusque filiorum, qui terram regis Moldavanam occupantes, clandestine in contumeliam regis molientur conservare ... impertitur. Vol. IX/3 p. 469.

1365. Ludovicus rex Hungariae nobiles de comit. Ungh ad pugnam contra vaivodam Transalpinum evocat. Vol. IX/3 p. 470.

1366. Ludovicus rex Hungariae rem iustitiariam in Transylvania, propter presumtuosam astutiam diversorum malefactorum, specialiter Olahorum ... inordinatam informat, libertatesque Transilvanis a se concessas roborat. Vol. IX/3 p. 552—558.

1366. Blaci de villa Petri aeque ferunt, ut territorium suum ultra mille annos possedunt. Vol. IX/7 p. 252.

1368. Brayla et Longus Campus Transalpinae. Vol. IX/4 p. 149.

1368. Ladislaus woyuoda Transalpinus et banus de Zeurino tributa a mercatoribus de Brasso per terras suas transeuntibus solvenda iussu Ludovici regis Hungariae ordinat. Vol. X/4 p. 148—150.

1369. Ladislaus Dei et regis Hungariae gratia vaivoda Transalpinus et banus de Zewerino, nec non Dux de Fogaras (filius condam Alexandri) suffraganeum archiepiscopi Strigoniensi populis suis commendat. In Argyas. Vol. IX/4 p. 210—211.

1369. Andreas, Iohannes et Ladislaus, filii Philippi de Choban in capitulo ecclesiae Nittriensis. Vol. IX/4 p. 209.

1370. Urbanus Papa V Latzko ducem Moldaviensium ac populum suum in unionem Catholicam recipit. Vol. IX/7 p. 295—297. (Apud Balbinum.)

1370. Nicolaus de Melsac et Paulus de Swidnicz Ordinis Minoruum Professores in Moldavia. Vol. IX/7 p. 295—297.

1371. Layk vaivoda Transalpinus et eius capitaneus Dragmer Olachus penes fluvium Ilumcza a victis Hungaris vincitur. Vol. IX/4 p. 380. (Din Thuróczi.)

1371. Bogdan vaivoda Olachorum de Maramarusio, regni Hungariae vasallus. Vol. IX/4 p. 381. (Din Thuróczi.)

1372. Quum Lasco Moldaviae Dux, eiurato Graecorum schismate, de suo ad Ecclesiam Romanam reditu Papae scripsisset; sic illum per epistolam 25-ta Ianuarii 1372 datam, hortatus est ad constantiam, et ut coniugem quoque suam, in Schismate pertinacem, ad Ecclesiae sinum perduceret. Vol. IX/4 p. 435. (Apud Fleurius.)

1372. Vladislaus vaivoda Transalpinus, banus de Zeurinio, et Dux novae plantationis terrae Fugaras magistro Ladislao

de Dobka (Mikud bani nepoti) contra Turcas in Bulgariam incurrentes, strenue pugnanti, gratia Ludovici regis Hungariae impertitur donationes. Datum in Argios. Vol. IX/4 p. 476—479. (Apud Fridvalszky.)

1374. Valachi in comitatu seu districtu de Temeskuz. Vol. IX/4 p. 567.

1374. Gregorius Papa IX quomodo Walachorum circa metas regni Hungariae versus Tartaros conversio, promovenda, ubi ecclesia cathedralis pro orthodoxis erigenda, se per archiepiscopos Strigonienses et Colocenses informari cupit. Vol. IX/4 p. 587—588. (Apud Wadding.)

1374. De Fratre Antonio de Spalato, Ordinis Fratrum Minorum professorum, qui multos Walachos converterat. Vol. IX/4 p. 589—590. (Apud Wadding.)

1375. Nicolaus ep. Milkoviensis suffraganeusque Domini Michaelis episcopi Argiensis. Vol. IX/5 p. 63.

1377. Olachi ecclesiae Albensis Transilvanae. Vol. IX/5 p. 148.

1377. Ludovicus rex Hungariae civitati Kolosvar confert villam Valachorum, in sylva praedicti civitatis sitam, ubi viginti Valachi pro custodia viae positi et locati existunt. Vol. IX/5 p. 160.

1381. Balk voevoda Maramarosiensis et eius frater Drag comites de Zathmar. Vol. IX/5 p. 556.

1381. Olachi Scibinicenses. Vol. X/1 p. 51.

1382. Frater Gregorius ep. Seuiny, nec non et partium Transalpinarum guardianum in Longo Campo ordinat. Vol. IX/5 p. 600.

1383. Omlas in terra Transylvana, inter sedes Cibiniensem et Szeredahely cum 4 villae Olachales. Vol. X/1 p. 68. (Apud Szeredai.)

1383. Maria regina Hungariae Balk vaivodam comitem Zathmariensem et Dragh, ac Ioannem fratrem suum in castro Aranyas in districtu Zilagy habito statui iubet. Vol. X/1 p. 69.

1383. Maria regina Hungariae munus KeneziiOlachorum comitatus Zathmar filiis Stanislai waivodae Valachorum sub obligamine medietatem collectarum quinquagesimalium sibi dependendi, iure perpetuo confert. Vol. X/1 p. 87—88.

1383. Concordia inter communitates Saxonum ac Valachos de Helta. Nomina Valachorum: Fladmir, Sebucha, Petril, Schereban, Magnus Neg, Schereb, Rodbansch, Thomas Oldomer, Dobrin, Straun, niger Bansch, Kende, Knez, Lud, dives Neg, niger Radul, David Stanbescht, Grof, Drewgysch, Dragomer, Bobusch, Iuba Knez Valachus ex parte comitissae de Helta, Theodir, Christian Phaff et filius suus Radul, ex parte communitatis Helta. Vol. X/1 p. 132—134.

1383. Incendium comminatus Valachus in Transsilvania septem testium iuramento convictus statim cremabatur. Vol. X/1 p. 133.

1383—1384. Olachi Sibinicenses. Vol. X/3 p. 2—12 et X/8 p. 123.

1384. Drag et Ioannes fratres condam Wolk. Vol. X/8 p. 139.

1385. Ladislaus wayvoda Transilvanus Martinum iudicem de Cibinio ob quidam Walachum in latrocinio comprehensum occisum, expedit. Vol. X/1 p. 260—261.

1387. Sigismundus rex Hungariae Iwan Olacho (filii Dragumery, filii scilicet sororis uterinae Magnificorum virorum Balk et

Drag wayvodae) in servitiorum proemium possessiones quasdam ad castrum Huszt pertinentes donat. Vol. X/1 p. 371—373.

1387. Petrus palatinus Moldaviae a regno Hungariae desciscens regno Poloniae se gentemque suam subiicit. Vol. X/8 p. 218—220. (Apud Dogiel.)

1388—1395. Possessio Olahtelek. Vol. X/3 p. 70 et 122, 172.

1388. Capitulum Nitriense de iure quartalitio dominae Margaretae, consors magistri Petri dicti Olah de Dyek. Vol. X/8 p. 255.

1389. Miricius voiewoda Transalpini et Dugoyus, Petri woyewodae Muldanensis marschalcus cum Wladislao rege Poloniae adversus regem Hungariae confoederantur. Vol. X/8 p. 297—299. (Apud Dogiel.)

1390. Dragh comes de Maramaros et Walk, similiter comes dicti comitatus, frater eius in Alsó Apsa. Vol. X/1 p. 581—586.

1390. Sigismundus rex Hungariae Moldavorum ac partium Transalpinarum waivodam ad subditelam victricibus armis revocat. Vol. X/1 p. 596—597. (Din Thuróczi.)

1390. Miricius woiewoda Transalpinus, Fogaras et Omlas Dux, Severini Comes, terrarum Dobrodicii Despotus et Tristri Dominus foedus suum cum Vladislao rege Poloniae adversus regem Hungariae confirmat. Vol. X/1 p. 654—655 et Vol. X/8 p. 309—310. (Apud Dogiel.)

1390. Fr. Franciscus de S. Leonardo Ordinis Carmelitarum episcopus Argiensis in Valachia sub Metropoli Colocensi electus. Vol. X/3 p. 107.

1390. Unio et confoederatio Miricii woiewoda cum rege Poloniae per oratores additis certis articulis explicatur in Soczczow. Vol. X/8 p. 310—312. (Apud Dogiel.)

1391. Miricius woiewoda Transalpinus priorem suam confoederationem cum Wladislao rege Poloniae adversus regem Hungariae approbat et confirmat. Vol. X/8 p. 340—342. (Apud Dogiel.)

1391—1395. Olahtelek possessio ad arcem Sólyomkő. Vol. X/3 p. 122 et 172.

1392. Sigismundus rex Hungariae castrum Kewwar, quod olim Ludovicus rex Magnificis Balk et Dragh vaivodis contulerat, novo donationis titluo confirmat. Vol. X/2 p. 63.

1393. Inquisitio Capituli Varadiensis contra plures Ioannis de Puthnuk iobbagiones Olachos. Vol. X/3 p. 137.

1393. Iuramentum fidelitatis Vladislao regi, regnoque Poloniae a Romano palatino Moldaviae et consiliariis eius praestitum. Vol. X/8 p. 367—368. (Regest din Dogiel.)

1394. Kneziatus silvae Leznek ad castellum Deva pertinens, Dobre „Olaho suo" filii Iwan, per Sigismundum regem collatus. Vol. X/3 p. 139 et X/8 p. 370.

1395. Sigismundus rex Hungariae Wolahos rebelles feliciter repellit. Vol. X/2 p. 262—263. (Din Thuróczi.)

1395. Sigismundus rex Hungariae Stephano de Kanisa ob meritis patris sui Stephani in conflictu contra Stephanum Minoris Valachiae, seu terrae nostrae Mulduanae vaivodam habitis possessiones eius confert. Vol. X/2 p. 273—276.

1395. Sigismundi regi Hungariae diploma datum campestri nostro in descensu prope villam Hozyvmezeu vocatam. Vol. X/2 p. 277.

1395. Sigismundus rex Hungariae merces ex partibus Transalpinis deferentibus tricesimam per comitem Siculorum exigi vetat. Vol. X/2 p. 305—306.

1395. Valachi nobiles et Stephanus palatinus Moldaviae iuramento fidelitatis se Wladislao regi Poloniae obstringunt. Vol. X/8 p. 401. (Regest din Dogiel.)

1396. Vlad waywoda Bessarabiae, nec non Comes de Severino se clientem regni Hungariae profitetur, in eo deceptus, quod illud ad Wladislaum regem Poloniae, iure haereditario consortis Hedwigis transivisse, autamaverit. Datum in oppido Argisch. Vol. X/8 p. 414—416. (Apud Dogiel.)

1398. Dragota et Jon fratres et Knesii de Riul alb contra honestos viros Janustinum et fratres suos Bassarabe et Custe Knesios de Riusor in districtu Hattzek. Vol. X/8 447—448.

1399. Stiborius voivoda Transilvanus ... nobilibus tam Ungaris quam Olachis. Vol. X/2 p. 719.

1401. Sigismundus rex Hungariae iura Sacrae coronae in Rasciam, in terram Moldawanam et in partes Transalpinas persecutus, merita familiae de Kanisa remuneratur. Vol. X/4 p. 48—63.

1402. Alexander palatinus Moldaviae promittit fidelitatem Vladislao regi Poloniae. Vol. X/4 p. 165. (Regest din Dogiel.)

1404. Alexander vaivoda Moldaviae iuramentum suum Vladislao regi Poloniae praestitum confirmat. Vol. X/4 p. 628. (Regest din Dogiel.)

1407. Alexander vaivoda Moldaviae homagium suum Vladislao regi ac regno Poloniae anno 1404. praestitum confirmat. Vol. X/4 p. 628. (Regest din Dogiel.)

1409. Sigismundus rex Hungariae Voyk filii Serbe, aulae Regiae militis, et per eum Magas et Radul carnalibus, ac Radul patrueli fratribus, nec non Iohanni filio sui possessionem Hunyadvár donat. Vol. X/8 p. 492—493.

1409. Stantzul et Berivoj filius Thatul de Ostro, Dragumir filius Zeik de Jordan vize et Vlad filius Eliae, Kenezii in districtu Hattzeg. Vol. X/8 p. 493—494.

1411. Confoederatio Mirche woievodae Transalpini contra regem Hungariae cum Vladislao rege Poloniae. Vol. X/5 p. 130—131. (Apud Dogiel.)

1412. Wladislaus rex Poloniae cum Sigismundo rege Hungariae pacem, treugas, pactis super terris Russiae, Podolye ac terram Moldwe seu Moldaviae sancitis, solemniter conficit, mentionem faciens de: silva Bubina penes fluvium Sereth in Bukowina, fluvio Pruth, Jaszkytarg, villa Berleth, Feierwar alias Bielograd, Kilia nec non de Alexandro woyeuoda Molduano. Vol. X/5 p. 272—279. (Apud Dogiel.)

1412. Sigismundus rex Hungariae pacta Lubloviensia cum Wladislao rege Poloniae ratione Moldaviae etc. facta sponsoribus archiepiscopo Strigoniensi ... solenni munit iuramento. Vol. X/5 p. 283—286. (Apud Dogiel.)

1415. Argyas in Transalpina. Vol. X/5 p. 585.

1415. Andreas de Olah homo regius in Zala. Vol. X/5 p. 629.

1419. Homagium Alexandri palatini Valachiae Vladislao regi Poloniae factum. Vol. X/6 p. 218. (Regest din Sommersberg.)

1421. Obligatio Alexandri palatini Moldaviae cum Elia palatino, fratre suo, erga Ringalam sororem Vladislai regis Poloniae super possessionem villarum Sereth et Rotkowice. Vol. X/6 p. 418. (Regest din Dogiel.)

1421. Possessiones Walachales Dyseer, Zunyogd, Akor et Lyky in comitatu Bihoriensi. Vol. X/6 p. 461.

1422. Stephanus de Olahy in comitatu Bihoriensi. Vol. X/6 p. 463.

1425. Litterae Sigismundi regis Hungariae ad nobiles Transylvaniae, quibus significat, exactionem decimae Valachorum episcopalium propter Banderium usque tempus, quo ipse Rex eo venturus est dilatam esse. Vol. X/8 p. 606. (Regest.)

1426. Sigismundus rex Hungariae contra nobiles de Pelsewcz in partium Scepusiensium pecora ac pecudes Walachorum extraneorum conservantes inquiri praecipit. Vol. X/6 p. 793.

1426. Sigismundus rex Hungariae Valachis: Ioannes Kenesius dictus Magyar et Radul filius Czakó de Bereczkfalva in confinibus terrae Siculorum versus partes Moldaviae libertatibus ornat ac custodes constituit. Vol. X/6 p. 796—798. (Apud Benkő: Milcovia.)

1426. Tractatus defensionialis inter Sigismundum regem Hungariae ac Daan, partium Transalpinarum waivodam. Vol. X/8 p. 607. (Regest.)

1427. Sigismundus rex Hungariae Ioannis de Kalló sub banderio Ioannis de Maróth bani Machoviensis in partibus Transalpinis contra Radul Praznaglava militantis servitia remuneratur. Vol. X/6 p. 876—878.

1427. Sigismundus rex Hungariae Iohanni de Maróth bano Machoviensi, ob eius meritis contra Radul Praznaglava et Daan vaivoda possessionibus ornat. Vol. X/6 p. 886—892.

1429. Sigismundus rex Hungariae Comitum urburarum Rivuli Dominarum contra Sandrinum filium Dragh de Belthek, huiusque responsis, horum inquisitionem et determinationem magistro Dapiferorum demandat. (Volahus, Valachus.) Vol. X/7 p. 87—92.

1430. Sigismundi regis Hungariae declaratio, quod Layko, filius olim Spectabilis ac Magnifici Merche waywodae partium nostrarum Transalpinarum, in curia nostra educatus, sinistro uso consilio de ipsa Curia nostra et de hoc regno nostro Hungariae furtim et clandestine effugiente . . . per Martinum et Georgium de Thurzo.... captos Maiestati nostrae adduxerunt et assignarunt. Vol. X/7 p. 217—219.

1430. E regulamento insurrectionali generali Sigismundi regis Hungariae. Dispositio contra Turcos. A parte Dalmatiae et Croatiae: Totum regnum Croatiae et Valachi in eo existentes cum potentiis eorum. Versus partes Transylvanas: Vaivoda Moldavus contra Turcos et partes Transalpinas cum tota potentia. Saxones, Siculi, Nobiles, Valachi partium Transylvanarum cum potentia. Item

versus Theomeoskewz militabant isti: Walachi, Philistei et Comani 200. Item versus Transylvaniam: Wayvoda Moldavus et Transalpinus cum omnibus suis panceratis decem millia. Vol. X/7 p. 257—265.

1430. Capitulum Varadiense metas civitatis Zathmar a possessionibus vaivodarum Dragh et Balk iussu regis Sigismundi distinguit. Vol. X/7 p. 307—308.

1433. Homagium Wladislao regi et regno Poloniae ab Helia palatino Moldaviae praestitum. Vol. X/7 p. 489. (Regest din Dogiel.)

1433. Vladislaus rex Poloniae concedit impunitatem Alexandro palatino Moldaviae, ratione rupti foederis et damnorum. Vol. X/7 p. 489. (Regest din Dogiel.)

1433. Consiliarii regni Poloniae approbant pacta inter Vladislaum regem successoresque eius et regnum Poloniae ab una, et Stephanum palatinum Moldaviae, successoresque suos, ab altera parte facta, et homagium ab eodem palatino regi et regno Poloniae praestitum, ratum habent. Vol. X/7 p. 489. (Regest din Dogiel.)

1433. Wladislaus rex Poloniae confirmat Stephano palatino possessionem terrae Moldaviae, donatque ei terras Cerzon, Emiclow et territoria inter Sniatyn et Sepin sita, habentia suos limites a fluvio Potoczyn usque ad magnum fluvium Dnister. Vol. X/7 p. 489. (Regest din Dogiel.)

1434. Stephanus palatinus Moldaviae Vladislao regi Poloniae iuramentum fidelitatis praestat. Vol. X/7 p. 576. (Regest din Dogiel.)

1434. Helias Moldaviae palatinus testatur, se concordiam inivisse cum Stephano fratre, promittitque cum eo pariter fidelitatem Vladislao regi Poloniae. Vol. X/7 p. 725. (Regest din Dogiel.)

1434. Homagium Heliae palatini Moldaviae regi et regno Poloniae praestitum. Vol. X/7 p. 725. (Regest din Dogiel.)

1435. Sigismundus rex Hungariae Stephanum Poharnok de Berzewiche, ob suis meritis duabus vicibus in itinere ad waivodam Moldaviae probatis, remuneratur. Vol. X/7 p. 676—680. (Apud Wagner.)

1435. Ladislai de Chaak vaivoda Transilvaniae donatio medii Keneziatus in Ryusor per rebellionem Kozthae, nec non Sztancsul et Volcul Sacerdos, alias Kenezii de Ryusor in districtu Haczok, nobili Michaeli et Bazarad, et Ioanni de Ryusor ob praeclara parentis facinora facta. Vol. XI p. 503—505.

1436. Eugenius Papa IV necessitatibus Decanatus Cibiniensis in Transilvania, olim partis dioecesis Milkoviensis per archiepiscopum Strigoniensem providet. Vol. X/7 p. 796. (Apud Pray.)

1436. Georgius ep. Transilvanensis ad haereticam Hussitarum pravitatem e Moldavia in Transilvaniam etiam propagatam extirpandam, per se Fratrem Iacobum de Marchia evocandum, clero suo notificat. Vol. X/7 p. 808—809. (Apud Pavich.)

1437. Literae, quibus terra Sepinensis cum arcibus et oppidis Choczym, Czenin et Chmielow Wladislao regi et regno Poloniae ab Helia palatino Moldaviae, in vim compensationis damnorum per Alexandrum, patrem suum, in Colomiensi et Sniatinensi territoriis datorum, redditur cum obligatione restitutionis privilegiorum super

praefatam terram a regibus Poloniae eidem concessorum. Vol. X/7 p. 488. (Regest din Dogiel.)

1439. Albertus rex Hungariae Ioannem et alterum Ioannem, ambos filios Olah de Hunyad, Banos de Sewrino, possessionibus donat. Vol. XI p. 260. (Regest.)

1440. Donatio Uladislai I. regis Hungariae super possessionibus Solmos ... in comitatu Huniadiensi ... pro utroque Ioanne filiis Voyk de Hunyad, Banis Zewriniensis. Vol. XI p. 495. (Regest.)

1481. Georgii Szabó Krajnici ac universorum Kenezіorum et incolarum pertinentiarum castri Deva fassionales super eo, quod Ioannes Vajda gubernator regni Hungariae nobili et famoso Theodoro Kenezio possessionem Törzök ... pro fidelibus servitiis ipsius donasset. Vol. XI p. 505—506.

Indicele numirilor româneşti mai însemnate.

Alexander (Basarab) vaivoda Transalpinus 1343, 1359, 1361.
Alexander vaivoda Moldaviae 1402, 1404, 1407, 1412, 1419, 1421, 1433.
Argeş (Argios, Argisch, Argyas) fluvius 1372, 1390, 1396, 1415.
Balk, Wolk (filius Saaz) Moldavus, vaivoda Maramuresiensis 1365, 1381, 1383, 1384, 1387, 1390, 1392, 1430.
Bassaraba Knez de Riusor 1398.
Bazarab (filius Thocomery) vaivoda Transalpinus 1332, 1333, 1351.
Berivoi kenezius 1409.
Berleth (Bărlad) villa 1412.
Blaci (Olachi, Valachi) monasterii de Kertz 1223, 1252, 1322; ~ de villa Petri 1366.
Blacorum terra 1222, 1223.
Blaccorum et Bissenorum silva 1224.
Bogdan waivoda Moldaviae 1365, 1371.
Bossorog possessio 1337.
Brayla 1368.
Bukowina 1412.
Câmpulung (Hozyvmezeu, Longus Campus) in Transalpina 1368, 1382, 1395.
Ceretensis cathedralis 1360.
Choban Andreas et eius familia ante capitulum ecclesiae Nittriensis 1369.
Comani (Cumani) 1227, 1228, 1229, 1230, 1234, 1273, 1327.
Daan vaivoda Transalpinarum 1426, 1427.
Dobka Ladislaus, de (Mikud bani nepos) 1372.
Dobre (filius Iwan) in Kneziatu silvae Leznek 1394.
Dobrogea (Dobrodicium) 1390. Cfr. *Mirche* vaivoda.
Drag et eius fratres 1365—1383, 1348, 1387, 1390, 1392, 1430.
Dragh de Belthek 1429.
Dragmer capitaneus Layk vaivodae Transalpini 1371.
Dragota et Jon kenezii de Riul alb 1398.
Dragus (filius Gyulae) Olahus de Marmarussio 1359.
Dugoyus marschalcus Petri voivodae 1389.
Elia (Helia) vaivoda Moldaviae 1421, 1433, 1434, 1437.
Feierwar (Bielograd) 1412.
Hattzek districtus 1398.
Hussitarum pravitas in Moldavia 1436.
Iaşi (Jaszkytarg) 1412.
Ilmucza (Ialomiţa) fluvius 1371
Ioannes filius Olah de Hunyad, banus de Sewrino, postea gu-

bernator regni Hungariae 1439, 1440.
Iwan Olachus (filius Dragumerii) 1387.
Karapath Olahus (filius Stanislai) et socii 1359.
Kenaziatus Ioannis, Farcasii et Lyrtioy vaivodae 1247.
Kenezius Ioannes dictus Magyar 1426; ~ Seletuk 1268; ~ Stanislaus 1326, 1383; ~ Theodorus famosus 1481.
Kilia 1412.
Kneziatus in Riusor 1435.
Knezii de Riul alb 1398.
Kővár (Kewwar) castrum vaivodae Balk et Dragh 1392.
Laczko (Lasco) dux Moldaviensis 1360—1372.
Ladislaus de Zovna Olachus 1359, 1361.
Ladislaus (filius Musad de Almás) comes 1362, 1363.
Ladislaus (Layk, Vladislaus) vaivoda Transalpinus et banus de Zewerino, nec non Dux de Fogaras 1369, 1370, 1371, 1372.
Layko (filius Merche vaivodae) 1430.
Merces ex partibus Transalpinis 1395.
Milcoviensis episcopatus 1096, 1332, 1375, 1436.
Mirche (Miricius) vaivoda Transalpinus 1389, 1390, 1391, 1411, 1430.
Missionarii Germani in Moldavia 1370.
Petrus vaivoda (palatinus) Moldaviae 1387, 1389.
Pruth fluvius 1412.
Radul (filius Czakó) de Bereczkfalva 1426.
Radul Praznaglava vaivoda Transalpinus 1427.
Roman vaivoda Moldaviae 1393.
Olacorum (Valachorum) decimis 1256, 1425; ~ pecora 1263, 1426.
Olah Petrus de Dyek 1388; ~ Andreas homo regius 1415.
Olachi 1228—1263; ~ nobiles 1291 et 1399; ~ malefactores 1366; ~ eccl. Albensis 1377; ~ Scibinicenses 1381, 1388; ~ iobbagiones Varadienses 1393.
Olahy possessio in comitatu Bihoriensi 1422.
Olahtelek (Olahteluk) possessio 1283, 1336, 1388—1395.
Omlas in terra Transylvana 1383, 1390.
Sereth fluvius 1412.
Stantzul et Berivoj (filius Thatul) de Ostro, Kenezius 1409.
Stephanus Minoris Valachiae vaivoda 1395.
Stephanus palatinus Moldaviae 1433, 1434.
Thatul 1409.
Theodor „famosus" kenezius Ioannis de Hunyad, mem. 1481.
Thocomerus pater Bazarabae vaiv. Transalpinae 1332.
Transalpini vaivoda 1365.
Walachales possessiones 1421.
Walachi Graeci ritus 1234; ~ de Kertz 1322; ~ de Moldavia 1374; ~ in sylva civitatis Kolosuvar, custodes viae 1377; ~ de Helta 1385; ~ rebelles 1395; ~ Philistei et Comani 1430.
Valachici belli memoria 1331. 1332, 1333, 1351, 1359.
Walachorum decimae 1426.
Walachus de Cibinio 1385.
Valachycza fluvius 1292.
Vlad vaivoda Bessarabiae 1396.
Voyk (filius Serbe) aulae Regiae miles 1409, 1440.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1221 **Timişoara** **1829**

Geschichte der Pest, die von 1738 bis 1740 im Temeswarer Banate herrschte. Ein aus glaubwürdigen Quellen geschöpfter Beitrag zur Geschichte dieses Landes. Mit einer Planskizze und topographisch-historischen Beigabe. Von Anton von HAMMER, k. k. oriental. Dolmetsch etc.

Temeswar, 1829. Gedruckt und im Verlage bei Joseph Beichel. In 8⁰ mic pag. XII şi 116.

Prefaţa: Temeswar am 7. Mai 1829.

Cartea scrisă pe baza documentelor Arhivei oraşului Timişoara, priveşte mult istoria igienei în Ţara-Românească, întrucât ciuma celor trei ani descrişi a fost întrodusă de acolo.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1222 **Sibiu** **1829**

De Valachorum Origine dissertatio, quam pro loco inter Professores gymnasii Cibin. A. C. addictorum obtinendo publice defendendam scripsit P. Fridericus PHLEPS.

Cibinii, 1829. Typis Samuelis Filtsch. In 8⁰ mic pag. 30.

Mic compendiu scris în 27 § cu 52 note din diferiţii autori disponibili la Sibiu.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1223 **Cluj** **1829**

Európai mértéktár vagy Európa' minden Tartománnyaiban forgó és szokásba vett Pénz', Hosszaság-, Teher- és Üreg-Mérték' szoros egybehasonlitása. Mindenütt fejedelmi vagy országlószéki Végzések által megállapitva. Jäckel Jósef' mérsékléseit követve írta és kiadta Kisszántói PETHE Ferentz. Vol. I—II.

Kolo'sváron, 1829, saját nyomtató eszközeivel. In 8⁰ mic pag. X şi 373+339.

Din cuprins: Vol. I. Bukurest. (p. 141—143) Jassy. Vol. II Jassy. (p. 282—283)

Compendiu foarte folositor, cu o scurtă descriere precum şi banii, măsurile ţării, în comparaţie cu cele din alte ţări europene.

La Bucureşti aflăm că are 60,000 de locuitori, iar Iaşi avea înainte de focul dela 31 Iulie 1827 un număr de 16,700 locuitori, măsurile fiind aceleaşi ca şi la Bucureşti. Dar autorul observă că ulicţele sunt acoperite cu lemn, nu cu piatră.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

1829 **Aiud** **1224**

Historiai értekezés a' Nemes Székely Nemzet'eredetéről, hadi és polgári intézeteiről a' régi időkben. Készitette KÁLLAY Ferencz Pensionált Kapitányauditor.

Nagy Enyeden, 1829. Nyomtattatott a' Ns. Ref. Kollégyom' betűivel Fiedler Gottfried által. In 8⁰ pag. 290 şi 1 foaie.

Imprimatur: Claudiopoli die 21-mo Maji 1829. Johannes Szabó mp. Qua librorum Revisor.

Din cuprins: Inainte de Mihai-Vodă nu plăteau dăjdi nici măcar iobagii săcui. (p. 54) A székelyek és Moldvai magyarok. (p. 60—63) Oláhfalu, cu privilegiul din 1618 dela principele Gabriel Bethlen. (p. 124—125) Blasii et Slavi, din „Anonimul notar" al regelui Bela. (p. 135) Privilegiul lui Mihai-Vodă din 1599 dat Săcuilor. (p. 197) *Anexat*: Székely ispánok, 1220—1555. (p. 204—217) Székely tisztek lajstroma alphabetum szerént. (p. 217—289)

E cea mai deplină serie a comiţilor şi deregătorilor Săcuilor. Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1829 **Buda** **1225**

Az Austriai birodalmak statistikai, geographiai, És históriai leirása. Kidolgozta LASSŰ István, a' n. m. királyi udvari magyar kamara regestraturájának kantzellistája.

Budán, 1829. A' magyar királyi universitás betüivel. In 8⁰ foi 4 şi pag. 428.

Din cuprins: II. Lakosai. 1. § *e*) Oláhok. *l*) Czintzárok. (p. 62) 2. § *E*) Az Oláhok. (p. 65—66) 6. Az Erdélyi Nagy Fejedelemség Históriája. (p. 228—286)

Autorul expunând evenimentele petrecute în Ardeal, descrie destul de larg intrarea lui Mihai-Vodă, publicând şi faimoasa epigramă a lui Szamosközi (p. 252—253) precum şi năvălirea lui Radu Şerban-Vodă (p. 253—254) şi altele, fără citarea izvoarelor şi cu un devotament absolut faţă de tot ce e austriac şi împărătesc.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1829 **Buda** **1226**

LASSŰ István: A' török birodalom... leirása. Második bővitett kiadás.

Budán, 1829. A' Magyar királyi Universitás' betűivel. In 8⁰ foi 4 şi pag. 181.

Din cuprins: Moldva — Bogdan; Oláhország vagy Havasalfölde-Ak-Iflak. (p. 9—13) Cu bune date statistice, iar în partea a

doua a cărţii istoria Turciei cu multe amănunte despre ţările române.
Ediţie nouă a celei întâi din 1828 de sub No. 1207.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1227 Timişoara 1829

Ode festis honoribus Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini Domini Josephi Putnik, Orientalis ecclesiae G. N. U. Ritus episcopi Temessiensis, occasione solennis suae die 18. Octobris 1829. celebratae installationis. Obtulit inclyti comitatus Temessiensis, archivarius Aloisius SÁNDOR alias TOHÁTY de Nagy-Magura.

Temesvarini, typis Josephi Klapka priv. typograph. In 4^0 foi 4.

Imprimatur die 14. Octobris 1829. Antonius Schmidt, Libr. R. Censor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea în 4^0 63 No. 35.

1228 Buda 1829

Cuvântarea şi cântarea, carea sau făcut la aşteptarea şi întâmpinarea Înalt Preaosfinţiei Sale a Domnului Episcop Maxim Manuilovicĭ, în Caransebeş în 19 Iulie 1829 prin Ï. Θ. Π. K. / Geſang für Herrn Biſchof Maxim Manuilovics.

În Buda, 1829. Cu Tiparul Crăeştei Tipografiĭ a Universitateĭ din Peşta. In 8^0 mic pag. 6.

După cuvântarea de două pagini, urmează Cântarea, având patru strofe.

Mus. Naţ. Budapest. Apró nyomtatványok.

1229 Pest 1829

Geographisch-statistisches Handwörterbuch nach den neuesten Bestimmungen, oder Verzeichniss aller bekannten Länder, Meere, Seen, Flüsse, Inseln, Gebirge, Reiche, Provinzen, Städte, der wichtigsten Flecken, Dörfer, Fabriksanlagen, Bäder, etc. etc.; *mit genauer Angabe* der Lage, Grösse, Producte, der politischen Eintheilung und Organisation, der Anzahl der Bewohner, der Industrie, des Handels, der Merkwürdigkeiten, u. s. w.; in alphabetischer Ordnung für, Geschäftsmänner, Kaufleute, Fabrikanten, Zeitungsleser, Reisende, überhaupt für jeden Gebildeten, der über das Wesentliche der Geographie und Statistik augenblicklichen Aufschluss sucht. Von Dr. Joh. Christ. SEIZ. Band I—III.

Pesth, 1829—1830. Verlag von Otto Wigand. (Druck von C. Werfer, in Kaschau.) In 8⁰ mic pag. 586, 604 şi 778. Tom. I. A—L. Tom. II. K—Q. Tom. III. R—Z.

Cuprinde şi descrierea multor oraşe şi târguri din Moldova şi Ţara-Românească, cu amănunte topografice şi statistice. Observăm şi denumirile turceşti: Moldau — Bogdan; Walachei, Wlachei, Akiflak — Ţara Românească.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1829 Pest 1230

Oratio inauguralis quae Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Maximo Manuilovits Dei Gratia Neoelecto Episcopo G. R. n. U. Versetzensi, dum Via inauguralis Solennitatis Gubernacula sacrae Provinciae capesseret Filiali cum devotione Offertur per Petrum MALLER, In Universitate Hung. Pestiensi I-um in Annum Jurisprudentiae auditorem die 9-a Augusti 1829. Pestini. Typis Josephinae Patzko. In 4⁰ foi 4.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1829 Buda 1231

Simbolul Plinelor de bucurie simţiri, carele, Tinerimea academică Romană din Pesta (prin patronimea Prea cinstituluĭ şi de nobil gen născutuluĭ D. Atanasie Grabovski de Apadia, Aceluĭ Cu învăpăiată dorire spre cultura Numuluĭ[1] Românesc cuprins; precum şi la mărita Deputaţie, carea administrează Fundusurile Shoalelor Naţionale de l. g. n. u. alesuluĭ Condeputat ş. a.) Prea Strălucituluĭ şi prea Sfinţituluĭ D. Nestor Ioanovicĭ, din mila lui Dumnezeu în Eparhia Aradană cu vrednicie alesuluĭ d. L. g. n. U. Episcop; precum şi în Luminatul Comitat al Aradului Assessor şi a. cu ocasia aşezăriĭ Sale în scaunul Episcopesc din inimă fiască şi umilită, îl întinde.

În Buda, 1829. Cu Tiparul Crăesciĭ Universitate din Pesta. In 4⁰ pag. 14.

La sfârşit: Petru MOLLER în Crăiasca, şi prea luminata a Sciinţelor Universitateĭ Pestană I-luĭ an a Legilor Auzitoriŭ.

Pe dosul foii de titlu: Nu din datină, ci din însăşĭ în născuta Legea Fireĭ ne îndemnăm, şi ne învăţăm întru întâmpinarea celuĭ de cât noĭ maĭ bătrân cu aniĭ, maĭ mare cu sufletul, maĭ înţelept

[1] Cuvântul acesta tipărit greşit este a se citi: Neamului.

cu mintea, maĭ putearnic cu fapta, maĭ înalt cu starea, cu umilinţă fiască a eşì: acestuia a ne supune, pre acesta al ascultà, şi întru toate în scopul urmăriĭ fericireĭ noastre făcute Demândăciunĭ cuviincioasa obedinţă aĭ arătà.

Autorul.

...Sine quantocyus per Ora hominum ferantur, iisdemque quibus lingua romana, spatiis pervagentur et celebrentur. Magna et jam longa est Exspectatio TUI quam frustrari adhuc, et differe non debes.

C. Plinius Caecilius Secundus.

Lasă cât maĭ curând prin gurile oamenilor ale TALE prea vreadnice fapte a se purtà, şi, în toate locurile, unde este Linba Romană, a se vestì şi răsunà, mare, şi îndelungă este acum aşteptarea TA, prin carea pre noĭ încă maĭ departe a amăgire, şi din zi în zi a o mânare nu trebueştĭ.[1]

Caius Plinius Cecilius al doilea.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

[1] Am retipărit aceste rânduri din *Pliniu* pentru a arăta cum traduce autorul pe româneşte.

1232 **Buda** **1829**

Semnul Bucurieĭ şi a pofteĭ Inimeĭ, carele prin osebita Jertvire a Prea onoratuluĭ, şi de bun gen născutuluĭ Domn Atanasie **ПЛЮФЇ** aceluĭ Ce cu nespusă mare spre Cultura Neamuluĭ Românesc aprindere iastă aţiţat, precum şi în Tractul Oraşului Giula a Shoalelor de Leagea G. n. u. Loc. Director s. a. Prea Strălucituluĭ şi prea Sfinţituluĭ Domn Nestor Ioanovici din Mila luĭ Dumnezeu în Eparhia Aradului cu vrednicie alesuluĭ de Leagea G. n. u. Episcop, precum şi în Luminatul Comitat al Aradului Assessor ş. a. cu ocazia aşezăriĭ Sale în Scaunul Episcopesc din inimă fiască şi umilită, îl întinde Moysie SUCIU în Prea Luminata a Sciinţelor Universitate Pestană I-luĭ ann al Legilor Auzitoriŭ.

În Buda, 1829. Cu tiparul Crăescĭ Universitate din Pesta. In 4⁰ pag. 10. (Versuri.)

Pe dosul foii de titlu:

Bătrânĭ, tineriĭ, marĭ, micĭ a aplecare
Capetele voastre celuĭ maĭ mare
Vă învăţaţĭ; căcĭ Dânsul luminare
Vrea se vă aducă, şi Stâmpărare.

Autorul.

Poema de 50 strofe începe astfel:

Din Cerŭ Apolo ale tale Sfinte,
Trimite astăzi soţii să ne cânte,
Celor marĭ numaĭ sânt încredinţate:
celea înalte.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1829 **Debrecen** **1233**

LOSONTZI István: Kis tűkör, etc.

Debreczenbenn, 1829. Tóth Ferentz. In 8° pag. 195.

Anexat: Magyar Ország és Erdély Ország vármegyékre és székekre el osztva. Hartă litografată (format 28×42 cm.) colorată cu mâna. Rajzolta Beregszászi Pál Ingenieur. Karacs metsz(ette.)

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1829 **Košice** **1234**

LOSONTZI István: Hármas kis tűkör, etc.

Kassán, 1829. Ellinger István. In 8° pag. 224.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1830 **Wien** **1235**

Historisch-ethnographische Übersicht der wissenschaftlichen Cultur, Geistesthätigkeit und Literatur des österreichischen Kaiserthums nach seinen mannigfaltigen Sprachen und deren Bildungsstufen. In skizzirten Umrissen bearbeitet von Dr. Franz SARTORI, k. k. Regierungs-Secretär etc. I. Theil. Mit einem Anhange: das Vater unser in den Sprachen und Typen der verschiedenen in der österreichischen Monarchie einheimischen Nationen darstellend.

Wien, 1830. Gedruckt und im Verlage bei Carl Gerold. In 8° pag. XXII şi 440.

Prefaţa: Wien, am 9. Mai 1829.

Din cuprins: Walachische Sprache und Literatur in Ungarn und Siebenbürgen. (p. 150—179) Vater unser Walachisch. (p. 437)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1830 **Debrecen** **1236**

LOSONTZI István: Kistükör, etc.

Debreczenbenn, 1830. Nyomatott Tóth Ferencz által. In 8° pag. 195.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1237 **Buda** **1830**

Antropologia sau scurtă cunoştinţă despre om şi despre Însuşirile sale. Întocmită şi întru acest rând adusă de Pavel VĂSICI-Ungurianu al Mediţineĭ Auzitorŭ. / Anthropologie.

În Buda, 1830. La Crăiasca Tipografia Universitateĭ Ungureşti. In 8⁰ pag. XVI şi 286 + Numele DD. Prenumeranţi.

Prefaţa: Peşta în 1. Septemvrie 1829.

Cuprinde „istoria omului" cu descrierea organelor sale, întocmite de autor, student în medicină în al treilea an: după prelecţiile D. Шфдан al mediţineĭ Doctor,[1] în această Universitate a fisiologiei şi anatomiei mai înalte Profesor; pre cum şi al mieu fostul nemuritorŭ învăţător; după care autorul observă că cartea este „întăiul fruct al ostenelelor" sale.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

Crăiniceanu p. 352. (Insuficient.)

[1] Sigismund Schordann (1794—1862) profesor al facultăţii de medicină în Buda.

1238 **Buda** **1830**

Widerlegung der *Abhandlung*, welche unter dem Titel vorkömmt: Erweis, dasz die Wallachen nicht römischer Abkunft sind, und diesz nicht aus ihrer italienisch-slavischen Sprache folgt. Mit mehreren Gründen vermehrt, und in die walachische Sprache übersetzt durch S. T. in Ofen 1827; und *Beweis*, dasz die Wallachen der Römer unbezweifelte Nachkömmlinge sind; wozu mehrere zweckmäszige kurze Abhandlungen; endlich eine *Anmerkung* über die in dem Anhange vorkommende Antikritik desselben S. T. beygefügt werden. Verfasst Von E. MURGU.

Ofen, 1830. Gedruckt mit königl. ung. Universitäts-Schriften. In 8⁰ pag. XX şi 156.

Cuprinsul: Vorrede. (p. III—X) Kurze Anmerkung. Uiber S. T. Vorrede. (p. XI—XX) Abhandlung. (p. 1—119) Von der Nothwendigkeit der lateinischen Buchstaben in der wallachischen Sprache. (p. 119—142) Anmerkung. Uiber die im Anhange vorkommende Antikritik desselben S. T. (p. 143—156)

Anexat 4 pagini de note muzicale: Romanische Tänze. (1—3) Schäfer-Arien. (1—2) Raitzisch. Poeten Arien. (1—4) Sculptat în aramă, format 17×25 cm. oblong.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1830 **Oradea** 1239

Heroicon acrostichio-echonicum Celsissimo ac Reverendissimo Domino Principi Alexandro ab Hohenlohe de Waldenburg et Schillinga, cathedralis ecclesiae M. Varadinensis canonico, insignis Ordinis Bavarici S. Georgii, Ordinis item Equestris Melitensis equiti, Venerabilis Consistorii episcopalis Magno-Varadinensis, et Inclyti comitatus Bihariensis Tabulae judiciariae assessori, XV. Calend. April. festivam onomasin recolenti oblatum.

Magno-Varadini, 1830. Typis Joannis Tichy. In 8⁰ pag. 6.

Imprimatur: M. Varadini 28. Februarii 1830. Ladislaus Gedeon, m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor.

La sfârşit: Cecinit M. NOAK.

Poezie, iniţialele rândurilor ei formând următoarele cuvinte: Magnus Alexander saevos devicerat hostes, noster Alexander mundum devincere novit.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea J. 8-vo 153 No. 32.

1830 **Târgu-Mureş** 1240

Hazai és közönséges História röviden a' Grammatica Classis számára készitette P. CSORJA Ferentz. A' Sz. Udvarhelyi Ev. Reformatum Nemes Collégiumba a' Philosophiának Mathésisnek, Haza Históriának, Politikának és Statistikának rendes Tanitója.

M. Vásárhelyt, 1830. Nyomtattatott a' Reformátum Kollégyom betűivel Felső Visti Kali Jó'sef által. In 8⁰ pag. 100.

Imprimatur: Claudiopoli 1-ma Maji 1830.
Despre Români: p. 21, 27, 37—38, 43.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1830 **Debrecen** 1241

Az Isten A' hosszúaszói oláh templomban. Írta SZENTES István, sz. nagyfalusi evang. reform. pap.

Debreczenbenn, 1830. Nyomtattatott Tóth Ferentz által. In 8⁰ mic pag. 11.

Admittitur ad Typum. Debrecini, die 3-a Maii. 1830. Carolus Deáky, e S. P. Loc. Director Gymn. qua Revisor Libr. R.

Pe ultima pagină: A' fent leirt Hosszúaszói szalmás Templom van Ns. Kraszna Vármegyében, Sz. Nagyfalu és Ráton között.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 155 No. 29.

1242 **Pest** **1830**

Kreditwesen. Vom Grafen Stephan SZÉCHENYI. Nach der dritten Original-Auflage aus dem Ungrischen übersetzt von Mihael v. P a z i a z i, ungrischen Landes-Advocaten.

Pesth, 1830. Verlag der v. Trattner-Károlyischen Buchdruckerey. In 8⁰ pag. XVI şi 272.

Anzeige: Pesth, im August 1830.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1243 **Oradea** **1830**

Poëmation de secunda legione Valachica. Sub Carolo Barone E n z e n b e r g i o.

Magno-Varadini, 1830. Excusum in officina typographica Joannis Tichy. In 8⁰ pag. 120.

Imprimatur: M. Varadini 20. Sept. 1830.
Cuprinsul: Poezie de Zacarias de Nenel. (p. 2) Altă poezie de Comes Silvius TANNOLI. (p. 3—16) Reflexiones IX ad Poemation ... positae (p. 17—118) despre limba şi istoria Românilor. *Ortus Instituti Naszódiensis*, cu lista profesorilor şi a ofiţerilor cari au eşit din acel institut. (p. 45—55) Cap. VIII cu istoria regimentului şi a faptelor strălucite în cari a luat parte între anii 1772—1814. (p. 55—89) Două poezii: de Tannoli către colonelul regimentului, baronul Enzenberg şi Contele Andreas ab Hadik Supremus per Transilvaniam armorum praefectus (p. 119—120) scrisă cu prilejul inspecţiunii ce a făcut-o regimentului.
Mus. Nat. Budapest.

1244 **Pest** **1830**

Geographiai Szókönyv. Europa Tartományjainak... Hegyeinek 's a' t. betürendi Jegyzeményje etc.

Pesten, 1830. Wigand Ottónál. In 8⁰ pag. 403.

Cuprinde un dicţionar geografic al Europei (p. 321—403) cu date foarte scurte şi între altele: *Bukarest* cu 60,000 locuitori; *Bukovina* cu 208,500 locuitori; *Jassy* cu 30,000 locuitori; *Moldavia* cu 500,000 locuitori; *Oláhország* cu 900,000 locuitori; dând şi numele oraşelor ardelene.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1245 **Cluj** **1830**

Synopsis historiae juris Transsilvanici, in *usum auditorum suorum* per Ladislaum VAJDA de Sóósmező Concipistam Guber-

nialem, Juris Patrii et Criminalis, in Lyceo Regio Claudiopolitano Suplentem Professorem concinnata. Anno 1826.

Claudiopoli, 1830. Typis Lycei Regii. In 8⁰ foi 8 şi pag. 330 + Errata.

Imprimatur: Claudiopoli Die 24-a Augusti 1830. Nicolaus: Episcopus Transsilvaniae.

Prefaţa: Claudiopoli 11. Novembr. 1830.

Primul compendiu al istoriei dreptului ardelean, folosit mult timp în şcolile de drept, cu următoarele amănunte mai însemnate despre Români: *Periodus Prima.* Exhibens Transsilvaniam usque Sanctum Stephanum. Valachi. Lingua horum magna in parte hungarico idiomate mixta, exempli gratia: Szomszedule nu leszá sertesu teu in Tyertyu meu, ke oj lua féjsza si tot deráb joj teje lábá. (p. 8) Sigillum regium. Descriind sigilul regelui Carol Robert zice că sigilul său al doilea, făcut în 1323 pierzându-l „in clade Valachica inter alpes Hatzeghienses 10-a Novembris anni 1330 cum Andrea praeposito Albensi Vice-Cancellario periit" a pus să i se sculpteze un al treilea sigiliu. (p. 39) Matthias Rex 1467 comitia Transsilvanorum celebraverit, in quibus Decretum fuit, ut ditiones Fogaras, Omlás et Rodna juri regio addicantur, Vajvodae alicui Transalpinensi, si quando necesse foret, assignandae. (p. 42) *Principes Nationales praefuerunt*: 7-mus Michael Valachiae Vajvoda sub titulo Consiliarii et Locumtenentis Rudolphi 1599—1601. (p. 58) 12. Gabriel Bethlen 1624 icta pace Regis titulo abstinens in Patriam redux, a Turca Moldaviae et Valachiae Gubernator renunciatus provincias has contra Polonos defendit. (p. 61 şi 69) *Periodus Quarta.* Exhibens Transsilvaniam sub Augusta Domo Austriaca. Anno 1762 est erectum 2-um Valachicum Regimen in valle Rodna, quod anno 1735. est auctum accessione dominii Borgó a familia Illustrissimorum Comitum Bethlen cambio accepti; 1765. est erectum Regimen 1-um Valachicum a Porta ferrea usque Coronam per fines Valachiae protensum. (p. 121) Historia religionis Valachorum unitorum. (p. 125—126) Valachi qui Graeci ritus sequebant (p. 156—164) cu multe date, greu de aflat aşa bine reunite, despre viaţa vlădicilor supt principii naţionali. De Colonorum Urbarialibus praestationibus sub antiquis Regibus. (p. 169—175) cu o bună observaţie, quod Valachi ante annum 1653 a praestatione Decimarum fuerint immunes, et Decimae hoc anno impositae Valachis cur non sint pure Fiscales. (p. 172) De sorte Colonorum post annum 1514. (p. 175—182) De Colonis in Transsilvania post separationem. (p. 182—195) De sorte praestationibusque Colonorum, sub haereditario Augustae Domus Austriacae glorioso regimine regulatis. (p. 195—207) De Tributis. *Extra portas contribuebant adhuc*: *a*) Unius sessionis Nobiles Armalistae — Sclopetarii Darabantones et Salicidae per unum Talerum, *b*) Valachici Sacerdotes, *c*) Mercatores Graeci, *d*) Officiales Fiscales. (p. 216)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1246 **Pest** **1830**

Magyar ország történetei időszaki táblákban, világositva a' világnak egykoru történeteivel és a' magyar királyi házaknak nemzetségi lajstromival. Szerkeztette PETROVITS Fridrik Kerestély, M. A.' K. T. Sz. H. ügyvéd.

Pesten, 1830. Nyomtattatott Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István könyvnyomtató-intézetében. In 2^0 pag. 9.

Din cuprins: Oláh Ország. Moldva Ország. (p. 8)
Mus Nat. Budapest şi alte exemplare.

1247 **Trnava** **1830**

Walaská Skola, Mrawow Stodola. To gest: Pastíri ze swatého pjsma z rozličnim mudro-mrawnjm naučenim werssowne predstawení. Knihu tuto nekdi zložil a spìsal Hugolin GAWLOWIC wčil ale gu naprawil a na Swětlo vidal Michal Ressetka. Del I a II.

W Trnawě, 1830—1831. Nákladem a literami Gana Krst Geljnka. In 8^0 pag. 372 şi foi 28.

Petrik vol. IV p. 42.

1248 **Wien** **1830**

Mappa generalis topographico-ecclesiastico-ethnographico-statistica regni Hungariae, partiumque adnexarum, Croatiae Slavoniae et confiniorum militarium magni item Principatus Transylvaniae. Augustis Sacrae Caesareae et Regio Apostolicae Majestatis Francisci I. Honoribus dicata per Josephum ASZALAY de Szendrő.

Vindobonae, MDCCCXXX-MDCCCXL. (Ab anno 1844 proprietas bibliopolae Ignatii Klang.)

Anexat: Tabellen und Erläuterungen zur topographisch-kirchlich- ethnographisch- statistischen General- Karte des Königreichs Ungarn und der Nebenländer *Kroatien, Slavonien und der Militär-Grenze,* dann des Grossfürstenthums Siebenbürgen. Sr. k. k. apostolischen Majestät Franz I. allerunterthänigst gewidmet von Joseph ASZALAY de Szendrő.

Wien, 1830—1840. In 2^0 pag. 18.

Hartă în aramă (în mai multe planşe de format 46×73 cm.) cuprinzând şi o parte a Munteniei şi Moldovei.
Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1831 **Pest** **1249**

A Duna világkereskedési és mocsárkiszáritási tekintetben. Költ Konstantinápolyban, august, 30. 1830. Irta BESZÉDES József.

Pesten, 1831. Nyomt. Trattner-Károly. In 8⁰ pag. 12. (Extras din revista „Tudományos Gyüjtemény" 1831 fasc. I. p. 70—80)

Ca inginer-idraulic autorul a luat parte cu contele Ştefan Széchenyi şi Ioan Waldstein la călătoria pe Dunăre care avea de scop studiarea împrejurărilor de navigaţiune, plecând din Pesta la 24 Iunie 1830 şi urmând drumul pe mare au ajuns la Constantinopol la 11 August 1830, de unde se grăbeşte a-şi publica observaţiile. Descriind obstacolele Dunării dela Babakaj, Islaz, Kazan şi dintre Gladova-Moldova-Veche inginerul face şi o propunere pentru înlăturarea acelora în interesul navigaţiunii până la Marea neagră.

Bibl. Univ. Budapest.

1831 **Sibiu** **1250**

A' K. Vallás' terjedése az Evangelium' prédikáltatása által egy Templomi Elmélkedés, mellyet készitett és a' N. Oláhország' Anyavárossában Bukuresten 1815-ben kezdödött Ev. Reformáta plánta Ecclesia' számára alami'snálkodó Jóltévőkhez háládatossága' jeléűl intézett 1831-dik Esztendőb[en] Január 1-ső Napján. SŰKEI Imre, Bukuresti Ev. Református Pap és azon Ecclesia' Felálittója.

Szebenben, Nyomtattatott Sámuel Filtsch betűivel. In 8⁰ mic pag. 22.

Imprimatur: Franciscus Jákóbi Censor et Libror. Revisor.

Mus. Brukenthal, Sibiu. — Mus. Nat. Budapest.

1831 **Oradea** **1251**

Ode Reverendissimo Domino Joanni D e l i n g e r, Abbati B.M.V. de Tormova, cathedralis ecclesiae M. Varadinensis canonico, et archi-diacono Békesiensi, piarum fundationum orphanalium Salamonianae et Némethyanae, prouti et xenodochii Magno-Varadinensis administratori, Venerabilis Consistorii episcopalis Magno-Varadinensis, et II. comitatuum Bihariensis, Aradiensis et Békesiensis Tabulae judiciariae assessori, die 8va Februarii a Clero Juniore Magno-Varadinensi utriusque Ritus oblata 1831.

Magno-Varadini, Typis Joannis Tichy. In 8⁰ mic pag. 6.

La sfârşit: Cecinit Joannes GÉRÁN.

Imprimatur: M. Varadini 30. Jan. 1831. Ladislaus Gedeon m. p. Reg. Distr. Libror. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea J. 8-vo 153 No. 66/a.

1252 **Debrecen** **1831**

Nemes Erdély ország . . . leveleinek formáji etc.
Debreczenbenn, 1831. Nyomt. Kolosvári Könyváros Idősb Gutman János költségével. In 8⁰ pag. 142.

Din cuprins: Formula jurămintelor românești. (p. 69—72)
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1253 **Timişoara** **1831**

Halotti áldozat, mellyet néhai Méltóságos, Putnik Jó'sef, temesvári, nem eggyesűlt, görög hitű püspök nevének, tiszteletéűl tett, Szimonovich Maximilián, a' nemes Magyar ország, 's határa szélén lévő, katonaság ügyvédje német nyelven, november 23-kán, 1830-dik esztendőben. Most pedig magyar versekben foglalta, Tsernátoni VAJDA Péter, Aradon magyar nyelv tanitó 1831-dik esztendöben.
Temesváron, nyomtattatott Beichel Jó'sef betűivel. In 4⁰ pag. 8. (Versuri.)

Revidit: Mandik Aloys. mpia Censor, et Revisor Regius.
Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 4⁰ 57 No. 12.

1254 **Cluj** **1831**

Az Istentől küldetett férfiú a' gondviselésnek rendében. Mely néhai Méltóságos Fő Tisztelendő fogarasi püspök, császári királyi Ő Felsége belső titkos tanátsossa', 's Leopold császár jeles rendje' commendátora Kápolnak Monostori Babb János Ő Excellentziája' földi részének nyúgodalomra helyheztetése' alkalmatosságával a' balásfalvi püspöki székes templomban a' test felett egy halotti beszédben eléadatott Leményi LEMÉNY János kánonok által, October 7^{dik} napján 1830^{dik} Esztendőben.
Kolo'sváron, 1831. Nyomt. a' Királyi Lyceum' betűivel. In 8⁰ mic pag. 30.

Imprimatur: Claudiopoli die 6-a Februarii Anno 1831. Nicolaus mp. Episcopus Transsilvaniae.
Muz. Ardelean, Cluj. Halotti beszédek și alte exemplare.

1255 **Szeged** **1831**

Oláh neologia vagy új oláh. nyelv. Irta HÁTY ILLEKET Sándor.
Szegeden, Grünn Orbán' Örököseinél. In 8⁰ pag. 29.

Imprimatur: Szegedini die 10-a Maji 1831.

Cuprinsul: Oláh Neologia. (p. 3) Romaiak. (p. 5) Tántz. (p. 9) Oláhok. (p. 11) Májor és B. (p. 13) A' Hállai Könyv. (p. 17) Betűk. (p. 18) Hozzáadás. (p. 26—29)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1831 Sibiu 1256

Argumentorum pro Latinitate linguae Valachicae s[ive Rumunae epicrisis. Scripsit Joannes Carolus SCHULLER gymn. Cib. A. C. rector. Addita sunt etymologiarum Valachicarum specimina.

Cibinii, 1831. Apud W. H. Thierry. Typis Samuelis Filtsch. In 8⁰ pag. 87.

La sfârşit: Vocabulorum cum lingua Celtica, Anglosaxonica, Gallica, Frisica, Gothica, reliquis stirpis Germanicae dialectis comparatorum delectus. (p. 78—87)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1831 Târgu Mureş 1257

Törvénybéli gyakorlás mutató táblája, vagy az erdélyi ügyfolyások: melyben Minden, az Erdélyi Nagy Fejedelemség Törvény Könyveiben, és Törvényszokásaiban feltaláltatott külön pereknek valóságos esmérete eléadatik. Iklandi V. FILEP Jó'sef, Fiskusos Ügyész által.

Maros Vásárhelyt, 1831. Nyomtatta F. Visti Kali Jó'sef, az Ev. Ref. Kollégyom betüivel. In 8⁰ pag. XVI şi 260.

Imprimatur: Claudiopoli die 13-a Aprilis Anni 1831. Gregorius Balási m. p. Secretarius Gubernialis.

Din cuprins: Az oláh papokat büntető ügy. (p. 209—210)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1831 Buda 1258

Dietetica sau Învăţătură a păstrà întreaga sănătate; a domolì boalele; a se ferì de primejdia morţiĭ; şi a se mântuì din trânsa. După Prinţipiurile a multor Doktorĭ învăţatĭ iară maĭ vârtos a Profesorilor săĭ scoasă. De Pavel VASICI-Ungurean În Mărita şi Vestita Universitate, carea în Pesta Este, în a 5lea an al Mediţineĭ Auzitoriŭ. / Dietetic.

În Buda, 1831. La Crăiasca Tipografia Universitateĭ Ungureştĭ. In 8⁰ pag. XII şi 142.

Prefaţa: Datam în Pesta în 22 Iulie 1831. (Spune în această că cărticica a alcătuit-o: scoţind din toată Mediţina, după Temeiu-

rile multor bărbaţi vestiţi în lucrurile acestea, iară mai vârtos a Nemuritorilor mei Profesori.)

Dedicaţia: Prea strelucituluĭ şi înalt Preasfinţituluĭ Domn Samuil Vulcan din Mila luĭ Dumnezeu Episcopuluĭ Românesc a Oradiei-Marĭ ... Mareluĭ Meţenas a culturei Româneştĭ, şi al său făcătoriŭ de bine etc.

Bibl. Univ. Budapest. Fc. 5056.

Crăinicianu p. 353. (Insuficient.)

1259 **Sárospatak** **1831**

A' tudományok öszveségének második kötetje. A' históriai segéd-tudományok. Rendbe szedte NYIRY István, a' S. Pataki kollégiomban a' Philosophiának közönséges Tanítója.

S. Patakon, 1831. Nyomtattatott Nádaskay András által. In 8⁰ pag. 371.

Din cuprins: Moldva, Oláh országok. (p. 142—143)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1260 **Pest** **1831**

Geographiai kézikönyv ... Stein, Volger és Cannabich után készitette ZÁDOR Elek. Vol. I—II.

Pesten, 1831. Wigand Ottónál. In 8⁰ pag. 254 şi 263.

Din cuprins: Vol. II. Bessarabia. (p. 45) Moldvaország — Bogdán; Oláhország — Eflak. (p. 73)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1261 **Cluj** **1831**

Az Erdély nagy fejedelemség és hozzá tartozó részek' három nemzetekből álló nemes rendeinek 1809dik esztendőben Kolo'svár szabad királyi városban tartatott közönséges gyűlésein folyt tárgyaknak jegyző könyve.

Kolo'sváronn, 1831. Nyomtattatott a' Királyi Lyceum' betüivel. In 2⁰ pag. 220 şi 8 foi index, 6 anexe.

Cu referinţe române la pag. 42, 45, 64, 166, 177 şi 185.

Dintr'una din note aflăm (p. 177) că episcopul Ioan *Babb* a dat întru ajutor de război din partea clerului său 37,674 fiorini şi 3 cruceri, iar din punga sa proprie 20,000 fiorini.

Muz. Ardelean, Cluj. 28,758.

1262 **Wien** **1831**

Geſchichtliche Darſtellung des deutſchen Ordens in Siebenbürgen. Von Alexis Grafen von BETHLEN.

Wien, 1831. Druck und Verlag von Mart. Chr. Adolph. In 8⁰ pag. 127. (Pe copertă: 1832) Cu o ilustraţie.

Din cuprins: Cap. 4. Ansiedelung des deutschen Ordens in Siebenbürgen. 5. Fortschritte und Schicksale des Ordens im Burzenlande. 6. Wiederherstellung des deutschen Ordens im Burzenlande. (Cu sumarul diplomei cunoscute a regelui Andrei II din 1222 cu hotarele până la: terra Blacorum.) 7. Abermahlige Aufhebung des deutschen Ordens in Siebenbürgen. 8. Bestehende Denkmäler des deutschen Ordens im Burzenlande. (p. 15—56)

Anexat: Textul diplomei regelui Bela IV din 1252 de terra Zek ... inter terras Olahorum de Kirtz ... cuius prima meta incipit ab Oriente super quodam monte nomine Vékul. (p. 107—108)

Ilustrație anexată: Castelul medieval dela Bran. Lith. Carl v. Sonnenstein. (Format 22×36 cm.) Reprodusă alăturat.

Cfr. articolul lui B. P. *Hașdeu*: Castelul Törzburg în posesiunea Basarabilor, în „Columna lui Traian" 1875 No. 3.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1831 **Graz** **1263**

Taschenbibliothek der wichtigsten und interessantesten Reisen.

Graz, 1831. Bei Kienreich. In 12.° (Nachdruck der Nürnberger Ausgabe von 1828.)

Din cuprins: Theil I Bändchen 1. G. von Reicherstorffers Beschreibung von Siebenbürgen (p. 9-23) și Beschreibung des Fürstenthums Moldau. (p. 24—29)

National-Bibliothek. Wien.

1832 **Sibiu** **1264**

Uiber die Verbreitung des christlichen Glaubens durch Predigen des Evangeliums. Eine kirchliche Betrachtung, verfasst und zum Zeichen der Dankbarkeit gegen die Unterstützer der in Bukarest ... im Jahr 1825 unternommenen Errichtung einer reformirten Pflanzkirche gerichtet am 1. Jänner 1831. Von Emerich SCHÜKEI.

Hermannstadt, 1832. In 8° pag. 21.

Petrik vol. III p. 344.

1832 **Buda** **1265**

Hunyadi János' viselt dolgai Engel és Fesslerből. A' honi ifjuságnak ajánlva CZUCZOR Gergely által.

Budán, 1832. A' Magyar királyi Egyetem' betüivel. In 8° mic pag. 184.

Din cuprins: I. szakasz. Hunyadi János első feltünése 1437 és emelkedése. (p. 13—16) XI. A varnai szerencsétlen ütközet 1444 és Hunyadi fogsága. (p. 51—57) Hunyadi János mint kormányzó. Drakulát megbünteti. (p. 76—77)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

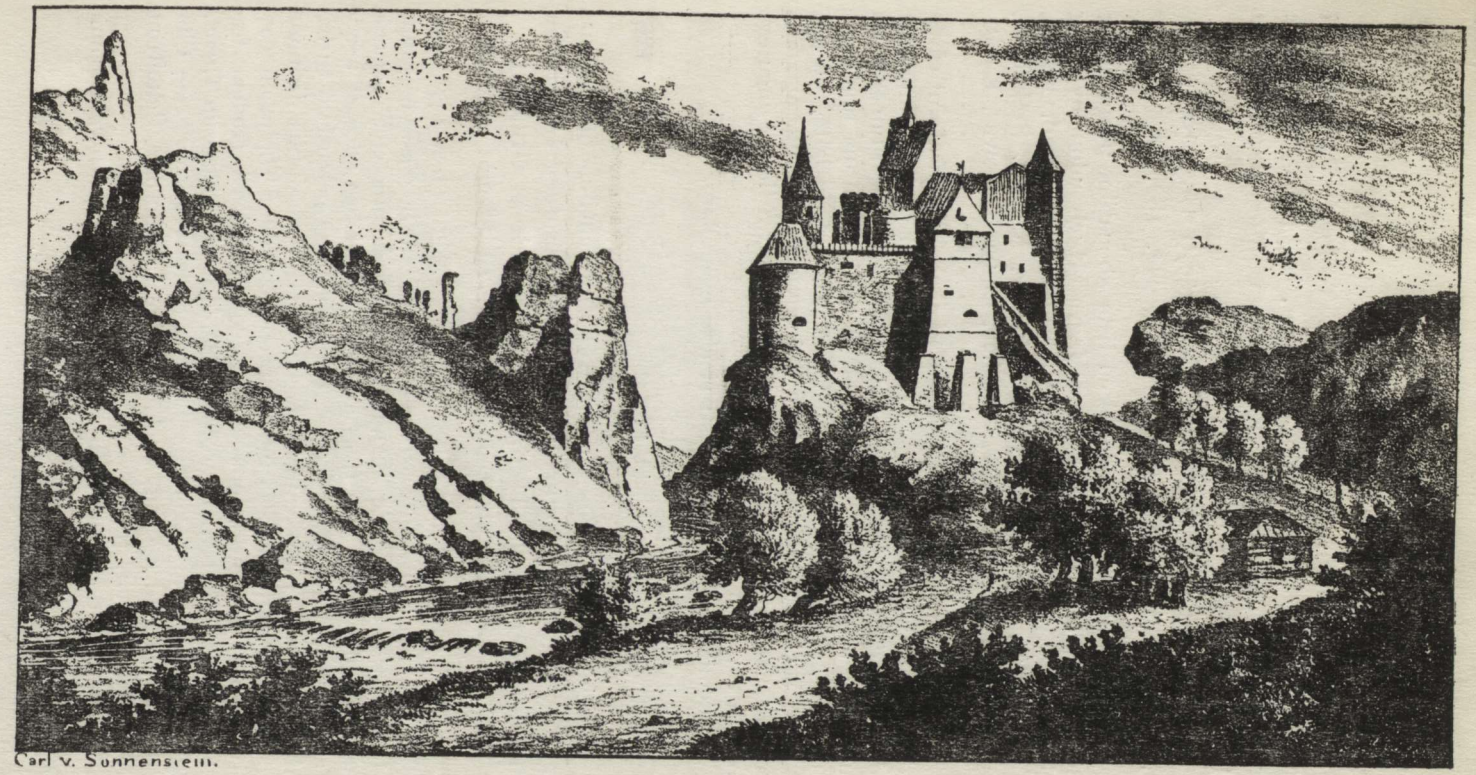

„Dietrichstein, oder das dermalige Törzburgerschloß."

1832 **Buda** **1266**

Grammatica ungurească de Emericul SALAI în Universitatea Crăiască Ungurească Pestană, a Teologiei Pastorală, şi a Retoricei Bisericeşti rânduelnic Profesor, în Limba Ungurească ţesută, iară din acea pe cea Românească întoarsă prin Petru Maller. / Grammatica hungarico-valachica.

In Buda cu tiparul Universitatei Crăeşti Ungur[eşti] Pestane, 1832. In 8⁰ foaie 1 (Cuprinsul) şi pag. 182.

Iar la sfârşit 5 foi nepaginate cu lista abonaţilor pe ungureşte (Névsora azon T. T. Uraknak, kik e Magyar Nyelvtudományt meg rendelni méltóztattak) cu abonaţi din Arad, Pest, Nagy-Várad, Óttlaka, Oláh Sz. Miklós, Szintye, Kis-Jenő, Erdőhegy, Komlós, Székudvar, Gyula, Szálonta, Lugos, Versecz, München, Lippa, Temesvár, Karánsebes şi Gyulitza; mai toţi Români.

Originalul ungar al cărţii apăruse în 1828. Traducătorul cărţii (Maller) declară în „Insemnarea" ei că Dicţionarul pe care-l anunţase a-l adăuga în capătul Gramaticei aceştia cu voia lui Dumnezeu nu îndelung după această altă cărtiţă va eşi la lumină, acăruia una parte cu româneşte, şi ungureşte lucrate îndeletniciri, iară ceialaltă, cu noi, şi în viaţa soţelnică lipselnice Ungureşti cuvinte însercinată; adecă cu un Dicţionarŭ, pofta românului celui de învăţarea limbei ungureşti iubitorŭ în câtva să stâmpere.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1832 **Sibiu** **1267**

Notitiae castellanatus Tholmach ex diplomatibus potissimum Hungariae regum et Transsilv. Principum erutae. Dissertatio, quam publice defendendam scripsit Ioannes Andreas GIEREND.

Cibinii, 1832. Typis Ioannis Barth. In 8⁰ mic pag. 44.

Autorul făcând o scurtă istorie a Tălmaciului (dela 1370 până la 1821) zidit de Saşi pentru paza hotarului ţării, observă următoarele: Tristia, quae inde regno Hungariae imminerent, pericula praesentiens ad tuendos eius fines adversus novos hos adcolas aeque ac Valachorum frequentius semper Transsilvaniam petentium turbas ad Alpium, quae Transsilvaniam a Partibus Transalpinis dirimunt fauces, ubi Aluta fluvius eas intrat, prope oppidum Tholmach consultore regni Cancellario, episcopo quinqueecclesiensi (eodem fere tempore, quo Saxones terrae Barcensis in lapide Tidrici castrum Therch, Türtzburg erexere) a Saxonibus Septem Sedes vel Provinciae Cibiniensis castrum, cui nomen Tholmach sive Lanchcron (Landſtron) dixere, extrui curavit. (p. 5)

Anexat: 14 documente (dintre 1370—1583) din arhiva Naţiunii Săseşti.

Muz. Brukenthal, Sibiu şi alte exemplare.

1268 **Pest** **1832**

Hit-vallása az ottomána-porta egyik birtokában Oláhországban megállapodott reformata ecclesiának, hirdetve annak fundátora és lelki pásztora SÜKEI Imre által.

Pesten, 1832. Ny. Trattner J. M. és Károlyi G. In 8⁰ pag. 32.

Prefaţa (scrisă de agentul Britaniei, E. L. Blutt) din 1 August 1832. Aflăm din ea şi faptul că Sükei ajunse înainte cu 19 ani la Bucureşti predicând Sfânta Evanghelie şi întemeind biserica reformată a Ungurilor.

Mus. Nat. Budapest.

1269 **Buda** **1832**

Dissertatio inauguralis medica de Peste Orientali quam consensu et auctoritate Magnifici Domini praesidis ac directoris Spectabilis Domini Decani nec non Clarissimorum Dominorum Professorum pro Doctoris laurea, summisque in medicina honoribus ac privilegiis rite obtinendis in Alma ac Celeberrima Universitate Hungarica publicae eruditorum disquisitioni submittit Paulus VASZITS Temesvariensis Chirurgiae Doctor et artis obstetricae magistri. / In Theses calci operis adnexas publice disputabitur in Palatio Majori die 4. Augusti 1832.

Budae, Typis Typogr. Regiae Universit. Hungaricae. In 8⁰ pag. 30.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.
Crăinicianu p. 353. (Insuficient.)

1270 **Leipzig** **1832**

Neueste statistisch-geographische Beschreibung des Königreichs Ungarn, Croatien, Slavonien und der ungarischen Militär-Grenze.

Leipzig, 1832. Weygand'sche Buchhandlung. In 8⁰ pag. XXII şi 522.

Din cuprins: Einwohner Ungarns. 4. Walachen. (p. 50) Walachen der griechischen Kirche zugethan; Zinzaren in Miskolcz, seit 1816 mit einer guten grammatischen Schule. (p. 88) Die griechisch nicht unirte Kirche. (p. 114—116) Das Wallachisch-Illyrische Regiment. (p. 497—501)

Autorul nenumit al cărţii este Paul MAGDA, identic cu autorul ediţiei ungare din 1819 de sub No. 1111.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1833 **Bucureşti** 1271

Balitéletekről. Irta B. WESSELÉNYI Miklós 1831-ben. Nyomatott Bukarestben 1833. In 8⁰ pag. XXXVI şi 322.

Epilogul cu data: Sibón, Nov. 12-én 1831.

Indicaţia locului de tipar este fictivă, deoarece autorul însuş menţionează (pe p. 283) că cartea ar fi trebuit să apară în anul 1832 la Hartleben în Pesta, însă cenzura n'a permis tipărirea ei, care s'a făcut apoi în Lipsca, la Otto Weigand. Cu toate acestea cartea a fost interzisă în Ungaria, administraţia căreia e mult criticată.

Cartea oferită celor doi veri ai autorului, vorbind despre prejudiţiile vieţii sociale, face critica justă, dar severă a stării Ardealului, luptând pentru idei noui şi o administraţie dreaptă. Merită o deosebită însemnătate capitolul anexat volumului (p. 312—323) despre starea actuală a Ardealului (Erdély mostani helyzetéről) în care tânărul baron trece în revistă toate ramurile vieţii, criticând aspru fărădelegile săvârşite de guvern sub influenţa (ori porunca) ministerului împărătesc dela Viena, care ocârmuia ţara în mod absolutistic, fără privire la Diploma Leopoldiana, necruţând nici o religie afară de cea catolică şi nici un popor, afară de Saşi.

Trecând la amănunte, baronul Wesselényi vorbeşte cu înţelegere de Români şi ne dă o adevărată oglindă a suferinţelor celor neuniţi din partea reacţiunii catolice. Locuitorii de legea unită — zice autorul — care nu e trecută între cele patru religii recepţionate, dar exerciţiul religiei e apărat prin legi (art. 6 din 1741 şi art. 60 din 1791) sunt aşa de asupriţi şi prigoniţi, în cât aceia cari nu se supun meşteşugirilor netrebnice ale vânzătorilor de suflete, ori cari s'au căit că trecuseră la catolicism — cu toate că această religie constă numai în recunoaşterea supremaţiei Papei, căci altfel aceşti aşa numiţi uniţi au aceleaşi ceremonii, posturi şi acelaş calendar ca şi neuniţii, popii lor având drept la căsătorie — aceia cari nu voiau să primească unirea ce li se impune cu sila, ori doresc să se desfacă iarăş de unire, sunt necăjiţi supt fel de fel de pretexte artificioase. Astfel li se iau bisericile, li se gonesc popii, fiind siliţi a asculta timp de şase săptămâni (prelungite adeseori cu fel de fel de pricini ad infinitum) nişte cursuri de religie. Prin felul acesta multe sate stau de ani întregi fără slujbă religioasă, fără botez, cununie şi ceremonii de înmormântare, iară după ce aceşti asupriţi nu vreau să primească — împotriva convingerii lor — legea catolică, nu sunt lăsaţi să trăiască în legea ortodoxă.

Lucru firesc că acest ton nu era plăcut ocârmuirii, care trăgând pe autorul democrat în judecată, el a fost întemniţat şi prigonit şi pentru alte fapte ale activităţii sale rodnice.

Mus. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1833 **Pest** 1272

Das Land und Volk der Szeckler in Siebenbuergen, in physischer, politischer, statistischer und geschichtlicher Hinsicht. Von Daniel G. SCHEINT, Doctor der Medizin etc. etc. Theil

I—II: Die Landes- und die Volkskunde. Nebst einer Karte des Szecklerlandes.

Pesth, 1833. K. A. Hartleben's Verlag. In 8⁰ pag. VIII şi 214 + foi 2. Cu o hartă.

Prefaţă: Mediasch, im Dezember 1832.

Din cuprins: Lista a 22 de hărţi ale Ardealului. (p. 9—11) Geduldete Völker: 4. Wallachen. (p. 142—144)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1273 Franeker 1833

Hongarije zoo als het is, en de Hongaren zoo als zij zijn. Naar het hoogduitsch van Carl von SZEPESHÁZY, Köninglyke Vice-Provinciale Commissaris en Assessor van verschillende Comitaats-gerigtstafels. I. C. von THIELE, Keiserlyke Russische Raad, en August Ellrich. Met aanmerkingen van den vertaler.

Te Franeker, MDCCCXXXIII. Bij G. Ypma. In 8⁰ foi 3 şi pag. 310.

Prefaţa: Januarij 1833.

Din cuprins: Over andere Bewoners von Hongarije: de Wallachijers. (p. 301—305) Cu o caracteristică a unui bănăţean: Mitru Traillu, iar la sfârşit observaţia că ceeace au scris despre Români Cook, Wilson şi Kotzebue „is meer smaak, meer bevalligheid, en meer fantasie" de cât adevăr.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1274 Oradea 1833

Hilaris applausus Clementissimae denominationi *Reverendissimi Domini* Michaelis Talnáts, in cathedralis ecclesiae Magno-Varadinensis Gr. Rit. Cathol. Canonicum Calendis Februariis MDCCCXXXIII. oblatus.

M. Varadini, Typis Joannis Tichy. In 8⁰ foi 2 nepaginate. (Versuri.)

La sfârşit: Cec(init) M. NOÁK.

Imprimatur: M. Varadini 30. Januarii 1833. Ladislaus Gedeon m. p. Reg. Distr. Libror. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8-vo 153 No. 84/a.

1275 Oradea 1833

Oda Magnificis laudibus Reverendissimi Domini Joannis Delinger, *Abbatis B. M. V. de Tormova*, Cathedralis Ecclesiae M. Varadinensis l. r. Canonici, et Archi-Diaconi Békesiensis, Altariae B. M. V. Rectoris, *piarum Fundationum orphanalium*

Salamonianae et Némethyanae, prouti et Xenodochii M. Varadinensis Administratoris, S. Sedis Consistorialis Magno-Varadinensis, et complurium II. Comitatuum Tabulae Judiciariae Assessoris, VIII. Februarii Anno MDCCCXXXIII. onomatisantis, oblata.

M. Varadini, Typis Joannis Tichy. In 8⁰ mic foi 2. (Versuri.)

La sfârşit: Cec(init) NOÁK M.

Imprimatur: M. Varadini 30. Januarii 1833. Ladislaus Gedeon m. p. Reg. Distr. Libror. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8-vo 153 No. 84/b.

1833 Oradea 1276

Tresvire museloru romane, spre necurmata onorare, a presantitului, si preluminatului, *domnului, domnu* Joan de Lemeny, numitului episcopu al Transilvaniei, de lege gr. catolica; la stralucita dio: a santirei suale. La anul MDCCCXXXIII. In simnul ardetorei iubiri de Moise Sora NOACUL, *Presb. Epar. Orad. Mari.* compusa.

In Oradea Mare, Cu Typariu lui Joan Tichy. In 8⁰ mic pag. 8. (Versuri.)

Imprimatur: M. Varadini 4. Februarii 1833. Ladislaus Gedeon m. p. Reg. Distr. Libror. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 159 No. 36.

1833 Leipzig 1277

Handbuch der Geschichte von Ungern und seiner Verfassung. Pragmatisch bearbeitet von Samuel KLEIN, evangelischem Pfarrer in Felka in der Zips.

Leipzig und Kaschau, 1833. Bei Georg Wigand, Buchhändler. In 8⁰ pag. XXXIV şi 511.

Prefaţa: Geschrieben in Felka, den 18. Februar 1833.

Cuprinde istoria Ungariei pe regi, până la Francisc I. (1792) scrisă pentru marele public, având următoarele părţi despre Români: Carl Roberts unglücklicher Zug gegen den wallachischen Wojwoden Bazarad, 1330. (p. 207—208) Der Wojwode de Wallachei unterwirft sich König Ludwig, 1343. (p. 215) Johann Hunyady. Die Wojwoden von der Walachei und Moldau unterwerfen sich, 1446. (p. 290) Jesuiten vom Erzherzog Olah ins Land gebracht, 1561. (p. 394) Der Wallache Georg Karátson kämpft bei Szolnok gegen die Türken, wird aber von den Debreziner Bürgern ergriffen und geköpft. [1] (p. 399) Horja und Kloczka erregen einen Bauernunruhr in Siebenbürgen, 1784. (p. 503—504)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Această însemnare despre vitejia românului Gheorghe Crăciun e unică.

1278 **Careii-Mari** **1833**

Hosszu Demeter: Tiszszerötévi koszorú Vécsei és Hajnácskői Báró Vécsey Miklós Ur tiszteletére, midőn Szathmár vármegyének főispányi méltóságára emeltetett, és 1833. év martius 11-dik napján hivatalába bé-iktattatott.

Nagy-Károlyban. Nyomatott Gőnyei Gábor betűivel. In 4^0 foi 2.

Petrik vol. II p. 174.

1279 **Pest** **1833**

Der Fremde in Peſth und Der Peſther in der Vaterſtadt... zugleich Wegweiſer für den Reiſenden in Peſth etc.

Peſth, 1833. In Joſeph Eggenberger's Buchhandlung. (Gedruckt in der k. ung. Univ. Buchhdruckerey.) In 16^0 pag XX şi 135.

Prefaţa: Pesth, im März 1833. August Tekusch.

Din cuprins: Die Kirche der Griechen und Walachen (p. 65) cu menţiunea că slujba bisericească se face o săptămână greceşte şi săptămâna cealaltă pe româneşte. Die Schul-Anstalt der Valachen mit der griechischen und illyrischen vereint. (p. 94) Das Spital der nicht unirten Griechen und Valachen. (p. 129)

Acad. Hung. Budapest.

1280 **Pest** **1833**

A' magyar haza. Kiadta Bizáki Puky Károly, Tekintetes Pest, Nyitra és Nógrád vármegyék' táblabirája.

Pesten, 1833. Nyom. Trattner és Károlyi. In 8^0 pag. 371.

Cuprinde descrierea Ungariei (fără Ardeal) în genere şi pe comitate, cu amintiri despre Români, aşa de pildă: Az oláhok. (p. 42-43) A görög nem eggyesült valláson lévők. (p. 74) A görög vallásu oskolák. (p. 78) Date mărunte la descrierea comitatelor.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1281 **Pest** **1833**

Magyar ország históriája... készitette Buday É'saiás. Vol. I—III. Harmadik kiadás.

Pest, 1833. Trattner' és Károlyi' tulajdona. In 8^0 pag. 275, 264 şi 211.

Cuprinde istoria Ungariei, dela Huni până în anul tipăririi, în formă de cronică, dând însă la fiecare capitol bibliografia chestiunii

cu bune trimiteri la izvoare; luând în considerare și istoria Ardealului, cu toate rapoartele ei cu Românii.

Vezi și ediția întâia din 1812 de sub No. 1012.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1833 Bratislava 1282

Bericht der Grafen *Georg* ANDRÁSSY *und Stephan* SZÉCHENYI an den Ofner Pesther Brücken-Verein nach ihrer Rückkehr vom Auslande. Aus dem Ungarischen übersetzt von Michael v. Paziazi.

Pressburg, 1833. Gedruckt bei Ludwig Landerer, Edlen von Füskút. In 8° pag. 133 și o anexă.

Raportul original a fost prezentat în ședința societății pentru construirea podului din 8 Mai 1833.

Bibl. Univ. Budapest și alte exemplare.

1833 Careii-Mari 1283

Öröm-oszlop *mellyet* Méltóságos és Fő-Tisztelendő leményi Lemény János ur' Ő Nagyságának, *az erdélyi görög-szertartású katolika ekkle'siák* megyés püspökének, midőn fényes hivatalába béiktattatnék *tiszteletére emelt* Az Érmellyéki Al-Esperest és Király-Daróczi Plébános nagy-nyiresi PAPP Gergely Julius 14-dikén 1833-dik Esztendőben.

Nagy-Károlyban, Gőnyüi Pócs Gábor betűivel. In 4° pag. 7. (Versuri.)

Imprimatur: Magno-Karolini die 2-da Julii 1833. Josephus Cal. Szüts m. p. e S. P. Director Localis Gymnasii et Librorum Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 4° 57 No. 80.

1833 Sibiu 1284

Chronologisches Verzeichniss der Beherrscher Siebenbürgens und der merkwürdigsten Ereignisse im Lande während ihrer Regierung. Von Johann Karl SCHULLER.

Hermannstadt, [1833.] Bei Samuel Filtsch. In 8° pag. 24.

Trausch vol. III p. 254. — *Petrik* vol. III p. 337.

1833 Cluj 1285

Memoria inaugurationis Pontificiae Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Joannis Lemény de Eadem, Divina miseratione Per Magnum Transsilvaniae Principatum et Partes eidem readnexas Episcopi Graeci Ritus Uniti Fogarasiensis, Solenni

Ritu Posteritati Officiosis Versiculis transcripta Die 14-a Mensis Julii Anno M.D.CCC.XXXIII.

Claudiopoli. Typis Lycei Regii. In 4⁰ foi 8. (Versuri.)

La sfârşit: Canebat et offerebat Ladislaus Basilius PAPP, AA. LL. Philosophiae et Medicinae Doctor et R. Montano Cameralis Physicus Zalathnensis.

Dedicaţia: Excellentissimo ac Illustrissimo Domino Comiti Adamo Nemes de Hidvég... Thesaurario... in perpetuam observantiae et grati animi tesseram hasce tenues cicutas D. D. Auctor.

Muz. Ard. Cluj.—Mus. Nat. Budapest.

Foaia de titlu în *Anuarul Inst. Ist.* vol. V p. 113.

1286 Cluj 1833

Örvendező versek. Melyek Méltóságos és Fö Tisztelendö Leményi Lemény János urnak, az erdélyi nagy fejedelemség' görög egyesült szertartású püspökének tiszteletül fő pásztori székébe lett béiktatása' ünnepére szenteltettek 1833-dik esztendőben Julius' 14-kén.

Kolozsváronn. A Királyi Lyceum' betűivel. In 4⁰ foi 3. (Versuri.)

La sfârşit: éneklé Sz. BÁLINTH László. Második Évi Törvény Halgató.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1287 Aiud 1833

Complexus orationum habitarum tam occasione institutae pro episcopatu Graeco Catholico Fogarasiensi candidationis, quam vero installationis Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Joannis Lemény de eadem miseratione Divina Episcopi ejusdem dioeceseos *habitae xiv. Julii, MDCCCXXXIII.*

N. Enyedini, Anno 1833. Impres. per Stephanum Vizi, tipis Collegii Ref. Bethleniani. In 4⁰ pag. 30.

Cuprinde toate cuvântările serbării candidării episcopului Ioan *Lemeny* din 15 Mai 1832 şi anume a episcopului romano-catolic Nicolae *Kováts* şi a contelui Ladislau *Lázár* către Lemény, cu răspunsurile acestuia şi a vicarului capitulului din Blaj, Theodor *Papp* de Ujfalu, cât şi oraţiunile expuse în ziua instalaţiunii lui Lemény în scaunul episcopal.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

1288 Sibiu 1833

Kurzer Unterricht in der Geographie Siebenbürgens zum Schulgebrauche von Joseph BENIGNI Edlen v. Mildenberg, k. k. Feld-Kriegs-Sekretär. Zweite verbesserte und vermehrte Auflage. Mit einer Landkarte. Kostet gebunden 20 kr. C. M.

Hermannstadt, W. H. Thyerry'sche Buchhandlung, 1833. In 8⁰ pag. 42.

Din cuprins: Der Bezirk des ersten Walachen Regiments. (p. 36) Der Bezirk des zweiten Walachen Infanterie Regiments. (p. 40)

Anexat: Schulkarte von Siebenbürgen, arătând şi hotarele regimentelor române de grăniceri.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1833 Timişoara 1289

Versuiré Animilor' Romàne quelor' plene de bucurie intr' intempinare Illustrissimolui si Reveritissimolui Dom'no Maximo Manoilovics, qua Diecesano Episcop' al Temesii, sèntita' Prin Jovann MONTANO, Greco nòunito *Suspendato* Administrator' Parochiali Bàsilici din Bobda, càntatà.

In Temesvar, 1833. Co' litteri'le lui Joseph Beichel, typàrità. In 8⁰ mic pag. 15. (Versuri.)

Imprimatur die 14. Augusti 1833. Antonius Schmidt, L.L. R. Censor.

La sfârşit următorul citat:

Barbato'l quel no perceputo nuva conósce,
Si quel nòintelligàtor' no' va intèllige a quésté. (*Dav. 91, 6.*)

Pe ultima faţă: Calé Ortographii.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 159 No 42.

1833 Košice 1290

Das Königreich Ungarn. Ein topographisch-historisch-statistisches Kundgemälde, das Ganze dieses Landes in mehr denn 12,400 Artikeln umfassend. Nach officiellen, von den löblichen Behörden eingeſendeten Daten und andern authentiſchen Quellen bearbeitet und herauſgegeben von J. C. v. THIELE, kais. russ. Rathe. Band I—VI.

Kaschau, 1833. Gedruckt auf Kosten der v. Thiele' schen Erben. In 8⁰ La sfârşitul tomului VI (p. 215—368) cu un „Register der Ortschaften" dând şi numirile româneşti.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1833 Cluj 1291

Sylloge tractatuum aliorumque actorum publicorum historiam et argumenta B. Diplomatis Leopoldini, resolutionis item quae Alvinczіana vocatur, illustrantium. Edidit Carolus SZÁSZ

de Szemeria, Juris civilis Romani et Patrii in Ill. Collegio Reformatorum N. Enyedini Professor etc.

Claudiopoli, 1833. (Typis Collegii Ev. Reformatorum.) In 8° pag. 464 şi foi 12 apendice, în limba ungară.

Prefaţa: Irtam N. Enyeden october 10-kén 1833.

Formează diplomatarul Diplomei Leopoldine, cu acte dintre 1684—1693 şi multe amănunte despre Români, cari vor fi înregistrate în partea III a bibliografiei de faţă.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1292 Buda 1833

Magistri Simonis de KÉZA de originibus et gestis Hungarorum libri duo. Post binas Alexii H o r á n y i Editiones Tertiam Ad Manuscriptorum, et Typis vulgatorum Codicum, atque Diplomatum fidem exactam. In Lucem emittit Josephus P o d h r a c z k y, Excelsae Camerae Regiae Hungarico Aulicae Officii Rationarii Officialis.

Budae, 1833. Procusi Annae Landererianis Typis. In 8° pag. XXIII şi III.

Prefaţa: Scribebam *Budae* in Praesidio: Veteribus *Castro Novo*, *Montis Pestiensis*, a reparata Salute Anno 1833.

Ediţia cea mai bună a cronicei, cuprinsul căreia este a se vedea la ediţia întâia din 1781 sub No. 625, pe când ediţia a doua din 1782 e descrisă sub No. 627.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1293 Buda 1833

Magyar nyelvtudomány' második része, mellyben foglaltatik magyar-oláh gyakorlások, egy kis magyar-oláh szótárral, az oláh ifjuság számára. MALLER Péter által öszve szedve. / A doa parte a Grammaticei ungureşti în care se cuprind deprinderi ungureşci-româneşci, cu un mic unguresc românesc Dicţionarŭ, spre folosul tinerimei românesci. De Petru Maller culese.

În Buda. Cu tiparul Tipografiei Universităţii Cră: Un: 1833. In 8° foi 11 nepaginate şi pag. 115 + 3 cu lista prenumeranţilor.

Prefaţa: In Pesta 8 Noemvrie 1833.

Cartea e dedicată (cu text unguresc şi românesc) Strălucitei şi Inalt onoratei Deputăţii ... a ungurescii Crăimi. Pe p. I. aflăm: Intăiul *Dal* al lui Kisfaludy (pe ungureşte) cu tâlcuiala cuvintelor (p. 2—4) după aceea I-X exerciţii (p. 5—13) cu 38 de tot feliul de vorbiri (p. 13—46) şi pe urmă: Magyar-oláh Szótár; Dicţionarŭ Unguresc-românesc.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1833 Iaşi 1294

Diätetik für einen Regenten. Von Dr. J. W. Iassy, 1833. In 8° pag. 192.

Nu e cunoscută de cât din această însemnare a autorului Iosif VIOLA din Târgu-Mureş, medicul prinţului Mihai Sturza şi postelnic, care observă că în acelaş an a ieşit totodată şi în româneşte. (Asemenea necunoscută.)

Din scrisoarea inedită a autorului dela Iaşi, 12 August 1840. (Colecţiunea de còpii Veress, Budapest.)

Cfr. despre viaţa lui Viola *Erdélyi Irodalmi Szemle* 1924 p. 59—61.

1833 Revkomárom 1295

LOSONTZI István: Hármas kis-tükör, etc.

Rév-Komáromban, 1833. Weinmüller Francziska. In 8° pag. 186.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1833 Debrecen 1296

LOSONTZI István: Kis tükör, etc.

Debreczenbenn, 1833. Ny. Tóth Lajos által. In 8° pag. VI şi 7—192.

Bibl. Univ. Budapest şi alte exemplare.

1833 Bratislava 1297

Magyaricae linguae Lexicon critico-etymologicum, e quo patefit, quae vocabula Magyari e suâ avita Caucasia dialecto conservarint, quaeve a Slavis, uti Bohemis, Carniolis, Croatis, Illyriis, Polonis, Russis, Serbis, Slavis Pannoniis, Vendis, Valachis, porro a Graecis, Germanis, Italis etc. adoptarint. Slavis imprimis linguae Magyaricae addiscendae cupidis liber perutilis. Studio et opera Gregorii DANKOVSZKY.

Posonii, 1833. Typis Haeredum Belnay. / Kritisch-etymologisches Wörterbuch der magyarischen Sprache, aus welchem hervorgeht, welche Wörter die Magyaren aus ihrer kaukasischen alten Mundart beibehalten, und welche sie von den Slawen, als Böhmen, Krainern, Kroaten, Illyrern, Polen, Russen, Serben, Slowaken, Wenden, Walachen, ferner Griechen, Deutschen, Italiern u. s. f. angenommen haben. Ein Hülfsbuch für die Slawen insbesondere, welche Magyarisch schnell zu erlernen wünschen. Von Gregor DANKOVSZKY.

Pressburg, 1833. Gedruckt bey Belnay's Erben. In 8⁰ pag. 1000.

După prefața (fără dată) urmează „derivatele" cuvintelor ungare și străine, pe cari le și sumează după fiecare literă separat, vârînd însă cuvintele române între cele slavone și grecești, cu toate că pomenește de împrumutările române chiar și în titlul cărții, care (după însemnarea depe ultima pagină) a fost terminată la 29 Martie 1836.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1298 Pest 1834

Geschichte des Osmanischen Reiches, grossentheils aus bisher unbenützten Handschriften und Archiven durch Joseph von HAMMER. Zweyte verbesserte Ausgabe. Vol. I—IV.

Pesth, 1834 și 1836. E. A. Hartleben's Verlag. Gedruckt bey A. Strauss's sel. Witwe in Wien. In 8⁰ pag. 820, 867, 952 și 933.

Prefața: Wien, am 6. August 1833.

Din cuprins: *Vol. I.* Wlad der Pfahlwütherich. 1461. (p. 468—473) Moldauischer Feldzug. 1475. (p. 522—523) Feldzuge wider die Moldau. 1484 May-August. (p. 629—630)

Vol. II. Gleichzeitiger dreyfacher Feldzug in der Moldau. Peter Raresch. 1538. (p. 151—153) Fürstenwechsel in der Moldau. 1554 Febr. 24. (p. 243) Der Abenteurer Basilikus, Fürst der Moldau. 1562. (p. 285—287) Vorfälle in der Moldau. 1568. (p. 372—373) Kriegszug wider Iwan den Moldauer. 1572—1574. (p. 429—431) Walachey und Moldau. Die Tribute. Die beyden Söhne Michne's, Alexander und Peter der Lahme. 1577. (p. 458—459) Hinrichtung Cantacuzen's und des Pascha von Ofen. 1578. (p. 469) Äussere Verhältnisse mit Moldau und Walachey. 1583. (p. 516) Verhältnisse mit Moldau und Walachey. 1585. (p. 541—542.) Abfall von Moldau und Walachey. 1593. (p. 587—588.) Michael's, des Woiwoden der Walachey, Politik und Ende. 1596—1601. (p. 644—646.) Feldzug in der Moldau. 1616. (p. 758)

Vol. III. Verhältnisse mit Moldau und Walachey, 1630. (p. 96—97) Tatarische Einfälle in die Moldau. 1653. (p. 420—422) Der Tatarchan wider die Moldau und Walachey. 1657. (p. 485—486) Ghika statt Michne Fürst der Walachey. 1660. (p. 508—509) Moldauische und walachische Verhältnisse. 1667. (p. 601—603) Die Fürsten der Moldau und Walachey geplündert. 1680. (p. 711.) Tököli, Scherban und Demeter Cantacuzen. 1685. (p. 778—779) Cantemir. 1685. (p. 779) Sobieski in der Moldau. 1687. (p. 792)

Vol. IV. Brancovan Fürst der Walachey. 1703. (p. 53—54) Brancowane und Cantacuzene hingerichtet. 1709—1716. (p. 143) Bukarest und Jassy überfallen. 1716. (p. 150) Der Fleischer Janaki. 1730. (p. 271—272) Ghika bestätigt. 1736. (p. 325) Waffenthaten in

der Walachey und Moldau. 1737. (p. 339—340) Die Russen in der Moldau. 1739. (p. 359—360) Moldowandschi's Grosswesirschaft. 1769. (p. 595—596) Die Köpfe des Pfortendolmetsches, Woiwoden der Moldau und Grosswesirs fallen. 1769. (p. 596—598.) Bender und Ibrail fallen. 1770. (p. 609—610) Kongress von Fokschan. 1772. (p. 631—634) Kongress zu Bukarest. 1772. (p. 636—637)

Pe dosul foaii de titlu: Mit Wahrheit und Liebe.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1834 **Leningrad** **1299**

Nachricht über die Entstehung, Fortdauer und den gegenwärtigen Zustand der evangelisch-lutherischen Gemeinde zu Bukarest im Fürstenthume der Walachei. Von Andreas SÁRAI. Lasset uns Gutes thun etc. Gal. V. 9—10. Zum Besten der evangelisch-lutherischen Kirche in Bukarest.

St. Petersburg, 1834. Gedruckt bei C. Hintze. In 8⁰ pag. IV şi 76.

Autorul (născut în comuna Turcheş) absolvind teologia fu chemat ca preot al doilea la biserica evangelică din Bucureşti şi plecând în străinătate pentru a aduna ofrande pentru biserica sa, s'a întors numai peste trei ani. Mai târziu, lăsându-se de preoţie, a deschis un institut particular de educaţie şi muri la Bucureşti la 10 Aprilie 1850. (Trausch.)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1834 **Timişoara** **1300**

Onomasticon Admodum Reverendo Patri Gabrieli Gyurma, Provinciae Bulgariae, et Valachiae Actuali Observantis Minorum Provinciae sub titulo B. M. V. Immaculatae Iterato Ministro Provinciali Superiori Dignissimo, Meritissimo perreverenter oblatum a Patribus Vingensibus Die 24. Martii A. R. S. MDCCCXXXIV.

Temesvarini, typis Josephi Beichel. In 8⁰ foi 4 nepaginate.

La sfârşit: Cecinit Pr. Cosmas FUNTÁK, Cooperator et Concionator Vingensis Provinciae Bulgariae et Valachiae Presbyter.

Imprimatur die 14. Febr. 1834. Antonius Schmidt, LL. R. Censor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 153 No. 75.

1834 **Hamburg** **1301**

Geſchichte von Öſterreich, von Johann Grafen MAILÁTH. Vol I—VI

Hamburg, 1834—1850. Bei Friedrich Perthes. In 8-vo. (La ultimu. volum indice general.)

Prefaţa: Wien, am 11. März 1834.

Cuprinde istoria Austriei pe împăraţi, începând cu Rudolf I. de Habsburg şi anul 1218 până la 1849 împreună cu istoria Ungariei şi a Ardealului, atingând toate legăturile lor cu Românii; aşa de pildă: *Bazarad,* Häuptling der Walachei und Karl Robert (vol. I p. 470) *Horia* an der Spitze des Bauernaufstandes in Siebenbürgen. (V. p. 150) *Maurokordat* Hospodar der Walachei. (IV p. 499) *Michael* Woywode der Walachei. (II p. 268—269) *Walachen* in Siebenbürgen (V p. 426) şi altele.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1302 **Careii Mari** **1834**

Hálahangszó a' következendőségig Telyes tiszteletre méltó Nagyérdemű Tekintetes *Donembergi született* Thólnaur Ro'sália asszony' *néhai Tekintetes Bagossi* Bagossy Károly úr özvegyének *Általa Jésus Urunk szenvedésének emlékezetére a' Kaplonyi Görög-Egyesült Sz. Egyház előtt fel-állittatott kereszt es statuak' egy tavaszi napon pompáson végbe vitt fel-szenteltetése alkalmával, a' Domahidi Görög-Egyesült Plebánusa, úgy is mint a' Kaplonyi Lelki Pásztori Helytartója* Hosszú Demeter által 1834. Örökemlékűl. (In proză.)

Imprimatur: Magno-Karolini die 14. Maji 1834. Dionisius Katona m. p. e. S. P. Gymn. M. Karolinensis Director, et Librorum Censor.

S. l. et a. In 4⁰ foi 2.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 4⁰ 63 No. 39.

1303 **Cluj** **1834**

Institutiones juris metallici, in usum M. Principatus Transsilvaniae, opera Alexii Sófalvi de eadem, Assessoris Regii Judicii Montani Transsilvanici compilatae. Anno Domini MDCCCXXXII. Partes I—III in vol. 2.

Claudiopoli, 1834. Typis Lycei Regii. In 8⁰ foi 6 şi 308 + 407 şi Index.

Prefaţa: Dabam Zalathnae die 30-a Mensis Augusti anno Domini 1832.

Imprimatur: Claudiopoli die 25-a Maji 1834. Nicolaus Kováts Episcopus Transsilvaniae.

Lucrarea formează Codicele metalurgiei din Ardeal, pe baza căruia se conduceau procesele cu minerii şi toate afacerile lor faţă de ocârmuire şi particulari.

Anexat: Elenchus Normalium Ordinum in re Montano-camerali-judiciali, inde ab Anno 1800 usque 1832 emanatorum (p. 211—301) dintre cari semnalăm următoarele ordonanţe în legătură cu Românii:

Campus communium valachicarum fodinarum ad 7 tantum orgias, quaqua versum computatas, extenditur, complectiturque 2744 cubicas orgias; 5. Junii 1801 No. 1470 et 7. Februarii 1822 No. 1393.

Fodina regularis, quae 14 dies, valachica vero 4 septimanis absque moratoriis stagnaverit, collationi obnoxia est; 5. Junii 1801 No. 1470 et 3. Februarii 1809 No. 428.

Campus hic in territorio oppidi Montis Abrudbánya usque dum ejates Constitutiones alteratae non fuerint, prout valachicarum fodinarum, 7 tantum orgias habet quaquaversum; 13. Maji 1802 No. 1371.

Va'achorum rusticae conditionis metallurgorum campi fodinales non sunt ultra normam jam defixam, nempe 7 orgias quaquaversum, extendendi; 13. Maji 1802 No. 1371 et 7. Februarii 1822 No. 1393.

Valachorum moratoria naturalia, tempore ruralis Oeconomiae eis concessa sunt: a 15. Aprilis usque 15. Maji, dein a 7. Julii usque 22-am Augusti, et a 20. Septembris usque ad 20-am Octobris, quin Judicio M. se eatenus insinuare teneantur; 3. Februarii 1809 No. 428.

Valachorum horum metallurgorum Gronikones, et Hutmanni in casibus majorum delictorum ad sensum articuli 5 et 13 Novellarii de anno 1747 tractandi, et puniendi sunt, investigatione per officia montana jure delegato praevie terminata; 28. Decembris 1810 No. 4644.

Hutmanni et Montium magistri valachici per concernentem communitatem metallurgicam cum interventu Supremi Auri Cambsoratus Officii eligendi, et Thesaurariatui R. pro confirmatione proponendi, postmodum vero coram R. Judicio M. adjurandi sunt; 18. Aprilis 1822 No. 4589 et 15. Maji 1822 No. 5849.

La sfârșit: Vocabulare terminorum Artisticorum; latinește și nemțește.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1834 **Pest** **1304**

Dissertatio inauguralis medica de Myrmeciasi quam consensu et auctoritate Magnifici Domini praesidis et Directoris, Spectabilis Domini Decani, nec non Clarissimorum DD. Professorum pro Doctoris medicinae laurea rite obtinenda in Alma ac Celeberrima Regia Scientiarum Universitate Hungarica publicae disquisitioni submittit Josephus Opra Transylvanus. / In Theses adnexas disputabitur in Palatio Universitatis maiori, die . . . Augusti.

Pestini, 1834. Typis Landererianis. In 8⁰ pag. 15.

Dedicația: Illustrissimo Domino Comiti Emerico Kornis de Göntz Ruszka, Viro humanitate mansuetudine cultura ac meritis conspicuo in tesseram animi grati has laborum primitias sacras vult auctor.

Teză de doctorat despre boala Myrmeciasis, Bizserkór, Kriebelkrankheit.

Mus. Nat. Budapest. Dissertationes medicae Pest. vol. 16 No. 9.

1305 **Oradea** **1834**

Ode Amplissimis honoribus Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Domini Gabrielis Smitsiklász, Divina miseratione *Episcopi Crisiensis G. R. C.* occasione suae ab Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Samuele Vulcan, *Episcopo M. Varadinensi G. R. C.* consecrationis Anno 1834. die ... Septembr. Belényesini susceptae oblata.

Magno-Varadini, Typis Joannis Tichy. In 8⁰ foi 2.

La sfârşit: Cec(init) Moys. NOÁK Dioec. M. Varad. G. R. Cath. Presb. et Paroch. D.

Imprimatur: M. Varadini 3. Sept. 1834. Ladislaus Gedeon m. p. reg. Distr. Libror. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea J. 8⁰ 153 No. 25.

1306 **Cluj** **1834**

Transsilvania sive Magnus Transsilvaniae principatus olim Dacia mediterranea dictus. Orbi nondum satis cognitus. Nunc multifariam, ac strictim illustratus. Auctore Josepho BENKŐ Transsilvano-Siculo, Parocho Közép-Ajtensi et Notario ven. Dioeceseos Erdővidékensis Helveticae Confessioni Addictorum Ordinario. Editio secunda. Tom. I—II.

Claudiopoli, 1833—1834. Typis Lycei Regii. In 8⁰ foi 9 şi pag. 590 + 624 cu Indice la fiecare volum separat, nepaginat.

Este o retipărire (cu mici modificări de stil) a primei ediţii din 1778 (de sub No. 594) făcută cu atâta grijă tipografică în cât s'a păstrat până şi numărul paginelor volumelor; interesant e însă că tomul al II-lea a apărut înaintea celui dintâi, care are ca an de tipar 1834, pe când al doilea 1833.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1307 **Sibiu** **1834**

Statistische Skizze der Siebenbürgischen Militär-Gränzen von J. H. BENIGNI von Mildenberg, Feld-Kriegs-Secretär bei dem k. k. siebenbürgischen General-Kommando. Zweite vermehrte und ganz umgearbeitete Auflage.

Hermannstadt, 1834. W. H. Thierry'sche Buchhandlung. In 8⁰ pag. XI şi 181.

Cuprinsul a se vedea la descrierea ediţiei I. din anul 1816 sub No. 1070. E de notat de altfel că capitolele cărţii sunt într'adevăr bine întregite cu date noui şi în privinţa Românilor.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1834 **Cluj** **1308**

Bévezetés a' világ', föld' és státusok' esmeretére. BRASSAI Sámuel által.

Kolozsváratt, 1834. Tilsch és Fia tulajdona. (Az Evang. Reform. Kollégyom betűivel.) In 8⁰ pag. IV şi 232.

Din cuprins: Moldova. (p. 181)
Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1834 **Trnava** **1309**

Méltóságos gróf GVADÁNYI József *magyar lovas generálisnak* Donits Andráshoz írt levelei válaszaikkal. *Kiadta* Cs. L. J. László az A. I. r. t.

Nagy-Szombatban, 1834. Wachter Bódog' könyváros tulajdona. (Pozsonyban, Schmid Antal' betüjivel.) In 8⁰ mic pag. 63.

Mica broşură cuprinde corespondenţa în versuri a generaluluipoet Gvadányi (mort la 21 Noemvrie 1801) cu tănărul său prieten Andrei *Donici*, care aparţinea coloniei macedo-române din Miskolcz, reprezentat şi el însuş prin şase poezii.
Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1834 **Buda** **1310**

Disputaţiile asupra Istorieĭ, pentru începutul Românilor în Dakia; Urmate între Autorul eĭ Petru Maior, etc. şi între Reţensentul K. înprotivnicul Istorieĭ, tălmăcite de pe Latinie pe românie prin Damaschin BOJINCĂ, Iurisconsultul Prinţipatuluĭ Moldavieĭ. Precum şi în mărita Crăime a Ungarieĭ J. Advocat.

In Buda, 1834. Cu Tiparul Crăeştiĭ Tipografiĭ a Universitateĭ Ungureştĭ.

Broşurile traduse aci sunt cele trei dintre anii 1814—1816 recenzate mai sus, sub No. 1039, 1040 şi 1065.
Litera K. din titlu înseamnă numele slavistului Bartolomeu Kopitar.
Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.
Bibl. Rom. Veche No. 809.

1834 **Pest** **1311**

Skizzen einer Reise durch Ungarn und die Türkei von F. S. CHRISMAR.

Pesth, 1834. Bei Georg Kilian, jun. In 8⁰ pag. VI şi 175.

Din cuprins: Der Tömöser Pass. (p. 79) Erste Nacht in der Walachei. (p. 85) Reise durch das Hochgebirg. (p. 90) Ein Tag in Lipovan. (p. 97) Bukarest. (p. 104) Weg nach Braila. (p. 118) Galatz. (p. 125) Donaufahrt. (p. 132—137)

Autorul nu ne dă nicăeri date, însă din primul capitol aflăm, că călătoria a fost începută în München, de unde plecă în ziua de 1 Aprilie 1834.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1312 **Pest** **1834**

Pharmazevtisch-chemische Abhandlung über den Schwefelalkohol und das basisch-mangansaure Kali, öffentlich vorgetragen an der k. ung. Universität bei Bereitung dieser Präparate im Monat Juli 1834 von Peter SCHNELL, Kandidaten der Pharmazie.

Pest. Gedruckt mit von Trattner-Károlyschen Lettern. In 8⁰ pag. 16.

Dedicaţia: An Andreas Schnell Apotheker in Bukurest.

Mus. Nat. Budapest.

1313 **Buda** **1834**

Versurĭ de bucurie pline la inştalaţia Înalt Prea-Osvinţituluĭ Domn Maxim Manuilovicĭ. Episcopuluĭ Timişoresc condite prin Petru LUPULOV Iurat la Tabla Diştrictualană din Epiereş, în semn de un adevărat încrezământ, şi umilinţă./ Ode, occasione Installationis Eppi. Temessiensis G. n. U. R. composuit P. Lupulov.

În Buda, 1834. Cu Tiparul Kr: Universităţiĭ Ungarieĭ. In 8⁰ pag. 15. (Cu cirilică.)

Strofa întâia a versurilor sună aşa:

Iată ceasul au sosit
Episcopul au venit
Episcopul cel dorit
Şi de toţ foarte iubit.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 159 No. 33.

1314 **Bratislava** **1834**

Nevezetes férjfiaknak rövid életleirásuk, a' 12-ik évszáz óta időnkig. Irta K. Emilia. Négy füzetben. I. fűzet.

Pozsonyban, 1834. Füskúti Landerer Lajos betüjivel. In 8⁰ pag. 60.

Din cuprins: Cantemir (Demeter.) (p. 52—53)
Autoara nenumită este: KÁNYA.
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1834 **Bratislava** **1315**

Kurzgefasste Biographien berühmter Männer, seit dem Anfange des 12-ten Jahrhunderts bis zur gegenwärtigen Epoche, von Emilie K ... In 4 Heften. I. Heft.

Pressburg, 1834. Gedruckt in der Ludwig v. Landerer' schen k. k. priv. Buchdruckerei. In 8⁰ pag. 56.

Din cuprins: Cantemir (Demeter.) (p. 51.)
Autoara nenumită este: KÁNYA.
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1834 **Wien** **1316**

Geſchichte des Ungrischen Reichs. Von Johann Christian von ENGEL. Neue wohfeile Ausgabe. Theil I—V.

Wien, 1834. Friedrich Volke's Buchhandlung. In 8⁰ cu indice.

Ediție de titlu a ediției din 1813 de sub No. 1035.
Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1834 **București** **1317**

Deprindere asupra Schititului. De George HILL.

București, 1834. In 8-vo. (Cartea introdusă în toate şcolile dîn Ţara-Românească, a avut mai multe ediţii.)

Autorul e un Sas născut la 1805 în Râșnov, care fiind mentorul copiilor Mariei Văcărescu, fugită dela București în 1822 la Brașov, în 1827 se strămută cu familia ei la București, ocupându-se cu lecțiuni de germană, grecească și latină și la 1832 deveni profesor la Sfântu Sava, iar între 1845—48 șeful Cenzurei; murind la București în ziua de 19 Octomvrie 1868.

Trausch vol. II p. 157.

1834 **Wien** **1318**

Neueſtes Gemälde der Länder Ungarn, Polen, Mähren und Schleſien, welche der öſterreichiſchen Monarchie angehören etc. Von W. C. W. BLUMENBACH. (Mit 6 Kupfern.)

Wien, 1834. (Druck und Verlag von A. Strauß's ſel. Witwe.) In 8⁰ foi 3 și pag. 511 inclusiv: Register.

Din cuprins: Das Grossfürstenthum Siebenbürgen. (p. 340—396) Die Militärgrenze (p. 396—420) Erstes und Zweites walachisches Infanterieregiment. (p. 420—423) Walachen oder Rumuni. (p. 14, 189 şi 351)

Autorul (născut în Kőszeg) are deosebitul merit că descrie şi îmbrăcămintea, caracterul naţional, ocupaţiunea, religia şi obiceiurile popoarelor, aşa că astfel vorbeşte de ele la mai multe locuri.

Anexat: Hermannstadt. Stampă (de format 8 × 14 cm.) în aramă. L. Beyer sc.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1319 **Buda** **1834**

Istoria pentru începutul Românilor în Dakia. Intocmită de Petru MAIOR ... acum pretipărită prin Iordaki de Mălinescu, Secretariul Arhivei Statului a Prinţipatului Moldavieĭ; şi Disputaţiile asupra Istorieĭ... tălmăcite de pe Latinie pe româneşte prin Damaschin Bojincă, Iurisconsultul Prinţipatului Moldavieĭ. / Historia de origine Valachorum.

În Buda, 1834. Cu Tipariul Crăeşteĭ Tipografie a Universitatei Ungureştĭ. In 8⁰ pag. VI şi 230 + IV şi 64.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.
Bibl. Rom. Veche No. 809.

1320 **Leipzig** **1834**

Paul MAGDA: Neueste statistisch-geographische Beschreibung des Königreichs Ungarn etc. Zweite Ausgabe.

Leipzig, 1834. Wigand'sche Verlags-Expedition. In 8⁰ pag. XXII şi 522.

Ediţie de titlu a ediţiei din 1832 de sub No. 1270. Sunt şi exemplare cu anul 1835.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1321 **Braşov** **1835**

Trauerrede bei der Todesfeier Weiland Sr. K. K. Apost. Majestät Franz I. vorgetragen zu Bukarest in der evang. reformirten Kirche, in Gegenwart der Herren Agenten der Europäischen Mächte und mehrerer Christen, sowie auch zu Pitest, Tirgowest, Ployest und Kimpina im Monat April 1835, von Emerich SÜKEI, Pfarrer und Gründer der ersten und bis jetzt einzigen evang.- ref. Kirche in der europäischen Türkey, k. Mitglied der

ungarischen Gelehrten- und anderer ausländischer Gesellschaften, ansässiger Bürger und Diener der Religion seit zwanzig Jahren in benannter Hauptstadt des Fürstenthums Wallachei. Kostet 20 kr. C. M./Der Ertrag wird zur Unterstützung zweier hilfsbedürftiger Candidaten der Theologie im Collegio der Evang. Reformirten zu Klausenburg verwendet.

Kronstadt. Gedruckt bei Johann Gött. In 8⁰ pag. 10.

Gross No. 372.

1835 **Cluj** **1322**

Az Erdélyi Nagyfejedelemség rövid földleirása alsóbb oskolák számára. BENIGNI József tábori titoknok' német dolgozása szerént.

Kolozsvár, 1835. Az Ev. Ref. Kollegyom' könyv- és kőnyomtató Intézetében nyomtatta Barra Gábor. In 8⁰ pag. 32.

In acest mic manual de şcoală găsim (pe p. 322) şi întrebarea: Hát az 1-ső és 2-ik Oláh Regimentek hol feküsznek?

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1835 **Careii-Mari** **1323**

Demetrius HOSSZU: Lugubre monumentum in extremum pietatis officium Francisci Primi.... dum inter primam et secundam Martii 1835 diem supremam viveret, positum a Clero curato dioecesis g. r. c. Magno-Varadinensis partium Szathmariensium, signanter Venerabilis districtus vice Archidiaconalis Magno-Karolinensis moesto ac lugente spiritu.

Magno-Karolini. Typis Gabrielis Gönyei. In 4⁰ foi 4.

Petrik vol. II p. 174.

1835 **Aiud** **1324**

Követek Hátzeg vidék Kóltzvár és a' Viszhang személlyesitve az Orlyán LÉNÁRT Sámuel által N. Osztrón 1834-ben.

Fő Tisztelendő Fogarasi edgyesült Püspök, Leményi Méltóságos Leményi János Úr Ő Nagysága' eleibe. Midőn lejött ide Hátzeg vidékére A' Várhelyi Templom' felszentelésére.

Nyomattatott N. Enyeden Vizi István' ügyelete alatt. In 8⁰ pag. 20. [Incadrat cu chenar frumos.]

Imprimatur: Nagy-Enyedini, die 24. Aprilis 1835. Franciscus Csorja Librorum Revisor.

Tipăritura reprezintă o poezie de felicitare a episcopului Ioan Leményi cu prilejul sfinţirii bisericii din Grădişte (Várhely) cu aluziuni la Daci, Decebal, Traian şi drumul lui Traian.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1325 **Blaj** **1835**

Orationes occasione solennis adventus Serenissimi Principis Ferdinandi d'Este Regii Principis Hungariae et Bohemiae, Archiducis Austriae, etc. etc. in oppidum Blasium *nomine cleri et scholarum habitae* 1/13. Maji MDCCCXXXV.

Blasii, 1835. Typis Seminarii Dioecesani. In 4° pag. 10.

Cuprinsul: Oratio Illustrissimi ac Reverendissimi D. Episcopi. Oratio Reverendissimi D. Stephani Boér Canonici et Rectoris Seminarii Cleri Junioris. Oratio Adm. Reverendi Domini Joannis Szakalai Rhetorices Professoris. Eine Anrede welche von einem Schüler aus der dritten Normal-Schule in Namen der Uibrigen ist gehalten worden.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1326 **Buda** **1835**

Arad vármegye' leirása históriai, geographiai és statistikai tekintetben. I. Rész. Históriai leirás. Négy réz-metszettel. Kiadta FÁBIÁN Gábor, hites ügyvéd.

Budán, 1835. A' Kir. Egyetem' nyomtató-intézetében. In 8° pag. XII şi 263.

Cuprinsul: A megye régi lakosai. (p. 171.) Vallás állapotja (p. 173)

Autorul pomeneşte des de Români, iar printre oamenii renumiţi din Zărand numeşte la anul 1658 pe Brankovics Sabbas episcop din Ardeal. (p. 197)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1327 **Buda** **1835**

Dissertatio inauguralis medica, exhibens: plantas officinales indigenas, lingvis in Hungaria vernaculis deductas. Quam consensu et auctoritate Magnifici Domini praesidis et directoris, Spectabilis ac perillustris Domini Decani, nec non Clarissimorum D. D. Professorum, pro doctoris medicinae laurea rite obtinenda, in Alma ac Celeberrima Regia scientiarum universitate Hungarica publicae eruditorum disquisitioni submittit, Ludovicus DITRICH Pestiensis. / In Theses adnexas disputabitur in Palatio Reg. Universitatis maiori die ... Mensis Aug. 1835.

Budae, 1835. Tipis Regiae Scient. Univers. Hungaricae. In 8⁰ pag. 32.

Descrie în ordine alfabetică 110 plante, dând la cele mai multe şi numele lor româneşti, luate din opera lui Baumgarten din 1816 descrisă sub No. 1066.

Mus. Nat. Budapest.

1835 Iaşi 1328

Cronicul Romano-Moldo-Vlahilor. Alcătuit de Domnul Moldavieĭ Dimitrie CANTEMIR la aniĭ 1710. Iară acum depe originalul manuscript depozitat de fericitul Autoriu în împărătească Arhivă a Moscvei scoţinduse, Cu învoirea preaînălţatului nostru Domn Mihail Grigoriŭ Sturza V. Vd. Şi din orânduirea Inalt prea sfinţitului Arhiscop al Sucevii şi Mitropolit Moldavieĭ D. D. Veniamin Costache sau tipărit. Vol. I—II.

Iaşiĭ, 1835—1836. În Tipografia G: Mitropoliĭ. In 8⁰ pag. LXXI+X şi 365+X+402+CX.

Din cuprins: Cartea a noua: Capul III. Aratăsă rândul Crailor Ungureşti dela începătura Crăieĭ lor, până la năpada lui Batïe. (p. 325) Capul IV. Dovedeştesă, precum din doi Vladislavi, carïĭ la Istorici să pomenesc, nicĭ unul pe vremea, când au venit Batie, nau fost la Crăïe. (p. 329) V. Aratăsă precum Românĭi ceşti din coace de Dunăre să fie luat Protecţia lui Andreas Craiul Unguresc. (p. 333) VI. Aratăsă cea dintâi a lui Batïe năpadă şi cum iau închis atunciea Românĭi potïcele munţilor, de n'au putut întracea dată răzbate' în ţara Ungurească. (p. 335) VIII. Aratasă precum Bela Craiul Unguresc adevărat au cerşut ajutoriu dela Césariul şi dela alţĭ Craĭ, ce n'au luat, şi bătaea fără năroc carea au avut cu Batïe. (p. 339) IX. Aratăsă înturnarea lui Batïe cu Tătăreai înapoĭ şi a Belïĭ la Crăïea sa. (p. 342) X. Aratăsă ciudat chipul basnïĭ scornite pentru Laslău cel scornit şi mincinos. (p. 345) XI. Iarăş să arată izvorul, de unde au pistit puturoasă basna pentru Laslăul, cei zic Valhovnic. (p. 349) XII. Aratăsă basna războiului, carele zic să fie avut Laslău cu Batïe Hanul Tătărăsc. (p. 353.) XIII. Aducesă înfăţăşere basnelor Istoricului Bulgăresc cu a lui Simeon Măzacul, pentru Laslăul lor. (p. 355) Cartea a zecea. Capul II. Aratăsă statul Românilor, sau cum acum le zice, a Vlahilor, după prada lui Batïe. (p. 363) III. Aratăsă trecerea Românilor din Volohia în Ardeal de grijea lui Batïe. (p. 366) IV. Aratăsă, precum şi pre vremea lui Batïe o samă de Români au fost rămas prin cetăţile pre marginele Dunărïĭ până în marea négră carïĭ împreună cu ceĭ trecuţi la Ardeal, au luat Protecţia Crailor Ungureşti. (p. 369) VI. Aratăsă moşiile, cetăţile, Târgurile şi olaturile, carile au ţinut odată Românĭi din Moldova şi din ţara Muntenească în Ardeal.

Multe din datele cărţii despre Unguri nu se află aiurea, în izvoare ungare.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1329 **Bucureşti** **1835**

Idee repede de Istoria Prinţipatului Ţării Rumâneşti. De F. AARON, Profesor de Istoria generală în colegiul naţional Sf. Sava din Bucureşti. Vol. I—III.

Bucureşti, 1835—1838. În Tipografia lui I. Eliad. In 8⁰ pag. XXIV şi 25—331 + IV şi 149.

Cuprinde istoria Ţării-Româneşti până la 1615 cu multe amănunte despre Unguri şi Ungaria.

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1330 **Wien** **1835**

Reisehandbuch durch Ungarn mit seinen Nebenländern, Dalmatien, Serbien, nach Bukarest und Constantinopel. Von Adolf A. SCHMIDL.

Wien, 1835. C. Gerold. In 8⁰ pag. XII şi 600.

Petrik vol. III p. 317.

1331 **Leipzig** **1835**

Neueste statistisch-geographische Beschreibung des Königreichs Ungarn etc.

Leipzig, 1835. Weigand 'sche Verlags-Expedition. In 8⁰ pag. XII şi 522.

Este o simplă ediţie de titlu a cărţii lui Paul MAGDA din 1832 de sub No. 1270.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1332 **Oradea** **1835**

Rény-Emlény mellyet Fő-Tisztelendő és Tudós Borbola Miklós Urnak, a' N. Váradi G. E. Káptalan Iskolás-Kánonokjának; a' Törvények' Tanára', és N. Váradi királyi Tudományos Gyülekezet' Természet', 's Nemzetek'; valamint Magyarország' nyilványos Törvénye' Tanitójának; a' Szent Szék' és Bihar Vármegye' Táblabirájának, Szintén Fő-Tisztelendő Erdélyi Bazil Urnak, a' N. Váradi G. E. Káptalan Levéltárnok-Kánonokjának; a' Várad Olaszi görög egyesűlt Hivek' Lelki Attyuknak, a' Szent Szék' és Csanád 's Csongrád Vármegyék' Táblabirájuknak, minekutánn Ő Felségétől Május 18-án 1835. esztend. N. Váradi

g. e. Káptalan székére méltattak; szoborra metszett BUDA Tivador *a' Hittanulmányok 4-dik évi Halgatójuk.*

Nagyváradon, Tichy János' nyomtatása. In 4⁰ foi 4.

Imprimatur: M. Varadini die 16-a Junii 1835. Ladislaus Gedeon m. p. Reg. distr. libr. Revisor.

Bibl. Univ. Budapest. Üdvözlö versek No. 637.

1835 Târgu-Mureş 1333

Nemes Erdély ország' külső törvényes székin perfolyta leveleinek formáji etc.

M. Vásárhelyen, 1835. In 8⁰ mic pag. 83.

Imprimatur: M. Vásárhelyini 30. Aug. 1835. Paulus Horváth m. p. Abbas, et Rev(isor) Librorum.

Din cuprins: Formulele de jurământ ale Românilor. (p. 21 şi 23)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1835 Szeged 1334

Örömdal mellyel Méltóságos és Főtisztelendő Manuilovics Maximus Úrnak Tömösvári, *Pancsovai, Nagy Betskereki*, Lippai, 's a' t. Ő Hitű Püspöknek Ő Nagyságának Sz. Mihály Hava 29-dik napján 1835. Püspöki székébe lett fényes beiktatása alkalmára leg-mélyebb tisztelete' *Zaloga' gyanánt hodúl* ILLITY Timotheus *Szanádi Ó Hitű Lelkipásztor.*

Szegeden, nyomatott Grünn János betűivel. In 8⁰ mic pag. 7. (Versuri.)

Admittitur ad Typum Szegedini die 22-a Septemb. 1835. Carolus Deáky m. p. e S. P. Loc. D. L. et G. qua Rev. Lib. Reg.

Una din strofele odei (p. 5) începe astfel:

Szerbus, Oláh, Görög nemzet!
Áldjátok e' jó atyát,
Ki minket olly szivvel vezet,
Mint jó atya — magzatját.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1835 Révkomárom 1335

LOSONCZI István: Hármas kis-tükör, etc.

Rév-Komáromban, 1835. Weinmüller Francziska. In 8⁰ pag. 193.

Acad. Hung. Budapest şi alte exemplare.

1336 **Hildburghausen** **1835**

LUDVIGH's malerische Reise von Pesth über Semlin, Belgrad, Mehadia nach Orsowa. Mit politisch-historisch-statistischen Bemerkungen und vorzüglicher Berücksichtigung der Bäder von Mehadia, Sliács, Stubna, Trencsin. Zwei Theile.

Hildburghausen, 1835. Verlag der Kesselring'schen Hofbuchhandlung. In 8° pag. XII şi 120+173.

Din cuprins: Vol. I. Die Wallachen der Militärgrenze im Banat. (p. 76—78) Mehadia. Begründung der National-Grenz-Regimenter im Jahre 1767: Deutsch-Banater und Wallachisch-Illyrisches Regiment. (p. 83—120) Vol. II. Temesvár. (p. 13—20) Arad. (p. 20—28) Nagy-Várad. (p. 29—41)

Autorul cărţii: Samuel *Ludvigh* născut în Kőszeg (Güns) la 1801 puţin după tipărirea ei a emigrat în America unde a murit la 1869 ca redactor al unui ziar unguresc. Vorbind cu înţelegere de Români, amănuntele sale despre Românii bănăţeni sunt foarte preţioase, dând până şi descrierea portului şi a obiceiurilor româneşti.

Pe foaia de titlu a exemplarului nostru se află scris cu creion: Fuit suppressum.

Mus. Nat. Budapest.

1337 **Sibiu** **1836**

Handbuch der Geſchichte Siebenbürgens. Von Carl NEUGEBOREN, der königl. freien Sächſiſchen Stadt und des Stuhles Hermannſtadt Senator.

Hermannſtadt, 1836. Gedruckt bei Georg v. Cloſius. In 8° foi 9 şi pag. 330. Chronologische Tabelle.

Aprobaţia: Hermannstadt am 26 November 1835. J. Carl Albrich m. p. Censor.

Cuprinde istoria scurtă a Ardealului (până la 1792) scrisă foarte bine, cu multe amănunte şi despre Români, adeseori scoase din acte şi scrisori inedite.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1338 **Sibiu** **1836**

Notitia Historico-Diplomatica Archivi et Literalium Capituli Albensis Transsilvaniae. Auctore Josepho C. KEMÉNY, memb. erud. Soc. hungaricae. Pars I—II.

Cibinii, 1836. Apud bibliopolam W. H. Thierry. In 8° pag. 271 şi 375.

Prefaţa: Datum Cibinii die 1-a May 1832.

Cuprinde regestele actelor şi documentelor, dintre cari foarte multe privitoare la istoria Românilor, inventarul cărora se va afla în partea a III a bibliografiei de faţă.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1836 **Debrecen** **1339**

Munkács. Azaz: Munkács városának és várának topographiai, geographiai, históriai és statistikai leirása BALAJTHY Jó'sef által.

Debreczenben, 1836. Nyomtattatott Tóth Lajos által. In 8⁰ pag. IX şi 288.

Prefaţa: Munkácson, September 24-ik napján 1830.

Admittitur ad Typum: Debrecini die 22. Maii 1853. Josephus Komjáthy, R. L. Rev.

Din cuprins: Intre stăpânii Munkácsu'ui era şi Dragoş cu fiul său Bogdan, până la 1359 (p. 19) când încălecând cu locuitorii celor 300 de sate aparţinând cetăţii, a trecut Carpaţii, înfiinţând Moldova. (p. 70) Istoria mănăstirii depe dealul Csernek, cam la 2000 de paşi de Munkács, întemeiată de principele Todor Koriatovics în 1360, venit în locul lui Dragoş-Vodă, cu multe legături cu Românii. (p. 225—234)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1836 **Pest** **1340**

Magyar országnak, 's a' hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapotja statistikai és geographiai tekintetben. Kiadta FÉNYES Elek. Vol. I—VI.

Pesten, 1836—1839. Trattner-Károlyi nyomtatása. In 8-vo.

Prefaţa: Pesten April. 12-dikén 1836.

Sumarul volumelor: I. A. Dunántuli kerület. II. A Dunamelléki kerület. III. (Felsőmagyarország.) IV. (A Tisza-Maros vidéke.) V. Drávántuli kerület. VI. Magyar katonai végvidék.

Cartea formează întâia descriere metodică a Ungariei cu multe amănunte despre Români şi chiar obiceiurile lor.

Cuprinsul vezi la descrierea ediţiei II adăogite din 1841.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1836 **Buda** **1341**

Magyarok emléke, a' velek rokon 's azon egy kormány alatti nemzetekével, 1526. óta. Kiadta BÁSTHY József. Első kötet.

Budán, 1836. Nyomt. a' kir. tud. Egyetem betűivel. In 8⁰ pag. VIII şi 402. (Urmarea n'a apărut.)

Prefaţa: Irám Pesten Sz. György hava 13dik napján 1836ik évben.

Din cuprins: Bisztrai *Aaron* Péter fogarasi püspök. (p. 1—2) D'*Anville* despre Ardeal şi Vlachi, cari formau o ramură a Pecenegilor. (p. 243—244)

Volumul cuprinde numai litera A formând prima enciclopedie literară şi e păcat că lucrarea preţioasă, făcută pe o scară largă, n'a avut urmare.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1342 Timişoara 1836

Ode honoribus Magnifici, ac Spectabilis Domini Ioannis Dercsényi de Dercze S. C. R. et A. Maiestatis ad Excelsam Cameram Regiam Hungarico Aulicam Consiliarii, et Bonorum Banaticorum Administratoris, dum mense Aprili 1836 pro capessenda neo adepta Cameralis administratoris dignitate Temesvarinum appelleret dicata.

Temesvarini, Typis Iosephi Beichel. In 8⁰ foi 2.

La sfârşit: Cecinit Constantinus POPESCO.

Imprimatur: Temesvarini die 20. Aprilis 1836. Antonius Schmidt, LL. R. Censor.

Bibl. Univ. Budapest. Miscellanea in 8⁰ 153 No. 43.

1343 Buda 1836

Rudimentum Physiographiae Moldaviae. Dissertatio inauguralis medica, quam consensu et auctoritate Magnifici Domini Praesidis et Directoris, Spectabilis Domini Decani ac Clarissimorum DD. Professorum, pro Doctoris Medicinae laurea rite obtinenda in Alma ac Celeberrima Regia Scientiarum Universitate Hungarica publicae disquisitioni submittit Constantinus Nobilis a VERNAV Moldavus. / Theses adnexae publice defendentur in palatio Universitatis majori die ... Junii 1836.

Budae, Typis Regiae Universit. Hungaricae. In 8⁰ pag. VI şi 62+1 foaie.

Cuprinde o descriere scurtă, dar sistematică a Moldovei, cu multe citate din cele 22 de opere despre ea, enumărate în prefaţa disertaţiei, presărată însă cu note folositoare bazate pe cunoştinţele sale proprii. Aşa de pildă e bună descrierea ce ne-o dă despre Iaşi (p. 5—9) pomenind chiar şi de cutremurul de acolo din 8 Octomvrie 1795 (p. 13), despre ceangăi [1] (p. 15) lipovani şi ţigani (p. 16—18) şi trecând

[1] Hungari (Magyari) *Unguri* vel *Ungureni* Moldavis juxta Carpatum et Hierasum fluvium multi habitant, religionem Graecam (?) profitentur, rus colunt, rapinis multum indulgent, linguam loquuntur Siculorum Transsilvaniae. De formositate corporis, docilitate eximia et placido agendi modo eos laudat Sulzer, hodie vero ceteros Moldaviae ruricolas, nec cultura mentis, nec ullo alio superant respectu.

apoi la descrierea boalelor observate la popor (p. 57—62) dă şi numele lor româneşti, cum şi ale ierburilor întrebuinţate la vindecarea lor; însă pentru expresiunea *Buba* sau *Rana Trinzilor* autorul n'a găsit termen latinesc potrivit.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1836 **Pest** **1344**

De scrophulosi. Dissertatio inauguralis medica, quam annuente Inclyta facultate medica Regiae Scientiarum Universitatis Pestanae pro gradu Doctoratus obtinendo publicae disquisitioni submittit Athanasius SÁNDOR Nagylakino-Csanádiensis./ In Theses adnexas disputabitur in Palatio Universitatis maiore die... Augusti 1836.

Pestini, Typis Josephi Beimel. In 8⁰ pag. 19.

Dedicaţia: Tekintetes ... Kiss Jósef urnak ... Szeged városa főbirájának ... mély tisztelete jeléül ... a szerző.

Teză de doctorat despre Scropholosis, mirigykór, görvély, Valachice grumăzare, moima.

Mus. Nat. Budapest. Dissertationes medicae Pest. vol. 20 No. 19.

1836 **Pest** **1345**

Julius NESTO: Carmen Ill. ac Rev. Domino Panteleimone Zsivkovits, or. gr. non uniti ritus ecclesiae episcopo Budensi cathedralem ecclesiam 1836 solenniter ingrediente.

Pestini. Typis Trattner-Károlyanis. In 4⁰ foi 2.

Petrik vol. II p. 870.

1836 **Buda** **1346**

Graiul român în linba domnitóre, s'au modu'l maĭ uşor d'a învăţa Românu' linba ungurească. De Moisi BOTA Românescul învăţetoriu din Girok lucrat. / Oláh Szó, az Uralkodó Honni Nyelvben.

În Buda, 1836. Cu tipariu' a Krăescilĭ Tipografiĭ. In 8⁰ pag. XVI şi 157.

Imprimatur: Joannes Theodorovits Int. Censor. (p. 160) Pre strelucitii D. D. Prenumerantĭ, dupo' A-B-C 'ntrodusĭ. (Două foi nepaginate cu numele a 47 de prenumeranţi, cari s'au abonat la 1345 exemplare în Generala Congregaţie a Luminatului comitat al Temeşoarei cu câte un florint argint.)

Cuprinsul: A. B. C. Dariu românesc unguresc pe seama tinerimei scólelor triviale a Credinţii Răsăritului Greco n. u. Române. I-ul tom. Incepătorilor. De M. Bota tradus. 1836. (p. XV) I-ia parte. Despre om. (p. 14) II-a parte. Despre lume sau natură. (p. 42) III-a parte. Despre crescineasca leage. (p. 66) IV-a parte. Introducere [în aritmetică] (p. 76) V-a parte. Convorbiri. (p. 99) VI-a parte. Romanesc-unguresc dictionariŭ. (p. 116)

Din prefaţa autorului acestei cărţi, care a scris-o „spre mai uşoară deprindere învăţerii limbeĭ hunnă (ungurească)" aflăm că ea este rodul al treilea al ostenelelor sale fără cruţi pentru dulcea Românime făcută în folosul „dulcei noastre pacinică Patrie Ungurească" şi la sfârşit mulţumeşte domnului Joann Kövér de Réthát Ordinario' al Nobililor jude în cestu timp Representant' ablegato de Temes pentru avut, numindu-l de român, care în timp de 18 ani a făcut multe uşorimĭ şi mari bunătăţi spre înflorirea cultă a limbei şi gintei române, spre mai bun folosul Patriei.

Cartea este tipărită cu text român şi ungar.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1347 **Buda** **1836**

Über die Donauschiffahrt, vom Grafen Stephan Széchenyi. Aus dem Ungrischen von Michael v. Paziazi.

Ofen, 1836. Gedruckt bei Johann Gyurián und Martin Bagó. In 8° pag. 211.

Cuprinde articolele Contelui (dintre anii 1834—1836) publicate în formă de scrisori într'un ziar unguresc despre călătoriile sale pe Dunăre — până la Marea Neagră — cu scopul de a studia greutăţile navigaţiunii şi înlăturând obstacolele dela cataracte a face posibilă navigaţiunea pe întreaga albie a Dunării, ceeace s'a şi realizat în urma muncii şi propagandei sale.

Cartea, tradusă de secretarul Contelui, un Român macedonian, e plină de amănunte româneşti şi are chiar o scrisoare datată din Bucureşti, 13 Octomvrie 1834. (p. 54—61) Cfr. şi paginile 31, 42, 65 şi 93 despre greutăţile navigaţiunii dunărene, cu date româneşti, greutăţi întimpinate chiar şi de vapoarele existente.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1348 **Bratislava** **1836**

Erdélyi nagy fejedelemség, Dalmátország, Galliczia-királyság, europai török birodalom és Görögországnak rövid földleirása, 3 földképpel.

Posonban, 1836. Bucsánszky Alajos. In 8° pag. 57.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1836 **Sibiu** **1349**

Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch. Verfasst von Andreas CLEMENS etc. Zweite Auflage.

Hermannstadt, 1836. W. H. Thierrysche Buch- und Kunsthandlung. In 8⁰ pag. 440.

Ediție de titlu a celei din 1823 de sub 1149.

Muz. Brukenthal, Sibiu și alte exemplare.

1836 **Debrecen** **1350**

LOSONTZI István: Kis tűkör, etc.

Debreczenbenn, 1836. Tóth Lajos. In 8⁰ pag. 192.

Acad. Hung. Budapest și alte exemplare.

1837 **Cluj** **1351**

1791-dik esztendőbéli diaetalis provisionalis articulusok.

Kolozsvárt, 1837. A' Királyi Lyceum' betüivel. In 8⁰ pag. 64.

Din cuprins: Formularul jurămintelor românești. (p. 48—50)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1837 **Debrecen** **1352**

A' magyarok' történetei Ásiából kijövetelöktől fogva a' mai időkig. Irta PÉCZELY Jó'sef. Vol. I—II.

Debreczenben, 1837. Nyomtattatott Tóth Lajos által. In 8⁰ pag. x și 216 + 480.

Prefața: Debreczen Dec. 15-dikén 1836.

Din cuprins: Vol. II. Războiul regelui Carol Robert cu Basarab-Vodă, 1330. (p. 28—32) Supunerea lui Alexandru Basarab-Vodă regelui Ludovic, 1365. (p. 93) Ioan Hunyadi și Dracul-Vodă. (p. 216—217) Regele Matia în Moldova, 1467. (p. 309)

E de observat că războiul lui Carol Robert e descris așa pe larg ca la niciunul din compilatorii unguri contemporani autorului.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1837 **Buda** **1353**

Commentarii Historici de Bosniae, Serviae ac Bulgariae, tum Valachiae, Moldaviae ac Bessarabiae, cum Regno Hungariae nexu. Quos scripsit Georgius PRAY, historiographus regni, edidit diplomatibus auctos Georgius Fejér bibliothecarius.

Budae, 1837. Typis Regiae Scient. Universitatis Ungaricae. In 8⁰ pag. 212.

Prefața: Pestini 1-a Aprilis 1837.

Din cuprins : Commentarius de jure Regum Hungariae in Valachiam, Moldaviam, et Bessarabiam conscriptus anno 1787 a. G. P. (p. 107.) Diplomata Jus Regni Hungariae in provincias has adnexas confirmantia. I. Jus Hungariae in terram Moldaviae, ac partes Transalpinas. Anno 1401. (p. 162) II. Jus Hungariae in Bulgariam et Valachiam. A. 1391. (p. 166) III. Jus Hungariae in partes Transalpinas, A. 1427. (p. 167) IV. Jus Regni Hungariae in Moldaviam. A. 1440. (p. 171) V. Jus Hungariae in partes Transalpinas, seu regnum Valachiae. A. 1452. (p. 177) VI. Moldavia et partes Transalpinae regni Hungariae iuris. A. 1477. (p. 184) VII. Jus Regni Hungariae in Moldaviam. 1503. (p. 186) VIII. Jus Hungariae in Moldaviam. A. 1505. (p. 189) IX. Jus Hungariae in partes Transalpinas, seu Valachiam et Bessarabiam. A. 1508. (p. 189) X. Jus Hungariae in partes Transalpinas, seu Valachiam. A. 1509. (p. 193) XI. Jus Hungariae in Bessarabiam. A. 1511. (p. 196) XII. Moldaviae Vajvoda sub domo etiam Austriaca Regno Hungariae fide obstrictus mansit. A. 1535. (p. 198) XIII. Ferdinandus V. Rex Hungariae jura Regni in Cumaniam asserit. A. 1836. (p. 199.) Series Vajvodarum Valachiae, seu Transalpinae (1247—1786) ex Diplomatibus MSS. ac editis Operibus per Nicolaum *Jankovich* de W[adász] congesta, et elaborata Anno 1816. (p. 201) Series Vajvodarum Moldaviae (1370—1774) ex Diplomatibus sive instrumentis coëvis, Manuscriptis Codicibus, atque editis operibus per Nicolaum Jankovich de W. congesta, et elaborata Anno 1816. (p. 206—211)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1354 **Buda** **1837**

Rânduelĭ doctoreştĭ, de public scutitoare, şi de muşcarea, şi spurcarea animalelor celor turbate încunjurătoare.

În Buda, 1837. Cu tiparul Tipogr : Univer : Cr : Ungurescĭ. In 8⁰ mic pag. 82.

Lucrare făcută pe baza studiului profesorului universităţii din Pesta Dr. Michael L e n h o s s e k : Die Wuthkrankheit. Pest und Leipzig, 1837 citată (pe p. 69) şi de autorul nenumit al broşurii distribuite de stat gratuit prin regiunile locuite de Români.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1355 **Sibiu** **1837**

Imago inclytae ... Nationis Siculicae ... Auctore Josepho Benkö etc. Editio secunda.

Cibinii, 1837. Typis Martini de Hochmeister, Typogr. et Bibliop. Privil. In 8⁰ foi 2 şi pag. 96.

Cuprinsul vezi la ediţia întâia din 1791 sub No. 758.

Anexat : Nomina et series Transsilvaniae I. Ducum. II. Vajvodarum. III. Vice-Vajvodarum. IV. Comitum Siculorum. V. Principum. VI. Gubernatorum. VII. Generalium commendantum. VIII. Episcoporum. IX. Cancellariorum Aulicorum. X. Thesaurariorum R(egium.) XIII. Cancellariorum Provincialium. XIV. Praesidum Tabulae Regiae.

XV. Praesidum Exactoratus Provincialis. XVI. Comitum et Judicum Regiorum Nationis Saxonicae. (p. 84—96)

Insemnătatea acestei liste este că seria demnitarilor prezintați nu prea se găsește aiurea.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1837 **Sibiu** **1356**

Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch von Andreas CLEMENS etc. Zweite verbesserte Auflage.

Hermannstadt, 1837. Bei W. H. Thierry. In 8⁰ pag. 440.

Admittitur ad typum: Budae die 27. Februarii 1822.

Ediție de titlu a ediției prime din 1823 de sub No. 1149.

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1837 **Sibiu** **1357**

Handbuch der Statistik und Geographie des Grossfürstenthums Siebenbürgen. Von J. H. BENIGNI Edl. v. Mildenberg, k. k. Feldkriegs Secretair.

Hermannstadt, 1837. W. H. Thierry's Buchhandlung. In 8-vo. Drei Hefte.

Cuprinsul: Heft I. Die Walachen. (p. 11—12) II. Geistliche Verfassung der griechisch-katholischen Glaubensgenossen. (p. 193—196) Geistliche Verfassung der griechisch-orientalischen nicht unirten Glaubensgenossen. (p. 212—216) III. Verzeichnis derjeniger Ortschaften in Siebenbürgen, welche eigenthümliche deutsche und walachische Benennungen haben, mit Hinweisung auf das vorhergehende ungarische Namensverzeichnis. (p. 175—187.)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1837 **Brașov** **1358**

Anrede... des General-Majors Albert CSOLICH, des Dechanten Anton KOVÁTS von Felfalu und wallachischen Erz-Priesters Ignatz de KARABETZ bei Übergabe der goldenen Ehren-Medaille an den Herrn griechischen Richter Stephan Demeter CSERVENVODALY, nebst Antwort des Letztern zu Kronstadt am 15. Mai 1837.

Kronstadt. Gedruckt bei Johann Gött. Două foi volante în 4⁰ mare și 2⁰ oblong, cu 3 respectiv 4 șpalte în trei limbi.

Titlul discursului lui Cservenvodaly este următorul: Răspuns, la Cuvântarea de Măriia sa Domnul C. C. General maior, Brigadir acelor trei Regimenturi săcuiești de graniță, pre cum și a Batallionului al 3. dela B. Vaccant[1] Infanterie Nro. 62 Albert de Csollich. Ținută în Brașov la 15. Maiu 1837.

Liceul Honterus, Brașov.

Gross No. 382.

[1] A se înțelege: Baron Waquant.

1359 **Bratislava** **1837**

Le-irása az egész ismert föld-kerekségének. A' leghitelesebb Le-Irásokból ki szedte és honni Nyelvre forditotta Hodosi BENDE László.

Posonyban, 1837. Landes Jósef Tulajdona. (Schmid Antal Betüivel.) In 8⁰ pag. 220.

Din cuprins: Török ország Európában: Oláh ország és Moldva ország. (p. 146)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1360 **Bratislava** **1837**

Atlas regni Hungariae portatilis . . . Von J .M. KORABINSKY. Neueste Ausgabe.

Pressburg, 1837. In 8⁰ mic.

Petrik vol. II p. 448.

1361 **Wien** **1837**

Ethnographiſch-geographiſche Statiſtik des Königreiches Ungarn und deſſen Nebenländer. Nach den neueſten und zuverläſſigſten Quellen bearbeitet und herausgegeben von Ladislaus von BIELEK, beeidetem ungariſchen Landes- und Gerichts-Advokaten, und mehrerer löbl. Geſpanſchaften Gerichtstafel-Beiſitzer. Erſter Band.

Wien, 1837. Gedruckt bei Anton Benko. In 8⁰ pag. IV şi 443. (Urmarea n'a apărut.)

Din cuprins: Die Wallachen (Valachi, Olachi) und Neugriechen, sogenannte Zinzaren (p. 372—373) cu o scurtă, dar dreaptă descriere a Românilor, pomenind şi de obârşia română a lui Ioan Huniadi. [1] Heirathe der Wallachen. [2] (p. 399) Griechisch katholischer Clerus. Die Grosswardeiner Dioecese. (p. 402—403) Die griechisch nicht unirten und unirten Schulen. (p. 415—417)

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

[1] Man schildert den Wallachen für dumm, boshaft und unwissend, allein auch der grosse Johann von Hunyad und sein noch grösserer Sohn König Mathias Corvinus, waren wallachischer Herkunft.

[2] Die Wallachen verheirathen sich sehr jung, so dass ein Mädchen, wenn es nur 12 Jahre vorüber hat, schon zur Ehe begehrt wird.

1362 **Sibiu** **1837**

Preátenul szau Voitoriul de bine ál Pruntsilor schi a tinerimiĭ Romaneschti. O Kárte de Csetire foarte foloszitoare, káre pre számá Schkoalelor schi á Norodului Romaneszk din Nemtzie szpre Romanie oau traduszo Joan Mihail Mökeschi, Paroch evangelitsesk de a Reztsorio.

Szibii, Tiperite en Tipographia Mostenilor lui M. de Hochmeister. In 8⁰ pag. VI şi 328.

Prefaţa: Rusciori, în luna August 1837.

Cartea e traducerea renumitei cărţi „Wilmsen'sche Deutscher Kinderfreund" anunţată în *Foaia pentru minte, inimă şi literatură* 1839 No. 7 p. 56. (Trausch vol. II p. 436)

Mus. Nat. Budapest.

1837 Cluj 1363

Doboka vármegye' természeti és polgári esmértetése. Köre metszett pecsétjével 's földabroszával HODOR Károly által.

Kolozsvártt, 1837. Barra Gábor könyv-kereskedésében. Az év. reform. Kollégyom' betüivel. In 8⁰ pag. XVIII şi 927.

Prefaţa: Mezei magánomban, a' tavasz' innepén 1834-k évben.

Din cuprins: Az Oláhok. (p. 501—2) Az Erdelyi II. Oláh ezred felállitása. (p. 632—644) Az egyesült görög hit követői. (p. 856) A görög nem egyesült hitvallás. (p. 891—895)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1837 Buda 1364

Grammatica ungurească de Emericul SALAI, în Universitatea Cr: Unguréscă Pestană, a Teologiï Pastorală, şi a Retoriceï Bisericeştï Rânduelnic Profesor, în limba Ungurească ţesută, iar din acea, pe cea românească întoarsă prin Petru Maller./ Grammatica Hungarico-Valachica. Vol. I—II.

În Buda, 1837. Cu tiparul Cr: Universit. Tipografieï. In 8⁰ pag. 215 şi 114.

Ediţie adăogită a celei din 1832 de sub No. 1266.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1837 Pest 1365

De peregrinis nominibus Magyarorum avitarum sedium indiciis. Disquisivit Georgius FEJÉR, Bibliothecarius Regius.

Pesthini, 1837. Typis Trattner-Károlyianis. In 8⁰ pag. 100.

Prefaţa: Pestini 1-a Julii Anno 1837.

Din cuprins: De ponte Constantini supra Istrum, cu descrierea celor două monete din cartea franceză a lui Baron de Spanheim; Amsterdam, 1728. (p. 93—94) Locuitorii unguri ai Moldovei (p. 95—96) din Schediasma geographico-historicum din 1747 descris de noi sub No. 412.

Mus. Nat. Budapest şi alte exemplare.

1837 (Bucureşti) 1366

Vestitele vitejii ale lui Mihaiu Vodă ce au stăpânit ţara rumânească şi Ardealul, dela anul mântuirii 1588 şi până la 1601. Care mai sau tipărit în limba grecească la anul 1806 în Vineţiia

în poezie de smeritul Iermonah NEOFIT, iară acum întâeaşdată tradusă din greceşte în rumâneşte de Teodor M. Eliat, şi date în tipariu cu cheltueala şi cu îndemnarea unor iubitori de înmulţirea Cărţilor în limba rumânească. (Versuri.)

In anul 1837. In 8⁰ pag. 39.

Din cuprins: Cum sa 'n tâmplat lu Mihaiu Vodă războiu cu Bator Andreiaş Craiul Ungarii. (p. 24) Cum sa dus Mihai Vodă asupra Ungurilor, şi lovindui, iau şi biruit. (p. 26) Cum sa întâmplat moartea Prinţului Bator Andreiaş. (p. 27) Cum Mihaiu Vodă a spânzurat pe Ciobanii spre răsplătirea sângelui Craiului lor. (p. 29) Cum sa sculat Gitman asupra lui Mihaiu Vodă ca să răsplătească moartea vărului său Andreiaş. (p. 31) Cum a venit Fetmarşal din Lehia cu oştiri şi au gonit pă Mihaiu Vodă. (p. 32) Cum a fugit Mihaiu Vodă în Ţara nemţească, şi împăratul primindul cu mare cinste, ia dat putere să stăpânească Ardealu şi Ţara românească. (p. 33) Cum Citman au cerut să facă pace cu Mihaiu. (p. 34) Cum s'a biruit Citman, şi sa sfătuit cu Ciake Ştefan să fugă. (p. 37) Cum s'a întâmplat moartea lu Mihaiu Vodă din pismuire (p. 38)

Academia Română, Bucureşti şi alte exemplare.

1367 **Pest** **1837**

Historischer, politischer Schlüssel zur Welt- und Staatenkunde. Inbegriff der nothwendigsten Kenntnisse von der Lage, Grösze und den Bestandtheilen aller wichtigen Länder des Erdballs, ihrer Bevölkerung, Verfassung, Land- und Seemacht, und ihrer bedeutenden Städte, etc. Von Carl ZACHARIÄ.

Pesth, 1837. C. A. Hartleben. In 8⁰ pag. 209.

Petrik vol. III pag. 868.

1368 **Berlin** **1837**

Histoire de la Valachie, de la Moldavie et des valaques transdanubiens, par Michel de KOGALNITCHAN. Tome premier. Histoire de la Dacie, des valaques transdanubiens et de la Valachie. (1241—1792)

Berlin, 1837. Librairie de B. Behr. In 8⁰ pag. XX şi 470.

Volumul este împărţit în „cinci cărţi" ne mai având alte subtitluri decât pe acelea înscrise la începutul fiecări „cărţi" în cuprinsul cărora se face amintire şi de Unguri pe măsură ce aceştia au vre-o legătură cu Românii dintr'un principat sau altul.

Academia Română, Bucureşti.

Magyar Könyvvzemle 1918 p. 72.

1838 **Pest** 1369

Botaniſche Reiſe in das Banat im Jahre 1835, nebſt Gelegenheits-Bemerkungen und einem Verzeichnis aller bis zur Stunde daſelbſt vorgefundenen wildwachſenden phaneroganen Pflanzen, ſammt topographiſchen Beiträgen über den ſüdöſtlichſten Theil des Donau-Stromes im öſterreiſchiſchen Kaiſerthum, von Anton ROCHEL, botaniſchen Gartenmeiſter an der königl. Univerſität zu Peſth etc. Mit einer lithographirten Anſicht. / Auf Koſten des Verfaſſers.

Peſth, 1838. Bei Guſtav Heckenaſt; Leipzig bei Otto Wigand. (Druck von L. v. Landerer in Peſth.) In 8° foi 5 și pag. 90.

La sfârșit: Pesth am 1-ten August 1837.

Autorul făcând călătoria sa botanică din însărcinarea și cu cheltuiala Statului ungar pentru a întregi grădina botanică în care s'au prăpădit între timp multe exemplare din cele culese de profesorul Paul *Kitaibel* (mort în 1817) a petrecut șase luni în Banat, reușind a aduna 311 de „specie" de semințe și alte 951 pentru herbariul Universității, pe când din plante vii a putut scăpa numai 22 din materialul încărcat pe doi cai, în urma unei furtuni grozave, din care și caii abia au putut scăpa. De altfel prima sa călătorie o făcuse încă din 1815 descrisă în monografia sa dela 1828 (de sub No. 1200) acum adăogită cu cartea de față, care cuprinde multe numiri toponimice românești din Banat și Hunedoara, unde făcuse o excursiune dela Lugoj. O deosebită importanță are și lista plantelor sălbatice din Banat, în ordine alfabetică (p. 32—90) precum și descrierea unei stâne românești, poate cea mai veche în literatură.

Anexat: Stâna din valea Groapa Bistrei. (Reprodusă alăturat, redusă aproape la jumătate.)

Mus. Nat. Budapest și alte exemplare.

1838 **Košice** 1370

Tiszteleti öröm-sorok, mellyeket *Méltóságos, es Fő-Tiszteléndő* Popovics Bazil úrnak, *a' Munkácsi Görög-szertartásu Egyházi Megye' Torvényes Püspökének, a' SS. MM. és Bölcselkedés Tanárjának* Ő Nagyságának; midőn munkátsi megyés püspöki székébe Tavaszhó' 19^én^ 1838^dik^ Eszt. iktatnék. Mély hála hiv-áldozatául benyújt az *Unghvári Nevendék Papság*.

Kassán. Nyomtatta Werfer Károly, cs. és kir. priv. akad. Könyvnyomtató. In 4° pag. 7. (Versuri.)

Pe dosul foaii de titlu următorul chronostichon:

KItkIt az eLMe, 's erény, kIt a' szent HIt' LángI heVItnek,
Annak DICs-NeVe VIV, 's tVL a' nagy ÉVeken éL.

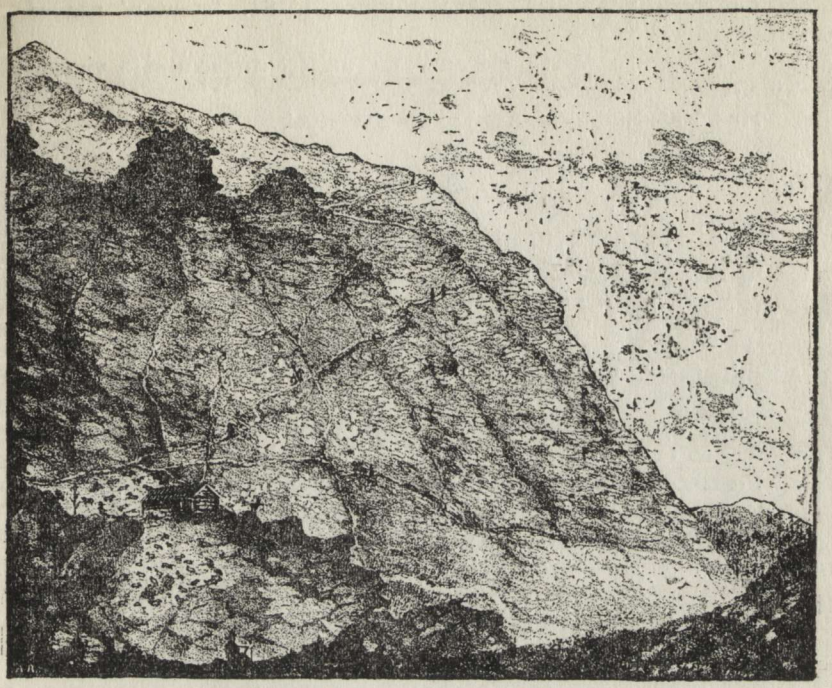

Die Schäferhütte im Thale Gropa-Bistri auf der Hochalpe Sarko im Banat

Die grösste der Schäferhütten fasst kaum einen Raum von sechs Quadratklaftern, die Wände bestehen aus Balken, so zusammen gefügt, dass Wind und Regen freien Zutritt haben; das Dach ist zwar mit grossen Schindeln, die keine Furche haben, bedeckt, aber nicht besser construirt wie die Wände. Die innere Höhe ist unter dem First kaum sechs, an den Wänden kaum drei Schuh hoch, eine Oeffnung zwei Schuh breit und dritthalb Schuh hoch, kaum hinreichend um aus-und ein zu kriechen, stellt die Thüre vor. In dieser Wohnung ist auch die Feuerstelle, alles Geräthe zum Käsemachen, alles Sattelzeug von den Saumpferden, die jeder Schäfler bei sich hält, u. m. d. aufbewahrt; die Ruheplätze und die Melkstände der Heerden stossen hart an die Hütte, die bei heftigen und jähen Regen, nicht ein Mal gegen den Zutritt der Giessbäche gesichert ist; doch war ich froh so eine Unterkunft in der *Gropa-Bistri* zu finden; der Schäfler mit seinen sechs Knechten, ich mit meinen zwei Begleitern machten die ganze Gesellschaft aus, welche aber einigemal durch eine erkrankte Ziege oder durch ein erkranktes Schaf vermehrt wurde, indem sie im Freien die erstaunliche Kälte der Nächte nicht mehr ohne Nachtheil ertragen können. Viel Ungemach hat man in so einer Schäferhütte zu ertragen, allein das allerbeschwerlichste darunter ist der immerwährende Rauch, den man auf keine Weise ausweichen kann; für Gäste wird die beschränkte Schlafstelle mit frischen Blättern von Alpenampfer R u m e x a l p i n u s L. Spannen hoch belegt.

La sfârşit: Apsai MIHÁLY Lőrincz, a' Sz. Istentan' negyedévi Halgatója.

Tipăritura e foarte elegantă, cu un frontispiciu şi o vignetă, în xilografie.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1838 **Blaj** **1371**

Cantarea ce s'au cantatu La depunerea juramentului homagialu din partea Clerului Greco-Catholicu al Ardealului, in 2. Iulie.

Blasiu, 1838. Cu Tipariulu Seminariului. In 8⁰ mic pag. 4. (Cu litere latine.)

Se se tiparesca: Blasiu, 1. Jul. 1838. Constantinu Alutan m. pr. Canonicu si Censor.

Poezia de patru strofe e scrisă întru binecuvântarea „Lui Ferdinandu Imperatu!" supt al cui toiag blând trăia şi biserica din Blaj.

Mus. Nat. Budapest. Apró nyomtatványok.

1838 **Pest** **1372**

Die Dampfbootfahrt auf der Donau, dem schwarzen Meere und dem Bosporos von Linz bis Konstantinopel. Ein unentbehrlicher Wegweiser für Reisende, worin der Wanderer über Alles, was während dieser Wasserfahrt von Interesse ist, hinreichende und zuverlässige Belehrung findet. Von M. A. A.

Pesth, 1838. Gedruckt bei Ludwig Landerer Edlen von Fűskut. In 16⁰ pag. 175.

Prefaţa: Pesth im Junius 1838.

Din cuprins: Descrierea călătoriei dela Turnu-Severin până la Marea Neagră. (p. 92—103)

Mus. Nat. Budapest.

1838 **Buda** **1373**

A' moldvai magyar telepekről. A' Magyar Tud. Academia elébe terjesztve P. GEGŐ Elek, Sz. Ferencz' szerzetebeli magyar hitszónok, 's Magyar tudós társasági levelező tag által. Két toldalékkal s' Moldvaország' abroszával.

Budán, 1838. A' Magyar királyi egyetem' betűivel. Az Academia' költségein. In 8⁰ pag. IV şi 166.

Prefaţa: Pesten, a kis gyülésből, aug. 13. 1838. D. Schedel Ferencz, titoknok.

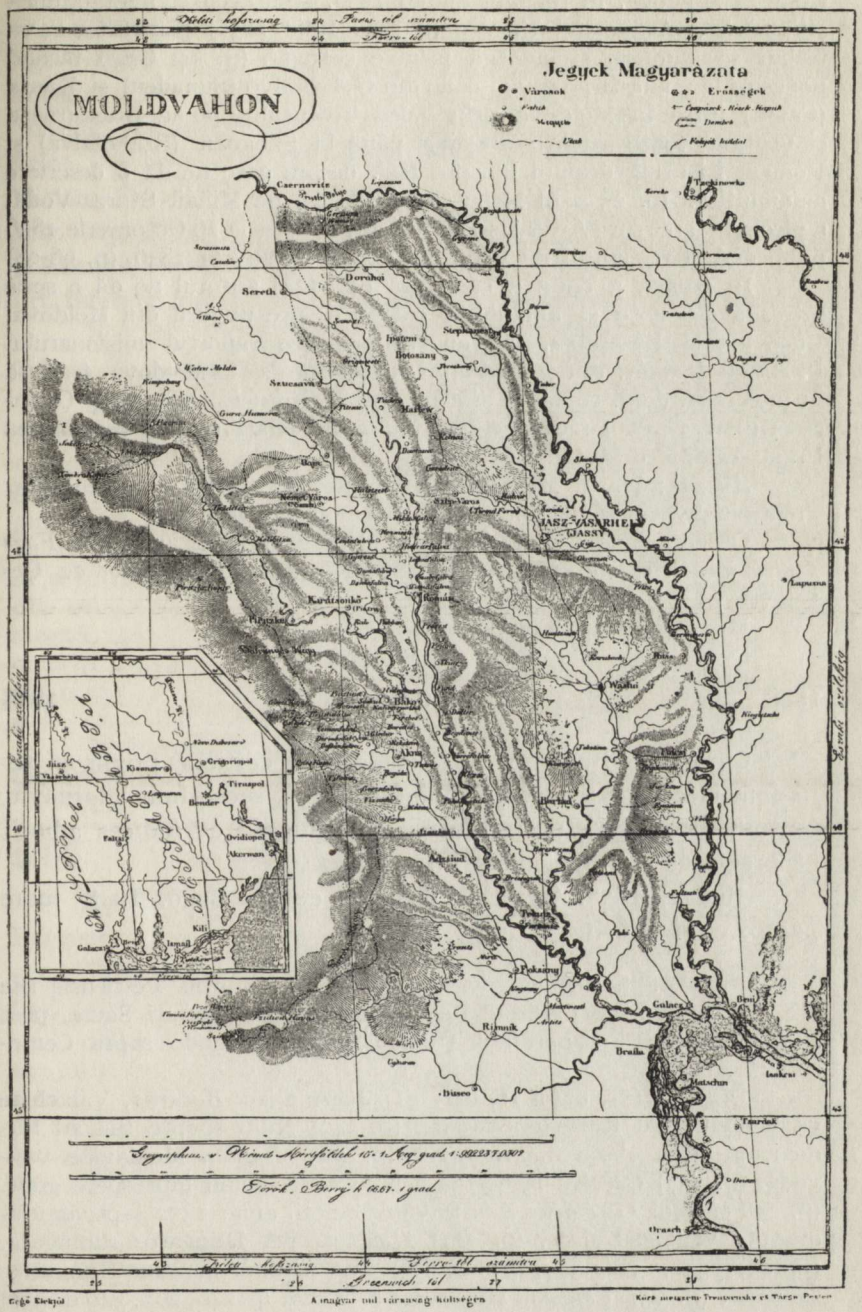
MOLDVAHON
Jegyek Magyarázata
Városok
Erősségek
Folyók
Hegyek
Utak
Folyók hídjai
Dorohoi
Sereth
Botosany
Szucsava
JASZ-VASARHELY
JASSY
Karátzonbó
Tirnopol
Bender
Ovidiopol
Akerman
Kili
Ismail
Galacz
Brailla
Matschin
Ibraila
Tultscha
Babadag
Isaktschi
Tsatalgy
Orsaeh
Bisseo
Rimnik
Pakszany
Berlad
Vaslui
Tekucs
Akkirman
Kisinow
Grigoriopol
Ocsakow
Tarutin
Tiraspol
Ovidiopol
Akerman
Kili
Ismail
Galacz
Bessarabia
Budzak
Budzak utsehje
Besarabia utsehje
Bessarabia utsehje
Budzak utsehje
Tsatalgy
Tsatalgy utsehje
Tsatalgy utsehje
Tsatalgy utsehje

Cartea cuprinde tot ce învățatul autor franciscan a văzut și a auzit în Moldova, în toamna anului 1836, sosit acolo cu instrucțiunea științifică a Academiei Ungare (din 18 Iulie 1836) pentru tot ce va trebui să studieze și culeagă printre ceangăi. (p. 34) Gegő făcând popasuri la mănăstirile franciscane din Csiksomlyó (Șumuleu) și Kanta (Canta) intră în Moldova prin valea Trotușului pe la Brusturoasa și vizitând toate satele ceangăilor până la Săbăoani (Szabófalva) și Roman, își urmă drumul în spre Iași, despre care ne dă o descriere amănunțită. (p. 25—29) Neputând însă găsi pe Mihail Sturza-Vodă, a plecat îndărăt spre Ardeal, scriindu-i din Ghimeș la 26 Octomvrie 1836 publicând și răspunsul lui Vodă din Iași, 5 Noemvrie 1836. (p. 96-98)

In partea a doua a cărții (p. 91—124) autorul ne dă o serie întreagă de note și amănunte culese despre ungurii din Moldova, Bucovina și Basarabia, iar anexat tipărește raportul misionarului P. Marcu *Bandini* din 1648 despre vizitațiunea sa în Moldova, tradusă în ungurește după copia sa din mănăstirea Franciscanilor dela Gyöngyös (p. 127—166) făcută depe exemplarul relațiunii din mănăstirea Franciscanilor dela Cluj, în 1781.

Anexat: Harta Moldovei (de format 26×40 cm.) în litografie. Trentsentsky és Társa sc. Pesten. (Reprodusă alăturat.)

O recenziune destul de amănunțită a cărții a apărut în *Foae pentru minte, inima și literatura* 1839 No. 43—46. (Brașov, 22 Octomvrie / 12 Noemvrie 1839.)

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1838 **Buda** 1374

Chronicon Budense. Post elapsos ab editione prima et rarissima trecentos sexaginta quinque annos, secundum adornavit, textum recognovit, notis illustravit, lemmata ac indices adiecit et praefatus est: Josephus PODHRACZKY.

Budae, 1838. Typ. J. Gyurián et M. Bagó. In 8⁰ mare pag. XVI și 386. Cu 2 indice.

Prefața: Scribebam in Castro Novo Montis Pestiensis Die XXVII. Iunii Divo Ladislao Regi, Hungarorum Tutelari Sacra, post Budam feliciter recuperatam Quinquagesimo Secundo supra Centesimum Anno.

Din cuprins, după Indice: *Alexander* alias *Bazarad*, Valachiae vayvoda Carolo Roberto exitialis. (p. 249) Num sponte sua ad Ludovicum regis obsequium redierit. (p. 269) *Bogdan* Moldaviae vayvoda. (p. 337) *Carolus* Robertus bellum Valachicum inprospere gerit. (p. 246 et 249) *Ludovicus* Rex fluvium Zereth anno 1352 septuagintaquatuor vicibus transit. (p. 321) *Moldavia* per Hungaros subiugata. (p. 267, 331, 332, 337, 338 et 355) *Transilvania* Coronae Hungariae subiecta. (p. 65) *Valachia* Hungariae subiecta. (p. 246, 268, 329 et 330)

Este cea mai bună ediție a Croniciei din 1473 de sub No. 1.

Muz. Ardelean, Cluj și alte exemplare.

1375 **Aiud** **1838**

Erdélynek 's Nagy Enyed várossának két rendben esett égetésének, satczoltatásának, raboltatásának rövid de hiteles históriája. Örök emlékezetnek okáért az akkori időben élt Előljáróknak végezésekből, minden igaz valóságos Enyedi Lakós, köteles légyen a' praefigált két Napokat, Innepnek és Böjtnek tartani Fiúról Fiura Nemzetségről Nemzetségre, a' melly is irattatott Dipsai SZABÓ István által. Az elő számlált okokra nézve sokaknak kivánságokra kiváltképpen, a' gyengébbeknek kedvekért tétetett nyomtatásba.

N. Enyeden, 1838. A' Ns. Ref. Kolégyom' betüivel Vízi István ügyelete alatt. In 8⁰ pag. 23.

In partea întâia autorul descrie suferinţele cetăţenilor oraşului Aiud, când Tătarii intrând în ţară în vara anului 1658, în ziua de 9 Septemvrie a ajuns fiul Domnului Moldovei cu ai săi sub cetatea oraşului Aiud, acestuia i s'a făcut un plocon de 230 taleri şi 6 potire de argint ca să nu facă stricăciune, iar la 10 Septemvrie sosind şi oastea însăş cu Domnii Moldovei şi Munteniei, acesta din urmă a dat veste ca oraşul să se predea, însă Tătarii începând a bate turnurile zidurilor cu tunuri, cei din cetate au răspuns asemenea cu tunuri omorînd vreo patru dintre stegari, dar a doua zi vrăjmaşii tot au intrat în cetate după ce au fost omoriţi dintre ei mai mulţi de 170 şi când se părea că se prăpădeşte tot oraşul, a venit o furtună care i-a risipit pe toţi, ducându-se a treia zi la miezul nopţii, după ce au tăiat capul primarului Mihai Varga.

In partea a doua se descrie jăfuirea oraşului de către curuţi din 13 Martie 1704.

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

1376 **Cluj** **1838**

Napkeleti képek eredeti rajzokban Nagy-Szőllősi SZŐLLŐSI Ferencz által.

Kolozsvártt, 1838. Tilsch' és fia' tulajdona. In 8⁰ foi 2 şi pag. 270.

Din cuprins : Autorul trăind mult în Orient printre Turci, cartea sa prezintă un adevărat chaos de lucruri trăite, auzite şi citite, pomenind în treacăt şi de Români. Aşa aflăm că în războiul ruso-turc — pe semne cel dintre 1788—89 — ciocoiul Solomon pe la Orşova, ţinând în taină cu Ruşii, a primit dela ţarul Niculae o sabic cu mâner de aur, pe câtă vreme în acelaş timp oamenii săi tăiau urechile bietelor romînce, cari umblau prin păduri pentru a strânge lemne uscate şi bureţi, pe cari ciocoiul le furnisa paşei pentru o răsplată de 40 piastri, zicând că sunt urechi ale pandurilor români. (p. 15 şi 245) Călătorie dela Balta prin Bender, Hotin şi Iaşi la Bucureşti, unde autorul a fost primit de Ghica-Vodă. (p. 82)

Muz. Ardelean, Cluj şi alte exemplare.

I.

INDICELE AUTORILOR ŞI TIPĂRITURILOR FĂRĂ AUTOR.

No.

AARON F. Idee repede de Istoria . . . Ţării Româneşti. Bucureşti, 1835—1836. Vol. I—III. 1329

AARON Teodor : Scurtă apendice la Istoria lui Petru Maior. Buda, 1828. 1203

AARON Vasilie : Versuri veselitoare. Sibii, 1806 935

— Versuri veselitóre intru cinsté . . . Préosfinczitului Domn Samoil Vulcan. Sibii, 1807. 948

A B C sau Bucavna. Buda, 1797. 829

A KOLOSVÁRI könyvező szüznek historiája. S. a. Kolosvárt. (1818.) 1099

A TÖRÖK Birodalomról való leg-ujabb tudósitások. N. Szebenben, 1790. 737

ACTES de negociations pour la Paix conclue au Congrès près de Belgrade . . . en 1739. Vienne, 1788. . . . 699

ADPLAUSUS . . . Domino Samueli Vulkán. Budae, 1806. . . 945

AJTAY Sámuel : A Világ történetei. Pesten, 1814. Vol. I—II. 1043

ALFAVIT sau Bucoavnă. Blaj, 1796. 811

ALLGEMEINE Geographie. Pesth, 1818. 1104

ALXINGER : Auf den Sieg . . . am Rimnik. Wien, 1789. . . 723

ANDRÁD Elek : Hóra-világ. Pesten, 1823. (Dramă.) 1152

AN OESTERREICHS tapfere Krieger. Preszburg, 1789. . . . 710

— — tapfere Krieger . . . Das Treffen bey Fokschan. Presburg, 1799. 862

ANONYMUS az az Béla királynak nevetlen iró deákja . . . krónikája. Pesten, 1790. 743

ANONYMI Belae regis notarii de gestis Hungarorum liber. Viennae, 1827. (Edidit Stephanus Lad. Endlicher.) 1187

APPROBATAE Constitutiones regni Transylvaniae. Claudiopoli, 1815. 1051

ARANKA György apró munkáji. M. Vásárhellyen, 1805. . 922
— Két értekezödés. Kolosváron, 1811. 1005
— Két értekezés. Kolozsváratt, 1814. 1037
ARETIN Johann Cristoph: Beiträge zur Geschichte und Literatur. München, 1806. 942
ARTICULI diaetales anni 1791. Claudiopoli, 1793. In 2⁰ . 790
— „ „ Claudiopoli, 1793. In 4⁰ . 792
ARZ Ioannes: Agri Sabesiensis et locorum confinium . . topographia mineralogica. Cibinii, 1801. 876
ASZALAY Josephus: Mappa . . . Hungariae . . . et Transylvaniae. Vindobonae, 1830—1840. 1248
AUSTRIAI hadi népeknek . . . győzelmekért való . . esedezés. Posonban, 1789 720
AZ ERDÉLY . . . nemes rendeinek 1809-diki gyűlései . . . jegyző könyve. Kolosváronn, 1831. 1261
AZ ERDÉLYI három Nemzetekből álló rendeknek 1790-dik esztendőben . . . tartott . . . gyűléseik . . Jegyzőkönyve. Kolosváratt, 1791. 753
BACSÁNYI János: A magyaroknak vitézsége. Pesten, 1785. . 651
BAIER Ioannes David: Dissertatio historica de Ioannis Hunniadis . . . ortu et nativitate. Pestini, 1824. 1164
BALAJTHY Jósef: Munkács. Debreczenben, 1836 1339
BÁLINTH László: Örvendező versek . . . Lemény János urnak. Kolozsváronn, 1833. 1286
BALLIA Sámuel: Erdély ország . . . törvényeinek első része. Kolosváratt, 1791 759
BALLMANN Johann Michael: Statistische Landeskunde Siebenbürgens. Hermannstadt, 1801. 873
BĂRAC Popovici Ioan: Istorie despre Argir cel frumos şi despre Elena cea frumoasă. Sibii, 1801. 874
BARANYI László: Rövid magyar geographia. Pesten, 1796 . 820
— „ „ „ „ Pesten, 1796 . 821
BÁRDOSY Joannes: Supplementum Analectorum Terrae Scepusiensis. Leutschoviae, 1802. 891
BARÓTI SZABÓ Dávid: A magyar lovassághoz. (Wien,) 1789. 712
— költeményes munkáji. Komárom, 1802. Vol. I. 889
BARTALIS Antonii Ortus et occasus imperii Romanorum in Dacia Mediterranea. Posonii, 1787. 679
BASILOVITS Joannicius: Brevis notitia fundationis Theodori Koriathovits. Cassoviae, 1799. Tom. I—II. . . 860
BÁSTHY József: Magyarok emléke. Budán, 1836. 1341

BÁTHORI András Cardinál . . . emlékezetére . . . elmondatott ének. S. l. et a. (Șumuleu, 1817.) 1089
BATTHYÁNY Aloysius Comes : Ad utramque aurem. S. l. 1791. 764
BATTHYÁNY Ignatius Comes : Leges Ecclesiasticae regni Hungariae. Albae-Carolinae, 1785—1827. Tom. I—III. 659
BATTHYÁNY Vincenz Graf : Reise nach Constantinopel. Pest, 1810. 994
— Reise durch einen Theil Ungarns, Siebenbürgens, der Moldau und Bukovina. Pest, 1811. 1006
— Reize door een gedeelte van Hongaryen, Sevenburgen, Moldavien en Buccowina. Leeuwarden, 1813. . . . 1034
— Utazása Magyar országnak, Erdélynek, Moldáviának és Bukkovinának egy részén által. Pesten, 1818. . . . 1098
BAUMGARTEN Iohannes Christianus Gottlob : Enumeratio Stirpium Magno Transsilvaniae principatui. Vindebonae, 1816. Tom. I—III. 1066
BEDEUS Ioachim : Lumináte envetzeture deszpre tsel mái liesne . . . Meschteschug ál Zidirii. (Cluj. Martin Hohmaister.) 1806. 937
BEL Matthias : Compendium Hungariae geographicum. Posonii, 1792. Ed. IV. 780
— Compendiolum regnorum Sclavoniae etc. Posonii, 1792. 784
BELÉNYES várossának . . . instántziája. S. l. 1790. . . . 747
BELNAY Georgius : Historia literarum . . . in Hungaria. (Posonii,) 1799. 854
— Fragmenta ad historiam ecclesiasticam Hungariae. Posonii, 1802—1803. Fasc. I—II. 886
— Historia regni Hungariae. Posonii, 1804. 907
— ,, ,, ,, Posonii, 1808. Ed. II. . . 964
— ,, ,, ,, Posonii, 1813. Ed. III. . 1027
BENDE László : Le-irása az egész ismert föld-kerekségének. Posonyban, 1837. 1359
BENE Frățilă : Scurtă învățătură pentru vărsatul cel mântuitoriu. Buda, 1817. 1083
BENEDECTI N. Le Bannat de Temeschwar. Wien, 1789. (Hartă.) 716
BENIGNI Joseph Heinrich : Versuch über das siebenbürgische Costüm. Hermannstadt, 1807. 955
— Charakterschilderungen. Wien, 1809. 989
— Kurzer Unterricht in der Geographie Siebenbürgens. Hermannstadt, 1823. 1157

BENIGNI Joseph Heinrich: Statistische Skizze der Siebenbuergischen Militär-Gränze. Hermannstadt, 1816.. 1070
— Kurzer Unterricht in der Geographie Siebenbürgens. Hermannstadt, 1833. 1288
— Statistische Skizze der Siebenbürgischen Militär-Gränzen. Hermannstadt, 1834. Ed. II. 1307
— Az Erdélyi Nagyfejedelemség rövid földleirása. Kolozsvár, 1835. 1322
— Handbuch der Statistik und Geographie des Grossfürstenthums Siebenbürgens. Hermannstadt, 1837. Drei Hefte. 1357
BENKŐ Ferencz: Parnassusi időtöltés. Kolozsváratt, 1800. 864
BENKŐ Josephus: Milkovia. Viennae, 1781. Vol. I—II. . . 621
— Erdélyi oláh nemzet képe. Posonnybann, 1785.. . . . 648
— Diaetae, sive rectius comitia Transsilvanica. Cibinii, 1791.. 751
— Imago . . . Nationis Siculicae. Cibinii, 1791. 758
— Közép-ajtai dohány. Szebenben, 1792 774
— A Közép-Ajtai Szkumpia. S. l. 1796. 825
— Die Közép Ajtaer Szkumpie. S. l. 1796. 826
— Transsilvania. Claudiopoli, 1833—1834. Tom. I—II . 1306
— Imago . . . Nationis Siculicae. Cibinii, 1837. Ed. II. 1355
BERGLEITER Ioannes: Vindiciae constitutionum et privilegiorum nationis in Transilvania Saxonicae. Cibinii, 1803. 901
BERKENY János: Oláh-Ország Déli Része. Bétsben, 1790. (Hartă.) 748
— Oláh Országnak Szisztov és Ibraila között fekvő része. Bétsben, 1791. (Hartă.) 769
— Uj posta mappája Magyar és Erdély országoknak. Wien, 1806. (Hartă.) 946
BERZEVICZY Gregorius: De commercio et industria Hungariae. Leutschoviae, 1797. 834
— De conditione et indole rusticorum. S. l. 1809. . . 992
BESCHREIBUNG der Strafe . . . der Wallachischen Mszvergnügten. S. l. 1785. 647
BESCHREIBUNG der türkischen Vestung Orsowa. Wien, 1789. 707
BESCHREIBUNG von Eroberung der Stadt und Festung Bukarest und Gladova. Wien, 1789. 721
BESZÉDES József: A Duna világkereskedési . . . tekintetben. Pesten, 1831. 1249

BETHLEN Alexius Graf: Ansichten von Siebenbürgen. (Sibiu,) 1818. 1095
— Geschichtliche Darstellung des deutschen Ordens in Siebenbürgen. Wien, 1831. 1262
BETHLEN Imre Gróf: Második Rákótzi György ideje. Nagy Enyeden, 1829. 1219
BETHLEN Ioannes: Historia rerum Transilvanicarum. Viennae, 1782. Pars I—II 626
— Rerum Transylvanicarum libri quatuor. Claudiopoli, 1789 715
BETHLEN Miklós Gróf ifiukori életének . . . le-irása. Kolosváratt, 1804. 908
BETHLEN Wolffgangus: Historia de rebus Transsilvanicis. Cibinii, 1782—1793. Ed. II. Tom. I—VI. 629
BIELEK Ladislaus: Ethnographisch-geographische Statistik des Königreichs Ungarn und dessen Nebenländer. Wien, 1837. 1361
BIKESSY Josef, Heinbucher: Vollständige Sammlung der merkwürdigsten . . . National-Costüme von Ungarn und Croaten. Graz, (1820.) 1122
BIRÓ Ferentz: Erdély ország régibb és ujabb idejü polgári történeteinek . . . rajzolattya. Kolosváratt, 1805. 924
BISINGER J. C. Vergleichende Darstellung der Grundmacht oder der Staatskräfte aller europäischen Monarchien und Republiken. Pesth und Wien, 1823. . . . 1155
BLUMENBACH W. C. W. Neuestes Gemälde der Länder Ungarn etc. Wien, 1834. 1318
BOBB Ioan: Dictionariu rumanesc, lateinesc si unguresc. Clus, 1822—1823. Tom. I—II. 1141
BOJINCĂ (Bozsinka) Damascenus Thomas: Animadversio in Dissertationem Hallensem sub titulo: Erweis, dass die Walachen nicht Römischer Abkunft sind. Pestini, 1827. 1191
— Respundere desgurzătoare la Cărtirea, cea în Hale.... sub titlul: Erweis, dass die Walachen nicht römischer Abkunft sind . . . făcută. Buda, 1828. . . . 1206
— Disputațiile asupra Istoriei pentru începutul Românilor în Dakia. Buda, 1834. 1310
BOLLA Martinus: Primae lineae historiae universalis. Claudiopoli, 1798—1799. Tom. I—III. 850

BOTA Moisi: Versuri îndemnătóre ... pentru anul nou. Buda, 1829 1215
— Graiul român. (Oláh szó az uralkodó honni nyelvben.) Buda, 1836. 1346
BÖJTHINUS Caspar: De rebus gestis magni Gabrielis Bethlen Libri tres. Viennae, 1809. 983
BRASSAI Sámuel: Bévezetés a világ ... esmeretére. Kolozsváratt, 1834. 1308
BREDETZKY Samuel: Beytraege zur Topographie des Koenigreichs Ungern. Wien, 1803—1804. Vol. I—III. 904
BRETON: Illyrien und Dalmatien. Pesth, 1816. Vol. I—II. 1071
— Ruszland. Pesth, 1816. 1073
BUCVARU pentru pruncii rumuneşti. Buda, 1798. 847
BUDA Tivador: Rény-Emlény ... Erdélyi Bazil urnak. Nagyváradon, 1835. 1332
BUDAI Esaiás: Magyar ország polgári historiájára való Lexikon. Nagy-Váradonn, 1804—1805. Tom. I—III. 913
— Magyar ország historiája a mohátsi veszedelemig. Debreczenben, 1811. 1004
— Magyar ország históriája. Debreczenbenn, 1812. . . . 1012
— „ „ „ Pest, 1833. 1281
BUDELKO: Cuprinderea a celor meşteşuguri ... pentru curăţirea... bucatelor. (Sibiu,) 1788. 692
BUFIER: De obşte geografie pe limbă moldovenească. Iaşi, 1795. 808
BURGER Ioann: Disertaţie despre zahăr. Buda, 1813. . . 1023
CANNABICH I. G. F. Közönséges vagy Universalis Geógráphia. Pesten, 1817. 1082
CANTACUZINO Mihail: Istoria tis Blahias. En Bienni tis Austrias, 1806. 939
CANTAREA ... la depunerea juramentului homagial din partea Clerului Greco-Catholic al Ardealului. Blasiu, 1838. 1371
CÂNTECE de dragoste. (Buda, 1800.) 870
CÂNTECUL celui ce boleaşte de dragoste. (Buda, 1800.) . . 871
CANTEMIR Dimitrie: Scrisoarea Moldovei. Neamţu, 1825. . 1173
— Cronicul Romano-Moldo-Vlahilor. Iaşii, 1835—1837. Vol. I—II. 1328
CARTE der Attaque bei Botuschani. Wien, 1788. 688
CATALOGUS generalis diversorum librorum... valachicorum. Budae, 1799. 861

CHENOT Adam : Hinterlassene Schriften. Wien, 1798 . . . 849
— Historia Pestis Transilvanicae. Budae, 1799. 853
CHRISMAR F. S. Skizzen einer Reise durch Ungarn und die Türkei. Pesth, 1834. 1311
CHRONICON Budense. Budae, 1838. (Edidit Josephus Podhraczky.) 1374
CIRCULARE . . . resolutionis . . . tolerantiam . . . Graeci Ritus non Unitorum in regno Hungariae . . . concernens. Posonii, 1781 616
CLEMENS Andreas : Walachische Sprachlehre für Deutsche. Ofen, 1821. 1126
— Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Woerterbuch. Ofen, 1821.. 1127
— Walachische Sprachlehre für Deutsche. Ofen, 1823. Ed. de titlu. 1148
— Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch. Ofen, 1823. 1149
— Walachische Sprachlehre. Hermannstadt, 1836. Ed. II. 1349
— Kleines Walachisch-Deutsch und Deutsch-Walachisches Wörterbuch. Hermannstadt, 1837. 1356
COLLECTIO benignarum normalium resolutionum . . . in materia Commissionis ecclesiasticae. Pestini, 1785. Tom. I—II. 658
COMPLEXUS orationum habitarum . . . occasione institutae pro episcopatu . . . Domini Joannis Lemény. N. Enyedini, 1833. 1287
CONSPECTUS seu rubricae articulorum diaetalium. Claudiopoli, 1791. 761
CORNIDES Daniel : Vindiciae Anonymi Belae Regis Notarii. Budae, 1802. 888
COSTIN Thomas : Discussio Descriptionis Valachorum Transylvanorum. Pesthini, 1812. 1010
— Észrevételek . . . Schwartner Márton . . . az oláhokról tett jegyzésekre. Pesten, 1812. 1011
CSAPLOVICS Johann : Slavonien und zum Theil Croatien. Pesth, 1819. Vol. I—II. 1116
— Ethnographische Erklärung der von Oberstlieutenant Heinbucher gezeichneten . . . ungarischen Trachten. Wien, 1820. 1123
— Topographisch-statistisches Archiv des Koenigreichs Ungarn. Wien, 1821. Vol. I—II. 1125

CSAPLOVICS Johann : Ethnographischer Text . . . der Nationaltrachten und Ansichten Ungarns etc. Wien, 1822. **1144**
— Gemälde von Ungern. Pesth, 1829. Vol. I—II. . . . **1213**
CSOKERLYAN Ioannes : Declamatio . . . Domino Stephano Stratimirovits . . . oblata. Budae, 1829 . . . . . **1218**
CSOLICH Albert Anrede . . . an den Herrn griechischen Richter Stephan Dem. Cservenvodaly. Kronstadt, 1837. . **1358**
CSORJA Ferentz : Hazai és közönséges história. M. Vásárhelyt, 1830. . . . . **1240**
CZETTER Sámuel : A Mártinjesti . . . ütközet hellyeinek ábrázolása. Wien, 1789. (Hartă.) **724**
CZÖVEK István : II-dik József császár élete és tettei. Pesten, 1816. Vol. I—II. **1077**
CZUCZOR Gergely : Hunyadi János viselt dolgai. Budán, 1832. . . . . **1265**
DANKOWSZKY Gregor : Fragmente zur Geschichte der Völker ungarischer und slawischer Zunge. Pressburg, 1825. . . . . **1176**
— Anonymus Belae regis etc. Posonii, 1826. . . . . **1180**
— Magyaricae linguae Lexicon critico-etymologicum. Posonii, 1833. . . . . **1297**
DEBRETZENYI hazafi : A mostani török háborunak rövid históriája. Pestenn, 1790. . . . . **739**
DECIUS Barovius Joannes : Commentariorum de rebus Ungaricis, ac Transylvanicis. Budae, 1798. . . . . **838**
DÉCSY Antal : Az magyar oroszokrul. Kassa, 1797. . . . **832**
DECSY Sámuel : Osmanografia. Bétsben, 1788—1789. I—III. rész. **694**
— Osmanografia. Bétsben, 1789. Vol. I—III. Ed. II. . . **717**
DEMIAN Johann Andreas : Darstellung der Oesterreichischen Monarchie. Wien, 1804—1808. Vol. I—V. . **918**
— Tableau géographique et politique des royaumes de Hongrie etc. Paris, 1809. Vol. I—II. **991**
— Statistik des Oesterreichischen Kaiserthums. Leipzig, 1820. . . . . **1119**
DER STAAT von Siebenbürgen, Wallachey Und Moldau. S. l. (1791.). **767**
DETTELBACH Ioseph : A magyar történeteknek rövid rajzolattya. Pesthenn, 1792. . . . . **785**
DÉVÁN . . . 1790-ben Hunyad-vármegyének tartott . . . gyülése. S. l. **733**

DIAETALIS 1791-diki ... articulusok. Kolozsvárt, 1837. . . 1351
DIAKÓNOVICI Constantin Lóga : Însemnarea puselor înainte învăţături. Buda, 1809. 984
— Însemnarea puselor înainte învăţături. Buda, 1810. 996
— Kiemare la tipărirea cărţilor româneşti. Buda, 1821. 1133
DITRICH Ludovicus : Dissertatio ... medica, exhibens plantas officinales indigenas. Budae, 1835 1327
DÓCZY Jósef : Európa tekinteti. Bétsben, 1820-1830. Vol. I—XIII. 1214
DUCEREA de mână cătră cinste. Buda, 1798 841
DUGONICS András : A magyaroknak uradalmaik. Pesten, 1801 881
— Szittyai történetek. Posonyban, 1806. Vol. I—II. . 938
— Magyar példa beszédek és jeles mondások. Szegeden, 1820. Vol. I—II. 1117
EDER Josephus Carolus : De initiis iuribusque primaevis Saxonum Transsilvanorum commentatio. Viennae, 1792 775
— Erdély ország ismertetésének zsengéje. Kolosváratt, 1796 812
— Breviarium juris Transsilvanici. Cibinii, 1800. . . 869
— Observationes ... ad historiam Transsilvaniae. Cibinii, 1803. 899
— Breviarium Juris Transsilvanici. Cibinii, 1822. Ed. II. 1137
— Erste Anleitung zur Kenntniss von Siebenbürgen. Hermannstadt, 1824. 1161
— Elenchus, nomina civitatum ... Transilvaniae. Cibinii, 1824. 1162
— Erdély ország ismertetésének zsengéje. Kolosvárat s Szebenben, 1826. Ed. II. 1179
ELEGIE auf ... Herrn Paulus v. Baits aus Macedonien. S. l. 1813. 1022
ENGEL Ioannes Christianus : Commentatio de expeditionibus Traiani ad Danubium, et Origine Valachorum. Vindobonae, 1794.. 802
— Geschichte der Ukraine. Halle, 1796 817
— Geschichte des alten Pannoniens und der Bulgarey. Halle, 1797 831
— Staatskunde und Geschichte von Dalmatien, Croatien und Slawonien. Halle, 1798. 842
— Geschichte von Serwien und Bosznien. Halle, 1801. . 877

ENGEL Ioannes Christianus: Geschichte der Moldau und Walachey. Halle, 1804. Vol. I—II. 909
— Monumenta Ungrica. Viennae, 1809. 983
— Geschichte des Koenigreichs Ungern. Tuebingen, 1811. 1001
— Geschichte des Ungrischen Reichs. Wien, 1813—1814. Vol. I—V. 1035
— Geschichte des Ungrischen Reichs. Wien, 1834. Vol. I—V. 1316
EŐSZY Josephus: Ode honoribus ... Domini Samuelis Vulkán. Magno-Varadini, 1807. 953
EPISTOLÁK és evangéliomok. (Tradus de Stériady Theodor.) Vátzon, 1802. 897
ERCSEI Dániel: Statistica. Debreczenbenn, 1814. 1038
ERDBESCHREIBUNG ... von Hungarn. Ofen, 1787. 677
ERDÉLY országának három könyvekre osztatott törvényes könyve. Kolosváratt, 1815. 1050
ERDÉLYI nagy fejedelemség... földleirása. Posonban, 1836. 1348
EVANGELIILE la toate Duminecsele. (Traduse de Părintele David Biró.) Buda, 1799. 856
EVANGYELIOMOK és epistolák. (Traduse de Stériady Theodor.) Vátzon, 1802. 896
EVHOLOGION: In Blaj, 1784. Ediția II. 640
EXTRACTUS chronologicus Regiarum et Gubernialium Ordinationum. Claudiopoli, 1791. 772
FABER Antonius: Compendium generalis statisticae imperii Austriaci. Posonii, 1818. 1094
— Compendium statisticae specialis regni Hungariae. Vindobonae, 1822 1139
FÁBIÁN Gábor: Arad vármegye leirása. Budán, 1835. . . 1326
FARKAS Constantinus: Principia Juris Publici regni Hungariae. Zagrabiae, 1818. 1100
FEJÉR Georgius: Codex diplomaticus Hungariae. Budae, 1829—1844. Vol. 1—43. 1220
— De peregrinis nominibus Magyarorum indiciis. Pesthini, 1837. 1365
FELMER Martinus: Primae lineae historiae Transylvaniae. Cibinii, 1803. 898
FÉNYES Elek: Magyar országnak ... mostani állapotja. Pesten, 1836—1839. Vol. I—VI 1340
FERENCZY János: Közönséges geographia. Pesten, 1809. 985
— Közönséges geographia. Pesten, 1825. Ed. II. . . . 1170

FERRO Paskal Joseph : Pestansteckung nebst zwey Aufsätzen von der Glaubwürdigkeit der meisten Pestberichte aus der Moldau, und Wallachey . . . von Lange und Fronius. Wien, 1787. 680
FESSLER J. A. Die Geschichten der Ungern und ihrer Landsassen. Leipzig, 1815—1825. Vol. I—X. . . . 1060
FICHTEL Johann Ehrenreich : Mineralogische Bemerkungen von den Karpathen. Wien, 1791. 770
— Mineralogische Aufsätze. Wien, 1794. 805
FILEP Jósef : Törvénybeli gyakorlás mutató táblája. Maros Vásárhelyt, 1831. 1257
FILTSCH Joannes : De Romanorum in Dacia coloniis dissertatio. Cibinii, 1808. 968
FILTSCH Josephus : De occasu Imperii Romani . . . dissertatio. Cibinii, 1807. 956
FORDITÁSA a Nagy Sultánnak az Oláh Országi Fejedelemhez Maurocenihoz botsátott Parancsolattyának. (Szeben,) 1787. 676
FORGACH Franciscus : Commentarii. Posonii, 1788. . . . 689
FUNDAMENTALNICELE legi pentru graniţa militărească . . . a Bănatului. Buda, 1808. 963
FUNTÁK Cosmas : Onomasticon . . . Patri Gabrieli Gyurma. Temesvarini, 1834. 1300
GALLERIE der Menschen. Pest, 1813. Vol. I—II. 1029
GAWLOWIC Hugolin : Walaska Skola. W Trnawe, 1830—1831. Vol. I—II. 1247
GEBHARDI Ludewig Albrecht : Geschichte des Reichs Hungarn. Pesth, 1802. Vol. I—III. 893
— Magyar ország históriája. Pesten, 1803. Vol. I—III. . 900
— Geschichte des Groszfürstenthums Siebenbürgen. Pesth, 1803. 903
GEGŐ Elek : A moldvai magyar telepekről. Budán, 1838. . 1373
GENERSICH Johann : Trajan. Wien, 1811. Vol. I—II. . . 1007
— Geschichte der Oesterreichischen Monarchie. Wien, 1815—1817. Vol. I—VIII. 1059
— Kurzer Abriss der Geschichte von Oesterreich, Böhmen und Ungern. Tyrnau, 1824. 1165
GEOGRAFIA sau scrierea pământului. Buda, 1814. Vol. I—II. 1041
GEOGRAPHIAI szókönyv. Pesten, 1830. 1244

GEOGRAPHISCHE General-Karte der Gränzen zwischen denen dreyen Kaiserthümern ... bis ... gegenwärtigen Kriegs. Wien, 1788. 698
GEOGRAPHISCHE Mappe des Grosz-Fürstenthums Siebenbürgen. Wien, 1785. (Hartă.) 660
GEORCH Elias: Disquisitio critica dissertationis historicae Baiero-Besserianae de ortu et nativitate Joannis de Hunyad. Pestini, 1826. 1184
GÉRÁN Joannes: Ode ... Domino Joanni Delinger Abbati ... oblata. Magno-Varadini, 1831. 1251
GERHARDT C. Beschreibung des Banats, der Walachey, Moldau etc. Leipzig, 1789 726
GESCHICHTE. Leipzig, 1792. 787
GESCHICHTE der Veteranischen Höhle. Frankfurt am Main, 1789. 713
GIEREND Ioannes Andreas: Notitiae castellanatus Tholmach. Cibinii, 1832. 1267
GLATZ Jakob: Freymüthige Bemerkungen. (Preszburg,) 1799. 851
GOEDRI János: Eggy, sok próbákra ki-tétetett ... orvos-doktornak, Molnár Adámnak ... élete. Pozsonban, 1793. 793
GOLESCU (Radovici) Constandin: Însemnare a călătoriei făcută în anul 1824, 1825, 1826. Buda, 1826. . . 1182
GOTTSCHLING Paul Rudolph: Kurtze Schilderung des ... Grosz-Fürstenthums Siebenbürgen. Budissin, 1781. 622
— Die Sachsen in Siebenbürgen. Dresden, 1794. 806
G. M. Umständlicher Bericht von den in Siebenbürgen entstandenen Unruhen. Wien, 1784. 637
GÖRÖG Demeter: Magyar Átlás. Wien, 1802. (Hartă.) . . 895
— ,, ,, Viennae, 1802—1811. (Hartă.) . . 1008
GÖTFFY Borbála: Néhai Mátisfalvi Götffy László háznépének, Hóra pórhada miatt esett romlása. Pesten, 1823. 1145
GREGORIANCZ Paulus: Mnemosynon. Budae, 1798. . . . 838
GRONDSKI Samuel: Historia belli Cosacco-Polonici. Pest, 1789. 704
GROSS Fridericus: Candida Vota ... Domino Samueli Vulcan. Magno-Varadini, 1816. 1064
GROSSINGER Joannes Baptista: Universa historia physica regni Hungariae. Posonii, 1793. Tom. I—V . 795

GVADÁNYI József: Tizenkettődik Károly Svétzia ország királyának élete. Pozsonyban, 1792. 777
— Donits Andráshoz irt levelei. Nagy-Szombatban, 1834. 1309
GYARMATI Gábor: Első Nagy Péter muszka czár élete. Kolosváronn, 1813. 1028
GYARMATHI Sámuel: Vocabularium. Bétsben, 1816. . . 1061
GYÖNGYÖSSI Jánosnak magyar versei. Bétsben, 1790. . . 729
— „ „ Pesten, 1802. Ed. II. . 890
GYŐRFY Andreas: Ad Sabbam Tököly. Budae, 1809. . . . 990
GYÖRGY László: Arokalyi énekek. Kolosváron, 1811. . . . 1002
— Találmányok a tizen egyedik század-béli hazai történetekből. Kolosváron, 1811. Vol. I—II. 1003
HADÁRY Antal: Bécs emlékezetre méltó dolgai. Pesten, 1821. 1129
HAIDENREICH Ludovicus: Historia astheniae scorbuticae. Temesvarini, 1803. 902
HAINES George: Verschury de laude en limba Romaneaske. Vienna, 1807 958
HAINTL Franțisc: Învățătură pentru prăsirea pomilor. Buda, 1812. 1014
HALIZKY A. F. Kriegs-Lied eines k. k. Hussaren bey Jassy. Ofen, 1788 682
HALMÁGYI Stephanus: Index novellarium articulorum diaetalium. Claudiopoli, 1816. 1069
HAMMER Anton: Geschichte der Pest. Temeswar, 1829. . 1221
HAMMER Joseph: Geschichte des osmanischen Reiches. Pest, 1827—1833. Vol. I—IX. 1198
— Geschichte des osmanischen Reiches. Pest, 1827—1833. Vol. I—IX. 1298
HANDLUNGSEINVERSTÄNDNISS zwischen dem kaiserl. königl. Hofe, und der ottomanischen Pforte. Wien, 1785. 652
HÁROM értekezés. Hunyadi Székely János . . . törvényes ágyból lett születésének bebizonyitására. Pozsony, 1825. 1175
HASE: Notice d'un manuscrit . . . de la Moldavie, composé en moldave par Nicolas Costin. Paris, 1827. . . . 1199
HATVANY Pál: Némelly fel-jegyzésre méltó történetek. Kassán, 1796 822
HÁTY Ileket Sándor: Oláh neologia vagy új oláh nyelv. Szegeden, 1831. 1255
HEINECCIUS Io. Gottlieb: Filosofia cuvântului. (Tradusă de Eufrosin Dimitrie Poteka.) Buda, 1829. . . . 1217

HELL Maximilian: Chronologisch-genealogisch-historisches Handbuch. Wien, 1800. 863
— Tabula geographica Ungariae veteris. Pestini, 1801 . 875
HELTAI Gáspár: Magyar Krónika. Nagy-Győrben, 1789. . 706
HIETZINGER Carl Bernhard: Statistik der Militärgränze des österreichischen Kaiserthums. Wien, 1817—1823. Vol. I—III. 1085
HILL George: Deprindere asupra Schititului. Bucureşti, 1834. 1317
HODOR Károly: Doboka vármegye . . . esmértetése. Kolozsvártt, 1837. 1363
HOFMANNSEGG Johann Centurius: Reise in einige Gegenden von Ungarn. Goerlitz, 1800. 866
HORÁNYI Alexius: Nova Memoria Hungarorum. Pestini, 1792 783
— Scriptores Piarum Scholarum. Budae, 1808—1809. Pars I—II. 979
HORGA Nicolae: Oglindă arătată Omului înţelept. Buda, 1807 957
— Szpre bukurie . . . Domnului Atzél Stefán. In Orádea Mare, 1808 975
HORJA und Klotska. Karlsburg, 1785. 644
HORVÁTH Ádám: Hunniás, vagy Magyar Hunyadi. Győrben, 1787. 678
— Hol-mi külömb-külömbféle dolgokról irt darab-versek. Pesten, 1792. 781
HORVÁTH Ignatii Stephani Institutionum Juris publici particularis regni Hungariae pars I. Posonii, 1786. . 668
HORVÁT István: Rajzolatok a magyar nemzet legrégibb történeteiből. Pesten, 1825. 1177
HORVÁTH Michael: Historia Ungariae politica. Vindobonae. Posonii, 1786—1792. Pars I—II. 671
— Statistices regni Hungariae supplementa. Posonii, 1790. 745
— Statistica regni Hungariae. Posonii, 1794—1795. Pars I—II. 801
— Statistica regni Hungariae. Ed. II. Posonii, 1802. . 887
HORVÁTH Niceta: Sermo seu verum seculum pacis . . . in commodum . . . populi Graeci ritus uniti, et disuniti. Viennae, 1786. 672
HORVÁTH Petrus: Commentatio de initiis, ac maioribus Jazygum et Cumanorum. Pestini, 1801. 879

HORVÁTH Petrus: Értekezés a kunoknak és jászoknak eredetekről. Pesten, 1823. 1147
HOSSZU Dimitrie: Marirei suale ... Nicolae Kováts episcopului. Oradea-Mare, 1827. 1188
— Méltóságos ... Laicsák Ferencz urnak ... tiszteletére. Nagy-Váradon, 1827. 1189
— Vale syntagma ... Domini Josephi Vurum episcopi. Magno-Varadini, 1828. 1201
— Tizszerötévi koszoru ... Báró Vécsey Miklós ur tiszteletére. Nagy-Károlyban, 1833 1278
— Hálahangszó ... Thólnaur Rosália asszony ... emlékezetére. Magno-Karolini, 1834. 1302
— Lugubre monumentum in extremum pietatis officium Francisci Primi. Magno-Karolini, 1835 1323
HÖDL Ioachimus: Musa Werschetziensis. Pestini, 1792. . 778
HUSZTI András: Ó és újj Dácia. Bétsben, 1791. 768
HÜBNER János: Mostani és regi nemzeteket ... esmértető Lexikon. Pesten, 1816—1817. Vol. I—V. . . 1063
IANI Pannonii ... poemata. Traiecti ad Rhenum, 1784. Pars I — II. 642
ILIITY Timotheus: Örömdal ... Manuilovics Maximus Urnak ... tisztelete gyanánt. Szegeden, 1835. . 1334
IMÁDSÁGOS könyvetske. (Forditotta Athanasie Szekeres.) (Győr, 1790.) 731
— ,, ,, Vácz, 1801. Ed. II. 883
IMREH Alexander et Michael AARON: Carmen ... Domini Ladislai e comitibus Csáky ... oblatum. Magno-Varadini, 1812. 1017
INSTANTIA Orientalis non uniti ritus Ecclesiae ... ad Regni Hungariae Palatinum. S. l. 1792. 788
INTZE Michael: Dissertatio inauguralis medico historica de nupera Peste Cononensi ... grassante. Pesthini, 1822. 1140
INVĂŢĂTURĂ despre cultura sau lucrarea cânepei. Buda, 1828. 1209
INVĂŢĂTURĂ pentru ferirea şi doftoria ... vitelor. Buda, 1816 1074
INVĂŢĂTURĂ pentru lucrătorii de tăbaca în ţara ungurească. Buda, 1823. 1151
IOANNOVICS Petrus: Ode gratulatoria novi anni ... Domino Samueli Vulcan episcopo. Magno-Varadini, 1828 1202

ISAILOVICS Demetrius: Freudenbezeigung der Serben, Wlachen und Griechen etc. Ofen, 1815. 1047
ISTORIA a Alexandrului celui mare. Sibii, 1794. 804
I. T. P. K. Cuvântarea . . . Domnului episcop Maxim Manuilovici în Caransebeş. Buda, 1829. 1228
IZDENCZY Josef: Kurze Geschichte der Kriege zwischen dem Haus Oesterreich und der Ottomanischen Pforte. Wien, 1788. 695
JANITSCH Aemilian: Geschichte der hungarischen Koeniginnen. Pesth, 1820. 1120
JANTSO Áron: Báró és Obristen Purcell Philantropiája. Brassó, 1824. 1160
JASCHKE Franz: National Kleidertrachten und Ansichten von Ungarn etc. Wien, 1821. 1136
JÄCK J. H. Taschenbibliothek der wichtigsten . . . Reisen durch Siebenbürgen, Moldau, Walachei, Bessarabien etc. Nürnberg, 1828 1210
JENNE 's Reisen nach St. Petersburg . . . die Moldau, Wallachei etc. Pest, 1788. 684
— Reisen. Pest, 1790. 741
— Reisen. Frankfurt und Leipzig, 1790. 744
KAESTNER Ioannes Daniel: De scriptoribus rerum Transsilvanicarum Saxonicis dissertatio. Cibinii, 1819 1114
KAITAR Joseph: Die alte und neue ungarische Welt. Wien, 1796. 824
KÁJONI János: A keresztény katholikusok egyházi énekes könyve. Csik Somlyai Klastrom, 1806. Ed. III. . . 936
KÁLLAY Ferencz: Historiai értekezés a Székely nemzet eredetéről. Nagy Enyeden, 1829. 1224
KÁNYA Emilia: Nevezetes férjfiaknak rövid életleirásuk. Pozsonyban, 1834 1314
— Kurzgefasste Biographien berühmter Männer. Pressburg, 1834. 1315
KARACS Franciscus: Regiones Danubianae. Pestini, 1800. (Hartă.) 867
— Mappa postalis . . . regni Hungariae partiumque eidem adnexarum. Pest, 1802. (Hartă.) 884
— Magyar országnak . . . Táblája. Pesten, 1813. (Hartă.) . 1033
KARACZAY F. Graf: Die Moldau, Wallachey, Bessarabien und Bukowina. Wien, 1818. 1109

KARAMSIN'S Geschichte des russischen Reiches. Riga, 1820—1833. Vol. I—XI. 1124
KATANCSICH Mathias Petrus: De Istro eiusque adcolis commentatio. Budae, 1798. 844
— Orbis antiquus ex tabula itineraria . . . Peutingeri. Budae, 1824—1825. Vol. I—II. 1163
KATONA Stephanus: Historia pragmatica Hungariae. Budae, 1782—1784. Pars I—II 630
— Examen Vetustissimi M. Moraviae situs. Pestini, 1786 665
— Vetus Moravia. Budae, 1789. 705
— Epitome chronologica rerum Hungaricarum etc. Budae, 1796. 816
KEMÉNY János erdélyi fejedelem autobiographiája. Pesten, 1815 1046
KEMÉNY Josephus Comes: Notitia Historico-Diplomatica Archivi . . . Albensis Transsilvaniae. Cibinii, 1836. Pars I—II. 1338
KENDERESI Mihály: A Kozon és Lysimach aranyokról. Kolosváronn, 1812. 1013
KERESZTURY Josephus: De veteri institutio rei militaris Hungaricae Pars I. Vindobonae, 1790. 730
— Compendium historiae universalis. Pesthini, 1817—1823. Vol. I—III 1091
KÉT Nagyságos elmének költeményes szüleményei. (Barcsay Abrahám és b. Orczy Lőrincz.) Pozsonban, 1789 701
KÉZA Simon: Chronicon Hungaricum. Viennae, 1781. . . 625
— ,, ,, Budae, 1782. . . . 627
— De originibus et gestis Hungarorum libri duo. Budae, 1833 1292
KIRILLOVITS Georgius: Applausus . . . Domino Josepho Putnik orient. ecclesiae g. n. u. r. episcopo. Temesvarini, 1818. 1097
KIS János: Természet tsudái. Posonyban, 1808. 977
KIS Katechismus. (Tradus de Georgievics Aron.) Györben, 1801 880
KIS Pál: Rövid földirás, Bécsben, 1818. 1108
KISFALUDY Sándor: Hunyady János. Buda, 1816. (Dramă.) 1062
KLEIN Joannes Samuel: Der Christ bey der Feyer. Kaschau, 1789. 719

KLEIN Samuel: Dictionarium Latino-Valachico-Germanico-Hungaricum. Budae, 1806. 940
KLEIN Samuel: Handbuch der Geschichte von Ungern. Leipzig und Kaschau, 1833. 1277
KNÁISZ Michael: Chronologo-provinciale ordinis f. f. minorum S. Francisci Conventualium Provinciae Hungariae, et Transsilvaniae. Posonii, 1803. . . . 906
KOGALNITSCHAN Michel: Histoire de la Valachie. Berlin, 1837. 1368
KONSTANTIN Johann: Kurze Erklärung der Lateinischen Sprachlehre. Pesth, 1827. Vol. I—II. 1196
KORABINSZKY Johann Matthias: Geographisch-Historisches und Produkten Lexikon von Ungarn. Preszburg, 1786 666
— Geographisch-Historisches und Produkten-Lexikon-von . . . Königreich Kroatien . . . der Moldau und Wallachey. Wien, 1789. 718
— Beschreibung und Schicksale von Bender, Bukurest und Orsova. Wien, 1790 736
— Novissima regni Hungariae potamographica et telluris productorum tabula. Wien, 1791. (Hartă.). 765
— Atlas regni Hungariae portatilis. Wien, 1804. . . . 919
— ,, ,, ,, ,, Pressburg, 1817 . . 1092
— ,, ,, ,, ,, Pressburg, 1837 . . 1360
KÓSA Sigismundus: De publica partium Transsilvanarum administratione. Viennae, 1816. 1067
KOVACHICH Josephus Nicolaus: Epicrisis documentorum diplomaticorum. Pestini, 1817. 1087
— Sylloge Decretorum Comitiorum alium inclyti regni Hungariae. Pesthini, 1818. Vol. I—II 1103
KOVACHICH Martin Georg: Beyträge zur neueren Litteraturgeschichte von Ungarn. Pest, 1789. 727
— Scriptores rerum Hungaricarum minores. Budae, 1798. Tom. I—II 838
— Indices reales historici in decreta comitialia . . . regum Hungariae. Budae, 1806. 933
— Codex Iuris Decretalis Ecclesiae Hungaricae. Pestini, 1815. Vol. I—II. 1045
KOVÁTS Demetrius: Carmen . . . Domino Samueli Vulkán. Magno-Varadini, 1807. 954
— Oröm versek . . . midőn Fő Tisztelendő Kornély János... kanonokká neveztetett. Nagy-Váradon, 1808 . . . 972

KOVÁTS Mathias : Biographia Joannis Hunyadi. Agriae, 1818. **1106**
KOVÁCS Mihail : Întru primejdioasa întâmplare a morţii ceii fără de veste ajutoare tablă. S. l. (1822.) . . **1143**
KOVÁCS Pál Magyar példa, és köz mondási. Győrben, 1794. **800**
KÖLESY Vincze Károly : Nemzeti Plutarkus. Pesten, 1815—1816. Vol. I—IV. **1054**
— Ungarischer Plutarch. Pesth, 1815. . . . . **1055**
KÖRÖSFŐI Samuel : Orthographia Latino Valachica. Claudiopoli, 1805. . . . . **923**
KRIEGSKARTE von Choczim. (Wien,) 1788. (Hartă.). . . **700**
KRÓNIKA. Pesten, 1805. (Editor : Kultsár István.) **921**
KULPIN Stephanus : Carmen . . . Domino Comiti Antonio de Brankovich . . . dedicatum. Pestini, 1815. . . . . **1057**
KULTSÁR István : Európai Török birodalom. Pest, 1821. (Hartă.) **1132**
KURZE Geschichte der Rebellion in Siebenbürgen. Strasburg, 1785. . . . . **655**
KURZER Unterricht in der Erdbeschreibung. Oedenburg, 1819 . . . . . **1115**
— „ „ „ „ Pressburg, 1824. Ed. II. **1159**
LAKICS Georgius Sigismundus : Praelectiones Canonicae. Viennae, 1783 . . . . . **634**
— Vita Comitis Suwarow-Rimniskoy. Budae, 1799. . . **859**
LAKNER : Plan des Vorfalles in der Moldau bey Botuschan. Wien, 1790. (Hartă.) **749**
LANGE Martinus : Rudimenta doctrinae de Peste. Viennae, 1784. . . . . **635**
— Recensio remediorum praecipuorum Transylvanicis domesticorum. Offenbach, 1788.. . . . . **681**
— Ueber die häufigen Viehseuchen in Siebenbürgen. Hermannstadt, 1790. . . . . **734**
— Rudimenta doctrinae de Peste. Offenbach, 1791. . . **750**
— Az Erdély-Országában gyakorta uralkodó marha dögéről. Kolosváratt, 1791. . . . . **771**
LANTOS dal. Pesten, 1789. . . . . **725**
LASSÚ István : A török birodalom. . . leirássa. Pesten, 1828. **1207**
— Az Austriai birodalmak . . . leirása. Budán, 1829. . **1225**
— A török birodalom leirása. Budán, 1829. . . . . **1226**
LASTRIRIE Carol Filibért : Învăţătura despre sădirea bumbacului. Buda, 1810 . . . . . **995**

LAZAR Georgie: Versury de laude ... la logodirea prea eneltzatuluy ... Imperat ... Frantz I. Vienna, 1808. 973
LEBRECHT Michael: Die Geschichte von Siebenbürgen. Herrmannstadt, 1784. 639
— Versuch einer Erdbeschreibung des Groszfürstenthums Siebenbürgen. Hermannstadt, 1789. 703
— Siebenbürgens Fürsten. Hermannstadt, 1791. I—II. Theil. 755
— Geschichte der aboriginen dazischen Völker. Hermannstadt, 1791 757
— Siebenbürgens Fürsten. Hermannstadt, 1792. I—II. Theil 779
— Ueber den Nationalcharakter der in Siebenbürgen befindlichen Nationen. Wien, 1792 786
— Versuch einer Erdbeschreibung des Groszfürstenthums Siebenbürgen. Hermannstadt, 1804. 910
LEGIUIRE a Prea Înălţatului ... Domn ... Io. Gheorghe Karagea. (Braşov,) 1818. 1105
LEHMANN Johann: Reise von Preszburg nach Hermannstadt in Siebenbürgen. Dunkelspiel, 1785 656
LEHOTZKY Andreas: Stemmatographia nobilium familiarum regni Hungariae. Posonii, 1796. Pars I—II . 819
LEMÉNY János: Az Istentől küldetett férfiu ... Babb János ... nyugodalomra helyheztetése alkaltosságával. Kolosváron, 1831. 1254
LÉNÁRT Sámuel. Követek Hátzeg vidék ... és a Viszhang személlyesitve ... Leményi János ... eleibe. N. Enyeden, 1835. 1324
LENHOSSEK Michael: Rândueli doctoreşti ... de muşcarea ... animalelor celor turbate. Buda, 1837. . 1354
LEONHARD Josephus: Systematica animalium ac avium Transsylvanicarum enumeratio. Cibinii, 1812. . . 1009
— Lehrbuch der Beförderung der Kenntnisz von Siebenbürgen. Hermannstadt, 1818. 1101
LESICON romanescu-latinescu-unguiescu-nemţescu. Budae, 1825. Vol. I—II. 1174
LIPSZKY Joannes: Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum. Pesthini, 1805. (Hartă.) . . 930
— Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum. Pesthini, 1806. (Hartă.) 943

Lipszky Joannes: Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis Mappae regnorum Hungariae etc. Budae, 1808. Pars I—II. 974
— Tabula generalis regni Hungariae etc. Pesthini, 1810. (Hartă.) 999
— General-Charte des Königreichs Ungarn mit Einschluss von Siebenbürgen . . . Moldau u. s. w. Wien und Pesth, 1812. (Hartă.) 1020
— Carte générale du Royaume de Hongrie etc. À Vienne et Pesth, 1813. (Hartă.) 1032
— Generalcharte des Königreiches Ungarn u. s. w. Wien und Pesth, 1816. (Hartă.) 1078
Listhius Ioannes: Adnotationes. Budae, 1798. 838
Losontzi István: Hármas kis tükör. Vátzon, 1781. . . . 617
— ,, ,, ,, Pozsonyban, 1781. 618
— ,, ,, ,, Pozsonyban, 1786. 669
— ,, ,, ,, Pozsonyban, 1793. 796
— ,, ,, ,, Kassán, 1793. . . 797
— ,, ,, ,, Komáromban, 1795. 810
— ,, ,, ,, Posonyban, 1804. . 916
— ,, ,, ,, Komáromban, 1805. 929
— ,, ,, ,, Posonyban, 1810. . 998
— ,, ,, ,, Pesten, 1818 . . . 1107
— ,, ,, ,, Pesten, 1820 . . . 1121
— ,, ,, ,, Pesten, 1822 . . . 1142
— ,, ,, ,, Posonyban, 1823. . 1153
— ,, ,, ,, Posonyban, 1823. . 1154
— ,, ,, ,, Pesten, 1826. . . . 1186
— Kis tükör. Debreczenbenn, 1827. 1194
— ,, ,, Debreczenbenn, 1829. 1233
— ,, ,, Kassán, 1829. 1234
— ,, ,, Debreczenbenn, 1830. 1236
— Hármas kis-tükör. Rév-Komárom, 1833 1295
— Kis tükör. Debreczenbenn, 1833. 1296
— Hármas kis-tükör. Rév-Komáromban, 1835. 1335
— Kis tükör. Debreczenbenn, 1836. 1350
Ludvigh Samuel: Malerische Reise von Pesth . . . nach Orsowa. Hildburghausen, 1835. 1336
Lupulov Petru: Versuri de bucurie pline la instalația . . . Domn(ului) Maxim Manuilovici. Buda, 1834.. . 1313
M. Ode entru pomenirjea . . . Marjej Theresiej. Sibiu, 1781 . 615

M. A. A. Die Dampfbootfahrt auf der Donau, dem schwarzen Meere und dem Bosporus von Linz bis Konstantinopel. Pesth, 1838. 1372
MAGDA Pál: Magyar országnak . . . leirása. Pesten, 1819. . 1111
— Neueste . . . Beschreibung des Königreichs Ungarn. Leipzig, 1832. 1270
— „ „ „ „ Leipzig, 1834. 1320
— „ „ „ „ Leipzig, 1835. 1331
MAGNI Principatus Transilvaniae loca. Claudiopoli, 1819 . . 1110
MAGYAR világ. Pesten, 1790. (Poemă.) 738
MAILÁTH Johann, Graf: Geschichte der Magyaren. Wien, 1828—1831. Vol. I—V. 1212
— Geschichte von Österreich. Hamburg, 1834—1850. Vol. I—V. 1301
MAIOR Petru: Istoria pentru începutul Românilor în Dakia. Buda, 1812. 1016
— Istoria Biséricei Românilor. Buda, 1813. 1025
— Răspunsul la cărtirea . . . asupra Persónei lui Petru Maior. Buda, 1814. 1039
— Animadversiones in Recensionem Historiae De Origine Valachorum in Dacia. Budae, 1814 1040
— Reflexiones in Responsum Domini recensentis . . . Historiae De Origine Valachorum in Dacia. Pesthini, 1815. 1048
— Contemplatio Recensionis . . . divulgate. Budae, 1816 . 1065
— Istoria pentru începutul Românilor în Dakia. Buda, 1834. 1319
MALLER Petrus: Oratio . . . Domino Maximo Manuilovits episcopo. Pestini, 1829. 1230
— Simbolul plinelor de bucurie simțiri . . . a Tinerimei Acad. din Pesta. Buda, 1829. 1231
— Magyar nyelvtudomány . . . magyar-oláh szótárral. In Buda, 1833. 1293
MANASSES Eliades: Oratio . . . ad . . . D. Joannem Alexandrum Hypselantam . . . Ducem totius Valachiae. Lipsiae, 1781. 620
MANIFESTUL . . . Înpăratului Austriei etc. Buda, 1813. . 1030
MANIKATI Joannes: De clysteribus. Halae Saxonum, 1781 . 619
MANIU Montan Nicolaus: Orthoepia latina, latino-valachica, hungarica, germanica, et serbo-valachica. Cibinii, 1826. 1181

MAPPA Geographica novissima regni Hungariae. Wien, 1806. (Hartă.) 944
MAPPA Regnorum Bosniae . . . Vallachiae. S. l. 1788. . . 683
MARIENBURG Lukas Joseph: Kleine siebenbürgische Geschichte. Pest, 1806. 941
— Geographie des Groszfürstenthums Siebenbürgen. Hermannstadt, 1813. Vol. I—II. 1024
MARKOVICS Matthiae Antonii Principia Iuris Ecclesiastici regni Hungariae. Budae, 1786. 670
MÁTYÁSI József: Semminél több valami. Pozsonyban, 1794. 799
— verseinek folytatása. Vátzon, 1798. 845
MIHÁLY Lőrincz, Apsai: Tiszteleti öröm-sorok . . . Popovics Bazil urnak. Kassán, 1838. 1370
MIKAN A. L. Pentru facerea zahărului. Buda, 1812 . . . 1018
MIKES Kelemen: Törökországi levelek. Szombathelyen, 1794 798
MIKOCZI Iosephus: Otiorum Croatiae Liber unus. Budae, 1806 932
MIKOVINY Samuel: Tabula nova inclyti regni Hungariae. Posonii, 1792 (Hartă.) 782
MITTERPACHER Ludovic: Învățătură despre agonisirea viței de vie. Buda, 1813. 1031
MOGILA Péter: Igaz vallástétele a Napkeleti . . . ekklésiáknak. Pesten, 1791. 762
MOLNAR Ioan: Economia stupilor. Vienna, 1785. 657
— Deutsch-Wallachische Sprachlehre. Wien, 1788 . . . 696
— Paraenesis ad auditores chirurgiae. Claudiopoli, 1793. 791
— Deutsch-Walachische Sprachlehre. Hermannstadt, 1810 997
— Deutsch und Wallachisches Wörterbüchlein. Hermannstadt, 1822 1138
MONTAN Georgie: Străinul în Pesta. Buda, 1816. 1068
— Gespräch zwischen einem Fremden aus der Türkey und einem Pesther Bürger. Pesth, 1816. 1075
— Kurzgefasste Geschichte der Wlachischen Nazion in Dacien und Macedonien. S. l. 1819. 1112
MONTANO Jovann: Versuiré Animilor Române. In Temesvar, 1833. 1289
MURGU Eftimie: Widerlegung der Abhandlung . . . Erweis, dass die Wallachen nicht römischer Abkunft sind. Ofen, 1830. 1238
NAGY Ladislaus: Orodias. Magno-Varadini, 1804. 911
— A régi Orod . . . dolgai. Nagy-Váradon, 1814. 1042

NAGY Ludovicus: Notitiae politico-geographico-statisticae inclyti regni Hungariae, partiumque eidem adnexarum. Budae, 1828—1829. Vol. I—II. 1211
NAGY Paulus: Historia pragmatica regni Hungariae. M. Varadini, 1817. 1084
— Historia pragmatica Hungariae. Pesthini, 1823. Ed. II. 1156
NEMES Erdély ország külső törvényes székin perfolyta leveleinek formáji. Kolosváron, 1818 1096
— ,, ,, Kolosvárt, 1824. 1167
— ,, ,, Debreczenben, 1824. 1168
— ,, ,, Debreczenbenn, 1831. 1252
— ,, ,, M. Vásárhelyen, 1835. 1333
NEMESILOR Romani . . . Preluminatul Domn Ludovic Rhédei. Oradea Mare, 1808. 971
NEOFIT Iermonah: Vestitele vitejii ale lui Mihaiu Vodă. (Bucureşti,) 1837. 1366
NESKO Julius: Carmen . . . Domino Panteleimone Zsivkovits . . . ingrediente. Pestini, 1836. 1345
NEUGEBOREN Carl: Handbuch der Geschichte Siebenbürgens. Hermannstadt, 1836. 1337
NEUHOLD Ioan Nepomuc: Învăţătură de a face sirup şi zahăr. Buda, 1812. 1015
NEUSTÄDTER Michael: Die Pest im Burzenlande 1786. Hermannstadt, 1793. 794
— Die Pest im Cronstädter Distrikte. Wien, 1797 . . . 830
— Die Pest im Burzenlande, 1786. Hermannstadt, 1798. 840
— Cuvânt pe scurt despre ultuirea vărsatului de vacă. Sibii, 1804. 915
NOÁK Moyses: Ode . . . honoribus . . . domini Samuelis Vulcan episcopi. Magno-Varadini, 1827. 1193
— Isitirion . . . Domino Francisco Laicsák episcopo. Magno-Varadini, 1827. 1195
— Elegia Domino Joanni Delinger Abbati . . . oblata. Magno-Varadino, 1829 1216
— Heroicon acrostichio-echonicum . . . Domino Principi Alexandro ab Hohenlohe . . . oblatum. Magno-Varadini, 1830. 1239
— Hilaris applausus . . . Domini Michaelis Talnáts . . . oblatus. M. Varadini, 1833. 1274
— Oda . . . Domini Joannis Delinger Abbatis . . . oblata. M. Varadini, 1833. 1275

NOÁK Moyses: Tresvire muselor romane. Oradea Mare, 1833. 1276
— Ode . . . Domini Gabrielis Smitsiklász . . . oblata. Magno-Varadini, 1834. 1305
NOVOTNY Honoratus: Sciagraphia . . . Hungariae veteris et recentioris. Viennae, 1798 836
— Supplementum ad Sciagraphiam ... Hungariae. Viennae Austriae, 1800. 865
NYIRY István: A históriai segéd-tudományok. S. Patakon, 1831. 1259
NYULAS Ferentz: Kolosvári tehénhimlő. Kolosvár, 1802. . 894
OBRADOVICI Grigorie: Carte de mână. Buda, 1807. . . . 950
OLAH Nicolaus: Ephemerides. Budae, 1798. 838
ONOMASTICON Archi-Ducis . . . Palatini Josephi. Budae, 1805. 927
OPINIO Deputationis regnicolaris . . . in cameralibus et commercialibus. (Claudiopoli,) 1795. 809
OPRA Josephus: Dissertatio medica de Myrmeciasi. Pestini, 1834. 1304
OPRAN Johann: Rede bei dem Beschlusse öffentlicher Prüfung. Pesth, 1828. 1208
ORATIONES occasione solennis adventus . . . Principis Ferdinandi d'Este. Blasii, 1835. 1325
PALMA Carolus Franciscus: Notitia rerum Hungaricarum. Pestini, 1785. Ed. III. 649
— Vollständiger Auszug der hungarischen Vaterlandgeschichte. Schemnitz, 1790. 732
PAPP Basilius: Elegia . . . Domino Comiti Georgii Bánffi... gubernatori Regio. Claudiopoli, 1808. 965
— Elegia ad . . . Status et Ordines trium nationum Magni Principatus Transilvaniae. S. l. 1810 993
— Elegia . . . Caesari Augusto Francisco primo. Viennae, 1814 1044
— Memoria inaugurationis . . . Domini Joannis Lemény. Claudiopoli, 1833. 1285
PAPP Gergely: Öröm-oszlop, melyet . . . Lemény János úr . . . tiszteletére emelt. Nagy-Károlyban, 1833. . 1283
PARTSCH Sebastian: Der östliche Theil von Siebenbürgen. Wien, 1808. (Hartă.) 980
PAZIAZI Georg Johann: Das irdische Glueck ein Unglueck. Pesth, (1826.) 1185

PEJACSEVICH Franciscus Xaverius: Historia Serviae. Colocae, 1797. 833
— Historia Serviae. Colocae, 1799. 855
PESTI nevendék-pap: A vitézlő győzedelmes magyaroknak örök-oszlopáról való versek. Pestenn, 1789 . . . 708
PETHE Ferentz: Európai mértéktár. Kolosváron, 1829. Vol. I—II. 1223
PETROVITS Fridrik Kerestély: Magyar ország történetei. Pesten, 1830. 1246
PETZELI Jósef: II-dik Jósef életének rövid leirása. Komáromban, 1790. 740
— A magyarok történetei. Debreczenben, 1837. 1352
PHILIPPIDE Dimitrie: Geografikon tys Roumanias. En Leipsia, 1816 1080
PHLEPS Fridericus: De Valachorum origine dissertatio. Cibinii, 1829. 1222
PILLER Mathias et Ludovicus MITTERPACHER: Iter per Poseganam Sclavoniae provinciam. Budae, 1783. 632
PISTORY Joseph: Auswahl denkwürdiger Inschriften auf Grabmählern, welche in . . . Pesth befindlich sind. Pesth, 1827 1197
PONGRÁTZ János: Neueste allgemeine Postkarte von Europa. Wien, 1808. (Hartă.). 981
— Nouvelle carte des routes . . . de l'Europe. Vienne, 1810. (Hartă.). 1000
POPESCU Constantinus: Ode honoribus . . . Domini Josephi Vurum episcopi. Magno-Varadini, 1823. 1150
— Ode honoribus . . . Domini Ioannis Dercsényi . . . dicata. Temesvarini, 1836. 1342
POPP Ladislaus Basilius: Dissertatio . . . de funeribus plebejis Daco-Romanorum sive hodiernorum Valachorum. Viennae, 1817. 1093
— (POPP Vasilie) Despre apele minerale dela Arpatak etc. Sibii, 1821. 1130
POVECZUIRE szau Ducsere de mână. Buda, 1801 882
PRAY Georgius: Taurunum . . . recuperatum. Pestini, 1789 722
— Historia regum Hungariae stirpis Austriacae. Budae, 1799 858
— Historia Regum Hungariae. Budae, 1801. Vol. I—III . 872
— Epistolae procerum regni Hungariae. Posonii, 1806. 931

PRAY Georgius : Commentarii Historici de Bosniae . . . Valachiae, Moldaviae ac Bessarabiae cum Regno Hungariae nexu. Budae, 1837. 1353
PRÉCIS de l'origine, . . . de la rebellion suscitée en Transilvaniae. S. l. 1785. 645
PROPEMTICON honoribus . . . Domini Samuelis Vulkán. Magno-Varadini, 1807. 949
PROTICS Basilius : Enarratio profectionis Flaviani Patriarchae Antiocheni. Budae, 1804 914
PUKI Károly : A magyar haza. Pesten, 1833. 1287
PUSTIA Dragostje. Sibiu, 1786. 660
R. F. Triambeutica Pannoniae Victricis. Pestini, 1789. . . 711
RADLINGER Ioannes Nepomucenus : Ad Belli Clarissimos Duces . . . de Coburg, et Hohenlohe. Pesthini, 1789. 709
RAFF György Geografiája. Vátzon, 1791. 766
REGULELE . . . shóalelor româneşti celor din Ţara Ungurească, şi din părţile ei înpreunate. Buda, 1816. . 1076
REICHERSTORFFER Georgii Acta Legationum ad Moldaviam. München, 1806. 942
— Beschreibung von Siebenbürgen. Nürnberg, 1828.. . 1210
— Beschreibung des Fürstenthums Moldau. Nürnberg, 1828 1210
REPRAESENTATIO . . . Valachicae nationis. Jassy, 1791. . 756
RESCHNER Martinus : De praediis praedialibusque Andreani commentatio. Cibinii, 1824. 1166
RIEDL J. Generalcharte von der Moldau. Wien und Pesth, 1815. (Hartă.). 1058
ROCHEL Antonius : Plantae Banatus rariores. Pestini, 1828 1200
— Botanische Reise in das Banat. Pesth, 1838. 1369
ROCKA Johann : Kriegs- und Friedens-Geschichte zwischen . . . Hungarn und der ottomanischen Pforte. Ofen, 1785 650
ROSA Georg Constantin : Untersuchungen über die Romanier oder sogenannten Wlachen. Pesth, 1808. . . . 978
ROSENICH Lucas : Historiae regni Hungariae compendium. Posonii, 1828—1829. Tom. I—II 1205
ROSICH Antonius : Compendium totius orbis geographicum. Varasdini, 1821. Vol. I—II 1134
— Compendium geographicum. Viennae, 1825. Tom. I—II. Ed. II. 1178

ROTH Ioannes Iosephus: De scriptoribus rerum Transilvanicarum Saxonicis dissertatio. S. l. 1815. . . . 1049
RUHEDORF F. Iosephus: Mappa Specialis Walachiae. Cibinii, 1788. (Hartă.) 687
RUMI Karl Georg: Geographisch-statistisches Wörterbuch des österreichischen Kaiserstaates. Wien, 1809. 982
— Monumenta Hungarica sermone nativo scripta. Pesten, 1815—1817. Vol. I—III. 1046
SALAI Emeric: Grammatica ungurească. (Tradusă de Petru Maller.) Buda, 1832. 1266
— Grammatica ungurească. Buda, 1837. Vol. I—II. . . 1364
SALUTATIO, qua . . . Dominum Samuelem Vulkán . . . venerabatur Iuventus. Magno-Varadini, 1807. 951
SÁNDOR Aloisius: Ode . . . honoribus . . . Domini Josephi Putnik . . . episcopi. Temesvarini, 1829. 1227
SÁNDOR Athanasius: De scrophulosi. Pestini, 1836. . . . 1344
SÁRAI Andreas: Nachricht über die Enstehung . . . der evangelisch-lutherischen Gemeinde zu Bukarest. St. Petersburg, 1834. 1299
SARTORI Franz: Historisch-ethnographische Übersicht der. . . Cultur. Wien, 1830. 1235
SCHAMS Franz: Vollständige Beschreibung der königlichen Freystadt Pest in Ungern. Pest, 1821. 1128
SCHEINT G. Daniel: Das Land und Volk der Szekler. Pesth, 1833. 1272
SCHESAEUS Christianus: Ruinae Pannonicae Libri quatuor. Cibinii, 1797. 828
SCHMETTAU: Memoirs. Francfort, 1786. 673
SCHMIDFELD: Anrede . . . bei der eröfnung des illyrischen Nazionalkongresses. S. l. 1790. 746
SCHMIDL A. Adolf: Reisehandbuch durch Ungarn . . . nach Bukarest und Constantinopel. Wien, 1835. 1330
SCHNELL Peter: Pharmazeutisch-chemische Abhandlung über den Schwefelalkohol. Pest, 1834. 1312
SCHOENVISNER Stephanus: Notitia Hungaricae rei numariae. Budae, 1801. 878
— Catalogus numorum Hungariae ac Transilvaniae. Pestini, 1807 et 1810. Vol. I—III. 959
SCHÖNBAUER Joseph Anton: Geschichte der schädlichen Kolumbatzer Mücken im Bannat. Wien, 1795. . 807

SCHULLER Joannes Carolus: Argumentorum pro Latinitate linguae Valachice sive Rumunae epicrisis. Cibinii, 1831. 1256
— Chronologisches Verzeichniss der Beherrscher Siebenbürgens. Hermannstadt, 1833. 1284
SCHUSTER Martin: Geographie des Groszfürstenthums Siebenbürgen. Bistritz, 1813. 1021
SCHWARTNER Martin: Statistik des Koenigreichs Ungern. Pest, 1798. 843
— „ „ „ Ofen, 1809—1811. Vol. I—III 986
— Statistique du Royaume de Hongrie. Francfort sur le Main, 1813—1816. Tome I—III. 1036
— De scultetiis. Budae, 1815. 1056
SEIPP Christoph: Reisen von Preszburg . . . nach Siebenbürgen. Frankfurt, 1793. 789
SEIVERT Johann: Nachrichten von Siebenbürgischen Gelehrten. Pressburg, 1785. 653
SEIZ Johann Christian. Geographisch-statistisches Handwörterbuch. Pesth, 1829—1830. Vol. I—III. . . . 1229
SÉRAPHIN J. Dissertation sur les fièvres bilieuses. A Paris, 1815. 1052
— Diatriby peri ton en génei holerikon Pireton. En Parisiois, 1815. 1053
SILLER Fridrik: Az európai hires zsiványok. Pesten, 1817. 1086
SIMIGIANUS Ambrosius: Historia rerum Ungaricarum et Transsilvanicarum. Cibinii, 1800. 868
SIMONCHICZ Innocentius: Dissertatio de numismatica Hungariae. Viennae, 1794. 803
SINKAI Georgius Gabriel: Prima principia Latinae grammatices. Balasfalvae, 1783. 631
— Epistola ad . . . Ioannem de Lipszky. Budae, 1804. . 912
— Elementa Linguae Daco-Romanae sive Valachicae. Budae, 1805. 925
— Povățuire către economia de câmp. Buda, 1806. . 934
— Hronika Românilor și a mai multor neamuri. Buda, 1808 967
SŐFALVI Alexius: Institutiones juris metallici. Claudiopoli, 1834. 1303
SPÁNYIK Glycerius: Compendium historiae regni Hungariae. Pesthini, 1816. Vol. I—II. 1072

SPÁNYIK Glycerius: Compendium historiae regni Hungariae. Pesthini, 1817. Vol. I—II. Ed. II. 1090
— Historia pragmatica. Pestini, 1825. Ed. III. . . . 1172
— Compendium historiae regni Hungariae. Pestini, 1828. Vol. I—II. Ed. V. 1204
STATISTISCHES Gemälde der oestreichischen Monarchie. Wien, 1796 813
STIPSICS Aloysius Emmanuel: Historiae ... monarchiae Austriacae epitome. Posonii, 1796 815
STOTZ J. L. Neueste Statistisch-topographische Darstellung des Grossfürstemthums Siebenbürgen. Wien, 1812. 1019
— Das Königreich Ungarn. Preszburg und Oedenburg, 1824. 1169
STÜRMER L. v. Freyherr: Skizzen einer Reise nach Konstantinopol. Pesth, 1817. 1088
— „ „ „ Pesth, 1821. Ed. II. 1131
STÜTZ Andreas: Beschreibung des Gold- und Silber-Bergwerkes zu Szekerembe. Wien, 1803. 905
SUCIU Moysie: Semnul bucuriei şi a poftei inimei. Buda, 1829. 1232
SULZER Franz Joseph: Geschichte des transalpinischen Daciens. Wien, 1781—1782. Vol. I—III. 624
— Altes und neues oder dessen litterarische Reise durch Siebenbürgen etc. (Wien,) 1782. 628
SUPPLEX Libellus Valacorum Transsilvaniae. Claudiopoli, 1791. 760
SÜKEI Imre: A. K. Vallás terjedése az Evangelium prédikáltatása által ... Bukuresten. Szebenben, 1831. 1250
— Uiber die Verbreitung des christlichen Glaubens ... in Bukarest. Hermannstadt, 1832 1264
— Hit-vallása ... az Oláhországban megállapodott reformata ecclesiának. Pesten, 1832 1268
— Trauerrede bei der Todesfeier ... Franz I. vorgetragen zu Bukarest. Kronstadt, 1835. 1321
SVAIGER Antonius: Ode ... Domino Samueli Vulkán. Magno-Varadini, 1809. 987
SVASTICS Ignátz: Magyarok históriája. Pozsonyban, 1805. . 928
— Magyarok esmérete. Pesten, 1823 1146
SZABÓ István: Erdélynek s Nagy Enyed várossának két rendben esett égetésének ... históriája. N. Enyeden, 1838. 1375
SZABÓ Márton: A világnak közönséges históriája. Kolosvárat, 1799 852

Szaitz Leo: Magyar és Erdély-országnak rövid ismérete. Pesten, 1791. 763
Szaller György: Magyar ország földleirásának rövid foglalattya. Pozsonyban, 1796 814
Szász Carolus: Sylloge tractatuum. Claudiopoli, 1833. . 1291
Széchenyi Stephan Graf: Kreditwesen. Pesth, 1830. . . 1242
— Bericht . . . an den Ofner Pesther Brücken-Verein. Pressburg, 1833 1282
— Über die Donauschiffahrt. Ofen, 1836. 1347
Székely Mihály: A Nemes székely nemzetnek constitutiói. Pesten, 1818 1102
Szekér Joákim: Magyarok eredete. Pozsonban, 1791. . . 752
— „ „ Pesten, 1808. Ed. II . 976
Szentes István: Az Isten a hosszuaszói oláh templomban. Debreczenbenn, 1830. 1241
Szepesházy Carl und I. C. von Thiele: Neuester Wegweiser durch das Königreich Ungarn. Kaschau, 1827 1192
— Hongarije. Te Franeker, 1833. 1273
Szirmay Antonius: Hungaria in parabolis. Budae, 1804. 917
— „ „ Budae, 1807. Ed. II. 960
— Szathmár vármegye. Budán, 1809—1810. Vol. I—II. 988
Szklenár Georgius: Vetustissimus Magnae Moraviae situs. Posonii, 1784 636
— „ „ „ Posonii, 1788. Ed. II. 686
— Hypercriticon Examinis Vetustissimi M. Moraviae situs . . . Posonii, 1788. 690
Szolga Gideon: Anmerkungen über Herrn F. J. S. litterarische Reise. S. l. 1783. 633
Szőllősi Ferencz: Napkeleti képek eredeti rajzokban. Kolosvártt, 1838. 1376
Szuháni Xaverius: Notitia Orbis. Cassoviae, 1788. . . . 693
Szvorényi Jos. Michael: Historia religionis. Posonii, 1789. Vol. I—II. 702
— Synopsis . . . decretorum synodalium. Veszprimii, 1807. 947
Tallar Georg: Visum repertum . . . oder . . . Bericht von den sogenannten Blutsäugern, Vampier, oder in der wallachischen Sprache Moroi. Wien, 1784. . . . 641
Tannoli Silvius Comes: Poemation de secunda legione Valachica. Magno-Varadini, 1830. 1243

TARTLER Johann: Das Recht des Eigenthums der sächsischen Nation in Siebenbürgen. Wien, 1791 . . . 754
TASCHENBUCH der wichtigsten und interessantesten Reisen. Graz, 1831 1263
TAURINUS Stephanus: Stavromachia. Viennae, 1809. . 983
TEKUSCH August: Der Fremde in Pesth . . . zugleich Wegweiser. Pesth, 1833. 1279
TELEKI Domokos Gróf: Egynehány hazai utazások leirása. Bétsben, 1796. 823
— Reisen durch Ungern und einige angraenzende Laender. Pesth, 1805 920
TEMPÉ Radu: Gramatică românească. Sibii, 1797. . . . 835
THIELE J. C. Das Königreich Ungarn. Kaschau, 1833. . . 1290
TIMLICH Károly: A magyar és horváth országi legnevezetesebb nemzeti öltözetek hazai gyüjteménye. Wien, 1816 1079
TODESURTHEIL . . . so an den zween . . . Hora und Kloczka . . . vollführet worden. Wien, 1785. . . . 654
TOMKA Szászky Johannes: Introductio in geographiam Hungariae antiqui et medii aevi. Posonii, 1781. . 623
TOPOGRAPHISCH-historische Beschreibung der beiden Fürstenthümer Moldau und Wallachey. Wien, 1821. . 1135
TORNTON Tomas: Starea de acum . . . a Prinţipaturilor Valahiei şi a Moldaviei. Buda, 1826. 1183
TÓTH François, Baron: Mémoires. Amsterdam, 1785. Partie I—II 661
— Mémoires. Paris, 1785. Tome I—III. 662
— ,, Amsterdam, 1785. Partie I—V. 663
— ,, Maestricht, 1785. Partie I—IV. 664
— ,, Maestricht, 1786. Partie I—V. 674
— Denkwürdigkeiten. Elbing, 1786. I—III. Theil . . . 675
— Nachrichten von den Türken und Tartaren. Wien, 1788. 685
— ,, ,, ,, Brünn, 1789. Abtheilung I—II. 714
TÖKÖLI Sabbas: Erweis, dass die Valachen nicht Römischer Abkunft sind. Halle, 1823. 1158
— Erweis, dass die Walachen nicht Römischer Abkunft sind. / Arătarea că Vlahii sau Rumânii nu's de viţă Românii. Ofen, 1827. 1190
TRAITÉ de paix . . . fait à Sistow. Vienne, 1791. 773
TUBERONIS Ludovici Cervarii Commentaria. Rhacusii, 1784. 638

ŢEZAR Heinrih : Caligrafia românească. Buda, 1819. . . 1113
ŢICHINDEAL Dimitrie : Arătare despre starea acestor nouă întroduse sholasticeşti instituturi. Buda, 1813. 1026
UIBER die gegenwärtige Verfassung des türkischen Reiches. Hermannstadt, 1790. 728
UZ G. F. Charte von Ungarn . . . die Moldau, Bukowina und Walachey. Nürnberg, 1788. (Hartă.) 691
VAJDA Ladislaus : Synopsis historiae juris Transsilvanici. Claudiopoli, 1830. 1245
VAJDA Péter : Halotti áldozat . . . Putnik Jósef . . . püspök tiszteletére. Temesváron, 1831. 1253
VAJKOVICS Emericus : Quaestio prodromo de voto . . . non unitorum Graeci ritus episcoporum instituta. Colocae, 1792 776
VÁLYI András : Magyarország leirása. Buda, 1796. Vol. I—III. 818
— Magyar-országnak földképe. Pesten, 1798. (Hartă.) . . 848
VARGA Márton : A nagy-váradi görög eggyesült megyének öröm éneke Vulkán Sámuel ő nagyságához. Nagy-Váradon, 1807. 952
— Igaz hazafi . . . Rhédei Lajos . . . valóságos képét rajzoló magyar dal. Nagy-Váradon, 1808. 969
VĂSICI Pavel : Antropolgia. Buda, 1830. 1237
— Dietetica sau învăţătură a păstra întreaga sănătate. Buda, 1831. 1258
— Dissertatio . . . medica de Peste Orientali. Budae, 1832. 1269
VAY László, Báró : A német hivség. Nagy-Váradonn, 1808. . 961
VERANTIUS Antonius : De rebus gestis Ioannis Regis Hungariae. Budae, 1798.. 838
VERNAV Constantinus : Rudimentum Physiographiae Moldaviae. Budae, 1836. 1343
VERSIURI de bucurie . . . Domnul(ui) Ludovic Rhedei ... inchinate de scholarii romanesci. Oradia Mare, 1808. . 970
VERSUCH einer Staats- und Religionis-Geschichte von Siebenbürgen. Leipzig, 1796. 827
VERSUCH eines allgemeinen Handlungs- . . . und Reise-Kalenders von Hermannstadt. Hermannstadt, 1790. 735
VERZEICHNISZ verschiedener . . . Walachischen Bücher. Ofen, 1798. 846
VESZELSZKI Antal : A növény-plánták. Pesthen, 1798 . . . 837

VIOLA Joseph: Diätetik für einen Regenten. Iassy, 1833. **1294**
VIRÁG Benedek poétai munkáji. Pesten, 1799. . . . . **857**
— Magyar Századok. Budán, 1808 és 1816. Vol. I—II . **966**
VITÁN Sándor, Bajesdi: Csaták Hóra követöjivel a Dévai mezőn. Pesten, 1825. . . . . **1171**
VORGEFALLENE Unternehmungen zwischen . . . Baron Karaizai, und der Chotymer Besatzung. Lemberg, 1788 . . . . . **697**
WAGNER Carolus: Collectanea Genealogico-Historica illustrium Hungariae familiarum. Posonii, 1802. . . . **885**
WALLASZKY Paulus: Conspectus reipublicae litterariae in Hungaria. Posonii, 1785. . . . . **643**
— „ „ „ Budae, 1808. Ed. II. **962**
WERSAK Wenzel August: Einige Bemerkungen über die Wichtigkeit des Handels auf der Donau, nach dem schwarzen Meere etc. Pesth, 1820. . . . . **1118**
WESSELÉNYI Miklós Báró: Balitéletekről. Bukarestben, 1833 . . . . . **1271**
WILMSEN: Preatenul szau Voitoriul de bine al Pruntsilor schi a tinerimii Romaneschti. Szibii, 1837.. . . . **1362**
WINDISCH Karl Gottlieb: Geographie des Groszfürstenthums Siebenbürgen. Preszburg, 1790 . . . . . **742**
WOLF Samuel: De vestigiis Ruthenorum in Transylvania. Cibinii, 1802. . . . . **892**
WOLFF Andreas: Was ist von der Oeleinreibung . . . zu halten? Hermannstadt, 1798. . . . . **839**
— Beitraege zu einer statistisch-historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau. Hermannstadt, 1805. Vol. I—II. **926**
ZACHARIÄ Carl: Historischer, politischer Schlüssel zur Welt- und Staatenkunde. Pesth, 1837. . . . . **1367**
ZÁDOR Elek: Geographiai kézikönyv. Pesten, 1831. Vol. I—II. **1260**
ZIPSER Christian Andreas: Versuch eines topographisch-mineralogischen Handbuches von Ungern. Oedenburg, 1817. . . . . **1081**
ZUVERLÄSSIGSTE . . . Erzählung des Aufruhrs der Wallachen in Siebenbürgen. S. l. 1785 . . . . . **646**

II.

EDITORI, TIPOGRAFI ŞI GRAVORI.

Aiud.
(Enyed, Nagyenyed.)

1829—1838. Ref. Collegium (Fiedler Gottfried) 1219, 1224.
1833. (Stephanus Vizi) 1287, 1291, 1314, 1375.

Amsterdam. (Amstelaedam.)

1813. J. G. Rochloff 1034.

Berlin. (Berolinum.)

1816. J. Schropp et Comp. 1078.
1837. B. Behr bibl. 1368.

Bistriţa. (Bistritz.)

1813. Johann Filtsch 1021.

Blaj. (Balázsfalva.)

1783—1838. Typographia Seminarii Dioecesanis 631, 640, 811, 1325, 1371.

Braşov.
(Brassó, Kronstadt.)

1818—1824. Friedrich August Herfurth 1105, 1160.
1823. W. H. Thierry 1148, 1149, 1157.
1824. Schobeln Ferencz 1160.
1835—1837. Johann Gött 1321, 1358.

Bratislava.
(Posonium, Pozsony, Pressburg.)

1781—1806. Joannes Michael Landerer de Füskut 616, 618, 636, 669, 689, 690, 780, 782, 784, 881, 885, 887, 916, 938.
1781—1796. Franciscus Augustinus Paczko 623, 648, 815.
1785—1790. Antonius Loewe 643, 701, 702, 742.
1785—1786. Weber und Korabinsky bibl. 653, 666.
1786—1808. Simon Petrus Weber 668, 679, 720, 752, 793, 795, 796, 799, 819, 977.
1788. Aloysius Doll et Schwaiger bibl. 686.
1786—1790. Antonius Oberlitzky 671, 745.
1794—1796. Joannes Nep. Schauff 801, 814.
1802—1808. G. A. Belnay 886, 906, 907, 928, 931, 964.
1810. Füskuti Landerer örökösei 998.
1813—1833. Vidua et Haeredes Belnayanorum 1027, 1094, 1176, 1180, 1205, 1297.
1823—1834. Füskuti Landerer Lajos 1154, 1171, 1175, 1185, 1191, 1196, 1197, 1200, 1282, 1314, 1315.
1834—1837. Schmid Antal 1309, 1359.
1836. Bucsánszky Alajos 1348.
1837. Landes Joseph bibl. 1359.

Brno. (Brünn.)

1789. Joseph Georg Traszler 714.
1789. Fr. Anton Schraembel 714, 723.

Bucureşti.

1835. Typ. I. Eliad 1329.

Buda. (Ofen.)

1782. Catharina Landerer vidua 627.
1783—1838. Typographia Regiae Universitatis 632, 670, 677, 816, 829, 838, 841, 844, 846, 847, 853, 856, 858, 859, 861, 872, 878, 882, 888, 912, 914, 917, 925, 927, 932, 933, 934, 940, 945, 950, 957, 960, 962, 963, 967, 973, 979, 984, 986, 988, 995, 996, 1014, 1015, 1016, 1018, 1023, 1025, 1026, 1030, 1031, 1039, 1040, 1041, 1047, 1056, 1065, 1068, 1074, 1076, 1083, 1113, 1126, 1127, 1133, 1148, 1149, 1151, 1163, 1182, 1183, 1190, 1203, 1206, 1209, 1215, 1217, 1218, 1220, 1225, 1226, 1228, 1231, 1232, 1237, 1238, 1258, 1265, 1266, 1269, 1279, 1293, 1310, 1313, 1319, 1326, 1327, 1341, 1343, 1346, 1353, 1354, 1364, 1373.
1799. Tomejan Margaritha ed. 856.
1799—1802. Falka Samuel Sekler aus Bikfalva sc. 859, 889.
1808—1834. Landerer Anna 966, 1211, 1292, 1304.
1814. Nicolau din Braşov 1041.
1816. Sigismundus de Pergel del. 1062.
1836—1838. Johann Gyurián und Martin Bagó 1347, 1374.
1816. Blasius Höfel sc. 1062.

Budissin.

1781. August Heinrich Winkler 622.

Careii-Mari.
(Nagy-Károly.)

1833—1835. Gönyüi Pócs Gábor 1278, 1283, 1323.

Cluj.
(Klausenburg, Kolozsvár.)

1789—1837. Typ. Collegii Reformatorum 715, 759, 908, 923, 924, 965, 993, 1002, 1003, 1005, 1013, 1028, 1037, 1096, 1141, 1167, 1308, 1322, 1363.
1791—1806. Martinus Hochmeister 760, 761, 771, 774, 790, 791, 792, 852, 894, 937.
1791. Petrus Barth 772.
1815—1819. Királyi lyceum nyomdája 1050, 1051, 1069, 1110.
1818—1831. Gutman János bibl. 1096, 1168, 1252.
1829. Pethe Ferencz 1223.
1830—1837. Typ. Lycei Regii 1245, 1254, 1261, 1286, 1303, 1306, 1351.
1834—1838. Tilsch és Fia 1308, 1376.
1837. Barra Gábor bibl. 1363.

Debrecen. (Debreczen.)

1811—1814. Csáthy György 1004, 1012, 1038.
1827—1837. Tóth Ferencz 1194, 1233, 1236, 1241, 1296, 1339, 1350, 1352.
1829. Beregszászi Pál ing. del. 1233.

Dubrovnik. (Ragusa.)

1784. Carolus Antonius Occhi 638.

Dunkelspiel.

1785. Christian Gottlieb Hertel. 656.

Eger. (Agria.)

1818. Typ. Lycei Archi-Episcopalis 1106.

Elbing.

1786. Hartmann, Heymann und Co. 675.

Franeker.

1833. G. Ypma 1273.

Frankfurt am Main. (Francofurtum.)

1786. Compagnie des libraires 673.

Görlitz.

1800. C. G. Anton 866.

Graz.

1831. Kienreich 1263.

Győr. (Jaurinum.)

1787—1801. Streibig József 678, 706, 800, 880.
1790. Angyaláky Mihlós ed. 731.

Halle. (Hala.)

1781. Stanno Orphanotrophei 619.
1796—1823. Johann Jacob Gebauer 817, 831, 842, 874, 909, 1158.

Hamburg.

1834. Friedrich Perthes 1301.

Hildburghausen.

1835. Kesselring bibl. 1336.

Iaşi.

1795. Ierodiacon Gerasim şi Pavel Petrov 808.
1835. Typ. G. Mitropolii 1328.

Kalocsa. (Colocae.)

1792. Fr. Fridericus Neuner 776.
1797. Kerticza Matheus Franciscus ep. Bosnensis 833.
1797—1799. Typ. Scholarum Piarum 833, 855.

Komárno. (Komárom.)

1790—1792. Wéber Simon Péter 740, 777.
1795—1805. Weinmüller Bálint és özvegye ed. 810, 889, 929.

Košice. (Cassovia, Kaschau, Kassa.)

1788—1797. Joannes Michael Landerer de Füskut 693, 832.
1789—1829. Johann Joseph Ellinger 719, 797, 822, 860, 1153, 1234.
1824—1838. Carl Werfer 1159, 1192, 1229, 1370.
1833. Thielesche Erben 1290.

Leewarden.

1813. J. P. de Boy 1034.

Leipzig. (Lipsia.)

1781. Officina Breitkopfiana 620.
1785. Buchhandlung der Gelehrten 644.
1785. Christian Gottlieb Hertel 656.
1789. Carl Friedrich Schneider 726.
1796. Wilhelm Heinsius 827.
1815. Johann Friedrich Gleditsch 1060.
1816. Tauchnitz ed. 1080.
1820. Schwickertscher 1119.
1820. J. B. Hirschfeld 1124.
1832—1835. Otto Weygand bibl. 1270, 1271, 1320, 1331.

Leningrad. (St. Petersburg.)

1834. C. Hintze 1299.

Levoča. (Leutschovia, Lőcse.)

1797—1802. Michael Podhoránszki 837, 891.

Maestricht.

1785—1786. J. E. Dufour et Phil. Roux 664, 674.

Nürnberg.

1788. C. Weigel und Schneider ed. 691.
1828. Haubenstricker und Ebner 1210.

Offenbach.

1788—1791. Officina U. Weiss et C. L. Brede 681, 750.

Oradea.
(Nagyvárad, M. Varadinum.)

1804 — 1808. Antonius Gottlieb Maramarosiensis 911, 913, 949, 951, 952, 953, 954, 961.
1808. Szigethy Mihály 969.
1808—1835. Tichy János Ferencz 970, 971, 974, 987, 1014, 1042, 1064, 1084, 1150, 1188, 1189, 1193, 1195, 1201, 1202, 1216, 1239, 1243, 1251, 1274, 1275, 1276, 1305, 1318, 1332.

Paris.

1809. Roth et Raymond ed. 991.
1809. S. C. l'Huillier 991.
1815. Imprimerie A. Belin. 1052.

Pest.

1785—1786. I. M. Weingand ed. Koepf bibl. 649, 665.
1785—1826. Trattner Mátyás 651, 658, 684, 727, 744, 745, 778, 781, 783, 820, 821, 837, 843, 857, 879, 900, 921, 959, 978, 1010, 1011, 1048, 1172, 1177, 1184, 1186.
1789—1792. Franciscus Augustinus Paczko 704, 708, 709, 711, 725, 738, 739, 762, 785.
1789. Ioannes Michael Weigand ed. 722.
1791. Miskólczi Miklós 762.
1791. Lindauer János bibl. 763.
1798. Kiss István bibl. 837.
1798—1829. Karacs Ferencz sc. 848, 867, 884, 1033, 1062, 1113, 1132, 1233.
1801. Prixner sc. 875.
1802. Kilian Testvérek bibl. 890.
1802—1808. Joseph Leyrer 893, 903, 975.
1805—1837. Konrad Adolph Hartleben 920, 941, 976, 994, 1006, 1029, 1071, 1073, 1088, 1116, 1128, 1131, 1155, 1198, 1213, 1272, 1298, 1367.
1809—1833. Eggenberger József bibl. 985, 1055, 1170, 1190, 1279.
1814. Weinrauch sc. 1043.
1814—1829. Trattner Tamás János 1043, 1045, 1046, 1054, 1057, 1063, 1072, 1075, 1077, 1082, 1086, 1087, 1090, 1091, 1098, 1102, 1103, 1104, 1107, 1111, 1118, 1120, 1121, 1129, 1142, 1146, 1147, 1152, 1156, 1164, 1170, 1174, 1204, 1207, 1208, 1213,
1819. Franz Joseph Patzkó 1112.
1821. J. N. Champion 1131.
1822—1838. Ludovicus Landerer de Füskut 1140, 1372.
1823. Lehnhardt sc. 1145.
1823. Szubuly György bibl. 1145.
1828. A. R. Csintalan grav. 1200.
1828. J. Schmied lith. 1200.
1829—1831. Otto Wigand ed. 1229, 1244, 1260.
1829. Josephina Paczko 1230.

1830—1837. Trattner-Károlyi 1242, 1246, 1268, 1280, 1281, 1312, 1340, 1345, 1365.
1834. Georg Kilian 1311.
1836—1837. Josephus Beimel 1344, 1365.
1838. Gustav Heckenast 1369.

Révkomárom.

1833—1835. Weinmüller Francisca 1295, 1335.

Sárospatak.

1831. Nádaskay András 1259.

Semnicova.

1790. Franz Johann Sulzer 732.

Sibiu.
(Cibinium, Hermannstadt, Nagyszeben, Szeben.)

1781—1837. Hochmeister Martin 615, 629, 639, 667, 692, 703, 728, 734, 737, 751, 755, 757, 758, 779, 794, 828, 839, 840, 868, 873, 892, 898, 899, 901, 910, 926, 968, 997, 1024, 1070, 1138, 1161, 1162, 1166, 1179, 1181, 1355.
1788. Ponheimer sc. Benedicti scriptor Mapparum 687.
1794—1801. Petrus Barth 804, 835, 869, 874.
1801—1832. Ioannes Barth 876, 915, 935, 948, 1049, 1101, 1114, 1130, 1137, 1267.
1805. Topler pictor, Philipp Kniescheck sc. 926.
1807. Neuheuser Joseph sc. 955.
1807—1812. Johann Bartsch 955, 1009.
1818. Josephus Leonhard del. C. Seip sc. 1101.
1829—1833. Samuel Filtsch 1221, 1250, 1256, 1284.
1833—1837. W. H. Thierry 1288, 1307, 1338, 1349, 1356, 1357.
1836. Georg v. Closius 1337.

Sopron. (Oedenburg.)

1813. Siessiche Schriften 1022.
1817—1824. Carl Friedrich Wiegand 1081, 1115, 1159, 1169.

Strasbourg. (Strassburg.)

1785. Bartholomeische Buchhandlung 655.

Şumuleu. (Csiksomlyó.)

1806. Csik Somlyai Klastrom betüivel 936.

Szeged.

1820—1831. Grünn Orbán 1117, 1255.
1835. Grünn János 1334.

Szombathely.

1794. Siess Antal József 798.

Târgu-Mureş.
(Maros-Vásárhely.)

1805. Református Collegium nyomdája 922.
1830—1831. (Visti Kali Jósef) 1240, 1257.

Timişoara.
(Temeschwar, Temesvár.)

1803. Jacobus Josephus Jónás 902.
1818—1829. Josephus Klapka 1097, 1227.
1829—1836. Joseph Beichel 1221, 1253, 1289, 1300, 1342.

Trnava.
(Nagy-Szombat, Tyrnau.)

1824—1834. Felix Wachtel 1165, 1309.
1830. Gana Krst Geljinka 1247.

Tübingen.

1811. Cotta'sche Buchhandlung 1001.

Utrecht.

1784. Bartholomaeus Wild bibl. 642.

Vác. (Vácz.)

1781—1791. Ambro Ferencz 617, 766.
1798—1802. Máramarosi Gottlieb Antal 845, 883, 896, 897.

Varaždin.

1821. Joannes Sangilla 1134.

Veszprém.

1807. Clara Szammer Viduae 947.

Wien.
(Bécs, Vienna, Vindobona.)

1781—1791. Josephus nob. de Kurzböck 621, 625, 626, 657, 672, 680, 696, 717, 730, 770, 773.
1781—1782. Rudolph Gräffer ed. 624, 635.
1781—1782. Matthias Andreas Schmidt 624, 805.
1781. J. Adam sc. 624.
1783. Typ. Sonnleitneriana 634.
1784—1785. Typ. Baumeisteriana 635, 641, 652.
1784—1791. Johann Georg Möszle ed. 641, 754.
1785. Sebastian Hartl bibl. 652.
1786. Literis a Ghelenianis 671.
1788. Thaddeus Edler von Schmidbauer 685.
1788—1798. Thomas Edler von Trattner 688, 849.
1789. Hieronymus Löschenkohl 707.
1789. N. Benedicti sc. 716.
1789—1806. Berkeny János sc. 717, 748, 769, 919, 946.
1789—1790. Joseph Georg Oehler 718, 736.
1789. Koelische Buchdrucherei 721.
1789—1792. Ignaz Alberti ed. 723, 775.
1789—1804. Czetter (Tzetter) Samuel de Orosháza sc. 724, 787, 919.
1790. Szatsvai Sándor ed. 729.
1790. Magyar Kurir nyomdája 729.
1790. Lakner fec. 749.
1791—1811. Junker C. Pannonius sc. 765, 1008.
1791. Diénes Sámuel ed. 768.
1792. Johann David Hörling 786.
1794—1816. Iosephus Camesina 802, 918, 1035, 1066, 1067.
1794. A. Blumauer 803.
1795. Patzowsky Albert Anton 807.
1796—1803. Christian Friedrich Wappler 813, 905.
1796. Thaddeus Edler von Schmidhauer und Co. 824.
1797—1804. Carl Schaumburg und Co. 830, 863, 919.
1800. Joannes Carolus Schuender 865.
1803. Ponheimer sc. 904.
1806. Georgios Vendotos 939.
1806—1810. Tranquillo Mollo 944, 981, 1000.
1806. Artarie et Comp. 946.
1808—1835. Carl Gerold 972, 1085, 1187, 1235, 1330.
1808. A. Witthalm sc. 980.
1809—1821. Anton Doll 982, 983, 989, 1007, 1125.

1811—1827. Anton Strauss 1006, 1109, 1128, 1136, 1115, 1198.
1812. Freidler sc. 1019.
1814. Antonius Haykul 1044.
1815—1816. J. Riedl bibl. 1058, 1078.
1815. B. Ph. Bauer 1059.
1816. Zweck Bertalan 1061.
1816—1820. Bikessy (Heinbucher) Joseph del. 1079, 1122, 1123.
1816. Cappi Kunst-handlung 1079.
1817. F. Karacsay del. 1109.
1821. Schrämbls Bücherverlag 1135.
1821—1822. Franz Jaschke del. sc. 1136, 1144.
1822. Typ. Congregationis Mechitaristicae 1139.
1825. Josephus Geistinger 1178.
1828. F. Tendler 1212.
1829. Haykul Antal 1214.
1830. Ignatius Klang bibl. 1248.
1831. Martin Christian Adolph 1262.
1834. A. Strauss's sel. Witwe 1298, 1318.
1834. L. Beyer sc. 1318.
1834. Friedrich Volke bibl. 1316.
1837. Anton Benko 1361.

Zagreb. (Zagrabia.)

1818. Typ. Novoszeliana 1100.

Sine loco.

1785—1809. Sine impressione 645, 646, 647, 683, 746, 747, 764, 870, 871, 937, 992, 1089.

III.

BIBLIOGRAFII ŞI OPERE CITATE.

Anuarul Institutului de Istorie Naţională vol. V. Cluj, 1930.

Apponyi Sándor gróf: Hungarica. Magyar vonatkozásu külföldi nyomtatványok. (1470—1721) Vol. I—IV. Budapest, 1900—1902.

Bibliografia Românească Veche. Vol. I—III. (1508—1817) Bucureşti, 1903—1912.

Bologa L. Valeriu: Contribuţiuni la istoria medicinei din Ardeal. (Biblioteca Medico-Istorică II.) Cluj, 1927.

Crăiniceanu Gheorghe: Literatura medicală românească. Bucureşti, 1907.

Densuşianu Nic. Revoluţiunea lui Horia în Transilvania şi Ungaria. Bucuresci, 1884.

Docan N. Memoriu despre lucrările cartografice privitoare la răsboiul din 1787—1791. Bucureşti, 1912.

Engel Johann Christian: Geschichte der Moldau und Walachei. Halle, 1804.

Eperjessy Kálmán: A bécsi hadilevéltár magyar vonatkozásu térképeinek jegyzéke. Szeged, 1929.

Gross Julius: Kronstädter Drucke. Kronstadt, 1886.

Márki Sándor: Bihari román irók. Nagyvárad, 1881.

Petrik Géza: Magyarország bibliographiája. (1712—1860) Vol. I—IV. Budapest, 1888—1892.

Siegescu József: A román helyesirás története. Budapest, 1906.

Sulzer Franz Joseph: Geschichte des transalpinischen Daciens. Wien, 1781—1782. Vol. I—III.

Trausch Joseph: Schriftsteller-Lexikon der Siebenbürger Deutschen. Vol. I—IV. Kronstadt, 1873—1902.

Veress Endre: Erdély- és magyarországi régi oláh könyvek és nyomtatványok. (1544—1808) Kolozsvár, 1910.

Wallaszky Paulus: Conspectus reipublicae litterariae in Hungaria. Budae, 1808.

IV.

PAGINI, GRAVURI ŞI ORNAMENTE.

Pag.

Diploma medicului Ioan Manikati Safrani din Sibiu, dela Universitatea din Halle, din 1781. 3

Note de cântece şi dansuri româneşti din 1781. (Reproduse din cartea lui Sulzer.) 9

Stema Ardealului. (Din Molitvenicul dela Blaj, din 1784.). . . . 31

Musca de Columbaci. (Reproducere din 1795.) 96

Foaia de titlu a Evangeliei româneşti din Buda dela 1799, tipărită cu ortografie ungurească. (Tradusă de Părintele David Biró.) 115

Harta Ungariei vechi după datele cronicii Notarului Anonim al regelui Béla. (Reproducerea originalului din 1801 după desenul iezuitului ungur Maximilian Hell din 1778.).. . 125

Român din Ardeal cu mireasa sa. (Depe stampe în aramă din 1803.) 135

Foaia de titlu a cărţii lui Vasilie Aaron cu titlul: Verşuri veselitoare, din 1806. 149

Foaia de titlu a cărţii aceluiaş autor, scrisă tot în cinstea episcopului Ioan Babb, dar tipărită cu litere latine în Sibiu, la 1807. 155

Monetele lui Brâncoveanul Constantin-Vodă. 161

Stampă alegorică din cartea studentului universităţii din Peşta George Constantin Rosa. (Depe originalul în aramă, din 1808.) 171

Harta ţinutului Regimentului Iliro-Român. (Depe originalul în aramă, din 1811.) 181

Foaia de titlu a cărţii lui Petru Maior despre Istoria pentru începutul Românilor în Dakia. (Tipărită în Buda, la 1812.). 185

Supunerea lui Alexandru Basarab-Vodă regelui Ungariei, Ludovic. (Depe stampa în aramă, din 1814.) 195

Boieri şi boiereasă din Moldova, pribegi în Petersburg. (Depe desenul pictorului Damame-Demartrait, tipărit în Peşta la 1816.) 209
Castelul medieval dela Bran. (Dietrichstein, oder das dermalige Törzburgerschloss.) Depe litografia lui Carol Sonnenstein, din 1831 293
Stâna din valea Groapa Bistrei. (Die Schäferhütte im Thale Gropa Bistri auf der Hochalpe Sarko im Banat.) Depe litografia din 1838. 331
Harta Moldovei. (Depe litografia din cartea lui Alexe Gegő dela 1838.) 333

V.

INDICE GENERAL.

AARON F. prof. în Bucureşti 317.
AARON Michael 186.
AARON Teodor 257.
AARON Vasilie jurat. proc. 149, 154.
Africa 69.
Agria v. Eger.
Agricultură 148, 149, 157, 190.
AINEKIE v. HEINECCIUS.
Aiud (Enyed, Nagyenyed) 266, 278, 301, 303, 314, 315, 335.
AJTAY Sámuel, Nagyváradi 194.
Alba-Iulia (Alba Carolinae, Gyulafehérvár, Karlsburg) 33, 34, 40.
Albania 51.
Albine, stupărit 39.
Albrich J. Carl censor 319.
Alexandru cel mare 94.
Almisiensis ep. Emericus Vajkovics.
Álmos herceg 70.
Alnouia v. Jolsva.
Alutan Constantin censor 332.
ALXINGER 63.
Amfilohie Hotiniul 97.
AMIRAS Alexander 256.
Amsterdam 40.
Anadoli (Natalien) 51.
ANDRÁD Elek 238.
ANDRÁSI Rafael 150.
ANDRÁSSY Georg, Graf 300.
Andreanum 242.
Andreas III rex Hungariae 72.
ANONIMUS Belae regis notarius 42, 51, 70, 124, 128, 247, 250.
Anville 51.
Apadia, de: Atanasie Grabovski.
Ape minerale în Ardeal 231.
Apulensis colonia 47.
Arad 138, 194, 197, 200, 220, 280, 289; ~de: *Diaconovici* Loga Constantin prof. — Ludovicus *Haidenreich* physicus.
Arad comitatus 133, 159, 168, 281, 288, 315; ~ de: Ladislaus *Nagy* assessor; Sabbas *Tökŏli*.
ARANKA György, Zágoni 180, 192, 245.
Archipelagus 51.
Ardeal v. Transylvania.
ARETIN Johann Christoph 152.
Árokalja 179.
Árpatak 231.
ARZ Ioannes prof. Cibiniensis 124.
Asia 69.
Asovisches Meer 51.
ASZALAY Josephus de Szendrő 287.
Atzel Stephan cons. 168.
Austria (Oesterreich) 11, 53, 58, 61, 147, 152, 172, 175, 186, 190, 211, 228.
BABB v. BOBB.
BACSÁNYI János 36.
Bagossy Károly 307; ~ uxor: Rosalia *Thólnaur*.
BAIER Ioannes David 241, 249.
Baits Paul aus Macedonien 187.
Bajesdi *Vitán* Sándor.
Bălăceanu Constantin Mare Ban 265.
BALAJTHY József 320.
BALÁS Ágoston 150.
Balásfalva v. Blaj.
Balási Gregorius secr. gub. 290.

BALIA Sámuel de Felső Szilvás ass. 76.
BÁLINTH László 301.
BALLMANN Johann Michael prof. zu Mediasch 123, 244.
Bálványos Várallya 113; ~ pred. *Szabó* Márton.
Banat v. Temeswarer Banat.
Bánffi Georgius de Losoncz gub. Transylvaniae 53, 165.
Bańska Bystrica (Besztercebánya, Novisolium) 4, 212; ~ *Watrag* Ignatius S. J. Hungarus; ~ prof. *Zipser* Christian.
BĂRAC Ioan Popovici 123.
BARANYI László, váradi, prof. in Debreczen 101.
BARCSAY Ábrahám 55.
BÁRDOSY Joannes dir. gymnasii Leutschoviensis 129.
BARÓTI SZABÓ Dávid 58, 128.
Bârsani 45.
BARTALIS Antonius 47.
Bartza districtus 81.
Bartza Uj Falu 81; ~ *Goedri* János praec.
BASILOVITS Joanitius proto-hegumen mon. de Monte Csernek 117.
BÁSTHY József 320.
Báthory András Cardinal és erd. fejedelem 216.
BATTHYÁNY Aloysius comes 79.
BATTHYÁNY Ignatius comes ep. Transylvaniae 40.
BATTHYÁNY Vincenz Graf 176, 181, 191, 220.
Bătuta şi alte dansuri româneşti (1789) 55.
BAUMGARTEN Iohann Christian Gottlob Doctor med. 205.
Bayern 11.
Bécs v. Wien.
BEDEUS Ioachim Baron von Schaarberg 150.
Beiuş (Belényes) 71, 309, 313.
Békés archi-diaconatus 288; ~ comitatus 288.
BÉL Matthias 84, 85.
Belényes v. Beiuş.
BELNAY Georgius Aloysius 114, 127, 136, 165.
BENDE László de Hodos 327.
Bender 67.
BENE Ferencz (Frăţilă) Doctor med. 213.
BENIGNI Joseph Heinrich Edler von Mildenberg 158, 175, 207, 239, 301, 309, 314, 326.
BENKŐ Ferencz de Kisbaczon 188.
BENKŐ Josephus de Közép-Ajta not. tractus Erdővidékensis 5, 12, 34, 35, 72, 76, 81, 102, 309, 325.
Beograd (Belgrad, Nándor-Fejérvár, Taurunum) 54, 61, 62, 68, 83, 223, 245, 319.
Berekeresztur, de: Sigismundus *Kósa*.
BERGLEITER Ioannes 133.
Berlin 329.
BERZEVICZY Gregorius 106, 176.
Bessarabia passim.
BESZÉDES József ing. 288.
Besztercebánya v. Bańska Bystrica.
BETHLEN Alexius, Graf 218, 291.
BETHLEN Imre gróf 266.
BETHLEN Ioannes comes com. Albensis ac sedis Udvarhely cap. 10, 59, 179.
BETHLEN Miklós gróf 136.
BETHLEN Wolffgangus com. Albensis ac cancellarius 12—27.
Bethlen Sz. Miklós 266.
BIELEK Ladislaus adv. 327.
Bihar com. 167, 284, 288, 317; ~ *Hatvany* Pal táblabiró; ~ Ludovicus *Rhédei* adm.
Bikfalva 116; de: Samuel *Falka*.
BIRÓ David Piarist 116.
BIRÓ Ferencz prof. in Kolozsvár 144.
BISINGER J. C. prof. zu Wien 238.
Bistriţa (Bistritz) 187, 223, 245.
Bizak, de: *Puky* Károly.
Blaj (Balásfalva) 27, 30 98, 154, 315, 332; de: Samuel *Klein* hierom; ~ Maniu *Montan* mag.
BLUMENBACH W. C. W. 312.
Boale de vite 66, 81, 208.
Bobb (Babb) Ioan de Kápolnak-Monostor vlădicul Făgăraşului 149, 154, 157, 235, 289.
Bobda 302; ~ Jovann *Montano* par.
Bodok 231.

Bohemia (Böhmen) 241.
BOJINCA (Bozsinka) Damascenus Thomas 251, 259, 310, 313.
Bolgárok Déván 236.
BOLLA Martinus prof. 113.
Borbola Miklós can. Varadinensis 317.
Boros-Jenő 168.
Bosnia (Diakovar) 48, 51, 60, 63, 124, 147, 152, 153, 261, 324; ~ ep. Matheus Franciscus *Kerticza*.
Bosporos 332.
BOTA Moysi inv. rom. în Lipova 263, 322.
Botanică 102, 108, 205, 237, 256, 330.
Botoşani (Botuschani) 50, 71.
Böhmen v. Bohemia.
BÖJTHINUS Caspar Pannonius 173.
Bragă (1788) 47.
Brăila (Ibraila) 80.
Brâncoveanul Constantin, monete 160—161.
Brâncoveanul Grigorie Mare Ban 265.
Brankovich Antonius com. adm. ep. Aradiensis 200.
Braşov (Brassó, Corona, Cronstadt, Kronstadt) 11, 29, 47, 71, 89, 104, 187, 222, 230, 234, 237, 239, 240, 313, 314, 326; de: Stephan Demeter *Cservenvodaly* gr. Richter. — Joseph Carolus *Eder*. — *Goedri* János pred. — J. *Karabetz* Wal. Erz-Priester. — *Kovács* A. Dechant. — *Lange* Martin Doctor med. — *Lange* Theodor Prediger. — Lukas Joseph *Marienburg* Rector Gymnasii.
BRASSAI Samuel 310.
Bratislava (Posonium, Pozsony, Presburg) 1, 7, 29, 32—34, 37, 38, 42, 43, 47, 50, 51, 55, 58, 61, 69, 70, 72, 83—86, 89—92, 98—101, 112, 114, 118, 126—128, 134, 136, 140, 146, 147, 150, 151, 165, 169, 178, 188, 189, 217, 218, 234, 238, 240, 242, 245, 247, 250, 300, 304, 305, 310—312, 323, 327; de: Gregor *Dankowszky* prof. — Stephanus Ladislaus *Endlicher* Hungarus. — Antonius *Faber* prof. — Jacob *Glatz* Pfarrer. — Ignatius Stephanus *Horváth* prof. — Andreas *Lehotzky* assessor. — Lucas *Rosenich* prof. — Christoph *Seipp* Bürger.
BREDETZKY Samuel 134.
Brenndorf; Andreas *Clemens* Pfarrer.
BRETON 207, 208.
Brno (Brünn) 59.
Brukenthal Samuel l. b. gub. Transylvaniae 39.
Bucovina (Bukowina) 51, 60, 147, 152, 181, 220, 224, 233, 236.
Bucureşti (Bukarest) 61, 67, 198, 265, 288, 292, 296, 306, 312, 313, 317, 328; ~ Jean *Seraphin* Doctor med. — *Sükei* Imre ref. pap.
Buda 10, 27, 28, 35, 36, 42, 44, 45, 47, 56, 57, 84, 99, 100, 103, 104, 108, 110—118, 121—123, 125—128, 139—141, 144, 148, 149, 151, 153, 157, 159, 162, 164, 166, 168, 170, 173—175, 177, 183, 184, 186—188, 190, 193, 194, 197, 200, 203—205, 210, 213, 225, 229—231, 235, 237, 241, 244, 248, 250, 251, 258—260, 263, 265, 278—281, 283, 290, 292, 294, 295, 300, 303, 310, 311, 313, 315, 316, 320—325, 328, 332, 334; ~ de: Alexius *Horányi* Hungarus. — Stephanus *Katona* historicus. — Michael *Kovács* Doctor med. — Sigismundus Georgius *Lakics* prof. — Ludovicus *Mitterpacher* presb. — *Vályi* András prof.
BUDA Tivador 318.
BUDAI Ésaiás prof. in Debreczen 139, 180, 182, 299.
BUDAI Ferencz pred. in Szovátha 139.
BUDELKO Doctor med. 51.
Budissin 6.
BUFIER 97.
Bulgaria 48, 51, 80, 104, 153, 261, 324.
Bulgariae et Valachiae Provincialis: Gabriel *Gyurma*.
Bumbac, cultura lui în Ungaria (1810) 177.
BURGER Ioan Doctor med. 187.
Burzenland (Bârsa) 109.
Byzantiner 245.
Cămpina (Kimpina) 313.
Cânepa, cultura lui (1828) 260.

CANNABICH J. G. F. prof. 213, 291.
CANTACUZINO Michail 151.
Cântece de dragoste (1800) 121, 122.
CANTEMIR Dimitrie princ. Moldaviae 243, 316.
Caracaş Constantin Dohtor 222.
Caransebeş 157, 279.
Careii-Mari (Nagy-Károly) 299, 300, 307, 314.
Carinthia 147, 152.
Carlovic (Karlstad) 164, 200; ~ metr. Stephanus *Kulpin*; ~ archiep. Stephanus *Stratimirovits*.
Carneolia 147, 152.
Carolus XII rex Svetiae 83.
CASSAS 207.
Cassovia v. Košice.
Cernavoda 89; monumentum pr. Iosephi *Rákóczi*.
CÉZÁR (Ţezar) Heinrich 225.
Chanadiensis dioec. 83.
CHAPTAL 190.
CHENOT Adam Doctor med. 112, 113.
Chotyn v. Hotin.
CHRISMAR F. S. 310.
Cibinium v. Sibiu.
Ciumă 29, 47, 71, 90, 104, 109, 110, 112—114, 234, 277, 295.
Cladova (Gladova) 61.
Claudiopolis v. Cluj.
CLEMENS Andreas Pfarrer in Brenndorf bei Cronstadt 230, 237, 324, 326.
Cluj (Claudiopolis, Klausenburg, Kolozsvár) 59, 72, 73, 76, 77, 79, 81, 82, 87—89, 97, 98, 112, 113, 118, 123, 130, 136, 138, 143, 144, 150, 165, 176, 179, 180, 183, 187, 189, 192, 196, 198, 206, 218—220, 224, 234, 235, 242, 247, 277, 278, 285, 286, 289, 291, 300—303, 307, 309, 310, 314, 324, 328, 335; ~ de: *Biró* Ferencz prof. — Michael *Intze* Doctor med. — Stephan *Török* typ.
Coburg, princ. Friderich Josias, Herzog zu 53, 57, 61, 63.
Colocium v. Kalocsa.
Colophoniensis ep. Carolus Franciscus *Palma*.
Comerţ 106, 107.
Constantin-Vodă al Ţării-Româneşti, inscripţia sa în Munkács (1661) 117.
Cordovan, tăbăcărie de, în Ardeal (1796) 102.
CORNIDES Daniel 128.
Corona v. Braşov.
Cosaci 56, 99, 100.
COSTIN Nicolas Grand logotet 256.
COSTIN Thomas nob. de Gaura 182.
Covasna (Kovászna) 231.
Cremnitz 66.
Crim 51.
Crisiensis ep. Gabriel *Smitsiklász*.
Croatia (Horvátország, Kroatien) 48, 51, 60, 70, 110, 119, 152, 153, 168, 175, 178, 181, 186, 190, 211, 233, 287, 295.
Cronstadt v. Braşov.
Csáky Ladislaus de Keresztszegh comes 184.
Csanád comitatus 317.
CSAPLOVICS Johann 226, 229, 236, 262.
Csernáton, de: *Vayda* Péter.
Csernek mons 117.
CSERVENVODALY Stephan Demeter gr. Richter zu Kronstadt 326.
Csétsény, de: Ignatz *Svastics* pleb.
Csiksomlyó v. Şumuleu.
Csiugud (Tsugudu) 124.
CSOKERLYAN Ioannes 266.
Csokonai Vitéz Mihály 264.
CSOLICH Albert General-Major 326.
Csongrád comitatus 317.
CSORJA Ferencz prof. 284, 315.
Cumani 125.
CZÖVEK István 210, 213, 215.
CZUCZOR Gergely 292.
Dacia 7, 47, 80, 120, 166, 184, 193, 225.
Darie din Persida 94.
Dalmatia 48, 51, 60, 110, 119, 147, 152, 153, 207, 317, 323.
DANKOWSZKY Gregor prof. zu Presburg 245, 247, 304.
Deáky Carolus censor 284, 318.
Debrecen 101, 102, 120, 139, 180, 182, 193, 242, 282, 284, 289, 304, 320, 324; ~ de: *Baranyi* László prof. — *Budai* Esaiás prof. — *Ercsi* Dániel prof.

DEBRETZENYI Hazafi 68.
DECIUS Joannés Barovius 109.
DECSY Antal 105.
DECSY Sámuel Doctor med. 52, 59.
Delinger Joannes abbas de Tormova can. Varadinensis etc. 288, 297.
DEMIAN Johann Andreas K. K. Offizier 98, 142, 175, 228.
Dercsényi Joannes cons. 321.
DETTELBACH Ioseph 86,
Deutschland v. Germania.
Deva (Déva) 66, 236, 243.
DIACONOVICI Loga Constantin înv. din Peşta, prof. în Arad 173, 177, 231.
Diakovar v. Bosnia.
Dicio-Sânmartin, de : Petru *Maior*.
DIODOR von Sicilien 245.
Dipsa, de : *Szabó* István.
DITRICH Ludovicus Doctor med. 315.
Doboka comitatus 179.
DÓCZY József 262.
Domahida 307.
Donaumündung 69.
DONITS András 310.
Drakula voda 46.
Dresden 95.
Drescher censor 251.
Dubrovnik (Rhacusium) 30.
DUCCIEUZ 190.
DUGONICS András 126, 150, 226.
Dunăre (Duna, Ister) 111, 227, 288, 323, 332.
Dunkelspiel 38.
Edelspacher Sigismundus de Gyorok 159.
EDER Josephus Carolus civis Coronensis 77, 82, 98, 103, 120, 131, 233, 240, 246.
Eger (Agria) 223 ; ~ Mathias *Kováts* prof.
Elbing 45.
ELIAT M. Teodor 329.
Elsass 11.
ENDLICHER Stephanus Ladislaus Hungarus Posoniensis 250.
ENGEL Ioannes Christianus Hungarus Leutschoviensis, com. Scepusiensis adsessor 92, 99, 100, 104, 110, 124, 128, 172, 179, 191, 292, 312.
Enyed v. Aiud.
Enzenberg Carolus Baro 285.
EÖSZY Josephus prof. Varadinensis 158.
Epieres 311.
ERCSEI Daniel prof. in Debrecen, ass. com. Zabolch 192.
Erdély v. Transylvania.
ERDÉLYI Basil ep. Varadinensis 317.
Erdővidék 309 ; not. Josephus *Benkő*.
Esclavonie v. Sclavonia.
Essegg v. Osijeg.
Esztergom (Strigonium) 27, 42 ; ~ Johannes Baptista *Grossinger* presb. — Stephanus *Katona*, presb. — Georgius *Szklenár* presb.
Eszterházy Joannes Nep. comes 76, 77, 88, 94.
Étfalva, de : Stephanus *Halmágyi*.
Etre-Karcha, de : Elias *Georch*.
Europa 172, 178, 196, 215, 241.
FÁBER Antonius prof. Posoniensis 218, 234.
FÁBIÁN Gábor 315.
Fabry Oberst 50, 71.
Făgăraş 149 ; vlădicul Ioan *Bobb* ; ~ Samuel *Klein* ass.
FARKAS Constantinus jur. aud. 154, postea prof. Zagrabiensis et assessor de Zala 221.
Fata română. (Poezie ungară din 1804) 141 şi 162.
FEJÉR György prof. univ. Pestinensis 204, 266, 324, 328.
Felka 298 ; Pfarrer in : Samuel *Klein*.
FELMER Martinus 131.
Felső-Szilvás, de : *Balia* Sámuel.
FÉNYES Elek 320.
Ferdinand d' Este Princeps 315.
FERENCZY János 174, 243.
FERRO Pascal Joseph 47.
FESSLER J. A. 201, 292.
FICHTEL Johann Ehrenreich 80, 95.
FILEP József de Ikland 290.
Filippescu Alexandru Mare Logofet 265 ; ~ Nestor 265.
FILTSCH Joannes prof. Cibiniensis 166.
FILTSCH Josephus prof. Cibiniensis 159.

Flavianus Patriarcha Antiochenus 140.
Focşani (Foksan) 58, 118.
Fogarasi Thomas cons. cam. in Lipova 157.
FORGACH Franciscus de Ghymes ep. Varadiensis 50.
FORTIS 207.
Franciscus I. imp. 168, 196, 287, 313, 314; ~ uxor: ***Ludovica***.
Franeker 297.
Frankfurt am Main (Francfort) 45, 58, 69, 86, 192.
Frankfurt a/Oder 52, 59.
Frankreich v. Gallia.
FRIED F. 200.
FRONIUS Michael prof. 47.
FUNTÁK Cosmas concionator de Vinga 306.
Füred 46.
Galicien 51, 60, 133, 147, 152, 186, 190, 210, 237, 323,
Gallia (Frankreich) 48, 70.
Galsa vice-archidiaconatus 220.
Gaura, nob. de: Thomas *Costin*.
GAWLOWIC Hugolin 287.
GEBHARDI Ludwig Albrecht 130, 132, 133, 169.
Gedeon Ladislaus censor 250, 252, 257, 284, 288, 297, 298, 313, 318.
GEGŐ Elek 332.
GENERSICH Johann prof. in Kesmark 181, 200, 241.
GEORCH Elias de Etre-Karcha 249.
GEORGIEVICS Aron pred. g. or. in Győr 126.
Gera 103.
GÉRÁN Joannes 288.
GERHARDT C. 63.
Germania (Deutschland) 28, 48, 70.
GEUSAU Anton, Ritter 118.
Ghimbav (Weidenbach) 187.
Ghymes, de: Franciscus *Forgach*.
GIEREND, Ioannes Andreas prof. Cibiniensis 294.
Girok 322.
Giula v. Gyula.
Gladova v. Cladova.
GLATZ Jacob Pfarrer in Pressburg 112.
GOEDRI János praec. de Bartza-Uj Falu, postea praed. in Brassó 81, 89.
GOLESCU Constantin Radovich 247.
Golescul Georgiake Mare Vornic 265.
GOLUCHOWSKI Joseph 215.
GOTTSCHLING Paul Rudolph aus Hermannstadt 6, 95.
Göncz-Ruszka, de: Emericus *Kornis* comes.
Görlitz 119.
GÖRÖG Demeter 130, 181.
GÖTFFY Borbála matişfalvi, Ponori *Thewrewk* János özv. 236; ~ László 236.
Göttingen 92, 120, 203.
Göttweih, 228; prof. Emilian *Janitsch*.
Graba 128; praep. Michael *Horváth*.
Grabovski Atanasie de Apadia 257, 280.
Grădişte (Várhely) 314.
Graz (Graecium) 106, 228, 292.
Grecia (Griechenland) 51, 60, 323.
GREGORIANCZ Paulus ep. 108.
GRONDSKI Samuel 56.
GROSS Fridericus 204.
GROSSINGER Johannes Baptista presb. Strigoniensis 90.
Gurba 168.
GVADÁNYI József gróf generális 83, 310.
GYARMATI Gábor 189.
GYARMATHI Sámuel Doctor med. 203.
Gyorok, de: Sigismundus *Edelspacher*.
GYÖNGYÖSI János 64.
Győr (Raab) 46, 55, 57, 65, 92, 126, 143, 146; ~ Aron *Georgievics* pred. g. or. — *Kis* Pál presb. — Athanasius *Szekeres* presb. ord.
GYÖRGY László de Ikland 179.
Gyula (Giula) 281.
Gyulafehérvár v. Alba-Iulia.
Gyurma Gabriel prov. Bulgariae et Valachiae Provincialis 306.
HADÁRY Antal 230.
Hadik Andreas comes 50, 285.
HAIDENREICH Ludovicus phys. Aradiensis 133.
HAINES George protopresviter 160.
HAINTL Franţisc 183.
Halitsch und Wladimir Königreiche 99.
HALIZKY A. F. prof. 47.

Halle a / Saal (Halae Saxonum) 2, 99, 100, 104, 110, 124, 136, 137, 239, 251, 258.
HALMÁGYI Stephanus de Etfalva secr. gub. 206.
Hamburg 306.
HAMMER Anton 277.
HAMMER Joseph 253, 305.
HAQUET 207.
Harlem 72, 76, 81.
Háromszék com. phys. Martinus *Lange*.
HASE (Paris) 256.
Haţeg 314.
HÁTY Ileket Sándor 289.
HATVANY Pál Bihar és Szabolcs vm. táblabirája 101.
HAUENSCHILD Friedrich Leopold Edler von Révár 229.
Havasalföld v. Valachia.
HEGYI Jóseph 132.
HEINECCIUS (Ainekie) Ioannes Gottlieb 265.
HELL Maximilian S. J. 118, 124, 128, 153.
HELTAI Gáspár 57.
Hermannstadt v. Sibiu.
HERODOT 245.
HEYNE C. G. 92.
Hidvég, de: Comes Adamus *Nemes*.
HIETZINGER Carl Bernhardt Feldkriegsecretär 213.
Hildburghausen 319.
HILL Georg prof. în Bucureşti 312.
HOCHMEISTER Martin 67.
HODOR Károly 328.
Hodos, de: *Bende* László.
HOFMANNSEGG Johann Centurius, Graf 119.
Hohenlohe Alexander princeps de Waldenburg et Schillinga, can. Waradinensis 284.
Hongrie v. Hungaria.
HORÁNYI Alexius Hungarus Budensis 10, 11, 50, 83, 85, 170, 303.
HORGA (Popovici) Nicolae paroh gr. neunit in Seleuş 159, 169.
Horia, Cloşca şi Crişan 29, 33—35, 38, 49, 65, 69, 91, 129, 182, 208, 215, 236, 238, 243.
HORVÁT István 245.
HORVÁTH Ádám 46, 84.
HORVÁTH Ignatius Stephanus prof. Posoniensis 43.
HORVÁTH Michael praep. de Graba, prof. Pestiensis 44, 69, 92, 128.
HORVÁTH Niceta presb. Magno-Varadinensis 44.
Horváth Paulus censor 318.
HORVÁTH Petrus de Jászberény 125, 236.
Horvátország v. Croatia.
HOSSZU Dimitrie par. din Sállyi 250, 257, 299, 307, 314.
Hosszúasszó 284.
Hotin (Chotyn) 53, 54.
HÖDL Joachim presb. de Werschetz 83.
Hungari passim.
Hungaria (Hongrie, Hungarn, Magyarország, Ungarn) passim.
Hunyad com. 66, 236; ~ Antonius *Josika* comes. — *Thewrewk* János ponori, ass. — *Vitán* Sándor.
Hunyadi János gub. Trans. 46, 180, 192, 203, 223, 241, 245, 249, 292.
HUSZTI András 80.
HÜBNER János 204.
Iaşi (Jassy) 47, 75, 97, 256, 304, 316,
Ibrahim Nasir Pascha 50, 71.
Ibraila v. Brăila.
Iena v. Jena.
Iercovici Dimitrie translator 94.
Ikland, de: *Filep* József. — *György* László.
ILLITY Timotheus par. de Szanád 318.
Illyria 104, 111, 120, 190, 207.
IMREH Alexander 186.
INTZE Michael de Nagy Baczon, Claudiopolitanus Doctor med. 234.
Ioannes Sigismundus Zápolya princ. Trans. 103.
Ioanovic Nestor ep. 280, 281.
IOANOVICS Petrus 257.
Ipsilante (Hypselanta) Joannes Alexander dux Valachiae 2—4.
ISAILOVICS Demetrius prof. zu St. André 197.
ISLENIEF 153.
Istanbul (Konstantinápoly, Ţarigrad) 45, 176, 215, 248, 288, 317, 332.
Ister v. Dunăre.

Italia 48, 70.
IZDENCZY József báró 53.
Jákóbi Franciscus censor 288.
JANCSÓ Áron pred. in Léczfalva 240.
JANITSCH Emilian prof. von Göttweih 228.
Jankovich Nicolaus de Wadas 241.
JANUS Pannonius v. SCHUSTER Johann prof.
Jászberény 125, 237; ~ Petrus *Horváth.*
Jazigi 125.
JÄCKEL Jósef 277.
JECK J. H. 261.
Jena (Iena) 113, 138, 152, 187, 241.
JENNE (Lebprecht) 48, 69, 70.
Joannes Chrysostomus S. 140.
Jolsva (Alnouia) 33, 162.
JÓNÁS Joseph Custos in Pest 212.
Jordan Doctor med. 283.
Josephus pal. Hungariae 146, 147, 152.
Josephus II. imp. pr. Transylvaniae (1790) 30, 62, 68, 159, 210.
Josika Antal comes com. Hunyad 66.
KAESTNER Ioannes Daniel prof. Cibiniensis 225.
KAISER Joseph Franz 228.
KAITAR Joseph 102.
KÁJONI János 150.
KÁLLAY Ferencz cap. 278.
Kalnai Emericus (1568) 32.
Kalocsa (Colocium) 35, 82, 106, 114; ~ Carolus Franciscus *Palma* can.— Emericus *Vajkovics* can.
KÁNYA Emilia 311, 312.
Kaplony 307.
Kápolnak-Monostor, de: *Bobb* Ioan.
Kapos, de: *Molnár* Ádám Doctor med.
KARABETZ Ignatz Wal. Erz-Priester in Kronstadt 326.
KARACSAY F. Graf, Oberst 53, 224.
Karagea Io. Gheorghe princ. Valachiae 222.
KARAMSIN 229.
Karlsburg v. Alba Iulia.
Karlstad v. Carlovic.
Kaschau v. Košice.
KATANCSICH Mathias Petrus Pannonius 111, 241.
Katona Dionisius censor 307.
KATONA Stephanus Doctor Budensis presb. Strigoniensis 27, 42, 56, 99.
KAZINCZY Ferencz 245.
KEMÉNY János 197.
KEMÉNY Josephus comes 319.
KENDERESI Mihály 183.
Keresztszeg, de: comes Ladislaus *Csáky.*
KERESZTÚRI Josephus Aloysius prof. univ. Pestinensis 216.
KERESZTURY Josephus de Szinerszék, agens Aulicus 65.
Kesmarok (Késmárk) 200; prof. Johann *Genersich.*
Keszthely 197; prof. *Rumi* Károly.
KEZA, Simon magister 10, 11, 247, 303.
Kézdi-Vásárhely 240.
Kimpina v. Câmpina.
Király Darócz; 300; ~ *Popp* Gergely.
KIRILLOVITS Georgius 220.
KIS János 169.
Kiss József szegedi főbiró 322.
KIS Pál presb. de Győr 223.
Kis-Rhede, de: Ludovicus *Rhedei.*
Kisbaczon 118; de: *Benkő* Ferencz.
KISFALUDY Sándor 203.
Kisszántó, de: *Pethe* Ferencz.
Klausenburg v. Cluj.
KLEIN Joannes Samuel Prediger zu Kaschau 61.
KLEIN Samuel er. Pfarrer in Felka 298.
KLEIN Samuel hieromon. Balásfalvensis, ep. Fogarasiensis ass. 151.
Kleinschauern v. Şura-mică.
KNÁISZ Michael de Miskolcz, S. Francisci conv. consultor 134.
KOGALNITSCHAN Michel 329.
Kolczvár 314.
Kolozsvár v. Cluj.
Kolumbatczer Mücken 95.
Komárno (Komárom) 68, 69, 72, 83, 90, 97, 128, 146; ~ Andreas *Lehotzky* ass. — *Petzeli* József pred.
Komjáthy Josephus censor 320.
KONDÉ Josephus Benedictus de Pókatelek 141.
KONSTANTIN Johann 253.
Konstantinápoly v. Istanbul.

KOPITAR Bartolomeu 310.
KOPPI Carolus prof. Pestinensis 56,
KORABINSZKY Iohann Matthias 42, 60, 67, 79, 142, 217, 327.
Koriathovits Theodorus dux de Munkács 117.
Kornély János can. Varadiensis 167.
Kornis Emericus de Göncz-Ruszka comes 308.
KÓSA Sigismundus de Berekeresztur, ass. com. Küküllő 205.
Košice (Cassovia, Kaschau) 35, 42, 50, 52, 61, 85, 90, 101, 105, 117, 238, 240, 251, 252, 282, 302, 330; ~ Joannes Samuel *Klein* Prediger.
Koszta Stephanus cons. gub. 206.
KOVACHICH Josephus Nicolaus 215, 222.
KOVACHICH Martinus Georgius Senquiciensis 64, 108, 141, 148, 196.
KOVÁCS Anton Dechant in Kronstadt 326.
KOVÁTS Demeter 158, 168.
KOVÁTS Mathias prof. Agriensis 223.
KOVÁCS Michael Doctor med. Budensis 235.
Kováts Nicolaus ep. Trans. censor 250, 286, 289, 307.
KOVÁCS Pál 92.
Kovászna v. Covasna.
KÖLESI Vincze Károly 199.
KÖRÖSFŐI Sámuel 144.
Kövér Joannes de Réthát 263, 323.
Közép Ajta 72, 309. ~ Josephus *Benkő* par.
KRIEBEL János cap. 245.
Kroatien v. Croatia.
Kronstadt v. Braşov.
Kulpin, de: Stephanus *Stratimirovits*, metr. Carlovicensis 200.
KULTSÁR István 91, 132, 143, 231.
Küküllő comitatus 205; ass. Sigismundus *Kósa*.
Laicsák Ferencz ep. Varadinensis 250, 252.
LAKICS Georgius Sigismundus prof. Budensis 28, 116.
LANGE Martin Doctor med. Coronensis, phys. com. Háromszékiensis 29, 47, 66, 71, 81.
LANGE Theodor Prediger zu Kronstadt 11.
LASSÚ István cancellista 259, 278.
LASTRIRIE Carol Filibert, de 174.
LAZAR Georgie 168.
LEBPRECHT v. JENNE.
LEBRECHT Michael Prediger zu Hermannstadt 30, 56, 73, 75, 84, 86, 138.
Léczfalva 240; de: *Jancsó* Áron pred.
Leeuwarden 191.
Legio II Valachica 285.
LEHMANN Johann 38.
LEHOTZKY Andreas ass. com. de Poson, Thurócz et Komárom 100.
Leipzig (Lipsia) 4, 32, 33, 38, 63, 69, 86, 103, 201, 212, 228, 295, 298, 313, 317.
Lemberg v. Lwów.
LEMÉNY Joannes ep. 289, 298, 300, 301, 314.
LÉNÁRT Sámuel 314.
LENHOSSEK Michael Doctor med. 325.
Leningrad (St. Petersburg) 48, 69, 70, 306.
LEONHARD Josephus prof. Cibiniensis 182, 221.
LETHENYEI János 70.
Levoča (Leutschovia) 92, 106, 129; ~ Joannes *Bárdosy* dir. gymn. — Ioannes Christianus *Engel* Hungarus.
LIECHTENSTERN J. M. Freyherr 172.
Limba 124.
Linz 332.
Lipova 157, 263, 318.
Lipsia v. Leipzig.
LIPSZKY Ioannes de Szedlicsna cap. 139, 147, 152, 168, 178, 187, 190, 211.
Liptoviensis ass. Ludovicus *Nagy*.
LISGANIG 153.
LISTHIUS Ioannes ep. 108.
Litsken Martinus Theologus 4.
Lodomeria 133.
Losoncz, de: Georgius *Bánffi*.
LOSONTZI István 1, 43, 90, 97, 140, 146, 178, 223, 235, 238, 249, 252, 282, 304, 318, 324.
Loudon E. Gedeon gen. 61.

Ludovica uxor imp. Francisci I. 168.
Ludovicus II. rex Hungariae 208.
LUDWIGH Samuel 319
LUPULOV Petru 311.
Lwów (Lemberg) 53.
Macedonia 187; ~ de: Paul *Baits* 225, 249; Johann Georg *Paziazi*.
Maestricht 41, 45.
MAGDA Pál 224, 295, 313, 317.
Magno-Varadinum v. Oradea.
Magyarország v. Hungaria.
MAILATH Johann Graf 261, 306.
MAIOR Petru de Dicio-Sânmartin 184, 188, 193, 197, 204, 257, 310, 313.
MAKLÁRI János 86.
MALINESCU Iordaki 313.
MALLER (Moller) Petru 280, 294, 303, 328.
Malta 69.
MANASSES Eliades Doctor med. 2—4.
Mandik Aloisius censor 289.
MANIKATI Saphrani Joannes Cibiniensis Doctor med. 2—4.
MANIU Montan Nicolaus mag. in Balásfalva 247.
Mantan v. *Montan* Georgie.
Manuilovici Maxim ep. 279, 280, 302, 311, 318.
Mare niger (Schwarzes Meer) 48, 51, 70, 227, 332.
Maria Theresia reg. Hungariae (1740—1780) 1.
MÁRIÁSSY Josephus de Márkusfalva 176.
MARIENBURG Lukas Joseph Rector zu Kronstadt 152, 187.
MARKOVICS Matthias Antonius prof. Pestiensis 44.
Márkusfalva, de: Josephus *Máriássy*.
Maros-Vásárhely v. Târgu-Mureș.
Mărtinești (Mártinjest) 63, 86.
MÁRTON József prof. univ. Viennensis 181, 263.
Mártonffi Iosephus ep. Transylvaniae, censor 98, 138, 150, 180, 187, 193, 196, 219, 247.
MATHIOLUS 108.
Mátisfalvi *Götffy* Borbála.
MÁTYÁSI József 91, 111.
Mavrogeni (Mauroceni) Niculae pr. 45.
Mähren v. Moravia.
Mediaș 123; ~ prof. Johann Michael *Ballmann* 297.
Medicină și teze de doctorat 2—4, 198, 199, 235, 283, 290, 304, 308, 311, 321, 322, 325.
Mehadia 319.
Mező-Keménytelke, de: Ladislaus Basilius *Papp*.
Mihaiu-Vodă 328, 329.
MIHÁLY Lőrincz, apsai 332.
MIKAN A. L. 186.
MIKES Kelemen 91.
Miklósvár sedis 72.
MIKOCZI Iosephus S. J. presb. Zagrabiensis 148.
MIKOVINY Samuel 85, 153.
Mildenberg, Edler von: Joseph Heinrich *Benigni*.
Milkovia, episcopat 5—6.
Mine de aur în Ardeal 134.
Miskolcz 105, 134; ~ Michael *Knáisz* S. Franc. conv.
MISKÓLCZI István 78.
MITTERPACHER Ludovicus presb. Budensis 28, 177, 190.
Moldavia (Moldau) passim.
Moller v. MALLER Petru.
Molnár Ádám de Kapos Doctor med. in Valachia 89; ~ filius: Sándor 89.
MOLNAR Ioan de Müllersheim Doctor med. 1, 39, 53, 88, 178, 234.
Monete Kozon și Lysimach 183.
MONTAN (Mantan) Georgie inv. din Pesta 205, 210.
MONTANO Jovann par. de Bobda 302.
Montecassino 228.
Moravia (Mähren) 29, 42, 50, 51, 56, 86, 186, 190, 211, 312.
Mosony 146.
MOVILA (Mogila) Petru 78.
MÖKESCH Joan Michael par. ev. de Rusciori 328.
Munkács 177, 320; dux de: Theodorus *Koriathovits*; ~ *Popovich* Basil ep.
MURGU Eftimie 283.
Muzică românească (1781) 9.
Müllersheim, de: Ioan *Molnar* Doctor med. 88.

München 152.
Nagy-Baczon, de : Michael *Intze* Doctor med.
NAGY Ferencz prof. de Sárospatak 183.
Nagy-Károly v. Careii-Mari.
NAGY Ladislaus de Perecsen Magno-Varadinensis, com. Aradinensis ass. 138, 194.
NAGY Ludovicus ass. com. Liptoviensis ac Turociensis 261.
Nagy-Magura, de : Aloisius *Tohâty* Sándor.
Nagy-Osztró 314.
NAGY Paulus prof. 213, 239.
Nagy Peter muszka cár 189.
Nagy-Szöllős, de : *Szőllősi* Ferencz.
Nagyág v. Săcărâmb.
Nagyenyed v. Aiud.
Nagyfalu 284 ; ~ *Szentes* István ref. pap.
Nagylak 322 ; ~ de : Athanasius *Sándor*.
Nagyszeben v. Sibiu.
Nagyváradi *Ajtay* Sámuel.
Nándor Fejérvár v. Beograd.
Natalien v. Anadoli.
Neamțu 243, 244.
Nemes Adám comes de Hidvég 218, 301.
NÉMETH Ladislaus prof. zu Raab 143.
NEOFIT Jermonah 329.
NESKO Julius 322.
Nestorovics Urosch Stephan insp. zu St. Andre 197.
Neudorf (Szász Uj Falu) 89.
NEUGEBOREN Carl senator Cibiniensis 319.
NEUHOLD Ioan Nep. 183.
NEUSTÄDTER Michael Doctor med. 90, 97, 104, 109, 140.
Nicopolis 71.
Nitriensis ep. Josephus *Vurum*.
NOAK Moyses de Vajda-Hunyad 252, 265, 284, 297, 298, 309, 313.
Nógrád comitatus 299.
Novisolium v. Beszterczebánya.
NOVOTNY Honoratus 107, 119.
Numismatică 125, 160—162.
Nürnberg 51, 260.
NYIRY István prof. 291.
Nyitra comitatus 299.
NYULAS Ferencz Doctor med. 130.
Oarda 124.
OBRADOVICI Grigorie dir. 157.
Oculistică 88.
Oesterreich v. Austria.
Ofen v. Buda.
Offenbach 47, 71.
Oierit (Bârsani) 45, 330, 331.
OLAH Nicolaus archiep. Strigoniensis 108, 162, 199 ; ~ ad Emericum *Kálnai* (1568) 32.
Oláhország v. Valachia.
Olomucensis Stephanus *Taurinus*.
OPRA Josephus Doctor med. 308.
OPRAN Johann 260.
Oradea (Magno-Varadinum, Nagyvárad) 44, 50, 116, 123, 138, 139, 157, 158, 162, 167, 168, 174, 184—186, 194, 204, 213, 237, 250, 257, 265, 284, 285, 288, 297, 298, 309, 312, 313, 317, 318 ; ~ de : Váradi *Baranyi* László prof. — *Borbola* Miklós can. — Joannes *Delinger* can. — Josephus *Eőszy* prof. — Franciscus *Forgach* ep. — Princeps Alexander ab *Hohenlohe* can. — Niceta *Horváth* presb. gr. cath. — *Kornely* János can. — *Laicsák* Ferencz ep. — Ladislaus *Nagy* ass. — Georgius *Pray* can. — Michael *Talnáts* can. — Michael *Tertina* prof. — *Vulcan* Samuel ep. gr. cath.
ORCZY Lőrincz báró 55.
Orlya 314.
Orosháza 63 ; ~ *Czetter* (Tzetter) Samuel sculptor.
Oroszok v. Russi.
Orsova 57, 67, 319.
Osijeg (Esegg) 48, 70.
Ödenburg v. Sopron.
Pakracz, ep. de : Josephus *Putnik*.
PALMA Carolus Franciscus ep. Colophoniensis, can. Colocensis 35, 66.
Pannonia 104, 120.
PAP István marzsinai földmérő 154.
PAPP Gergely pleb. de Király-Darócz 300.

PAPP (Popp) Ladislaus Basilius de Mező-Keménytelke Doctor med. 165, 176, 196, 217, 231, 301.
Paris 40, 198, 199, 256.
PARMENTIER 190.
PARTSCH Sebastian Oberfeuerwerker 172.
PAZIAZI Johann Georg de Macedonia 249, 285, 300, 323.
Pécs (Pets) 63.
PEJACSEVICH Franciscus Xaverius l. b. a Verocza, abbas de Petri Varadino 106, 114.
Perecsen, de : Ladislaus *Nagy*.
Pest (Pestinum) 10, 11, 35, 36, 39, 42, 57, 58, 62—64, 68, 70, 77, 78, 83—86, 100, 101, 108, 110—112, 120, 125—127, 129, 130, 132, 140, 143, 146, 147, 151, 152, 160, 166, 169, 170, 174, 176—178, 181, 182, 187, 189—191, 194, 196, 197, 199, 200, 204—208, 210, 211, 213, 215, 216, 220, 222—228, 231, 234, 235, 236, 238, 239, 241, 243, 245, 246, 249, 251, 253, 256—262, 265, 279, 280, 283, 285, 287, 288, 291, 295—297, 299, 300, 305, 308, 310, 311, 319, 320, 322, 329, 330, 332 ;~ Constantin *Diakonovici* Loga inv. — *Fejér* György prof. univ. — Michael *Horváth* prof. — Joseph *Jónás* Custos Mus. Nat. — Josephus Aloysius *Kereszturi* prof. univ. — Carolus *Koppi* prof. — Matthias Antonius *Markovics* prof. — Georgie *Montan* (Mantan) inv. — Antonius *Rochel* prof. univ. — Constantin Georg *Rosa* med. auditor. — Nicolae *Rózsa*. — Emericus *Salai* prof. — Joseph Anton *Schönbauer* Doctor med. prof. — Franciscus *Schraud* Doctor med. prof. — Martin *Schwartner* prof. — Ioannes *Theodorovich* par. censor.
Pest comitatus 299.
PETHE Ferencz de Kisszántó 277.
Petri Varadino, de : abbas Franciscus Xaverius *Pejacsevich*.
Petricomii ager 124.
Petrovics G. censor 248.
PETROVITS Fridrik Kerestély 287.
PETZELI József komáromi pred. 68, 324.
Peutingeriana tabula 241.
PEYSSONEL H. 49, 54, 59.
PHILIPPIDE Dimitrie 212.
PHLEPS Fridericus prof. 277.
PILLER Matthias 28.
PISTHORI József 253.
Piteşti 313.
Plantele Ardealului 97, 205.
Ploeşti (Ployest) 313.
PODHRACZKY Josephus 303, 334.
Pókatelek, de : Josephus Benedictus *Kondé*.
Polonia (Polen) 51, 312.
Pomologie 183.
PONGRATZ János 172, 178.
Ponori *Thewrewk* János ass.
POP, POPP v. PAPP Basilius.
POPESCU Constantin 237, 321.
Popovich Basil ep. de Munkács 330.
Popovici v. *Horga* Nicolae.
Posega 28.
POTEKA Eufrosin Dimitrie prof. 265.
PRAY Georgius abbas de Tormova, can. Varadinensis (Gideon Szolga) 28, 62, 116, 123, 147, 324.
PROTICS Basilius presb. gr. cath. 140.
PUKY Károly de Bizak 299.
Purcell Baron, Obrist 240.
Putnik Josephus ep. de Pakracz 219, 279, 289.
Quadalquivir 69.
Raab v. Győr.
RADLINGER Ioannes Nep. dioec. Veszprimiensis 58.
Raducanul Clinceanul biv vel stolnik 223.
RAFF György 79.
Rákóczi Franciscus princ. Trans. 91 ;~ filius : Josephus princ. 89 ;~ monumentum in Cernavoda 89.
Râmnic (Rimnik) fl. 61, 63.
Ratisbona v. Regensburg.
Rhacusium v. Dubrovnik.
Regensburg (Ratisbona) 256.
REICHERSTORFFER Georgius 152, 261, 292.
RESCHNER Martinus prof. Cibiniensis 242.

Réthát, de : Joann *Kövér*.
RÉVAI Miklós 55.
Révár, de : Friedrich Leopold von *Hauenschild*.
Révkomárom 304, 318.
Rhédei Ludovicus de Kis-Rhede, adm. com. Bihar 167.
RIEDL J. 200.
Riga 229.
Rimnik v. Râmnic.
ROCHEL Antonius prof. univ. Pestinensis 256, 330.
ROCKA Johann 35.
ROSA Georg Constantin med. auditor in Pest 169.
ROSENICH Lucas prof. Posoniensis 258.
ROSICH Antonius prof. 232, 246.
ROSIER 190.
Rosnyó 250.
ROTH Ioannes Iosephus prof. Cibiniensis 198.
Rothreussen 133.
Rózsa Nicolae in Pesta 253.
Rudnay Alexander ep. Trans. censor 216.
RUHEDORF F. Josephus off. 50.
RUMI Károly György prof. in Keszthely 172, 197.
Rusciori 328 ; ~ par. ev. Joan Michael *Mõkesch*.
Russi (Oroszok) 105.
Russia (Russland) 36, 51, 208.
Rutheni in Transylvania 129.
Sabesiensis ager 124.
Săcărâmb (Nagyág, Szekerembe) 134.
Sächsische Nation in Siebenbürgen 73.
SALAI Emericus prof. 294, 328.
Sállyi 250 ; ~ par. Dimitrie *Hosszú*.
***Sándor* (Tohóty) Aloisius de Nagy-Magura 279.**
SANDOR Athanasius de Nagylak Doctor med. 322.
SÁRAI Andreas 306.
Saratof 201.
Sárospatak 291 ; ~ prof. *Nagy* Ferencz.
SARTORI Franz 175, 282.
Săsciori (Szasztsor) 124.
Scepusiensis comitatus 92, 184.
Schaarberg, de : Baron Ioachim *Bedeus*.
SCHAMS Franz 230.
SCHEDEL Ferencz 332.
SCHEINT G. Daniel Doctor med. 296.
Schemnitz v. Semnicova.
SCHESAEUS Christianus Saxo Transsylvanus 103.
SCHILLER (Siller) Friedrich 215.
Schlesien v. Silesia.
SCHMETTAU 45, 54.
SCHMIDEG Franciscus 97.
SCHMIDFELD Freiherr von 69.
SCHMIDL A. Adolph 317.
Schmidt Antonius censor 302, 321.
Schmölnitz 172.
Schnell Andreas Pharmacist in Bucureşti 311 ; ~ Peter Pharmacist 311.
SCHOENVISNER Stephanus presb. abbas de Tormova 125, 160.
SCHÖNBAUER Joseph Anton Doctor med. prof. zu Pest 95.
SCHRAUD Franciscus Doctor med. prof. in Pest 113.
SCHULLER Joannes Carolus prof. 290, 300.
SCHUSTER Johann (*Janus* Pannonius) prof. 207.
SCHUSTER Martin Pfarrer in Sendorf 187.
Schwaben 11.
SCWARTNER Martin prof. zu Pest 110, 174, 182, 200.
Schwarzes Meer v. Mare niger.
Schweiz 11.
Sclavonia (Esclavonie, Slavonien) Tótország 51, 60, 70, 110, 119, 153, 164, 168, 175, 178, 181, 186, 211, 223, 233, 245, 287, 295.
SEIPP Christoph Bürger von Pressburg 39, 87.
Seleuş (Szőllős) 159.
SEIVERT Johann 37, 70.
SEIZ Johann Christian 279.
Semlin v. Zemun.
Semnicova (Schemnitz) 66.
Sendorf 187 ; Martin *Schuster* Pfarrer.
Senquicienssi Martinus Georgius *Kovachich*.
SÉRAPHIN Ioan Doctor med. in Bucarest 198, 199.

Servia 48, 51, 60, 63, 106, 114, 124, 147, 152, 153, 261, 317, 324.
Severinensis Banatus (Szörényi bánság) 223, 245.
Sibiu (Cibinium, Hermannstadt, Nagyszeben, Szeben) 1, 2, 6, 12, 30, 33, 38, 43, 45, 50, 51, 64, 66, 68, 72, 73, 75, 77, 82, 84, 90, 94, 98, 102—104, 107, 109, 110, 120, 123, 124, 129, 131—133, 138, 140, 144, 145, 149, 150, 154, 158, 166, 182, 187, 188, 198, 207, 215, 218, 221, 225, 231, 233, 234, 237, 239, 240, 242, 246, 247, 277, 288, 290, 292, 294, 300—302, 309, 319, 324, 328; ~ Ioannes *Arz* prof. — Joannes *Filtsch* prof. — Josephus *Filtsch* prof. — Ioannes Andreas *Gierend* prof. — Paul Rudolph *Gottschling*. — Ioannes Daniel *Kaestner* prof. — Michael *Lebrecht* Prediger. — Josephus *Leonhard* prof. — Joannes Saphrani *Manikati* Doctor med. — Carl *Neugeboren* senator. — Fridericus *Phleps* prof.— Martinus *Reschner* prof. — Ioannes Iosephus *Roth* prof. — Joannes Carolus *Schuller*.— Radu *Tempé* dir. scol. — Samuel *Wolf* prof. — Andreas *Wolff* Doctor med.
Sibó 296.
Siculica natio 76, 222, 296.
Siebenbürgen v. Transylvania.
Silesia (Schlesien) 86, 147, 152, 312.
SIMIGIANUS Ambrosius not. com. Szolnok interioris 120.
SIMONCHICZ Innocentius prof. in Tata 94.
SINKAI Georgius Gabriel Balasfalvensis director 27, 139, 144, 146, 149, 153, 166.
Sirmium 106.
Sistov (Szisztov) 80, 81.
Slavonien v. Sclavonia.
Smitsiklász Gabriel ep. Crisiensis 309, 312.
SŐFALVI Alexius 307.
Somogy comitatus 191; ~ adm. *Teleki* László.
Soósmező, de: Ladislaus *Vajda*.
Sopron (Ödenburg) 187, 197, 212, 224, 226, 240, 242; ~ *Magda* Pál prof.
SPÁNYIK Glycerius prof. 208, 216, 243, 258.
SPERL Xav. Ferencz 204.
St. André v. Szentendre.
St. Petersburg v. Leningrad.
STEIN 291.
STÉRIADY Theodor 131.
STIPSICH Aloysius Emmanuel 99.
STOTZ J. L. 186, 242.
STRABO 245.
Strasbourg (Strassburg) 38.
Stratimirovits Stephanus de Kulpin archiep. Carloviciensis 265.
Strigonium v. Esztergom.
Stubna 319.
Sturza Ioan Sandu Voevod 244.
Sturza Michail Gregoriu voivod 316.
STÜRMER L. v. Freyherr 215, 231.
STÜTZ Andreas 134.
Styria 147, 152.
SUCIU Moisie 281.
SULZER Franz Joseph 7, 12, 28.
Suwarow-Rymniskoy Comes Mareschallus 116.
SVAIGER Antonius 174.
SVASTICS Ignatz de Csétsény pleb. de Szent-Miklós 146, 236.
Svetia 83; ~ rex *Carolus* XII.
SÜKEI Imre bukuresti ref. pap 288, 292, 295, 313.
Sümeg 203.
Şebişel (Sebesel) 124,
Şumuleu (Csiksomlyó) 149, 150, 216.
Şura-mică (Kleinschauern) 138.
SZABÓ István de Dipsa 335.
Szabó Johannes censor 278.
SZABÓ Márton pred. in Bálványos-Várallya 113.
Szabolcs comitatus 192; *Ercsei* Daniel, ass. ~ *Hatvany* Pál táblabiró.
SZAITZ Leo 78, 79.
Szakolcza 83.
SZALLER György ing. 98, 99.
Szamos-Ujlak 194.
Szanád 318; ~ par. Timotheus *Iliity*.
SZÁSZ Carolus de Szemeria prof. in Nagy-Enyed 303.
Szász Uj Falu v. Neudorf.

Szasztsor v. Săsciori.
Szatmár 299; ~ comes *Vécsey* Miklós báró.
Szeben v. Sibiu.
Széchenyi Franciscus comes 79.
SZÉCHENYI István gróf 285, 288, 300, 323.
Szedlicsna, de: Ioannes *Lipszky* cap.
Szeged 226, 289, 318.
SZEKELY Mihály 222.
SZEKÉR Joakim 72, 169.
Szekerembe v. Săcărâmb.
SZEKERES Athanasius presb. ord. de Győr 65.
Szemeria, de: Carolus *Szász* prof.
Szendrő, de: *Aszalay* Josephus.
Szent Domokos 216.
Szentendre (St. André) 197; ~ Demetrius *Isailovics* prof.— Urosch Stephan.— *Nestorovich* insp.
Szent-Miklós 146; pleb. *Svastics* Ignatz.
SZENTES István nagyfalusi ref. pap. 284.
SZEPESHÁZY Károly 251, 297.
SZIMONOVICH Maximilian 289.
Szinerszek, de: Josephus *Keresztury* agens Aulicus.
SZIRMAY Antonius 140, 162, 174.
Szittya ország 70.
SZKLENÁR Georgius presb. Strigoniensis 29, 42, 50, 51, 57.
Szliács 319.
SZOLGA Gideon v. Georgius PRAY.
Szolnok interioris com. 120; not. Ambrosius *Simigianus*.
Szombathely 72, 91.
Szovátha 139; ~ *Budai* Ferencz pred.
Szőllős v. Seleuş.
SZŐLLŐSI Ferencz de Nagy Szöllős 335.
Szörényi bánság v. Severinensis Banatus.
SZUHÁNI Franciscus Xaverius 52.
Szüts Josephus censor 300.
SZVORÉNYI Josephus Michael prof. 55, 154.
TALLAR Georg Wundarzt 32.
Tălmaciu (Tholmach) 294.
Talndts Michael can. Varadinensis 297.
TANNOLI Silvius Comes 285.
Târgovişte (Tirgowest) 313.
Târgu-Mureş (Maros-Vásárhely) 143, 284, 290, 318; ~ *Csorja* Ferencz prof.
Tartari 40—42, 45, 49, 59.
Tartaria 51.
TARTLER Johann 73.
Tata 94; ~ prof. Innocentius *Simonchicz*.
Taurinum v. Beograd.
TAURINUS Stephanus Olomucensis 173.
TEKUSCH August 299.
TELEKI Domokos gróf 102, 143.
Teleki László gróf adm. com. Somogy 191.
Temesvár v. Timişoara.
Temeswarer Banat 11, 30, 32, 48, 59, 63, 71, 83, 95, 164, 223, 233, 245, 277, 330.
TEMPÉ Radu dir. in Sibiu 107.
TERTINA Michael prof. Varadinensis 149.
Theodorovich Ioannes par. Pestiensis, censor 251, 257, 259, 265, 322.
Theodosius imp. 140, 241.
Thewrewk János, ponori, Hunyad v. ass. 236; ~ István, Miklós 243; ~ József 238, 241, 243, 245.
THIELE I. C. cons. 251, 297, 302.
Tholmach v. Tălmaciu.
Thólnaur Rosalia, uxor Caroli *Bagosi* 307.
Thracia 111.
THURÓCZ, Joannes de 247.
Timişoara (Temesvár) 69, 133, 219, 220, 277, 279, 289, 302, 306, 318, 321.
TIMLICH Karoly ing. 211.
Tirgowest v. Târgovişte.
TOMKA Szászky Johannes 7.
Topliceanul Dumitrache biv vel sluger 223.
Tormova 288; ~ abbas de: Joannes *Delinger*, Georgius *Pray* ac Stephanus *Schoenvisner*.
TORNTON Tomas 248.
TÓTH (Tott) Franciscus Baro 40—42, 45, 49, 54, 59.

Tótország v. Sclavonia.
TÖKÖLI Sabbas aus Arader com. 239, 250, 251, 259, 283.
Török birodalom v. Turcia.
Tőrők Stephan typ. in Kolozsvár 235.
Traian imp. 123; columna 92.
Traiectum ad Rhenum v. Utrecht.
Transylvania (Ardeal, Erdély, Siebenbürgen, Transsilvania) passim: ~ episcopus: Comes Ignatius de *Batthyán*. — Nicolaus *Kováts*. — Iosephus *Mártonfi*.
Trencsén 319.
Trnava (Tyrnau) 45, 241, 287, 310.
Tsugudu v. Csiugud.
TUBERO Ludovicus Cervarius 30.
Turci 40—42, 45, 49, 52, 59.
Turcia (Ottomanische Pforte, Török birodalom, Türkey) 35, 36, 51, 53, 54, 58—61, 64, 68, 81, 91, 205, 210, 231, 310, 313, 323.
Turócz comitatus; ~ Ludovicus *Nagy* ass. — Andreas *Lehotzky* ass.
Tutun (1792) 81.
Tübingen 179.
Türkey v. Turcia.
TYPALDOS G. C. 199.
Tyrnau v. Trnava.
TZETTER v. CZETTER.
Ţarigrad v. Istanbul.
ŢICHINDEAL Dimitrie 188.
Udvarhely sedis cap. Ioannes *Bethlen*.
Uj-Torda 65, 129.
Ukraina 99.
Ungarn v. Hungaria.
Ungvár 330.
Utrecht (Traiectum ad Rhenum) 32.
UZ G. F. ing. 51.
Vác (Vácz) 1, 79, 111, 127, 131.
Vaccinatul 130, 140, 213.
Vajda-Hunyad, de: Moyses *Noak*.
Vajda-Kamarás 113.
VAJDA Ladislaus de Soósmező 285.
VAJDA Péter de Csernáton 289.
VAJKOVICS Emericus ep. Almisiensis, can. Colocensis 82.
Valachi (Volachi, Voloteni, Wallachen) passim.
Valachia (Havasalföld, Oláhország, Walachey) passim.
VÁLYI K. András prof. in Buda 100, 112.
Vampiri şi Moroi la Români 30, 32.
Várad-Olaszi 317.
Varazdin 164, 232.
VARGA Márton 158, 167.
Várhely v. Grădişte.
Vârşeţ (Versecz, Werschetz) 280; ~ gresb. Joachim *Hödl*.
VĂSICI-Ungurianul Pavel Doctor med. 283, 290, 295.
Vasvármegye 72.
VAY László báró 162.
Vécsey Mihlós Baro comes com. Szatmár 299.
Venezia (Vineţiia) 328.
Veniamin Mitrop. Moldaviae 244, 316.
VERANTIUS Antonius ep. 109.
VERNAV Constantinus Doctor med. 321.
Verocza, a: Franciscus Xaverus l. b. de *Pejacsevich*.
Versecz v. Vârşeţ.
VESZELSZKI Antal 108.
Veszprém 58, 154; ~ Ioannes Nep. *Radlinger* theol.
Veteranische Höhle 58.
Vienna v. Wien.
Világos (districtus) 220.
Vindobona v. Wien.
Vineţiia v. Venezia.
Vinga 306; concionator: Cosmas *Funták*.
VIOLA Iosif Doctor med. in Iaşi 304.
VIRÁG Benedek 116, 165.
Virt 129.
VITÁN Sándor Bajesdi, ass. com. Hunyad 243.
Volachi (Voloteni) v. Valachi.
VOLGER 291.
Vulcan (Vulkán) Samuel ep. gr. cath. Varadinensis 153—158, 167, 174, 204, 252, 257, 291, 309, 312.
Vurum Josephus ep. Varadinensis 237, 257.
WACKEN N. 192.
Wadas, de: Nicolaus *Jankovich*.
WAGNER Carolus 127.
Waldenburg, de: princeps Alexander ab *Hohenlohe*.

Wallachen v. Valachi.
WALLASZKY Paulus 32, 33, 162.
Watrag Ignatius S. J. Hungarus Novisoliensis 4.
Weidenbach v. Ghimbav.
WENZELY A. 153.
WERSAK Wenzel August 227.
Werschetz v. Vărşeţ.
WESSELÉNYI Miklós báró 296.
Wien (Bécs, Vienna, Vindobona) 5, 7, 10, 28—30, 32, 36, 38—40, 44, 47, 49, 50, 52—54, 57—61, 63—65, 67, 71, 73, 79—82, 86, 88, 92, 94, 95, 98, 100, 102, 104—107, 110, 112, 118, 124, 128, 130, 134, 137, 142, 151, 153, 154, 159, 162, 167, 172, 173, 175, 178, 179, 181, 186, 187, 190, 191, 196, 200, 203, 205, 211, 213, 214, 217, 218, 224, 229, 232—234, 236, 239, 241, 246, 250, 262, 263, 282, 287, 291, 305, 307, 312, 317, 327; ~ J. C. *Risinger* prof. — *Márton* József prof. univ.
WILMSEN 328.
WINDISCH Karl Gottlieb 28, 37, 70.
Wittenberg 103.
WOLF Samuel prof. Cibiniensis 130.
WOLFF Andreas doctor med. zu Hermannstadt 109, 144.
WUSSIN J. 153.
ZACHARIÄ Carl 329.
ZÁDOR Elek 291.
Zágoni *Aranka* György.
Zagreb (Zagrab, Zagrabia) 148, 221; Iosephus *Mikoczi* S. J. presb; ~ Constantinus *Farkas* prof.
Zahăr, facerea lui 183, 186, 187.
Zala, ass. Constantinus *Farkas*.
Zalathna v. Zlatna.
Zemun (Semlin) 319.
Zips 298.
ZIPSER Christian Andreas prof. zu Neusohl 212.
Zlatna (Zalathna) 307.
Zoologie 95—97.
Zsivkovits Panteleimon ep. 322.
ZUCCHERI Edmund 187, 190, 211.

TABLA DE MATERIE.

Prefaţă V

Préface IX

Bibliografia (1781—1838) 1

I. Indicele autorilor şi tipăriturilor fără autor 336

II. Editori, tipografi şi gravori 370

III. Bibliografii şi opere citate 377

IV. Pagini, gravuri şi ornamente 378

V. Indice general 380

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

PREFAȚĂ.

AVÂNTUL luat în Ungaria de literatură și de științe în a doua jumătate a domniei reginei Maria Tereza a crescut și supt fiul și urmașul ei, Iosif II. Nu pentru că ar fi fost vreun deosebit Mecena al literaturii, ci din belșugul evenimentelor politice și războinice, cum și prin desvoltarea firească a lumii și a culturii. Așa de pildă, întemeierea Universității din Buda în anul 1780 (adusă aici dela Tyrnavia și mutată apoi din motive practice la Pesta) a produs foarte curând o serie impunătoare de profesori-scriitori în toate domeniile literaturii și ale științelor, cu cărți frumoase, tipărite în tipografia-model, proprie, din Buda. Majoritatea acestor autori erau preoți catolici, iezuiți și mireni. Dar odată cu ei au început să lucreze și reformații în alte focare culturale ale țării, la Debrecen și Komárom, cum și în orașele cu gimnazii din Ardeal, ca în Cluj și Târgu-Mureș; precum și evanghelicii din Pozsony și Sașii din Brașov, Sibiu și celelalte orașe ale lor. Astfel activitatea literară a unui Katona, Pray, Horányi, Kovachich, Katanchich, Schoenvisner, Wagner, Wallaszky, Schwartner, Fessler, Korabinszky, Csaplovics, Fejér ori a botanicului Rochel în Ungaria; a unui Benkő și Huszti în Ardeal ori a unui Seivert, Lebrecht, Felmer, Marienburg, Eder și a medicului Martin Lange dintre Sași, era prețuită și peste hotarele Ungariei, cu descrierea căreia s'au îndeletnicit în viața lor rodnică de literați.

Cărțile acestora sunt pline de amănunte despre Români, iar învățați ca SULZER, ENGEL și medicul WOLF au scris opere speciale despre Români și țările române, opere importante chiar și până în ziua de astăzi prin bogatul material cules și redactat sistematic, după cerințele științei, într'o epocă, când străinătatea nu prea avea cunoștințe serioase despre Români.

Toate aceste cărți — mari sau mici — sunt indicate în volumul nostru și descrise pe larg ori mai pe scurt, după cum ele merită ori prezintă interes din punct de vedere românesc. S'au înșirat în ordinea lor cronologică și cărțile românești, având și amănunte despre Unguri, ale lui CANTEMIR, MAIOR, ȘINCAI și ale altora câți s'au ivit până la sfârșitul anului cu care încheiem volumul.

Evenimentele însemnate, ca de pildă *revoluția lui Horia și Cloșca* în 1784 sau *războiul ruso-turc* între 1788—89 purtat pe teritorul Moldovei și Țării-Românești, au scos la iveală atâtea publicațiuni scrise de combatanți sau de compilatori vremelnici, încât înșirarea lor ne dă aproape întreaga lor bibliografie, cu cărți valoroase ca : Dicționarul geografic-istoric al lui KORABINSZKY (No. 718) ori minunata descriere a Bucureștilor din 1790 (No. 736) cu date cari lipsesc aiurea sau cu planuri de bătălii necunoscute literaturii române militare.

Volumul cuprinde însă afară de aceasta un mare număr de *cărți de călătorie* și *descrieri* cu capitole întregi despre Români și chiar stampe minunate, cele mai multe necunoscute până acum în literatura română. Alături de ele menționăm și *hărțile cartografilor unguri*, opere ca aceea a lui LIPSZKY din 1805 cu splendidul repertoriu al localităților, formând un adevărat tezaur al toponimiei vechi românești din Ardeal și Banat, precum și harta din 1811 a teritorului regimentului româno-ilir, în partea de răsărit a județului Caraș-Severin, care stăteà supt o administrație cu totul separată și chiar cu legi diferite de celelalte ale Ungariei.

O mențiune deosebită merită *cărțile românești* ieșite din „Crăiasca tipografie" a Universității din Buda, cele mai multe editate cu cheltuiala ocârmuirii, începând cu anul 1780, când guvernul filantropic începuse să răspândească bucoavne și catehisme, precum și cărțulii folositoare norodului, pentru a-l învăță, cum să-și lucreze pământul mai bine, cum să se ferească de boli, cum să-și îngrijească vitele ori cum să-și cultive cânepa, să-și agonisească vița de vie sau să facă zahăr din mustul tuleilor de porumb ori din mustăreața de jugastru, dându-i și manuale pentru prăsirea pomilor și alte multe, scrise de profesori și specialiști unguri într'un stil cât se poate de simplu. Tot aici au ieșit însă și cărți de știință, ca Elementele limbii române a lui George ȘINCAI, Istoria Românilor și Istoria Bisericei Române a lui Petru MAIOR, Lexiconul românesc-latinesc-

unguresc-nemțesc din 1825, descrierea Valahiei și a Moldovei a lui TORNTON, pe care o tipărise boierul Dinicu GOLESCU în 1826 odată cu Insemnările sale de călătorie, sosind la Buda, Filosofia cuvântului a lui Eufrosin Dimitrie POTECA, tipărirea căreia a condus-o personal, Antropologia și Dietetica medicului Pavel VĂSICI-Ungureanul, care studia la Universitatea din Pesta ajutat de episcopul Oradiei Samuil Vulcan, ori Gramatica ungurească tradusă de studentul Petru MALLER, care a avut mai multe ediții, cu traducerea unei poezii a lui Kisfaludy, poate prima traducere literară (în 1833) din ungurește în românește.

Afară de Văsici au mai studiat medicina la Pesta Ioan OPRA (în 1834) din Ardeal, Constantin VARNAV (în 1836) din Moldova și alți mulți, ale căror teze de doctorat aflate și descrise de mine întâia oară, întregesc bine Bibliografia medicală românească a lui Crăiniceanu. Mare bucurie am simțit însă când am dat de cartea doftorului din Sibiu, Ioan MANIKATI, care terminându-și studiile în 1781 la Halle și-a tipărit teza dedicând-o lui Alexandru Ipsilanti-Vodă, pentru care motiv reproduc nu numai dedicația, dar însăș diploma de medic, ca o deosebită raritate. Iată așadar *prima lucrare de medicină* a unui medic român, premergătoare cu doisprezece ani acelei a lui Ioan MOLNAR, descrisă întâiaș-dată tot de mine.

Multe din cărțile descrise acum întregesc „Bibliografia Românească Veche" ori prin tipărituri cari lipsesc din ea,[1] ori prin descrieri de cărți numai citate pe paginele ei,[2] dând la trei și foaia de titlu în reproducere facsimilată.[3] Observ însă că am omis cu tot dinadinsul și n'am amintit multe cărți românești vechi tipărite în Ungaria, neavând niciun raport cu Ungurii, având de gând să le strâng laolaltă ocazional într'o ediție specială.

Pe lângă istorie și științe, volumul nostru aduce contribuțiuni prețioase și *poeziei* și *literaturii* române. Așa avem de pela sfârșitul veacului al XVIII-lea cântecele de dragoste ale unui ofițer ungur de prin Banat, unde învățând românește, a izbutit să scrie niște poezii atât de vioaie și de bune, încât ele s'au răspândit repede prin popor. Le cântau din gură și îndreptându-le involuntar după geniul limbii române, au fost retipărite

[1] Ca de pildă cele de sub No. 692, 870, 871, 882, 927, 935, 937, 948, 965, 969, 971, 974, 984, 990 și 996.

[2] Numai citate ori necomplecte, ca No. 995 și 1018.

[3] Așa cărțile de sub No. 856, 935 și 948.

cu cirilica supt titlul de : *Cântecul celui ce boleaşte de dragoste*. (No. 870 şi 871.) Apoi vin încercările de limbă şi poezie română— cu litere latine — ale unui George ŞINCAI, Vasilie AARON şi Nicolae HORGA din anii 1806—1808, ale învăţătorului din Lipova Moisi BOTA din 1828, ale studentului din Pesta Moisie SUCIU în 1829, cărora li se asociară Petru LUPULOV în 1834 şi Moisi NOAK, băştinaş din Hunedoara.

Drăgălaşe sunt şi poeziile poeţilor unguri despre Români. Aşa de pildă Abraham BARCSAI descrie (în 1789) jocurile şi „bătuta" Românilor, iar Anton SZIRMAY în 1804 frumuseţea fetelor române. Nu mă încumet însă a face recenziunea mai largă a cuprinsului volumului de faţă, terminând cu anul 1838, nici a materialului său ilustrativ bogat geo-etnografic, căci m'aşteaptă al treilea, la care lucrez din răsputeri pentru a-l pune cât mai curând în mâinile acelora, cari au răsfoit paginile acestor două de pân'acuma cu oareşicare folos şi bucurie.

Colaboratorilor mei binevoitori s'au mai alăturat în timpul tipăririi volumului de faţă Domnii Norbert *Salmen* profesor din Braşov şi Dr. Valeriu L. *Bologa* asistent la Universitatea din Cluj.

Dr. ANDREI VERESS

PRÉFACE.

L'ESSOR que les lettres et les sciences avaient pris en Hongrie pendant la deuxième moitié du règne de Marie Thérèse, s'accentua au temps de son fils et successeur, Joseph II, non pas que celui-ci ait été un grand Mécène de la littérature, mais par suite de l'ensemble des circonstances politiques et militaires et du développement naturel du monde et de la civilisation. C'est ainsi, par exemple, que la fondation de l'Université de Bude en 1780 (transférée ici de Tyrnavia et ensuite à Pesth pour des motifs pratiques) fit éclore bientôt une série imposante de professeurs, écrivains dans tous les domaines des lettres et des sciences, dont les beaux livres sortaient de l'imprimerie modèle de Bude. La plupart des auteurs étaient des prêtres catholiques, jésuites ou séculiers. En même temps qu'eux se mirent au travail les réformés des autres centres intellectuels du pays, de Debreczen et Komárom, des villes de Transylvanie où se trouvaient des gymnases, comme Cluj et Târgu-Mureș, les évangéliques de Pozsony, et les Saxons de Brașov, Sibiu et autres centres. L'activité littéraire des Katona, Pray, Horányi, Kovachich, Katanchich, Schoenvisner, Wagner, Wallaszky, Schwartner, Fessler, Korabinszky, Csaplovics, Fejér ou du botaniste Rochel, en Hongrie, de Benkő et Huszti en Transylvanie, des Seivert, Lebrecht, Felmer, Marienburg, Eder et du médecin Martin Lange chez les Saxons, était appréciée aussi au-delà des frontières de cette Hongrie à l'étude delaquelle ils consacraient leur vie de labeur.

Ces oeuvres sont pleines de détails concernant les Roumains, tandis que des savants comme SULZER, ENGEL et le médecin WOLF écrivaient même sur les Roumains et les pays roumains des livres spéciaux, importants encore aujourd'hui par l'abondance du matériel recueilli et systématiquement rédigé, selon les

exigences de l'érudition, à une époque où l'étranger n'avait guère des connaissances précises sur ces sujets.

Tous ces livres — grands ou petits — sont indiqués dans le présent volume et décrits plus ou moins longuement selon leur mérite ou l'intérêt qu'ils présentent au point de vue roumain. Ont été également énumérés, dans l'ordre chronologique les livres roumains contenant des données sur les Hongrois, tels que ceux de CANTEMIR, MAIOR, ŞINCAI et autres, parus jusqu'à la fin de l'année à laquelle s'arrête ce volume.

Les évènements importants, tels que *la révolution de Horia et Cloşca* en 1784, ou *la guerre russo-turque* du 1788—89 qui se déroula sur le sol de la Moldavie et de la Valachie, ont fait éclore un grand nombre de publications dues aux participants ou à des compilateurs occasionnels, et dont quelques-unes de grande valeur, tels le Dictionnaire géographique-historique de KORABINSZKY (No. 718) ou l'admirable description de Bucarest de 1790 (No. 736) contenant des données qui manquent ailleurs, ou des plans de batailles inconnus de la littérature militaire roumaine.

Le volume comprend en outre un grand nombre de *livres de voyage* et *des descriptions* où se trouvent des chapitres entiers concernant les Roumains et même des estampes admirables, la plupart inconnues jusqu'ici dans la littérature roumaine. Nous mentionnons aussi *les oeuvres des cartographes hongrois*, telles que celle de LIPSZKY en 1805, contenant un précieux répertoire des localités, vrai trésor pour l'ancienne toponimie roumaine de Transylvanie et du Banat et la carte de 1811 du territoire du régiment roumain-illyre, à l'est du district Caraş-Severin, placé sous une administration complètement séparée et régie par des lois différentes du reste de la Hongrie.

Une mention spéciale est due aux *livres roumains* issus de la „Typographie royale" de l'Université de Bude, édités la plupart aux frais du gouvernement, à partir de 1780, lorsque le régime philantropique commençait à répandre des abécédaires et des catéchismes et d'autres brochures écrites par des professeurs et spécialistes hongrois dans le style le plus simple, utiles au peuple pour lui enseigner à mieux cultiver la terre, à se garder des maladies, à soigner le bétail, ou bien à cultiver le chanvre, à planter la vigne, à planter les arbres, à faire sucre du moût du tuyau de maïs ou d'eau d'érable etc. C'est de la même imprimerie que sortirent également des ouvrages scientifiques, tels

les Eléments de la langue roumaine, de Georges ŞINCAI, l'Histoire des Roumains, et l'Histoire de l'Église de Petru MAIOR, le Lexique roumain-latin-hongrois-allemand de 1825, la Description de la Valachie et de la Moldavie de TORNTON, que le boyard Dinico GOLESCO avait imprimée, en arrivant à Bude, en même temps que ses Impressions de voyage, la Philosophie de la parole d'Euphrosyne Démètre POTECA, qui surveilla personnellement l'impression, l'Anthropologie et la Diététique du médecin Pavel VĂSICI-Ungureanul, qui étudia à l'Université de Pesth, aidé par l'évêque d'Oradea, Samuil Vulcan, ou encore la Grammaire hongroise traduite par l'étudiant Petru MALLER et qui eut plusieurs éditions, et la traduction d'une poésie de Kisfaludy, la première (en 1833) de ce genre peut-être du hongrois en roumain.

En outre de Văsici, ont étudié la médecine à Pesth Ioan OPRA (en 1834) de Transylvanie, Constantin VÂRNAV (en 1836) de Moldavie et bien d'autres, dont les théses de doctorat retrouvées et décrites pour la première fois par moi, complètent la Bibliographie médicale roumaine du docteur Crăiniceanu. J'ai éprouvé une grande joie en retrouvant le livre du médecin de Sibiu, Ioan MANIKATI, qui ayant achevé ses études à Halle en 1781, accompagna sa thèse d'une dédicace au prince Alexandre Ipsilanti, que je reproduis en même que le diplôme de docteur, acte extrêmement rare. Voici donc *le premier ouvrage de médecine* d'un roumain, antérieur de douze années à celui de Jean MOLNAR, que je suis encore le premier à décrire.

Plusieurs des livres maintenant décrits complètent la „Bibliographie Ancienne Roumaine" où ils n'étaient pas mentionnés, [1] ou bien n'y étaient que cités sans autres détails, [2] et pour trois d'entre eux je donne le fac-similé de la page du titre. [3] J'ai intentionnellement omis plusieurs livres anciens roumains imprimés en Hongrie, mais n'ayant aucun rapport avec les Hongrois, me réservant de les grouper à l'occasion dans une édition spéciale.

Notre volume apporte des contributions précieuses non seulement à l'histoire et aux sciences, mais aussi à *la poésie* et à *la littérature* roumaines. C'est ainsi que nous avons, de la fin du XVIIIe siècle, des chants d'amour d'un officier hongrois du

[1] Les N-os 692, 870, 871, 882, 927, 933, 937, 948, 965, 969, 971, 974, 984, 990 et 996.

[2] Seulement cités ou incomplètes comme N-os 995 et 1018.

[3] Comme les livres N-os 856, 935, 948.

Banat où, ayant appris le roumain, il réussit à écrire des vers à ce point réussis qu'ils se répandirent rapidement dans le peuple. Ils étaient chantés et ayant été naturellement adaptés au génie de la langue roumaine, ils furent imprimés derechef en caractères cyrilliques sous le titre de *„Chant de celui qui est malade d'amour."* (No. 870 et 871.) Suivent les essais de langue et poésie roumaines en caractères latins, de Georges ŞINCAI, Vasile AARON et Nicolas HORGA, des années 1806—1808, du l'instituteur de Lipova, Moisi BOTA, de 1828, de l'étudiant de Pesth Moisie SUCIU, de 1829, auxquels s'associèrent Petru LUPULOV en 1834 et Moisi NOAK, originaire de Hunedoara.

Charmantes sont aussi les poésies des Hongrois concernant les Roumains. C'est ainsi que Abraham BARCSAI décrit (en 1789) les danses et la „bătuta" des Roumains, et Anton SZIRMAY en 1804 la beauté des jeunes filles roumaines. Je ne ferai pas un plus large exposé du contenu du présent volume, qui s'arrête à l'année 1838, et qui sera suivi d'un troisième que j'ai hâte de remettre entre les mains de ceux qui auront éprouvé quelque joie ou intérêt en feuilletant les deux volumes parus.

À mes collaborateurs bienveillants sont venus s'ajouter pendant l'impression de ce volume Messieurs Norbert *Salmen*, professur de Braşov et docteur Valeriu L. *Bologa*, professeur adjoint à l'Université de Cluj.

ANDRÉ VERESS

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

BIBLIOGRAFIA ROMÂNĂ-UNGARĂ

Vol. I. Românii în literatura ungară și Ungurii în literatura română. (1473—1780) București, 1931. Vol. II. (1781—1838) București, 1931. . . . . Prețul câte Lei 400.

Sub tipar vol. III. (1839—1870)

In pregătire

Partea II. Studii și articole, portrete și ilustrațiuni privitoare la Români în periodicele ungare.

Partea III. Regestele actelor și scrisorilor privitoare la Români apărute în diplomatare, periodice și alte publicațiuni ungare.

✣

DOCUMENTE PRIVITOARE LA ISTORIA ARDEALULUI, MOLDOVEI ȘI ȚĂRII-ROMÂNEȘTI

Vol. I. Acte și scrisori. (1527—1572) București, 1929. Vol. II. (1573—1584) Vol. III. (1585—1592) Buc. 1930—1931. Prețul câte 400 Lei.

Sub tipar vol. IV. (1593—1595)

BIBLIOGRAPHIE ROUMAINE-HONGROISE

Vol. I. Les Roumains dans la littérature hongroise et les Hongrois dans la littérature roumaine. (1473—1780) Bucarest, 1931. Vol. II. (1781—1838) Bucarest, 1931. . . . . Prix à Lei 400.

Sous presse Vol. III. (1839—1870)

En préparation

IIe Partie. Études et articles, portraits et illustrations concernant les Roumains dans les publications périodiques hongroises.

IIIe Partie. Extraits d'actes et lettres concernant les Roumains dans les diplomataria et autres publications périodiques hongroises.

✣

DOCUMENTS CONCERNANT L'HISTOIRE DE LA TRANSYLVANIE, DE LA MOLDAVIE ET DE LA VALACHIE

Vol. I. Actes et lettres. (1527—1572) Bucarest, 1929. Vol. II. (1573—1584) Vol. III. (1585—1592) Bucarest, 1930—1931. Prix à Lei 400.

Sous presse Vol. IV. (1593—1595)

M
3498

VERESS

BIBLIOGRAFIA
ROMANA-
UNGARA

II